LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, uniți-vă!

LENIN

OPERE
COMPLETE

51

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C. AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ, ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIȚIA A DOUA

EDITURA POLITICĂ
BUCUREȘTI — 1969

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

VOL.

51

Scrisori
iulie 1919 — noiembrie 1920

EDITURA POLITICĂ
BUCUREȘTI — 1969

www.dacoromanica.ro

PREFAȚĂ

Volumul 51 al Operelor complete ale lui V. I. Lenin cuprinde scrisori, bilete, telegrame, telefonograme care au fost scrise sau dictate de el în perioada iulie 1919 — noiembrie 1920; ele sînt strîns legate de scrierile incluse în volumele 39—41 ale ediției de față.

Aceasta a fost una din cele mai grele perioade din istoria Țării sovietice, cînd pe fronturile războiului civil se dădeau bătălii decisive împotriva forțelor unite ale intervenționiștilor străini și ale albgardiștilor. Imperialiștii Antantei au dezlănțuit ofensiva împotriva Țării sovietice, pornind împotriva ei, mai întîi, armatele albgardiste ale lui Denikin și Iudenici, rămășițele trupelor zdrobite ale lui Kolceak, forțele armate ale unor mici state burgheze, iar mai tîrziu, după ce această ofensivă a eșuat, trupele Poloniei burghezo-moșierești și pe acelea ale lui Vranghel. „Țara e cuprinsă azi de încordarea febrilă a luptei împotriva burgheziei din întreaga lume, care se răzbună pentru că a fost doborîtă de la putere. E și firesc. Asupra primei Republici sovietice se abat primele lovituri, venite *din toate părțile*" — îi scria V. I. Lenin, la 31 iulie 1919, lui A. M. Gorki (vezi volumul de față, p. 26).

Aceste documente ne oferă o vie mărturie a imensei activități desfășurate de V.I. Lenin, de partid, de Comitetul său Central pentru apărarea Republicii sovietice, pentru organizarea zdrobirii inamicului și apărarea primei țări din lume în care a fost instaurată dictatura proletariatului. În ele se dezvăluie izvoarele forței și invincibili-

www.dacoromanica.ro

tății Puterii sovietice, sînt definite sarcinile ce stăteau în fața țării, și în primul rînd sarcina de a apăra patria socialistă. Materialele scrise în perioada intervenției militare străine și a războiului civil ne înfățișează activitatea depusă de V. I. Lenin în domeniul conducerii strategice și concrete a operațiilor militare de pe fronturi; ele infirmă încă o dată teza falsă, emisă de I. V. Stalin, că V. I. Lenin nu era un bun cunoscător al artei militare. Ele reflectă via preocupare a lui V. I. Lenin pentru principalele probleme ale organizării forțelor armate sovietice și ale asigurării, sub toate formele, a capacității lor de luptă, pentru stabilirea principiilor de bază ale planurilor de strategie militară și a mijloacelor de transpunere a lor în viață, pentru îndrumarea operațiilor militare în diferite sectoare concrete ale luptei.

Reflectînd asupra mijloacelor de lichidare a brеșei provocate de corpul de cavalerie al lui Mamontov pe Frontul de sud, V. I. Lenin a atras atenția Consiliului militar-revoluționar asupra posibilității de a folosi aviația în zbor razant împotriva cavaleriei albgardiste (vezi p. 44). Cu prilejul încercării unui grup de trupe din armata lui Denikin de a pune stăpînire pe Crimeea, V. I. Lenin, într-o telegramă adresată lui E. M. Skleanski, a dat dispoziție „să se pregătească mijloace de luptă navale (mine, submarine etc.) și o eventuală ofensivă, declanșată din Taman, asupra Crimeii...“ (p. 177). Atunci cînd s-a ivit pericolul unei ofensive a armatelor Antantei asupra orașului Baku, V. I. Lenin, într-o telegramă, a dat următoarele indicații: „Chibzuiți asupra situației și pregătiți de urgență măsuri pentru întărirea drumurilor de acces spre acest oraș dinspre mare și dinspre uscat, aducînd aici artilerie grea etc.“ (p. 351-352).

Un loc important ocupă în volumul de față corespondența în legătură cu mersul războiului polono-sovietic. La 27 februarie 1920, V. I. Lenin a lansat lozinca „pregătirii pentru un război cu Polonia“ (p. 161). El a arătat că războiul pornit de Polonia burghezo-moșierească împotriva Rusiei Sovietice constituia, de fapt, o nouă campanie a Antantei, întrucît în spatele cercurilor guvernante ale

www.dacoromanica.ro

Poloniei stăteau imperialiștii francezi, englezi și americani. Această idee este expusă de el într-o serie de telegrame adresate lui G. K. Ordjonikidze, I. V. Stalin, E.M. Skleanski, I. S. Unșlihț, G. V. Cicerin, membrilor Consiliului Muncii și Apărării, lui A. A. Ioffe și altora. În scrisorile și telegramele sale, el explică în mod stăruitor că Statul sovietic n-a vrut război, că războiul i-a fost impus. Guvernul sovietic, spunea V. I. Lenin, a dus o politică de pace, a făcut mari concesii și a propus Poloniei, în repetate rînduri, încheierea păcii în condiții teritoriale care erau mult mai avantajoase pentru ea decît cele propuse de Antantă la Conferința de pace de la Paris. „...dacă *Anglia* (+ Franța + ? + ?) dorește o pace generală, adică *adevărată*, *noi* sîntem de multă vreme *pentru* încheierea ei... Dacă Polonia vrea pace, noi sîntem *pentru;* am spus limpede acest lucru și-l repetăm încă o dată; n-are decît să facă propuneri" — iată în ce fel propunea Lenin, în iulie 1920, să i se răspundă lui Curzon (p. 265).

Într-o serie de scrisori și telegrame este aspru criticată activitatea Consiliului militar-revoluționar al republicii și a lui Trotki personal pentru acțiunile lor greșite și pentru încetineala manifestată în lupta pentru nimicirea inamicului. „Analizînd ... și concluziile ce se desprind din rapoarte, am ajuns la convingerea că Consiliul nostru militar-revoluționar lucrează prost... Pe cît se vede, Consiliul nostru militar-revoluționar «comandă», dar nu se interesează sau nu se pricepe să urmărească *executarea* ordinelor. Dacă acesta este un păcat al nostru, al tuturor, apoi trebuie să spun că în domeniul militar el duce pur și simplu la pieire" — îi scria Lenin lui S.I. Gusev la 16 septembrie 1919 (p. 50-52).

O importanță deosebită prezintă telegrama lui Lenin din 3 august 1920, în care era criticat Stalin pentru atitudinea lui nejustă față de hotărîrea Biroului Politic care prevedea separarea sectorului din Crimeea al Frontului de sud-vest, pentru a alcătui un Front de sud, de sine stătător.

www.dacoromanica.ro

V. I. Lenin a urmărit neîncetat modul cum se desfășoară mobilizarea pentru fronturile decisive ale războiului civil. „Treceți la mobilizarea muncitorilor pentru front. Desființați nouă zecimi din numărul secțiilor" — cerea el comitetului executiv al Sovietului din Petrograd, într-o telegramă cu data de 14 octombrie 1919 (p. 58). Recomandînd Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud un grup de comuniști din Ivanovo-Voznesensk, V.I. Lenin cerea ca ei să fie repartizați în mod just și cu atenția cuvenită, iar el să fie informat în această privință (vezi p. 77). La propunerea lui V. I. Lenin, plenara din septembrie 1919 a Comitetului Central a luat hotărîrea de a trimite la muncă în armată un mare număr de comuniști și simpatizanți din diferite instituții și departamente centrale, afară de Comisariatul poporului pentru problemele militare, Comisariatul poporului pentru aprovizionare și Comisariatul poporului pentru căile de comunicație. Răspunzînd chemării lansate de V. I. Lenin și de partid, Petrogradul, Moscova, Tula, Ivanovo-Voznesensk, Tver și alte orașe industriale, nu o dată au trimis pe front, în această perioadă, cele mai bune forțe ale muncitorilor, cumuniștilor, membrilor de sindicat și comsomoliștilor. Numai în Armata Roșie se aflau în august 1920 vreo 300 000 de comuniști, ceea ce reprezenta pe atunci aproape jumătate din efectivul partidului.

Un rol important, primordial, în zdrobirea inamicului a avut întărirea, prin toate mijloacele, a spatelui frontului. Telegramele trimise la Saratov, cele adresate muncitorilor din Petrograd, comitetului executiv al Sovietului din Petrograd, scrisoarea adresată tovarășilor din Tula și alte documente, precum și scrisoarea Comitetului Central intitulată „Totul pentru lupta împotriva lui Denikin!" au constituit un program de mobilizare a forțelor pentru zdrobirea cotropitorilor imperialiști și a contrarevoluției interne. Aceste materiale ne arată cum, în cursul luptei, V. I. Lenin, partidul mobilizau pe oamenii muncii din Țara sovietică, îi antrenau în acțiuni de eroism de masă, atît pe front cît și în spatele frontului, explicau muncitorilor, țăranilor, ostașilor Armatei Roșii situația internă

www.dacoromanica.ro

și externă, situația militară, demascau planurile perfide ale imperialiștilor. Făcînd aprecieri asupra politicii externe a Antantei, V.I. Lenin scria: „... jafuri. războaie, răscoale, sugrumare *financiară*“ (p. 274).

Grelele condiții ale situației militare și ale blocadei impuneau o centralizare foarte riguroasă în repartizarea și folosirea resurselor materiale ale țării, care erau limitate. Biletele și scrisorile adresate lui A. D. Țiurupa, membrilor colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare și ai colegiului Uniunii centrale a cooperativelor de consum, telegramele trimise la Saratov, Nijni Novgorod, precum și alte documente incluse în acest volum oglindesc activitatea depusă de V.I. Lenin pentru aprovizionarea Armatei Roșii și a populației din orașele industriale cu produse alimentare. „Petrogradul și Moscova duc lipsă de pîine. E nevoie de măsuri eroice. Comunicați-mi imediat, telegrafic, cum stau într-adevăr lucrurile“ — îi scria V.I. Lenin, la 11 iulie 1919, președintelui comitetului executiv gubernial Saratov (p. 10). „Aprovizionați cu orice preț pe toți muncitorii din Ural“ — așa sună directiva pe care o dă V.I. Lenin, în noiembrie 1919, autorităților civile și militare din Perm și Ekaterinburg (p. 91). În ciuda imenselor greutăți ce-i stăteau în cale, Republica sovietică găsea mereu resurse economice noi, care-i asigurau victoria asupra dușmanilor ei numeroși și puternici.

În condițiile situației încordate create de război, activitatea educativă, organizatorică și economică a partidului a fost subordonată în primul rînd sarcinilor de apărare a țării. Totodată, nu a încetat nici activitatea multilaterală, creatoare, a fost continuată opera de construire a noii societăți, au apărut numeroase mlădițe noi ale socialismului, au fost extinse cuceririle Marii Revoluții Socialiste din Octombrie; poporul și-a strîns tot mai mult rîndurile în jurul partidului, s-a întărit continuu alianța dintre clasa muncitoare și țărănime. „Au fost luate măsuri pentru a se proceda *imediat* (1) la constituirea de organe ale *Puterii sovietice* în regiunile eliberate: (2) la convocarea de *congrese* ale Sovietelor; (3) la izgonirea

www.dacoromanica.ro

moșierilor și împărțirea **unei părți** din pămînturile lor țăranilor săraci, iar a celeilalte părți *Sovietelor* de muncitori agricoli?" — scria V.I. Lenin în iulie 1920 (p. 252). În perioada scurtului răgaz de pace care s-a produs în ianuarie 1920 după zdrobirea intervenționiștilor, V.I. Lenin a indicat care sînt principalele direcții în care trebuie să-și desfășoare activitatea partidul și guvernul sovietic.

În volumul de față sînt tipărite scrisori ale lui V.I. Lenin care completează și lămuresc principiile fundamentale ale planului economic unic, aprobat de Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia. Scrisorile adresate lui G.M. Krjijanovski (vezi p. 113-114, 175-176), lui G. E. Zinoviev (vezi p. 107-108) și altora sînt consacrate propagandei pentru electrificarea țării. V.I. Lenin se interesa de zăcămintele de cărbune din regiunea Briansk, de petrolul din zona localităților Uhta, Berciogur și Celeken, de exploatarea șisturilor și folosirea turbei ca bază pentru electrificarea economiei naționale. El propunea ca ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" să publice dări de seamă periodice, care să înfățișeze rezultatele muncii de dezvoltare a forțelor de producție.

O serie de documente cuprinse în acest volum ne dezvăluie activitatea gigantică desfășurată de Lenin, de partid și de guvern, ca și eforturile eroice depuse de muncitori și țărani pentru refacerea în cît mai scurt timp a economiei naționale, și în special a transporturilor, pentru ridicarea productivității muncii. În telegramele adresate metalurgiștilor de la uzina din Tula și minerilor de la Ceremhovo, V.I. Lenin saluta fermitatea și hotărîrea nestrămutată a muncitorilor de a învinge toate piedicile și greutățile. „Tocmai pe această fermitate a muncitorilor, a maselor muncitoare — scria V.I. Lenin — se bazează certitudinea mea, ca și a oricărui comunist, că victoria mondială a muncitorilor și a cauzei muncitorești este inevitabilă" (p. 308).

V.I. Lenin acorda o deosebită importanță dezvoltării tehnicii, introducerii cît mai rapide în economie a ultimelor ei cuceriri, folosirii pe scară largă a oamenilor de știință și a specialiștilor, inclusiv a celor din străinătate. În volumul de față sînt cuprinse scrisori care caracteri-

www.dacoromanica.ro

zează atitudinea lui Lenin față de inventii și inventatori (vezi scrisorile adresate inginerului R.E. Klasson, Direcției generale pentru exploatarea zăcămintelor de turbă, președintelui comitetului executiv gubernial din Nijni Novgorod și lui M.A. Bonci-Bruevici etc.).

Corespondența cu L.B. Krasin, M.M. Litvinov, G.V. Cicerin și alții este consacrată problemelor legate de stabilirea legăturilor comerciale și economice cu țările capitaliste. Din această categorie fac parte și scrisorile în legătură cu tratativele purtate cu Vanderlip, reprezentantul cercurilor de afaceri din America (vezi p. 292, 310, 324). Într-una din aceste scrisori, V. I. Lenin spunea că „pentru burghezia engleză ar fi mai avantajos să încheie acorduri comerciale cu republicile sovietice decît să facă încercări inutile și chiar ruinătoare de a le sugruma" (p. 262).

În anii intervenției militare străine și ai războiului civil, partidul comunist s-a afirmat ca o mare forță patriotică și internațională. În scrisoarea adresată lui Béla Kun, V.I. Lenin scria: „Știm cît de grea și de periculoasă este situația Ungariei și facem tot ce putem... Căutați să rezistați cît mai mult și victoria va fi a noastră" (p. 27). „În toate țările, mișcarea comunistă înregistrează progrese considerabile. Pretutindeni orînduirea sovietică a devenit pentru muncitori o lozincă practică. Aceasta reprezintă un imens pas înainte, de importanță istorică-mondială", — cu aceste cuvinte a salutat V.I. Lenin, în octombrie 1919, pe comuniștii olandezi (p. 59).

O serie de documente caracterizează atenția deosebită acordată de Lenin unității mișcării comuniste internaționale, lupta neobosită dusă de el împotriva oportunismului „de stînga", care-și făcuse apariția, în 1919, în unele partide comuniste din țările apusene. „Ne interesează, în cel mai înalt grad, toate documentele, rezoluțiile, broșurile, articolele de ziar și cuvîntările în legătură cu curentele ideologice din sînul socialismului de stînga și al comunismului, în special cele care privesc denaturările anarhosindicaliste ale comunismului sau atacurile împotriva comunismului" — îi scria el lui M.M. Litvinov la 28 decembrie 1919 (p. 115). Într-o serie de scrisori adre-

www.dacoromanica.ro

sate lui F.A. Rotștein, L.B. Kamenev, M.M. Gruzenberg și K.B. Radek, Lenin cere să se urgenteze traducerea în limbile germană, engleză și franceză a cărții sale „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului".

Numeroase scrisori, bilete, telegrame, telefonograme ne dezvăluie modestia lui Lenin, grija lui deosebită pentru oamenii muncii, pentru tovarășii săi de luptă, pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor de știință și ale specialiștilor, atenția pe care o acorda copiilor, preocuparea lui pentru o mai bună aprovizionare a spitalelor cu produse alimentare etc. Din această categorie de documente putem cita scrisorile adresate comisariatelor și comisarilor poporului, diferitelor departamente, unor organe de conducere și organizații locale.

O grijă deosebită a manifestat Lenin pentru A.M. Gorki, mare scriitor proletar; scrisorile adresate acestuia ocupă un loc important în volumul de față. Tot în acest volum sînt incluse și o serie de scrisori adresate lui V.V. Adoratski, A.S. Serafimovici, K.A. Timiriazev, V.A. Obuh și altora.

*
* *

Din cele 628 de scrisori, telegrame și biletele care sînt incluse în volumul de față, 562 de documente n-au fost publicate în edițiile precedente ale Operelor lui V.I. Lenin; dintre acestea, 126 se tipăresc pentru prima oară (în Cuprins aceste documente sînt marcate cu un asterisc).

În capitolul „Anexe" au fost incluse 36 de documente. În general, aci e vorba de documente ale căror proiecte au fost pregătite de diferite departamente și semnate de V.I. Lenin. Din marele număr de documente de acest fel, în volumul de față au fost incluse doar cele mai importante sau cele consacrate unor probleme de care Lenin s-a ocupat în mod special.

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

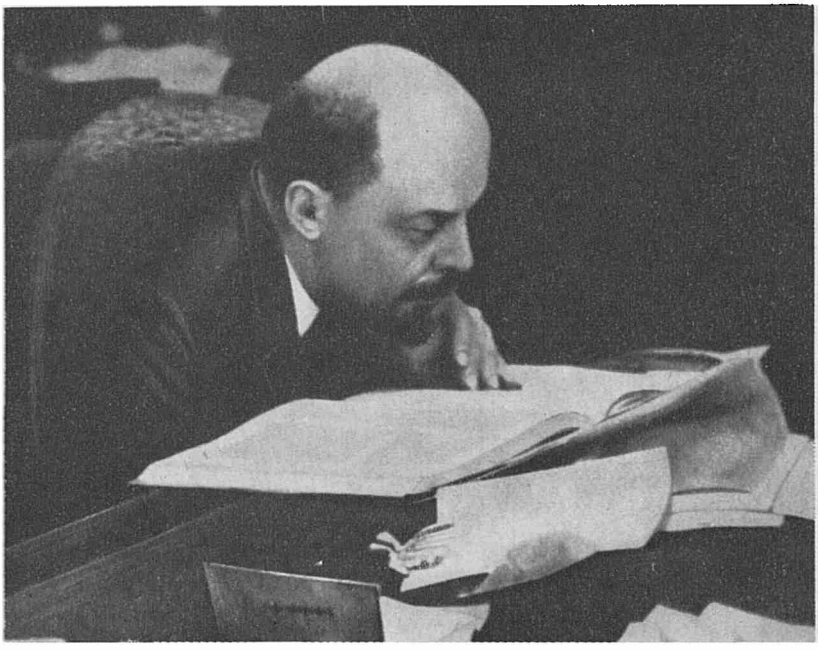

V. I. LENIN
1920

www.dacoromanica.ro

РОССІЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОЦІАЛИСТИЧЕСКАЯ
СОВѢТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.
1 VII 1919 г.
№

Симбирск
Реввоенсовету 5 армии
Котия Истарии 3

Поздравляю геройскую красную
войска взявшие Пермь и Кунгур
горячий привет освободителям Урала
во что бы то ни стало надо довести
дело до конца до полного конца
крайне необходимо мобилизовать комс.
легко и поголовно рабочих освобожде-
нных уральских заводов надо найти новые
революционные способы брать включать этих
рабочих в войска для отдыха усталых и для отпуска
на тот первую часть телеграммы сообщите полный

Ленин

Manuscrisul telegramei adresate de V. I. Lenin
Consiliului militar-revoluționar al Frontului de est. — 1 iulie 1919

www.dacoromanica.ro

1919

1

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE EST

1.VII.1919

Simbirsk

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de est
O copie pentru statul-major al Armatei a 3-a

Felicit eroicele trupe ale Armatei Roşii care au eliberat oraşele Perm şi Kungur. Trimit un călduros salut eliberatorilor Uralului. Această acţiune trebuie dusă repede şi cu orice preţ pînă la capăt. Este absolut necesar să se procedeze imediat la mobilizarea generală a muncitorilor de la uzinele eliberate din Ural. Trebuie găsite metode noi, revoluţionare, de înrolare imediată a acestor muncitori în armată, pentru a da unităţilor obosite posibilitatea să se refacă sau să plece în sud, la odihnă. Comunicaţi regimentelor conţinutul primei părţi a acestei telegrame.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarele „Pravda" nr. 17 şi „Izvestiia" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

2

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

Către Frunze

Acţiunile desfăşurate de inamic în exploatarea succeselor obţinute de el în regiunea Nikolaevsk ne provoacă o mare îngrijorare. Informaţi-ne precis dacă aţi acordat suficientă atenţie acestei regiuni. Ce forţe concentraţi

www.dacoromanica.ro

aici şi de ce nu grăbiţi această operaţie? Informaţi-ne de urgenţă asupra tuturor măsurilor pe care le luaţi[1].

Lenin

Scrisă la 1 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1940, în „Voenno-Istoriceskii Jurnal" nr. 10

Se tipăreşte după textul scris de mîna lui E. M. Skleanski

3

TELEGRAMĂ ADRESATĂ SOVIETULUI DE DEPUTAŢI AL RAIONULUI POROHOVA

Petrograd, Sovietul de deputaţi al raionului Porohova
O copie la Petrograd, Poligonul maritim, pentru Berkalov

Explicaţi celor din secţia dv. financiară că nu este admis să se perceapă impozitul excepţional pe premiul de 50 000 de ruble ce a fost acordat de către Consiliul Comisarilor Poporului lui Berkalov pentru o remarcabilă invenţie. Decretul prin care asemenea premii sînt scutite de impozit a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului şi urmează să fie publicat[2].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 2 iulie 1919

Se publică pentru prima oară, după o copie dactilografiată

4

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. KURAEV, V.A. RADUS-ZENKOVICI ŞI K.I. PLAKSIN

2.VII.1919

Saratov

Tovarăşilor: Kuraev, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 4-a,
Zenkovici, preşedinte al comitetului executiv gubernial, şi Plaksin, secretar al comitetului gubernial de partid

Acordaţi toată atenţia curăţirii garnizoanei şi consolidării spatelui frontului. Stîrpiţi fără cruţare albgardismul

www.dacoromanica.ro

la oraşe şi la sate. Controlaţi personal activitatea politică şi organizatorică din garnizoană. Îndreptaţi-vă toate eforturile spre pregătirea militară! Obligaţi-i pe toţi să dea dovadă de mai multă silinţă şi disciplină. Comunicaţi-mi telegrafic rezultatele. Întăriţi în special Rtişcevo.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1934, în revista „Proletarskaia Revoliuţi a" nr. 3

5

Către A.D. Ţiurupa[3]

O să vorbim mîine la telefon; va trebui să-mi fac puţin timp liber la şedinţa Comitetului Central.

Să prezinţi un scurt bilanţ al îmbunătăţirilor obţinute în decurs de un an (30 000 000 — 100 000 000)
dăm $^1/_2$ ($^1/_2$ dă Suharevka)
acum e greu, dar stăm mai bine ca în 1918.
„Gubernia Simbirsk"
totul pentru sprijinirea Comisariatului poporului pentru aprovizionare.

Scrisă la 3 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

6

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI KIEV

Tovarăşului Racovski, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Vă rog să-mi răspundeţi imediat, printr-o telegramă, ce a întreprins Şlihter în mod efectiv pentru a trimite de urgenţă trei trenuri cu cereale Frontului de vest[4].

Preşedintele Consiliului Apărării, *Ulianov-Lenin*

Scrisă la 5 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

7

CĂTRE A.M. GORKI

5.VII.1919

Dragă Aleksei Maksimîci,

Dumneata, pe cît văd, ai prins rădăcini la Petrograd. Nu e bine să stai mereu în același loc. Obosești și te plictisești. N-ai fi dispus să faci o plimbare? Noi tocmai organizăm o excursie[5].

Al d-tale, *Lenin*

Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară la 29 martie 1928, în ziarele „Pravda" nr. 75 și „Izvestiia" nr. 75

Se tipărește după manuscris

8

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

5.VII.1919

Tov. Skleanski,

Cei de la Petrograd spun că acolo se găsesc o mulțime de

(1) obuze,

(2) tunuri pe vapoarele vechi (ce bine ar fi să se afle pe Volga!)

(3) *tunuri de cîmp* vreo 300.

Trebuie să luați de urgență măsuri *cît se poate de drastice* și să prezentați *Consiliului Apărării*[6] un raport cu privire la accelerarea la maximum a transportului acestor materiale, în special pe căile fluviale (e condamnabil că ele n-au fost ridicate pînă acum. Am fi salvat Țaritînul).

Cu salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

9

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. RADUS-ZENKOVICI

8.VII.1919

Saratov

Zenkovici, președintele comitetului executiv gubernial, cîte o copie pentru: Kuraev, membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 4-a; Plaksin, secretar al comitetului gubernial de partid; Krîlenko; Iaroslavski*

Telegrafiați-mi mai precis — la nevoie, cifrat — ce succese practice ați obținut și dacă în garnizoană s-a produs o cotitură. E neapărat necesar să creați detașamente speciale care să viziteze fiecare plasă din zona frontului și să ducă muncă de lămurire, organizînd sărăcimea, înlăturînd pe chiaburi, luînd ostatici din rîndurile lor, zdrobind bandele verzi[7] și determinîndu-i pe dezertori să vină înapoi. Acordați o atenție deosebită județului Atkarsk și orașului Rtișcevo. Aștept răspuns concret și amănunțit.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară (în facsimil) în 1930, în cartea „Războiul civil din 1918—1921", vol. III

Se tipărește după manuscris

10

CĂTRE COMITETUL EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD[8]

8.VII.1919

Către Comitetul executiv gubernial Nijni Novgorod spre a fi transmisă autorităților militare și civile din Sormovo

Rog să se procedeze imediat la o cercetare riguroasă și absolut imparțială, efectuată de către comuniști demni de încredere, cunoscuți personal ca atare, care

* Cuvintele (din adresă): „Zenkovici,... Iaroslavski" au fost scrise de un necunoscut. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

— să controleze dacă cele relatate în sesizarea alăturată sînt adevărate;

— să întocmească o situație reală și *precisă*, indicînd numărul caselor, apartamentelor și camerelor ocupate de funcționari și personal tehnic superior (de cîte persoane anume);

— să arate care dintre clădirile aparținînd uzinei este cerută pentru un cămin de copii și care poate fi dată;

— să stabilească în mod exact cine trebuia să se ocupe de toate acestea, indicînd *numele* persoanelor respective, adresa lor, precum și a acelora care efectuează cercetarea.

Rezultatele cercetării să-mi fie comunicate imediat prin poștă sau prin cineva care vine de acolo.

Președintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

11

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE SUD

*De primă urgență**

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de sud, pentru K o z l o v

Marele stat-major mi-a prezentat o situație exactă, verificată de Kurski, din care reiese că de la 15 mai și pînă la 1 iulie au fost efectuate completări pentru Frontul

* Această însemnare a fost făcută de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de sud cu un efectiv de 17 000 de oameni, iar de la 1 la 7 iulie cu un efectiv de 22 000. Dacă aceste completări n-au ajuns încă la destinaţie, luaţi de urgenţă măsuri speciale şi comunicaţi-mi numaidecît dacă insistaţi totuşi să fie încorporaţi tinerii care au împlinit 18 ani sau poate că ar fi mai bine ca deocamdată să fie mobilizate alte contingente[9].

8 iulie 1919

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1940, în revista „Prolelarskaia Revoliuţiia" nr. 1

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

12

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

8.VII.1919

Tovarăşului Skleanski, adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare

Vă rog să dispuneţi să se facă o cercetare în legătură cu scrisoarea tovarăşului Feodor Şturmer (sau Şturmin)[10] şi să-i satisfaceţi cererea în caz că se va dovedi îndreptăţită. Totodată să stabiliţi precis dacă autorităţile locale folosesc procedee ilegale şi *să-mi comunicaţi* rezultatele cercetării.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Anexez următoarele documente:
1) un certificat eliberat la 20.VI.1919,
2) o adeverinţă cu nr. 96 din 29.IV.1919,
3) scrisoarea lui F. Şturmer.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

13

TELEGRAMĂ EXPEDIATĂ LA NIJNI NOVGOROD

8. VII. 1919

Nijni Novgorod. Serviciul transporturilor fluviale
Comunicați-mi telegrafic unde se află vaporul „Krasnaia zvezda" al C.E.C. din Rusia. Informați-vă dacă nu s-ar putea ca vaporul să-l aștepte pe Gorki la Kazan și să i se rezerve o cabină. Vă rog foarte mult.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

14

CĂTRE A.M. GORKI

8. VII. 1919

Petrograd, Smolnîi sau Kronverkskii, 23
Pentru Gorki

Vă rog foarte mult să veniți mîine sau, cel mai tîrziu, joi. Trebuie să stăm de vorbă cît mai curînd.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

15

CĂTRE L.B. KAMENEV

Pe ziua de 12 sau 13 vine Gorki.
N-ai putea să dai dispoziție să i se trimită *l e m n e?*
Stradela Maşkov nr. 1, apart. 26.

Scrisă la 8 sau 9 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol.XXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

16

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD, PREȘEDINTELUI COMITETULUI PENTRU APROVIZIONARE AL REGIUNII VOLGĂI, COMISARULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE ȘI COMISARULUI MILITAR GUBERNIAL

Prin fir direct
de primă urgență

Nijni Novgorod
Președintelui comitetului executiv gubernial
Președintelui comitetului de aprovizionare din regiunea Volgăi
Comisarului gubernial pentru aprovizionare
Comisarului militar gubernial

Din lipsă de mijloace de încărcare, la Nijni Novgorod încărcarea cerealelor destinate Moscovei se face cu întîrziere. La Moscova, situația alimentară este extrem de grea, așa că trebuie neapărat să se ia toate măsurile și să se depună toate eforturile pentru a încărca numaidecît și a expedia la Moscova cerealele repartizate de Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Prin prezenta dispoziție, autoritățile militare și civile sînt obligate ca în cel mai scurt timp să mobilizeze muncitori și soldați pentru încărcarea imediată a cerealelor. Raportați telegrafic de executare. Cei ce vor da dovadă de nepăsare și lipsă de energie vor fi pedepsiți conform legilor din timp de război*.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin***

Scrisă la 9 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1931, în „Culegeri din Lenin", vol. XVIII

Se tipărește după textul scris de A.D. Țiurupa și completat și semnat de V.I. Lenin

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*
** Telegrama este semnată și de E.M. Skleanski, vicepreședinte al Consiliului militar-revoluționar, și A.D. Țiurupa, comisar al poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

17
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. RADUS-ZENKOVICI

11.VII.1919

De primă urgenţă

Saratov

Tovarăşului Zenkovici, preşedintele comitetului executiv gubernial

Se va da spre citire şi tovarăşilor Iaroslavski, Krîlenko şi Plaksin,

precum şi comisarului gubernial pentru aprovizionare

Vă rog să verificaţi imediat, prin oameni absolut siguri şi imparţiali, dacă e adevărat că Serghei Malîşev obţine rezultate minunate la Volsk şi la Balakov cu prăvălia lui de pe şlep[11]; totodată, dacă e adevărat că pe malul stîng al Volgăi e o recoltă colosală şi că se simte lipsă de oameni pentru recoltat. De cîte mii de oameni e nevoie şi cînd să vină din guberniile din nord? Petrogradul şi Moscova duc lipsă de pîine. E nevoie de măsuri eroice. Comunicaţi-mi imediat, telegrafic, cum stau într-adevăr lucrurile.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

18
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI, N.I. PODVOISKI ŞI TUTUROR COMISARILOR MILITARI DIN UCRAINA

Kiev. Tovarăşilor *Rakovski*, *Podvoiski şi tuturor comisarilor militari din Ucraina*

O copie la Comisariatul poporului pentru agricultură, pentru *Meşcereakov*

Din informaţiile primite de noi reiese că la gospodăriile sovietice din Republica ucraineană se semnalează sustrageri sau distrugeri de inventar viu sau mort de către unii comisari militari şi unele unităţi ale armatei, ceea ce duce la ruinarea gospodăriilor respective şi ameninţă să pro-

www.dacoromanica.ro

voace nenumărate dificultăți la strîngerea bogatei recolte din acest an. Trebuie să luați toate măsurile necesare pentru curmarea neîntîrziată a unor asemenea acțiuni criminale, să organizați o pază eficientă a gospodăriilor sovietice, iar pe cei vinovați să-i trageți la răspundere, altfel sînteți pasibili de cele mai aspre sancțiuni. Comunicați-ne imediat, printr-o telegramă, ce măsuri ați luat și ce rezultate ați obținut.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 11 iulie 1919

Se tipărește pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

19

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONGRESULUI METALURGIȘTILOR DIN TULA

Tula. Prezidiul *congresului metalurgiștilor*
(se va trimite o copie lui Melniceanski)

Salut din toată inima hotărîrea Congresului metalurgiștilor din Tula de a înzeci producția de armament etc.[12] Vă rog să-mi comunicați lunar, prin poștă sau prin cineva, ce succese ați obținut în mod efectiv ca rezultat al hotărîrilor adoptate de dv.

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1919

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1933, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

20

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI REGIONALE NIJNI NOVGOROD A TRANSPORTURILOR FLUVIALE

O copie comitetului pentru aprovizionare al regiunii Volgăi

Sîntem informați că în regiunea rîurilor Kama și Belaia au fost încărcate în șlepuri 394 914 puduri de cereale, dar

* Aici și mai departe, un asemenea asterisc indică titlurile puse după original. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

n-au fost încă expediate. Totodată, ni s-a comunicat că unul dintre petrolierele care au fost trimise pe Kama și Belaia în urma dispoziției președintelui Consiliului Apărării s-a pierdut. Vă cer să procedați imediat la expedierea șlepurilor încărcate cu cereale și să găsiți petrolierul pierdut. Orice întîrziere în aprovizionarea cu cereale amenință cu complicații dăunătoare pentru cauza revoluției. Depuneți toate eforturile și informați-ne mai des asupra situației exacte*.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin* **

Scrisă la 12 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

21

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de vest
Pentru Stalin

Scrisoarea nr. 1 am primit-o.

Ghittis pleacă mîine, dacă n-o fi plecat azi. Sergo și Sollogub au plecat. Serghei Medvedev e bolnav. Smilga a dat dispoziție să fie repartizați cît mai mulți lucrători. În ceea ce privește Frontul de sud, luăm măsuri. Azi pleacă într-acolo Kamenev, Smilga, Gusev și Serebreakov***.

Vă felicit cu prilejul eliberării orașului Ekaterinburg.

Lenin

Scrisă la 15 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

---

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Telegrama este semnată și de A.D. Țiurupa, comisar al poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

*** Textul acestei telegrame, în afară de prima și ultima propoziție, a fost subliniat de V.I. Lenin, care pe margine a scris: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

22

CĂTRE I.S. GANEŢKI

1

Tovarăşului Ganeţki: întocmiţi textul răspunsului[13].

2

Tovarăşului Ganeţki: textul acesta nu e bun. Trebuie formulat astfel: vi s-au promis atîtea milioane pentru atîta timp. Noi v-am trimis însă atîta la data cutare şi o să vă mai trimitem atîta la data cutare.

Întocmiţi imediat un asemenea text.

Scrise la 16 iulie 1919

Publicate pentru prima oară la 22 aprilie 1926, în ziarul „Izvestiia", nr. 92

Se tipăresc după manuscris

23

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI

Kiev, Consiliului Comisarilor Poporului. Pentru Racovski

„Am trimis la Kiev şi la Harkov cîte 300, iar mîine vom trimite pentru Ekaterinoslav şi Odesa cîte 100. Săptămîna viitoare vom trimite în total 500, iar pe viitor cîte 350 pe săptămînă*. *Krestinski*".

Transmiţîndu-vă acest răspuns, vă rog să-mi comunicaţi dacă sînteţi mulţumit, iar dacă nu, să-mi spuneţi ce anume doriţi.

Lenin

Scrisă la 16 iulie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

24

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARULUI MILITAR AL DIVIZIEI A 25-A

Drept răspuns la telegrama comisarului militar al Brigăzii a 3-a, prin hotărîrea din 16/VII a Consiliului Apărării

* Este vorba de sume — în milioane de ruble — trimise în Ucraina. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

se aprobă, în cazul de faţă, strîngerea organizată a recoltei, cu condiţia de a respecta interesele ţăranilor locali şi de a nu întîrzia cîtuşi de puţin operaţiile militare. Cerealele strînse trebuie expediate armatei de pe Frontul de sud. Raportaţi de executare*.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 16 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul consemnat de L.A. Folieva şi completat şi semnat de V.I. Lenin

25

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.M. LAŞEVICI şi K.K. IURENEV

17.VII.1919

Simbirsk, Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de est. Pentru Laşevici şi Iurenev

Vă felicit cu prilejul victoriilor obţinute[14].

Trebuie să luaţi măsuri speciale, în primul rînd pentru ca muncitorii din Ural să nu ia arme cu de la sine putere, pentru ca în rîndurile lor să nu capete extindere partizanatul, cu urmări atît de funeste, iar în al doilea rînd pentru ca partizanatul siberian să nu descompună trupele noastre.

Comunicaţi-mi telegrafic care este părerea dv.; totodată, să-mi spuneţi *dacă lucraţi în deplină armonie cu noul comandant al frontului* şi să-mi daţi informaţii mai amănunţite în legătură cu başkirii[15].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* Ultima propoziţie a fost scrisă de mîna lui V. I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

26

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

17.VII.1919

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de vest
Pentru Stalin

Lențman și Peterson din Rejița îmi cer să suspend schimbarea denumirii fostelor regimente letone. Această cerere ți-o transmit d-tale[16].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

27

CĂTRE A.M. GORKI

18.VII.1919

Dragă A.M.,

Vino aici să te odihnești; eu plec adesea pentru două zile la țară, unde te pot aranja de minune, pentru un timp mai scurt sau mai îndelungat.

Vino, zău vino!

Comunică-mi, printr-o telegramă, *cînd* vii; vom aranja în așa fel ca să ai un compartiment separat, să călătorești mai comod. Crede-mă, ai nevoie să mai schimbi puțin aerul. Aștept răspuns.

Al d-tale, *Lenin*

Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară la 29 martie 1928, în ziarele „Pravda" nr. 75 și „Izvestiia" nr. 74

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I.V. STALIN

Moscova, Kremlin, pentru Lenin

Situaţia pe Frontul de la Minsk este, deocamdată, destul de proastă. Nici pe cel de la Dvinsk nu e mai bună, iar pe cel de la Lubenţ ea e şi mai proastă. Unităţile noastre sînt uzate. Rezervele lor pot fi folosite abia peste o lună, iar inamicul nu vrea să aştepte. Pilsudski se află pe undeva pe lîngă Molodecino şi se laudă că în curînd o să ocupe Minskul. Planul polonezilor e următorul: să ocupe teritoriul pînă la Nipru, iar după aceea să pună în mişcare unităţile albgardiste ruse, înjghebînd în prealabil un guvern rus în genul aceluia al lui Rodzeanko. Se ştie precis că la Varşovia se formează de pe acum un corp de voluntari ruşi. În momentul de faţă am putea să îndreptăm lucrurile dacă ne-aţi da o divizie adecvată. Mă tem însă că n-o să faceţi asta acum, iar mai tîrziu, peste o lună, nici trei divizii n-o să fie de ajuns. Să stăm acolo unde stăm acum nu e bine, fiindcă în felul acesta vom pierde oraşele Minsk şi Dvinsk fără nici un rost. De aceea am hotărît să trecem la ofensivă, organizînd şi întărind unităţile în mers. S-ar putea ca din asta să iasă ceva bun. Ceea ce complică întrucîtva situaţia sînt unităţile naţionale; ele trebuie înlocuite. Comandantul de armată nu e bun de nimic, doar încurcă treaba. Răspunsul dv. la scrisoarea mea nu mi-a venit încă de la Smolensk. Vă rog să-i citiţi şi lui Skleanski această telegramă cifrată. Zilele acestea voi fi la Smolensk.

Stalin

Secret

Tovarăşului S m i l g a,

Trebuie examinată *cu toată atenţia* în şedinţa Consiliului militar-revoluţionar al republicii*.

18 VII. *Lenin*

Scrisă la 18 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul următor, telegrama de răspuns trimisă la 18 iulie de V.I. Lenin lui I.V. Stalin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

29

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Moscova
18.VII.1919

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de vest
Pentru Stalin

Cererea d-tale va fi examinată de Consiliul militar-revoluționar al republicii. Skleanski spune că, dacă e vorba să mai scoatem unități de pe Frontul de est, atunci să le trimitem pe Frontul de sud. Mîine o să vină Smilga și comandantul-șef[17] de pe Frontul de sud*.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

30

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE EST

19.VII.1919

Simbirsk. Consiliul militar-revoluționar al Frontului de est

Transmiteți, vă rog, felicitările mele armatelor a 2-a și a 5-a pentru victoriile obținute. Trebuie să elaborați în mod amănunțit, împreună cu lucrătorii politici, măsuri concrete împotriva partizanatului și să le puneți în aplicare. Comunicați-ne ce rezultate ați obținut.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1938, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

* Textul acestei telegrame a fost subliniat de V.I. Lenin, care pe margine a scris: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

31

O ÎNSEMNARE FĂCUTĂ PE O NOTĂ DE PLATĂ A SECŢIEI ADMINISTRATIVE A COMISIEI EXTRAORDINARE DIN MOSCOVA

NOTĂ DE PLATĂ

Pentru Vladimir Ilici.

Din partea secţiei administrative a Cekăi din Moscova

Cantitatea	Marfa vîndută şi livrată	Preţul		Suma	
		ruble	copeici	ruble	copeici
1 pereche	cizme				
1 rînd	haine				
1 pereche	bretele				
1 —	curea				

În *valoare totală de una mie patru sute şaptesprezece ruble* şi 75 de copeici.

Şeful secţiei administrative

Vă trimit alăturat 2 000 (două mii) de ruble şi vă rog — vă cer categoric — să rectificaţi acest cont, întrucît suma este, evident, prea mică.

19.VII. *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 19 iulie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

32

CĂTRE V.P. MILIUTIN şi P.I. POPOV[18]

Tovarăşilor *Miliutin* şi *Popov*

Să se calculeze cam de cîte miliarde pe lună vom avea nevoie dacă

(1) vom mări preţurile la cereale de cinci ori;
(de trei ori)

www.dacoromanica.ro

(2) nu vom fixa prețurile la produsele industriale pentru țărani, ci le vom urca cît mai mult cu putință, pînă la prețul maxim pe care-l dau ei;

(3) vom vinde muncitorilor și funcționarilor pîine și produse industriale la prețurile vechi;

(4) vom conta și pe Ucraina, pe Ural, pe regiunea de dincolo de Volga, pe o parte din Siberia apuseană și pe regiunea Donului;

(5) prețurile la cereale le vom fixa pe raioane;

(6) să se calculeze în mod aproximativ de cîte miliarde de ruble vom avea nevoie dacă vom majora salariile cu 10%.

Scrisă la 22 iulie 1919
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

33

CĂTRE L.A. FOTIEVA[19]

A r t r e b u i s ă s p î n z u r ă m 1) secretariatul *Consiliului Apărării* și *al C.C.P.*,
2) Comisariatul poporului pentru aprovizionare,
3) Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf,
4) Comisariatul poporului pentru problemele militare

pentru tărăgăneala și întîrzierea lor.

Scrisă la 22 iulie 1919
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

34

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

25.VII.1919

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de est.
Pentru Frunze

Mi se par extrem de alarmante insuccesele noastre și încetineala ce se observă la sud de Buzuluk, la Uralsk și la Țarev. Vă rog să acordați o atenție deosebită acestei situații și să mă informați mai precis cum stau lucrurile. Restabilirea legăturii cu Uralskul* este extrem de necesară[20].

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1941, în cartea: „M.V. Frunze pe fronturile războiului civil. Culegere de documente", Moscova

Se tipărește după manuscris

35

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.V. KRÎLENKO

25.VII.1919

Saratov, comitetul executiv gubernial
Pentru Krîlenko, împuternicitul C.E.C. din Rusia

Nu trebuie încălcate ordinele de repartiție, fiindcă prin ele se asigură pîinea armatei; tot ce e în plus expediați la Moscova, pe adresa Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Comunicați-ne precis ce cantități de cereale există și unde anume se află.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

* Cuvintele „Mi se par extrem de alarmante... Vă rog să acordați" și „Restabilirea legăturii cu Uralskul" au fost subliniate de V.I. Lenin, care pe margine a scris: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

36

NIŞTE ÎNSEMNĂRI ŞI O REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI P.I. VOEVODIN

...În gubernia Samara e o recoltă de cereale cum nu s-a mai văzut decenii de-a rîndul. Din lipsă de braţe de muncă riscăm să pierdem recolta bogată, tocmai bună de strîns, din această gubernie, care ea singură poate hrăni Rusia Sovietică înfometată. E necesar să fie dirijate numaidecît spre regiunea Volgăi toate braţele de muncă disponibile şi să se trimită la sate smoala, gudronul şi uneltele agricole de care dispunem.

Comisarul politic al trenului „Revoluţia din Octombrie",
Voevodin

Pentru:
1) Sviderski
2) Glebov
3) Sereda

Trebuie depuse toate eforturile în acest sens, iar mîine, 26.VII, să mi se comunice telefonic ce s-a făcut.

Scrisă la 25 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscri

37

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI*

28.VII.1919 **Cifrat**

Pentru *Troţki*,
oriunde s-ar afla

Biroul Politic al Comitetului Central a examinat telegrama dv. cu nr. 277/c şi este perfect de acord cu dv. că orice şovăieli în aplicarea cu fermitate a planului o dată adoptat prezintă primejdii[21]. Biroul Politic recunoaşte pe de-a-ntregul autoritatea operativă a comandantului-şef şi vă roagă să daţi explicaţiile cuvenite tuturor lucrătorilor cu munci de răspundere. Biroul Politic numeşte ca membri ai Consiliului militar-revoluţionar al Frontului

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de sud, în afară de cei de pînă acum, pe Smilga, Serebreakov și Lașevici*.

Publicată pentru prima oară parțial în 1958, în cartea: N.F. Kuzmin, „V.I. Lenin în fruntea apărării Țării sovietice (1918—1920)". Moscova

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

38

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI

Pentru Troțki, președintele Consiliului militar-revoluționar

Fiind în Ucraina, v-ați lămurit, desigur, asupra situației de acolo. Vă rog să-mi comunicați care este starea trupelor, capacitatea lor de a opune rezistență lui Denikin și dacă acolo au fost luate, în sfîrșit, măsuri destul de serioase, dacă cei de acolo sînt în stare să se apere, dacă instruiesc în mod sistematic pe muncitori și pe țărani în vederea formării unei organizații secrete în regiunile ocupate de Denikin, în special a unei organizații în cadrul trupelor lui, precum și în vederea mobilizării ucrainenilor și dacă comuniștii din Ucraina își dau seama de întreaga gravitate a situației.

29 iulie 1919 *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

39

CĂTRE A.M. GORKI

31.VII.1919

Dragă Aleksei Maksimîci,

Cu cît mă adîncesc mai mult în citirea scrisorii d-tale și cu cît reflectez mai atent asupra legăturii dintre conclu-

* Mai departe, V.I. Lenin a scris: „Din însărcinarea Comitetului Central, Stasova". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ziile la care ajungi în această scrisoare şi lucrurile expuse în ea (şi povestite de d-ta în cursul întrevederilor noastre), cu atît mai mult ajung la convingerea că şi această scrisoare, şi concluziile d-tale, şi toate impresiile d-tale sînt cu totul nesănătoase.

În ultimul timp, Petrogradul a devenit unul dintre punctele cele mai nevralgice. Acest lucru e şi explicabil, dacă se ţine seama că populaţia lui a avut cel mai mult de suferit, că muncitorii de acolo, mai mult decît oricare alţii, au dat cele mai bune forţe ale lor, că acolo bîntuie o foamete cruntă, iar pericolul militar este deosebit de grav. Este evident că nervii d-tale încep să cedeze. Asta nu-i de mirare. Iar d-ta te încăpăţînezi să nu ţii seama de sfatul celor care îţi spun că trebuie să pleci în altă parte, căci e un lucru cu totul nechibzuit să laşi să ţi se zdruncine nervii în aşa hal, e un lucru nechibzuit chiar şi din punctul de vedere al unei socoteli elementare, ca să nu mai vorbim despre alte puncte de vedere.

Din scrisoarea d-tale, ca şi din cele spuse de d-ta în convorbirile avute cu mine, se simte că te afli sub influenţa unor impresii nesănătoase, care te duc la concluzii nesănătoase.

Începi cu problema dezinteriei şi a holerei şi deodată izbucneşti într-un sarcasm bolnăvicios: „fraternitate, egalitate". Fără să vrei faci asta, dar din asemenea vorbe reiese că comunismul ar fi vinovat de lipsurile, mizeria şi bolile care bîntuie în oraşul asediat!!

Urmează apoi nişte ironii răutăcioase — de neînţeles pentru mine — la adresa literaturii „pornografice" (care e aia? şi ce legătură are cu Kalinin?). Şi, în concluzie, pretinzi că „infimele rămăşiţe de muncitori cu scaun la cap" spun că „au fost trădaţi" şi transformaţi „în prizonieri ai ţăranului".

Asta-i prea de tot. Cum adică, este învinovăţit Kalinin că i-a trădat pe muncitori în favoarea ţăranului? Aşa reiese.

Asemenea afirmaţii au putut fi născocite de nişte muncitori cu totul necopţi, naivi, care în loc de minte au în cap doar fraze „stîngiste", ori de nişte muncitori cu totul epuizaţi, istoviţi de chinuri, înfometaţi şi bolnavi, ori de nişte

www.dacoromanica.ro

„rămăşiţe ale aristocraţiei", care se pricep de minune să denatureze totul şi se agaţă cu multă dibăcie de orice mărunţişuri pentru a-şi descărca furia lor turbată împotriva Puterii sovietice. Tocmai despre aceste rămăşiţe vorbeşti şi d-ta în scrisoare. Starea lor de spirit exercită asupra d-tale o influenţă bolnăvicioasă.

D-ta scrii că vezi „oameni din cele mai diferite pături sociale". Dar una e să vezi, şi alta e să vii în contact cu ei zi de zi în toate domeniile vieţii. D-ta ai cel mai mult prilejul să vii în contact cu aceste „rămăşiţe", fie şi datorită profesiunii d-tale, care te obligă să „primeşti" zeci de intelectuali burghezi întărîtaţi, precum şi datorită mediului în care trăieşti.

Din cele spuse de d-ta reiese că „rămăşiţele" „nutresc faţă de Puterea sovietică un sentiment vecin cu simpatia", în timp ce „majoritatea muncitorilor" furnizează hoţi, „comunişti" de circumstanţă ş.a.m.d.! Şi d-ta ajungi la „concluzia" că revoluţia nu se poate face cu ajutorul hoţilor, nu se poate face fără intelectuali.

Asemenea cuvinte vădesc doar o stare de spirit nesănătoasă, care s-a agravat în ambianţa unor intelectuali burghezi înrăiţi.

Se face totul pentru a-i atrage pe intelectuali (pe cei care nu sînt albgardişti) în lupta împotriva hoţilor. Şi, *de la o lună la alta*, în Republica sovietică *creşte* procentul intelectualilor burghezi care dau un ajutor *sincer* muncitorilor şi ţăranilor şi nu se mărginesc doar să bombăne şi să spumege de furie. La Petrograd nu se poate „vedea" o asemenea creştere, pentru că Petrogradul este un oraş cu un număr deosebit de mare de elemente burgheze (şi de „intelectuali") care şi-au pierdut rostul (şi capul), dar pentru întreaga Rusie ea este un fapt incontestabil.

În Petrograd sau privind din Petrograd, te poţi convinge de acest lucru numai dacă eşti excepţional de bine informat din punct de vedere *politic* şi ai o experienţă politică deosebit de bogată. Aşa ceva îţi lipseşte d-tale. Şi d-ta nu de politică te ocupi şi nici cu observarea *muncii* de construcţie politică nu te îndeletniceşti, ci practici o profesiune specială, care te face să fii înconjurat de intelectuali burghezi

www.dacoromanica.ro

întărîtați, care n-au înțeles nimic, n-au uitat nimic și n-au învățat nimic și care, în cazul *cel mai bun* — și, de altfel, foarte rar —, sînt derutați, dezamăgiți, se lamentează și repetă vechile prejudecăți, sînt speriați și se sperie singuri.

Dacă e vorba de *observat*, apoi să observi jos, acolo unde poți *vedea* munca de construire a unei vieți noi, într-o așezare muncitorească din provincie sau într-un sat — acolo nu e nevoie să cuprinzi politicește un ansamblu de date dintre cele mai complexe, acolo poți numai să observi. În loc de așa ceva, d-ta te-ai pus în situația de redactor profesionist de traduceri etc., situație care nu-ți permite să observi noua muncă de construire a unei vieți noi și în care toate forțele se irosesc cu bombăneala bolnăvicioasă a unei intelectualități bolnăvicioase, cu observarea aspectelor „fostei" capitale în condiții cînd ea trece printr-un pericol militar cumplit și îndură lipsuri crîncene.

D-ta te-ai pus într-o situație în care *n u p o ț i* observa direct ceea ce e nou în viața muncitorilor și țăranilor, adică în viața a 9/10 din populația Rusiei; de aceea ești nevoit să observi frînturi din viața fostei capitale, din care floarea muncitorimii a plecat pe front sau la sate și în care a rămas un număr disproporționat de mare de intelectuali lipsiți de posturi și de ocupație, care te *„asaltează" în special* pe d-ta. Cînd ești sfătuit să pleci, refuzi cu încăpățînare.

Se înțelege că, în asemenea condiții, ai ajuns într-o stare bolnăvicioasă: nu numai că ți-e greu să trăiești, spui d-ta, dar ți-e și „lehamite de viață"!!! Cred și eu! Să te fixezi, în vremuri ca astea, în centrul cel mai bolnăvicios în calitate de redactor de traduceri literare (cea mai potrivită ocupație pentru un artist care vrea să observe oamenii!). Stînd acolo, d-ta *n-ai posibilitatea* să observi și să studiezi ca artist ceea ce e nou în armată, în viața satului sau a fabricii. Te-ai lipsit de posibilitatea de a face ceea ce l-ar satisface pe artist; la Petrograd poate să lucreze un om politic, dar d-ta nu ești om politic. Azi auzi zgomot de geamuri sparte fără rost, mîine focuri de arme și urlete din închisori, apoi frînturi de vorbe din gura

www.dacoromanica.ro

celor mai obosiți dintre nemuncitorii rămași la Petrograd, după aceea ești copleșit de un milion de impresii din convorbirile cu intelectualii, cu intelectualii din capitală care au rămas fără capitală, apoi ești asaltat de sute de plîngeri din partea unor nedreptățiți, în timp ce în orele libere de după munca de redactor *nu poți* să vezi nimic din ceea ce constituie construirea vieții (la Petrograd ea se desfășoară într-un fel deosebit și în mai mică măsură ca oriunde), — și cum să nu ajungi, după toate acestea, să-ți fie lehamite de viață?

Țara e cuprinsă azi de încordarea febrilă a luptei împotriva burgheziei din întreaga lume, care se răzbună pentru că a fost doborîtă de la putere. E și firesc. Asupra primei Republici sovietice se abat primele lovituri, venite *din toate părțile*. E și firesc. În asemenea momente trebuie să trăiești ca om politic activ, ori, dacă nu te trage inima spre politică, să observi ca artist cum se construiește viața în chip nou, nu într-un loc care e centrul unui atac înverșunat împotriva capitalei, care e centrul unei lupte înverșunate împotriva comploturilor, al unei furii înverșunate a intelectualității din capitală, ci la țară sau într-o fabrică din provincie (sau pe front). Acolo, dintr-o simplă privire, poți lesne să faci distincție între descompunerea vechiului și mlădițele noului.

Ți-e lehamite de viață, „se adîncește divergența" cu comunismul. Nu pot să pricep în ce constă această divergență. Prin nimic nu arăți că ar exista vreo divergență politică sau de idei. Este o divergență între *starea de spirit* a unor oameni care desfășoară activitate politică sau care sînt absorbiți de o luptă extrem de îndîrjită și starea de spirit a unui om care în mod artificial s-a pus într-o situație care nu-i permite să observe viața nouă, în timp ce impresiile produse de putrezirea imensei capitale a burgheziei îl copleșesc.

Ți-am expus deschis gîndurile ce mi-au fost prilejuite de scrisoarea d-tale. Convorbirile (avute cu d-ta) mi-au sugerat de mult gînduri asemănătoare, dar scrisoarea

www.dacoromanica.ro

d-tale a conturat şi a precizat, a făcut să capete o formă definitivă ansamblul impresiilor culese din discuţiile noastre. Nu vreau să te sîcîi cu sfaturile mele, dar nu mă pot opri să-ţi spun: schimbă-ţi radical condiţiile de viaţă, mediul şi ocupaţia, şi pleacă în altă parte, altfel s-ar putea să ţi se facă de-a binelea lehamite de viaţă.

O caldă strîngere de mînă.

Al d-tale, *Lenin*

Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară în 1925, în revista „Krasnaia Letopis" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

40

CĂTRE BÉLA KUN[22]

Scumpe tovarăşe Béla Kun,

Vă sfătuiesc să nu vă enervaţi prea mult şi să nu vă lăsaţi cuprins de desperare. Acuzaţiile dv. sau suspiciunile la adresa lui Cicerin şi a lui Racovski sînt lipsite de orice temei. Conlucrăm cu toţii în cea mai bună înţelegere. Ştim cît de grea şi de periculoasă este situaţia Ungariei şi facem tot ce putem. Dar cîteodată este fizic imposibil să dai repede ajutor. Căutaţi să vă menţineţi cît mai mult cu putinţă. Fiecare săptămînă e preţioasă acum. Faceţi-vă provizii de alimente la Budapesta, întăriţi oraşul. Sper că veţi lua măsurile pe care le-am recomandat bavarezilor*. Vă trimit cele mai bune salutări şi o caldă strîngere de mînă. Căutaţi să rezistaţi cît mai mult şi victoria va fi a noastră.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la sfîrşitul lunii iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi „Mesaj de salut Republicii Sovietice Bavareze" (Opere complete, vol. 38, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 320—321). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

41

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. ROZENGOLŢ*

Adresa:

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 7-a
Pentru Rozengolţ

totul cifrat**

S-au luat toate măsurile pentru a păstra Petrogradul cu orice preţ? Noi ne grăbim să trimitem întăririle promise, dar e nevoie de timp ca ele să ajungă la destinaţie. Se impune o încordare excepţională a forţelor.

Lenin

Scrisă la 1 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul scris de E.M. Skleanski şi completat şi semnat de V.I. Lenin

42

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI BOGDATIAN ŞI A.G. ŞLIHTER

Kiev. Comisia militară centrală de evidenţă şi repartizare de pe lîngă Consiliul apărării muncitoreşti-ţărăneşti al Ucrainei, pentru Bogdatian; Comisariatul poporului pentru aprovizionare, pentru Şlihter

Cîte o copie: la Kiev, lui Racovski; lui Jarko, comisarul poporului pentru căile de comunicaţie; lui Ksandrov, împuternicitul Consiliului Apărării

Luaţi măsuri pentru ca cele 250 de vagoane de produse textile aflate la Kiev, la dispoziţia Comisariatului poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, să fie imediat expediate la Breansk sau la Orel, în funcţie de posibilităţile

* Pe dosul telegramei, V.I. Lenin a scris: „Trimiteţi *numaidecît* secretarei acest text şi telegrama adresată lui Smilga". — *Nota red.*

** Cuvintele „Adresa: Consiliul militar-revoluţionar... totul cifrat" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

existente*, pe adresa Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Informați despre expediere Comisia pentru evacuări de pe lîngă Consiliul Apărării, precum și Comisariatul poporului pentru aprovizionare, Moscova.

2 august 1919

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin***

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V.V. Fomin. „Lenin și transporturile", Moscova

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

43

CĂTRE G.V. CICERIN[23]

Tov. Cicerin,

Am primit scrisoarea d-tale și informațiile de la radio. Consider că nu e cazul să le luăm în serios și să ne grăbim să răspundem. E mai bine să așteptăm oleacă și să le luăm în derîdere. Astăzi le vom trimite la ziare pentru *a fi ridiculizate;* vom da redactorilor ca directivă să le însoțească cu comentarii ironice (dînd de înțeles că asemenea știri provin, probabil, din Budapesta) și să bețelească încă o dată pe nemernicii de menșevici și de eseri. După ce mă întorc, o să mai stăm de vorbă.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 3 sau 4 august 1919

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

44

REZOLUȚIE PE O SCRISOARE A COMISIEI PENTRU PROBLEMELE SIBERIENE

Către Consiliul Comisarilor Poporului

Dat fiind că materialul de propagandă și agitație de care dispunem este insuficient și, totodată, prea puțin potrivit pentru

* Cuvintele „la Breansk sau la Orel, în funcție de posibilitățile existente" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Telegrama este semnată și de V.A. Avanesov, președintele Comisiei pentru evacuări de pe lîngă Consiliul Apărării, și de V.G. Groman și N.B. Eismont, membri ai acestei comisii. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Siberia, Comisia pentru problemele siberiene a înființat o secție publicistică specială, care în timpul cel mai scurt va pregăti pentru tipar o serie de broșuri, manifeste și afișe cu caracter agitatoric...

Tovarăşe Vorovski,

Te rog să sprijini *prin toate mijloacele* această acțiune.

5/8

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 5 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

45

CĂTRE L.D. TROȚKI

Biroul Politic al Comitetului Central, examinînd problemele extrem de serioase ridicate de dv.[24], vă cere să aplicați în această privință directiva dată de comandantul-șef al Frontului de sud și al Armatei a 12-a, care vă va fi transmisă fără întîrziere.

În ceea ce-l privește, Biroul Politic insistă ca Odesa să fie apărată pînă la limita posibilităților*.

Pentru Biroul Politic al Comitetului Central, *Lenin***

Scrisă la 7 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

46

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

7.VIII.1919

Petrograd,
Smolnîi.
Pentru Zinoviev

Acum e perfect clar că numai Petrogradul poate să dea muncitori pentru fabricile de muniții. Trebuie să faceți

* Vezi și volumul de față, documentul 50. — *Nota red.*

** Urmează semnătura lui L.B. Kamenev, scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

în așa fel ca uzina de țevi și cea din Sestroreț k să pună imediat la dispoziție toți oamenii necesari. Orice tergiversare e inadmisibilă, e condamnabilă, căci fără muniții mergem spre pieire. Faceți toate presiunile necesare și urmăriți cum e executată această dispoziție.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

47

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Mi-ai făcut-o! Sau poate că *Ionov* al d-tale.

În broșură a fost omisă prefața sau postfața mea[25]. Eu ți-am *trimis-o d-t a l e*. Dă dispoziție să se facă o cercetare mai serioasă. Caută neapărat această postfață. Și spune-le celor în cauză că, după toate astea, n-o să mai trimit nimic la Petrograd.

7/8. *Lenin*

Scrisă la 7 august 1919
Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară parțial în 1932, în: V.I. Lenin. Opere, ed. 2—3, vol. XXIV

Publicată în întregime în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

48

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

8.VIII

Către Biroul Organizatoric al Comitetului Central

Chiar acum am primit, din sursă *demnă de încredere*, știrea că unii membri ai colegiilor *rabdă de foame* (bunăoară Markov de la Comisariatul poporului pentru căile

www.dacoromanica.ro

de comunicație și alții). Insist în modul cel mai energic ca Comitetul Central: 1) să dea dispoziție Comitetului Executiv Central să acorde tuturor membrilor colegiilor (și celor ce ocupă posturi *similare)* un ajutor special de 5 000 de ruble;

2) să-i treacă pe toți aceștia în mod permanent la rația *maximă* de specialist.

Altfel, credeți-mă, e rău de tot: rabdă de foame și ei și familiile lor!!

Trebuie să îmbunătățim alimentația la 100—200 de oameni.

Scrisă la 8 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

49

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI EVEȚKI

Tov. Eveț ki, șeful serviciului aprovizionare al Frontului de sud

În cursul lunii iulie vi s-a trimis o însemnată cantitate de echipament și încălțăminte.

Cu toate astea, în toate armatele Frontului de sud există unități în care soldații sînt lipsiți de încălțăminte și îmbrăcăminte.

Prin prezenta vi se atrage atenția că, sub riscul celei mai grave răspunderi personale, trebuie să luați măsuri energice pentru ca materialele primite să fie repartizate neîntîrziat unităților care duc lipsă de ele*.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 8 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* În partea de sus a telegramei, V.I. Lenin a scris: „Tovarășe Skleanski! Expediați-o cifrată sau necifrată, cum credeți că e mai bine. 8/VIII. *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

50

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI*

Cifrat

Tovarăşului **Troţki**

O copie tovarăşului Racovski

Biroul Politic al Comitetului Central vă roagă să comunicaţi tuturor lucrătorilor cu funcţii de răspundere următoarea directivă a Comitetului Central: apăraţi-vă din răsputeri, apăraţi pînă la ultima picătură de sînge oraşele Odesa şi Kiev, menţineţi legătura între ele, precum şi legătura între ele şi noi. Este în joc soarta întregii revoluţii. Luaţi aminte că ajutorul nostru se apropie.

Pentru Biroul Politic al C.C., *Lenin***

Scrisă la 9 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

51

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Tov. Skleanski,

Nu mă simt bine cu sănătatea şi sînt nevoit să stau în pat. De aceea vă rog să-mi *răspundeţi* prin *curier*.

Întîrzierea ofensivei în sectorul Voronej (de la *1 august* pînă la *10 ! ! !*) este o monstruozitate. Denikin a obţinut succese imense.

Cum se explică această situaţie? Sokolnikov spunea că acolo (lîngă Voronej) noi dispunem de forţe *de 4 ori* mai numeroase.

Ce s-a întîmplat deci? Cum de am putut noi să nu folosim o asemenea situaţie?

Spuneţi-i comandantului-şef că *aşa ceva nu e admisibil*. Trebuie să-i atrageţi *serios* atenţia.

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

** Urmează semnăturile lui L.B. Kamenev şi E.D. Stasova, scrise de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Poate că ar fi cazul să trimitem Comitetului militar-revoluționar al Frontului de sud o telegramă (și o copie pentru Smilga) cu următorul conținut:

Cifrat

Este absolut inadmisibil să se întîrzie cu ofensiva, fiindcă o asemenea întîrziere i-ar permite lui Denikin să ocupe întreaga Ucraină și ne-ar duce la un dezastru. Răspundeți de fiecare zi pierdută și chiar de fiecare ceas de tărăgănare a ofensivei. Comunicați-ne imediat prin ce se explică toate acestea și spuneți-ne la ce dată veți începe, în sfîrșit, o ofensivă decisivă.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 10 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

52

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA, M.M. LAȘEVICI ȘI G.I. SOKOLNIKOV

Kozlov. Pentru Smilga, Laşevici şi Sokolnikov

Comunicați-mi imediat dacă regruparea și concentrarea se efectuează cu suficientă energie și dacă s-au luat toate măsurile necesare în vederea accelerării lor. Operația va avea loc la termenul stabilit sau se va produce o amînare? Cînd începeți? Situația Ucrainei mă neliniștește în cel mai înalt grad. Aștept de la Laşevici răspuns la problemele discutate la Moscova.

13.VIII, orele 0,30 *Lenin*

Scrisă la 13 august 1919

Publicată pentru prima oară parțial în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Publicată în întregime în 1956, în cartea: V.I. Lenin. „Corespondență militară. 1917—1920", Moscova

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

53

CĂTRE E.D. STASOVA[26]

Elena Dmitrievna,

Tovarășa asta este o veche activistă de partid. E un element foarte valoros. Răspunde-mi unde ai de gînd s-o încadrezi.

13/VIII. *Lenin*

Scrisă la 13 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

54

CĂTRE M.K. VLADIMIROV

14.VIII. 1919

Scumpe tovarășe Vladimirov,

Eliberarea dv. din funcția de membru al Consiliului militar-revoluționar nu trebuie să constituie în nici un caz pentru dv. un motiv de nemulțumire, fie ea oricît de mică. Comitetul Central *a fost nevoit* să procedeze în felul acesta pentru a începe, *în general*, reorganizarea Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud. Sînt convins că în munca dv., care se desfășoară în strînsă legătură cu Consiliul militar-revoluționar, *n u* va interveni *n i c i o* schimbare. Vă rog să-mi răspundeți de primirea acestei scrisori și să-mi spuneți cum s-au statornicit noile relații. Au existat unele dificultăți în activitatea dv.? Dacă da, de ce natură au fost ele?

Cu salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

55
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

Tovarăşului Smilga,
la postul său şi în localitatea
unde se află Comitetul revoluţionar din Volsk

V-am trimis o scrisoare şi după aceea am primit-o pe a dv. cu data de 16[27].

Troţki este aici şi o să mai stea, probabil, o săptămînă. Sper că o să putem lucra cu el în deplină înţelegere. N-ar fi mai bine să veniţi aici şi să ne punem de acord? Nu trebuie dat frîu liber nervilor, nu trebuie mers prea departe. Dacă nu veniţi, scrieţi-mi mai des.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 16 august 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

56
TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL VORONEJ

20.VIII.1919

Voronej. Comitetul executiv gubernial

Rog să mi se trimită toate revistele menşevice apărute la Voronej în ultimul an.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

57
TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR MILITAR-REVOLUŢIONARE ALE ARMATELOR A 10-A ŞI A 4-A

20.VIII.1919

Două adrese:

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 10-a
Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 4-a

www.dacoromanica.ro

O copie la Marxstadt, fost Ekaterinenstadt
Pentru comitetul executiv al comunei germane

Recoltarea cerealelor de către țărani prezintă o importanță extraordinară pentru republică. Dați ordin ca, în timpul recoltării, țăranii să fie apărați prin toate mijloacele și să se aplice fără cruțare pedeapsa capitală pentru jafuri, silnicii și rechiziționări ilegale comise de trupe. Raportați de executare.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

58

*CĂTRE SUBSECȚIA AGRICOLĂ A SECȚIEI APROVIZIONARE A SOVIETULUI DE DEPUTAȚI DIN MOSCOVA

23 august 1919

Primind din partea dv. mostrele de fructe de la sovhozuri, însoțite de adresa nr. 4 936 (din 22.8.1919), vă rog frumos ca pe viitor să nu mai faceți așa ceva, să nu-mi mai trimiteți fructe etc., ci să-mi comunicați date privitoare la modul cum sînt repartizate, în general, fructele etc. din sovhozuri, *dacă se distribuie spitalelor, sanatoriilor, copiilor, unde anume și în ce cantitate. Totodată, vă rog să-mi comunicați cîte sovhozuri aveți, care este componența conducerii lor, cîte dări de seamă trimit, cîte au trimis pînă acum și pe ce perioade anume* ș.a.m.d.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

59

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

26.VIII.1919

Petrograd, Smolnîi. Pentru Zinoviev

Rog să se strîngă şi să mi se trimită tot materialul existent în legătură cu subotnicele.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

60

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI

26.VIII.1919

Tula, comitetul executiv. Pentru Osinski
O copie pentru comisarul uzinelor de armament şi muniţii

Nu faceţi nici un fel de mobilizare forţată, la nici un fel de muncă, a muncitorilor de la uzinele de armament şi muniţii, deoarece armamentul şi muniţiile sînt azi lucrul cel mai important. Raportaţi de executare.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

61

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI CEKĂI GUBERNIALE DIN PETROGRAD

26.VIII.1919

Petrograd. Preşedintelui Cekăi guberniale

Comunicaţi-mi care e situaţia în cazul lui Kurdinovski, care a fost arestat la locuinţa lui Karateev, unde s-a găsit.

www.dacoromanica.ro

o colecție de arme vechi, despre a cărei existență el, după cît se spune, nu știa nimic[28].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

62

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[29]

Comunică mîine, printr-o adresă specială, Institutului de cercetări pentru *industria alimentară* că în termen de trei luni trebuie să prezinte date *precise* și *complete* cu privire la realizările *practice* obținute în domeniul fabricării zahărului din rumeguș.

Scrisă la 26 sau 27 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

63

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE DIN SIMBIRSK

28.VIII.1919

Simbirsk.
Ceka gubernială

Nu evacuați pe bătrînul Ivan Iakovlevici Iakovlev și pe soția sa din apartamentul lor. Raportați de executare.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

64

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.M. LAȘEVICI

Tovarășului Lașevici

Sînt foarte îngrijorat de succesele lui Mamontov[30]. Distrugînd drumuri și depozite, el ne poate aduce preju-

www.dacoromanica.ro

dicii imense. S-au luat toate măsurile necesare? S-a procedat cu destulă energie şi operativitate? Informaţi-mă mai des.

Lenin

Scrisă la 28 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

65
CĂTRE E.M. SKLEANSKI[31]

30.VIII

Tovarăşe Skleanski,

Mi-a spus Markov astăzi că acum o să vină zilnic cîte 7 eşaloane din Divizia a 21-a, că întreaga divizie o să sosească în aproximativ 4 zile (primirea cu întîrziere a ştirilor despre această divizie a fost provocată de o furtună, care a scos din funcţiune telegraful pentru două zile), iar după aceea o să mai fie nevoie de cîte o săptămînă pentru fiecare divizie. El face totul pentru grăbirea transporturilor.

N-ar fi cazul să folosiţi întreaga Divizie a 21-a sau o (mare) parte din ea pentru a *decima*, neapărat, *pînă la unul* pe toţi „finii lui Laşevici"? Reflectaţi serios asupra acestei chestiuni. Capturarea „finului lui Sokolnikov" şi distrugerea completă a „finilor lui Laşevici" prezintă o mare, o *uriaşă* importanţă.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 30 august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

66
RADIOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV DIN TAŞKENT

Taşkent
Comitetul executiv
O copie pentru toţi feroviarii

În vederea apropiatei uniri a Rusiei Sovietice cu Turkestanul Sovietic, este necesar ca numaidecît să ne încor-

www.dacoromanica.ro

dăm toate forţele pentru repararea locomotivelor şi a întregului material rulant. Consiliul Apărării cere să fie mobilizate în acest scop toate forţele existente în depouri şi ateliere. Trebuie ca victoriile obţinute de revoluţie şi de Armata Roşie să fie folosite pentru dezvoltarea vieţii economice a Turkestanului şi a Rusiei. Trimit salutul meu Turkestanului roşu[32].

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 30 august 1919

Publicată la 2 septembrie 1919 în ziarul „Izvestiia C.E.C. al Republicii Turkestane din Federaţia Sovietică Rusă şi a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor din Taşkent" nr. 188

Se tipăreşte după un tex dactilografiat semnat de V.I. Lenin

67

O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI O SCRISOARE PENTRU E.M. SKLEANSKI

Secret. Să se facă *două copii* şi să se trimită una tovarăşului *Skleanski* împreună cu această scrisoare:

Tovarăşe Skleanski,

De aici reiese că fiecare aruncă vina pe altul. Se vede că *nu există nici o* unitate în **stare să lupte** împotriva lui Mamontov: aşa ceva este de-a dreptul ruşinos şi dovedeşte o totală neglijenţă din partea Consiliului militar-revoluţionar sau *pur şi simplu o atitudine de gură-cască.*

Trebuie luate măsuri mai energice!

Lenin

Tovarăşului Skleanski. Urmăriţi personal ca totul să fie *secret**.

O completare: feroviarii spun că unităţile trimise de noi împotriva lui Mamontov *se tem să iasă din vagoane.*

* Această frază, pe cît se pare, a fost ştearsă de E.M. Skleanski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Consiliul militar-revoluționar al republicii *se face de ruşine* trimițînd asemenea unități.

Scrisă la sfîrşitul lunii august 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

68

DIRECTIVĂ DATĂ LUI S.M. KIROV[33]

Astrahanul trebuie apărat cu orice preț.

Scrisă în august 1919

Publicată pentru prima oară în 1940, în cartea „Serghei Mironovici Kirov. 1886-1934. Scurtă schiță biografică"

Se tipăreşte după textul cărții

69

CĂTRE E.M. SKLEANSKI şi I.T. SMILGA

Tov. Skleanski şi Smilga,

Îl cunosc *foarte bine* pe acest tovarăş; e un om **profund** devotat, **extrem de** *curajos* şi energic (în acțiunile de aruncare în aer a unor obiective şi mai cu seamă în organizarea de incursiuni temerare)*.

Propun:

(1) să i se dea posibilitatea de a-şi însuşi cunoştințele necesare unui comandant (să se ia toate măsurile pentru a accelera acest lucru, în special prin audierea unor prelegeri etc.);

ce se poate face?

(2) să i se dea însărcinarea de a organiza un detaşament special pentru aruncarea în aer a diverse obiective şi pentru alte operații *în spatele frontului* inamic.

Scrisă în vara anului 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin". vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

* Este vorba de Kamo (S.A. Ter-Petrosian). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

70

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Comandamentul Frontului de vest. Pentru S t a l i n

Biroul Politic te roagă să-i explici motivele hotărîrii luate de d-ta în legătură cu Marchlewski. Am fost uimiţi că, anulînd de unul singur hotărîrea Comitetului Central, d-ta nu ne comunici nimic în această privinţă[34].

1 septembrie 1919 Pentru Biroul Politic, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după textul descifrat

71

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[35]

Nu se poate să le confiscăm aşa, deodată, şi, în afară de asta, ceea ce mi-aţi trimis dv. nu este un proiect de decret.

Propun: să fie însărcinaţi cu treaba asta *2—3* comisari, sau să cadă de acord asupra măsurilor ce trebuie luate, sau să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de decret.

Scrisă în 1919, nu mai devreme de 1 septembrie

Publicată pentru prima oară la 22 aprilie 1926, în ziarul „Izvestiia" nr. 92

Se tipăreşte după manuscris

72

CĂTRE G.V. CICERIN[36]

Tovarăşe Cicerin,

Răspunde-mi în cîteva cuvinte: despre ce e vorba? ce l-a împiedicat? unde şi cînd „a refuzat" guvernul aşa ceva? Şi cum ai de gînd să răspunzi?

www.dacoromanica.ro

În legătură cu *K o l t a n o:* s-au făcut încercări pentru a stabili în mîinile *cui* se află stația? Nu li se poate pune o întrebare care *să sugereze* răspunsul?

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 2 septembrie 1919

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

73

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

4.IX.1919

(Cavaleria nu poate face inofensiv
un aeroplan care zboară la mică înălțime.)

Tovarășe Skleanski,

N-ați putea dv. să vă adresați unui mare specialist în probleme militare X, Y, Z... cu rugămintea de a răspunde (repede) la întrebarea: care este rolul aeroplanelor în lupta împotriva cavaleriei? *E x e m p l e.* În condițiile unui zbor la *î n ă l ț i m e m i c ă d e t o t. E x e m p l e.* Pentru a da instrucțiuni întemeiate pe „știință" (am citit ? ceva despre asta, dar un „practician", *I.N. Smirnov*, a rîs cînd i-am spus, cică-s fleacuri).

Lenin

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1927, în ziarele „Pravda" nr. 44 și „Izvestiia" nr. 44

Se tipărește după manuscris

74

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR AL BAȘKIRIEI

U f a
Comitetul revoluționar al Başkiriei
O copie tovarășului *Validov*

Acum, cînd victoriile decisive repurtate de Armata Roșie în est au asigurat libera dezvoltare a poporului

www.dacoromanica.ro

başkir, hotărîrea Consiliului militar-revoluţionar al republicii de a transfera unele unităţi başkire la Petrograd capătă o deosebită importanţă politică. Rechinii imperialişti vor vedea că popoarele din răsărit, trezite la o viaţă nouă, s-au ridicat în apărarea centrelor revoluţiei proletare. Totodată, contactul strîns dintre başkirii înarmaţi şi muncitorii din Petrograd va asigura o strînsă legătură şi o stimă reciprocă, în spiritul comunismului. Îmi exprim profunda convingere că Comitetul revoluţionar al Republicii Başkire şi toţi tovarăşii başkiri înaintaţi vor depune toate eforturile pentru ca transferarea unităţilor başkire să fie efectuată într-un termen cît mai scurt şi să împovăreze cît mai puţin transportul pe căile ferate. Vă rog să transmiteţi salutul meu frăţesc başkirilor din Armata Roşie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 5 septembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1932, în cartea „Războiul civil în Başkiria. Amintirile unor combatanţi". Ufa

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

75

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI, L.P. SEREBREAKOV şi M.M. LAŞEVICI[37]

Pentru *Troţki*,
Serebreakov şi
Laşevici

Biroul Politic al Comitetului Central, examinînd conţinutul telegramei lui Troţki, Serebreakov şi Laşevici, a aprobat răspunsul comandantului-şef şi îşi exprimă uimirea faţă de încercările de a revizui planul strategic de bază, care a fost stabilit anterior.

Din însărcinarea Biroului Politic al Comitetului Central,

Lenin

Scrisă la 6 septembrie 1919
Expediată la Orel

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

76

*CĂTRE TOŢI MEMBRII COLEGIILOR ŞI CĂTRE TOŢI COMISARII POPORULUI

Alăturat vă trimit broşura „Respectaţi legile Republicii sovietice" şi vă atrag atenţia asupra *legii* adoptate de cel de-al VI-lea Congres general al Sovietelor din Rusia, care e reprodusă în paginile ei[38].

Amintesc că e absolut necesar ca această lege să fie respectată cu stricteţe.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

6.IX.1919

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

77

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV AL PLĂŞII VASILIEVSKAIA, JUDEŢUL TIHVIN[39]

Prin prezenta vi se ordonă să opriţi expulzarea agenţilor şi muncitorilor societăţii „Stromat" şi ai asociaţiei „Mariinsk". Daţi dispoziţie să nu se pună nici un fel de piedici exploatării lemnului de către sus-numitele organizaţii; în caz contrar, întregul comitet executiv va fi arestat imediat. Comisia pentru anchetarea acestui caz pleacă chiar acum din Moscova.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 6 septembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin" vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

78

ÎNSEMNĂRI PE UN RAPORT AL LUI K.F. MARTINOVICI ŞI O NOTĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI ŞI F.E. DZERJINSKI, PRECUM ŞI COMITETULUI CENTRAL AL P.C.(b) DIN RUSIA

...Consiliul militar-revoluţionar n-a acordat atenţia cuvenită rapoartelor primite de la serviciul de informaţii, iar comandantul Frontului de sud a declarat că astea-s fleacuri şi că, chiar dacă cazacii vor reuşi să se infiltreze, se vor trezi în încercuire. N.B.

...Toate astea au dus la faptul că vreo 290 de vagoane cu efecte au rămas la Kozlov şi au fost jefuite de cazaci şi de populaţie.

Date fiind toate acestea, consider necesar să cer în mod insistent să se instituie o amplă şi minuţioasă anchetă asupra modului cum s-a desfăşurat evacuarea serviciilor comandamentului Frontului de sud, în special a depozitului de efecte, şi să fie însărcinată cu efectuarea acestei anchete o comisie alcătuită din cîte un reprezentant al Tribunalului revoluţionar al republicii, al Consiliului Apărării şi al Comisariatului poporului pentru controlul de stat.

Tovarăşului Troţki,
tovarăşului Dzerjinski
şi la Comitetul Central

După părerea mea, trebuie ordonată o anchetă care să fie întreprinsă de organele *Cekăi*[40].

12/IX. *Lenin*

Scrise la 12 septembrie 1919

Publicate pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăresc după manuscris

79

CĂTRE I.V. STALIN şi M.F. VLADIMIRSKI[41]

Tov. Stalin şi tov. Vladimirski,

E neapărat necesar să se instituie o comisie de anchetă *foarte severă*, care să nu aibă printre membrii ei **n i c i u n l o c a l n i c** şi să fie în stare să reziste „influenţelor"

www.dacoromanica.ro

exercitate de la Petrograd, — o comisie de partid operativă, din care să facă parte şi muncitori.

12/IX. *Lenin*

Scrisă la 12 septembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

80

CĂTRE A.M. GORKI

15/IX.

Scumpe Aleksei Maksimîci,

L-am primit pe Tonkov. Dar încă înainte de asta şi de primirea scrisorii d-tale, noi, într-o şedinţă a Comitetului Central, am hotărît să însărcinăm pe Kamenev şi Buharin să verifice cazurile de arestări de intelectuali burghezi de tip semicadet şi să elibereze pe cei ce pot fi eliberaţi[42]. Fiindcă pentru noi este clar că şi aici s-au comis greşeli.

Tot atît de clar este că, în general, măsura de a aresta unele elemente cadete (şi semicadete) a fost necesară şi justă.

Cînd aflu, din cuprinsul scrisorii, care e părerea d-tale sinceră în această problemă, îmi amintesc de o vorbă a d-tale care mi s-a întipărit în mod deosebit în minte cu prilejul discuţiilor pe care le-am avut noi (la Londra, la Capri şi mai tîrziu):

„Noi, artiştii, sîntem nişte oameni irascibili".

Şi chiar aşa e! D-ta foloseşti nişte termeni nemaipomenit de vehemenţi, şi în legătură cu ce? În legătură cu faptul că cîteva zeci (sau chiar cîteva sute) de domni cadeţi sau semicadeţi o să stea cîteva zile la închisoare *pentru a preveni eventuale comploturi de felul cedării fortului Krasnaia Gorka*[43], care pun în pericol viaţa a *zeci* de mii de muncitori şi ţărani.

Închipuie-ţi ce nenorocire! Şi ce nedreptate! Să dai cîteva zile sau chiar cîteva săptămîni de închisoare unor intelectuali cu scopul de a preveni masacrarea a zeci de mii de muncitori şi ţărani!

www.dacoromanica.ro

„Artiștii sînt niște oameni irascibili".

Nu trebuie confundate „forțele intelectuale" ale poporului cu „forțele" intelectuale ale burgheziei. Ca mostră de intelectual de a doua categorie am să-l iau pe Korolenko: nu de mult am citit broșura „Războiul, patria și omenirea", scrisă de el în august 1917. Și Korolenko este cel mai bun dintre „semicadeți", el este aproape menșevic. Dar cît de josnică, de odioasă și de mîrșavă este această apărare a războiului imperialist sub paravanul unei frazeologii dulcege! Un jalnic filistin, captiv al prejudecăților burgheze! Pentru asemenea domni, 10 000 000 de oameni căzuți în războiul imperialist este un lucru care merită să fie sprijinit *(prin fapte* și recurgînd, în același timp, la o frazeologie dulceagă „împotriva" războiului), pe cînd moartea a cîteva sute de mii de oameni într-un război civil *just*, purtat împotriva moșierilor și capitaliștilor, provoacă suspine, oftaturi, văicăreli și istericale.

Nu, nu-i nici o nenorocire că asemenea „talente" o să stea cîteva săptămîni la închisoare dacă acest lucru este *necesar* pentru *prevenirea* unor comploturi (de felul aceluia de la Krasnaia Gorka) și a uciderii cîtorva zeci de mii de oameni. Și noi am și descoperit aceste comploturi ale cadeților și „semicadeților". *Știm*, totodată, că profesorii semicadeți acordă în mod regulat un *sprijin* complotiștilor. Asta-i realitatea.

Forțele intelectuale ale muncitorilor și țăranilor cresc și se consolidează în lupta pentru răsturnarea burgheziei și a complicilor ei, a pretinșilor intelectuali, a lacheilor capitalului, care-și închipuie că sînt creierul națiunii. În realitate, ei nu sînt creier, ci c...

„Forțelor intelectuale" care vor să propage știința în rîndurile poporului (iar nu să slujească capitalului), noi le plătim un salariu *mai ridicat decît cel mediu*. Asta-i un fapt. Ele sînt protejate de noi. Asta-i un fapt. În tabăra noastră, zeci de mii de ofițeri luptă în rîndurile Armatei Roșii și repurtează victorii, în pofida sutelor de trădători. Asta-i, de asemenea, un fapt.

www.dacoromanica.ro

Cît despre starea d-tale de spirit, de „înțeles" o înțeleg eu (din moment ce mă întrebi dacă te înțeleg). Nu o dată, atît la Capri cît și după aceea, eu ți-am spus: d-ta te lași înconjurat tocmai de elementele cele mai rele ale intelectualității burgheze și te lași influențat de scîncetele ei. Bocetul stîrnit de cîteva sute de intelectuali în urma unei „monstruoase" arestări pentru cîteva săptămîni, d-ta îl auzi și îl asculți, în timp ce glasul maselor, al milioanelor de muncitori și țărani, care sînt amenințați de Denikin, Kolceak, Lianozov, Rodzeanko, de complotiștii de la Krasnaia Gorka (și de alți complotiști *c a d e ț i)*, — acest glas d-ta nu-l auzi și nu-l asculți. Înțeleg bine, înțeleg perfect de bine că în felul acesta poți ajunge nu numai să spui că „roșii sînt tot atît de mari dușmani ai poporului ca și albii" (luptătorii pentru răsturnarea capitaliștilor și moșierilor sînt tot atît de mari dușmani ai poporului ca și moșierii și capitaliștii), dar și să crezi în dumnezeu sau în tătucul țar. Acest lucru îl înțeleg perfect de bine.

×

O să fii, crede-mă, un om pierdut dacă n-o să evadezi din acest mediu de intelectuali burghezi! Eu doresc din tot sufletul ca acest lucru să se întîmple cît mai curînd.

Cu cele mai bune urări.

Al d-tale, *Lenin*

× Fiindcă d-ta, pe cît văd, te-ai lăsat și de scris! A-ți măcina nervii ascultînd scîncetele putregaiului intelectual și a nu scrie — nu înseamnă asta pentru un artist a merge spre prăbușire și rușine?

Scrisă la 15 septembrie 1919
Expediată la Petrograd

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

81

CĂTRE S.I. GUSEV

Tovarășe Gusev,

Analizînd cele arătate de Skleanski în scrisoarea lui (despre starea de lucruri la 15/IX) și concluziile ce se

www.dacoromanica.ro

desprind din rapoarte, am ajuns la convingerea că Consiliul nostru militar-revoluționar lucrează prost.

A încerca mereu să liniștești este o tactică proastă. Se ajunge la un „joc de-a liniștirea".

În realitate însă, la noi domnește stagnarea și s-a ajuns aproape la destrămare.

Pe frontul siberian au numit pe un netrebnic ca Olderogge și pe molîul de Pozern și s-au „liniștit". E pur și simplu o rușine! Și am început să mîncăm bătaie! Pentru asta vom trage la răspundere Consiliul militar-revoluționar al republicii dacă nu se vor lua măsuri *energice!* Să lași să-ți scape din mînă victoria e o rușine.

În lupta împotriva lui Mamontov s-a ajuns la stagnare. O întîrziere după alta, pe cît se vede. Au întîrziat trupele care veneau dinspre nord și se îndreptau spre Voronej. S-a întîrziat cu transferarea Diviziei a 21-a în sud. S-a produs o întîrziere cu automobilele blindate prevăzute cu mitraliere. S-a întîrziat cu stabilirea legăturilor. Fie că comandantul-șef s-a dus singur la Orel, fie că a mers cu dv., treabă nu s-a făcut. În ciuda cerinței *directe*, formulată *de multă vreme* de Comitetul Central, nu s-a stabilit o legătură cu Selivacev și el n-a fost pus sub supraveghere.

Rezultatul este că și în lupta cu Mamontov a intervenit o stagnare, și la Selivacev este o stagnare (în locul „victoriilor" promise, de pe o zi pe alta, pe baza unor schițe puerile — vă amintiți că mi-ați arătat aceste schițe, iar eu v-am spus: ați uitat de inamic!!).

Dacă Selivacev o să fugă sau dacă comandanții săi de divizii o să trădeze, vinovat o să fie Consiliul militar-revoluționar al republicii, fiindcă a dormit și a căutat să-i liniștească pe toți, iar treabă n-a făcut. E necesar ca în sud să fie trimiși comisari dintre cei mai buni și *mai energici*, iar nu niște somnoroși.

Și cu formarea de unități întîrziem. Lăsăm să treacă toamna, iar Denikin își triplează forțele, primește și tancuri

www.dacoromanica.ro

etc. etc. Așa nu mai merge. Trebuie ca ritmul *somnolent* al activității să se transforme într-unul *viu*.

Răspundeți-mi (prin Lidia Aleksandrovna Fotieva).

16/IX. *Lenin*

Pe cît se vede, Consiliul nostru militar-revoluționar „comandă", dar nu se interesează sau nu se pricepe să urmărească *e x e c u t a r e a* ordinelor. Dacă acesta este un păcat al nostru, al tuturor, apoi trebuie să spun că în domeniul militar el duce pur și simplu la pieire.

Scrisă la 16 septembrie 1919

Publicată pentru prima oară la 5 martie 1933, în ziarul „Pravda", nr. 63

Se tipărește după manuscris

82

CĂTRE L.D. TROȚKI, L.P. SEREBREAKOV și M.M. LAȘEVICI

Pentru Troțki, Serebreakov și Lașevici

Biroul Politic al Comitetului Central consideră drept absolut inadmisibil faptul că, în pofida hotărîrii adoptate de el, nici pînă acum nu s-au luat măsuri pentru o supraveghere specială a lui Selivacev. Insistăm asupra necesității de a stabili legătura, fie și printr-un aeroplan, și de a-l trimite de urgență pe Serebreakov în calitate de comisar pe lîngă Selivacev[44]. Comportarea comandanților de divizie în regiunea unde s-a produs pentru a doua oară o breșă este cît se poate de suspectă. Luați măsuri excepționale pentru preîntîmpinarea unei nenorociri.

Biroul Politic însărcinează pe tovarășul Stalin să ia legătură cu comandantul-șef și să-i pună în vedere că a luat măsuri insuficiente pentru stabilirea legăturii cu Selivacev și pentru prevenirea indolenței suspecte, dacă nu chiar a trădării, manifestate în regiunea unde s-a produs pentru a doua oară o breșă;

www.dacoromanica.ro

— totodată să atragă atenţia comandantului-şef asupra totalei lipse de energie a lui Olderogge şi asupra necesităţii de a lua măsuri, fie înlocuindu-l cu un comandant mai energic (să se discute chestiunea numirii lui Frunze), fie trimiţînd comisari de nădejde şi energici, sau şi una şi alta.

Scrisă la 16 septembrie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

83

CĂTRE M.F. ANDREEVA

18.IX

Dragă M.F.,

Vă rog să mă scuzaţi pentru întîrziere: vă răspund acum la ambele scrisori. În legătură cu prima scrisoare, sper că aţi şi vorbit, la Petrograd, cu Lunacearski. Eu, fiind mai mult plecat din oraş, n-am putut să-l prind şi să vorbesc cu el. Voi face acest lucru cît voi putea de repede.

În legătură cu cea de-a doua scrisoare (cu arestările), i-am scris lui A.M.*

S-au luat măsuri pentru punerea în libertate a celor arestaţi. (Pentru a preveni comploturile, nu se poate să nu arestăm pe *toţi* cadeţii şi semicadeţii. Ei toţi sînt în stare să-i ajute pe complotişti. Ar fi o crimă să nu-i arestăm. E mai bine ca cîteva zeci sau sute de intelectuali să stea cîteva zile sau cîteva săptămîni la închisoare decît să fie masacraţi *10 000* de oameni. Da, da, e mai bine!)

Cu cele mai bune urări, al dv., *Lenin*

Scrisă la 18 septembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 80. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

84

CĂTRE P.D. MALKOV

18.IX.1919

Tovarăşe Malkov,
Vă rog să-i puneţi la dispoziţie tovarăşului doctor *Veisbrod* o cameră încălzită în Kremlin.

Preşedintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

85

CĂTRE A.M. GORKI

Aleksei Maksimîci,
Tovarăşul Zinoviev are să-ţi expună un plan al Comisariatului poporului pentru afacerile externe[45]. Trebuie să încercăm. Scrie, te rog, un proiect de scrisoare, după ce discuţi în prealabil cu Zinoviev toate amănuntele.

Cu salutări, al d-tale, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 26 septembrie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

86

CĂTRE VICEPREŞEDINTELE CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

30.IX.1919

Tov. Lomov sau tov. Miliutin,
vicepreşedinte al C.E.S.

Tovarăşe Lomov,
Vă rog să trimiteţi secţiei respective:
1) alăturatul memoriu, cu indicaţia de a mi se răspunde *ce anume s-a făcut* în acest domeniu[46];

www.dacoromanica.ro

2) întrebarea: ce s-a făcut pentru folosirea petrolului care (după spusele lui Kalinin) se găsește *la 70 de verste de Orenburg*.

Cu salutări tovărășești, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

87

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Tovarășe Skleanski,

E necesar să se elaboreze de urgență măsuri privind întărirea diviziei dislocate de pe Frontul de est.

Nu s-ar putea ca efectivul ei să fie completat în proporție de 20—30% cu boboci? Cu muncitori mobilizați? S-ar putea, eventual, ca 5% să fie comuniști, 15% muncitori și 10% țărani? În acest caz, efectivul ei ar crește cu 30%. Poate că, după regulile științei, acest lucru este permis (fără să rezulte o slăbire a întregii divizii sub raportul capacității ei de luptă).

Această problemă trebuie *grabnic* analizată și rezolvată.

Apoi e necesar ca acum să fie *intensificată* trimiterea de puști pe Frontul de est.

N-ar fi cazul să dăm comandamentului Frontului de est sarcina de a analiza problema regrupării trupelor și de a efectua în așa fel regruparea încît *toate* diviziile să crească numericește cu 15—30 % și, în felul acesta, efectivul întregii armate să ajungă la nivelul anterior?

Lenin

Scrisă în septembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

88

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV*

2.X.1919

Petrograd,
Smolnîi.
Pentru Zinoviev

Am primit scrisoarea. Vă felicit călduros, pe d-ta şi pe toţi muncitorii din Petrograd, pentru munca energică pe care aţi depus-o. Sînt convins că veţi face în aşa fel ca mobilizarea să atingă proporţii maxime.

Lenin

„Petrogradskaia Pravda" nr. 223 din 3 octombrie 1919

Se tipăreşte după manuscris, care a fost confruntat cu textul apărut în ziar

89

CĂTRE I.T. SMILGA

4.X.1919

Cifrat, *prin fir direct*

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de sud-est. Pentru Smilga

Şorin nu procedează cinstit: îl păstrează pe Budionnîi numai pentru el şi, în general, nu depune nici un efort pentru a ajuta trupele de pe Frontul de sud. Dv. veţi răspunde personal de lichidarea acestei infamii, care echivalează cu trădarea. Comunicaţi-mi printr-o telegramă, în mod amănunţit, ce măsuri reale aţi luat pentru acordarea unui ajutor serios şi pentru instituirea unui control serios asupra înfăptuirii lui şi cu cît succes sînt aplicate aceste măsuri.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* Pe telegramă figurează următoarea indicaţie, scrisă de V.I. Lenin: „Prin fir direct, la Smolnîi. Să mi se comunice la ce oră a fost predată la Smolnîi". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

90

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DE PARTID ŞI COMITETULUI EXECUTIV DIN GUBERNIA ORENBURG

8.X.1919

Orenburg. Comitetul gubernial de partid. Comitetul executiv gubernial. Raionul fortificat

Faceţi toate eforturile pentru a da Frontului de sud un ajutor în soldaţi, cai şi şei. Comunicaţi-mi telegrafic ce aţi făcut şi ce veţi face în acest sens.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V. Trotki. „Anu 1919 în ţinutul Volgăi de mijloc (Cronica evenimentelor revoluţionare)", ed. a 2-a, Moscova—Samara

Se tipăreşte după manuscris

91

*CĂTRE TOVARĂŞII DIN COMITETUL EXECUTIV GUBERNIAL PETROGRAD

10.X.1919

Tovarăşi,

Tov. Iunosov mi-a vorbit despre diferendul dv. L-am ascultat cu atenţie şi am ajuns la concluzia că chestiunea a fost soluţionată în mod just şi în favoarea dv., fiindcă cel care a rostit vorbe nesocotite şi lipsite de orice temei a primit o admonestare.

Şi cu asta am terminat! Dv. sînteţi în cîştig de cauză, iar el este considerat vinovat. Vă rog foarte mult şi vă sfătuiesc să nu mai pomeniţi de acest incident şi să daţi totul uitării.

Am convingerea că acum toţi muncitorii vor merge pe front. Denikin atacă, *p e r i c o l u l e s e r i o s.*

Cu salutări tovărăşeşti, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

92

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV şi M.V. FRUNZE

13.X.1919

Pe două adrese:
Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 5-a.
Pentru Smirnov

Tov. Frunze, comandantul Frontului din Turkestan

Directiva Comitetului Central este: luaţi tot ce se poate lua de pe toate fronturile şi trimiteţi în ajutorul Frontului de sud. Gîndiţi-vă la adoptarea unor măsuri excepţionale, ca, de pildă, mobilizarea urgentă a muncitorilor şi ţăranilor din regiunea dv., în vederea înlocuirii unităţilor de sub comanda dv. care pot fi trimise pe Frontul de sud. Acolo este o situaţie extrem de grea*. Informaţi-mă în mod amănunţit printr-o telegramă cifrată.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

93

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL SOVIETULUI DIN PETROGRAD

Este clar că ofensiva albilor este o manevră menită să împiedice trecerea noastră la un atac în Sud[47]. Respingeţi-l pe duşman, dezlănţuiţi atacuri în sectoarele Iamburg şi Gdov. Treceţi la mobilizarea muncitorilor pentru front. Desfiinţaţi nouă zecimi din numărul secţiilor. La noi nu s-au efectuat încă nicăieri mobilizarea tuturor forţelor pentru front, cu toate că s-a scris mult despre asta şi cu toate că există o hotărîre a Comitetului Central

* Propoziţiile „luaţi tot ce se poate lua de pe toate fronturile... Acolo este o situaţie extrem de grea" au fost subliniate de V.I. Lenin, care a scris pe margine: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

în acest sens, precum şi nişte scrisori circulare[48]. Trebuie să-i alungaţi cît mai repede pe albi, ca să puteţi să ajutaţi din nou Sudul.

Scrisă la 14 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară la 21 octombrie 1924, în „Krasnaia Gazeta" nr. 241

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

94

CĂTRE COMUNIŞTII OLANDEZI[49]

14.X.1919

Dragi prieteni,

Vă trimit cele mai calde salutări. Noi ne aflăm într-o situaţie foarte grea din cauza ofensivei celor 14 state. Facem eforturi uriaşe. În toate ţările, mişcarea comunistă înregistrează progrese considerabile. Pretutindeni orînduirea sovietică a devenit pentru muncitori o lozincă practică. Aceasta reprezintă un imens pas înainte, de importanţă istorică-mondială. Orice s-ar întîmpla, victoria revoluţiei proletare internaţionale este inevitabilă.

Al dv., *N. Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie scrisă de mînă
Tradusă din limba germană

95

CĂTRE V.A. AVANESOV, E.M. SKLEANSKI, M.I. ROGOV, F.F. SÎROMOLOTOV şi V.P. MILIUTIN

15.X.1919

Tovarăşilor Avanesov, Skleanski, Rogov (Sovietul din Moscova), Sîromolotov şi Miliutin

Comitetul Central a însărcinat o comisie, formată din Lenin, Troţki, Krestinski şi Kamenev,

www.dacoromanica.ro

„să pregătească un referat cu privire la identificarea tuturor bunurilor ce pot fi folosite în scopuri militare și pentru aprovizionarea armatei și în care să se prevadă aplicarea celor mai aspre pedepse pentru cazurile de tăinuire".

Această comisie a hotărît să instituie o subcomisie alcătuită din tovarășii sus-menționați (și Sîromolotov sau Miliutin din partea Consiliului economic superior sau cineva din Secția transporturi de materiale a C.E.S., potrivit înțelegerii stabilite între noi și prezidiul C.E.S.) și să-i traseze sarcina de a întocmi pentru sîmbătă un *proiect de decret* (care urmează să fie prezentat spre aprobare Consiliului Apărării)[50].

Președintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Despre prevederile acestui decret puteți, la nevoie, să vorbiți la telefon cu mine sau cu Trotki.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

96

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

15.X.1919

Tovarășe Skleanski,

Frontul de sud are absolută nevoie de stații de radio pentru cavalerie, precum și de stații de radio de campanie mobile de tip ușor, care se găsesc în număr mare în depozitele Direcției generale a geniului. Dați numaidecît dispoziție să se trimită de urgență Frontului de sud cîte 50 de bucăți de fiecare tip. Acest lucru îl cere Stalin, care se plînge amarnic de insuficiența mijloacelor de transmisiune.

Scrieți-mi ce anume ați făcut în această privință și, totodată, cereți celor de la Direcția generală a geniului

www.dacoromanica.ro

să-mi trimită o scurtă situație, în care să se indice numărul total al stațiilor de radio de care dispune și să se arate cum sînt ele repartizate trupelor.

Președintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1933, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

97

CĂTRE E.M. SKLEANSKI, N.A. SEMAȘKO și L.B. KAMENEV

15.X.1919

Tovarășilor Skleanski, Semașko și L.B. Kamenev

Printr-o hotărîre a Comitetului Central, tovarășilor sus-menționați li se trasează sarcina de a institui o subcomisie pentru întocmirea unui proiect de decret cu privire la înființarea, pe lîngă C.E.C. din Rusia, a unui comitet pentru ajutorarea răniților[51].

Proiectul va fi prezentat sîmbătă spre aprobare Biroului Politic al Comitetului Central.

Comitetul Central consideră că importanța și urgența unui asemenea decret sînt indiscutabile.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

98

ÎNSEMNARE PE MARGINEA UNEI SCRISORI A LUI G.K. ORDJONIKIDZE[52]

După cum reiese și din referințele lui Unșliht și Stalin, Sergo este un lucrător **militar** dintre cei mai de nădejde.

www.dacoromanica.ro

Îl cunosc personal de mai bine de zece ani ca pe un revoluționar foarte devotat și *deosebit de capabil.*

Scrisă nu înainte de 15 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară la 28 octombrie 1936, în ziarul „Pravda" nr. 298

Se tipărește după manuscris

99

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD

Nijni.

Pentru președintele comitetului executiv gubernial

Pe baza unei hotărîri a Consiliului Comisarilor Poporului, vă ordon să luați măsuri urgente pentru încărcarea cît mai grabnică a cerealelor, întrucît la Moscova bîntuie o foamete îngrozitoare.

Comunicați-mi imediat, telegrafic, ce ați întreprins în acest sens și ce rezultate s-au obținut*.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 15 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după textul scris de L.A. Fotieva și completat și semnat de V.I. Lenin

100

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.N. KAMINSKI

Tărăgăneala manifestată de dv. și de alți lucrători cu funcții de răspundere, în ceea ce privește îmbarcarea cavaleriei, este revoltătoare.

Vă atrag atenția că lucrătorii din serviciile militare de la Tula trebuie să dea dovadă de maximum de energie și punctualitate, și acest lucru eu nu-l văd. Prezentați-mi

* Ultima frază a fost scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

imediat explicații privind cauzele acestei tărăgăneli. Voi trage la răspundere cu toată asprimea pe vinovați. Vă cer să grăbiți prin toate mijloacele îmbarcarea.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 16 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară parțial în 1960, în cartea „Așa s-au consolidat cuceririle lui Octombrie", Tula

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după textul consemnat de N.G. Kaminski

101

CĂTRE L.D. TROȚKI

17.X

Tovarășe Trotki,

Aseară, în ședința Consiliului Apărării, am adoptat hotărîrea și ți-am trimis-o cifrată (pentru d-ta e mai indicat să folosești cifrul d-tale, deoarece cifrul lui Karahan, care e utilizat de Zinoviev, provoacă o întîrziere de cîteva ore).

După cum vezi, a fost aprobat planul d-tale.

Dar, cum e și de înțeles, ideea retragerii în sud a muncitorilor din Petrograd n-a fost respinsă (pe cît am auzit, d-ta ai expus pe larg această problemă lui Krasin și lui Rîkov); a vorbi despre așa ceva înainte de momentul oportun înseamnă a distrage atenția de la lupta pînă la ultima picătură de sînge[53].

Încercarea de încercuire și izolare a Petrogradului, după cum e și firesc, atrage după sine unele modificări corespunzătoare, pe care d-ta, acolo, le vei traduce în viață.

Dă dispoziție ca în fiecare secție a comitetului executiv gubernial unul din oamenii de nădejde *să strîngă actele* și documentele sovietice în vederea unei eventuale evacuări.

Anexez apelul pe care l-am scris din însărcinarea Consiliului Apărării*.

* Este vorba de apelul „Către muncitorii și ostașii roșii din Petrograd" (vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 39, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 231—232). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

M-am grăbit — și a ieșit *prost*.
Ar fi mai bine să treci semnătura mea sub a d-tale.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 17 octombrie 1919 *Se tipărește după manuscris*

102

REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I.N. SMIRNOV[54]

1) Să se elibereze echipament pentru 30 000 de oameni.
2) *Întreaga* Armată a 5-a să fie trimisă în *sud* **imediat,** iar nu după ce va ajunge la rîul Ișim (deoarece rîul Tobol este mult mai mare și mai larg decît Ișim, iar prin trecerea pe aliniamentul Ișimului lungimea frontului se va micșora doar puțin de tot).
3) Ofensiva spre rîul Ișim să fie transformată într-o demonstrație și apoi să se efectueze retragerea (prin pregătirea ei în **cel mai scurt** timp) spre rîul Tobol.
Să se dea comandantului-șef însărcinarea de a examina propunerile mele 1—3.

Lenin

Scrisă la 17 octombrie 1919
Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

103

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

Cifrat

Consiliul militar-revoluționar al Frontului din Turkestan.
Pentru Frunze

Concentrați-vă toată atenția nu asupra Turkestanului, ci asupra lichidării complete a cazacilor din Ural, folosind în acest scop orice mijloace, inclusiv cele diplomatice[55].

www.dacoromanica.ro

Grăbiți, printr-un maximum de efort, sprijinirea Frontului de sud. N-am putea să luăm cazaci din Orenburg și să-i trimitem pe Frontul de la Petrograd sau pe alt front? Informați-mă mai des, folosind cifrul, despre felul cum sînt executate în mod concret aceste dispoziții.

Lenin

Scrisă la 18 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1937, în ziarele „Pravda" nr. 21 și „Izvestiia" nr. 19

Se tipărește după manuscris

104

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI

C i f r a t

18.X

Pentru Trotki

Eu cred că un acord cu Estonia îndreptat împotriva lui Iudenici este ineficient, fiindcă ea, chiar dacă ar vrea, n-ar fi în stare să facă nimic. Totodată, baza lui Iudenici, după cît se pare, nu este în Estonia, ci în afara ei, pe țărmul mării, sub protecția flotei engleze. Noi v-am trimis multe trupe, acum totul depinde de o ofensivă rapidă împotriva lui Iudenici și de încercuirea lui. Depuneți toate eforturile pentru accelerarea operațiilor. Uriașa răscoală izbucnită în spatele frontului lui Denikin în Caucaz[56] și succesele obținute de noi în Siberia ne îndreptățesc să sperăm că vom repurta o victorie deplină dacă vom depune toate eforturile pentru a grăbi lichidarea lui Iudenici.

Lenin

Scrisă la 18 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1938, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

105

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV[57]

18.X.1919

Petrograd,
Smolnîi.
Pentru Zinoviev

Comisariatul pentru aprovizionare ne informează: de la 16 octombrie, din Moscova și Nijni au fost expediate la Petrograd 114 vagoane de cereale și astăzi se mai expediază 85 de vagoane cu diverse alimente. Astăzi se expediază 2 000 de puduri de ulei vegetal și 300 de puduri de unt; mîine se vor trimite 5 vagoane de conserve de carne la Petrograd și 1 vagon la Bologoe. Astăzi vi se trimit din Moscova 7 000 de puduri de pește și se dă dispoziție să vi se mai trimită încă 3 000 de puduri de aici și 10 000 de la Nijni. Se dă ordin să se expedieze de urgență din Vologda 5 000 de puduri de vită netăiată. La dispoziția lui Badaev se află 1 000 de puduri de ulei vegetal.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

106

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. GOLDBERG

19.X.1919

Kazan.
Pentru Goldberg, comandantul Armatei de rezervă

Ați primit destui oameni pentru formarea de noi unități? Merge bine treaba? Primiți un ajutor efectiv din partea tuturor lucrătorilor din organele locale?* Comuni-

* Cuvintele „oameni... locale?" au fost subliniate de V.I. Lenin, care a scris pe margine: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

caţi-le conţinutul acestei telegrame. Aştept răspunsul dv., şi să-mi răspundă şi ei.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1938, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipăreşte după manuscris

107

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.D. NAGLOVSKI

19.X.1919

Petrograd.
Pentru Naglovski, împuternicit
al Consiliului Apărării
pentru introducerea stării de război
la căile ferate de pe Frontul de nord

Cîte o copie: pentru Troţki şi Zinoviev;
pentru Ksandrov, la Moscova;
pentru Markov, la Comisariatul poporului
pentru căile de comunicaţii;
pentru Dzerjinski, la Ceka

În vederea unificării, într-un timp cît mai apropiat, a controlului asupra activităţii nodului de cale ferată Petrograd, îl însărcinez pe Naglovski să îndeplinească funcţia de împuternicit extraordinar al Consiliului Apărării pentru introducerea stării de război la liniile nodului feroviar Petrograd pe o rază de 100 de verste şi propun să preia numaidecît de la Ksandrov conducerea acestei zone. Raportaţi-mi de executare.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

108

CĂTRE G.N. KAMINSKI, D.P. OSKIN ŞI V.I. MEJLAUK

20.X.1919

Tula. Tovarăşilor Kaminski, Oskin şi Mejlauk

Tovarăşi,

În momentul de faţă Tula prezintă o importanţă cu totul deosebită — şi, în general, chiar dacă nu se ţine seama de faptul că inamicul este aproape, ea prezintă o însemnătate imensă pentru republică.

De aceea trebuie să vă încordaţi *toate* forţele şi să lucraţi *în deplină armonie*, concentrînd *t o a t e* eforturile în direcţia muncii pe tărîm militar şi a aceleia de aprovizionare a armatei.

E foarte regretabil că s-au produs fricţiuni între dv. şi Zelikman, de o parte, şi Peters (un activist de seamă şi foarte devotat), de altă parte, şi cred că vina o poartă Zelikman, fiindcă, dacă s-au observat unele asperităţi, trebuia ca ele să fie înlăturate numaidecît (ceea ce nu era greu de făcut), iar nu lăsate să ducă la un conflict. De acum înainte, orice *asperitate*, fie ea cît de mică, trebuie înlăturată, adresîndu-vă din timp centrului şi nelăsînd ca ea să capete proporţiile unui conflict.

Activitatea la Tula trebuie ridicată neapărat la un nivel cît mai înalt şi trecută *în întregime pe picior de război*. Decretul cu privire la reducerea aparatului administraţiei civile va fi emis zilele acestea; el trebuie nu numai respectat, dar şi aplicat cu cea mai mare rîvnă şi conştiinciozitate[58]. La Tula *masele* sînt departe de a fi alături de noi. De aici reiese că este neapărat nevoie de o muncă *foarte intensă* în rîndurile trupelor şi rezerviştilor, precum şi în acelea ale muncitorilor şi muncitoarelor.

Dacă n-aveţi destule forţe, scrieţi-ne, şi noi, de la Moscova, o să vă ajutăm.

Urmăriţi cu cea mai mare atenţie problemele apărării: se construiesc cazemate? nu slăbeşte ritmul muncii?

www.dacoromanica.ro

dispuneți de materiale? dar de muncitori? se procedează la instruirea ostașilor roșii? în privința aprovizionării lor e totul în regulă? Toate aceste probleme și altele similare trebuie *repartizate* unor oameni competenți și unor tovarăși devotați partidului, spre a le *urmări* în mod special. Sînteți pe de-a-ntregul răspunzători de *succesul* acestei munci și de orice neglijență (dacă nu vă veți plînge la timp și nu vă veți adresa celor de la centru). Formarea de unități militare prezintă o importanță *cu totul deosebită*.

Dacă luăm Orelul[59], nu trebuie să slăbim ritmul muncii, ci să-l intensificăm și *mai mult*, căci altfel nu vom învinge, iar o oprire a ofensivei înseamnă moarte pentru noi.

Comunicați conținutul acestei scrisori *tuturor* activiștilor cu funcții de răspundere și membrilor de partid și informați-mă regulat și *foarte pe scurt* ce se face în mod *concret*.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1931, în cartea: Dm. Oskin. „Însemnările unui comisar militar", Moscova

Se tipărește după manuscris

109

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI și G.E. ZINOVIEV*

Petrograd
Tovarășilor Troțki și Zinoviev

S-au luat măsuri pentru stabilirea unei legături permanente prin radio între grupul Harlamov și comandamentul Armatei a 7-a?[60] A fost asigurată în măsură suficientă această legătură? Același lucru în ce privește toate cele-

* Pe document se află o însemnare făcută de E.M. Skleanski: „*Cifrat.* Prin fir direct, imediat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

lalte grupuri. Dacă aveţi nevoie de ajutorul nostru, comunicaţi-ne telefonic.

Lenin

Scrisă la 20 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul scris de E.M. Skleanski

110

TELEGRAMĂ TRIMISĂ LA PERM ŞI LA EKATERINBURG

La Perm, pe trei adrese:
comitetul executiv gubernial;
Emşanov, comisar al căii ferate Perm;
Minkin, comisar al fabricii din Perm a Monetăriei statului
La Ekaterinburg, pe patru adrese:
comitetul executiv gubernial;
Lohaţki, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 3-a;
Kovîlkin, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţii;
Rudîi, comisar al căii ferate Ekaterinburg

Dată fiind necesitatea de a utila în cel mai scurt timp şi a pune în funcţiune fabrica din Perm a Monetăriei statului[61], cerem tuturor instituţiilor civile, militare şi feroviare să dea tot concursul tovarăşului Minkin, comisar şi director al acestei fabrici; comunicaţi-ne telegrafic de executare, iar cînd se iveşte o ocazie, trimiteţi-ne informaţii scrise precise despre ceea ce s-a făcut în mod concret*.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*
Comisarul poporului pentru finanţe, *Krestinski*

Scrisă la 20 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după textul scris de N.N. Krestinski şi completat şi semnat de V.I. Lenin

* Ultima frază a fost scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

111

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Totul cifrat

21.X.1919

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a.
Pentru Smirnov
O copie: Consiliul militar-revoluționar al Frontului de est.
Pentru Pozern și Șternberg

Frumkin mi-a comunicat părerea dv. că Frontul de est e inutil. Dați-ne explicații mai precise. Avem mare nevoie de cadre de comandă. Comunicați-ne, totodată, cîte trupe puteți da pentru Frontul de sud, o dată cu ofensiva pe care ați declanșat-o, și cînd anume le puteți trimite.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

112

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.M. GHITTIS ȘI A.I. POTEAEV

21.X.1919 *Totul cifrat*

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de vest.
Pentru Ghittis și Poteaev

Am primit știrea că soldații polonezi au început să fraternizeze cu soldații noștri[62]. Verificați mai riguros exactitatea acestei știri și comunicați-mi care sînt măsurile luate* pentru a-i face complet inofensivi pe mincinoși și a zădărnici stratagemele inamicului, astfel ca la acțiunea de fraternizare să participe oameni absolut

* În manuscris urmează apoi aceste cuvinte: „pentru a intensifica fraternizarea și", care au fost tăiate de E.M. Skleanski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

utili sau comisari. Comunicați-mi tot ce știți despre starea de spirit a soldaților polonezi*.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

113

CĂTRE L.D. TROȚKI

22.X.1919

Tovarășe Troțki,

Am rămas oarecum „surprins" de cererea de ieri a lui Zinoviev de a i se trimite noi regimente. Este adevărat ce se spune despre estoni?

Eu am transmis-o totuși lui Skleanski și după aceea s-a dat dispoziție să se trimită din cele de la Tula (iarăși de la Tula!).

Dar a continua să luăm din rezervele Frontului de sud nu este un lucru lipsit de risc. N-ar fi mai bine să căutăm în alte părți?

Este *extrem* de important să terminăm cu Iudenici (adică să-i dăm lovitura *de grație)*. Dacă ofensiva a început, nu s-ar putea mobiliza încă vreo 20 000 de muncitori din Petrograd, pentru a executa astfel un adevărat atac masiv împotriva lui Iudenici?

Dacă dispuneți de trupe bune pentru ofensivă cu un efectiv de 5 000—10 000 de oameni (și voi dispuneți de asemenea trupe), atunci cu siguranță că un oraș cum este Petrogradul va putea să *adauge* acestui efectiv, va putea să-i trimită *în ajutor* vreo *3 0 0 0 0* de oameni. Rîkov spune că efecte „au găsit" în cantități mari la Petrograd, cereale sînt, iar carnea o să vină.

Trebuie să terminăm *repede* cu Iudenici; după aceea ne vom îndrepta *t o a t e* forțele împotriva lui Denikin.

* Partea din text de la „astfel ca la acțiunea..." pînă la „soldaților polonezi" a fost scrisă de mîna lui E.M. Skleanski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

După părerea mea, de pe Frontul de sud, în momentul de față, e periculos să luăm ceva: acolo a început ofensiva, și ea trebuie lărgită.

Cu salutări, *Lenin*

P.S. Am aflat acum de la Skleanski că două regimente trimise la Petrograd au ajuns la Kotlas. Să accelerăm deplasarea lor*.

O nouă comunicare: această știre este falsă.

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

114

CĂTRE L.D. TROȚKI

Tovarășe Trotki,

După părerea mea, Cicerin are dreptate[63]. E un fapt dovedit că estonii luptă? Nu-i la mijloc o înșelăciune? Nu cumva lui Iudenici i s-au alăturat *numai* estonii *albi* (ofițerii), care constituie o minoritate, și încă cu totul infimă, în rîndurile populației?

Trebuie să chibzuiți bine, să măsurați de zece ori, fiindcă o mulțime de date dovedesc dorința de pace a *țărănimii* estone.

Cu salutări,

22/X. *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

115

CĂTRE TOȚI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[64]

Către membrii Biroului Politic, spre semnare

După părerea mea, trebuie să se ia în considerare această cerere și să se adopte următoarea hotărîre: să fie

* În manuscris, acest pasaj este tăiat. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

convocat personal comandantul-şef sau să i se înainteze spre avizare *urgentă* proiectele de directive, făcîndu-i-se în acest sens o comunicare scrisă.

22/X. *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

116

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV OREL

Orel. Pentru preşedintele comitetului executiv.
O copie pentru preşedintele Cekăi

Trimiteţi imediat la Moscova, Kremlin, Consiliului Comisarilor Poporului toate manuscrisele luate cu ocazia descinderii efectuate la domiciliul scriitorului Ivan Volnîi[65]. Răspundeţi personal de integritatea lor. Comunicaţi-mi telegrafic de executare*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 22 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară la 13 aprilie 1960, în ziarul „Izvestiia" nr. 88

Se tipăreşte după textul scris de V.D. Bonci-Bruevici şi completat şi semnat de V.I. Lenin

117

CĂTRE G.I. SOKOLNIKOV**

Tovarăşe Sokolnikov,

Vă trimit această informare, primită de mine. Ar trebui să vă gîndiţi la aplicarea unor măsuri împotriva birocraţiei şi pentru *verificarea* a ceea ce s-a primit[66].

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 22 octombrie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară

* Ultima propoziţie a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a scris: „Tovarăşe Skleanskii! Vă rog s-o transmiteţi tovarăşului Sokolnikov". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

118
CĂTRE V.V. VOROVSKI

24.X.1919

Tovarăşului V.V. Vorovski, la Editura de stat

Am răsfoit broşura „Internaţionala a III-a. 6—7 martie 1919", scoasă de Editura de stat, Moscova, 1919 (preţul 8 ruble), 99 de pagini. Vă fac cunoscut că sînteţi sancţionat cu *admonestare severă* pentru editarea ei în asemenea condiţii şi vă cer să daţi membrilor colegiului Editurii de stat să citească cu toţii această scrisoare a mea şi să elaboreze măsuri serioase, care să preîntîmpine repetarea unui asemenea caz scandalos.

Broşura este editată în condiţii mizerabile. E o adevărată mîzgăleală. Nu are tablă de materii. Cineva — un idiot sau un dezordonat fără pereche şi agramat, după cît se vede — a adunat, de parcă ar fi fost în stare de ebrietate, toate „materialele", articolaşele şi cuvîntările şi le-a tipărit *a l a n d a l a.*

Broşura n-are prefaţă şi nu conţine procesele-verbale ale şedinţelor; textul hotărîrilor nu este exact şi ele nu sînt separate de cuvîntări. Nu conţine de loc articole, note sau ceva asemănător! O ruşine nemaipomenită!

O asemenea broşură este o batjocură la adresa acestui mare eveniment istoric.

Cer:

1) să se introducă prin *lipire* paginile omise. (Vinovaţii să fie băgaţi la închisoare şi puşi să aplice *lipituri* la toate exemplarele.)

Să mi se comunice:

2a) Cîte exemplare au fost tipărite?

2b) Cîte au fost difuzate?

3) Broşura să fie reeditată într-o formă *decentă. S ă m i s e a r a t e ş i m i e c o r e c t u r i l e.*

4) Să se introducă regula ca pentru *f i e c a r e* lucrare editată să răspundă *o a n u m i t ă p e r s o a n ă* (să se înfiinţeze un registru în care să fie trecute numele responsabililor de carte).

www.dacoromanica.ro

5) Alte măsuri de reglementare; să fie elaborate şi să-mi fie prezentate mie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

119

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI şi G.E. ZINOVIEV*

Petrograd. Pentru Troţki şi Zinoviev

Comandantul-şef, într-o telegramă trimisă de el, respinge cererea de a se trimite o brigadă în afară de regimentul feroviar şi de cele două regimente ale Armatei a 6-a, dintre care unul este deja pe drum. Cred că el procedează just, întrucît nu mai avem de unde lua, iar în sud, lîngă Orel, au loc încă lupte extrem de înverşunate. Deocamdată vi se trimit întăriri: 1 500 de oameni. În afară de asta, s-au luat măsuri să vi se trimită şi letoni, dacă se vor găsi. S-a propus să vi se dea 600 de oameni de la Şcoala sovietică[67].

Lenin

Scrisă la 24 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul scris de mîna lui E.M. Skleanski

120

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE NAŢIONALITĂŢILOR[68]

O propunere: bunurile cu adevărat poloneze să fie strînse pentru a fi înapoiate polonezilor. Nu sînt multe. Cele ce rămîn să fie date spre folosinţă, de pildă, bolnavilor din spitalele de aici.

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Se va preda această adresă adjunctului comisarului poporului pentru problemele naționalităților, ca să-și dea *i m e d i a t* avizul.

25/X. *Lenin*

Să mi se înapoieze această adresă împreună cu avizul.

Scrisă la 25 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

121

CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE SUD[69]

25.X.1919

Tovarășului Smilga și celorlalți membri ai Consiliului militar-revoluționar al frontului și al armatelor

Vă recomand cu toată căldura pe aducătorul acestei scrisori, tovarășul Stepan Nazarov, un bolșevic pe care-l cunosc de multă vreme.

Împreună cu alți tovarăși din Ivanovo-Voznesensk, el a alcătuit un grup *anume organizat* (de 300 pînă la 500 de oameni) pentru deservirea multilaterală și redresarea unei întregi armate.

Îi recomand din toată inima pe acești tovarăși și vă rog insistent să luați toate măsurile pentru ca ei să nu se piardă, ci să fie repartizați în mod just și cu atenția cuvenită. Vă rog foarte mult să mă informați despre primirea acestei scrisori și despre locul și modul în care ei au fost repartizați.

Președintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

www.dacoromanica.ro

122

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.A. PETERSON

Pentru Peterson,
comandant militar al Letoniei

Comunicaţi-mi imediat:

1) Dacă aţi trimis pe cei mobilizaţi pentru batalionul de rezervă al Diviziei letone, cîţi anume aţi trimis şi dacă mobilizarea s-a efectuat cu suficientă energie.

2) Dacă aţi executat ordinul de trimitere a unor întăriri pentru regimentul leton din Armata a 7-a. Ambele ordine nu suferă nici o amînare.

Lenin

Scrisă la 25 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul scris de mîna lui E.M. Skleanski

123

CATRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşe Zinoviev,

1) Am auzit că în apropiere de Veimarn se găsesc şisturi la mică adîncime. Se scoate un strat de pămînt de 2—3 stînjeni şi după aceea se pune în funcţiune un escavator, cu ajutorul căruia se poate sparge şi extrage o mare cantitate de şisturi.

Trebuie să depuneţi eforturi în această direcţie; să mobilizaţi acolo pe burghezi (care o să locuiască în bordeie); să se lucreze în trei schimburi de cîte 8 ore; treziţi entuziasmul muncitorilor din Petrograd pentru această treabă;

mobilizaţi pe ţărani (să lucreze, *pentru început*, cîte 4 ore pe zi timp de două săptămîni *etc.)*.

2) Se spune că Juk (care a fost ucis) a reuşit săextragă zahăr din rumeguş.

www.dacoromanica.ro

E adevărat? Dacă-i adevărat, trebuie *să găsiţi* neapărat *pe colaboratorii lui*, pentru a continua treaba asta, care prezintă *o importanţă enormă*.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă mai tîrziu de 25 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1925, în cartea „La împlinirea unui an de la moartea lui V.I. Lenin. 1924—21 ianuarie — 1925". Moscova-Leningrad

Se tipăreşte după manuscris

124

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIEI PENTRU APROVIZIONARE DIN JUDEŢUL PUGACIOV[70]

Comunicaţi de urgenţă, cu toată precizia, ce localităţi sau plăşi anume şi-au îndeplinit în întregime obligaţiile privind predarea surplusurilor de cereale.

Lenin

Scrisă la 26 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

125

*CĂTRE TOATE INSTITUŢIILE DE STAT ŞI AUTORITĂŢILE MILITARE

27.X.1919

Aducătorul acestei scrisori, tovarăşul Boris Solomonovici Veisbrod, de profesiune medic, este un vechi lucrător de partid, pe care-l cunosc personal. Vă rog să aveţi faţă de dînsul o atitudine *plină* de încredere şi să-i acordaţi *tot* sprijinul.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

126

CĂTRE F.A. ROTȘTEIN*

27.X.1919

Tovarășe Rotștein,
E de neiertat că dv. ne informați atît de defectuos. Aveți bani și nu angajați un secretar care să strîngă literatură socialistă de tot felul, broșuri și extrase din presă. Aveți bani și nu vă procurați fotografii pentru a le copia într-un format mai mic. O asemenea atitudine e de neiertat. Toate astea se pot procura, fără îndoială, și trebuie procurate. Altfel mijloacele de legătură și de informare vor fi din cale-afară de proaste. Ocupați-vă serios de treaba asta și scrieți-mi măcar din cînd în cînd.

Multe salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

127

CĂTRE N.A. SEMAȘKO[71]

Tovarășe Semașko,
Examinați acest memoriu (dacă e necesar, împreună cu cei de la Comisariatul poporului pentru căile de comunicație și de la Comisariatul poporului pentru problemele militare) și răspundeți-mi *telefonic* dacă vă apucați de treaba asta, *c u m* și *c î n d*. E o chestiune *u r g e n t ă!*

27/X. *Lenin*

Scrisă la 27 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1919, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* Acest document poartă pe verso următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Rog să se trimită cifrat lui Rotștein". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

128

CĂTRE V.A. KUGUȘEV[72]

28.X.1919

Ufa

Tovarășului Veaceslav Aleksandrovici Kugușev

Tovarășe Kugușev,

Permiteți-mi să mă adresez dv. cu o rugăminte. La Ufa urmează să vină Lidia Aleksandrovna Fotieva, pe care o cunosc bine încă din perioada de dinainte de 1905 și cu care lucrez de multă vreme la Consiliul Comisarilor Poporului.

Dînsa este grav bolnavă, și noi trebuie *să reparăm* un asemenea „bun al statului" (o secretară a C.C.P.). Vă rog foarte mult să luați toate măsurile necesare pentru a-i asigura locuință, tratament medical și hrană *îndestulătoare*.

Tovarășul A.D. Țiurupa mi-a spus că dv. o cunoașteți pe L.A. Fotieva și că nu veți refuza s-o ajutați.

Vă mulțumesc anticipat. Vă rog să-mi scrieți cîteva rînduri cu vreo ocazie (eventual prin poșta militară) și să-mi confirmați primirea acestei scrisori.

Cu salutări tovărășești, *V. Ulianov (Lenin)*.

Se tipărește pentru prima oară după manuscris

129

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D.N. AVROV, J.H. PETERS ȘI V.G. GROMAN

28 octombrie 1919

Petrograd. Consiliul raionului fortificat — pentru *Avrov;* Comisia pentru evidența și repartizarea automobilelor — pentru *Peters;* pentru *Groman*, împuternicitul special al Consiliului Apărării.

O copie la Moscova, tovarășului *Markov*, Ț.P.*

O copie la Smolnîi, pentru Zinoviev**

Consiliul Apărării, într-o serie de hotărîri, a trasat drept sarcină împuternicitului său Groman și comisiei

* Ț.P. — prescurtare telegrafică convențională pentru: adjunctul comisarului poporului pentru căile de comunicație. — *Nota red.*

** Aceste cuvinte au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pentru evaluare din Petrograd ca în 24 de ore să transporte din raionul Petrograd 100 de vagoane cu obiecte de valoare, conform planului Comisiei pentru evacuări de pe lîngă Consiliul Apărării. Comisia pentru descărcări din Petrograd să fie asigurată cu mijloacele de transport necesare, punîndu-i-se la dispoziţie zilnic, cu începere de la 28 octombrie, cîte 10 autocamioane. Informaţi-ne de executare.

Preşedintele Consiliului Apărării Muncitoreşti-Ţărăneşti,
Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

130

*CĂTRE INTENDENTUL KREMLINULUI

29.X.1919

Astăzi trebuie să-mi vină o scrisoare de la un ostaş (de la şcoala de aici, din Kremlin),
Grigori Ivanovici Nikolski,
din gubernia Reazan.
Vă rog s-o primiţi şi să mi-o transmiteţi mie, personal, chiar astăzi.

Preşedintele C. C. P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

131

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL REAZAN

Reazan, comitetul executiv gubernial. O copie Comitetului executiv Mihailovskoe, gubernia Reazan

Cercetaţi de urgenţă cazul cursantului *Grigori Nikolski*. Acordă Comitetul executiv al plăşii Pecernikovo familiei

www.dacoromanica.ro

lui ajutorul legal? Cercetați dacă există fricțiuni între Nikolski și comitetul executiv de plasă din cauza acaparării recoltei de către fratele său, care este preot. Raportați-mi de executare.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
Lenin

Scrisă la 30 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

132

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[73]

Dă un telefon la secția transporturi și materiale a Consiliului economic superior: întreabă ce au făcut, dacă au dat telegramă și care este conținutul ei.

Scrisă la 31 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

133

CATRE Z.P. SOLOVIEV

1.XI.1919

Adjunctului de comisar al poporului pentru ocrotirea sănătății

Tovarășe Soloviev,

1) Vă rog să examinați însemnările mele și să mi le trimiteți înapoi împreună cu avizul dv.

www.dacoromanica.ro

2) Există o statistică din care să se vadă cîți medici sînt **în total** la Moscova?

3) Au fost publicate (unde anume și cînd?) normele de muncă pentru medici?

4) — același lucru în ce privește metodele de control al activității medicilor (că nu sînt medici de prisos, că sînt luați în evidență).

5) Care sînt normele de muncă (și numărul medicilor) la Petrograd?

6) — dar în alte orașe?

7) N-ar fi cazul să se publice o statistică de control cu privire la medici și normele lor de muncă? **Pe scurt,** în *ziare*, pentru ca toată lumea să poată verifica.

Cu salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

134

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI și G.E. ZINOVIEV

1.XI.1919

C i f r a t
p r i n f i r d i r e c t

Petrograd. Pentru Troțki și Zinoviev

Întreaga situație militară și politică impune o concentrare rapidă de forțe masive lîngă Petrograd pentru zdrobirea completă a lui Iudenici. Vă sfătuiesc ca această măsură s-o înfăptuiți împreună cu comandantul-șef sau cu sprijinul Biroului Politic.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1941, în „Documente privind apărarea eroică a Petrogradului în 1919"

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

135

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

1.XI.1919 **Cifrat**

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a.
Pentru Smirnov

Comunicați-mi cîte divizii pot fi dislocate de la dv., care din ele și cînd anume. Cereți relații de la Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 3-a și de la acela al frontului. Răspundeți-mi imediat.

Lenin

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1938, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

136

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. GOLDBERG

1.XI.1919 **Cifrat**

Kazan.
Pentru Goldberg, comandantul Armatei de rezervă

Comunicați-mi care este situația unităților dv. militare de curînd formate. Informați-mă dacă Marele statmajor v-a dat tot ce v-a promis, arătați cum se desfășoară lupta împotriva tifosului exantematic, cum stați cu asigurarea de locuințe și dacă ați fost sprijiniți de partid.

Lenin

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1938, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după manuscris

137

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

Prin fir direct
C i f r a t

Pentru Frunze; o copie pentru Sundukov și Zul

Lupta cu cazacii din Ural se prelungește. Nu văd să se fi luat măsuri pentru lichidarea mai grabnică a acestui

www.dacoromanica.ro

front, cu toate că v-am cerut să vă concentrați întreaga atenție asupra acestui lucru*. Vă informez că inamicul își consolidează pozițiile, folosindu-se de răgazul pe care i l-ați acordat din dorința de a pune capăt luptei doar printr-o conciliere a părților. Comunicați-mi imediat ce măsuri ați luat pentru a-l zdrobi.

Lenin

Scrisă la 2 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară la 24 iulie 1928, în ziarul „Pravda" nr. 170

Se tipărește după un text scris de mîna lui E.M. Skleanski

138

CĂTRE L.D. TROȚKI

Pentru Troțki

Am crezut că Cicerin ți-a comunicat că îi va informa pe estoni că vom porni ofensiva împotriva lor dacă vor da cale liberă lui Iudenici. După părerea mea, trebuie să intrăm în Estonia dacă conducătorii acestei țări vor permite lui Iudenici să pătrundă pe teritoriul ei și, în caz de necesitate, trebuie să accelerăm ofensiva prin toate mijloacele[74]. Cicerin este de părere să nu facem cunoscut acest lucru, fiindcă în acest caz Antanta va lua unele măsuri.

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 6 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text scris de un necunoscut

139

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SIMBIRSK

Simbirsk, comitetul executiv gubernial
Cîte o copie: *comisiei guberniale pentru aprovizionare, lui Koganovici, comitetului pentru aprovizionare din regiunea Volgăi*

În ciuda telegramei (cu nr. 907) trimisă de mine la 15 octombrie**, Kațepov, împuternicitul comitetului

* Vezi volumul de față, documentul 103. — *Nota red.*
** Vezi volumul de față, Anexe, documentul 6. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pentru aprovizionare din regiunea Volgăi, raportează că la 4 noiembrie, cînd direcţia căii ferate Volga—Bugulma a pus la dispoziţie vagoane, hamalii n-au ieşit la lucru. Cer să mi se explice care e cauza unei asemenea atitudini de nepăsare faţă de necesităţile unui oraş înfometat. Reţinerea fără rost, în repetate rînduri, a vagoanelor şi neluarea de măsuri pentru organizarea hamalilor sînt fapte cu totul inadmisibile, care vor atrage după sine pedepse aspre. Răspunzător pentru toate acestea este preşedintele comitetului executiv gubernial. Comunicaţi-mi imediat ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 8 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

140

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

10.XI.1919

Prin fir direct,
de primă urgenţă

Petrograd,
Smolnîi.
Pentru Zinoviev

Vă rog să strîngeţi imediat informaţii despre comunişti başkiri de nădejde sau simpatizanţi cinstiţi din Başkiria şi să-mi trimiteţi de urgenţă numele şi adresele lor[75].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

141

SCHIMB DE SCRISORI CU M.N. POKROVSKI

11.XI.1919

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Tovarăşe Pokrovski,

După cît cred eu, din materialul alăturat[76] reiese că chestiunea priveşte Comisariatul poporului pentru învăţămînt. Trimiteţi-mi-l înapoi împreună cu avizul dv.

Al dv., *Lenin*

RĂSPUNSUL LUI M.N. POKROVSKI

Dacă există tovarăşi membri de partid care manifestă interes pentru biblioteconomie şi au cunoştinţe în acest domeniu, trebuie să-i atragem la noi în secţia biblioteci*, care tocmai duce lipsă cumplită de oameni competenţi, iar nu să organizăm paralel cu bibliotecile „de stat" biblioteci „de partid".

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Sînt de acord. Înaintaţi *Comitetului Central* un raport oficial din partea *comisariatului poporului* (sau a adjunctului său) în această problemă (şi trimiteţi-mi şi mie o copie).

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

142

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV

11.XI.1919

Pentru Briuhanov, preşedintele Comisiei speciale pentru aprovizionarea Frontului de est

Aprovizionarea muncitorilor înfometaţi din Ural este o necesitate imperioasă. Comunicaţi-mi ce aţi întreprins

* Subliniat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

în acest sens, în ce măsură i-aţi aprovizionat şi dacă nu s-ar putea ca aceşti muncitori să fie trimişi la strînsul recoltei dincolo de Kurgan. Tînguielile dv. pe tema lipsei de oameni sînt cam ciudate.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

143

*CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A EXPLOATĂRII ZĂCĂMINTELOR DE TURBĂ[77]

11.XI.1919

În legătură cu darea de seamă pe 1919 pe care mi-aţi trimis-o, ţin să vă spun următoarele:

1) Ar fi de dorit să se publice *concluziile* ei în „Economiceskaia Jizn" (şi să mi se trimită şi mie un exemplar).

2) Ea conţine o mulţime de tabele detaliate, dar nu ne prezintă *tabele totalizatoare*, care să ne ofere:

— o comparaţie între producţia din anii 1918, 1919 şi cea din anii *precedenţi* (numărul zilelor lucrate, gradul de utilizare a maşinilor ş.a.m.d.);

— o hartă sumară sau distanţa de la staţiile de cale ferată;

— condiţiile de punere în funcţiune a *tuturor* maşinilor;

— date comparative cu privire la producţie, în funcţie de consum (hrană şi produse textile).

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

144

CĂTRE A. S. ENUKIDZE, L.B. KAMENEV și E.D. STASOVA

Tov. Enukidze, L.B. Kamenev și E.D. Stasova

Vă rog foarte mult să-l ajutați pe aducătorul acestui bilet, tovarășul *Piotr Ohrimenko*, să primească îmbrăcăminte, *locuință* și *alimente*.

În caz că veți întîmpina greutăți de un fel sau altul, vă rog stăruitor să-mi telefonați[78].

12.XI.1919 *V. Ulianov (Lenin)*

Publicat pentru prima oară în 1956, în revista „Smena" nr. 7

Se tipărește după manuscris

145

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[79]

Caută, te rog, decretul cu privire la alimentația gratuită pentru copii.

Cine-i hrănește?

Sovietele de deputați, iar nu asigurările sociale?

Trebuie, așadar, să se dea dispoziție (și această dispoziție o dau eu) *Comisariatului poporului pentru aprovizionare* să răspundă celor de la Tula (să-mi trimită și mie o copie).

Scrisă nu mai devreme de 17 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

146

CĂTRE E.M. POPOVA

20.XI.1919

Tovarășei Popova,
directoarea casei de oaspeți nr. 1 a Sovietelor

Vă rog să puneți la dispoziție o cameră (pentru început măcar una, iar ulterior două — dintre care una pentru translator)

www.dacoromanica.ro

tovarăşului Keeley, inginer american, care a venit să ajute Republica sovietică.

Vă rog să-i daţi cea mai călduroasă cameră, nu mai sus de etajul II[80].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

147

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 3-A, COMISARULUI PENTRU APROVIZIONARE DIN GUBERNIA PERM, COMISARULUI CĂII FERATE PERM ŞI COMISARULUI PENTRU APROVIZIONARE DIN GUBERNIA EKATERINBURG[81]

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 3-a Perm, comisarului gubernial pentru aprovizionare şi comisarului căii ferate Perm Ekaterinburg, comisarului gubernial pentru aprovizionare O copie la Ekaterinburg, pentru secţia metalurgie*

Aprovizionaţi cu orice preţ pe toţi muncitorii din Ural, în special pe cei din raionul Ekaterinburg, din Kizel şi din celelalte bazine miniere, cu cantitatea necesară de alimente. Autorităţile militare şi organele feroviare sînt răspunzătoare de executarea întocmai a acestei dispoziţii. Comunicaţi-mi imediat cîte puduri—şi încotro —au fost expediate**.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 20 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* Cuvintele „O copie la Ekaterinburg, pentru secţia metalurgie" au fost scrise de mîna lui E.M. Skleanski. — *Nota red.*

** Cuvintele „cîte puduri — şi încotro — au fost expediate" au fost scrise de mîna lui E.M. Skleanski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

148

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

Tovarăşe Dzerjinski,

Tovarăşa Kollontai îmi scrie despre un tînăr, Aleksei Sapojnikov, care a fost arestat la Petrograd.

El a fost arestat pentru că, folosindu-se de acte străine, s-a strecurat în zona operaţiilor militare.

A făcut asta, spune dînsa, pentru că nutreşte „o dragoste bolnăvicioasă faţă de mama lui", iar în timpul ofensivei lui Iudenici s-a pomenit izolat de părinţi.

Kollontai scrie că-l cunoaşte pe Aleksei Sapojnikov ca „pe un om absolut apolitic" „şi, în afară de asta, foarte nervos, de o sensibilitate maladivă, care numai din prostie a ajuns în încurcătura asta".

Se teme ca el să nu fie împuşcat.

1) N-ai putea să cercetezi acest caz?
2) — să suspenzi pronunţarea sentinţei?
3) — sau ar fi cazul să-i telefonez eu lui Zinoviev?

Cu salutări, al d-tale *Lenin*

21. XI

Scrisă la 21 noiembrie 1919 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

149

CĂTRE A.S. ENUKIDZE

21.XI.1919

Tovarăşe Enukidze,

Vă rog foarte mult să daţi dispoziţie să se distribuie *o a n u m i t ă cantitate suplimentară de alimente*, în general (şi de alimente din cele enumerate mai jos, în special), următorilor tovarăşi:

Primul a venit *să dea ajutor* Puterii sovietice. Este oaspetele nostru. Trebuie să-i creăm condiţii bune.

Al doilea este un întemeietor al social-democraţiei finlandeze. E bătrîn. Finlandezii ne-au ajutat mult pînă

www.dacoromanica.ro

în 1905. Acum este de datoria noastră să-i ajutăm noi.
1) *K e e l e y*, inginer american, care a venit să dea ajutor Puterii sovietice, Hotel Naţional, camera *3 2 1.*
(Să i se dea în special *zahăr*, *ciocolată*, *dulciuri.)*
2) *U r s i n* (întemeietor al social-democraţiei finlandeze) Hotel Metropol, camera *4 7 1.*
(să i se dea în special *unt*)

Cu salutări, al dv. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

150

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.S. VEISBROD*

Samara, pentru Veisbrod

Voi transmite chiar acum lui Semaşko cele comunicate de dv.[82] Vom căuta să luăm toate măsurile. Am mobilizat medici stomatologi care vor lucra ca felceri. Cu bine,

Lenin

Scrisă la 25 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul blanchetei de telegramă

151

CĂTRE N.A. SEMAŞKO[83]

27.XI.1919

Tovarăşe Semaşko,
(1) Vă rog să-mi înapoiaţi acest memoriu împreună cu avizul dv.
(2) Dispuneţi *s ă s e v e r i f i c e* exactitatea faptelor menţionate aci *(persoanele de răspundere* să prezinte

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

în cel mai scurt timp, sub proprie semnătură, o expunere precisă a *acestor* fapte).

(3) Acceptați proiectul lui Veisbrod, introduceți unele amendamente sau întocmiți un contraproiect?

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

152

CĂTRE V.P. MILIUTIN

Consiliul economic superior

Tovarășe Miliutin,

Vă rog să examinați chestiunea elaborării unor scurte chestionare (sau formulare) tip, cuprinzînd indicii principali pe baza cărora să se publice în „Ekonomiceskaia Jizn" dări de seamă periodice asupra *rezultatelor* activității desfășurate în direcția dezvoltării forțelor de producție (numărul muncitorilor ocupați; întreprinderile industriale și cele extractive; productivitatea pe fiecare muncitor etc.), în toate ramurile economiei naționale sau numai în cele mai importante.

Comunicați-mi concluzia dv.

Lenin

Trebuie ca dările de seamă să fie alcătuite din două părți:

a) o parte care poate fi doar expusă (plan, condiții, caracteristici etc.);

b) o parte care poate și trebuie să se exprime în cifre.

Să fie publicate *amîndouă*.

Partea a doua să cuprindă doar ceea ce e esențial (pentru concluzii și comparații).

(Ca un exemplu de imprecizie se poate cita „Direcția generală pentru exploatarea șisturilor", dare de seamă prezentată la 1 octombrie 1919.) Se tipărește. Unde? De cîte ori?

www.dacoromanica.ro

(Datele cu caracter secret vor fi prezentate în procente; de exemplu, numărul muncitorilor la 1 octombrie 1919: 100; la 1 noiembrie 1919 — 120 ş.a.m.d.)

Scrisă la 27 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

153

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Către Biroul Organizatoric al Comitetului Central
(O copie pentru Vorovski)

În legătură cu editarea „Proiectului de Statut al P.C.(b) din Rusia" cred că este nevoie de o anchetă[84].

Propun să se instituie o asemenea anchetă pentru a clarifica împrejurările în care a fost editată o lucrare care se prezintă în condiţii atît de proaste.

Cine a făcut comanda? În cîte mii de exemplare? Cine a redactat textul ş.a.m.d.?

Propun ca raportul comisiei de anchetă să fie înaintat Biroului Politic al Comitetului Central.

3/XII. *Lenin*

Scrisă la 3 decembrie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

154

CĂTRE A.S. ENUKIDZE

5.XII.1919

Tovarăşe Enukidze,

N-aţi putea dv. să daţi dispoziţie să i se distribuie produse alimentare tovarăşei Valentina Petrovna *Smirnova*, soţia lui Vladimir Mihailovici Smirnov, care se află pe front? Ea locuieşte în Kremlin,

www.dacoromanica.ro

Mi s-a spus că rabdă de foame.
Vă rog foarte mult să-mi răspundeți telefonic.

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV — *Se tipărește după manuscris*

155

CĂTRE PREZIDIUL CELUI DE-AL VII-LEA CONGRES AL SOVIETELOR

După părerea mea, trebuie ales *și* un reprezentant din partea guberniei *Kiev*[85].

Cînd o să ia ființă un C.E.C. al Ucrainei (deocamdată el nu există), acest reprezentant o să plece. De ce să nu avem printre noi un asemenea reprezentant atîta timp cît Ucraina nu are un Comitet executiv central?

Lenin

Scrisă între 5 și 9 noiembrie 1919
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV — *Se tipărește după manuscris*

156

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

10.XII.1919

Către Biroul Organizatoric al Comitetului Central

După părerea mea, Frunze ne cere prea mult. Să eliberăm mai întîi toată Ucraina; pînă atunci, Turkestanul să mai aștepte, să mai rabde[86].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV — *Se tipărește după manuscris*

www.dacoromanica.ro

157

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI Ş.Z. ELIAVA, I.E. RUDZUTAK, V. V. KUIBÎŞEV

11.XII.1919 Cifrat

Taşkent. Pentru Eliava, Rudzutak şi Kuibîşev

Pretenţia dv. de a vi se trimite noi lucrători este exagerată. E ridicol, e mai mult decît ridicol, să vă închipuiţi că Turkestanul prezintă mai multă importanţă decît centrul şi Ucraina. N-o să primiţi mai mult. Trebuie să vă descurcaţi cu ce aveţi şi să nu mai vă faceţi planuri fanteziste, să fiţi modeşti.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

158

CĂTRE A.I. BELENKI

11.XII.1919

Tovarăşului Belenki,
Lubeanka, 11, camera 27

Tovarăşe Belenki,

Vă recomand călduros pe aducătorul acestei scrisori, tovarăşul Rovio, comunist finlandez, vechi activist de partid, şi vă rog să-l ajutaţi, aşa cum am vorbit la telefon.

Cu salutări,
al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

159

CĂTRE S. D. MARKOV

11.XII.1919

Tovarăşe Markov,

Citiţi, vă rog, cu atenţie scrisoarea alăturată şi trimiteţi-mi-o înapoi, împreună cu avizul dv.: dacă se poate etc.[87]

Cu salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

160

ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI A.K. PAIKES ŞI UN BILET CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Înaintarea rapidă a armatei face necesară organizarea imediată a Instituţiilor sovietice locale. Tovarăşii din regiunile respective, necunoscînd structura şi politica Puterii sovietice, nu sînt în măsură, în momentul de faţă, să organizeze asemenea instituţii. Comunicaţiile cu centrul fiind imposibile, lipsa de conducători corespunzători în aceste regiuni creează pericolul de a repeta unele stadii deja depăşite şi de a folosi în mod neraţional bogăţiile Siberiei. E necesar să se trimită imediat Comitetului revoluţionar din Siberia oameni pentru funcţiile politice de răspundere din aceste regiuni şi pentru conducerea construcţiei de stat şi a economiei sovietice.

Paikes

Către biroul organizatoric
(Pentru Stasova)

După părerea mea, în Siberia nu mai putem trimite: nu mai avem. Siberia *nu* va pieri. *T o t u l* pentru Ucraina.

Lenin

Scrise între 11 şi 16 decembrie 1919

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăresc după manuscris

www.dacoromanica.ro

161
CĂTRE G.E. ZINOVIEV

15.XII

Tovarășe Zinoviev,
Îți trimit concluzia Biroului Politic.
Două lucruri vreau să spun:
1) Nu s-ar putea comanda de urgență două sănii autopropulsate grele și două ușoare pentru Frontul de sud?
E o chestiune *urgentă*. Răspunde-mi.
2) Acordați o deosebită atenție șisturilor combustibile de lîngă Iamburg.
Este extrem de important să depuneți toate eforturile.
3) *Nu* faceți risipă de materiale (sîrmă ghimpată etc.); păstrați-le bine.
O să aveți nevoie de ele. Ocupați-vă de treaba asta.

Cu salutări, *Lenin*

Am început să scriu articolul. Dacă nu-l termin astăzi, nu așteptați[88].

Scrisă la 15 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

162
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Prin fir direct

Omsk, Consiliul militar-revoluționar. Pentru *Smirnov*

Vă felicit cu prilejul eliberării orașului Novonikolaevsk. Faceți totul pentru eliberarea întregului raion Kuznețk și pentru preluarea întregii cantități de cărbune existente acolo. Nu uitați că veți comite o greșeală de neiertat dacă vă veți înfunda prea mult în est într-un moment cînd e necesar ca întreaga energie...*

* Mai departe telegrama n-a fost descifrată. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Comunicați-mi la ce oră ați primit această telegramă.

15.XII

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 15 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după o copie dactilografiată

163

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANȚILOR SERVICIILOR DE COMUNICAȚII ALE ARMATELOR A 5-A ȘI A 3-A

Corespondență militară de primă urgență

Comandantului Serviciului de comunicații
al Armatei a 5-a
Comandantului Serviciului de comunicații
al Armatei a 3-a
O copie la Direcția centrală a comunicațiilor
militare

Normele de folosire a transportului pe calea ferată stabilite de Consiliul Apărării nu exclud transporturile de alimente pentru muncitorii întreprinderilor din Ural concomitent cu cele operative. În acest scop, se vor pune zilnic la dispoziție cel puțin 40 de vagoane. Comunicați-mi telegrafic în fiecare zi cîte vagoane cu cereale pentru muncitori ați expediat*.

16.XII.1919

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin***

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

---

* Ultima frază a telegramei a fost scrisă de mîna lui V. I. Lenin. — *Nota red.*

** În continuare, în manuscris figurează semnătura: „*Rikov*, împuternicit extraordinar al C.M.A. pentru aprovizionarea armatei și a flotei", scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

164

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

16.XII.1919

N-ai putea să trimiţi pe cineva să afle (sau să te informezi d-ta prin telefon) dacă nu există cumva la vreuna din bibliotecile publice din Moscova (Muzeul Rumeanţev etc.) o *colecţie* de ziare sovietice (*„Pravda“* şi *„Izvestia“*) *pe primele şase săptămîni de după 25/X (7/XI) 1917?*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

165

CĂTRE L.B. KRASIN[89]

Trimiteţi-mi mîine *cîte un exemplar* din instrucţiunile, regulamentele, formularele de dare de seamă etc.
ale Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie,
ale secţiei lui politice,
ale secţiilor (sau direcţiilor) de exploatare,
tehnică,
de reparaţii,
schema de organizare (dacă există o asemenea schemă) a Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie.

Scrisă la 17 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară la 24 noiembrie 1963, în ziarul „Pravda“ nr. 328

Se tipăreşte după manuscris

166

CĂTRE L.B. KRASIN

Acest răspuns este mai prost decît cel dat de Controlul de stat.

www.dacoromanica.ro

Nu se dă nici un *nume*. „Spiritul de răspundere" este mai precar decît acela al Consiliului economic superior.

O puzderie de ranguri: sub —, deasupra —, în numele —, pentru — etc. etc.!!

C u i să mă adresez acum?[90]

Scrisă la 17 sau 24 decembrie 1919 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

167

CĂTRE D.I. KURSKI[91]

1

C ă t r e K u r s k i

După părerea mea, ar trebui să se adauge:

1) a întocmi un proces-verbal *nu* înseamnă încă a înainta o „reclamaţie", ci numai *a constata* exact un *î n c e p u t* de conflict. Cel mai bun mijloc de a evita reclamaţiile este de a obţine un răspuns precis sau o executare imediată;

2) în felul acesta se poate obţine — şi trebuie să se obţină — o rapidă soluţionare *efectivă*, fără birocraţie, şi anume propunîndu-se un mijloc simplu de soluţionare pe loc, propunîndu-se în mod oficial („să se procure material în cutare loc; propun să se facă comanda în cutare loc; rog să se procedeze astfel pentru a evita birocraţia") o asemenea petiţie sau cerere i-ar uşura *foarte mult* centrului lupta împotriva birocraţiei;

3) să fie prezentat acest proiect Consiliului Comisarilor Poporului şi Consiliului Apărării — şi, mai departe, Comitetului Executiv Central din Rusia;

4) după aprobarea lui de către Consiliul Comisarilor Poporului, să se publice un *a r t i c o l* (cu exemple, cu explicaţii amănunţite) în „**Bednota**"[92].

Lenin

www.dacoromanica.ro

2

Către Kurski:

(răul pe care-l provoacă birocrația)

1) Trebuie formulat într-un mod mai popular,
2) să se reproducă în întregime textul legii,
3) să se dea *3—4* exemple concrete { de ce? prin ce? aceasta *ușurează* lupta împotriva birocrației }
4) să se ceară ca el să fie publicat de *fiecare* comitet executiv gubernial,
5) să se explice că vom aplica pedepse *atît pentru necunoașterea* acestei legi, cît și pentru *neaplicarea* ei.

Scrise între 17 și 23 decembrie 1919

Publicate pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăresc după manuscris

168

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. al P.C.(b) DIN RUSIA

Către Biroul Organizatoric

Propun ca autorii acestei declarații[93] să fie sancționați cu mustrare (ei sînt în număr de 32, și numele lor se poate afla din declarația anterioară)

sau

să li se atragă atenția că bîrfelile lor pe seama politicii C.C. al P.C.(b) din Rusia constituie o încălcare a disciplinei și o piedică pentru desfășurarea unei activități organizate armonioase;

— dat fiind că autorii declarației, fără să indice nici un caz concret, pierd un timp atît de prețios și sustrag atenția de la acțiunea de trimitere în cel mai scurt timp a unor lucrători în Ucraina,

Comitetul Central le cere să pună capăt bîrfelilor și proiectomaniei și să se apuce numaidecît de treabă, pen-

www.dacoromanica.ro

tru a traduce în viață, cu toată consecvența, linia și directivele C.C. al P.C.(b) din Rusia.

Lenin

P.S. Autorii declarației trebuie puși sub observație și repartizați departe unul de altul, printre lucrătorii *s e r i o ș i*. Altfel se vor ține de zîzanii și treaba va avea de suferit.

Scrisă nu mai tîrziu de 18 decembrie 1919

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

169

CĂTRE A.B. HALATOV

19.XII.1919

Tovarășului Halatov,
membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare

Dispoziție

Sînteți obligat să rămîneți în sanatoriu pentru *completa* însănătoșire *timp de o lună de zile*, pentru ca după expirarea acestui termen să primiți o însărcinare *f o a r t e d i f i c i l ă*.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

170

CĂTRE S.Z. ELIAVA

19.XII.1919

Tovarășe Eliava,

Vă recomand pe aducătorul acestei scrisori, tov. P.N. Lepeșinski[94], pe care-l cunosc din 1902, de la

www.dacoromanica.ro

Geneva, unde am luptat împreună împotriva menşevicilor.

Tov. Lepeşinski, fără îndoială, vă va fi de ajutor tocmai într-un domeniu de activitate care e menit să sădească în rîndurile populaţiei autohtone ideea şi convingerea că oamenii sovietici nu pot să fie imperialişti şi nici să aibă apucături imperialiste.

Cu salutări, al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

171

TELEGRAMĂ TRIMISĂ LA REAZAN[95]

De primă urgenţă

Telegrama va fi înmînată comisarului de serviciu, care o va expedia imediat şi va raporta de primire la Moscova, Kremlin

Reazan, trei adrese:
Comitetul gubernial de partid, comitetul executiv gubernial,
comisarul gubernial pentru aprovizionare

Dragi tovarăşi,

La consfătuirea dv. din 19 decembrie aţi hotărît ca, în termen de 10 zile, să expediaţi 800 de vagoane de cartofi pentru muncitorii din Moscova şi aţi stabilit în acest scop o serie de măsuri. Hotărîrea este minunată, dar toată greutatea constă în operativitatea şi perseverenţa cu care vă veţi achita de sarcina asumată. Clasa muncitoare din Moscova îndură chinurile cumplite ale foamei. Problema salvării ei este o problemă a salvării revoluţiei. Asupra clasei muncitoare din acest oraş a apăsat şi apasă principala greutate a luptei împotriva contrarevoluţiei. Armata Roşie i-a înfrînt pe Kolceak şi pe Iudenici, iar acum e rîndul lui Denikin. Pentru a da posibilitate Armatei Roşii să se achite într-un timp cît mai scurt şi cu un consum minim de forţe de această sarcină, care

www.dacoromanica.ro

ne va da posibilitatea să terminăm războiul şi să trecem la construcţia socialistă paşnică, muncitorii din Moscova trebuie să mai facă un sacrificiu. Ei vor trebui să pună la dispoziţia forţelor operative ale armatei mijloacele de transport menite să asigure aprovizionarea oraşului cu alimente. În aceste condiţii, se înţelege că localităţile din jurul centrului revoluţiei mondiale trebuie să-i vină acestuia în ajutor. Toţi activiştii de partid şi toţi lucrătorii din aparatul de stat trebuie să fie pătrunşi de ideea că aprovizionarea Moscovei, salvarea clasei muncitoare din acest oraş este pentru ei cea mai sfîntă datorie revoluţionară. De energia şi hotărîrea dv. depind succesele revoluţiei. Toate forţele să fie concentrate asupra colectării de cereale, asupra lucrărilor de încărcare şi predare a vagoanelor. Expedierea şi transportul la Moscova al trenurilor cu produse alimentare este asigurată de Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. Cereţi cu insistenţă organelor locale ale acestui comisariat să-şi îndeplinească această obligaţie. La muncă, tovarăşi! Pentru o ajutorare revoluţionară promptă şi energică a muncitorilor din Moscova!

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 21 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară parţial în 1953, în cartea „Istorikokraevedceskii sbornik («Ucenîe zapiski» nr. 11)", Reazan

Publicată în întregime în 1957, în cartea „Lupta pentru instaurarea şi consolidarea Puterii sovietice în gubernia Reazan (1917—1920)", Reazan

Se tipăreşte după textul benzii de telegraf

172

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[96]

1) Să se stabilească un termen *scurt* pentru elaborarea instrucţiunilor;

2) ele să fie înaintate Micului Consiliu, întrucît circulara a fost defectuos întocmită;

www.dacoromanica.ro

3) peste trei luni să se întocmească un raport cu privire la rezultatele acțiunii de folosire a bisericilor ca localuri de școală.

în ce condiții s-a desfășurat această acțiune și care sînt rezultatele ei?

22/XII. *Lenin*

Scrisă la 22 decembrie 1919 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

173

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

23.XII

Tovarășe Zinoviev,

Am primit scrisoarea d-tale din 20.XII.

În ce privește Petrogradul, caută să vă puneți cu toții de acord cu Trotki. Pe cît se pare, trebuie să păstrați și *să refaceți* toate fortificațiile (am auzit că a și început să dispară sîrma etc.) și să întocmiți un sistem de mobilizare *săptămînală* (de „alarmă" sau de *adunare*) pentru a menține Petrogradul în stare de luptă. Asupra acestui lucru trebuie să reflectați în mod serios.

Aprovizionarea este complet paralizată din cauza transportului. *Dați zor cu repararea* **locomotivelor** *și a vagoanelor!!*

În ce privește șisturile, e bine că v-ați apucat de treabă. Dar pe mine mă miră că d-ta îmi scrii despre transportul șisturilor. Șisturile nu se transportă (în afară de cazul cînd sînt destinate pentru *gaz:* șisturile, pe cît am aflat, dau mai mult gaz decît cărbunii); ele trebuie să fie folosite acolo ca sursă de energie electrică și tot acolo trebuie instalate distilerii pentru extragerea petrolului din șisturi. Așa mi-au spus cei de aici. Și eu m-am gîndit că Petrogradul, cu resursele de care dispune, poate

www.dacoromanica.ro

să purceadă cu succes la electrificare şi la extracţia petrolului prin distilare.

Cu salutări, *Lenin*

N.B. Nu s-ar putea construi nişte cazemate pentru apărarea Petrogradului? Vă trimit, d-tale şi lui Troţki, un referat pe această temă.

De ce nu mai există sănii autopropulsate? Am auzit că aveţi peste o sută de şenile.

Scrisă la 23 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

174

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI A.V. LUNACEARSKI

Dragă Vladimir Ilici,

Într-una din convorbirile noastre mi-aţi făcut reproşul că noi nu avem încă la Moscova un monument corespunzător al lui K. Marx...

Sînt de acord că trebuie să trecem la înălţarea unui monument al lui Marx la Moscova. Ştiu că la primul concurs au fost prezentate grandioase proiecte care prevedeau reconstruirea unor pieţe întregi. Firește, acum nu ne putem gîndi la aşa ceva şi trebuie să ne mulţumim doar cu o statuie a lui Marx, frumoasă, monumentală şi expresivă, ridicată într-una din pieţe.

...Avem în Moscova un sculptor căruia am putea foarte bine să-i dăm să facă o statuie a lui Marx. Mă refer la maestrul Merkurov, autorul minunatului monument din granit al lui Dostoievski, care a fost deja ridicat de către Sovietul din Moscova pe bulevardul Ţvetnoi...

Tovarăşe Kamenev,

Comunică-mi, te rog, concluzia d-tale în scris sau telefonic[97].

Scrisă la 24 sau 25 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

175

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[98]

Să se treacă această chestiune pe ordinea de zi a şedinţei Consiliului Apărării şi să fie însărcinat Krasin (sau Lomonosov) să întocmească *i m e d i a t* un proiect de hotărîre (cu privire la demobilizarea unor muncitori) şi să se pună de acord cu Skleanski.

Scrisă nu mai devreme de 25 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

176

*CĂTRE SECŢIA POLIGRAFIE A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

(O copie la prezidiul C.E.S.)

26.XII.1919

Vă rog să-mi comunicaţi numaidecît:

1) cînd a fost naţionalizată (dacă a fost naţionalizată) tipografia lui Sîtin din Moscova, care multă vreme după 25.X.1917 a rămas sub o administraţie particulară;

2) motivele pentru care a fost naţionalizată (dacă această măsură a fost dictată de împrejurări speciale);

3) dacă există informaţii (şi care sînt ele) cu privire la starea în care se află această tipografie după naţionalizare.

4) Din cine e alcătuită conducerea tipografiei naţionalizate? Din organe locale sau regionale?

5) Ce măsuri a luat secţia poligrafie pentru îmbunătăţirea activităţii acestei întreprinderi?[99]

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

177

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV[100]

26.XII.1919

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a, pentru Smirnov, la Omsk și oriunde s-ar afla

Cu privire la telegrama dv. cu nr. 4 211: trimiteți nu o sută, ci două sute de eșaloane și locomotive. Faceți uz de toate forțele pentru a grăbi transporturile de cărbune și a descongestiona calea ferată și pentru a asigura paza bunurilor împotriva oricăror sustrageri. Raportați-mi mai des de executare.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

178

ADAOS LA O TELEGRAMĂ A LUI A. S. KISELEV

Către comisarii guberniali pentru aprovizionare din Vladimir, Reazan, Samara, Simbirsk, Kostroma, Iaroslavl, Tula și Tambov

Răspundeți imediat:

1) Când ați primit dispozițiile Comisariatului poporului pentru aprovizionare cu privire la colectările de cartofi pe anii 1919—1920?
2) A fost creat un aparat pentru traducerea în viață a decretului cu privire la monopolul cartofilor?
3) Când a fost alcătuit un aparat pentru colectări și în ce fel? Ce cantități de cartofi au fost colectate și încărcate de la începutul campaniei?
4) Dacă efectuați colectarea împreună cu alte organizații și cu care anume. Ce cantități au colectat și încărcat ele?
5) Dacă cantitățile fixate prin dispozițiile Comisariatului pentru aprovizionare cu privire la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole corespund cu surplusurile existente în gubernii. Răspunsul se va trimite pe adresa: Kremlin, Prezidiul C.E.C. din Rusia, camera 33.

Președintele comisiei pentru cercetarea activității Comisariatului poporului pentru aprovizionare de pe lîngă Consiliul Apărării,

A. Kiselev

www.dacoromanica.ro

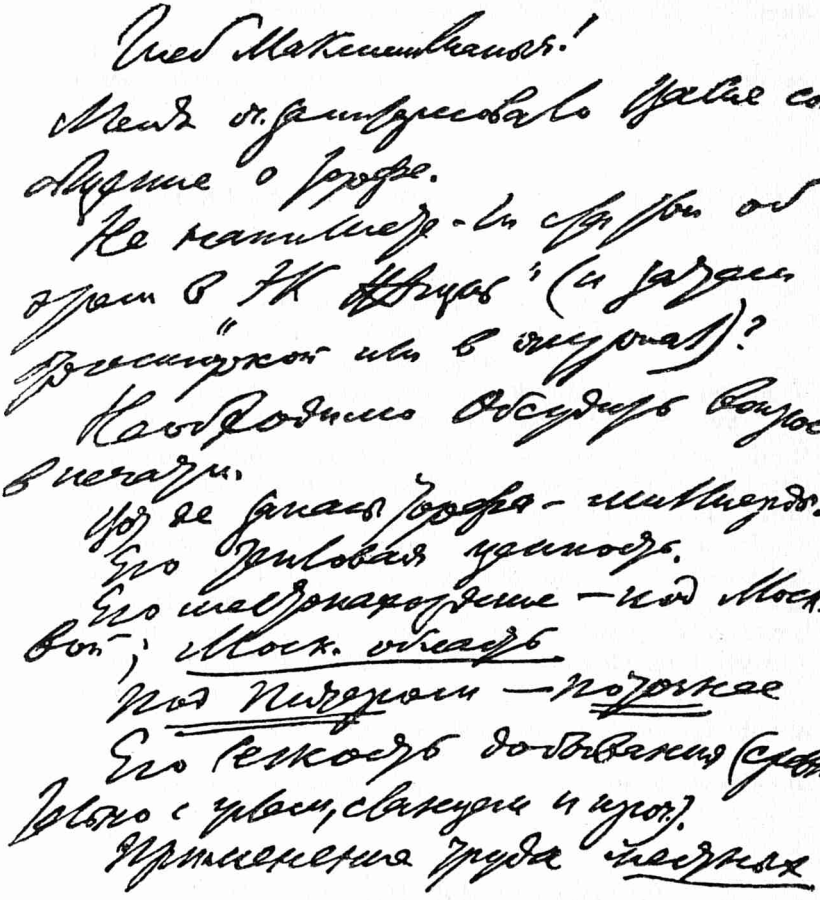

Manuscrisul scrisorii lui V. I. Lenin către G. M. Krjijanovski.—
26 decembrie 1919

www.dacoromanica.ro

Sprijin întru totul cererea lui Kiselev şi rog să i se răspundă neapărat.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scris la 26 decembrie 1919

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

179

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.V. SAPRONOV

26.XII.1919

Harkov
Comitetul executiv gubernial
sau Comitetul revoluţionar gubernial.
Pentru Sapronov*
O copie pentru Vladimirov, preşedintele comisiei speciale pentru aprovizionarea Frontului de sud

Situaţia transporturilor este aici atît de grea, încît e nevoie de eforturi extraordinare atît pentru aducerea cărbunelui, cît şi pentru repararea în ritm mai rapid a locomotivelor. Mobilizaţi în acest scop cele mai bune elemente, controlaţi personal executarea dispoziţiilor, acordaţi premii în cereale pentru fiecare locomotivă reparată, refaceţi cele mai bune ateliere, introduceţi două şi chiar trei schimburi. Comunicaţi-mi telegrafic de executare.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicat pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

180

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Gleb Maximilianîci,

Comunicarea d-tale în legătură cu turba prezintă, după mine, un interes deosebit.

* În partea de sus a manuscrisului V.I. Lenin a notat: „de primă urgenţă, prin fir direct. Comunicaţi-mi la ce oră a *fost primită telegrama de către destinatari la Harkov. Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

N-ai vrea să scrii, în „Ekonomiceskaia Jizn", un articol pe această temă (iar după aceea să-l publici în broşură sau într-o revistă)?[101]

E absolut necesar ca problema să fie dezbătută în presă.

Să se explice că rezervele de turbă înseamnă miliarde.

Să se arate valoarea calorică a turbei.

Locul unde se găseşte — în apropiere de Moscova; în *regiunea Moscova.*

În apropiere de Petrograd — ceva mai precis.

Uşurinţa cu care poate fi extrasă (în comparaţie cu cărbunele, şisturile etc.).

Folosirea în acest scop a muncitorilor şi ţăranilor *localnici (măcar cîte 4 ore pe zi pentru început).*

Să se arate că avem astfel o bază pentru electrificare *în cutare proporţii*, în condiţiile **actualelor** centrale electrice.

Să se explice că dispunem de o bază *foarte sigură* pentru refacerea *în cel mai scurt timp* a industriei;

— pentru organizarea muncii în chip socialist (agricultură + industrie);

— pentru a ieşi din criza de combustibil (vor deveni disponibile pentru transporturi *atîtea şi atîtea* milioane de metri cubi de lemne).

Prezintă *concluziile* care decurg din raportul d-tale; anexează o hartă a terenurilor cu turbă; dă şi unele calcule sumare. Arată că avem posibilitatea să construim repede maşini pentru extragerea turbei etc. etc. Explică, pe scurt, în ce constă esenţa programului economic.

Problema trebuie ridicată *imediat* în presă.

26.XII Al d-tale, *Lenin*

P. S. În caz de nevoie, pune-l la treabă şi pe Vinter, dar scrie articolul cît mai repede.

Scrisă la 26 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară la 22 ianuarie 1925, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

181

CĂTRE G.V. CICERIN

27.XII.1919

Tovarășe Cicerin,

Propunerile dv. au fost adoptate aproape în întregime de Biroul Politic[102]. Pentru textul exact luați legătură prin telefon cu tovarășul Krestinski, secretar al Comitetului Central.

Vă rog să nu mai folosiți niciodată expresia „președinte al Comitetului Central",

fiindcă *o asemenea funcție n u e x i s t ă.*

Cu salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

182

TELEGRAMA ADRESATĂ LUI M.M. LITVINOV*

Tovarășului L i t v i n o v,
d i n p a r t e a l u i L e n i n

Ne interesează, în cel mai înalt grad, toate documentele, rezoluțiile, broșurile, articolele de ziar și cuvîntările în legătură cu curentele ideologice din sînul socialismului de stînga și al comunismului, în special cele care privesc denaturările anarhosindicaliste ale comunismului sau atacurile împotriva comunismului. Strînge cu grijă toate aceste materiale apărute în diverse limbi, fă extrase, trimite-le, adu-le în 3—4 exemplare, în special pe cele publicate de „independenții" germani, dezbaterile congresului lor și articolele apărute după congres[103], precum și pe cele publicate de comuniștii germani[104].

Lenin

Scrisă la 28 decembrie 1919
Trimisă la Copenhaga

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* În partea de sus a manuscrisului, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Tov. Cicerin! Nu s-ar putea trimite cifrat? Vă rog să-mi telefonați. *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

183

CĂTRE COLEGIUL CENTRAL AL PUNCTELOR DE AGITAȚIE

30.XII.1919

Către Colegiul central al punctelor de agitație[105]

Recomand pe aducătoarea acestei scrisori, tovarășa Maria Movșovici, pe care o cunosc personal de mulți ani ca o activistă de partid devotată, și vă rog foarte mult să-i acordați deplină încredere și tot sprijinul, în special ca să obțină un concediu de 10 zile pentru refacerea sănătății[106].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

1920

184

CĂTRE S.B. BRICIKINA[107]

Tovarăşă Bricikina,

Nu se procedează în felul acesta. Nu e de ajuns să trimiţi o copie lui Ţiurupa. Trebuie să controlezi şi *să consemnezi* ce răspuns s-a dat şi *cînd a fost trimis*.

Scrisă la începutul lui ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

185

ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI I.N. SMIRNOV ŞI O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

Bazinul Kuznetk a fost eliberat în întregime; în minele de la Sudja şi Anjer lucrează 8 000 de oameni. La suprafaţă se află o cantitate de 750 000 de puduri de cărbune; se extrag zilnic 200 000
N.B. || de puduri; se simte lipsă de conducători tehnici, ceea ce atrage după sine pericolul unei scăderi a producţiei. Pentru acest grup de mine a fost constituit un consiliu de conducere, sub preşedinţia tovarăşului Ciugurin. La cel de-al doilea grup de mine, de la Kolciughino, se află la suprafaţă o cantitate de cărbune de aproape 1 000 000 de puduri. Muncitorii beneficiază de toate formele de sub-
N.B. || zistenţă ale armatei, cu excepţia celei băneşti. Descongestionarea căii ferate siberiene se va face în următoarele trei săptămîni. Partizanii au început să fie vărsaţi la regimentele de rezervă. Sperăm ca în timp de o lună să formăm din ei trupe regulate disciplinate.

Smirnov, membru al Consiliului revoluţionar al Armatei a 5-a

www.dacoromanica.ro

Să i se trimită și lui Krasin o copie, iar exemplarul de față să fie prezentat la *Consiliul Apărării* pentru a include această problemă în ordinea de zi a ședinței[108].

1) Trecerea muncitorilor în subzistența armatei (telegrama lui Smirnov).

Scrise la 1 ianuarie 1920

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipărește după manuscris*

186

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[109]

Să se trimită cîte o copie

1) La Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf și

2) la Comisariatul poporului pentru căile de comunicație și cei de-acolo să fie informați telefonic că astăzi (2.I.1920), în ședința Consiliului Apărării, vom pune problema dărilor de seamă asupra îndeplinirii sarcinilor *militare*, așa că trebuie să se pregătească.

Lenin

Scrisă la 2 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipărește după manuscris*

187

CĂTRE COMITETUL EXECUTIV JUDEȚEAN PODOLSK

Podolsk, comitetul executiv județean
O copie Comitetului executiv gubernial Moscova

În satul Aleksandrovo din județul Podolsk, gubernia Moscova, un oarecare *Terehin*, în numele Uniunii Tinerctului Comunist, a ocupat, în ciuda dispoziției categorice date de Comisariatul poporului pentru învățămînt, școala de croșetat dantele, a arestat o profesoară și a scos de acolo o parte din bunuri. Eliberați numaidecît

www.dacoromanica.ro

localul şcolii, înapoiaţi lucrurile luate, atît pe cele ale şcolii, cît şi pe cele ale profesoarelor, daţi-le acestora posibilitatea să-şi desfăşoare în liniştе activitatea. Cercetaţi acţiunile ilegale ale lui Terehin pentru a-l deferi justiţiei.

Raportaţi de executare.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*
2.I.1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

188

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[110]

Cărţi şi broşuri — în toate limbile — cu o pronunţată orientare socialistă de stînga şi comunistă şi conţinînd cele mai importante materiale cu privire la urmările războiului, economie, politică etc.

Totodată şi opere literare despre război.

Scrisă la 2 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

189

CĂTRE G.V. CICERIN

4.I.1920

Tovarăşe Cicerin,

Rog să i se transmită lui Litvinov (iar dacă se poate, să i se comunice printr-o telegramă cifrată în formă prescurtată) cele ce urmează:

Am primit de la el o sumedenie de broşuri şi ziare*, dar am fost profund dezamăgit. Alegerea lor s-a făcut într-un mod cu totul întîmplător şi neglijent. Se vede că nimeni n-a manifestat nici cea mai mică grijă faţă de

* Vezi volumul de faţă, documentul 182. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

o problemă atît de importantă cum este aprovizionarea Rusiei cu literatură socialistă occidentală.

N-am primit broşuri şi cărţi scrise de fruntaşi ai socialismului (cu toate că titlurile acestor cărţi şi numele autorilor lor pot fi găsite în ziarele austriece, germane, franceze, italiene şi engleze).

Alegerea ziarelor s-a făcut într-o formă atît de neglijentă, încît $^{9}/_{10}$ din ele nu prezintă nici o importanţă; din vraful de numere din „Freiheit"[111], de pildă, *au fost omise* tocmai cele care prezentau interes (şi chiar *cel mai mare* interes, sau, dacă vreţi, un interes capital), şi anume cele care conţin dări de seamă asupra lucrărilor Congresului de la Leipzig şi textul rezoluţiilor.

O totală nepăsare şi neglijenţă sau o totală lipsă de înţelegere şi de dorinţă de a înţelege ceea ce trebuie.

Trebuie să cerem (atît lui Litvinov şi *tuturor* celorlalţi membri ai P.C.(b) din Rusia aflaţi în străinătate, cît şi tuturor „birourilor" şi agenţiilor) ca în fiecare ţară să fie *angajaţi* oameni care au contact cu literatura (pentru început, e de ajuns să se facă acest lucru în Danemarca, Olanda etc.), cu *obligaţia* de a procura cîte 4—5 exemplare din *fiecare* broşură sau carte socialistă, anarhistă sau comunistă, din *fiecare* rezoluţie, din
N.B. ‖*toate dările de seamă* şi **procesele-verbale**‖ N.B.
ale congreselor etc. etc., *în toate limbile*. Toate acestea să fie trimise la Copenhaga, Stockholm, Viena etc. (precum şi la Berlin). Ocazii se ivesc — rareori, dar se ivesc. Trebuie strînse din vreme, prin intermediul unor persoane *angajate* în acest scop (ruşii sînt neglijenţi şi *niciodată* n-o să facă treaba asta cum se cuvine).

E o prostie să cruţi banii cînd e vorba de o asemenea acţiune.

Roagă-l pe Litvinov să comunice toate astea lui

Abramovici
Kopp
Rutgers
Bronski
Liubarski
Reih

www.dacoromanica.ro

Ström
Z. Höglund
Kilbom
Rotştein etc.

Să fie 3—5 şi mai mulţi colectori de acest fel, fiindcă altfel n-o să primim niciodată tipăriturile ce ne sînt absolut necesare.

Lenin

P.S. Rog să se trimită lui Klinger o copie a acestei scrisori (sau exemplarul de faţă, după ce va fi folosit).

Publicată pentru prima oară parţial în 1961, în cartea „Biblioteca lui V.I. Lenin de la Kremlin"

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

190

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

4.I.1920

Dragă V.D.,

#

Costul bibliotecii mele îl achit eu *p e r s o n a l.* Te rog ca, *d u p ă c e t e î n s ă n ă t o ş e ş t i*, să plăteşti totul:

3 200
\+ 500 (Dal)
3 700 etc.

şi *să păstrezi chitanţele.*

Al d-tale, *Lenin*

Îţi trimit 4 000 de ruble.

#

Cu biblioteca *D i r e c ţ i e i* treburilor Consiliului Comisarilor Poporului e altceva.

Publicată pentru prima oară în 1926, în revista „Ogonek" nr. 13

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

191

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.I. BOKII

De primă urgență.
Să mi se comunice la ce oră
a fost primită.

Samara
Secția specială a Frontului din Turkestan
Pentru Bokii

Comunicați-mi dacă probele de vinovăție împotriva lui Leonid Sergheevici Vivien sînt serioase și dacă este absolut necesar ca el să fie trimis la Samara. Mi s-a spus că e vorba de o neînțelegere și de aceea am să-l rețin temporar la Moscova[112].

Lenin

Scrisă la 4 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

192

ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI V.M. SVERDLOV ȘI O NOTĂ PENTRU DIRECȚIA GENERALĂ A CĂRBUNELUI

...în decursul celor patru luni de cînd minele au fost părăsite de albgardiști, nu numai că nu s-a făcut nimic pentru sporirea rezervelor de cărbune în exploatările de la suprafață și în cele subterane, dar, datorită lipsei de experiență a conducătorilor, rezervele, care constituie principalele surse de aprovizionare, vor fi complet epuizate într-o lună, două; eu însă consider imposibilă reducerea lucrărilor subterane la productivitatea necesară de 1 500 000 de puduri pe lună. De asemenea, nu s-a făcut nimic măcar pentru o utilare primitivă a lucrărilor de la suprafață, pentru asigurarea unui fond de locuințe pentru muncitori, aprovizionarea acestora cu îmbrăcămintea necesară, procurarea de furaje pentru cai, lucru care aici se putea face fără greutăți deosebite. Personalul tehnic și administrativ al raionului Celeabinsk era alcătuit, pînă

www.dacoromanica.ro

în ultima vreme, din trei tineri maiștri mineri din Ural cu un stagiu foarte redus, și numai printr-o dispoziție a comisiei pentru Ural-Siberia cu data de 20 decembrie 1919 acestora li s-a adăugat inginerul Iakovlev, trimis de Comisariatul poporului pentru căile de comunicație. Trecînd la fapte concrete, țin să arăt că în exploatările la zi a mai rămas o cantitate de 3 000 000 de puduri de cărbune, administrația raionului a alcătuit devizul pentru extracția în anul viitor prin exploatări la zi a unei cantități de 25 000 000 de puduri de cărbune, pentru care este necesar să se scoată 135 000 de stînjeni cubi de steril, adică 900 de stînjeni cubi pe zi. Efectuarea unei asemenea lucrări necesită excavatoare cu o productivitate de 150 de stînjeni cubi pe zi, cu brigăzi și ingineri care cunosc bine tehnica excavației. În raion există 4 excavatoare, cu o productivitate totală de 450 de stînjeni cubi pe zi; mai e nevoie de un inginer constructor, un inginer de mine, specialist în extracția de cărbuni...

N.B. Către *Direcția generală a cărbunelui:* rog să mi se înapoieze această telegramă, împreună cu *concluzia* dv. și cu o informare asupra ajutorului ce l-ați acordat.

Lenin

Scrise la 4 ianuarie 1920

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

193

CĂTRE A.I. SVIDERSKI[113]

Tovarășe Sviderski,

Primiți-i *neapărat* pe acești tovarăși sau rugați pe un alt membru al colegiului să-i primească el și informați-mă imediat ce hotărîre ați luat.

5.I.1920. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

194

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[114]

Către membrii Biroului Politic

Eu am votat împotriva acestei hotărîri a Consiliului Comisarilor Poporului, dar consider că ar fi inoportun s-o anulăm imediat.

Propun ca, fără a convoca Biroul Politic, să se procedeze la o consultare a membrilor lui. Iată propunerea mea: Consiliul Comisarilor Poporului să adopte numaidecît o hotărîre prin care Controlul de stat este obligat să comunice Comisariatului poporului pentru aprovizionare fiecare asemenea caz în parte. Peste vreo lună o să reexaminăm problema.

Lenin

Scrisă între 5 şi 23 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

195

ÎNSEMNĂRI PE O TELEFONOGRAMĂ A COMITETULUI CENTRAL PENTRU INDUSTRIA GRĂSIMILOR DE PE LÎNGĂ CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR

Tovarăşului *V.I. Ulianov (Lenin)*,
preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Drept răspuns la telefonograma primită la 10 ianuarie a.c., Comitetul Central pentru industria grăsimilor vă comunică următoarele:

Comitetul Central pentru industria grăsimilor nu are în atribuţia sa valorificarea cadavrelor de vite. La Moscova se ocupă de treaba asta Secţia de valorificare a deşeurilor de pe lîngă consiliul economic orăşenesc, care dispune de fabrici special utilate, dar din informaţiile primite de noi prin telefon la 10 ianuarie a.c., reiese că aceste fabrici, din lipsă de combustibil, şi-au încetat

www.dacoromanica.ro

activitatea. Din această cauză, cei de la consiliul economic orășenesc Moscova iau vitelor moarte numai pielea, copitele și cozile, iar cadavrele se îngroapă în pământ...

Primită la 10 ianuarie 1920

1) Cîte fabrici de acest fel există?
2) De ce cantitate de combustibil are nevoie, într-o lună, o fabrică (cea mai bună) —
   (α) lucrînd într-un singur schimb,
   (β) în regim de lucru neîntrerupt?

semnătura specialistului

Scrise la 10 ianuarie 1920

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

196

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 3-a[115]

12.I.1920

Către Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 3-a

Aprob întru totul propunerile dv. Salut inițiativa pe care ați luat-o și voi supune această chestiune discuției Consiliului Comisarilor Poporului. Începeți să acționați în strînsă colaborare cu organele civile, depunînd toate eforturile pentru colectarea tuturor surplusurilor de produse alimentare și pentru refacerea transporturilor.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

197

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

12.I.1920

De primă urgență,
prin fir direct

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a.
Pentru Smirnov

1) Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 3-a propune ca această armată să fie transformată într-o armată a muncii, care să contribuie la dezvoltarea economică a Uralului și a guberniilor Celeabinsk și Tobolsk. Eu sprijin întru totul această propunere și mîine am s-o supun discuției Consiliului Comisarilor Poporului. Te rog și pe d-ta să te pronunți.

2) Sînt foarte îngrijorat de tărăgănarea trimiterii încoace a celor 200 de trenuri cu produse alimentare. Trebuie grăbită această acțiune prin cele mai operative mijloace revoluționare. Faceți neapărat totul pentru ca ea să fie îndeplinită fără discuție în cel mai scurt timp.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

198

*CĂTRE TOȚI MEMBRII CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI

Chestiunea ridicată de Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 3-a are o importanță cu totul deosebită. La 13.I.1920 eu am s-o pun în discuția Consiliului Comisarilor Poporului, și de aceea rog departamentele interesate ca pînă la această dată să-și formuleze concluziile lor.

După părerea mea, la 13.I, în ședința Consiliului Comisarilor Poporului, va trebui:

www.dacoromanica.ro

în primul rînd, s-o aprobăm în principiu,

în al doilea rînd, să dispunem ca ea să fie popularizată pentru a stimula inițiativa,

iar în al treilea rînd, să aprobăm *principiile fundamentale* de organizare a acestei acțiuni sau, dacă deocamdată acest lucru nu e cu putință, să instituim o comisie de lucru pentru elaborarea într-un termen scurt a acestor principii.

12.I.1920 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

199

ÎNSEMNĂRI ȘI O REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI S.I. SÎRȚOV

Tovarășului *Lenin*, președintele C.C.P.

În domeniul aprovizionării cu produse alimentare, în regiunea Donului s-a creat o situație imposibilă. Au fost numite, pe hîrtie, organele de aprovizionare locale, dar lucrătorii respectivi își desfășoară activitatea în guberniile Tambov și Saratov, iar nu acolo unde au fost repartizați. Organele de aprovizionare din diferite districte nu au nici o legătură cu Comitetul executiv al Donului; ele au fost create în chip rudimentar, nu primesc nici un fel de indicații și instrucțiuni, și de aceea nu sînt în stare să lucreze, nu se pot opune împuterniciților pentru aprovizionarea armatei, care adeseori își fac de cap într-un mod revoltător.

Sîrțov,
Vicepreședinte al Comitetului executiv al regiunii Donului

Tov. Țiurupa și Sereda:
Care e părerea dv.?
N.B. Se simte mare nevoie de semințe pentru campania de însămînțări!![116]

Scrise între 13 și 15 ianuarie 1920

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

200

CĂTRE S.D. MARKOV

14.I.1920

Tovarăşe Markov,

Aducătorul acestei scrisori este tov. Manuilski, comisarul pentru aprovizionare al guberniei Ivanovo-Voznesensk, despre care am vorbit cu dv. la telefon. Vă rog să-l primiţi[117].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară (în facsimil) în 1924, în revista „Krasnii Tkaci" (Ivanovo-Voznesensk) nr. 13

Se tipăreşte după manuscris

201

*CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A CĂRBUNELUI[118]

Să mi se răspundă *urgent:*

1) se ştie ceva despre asta?
2) ce anume?
3) există material documentar în legătură cu aceste zăcăminte de cărbune?
4) *ce s-a întreprins în acest sens?*
5) ce se întreprinde?

14/I. *Lenin*

Scrisă la 14 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

202

CĂTRE M.N. POKROVSKI

15.I.1920

Comisarului adjunct al poporului pentru învăţământ

Vă rog să daţi dispoziţie ca bibliotecile noastre de stat (Muzeul Rumeanţev, Biblioteca publică din Petro-

www.dacoromanica.ro

grad etc.) să înceapă de îndată să colecţioneze şi să păstreze *toate* ziarele *albgardiste* (care apar în Rusia şi în străinătate). Vă rog să-mi trimiteţi un proiect de dispoziţie prin care toate autorităţile *militare* şi civile sînt obligate să strîngă şi să predea aceste ziare bibliotecilor de stat[119].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Poate veţi găsi indicat ca în acest ordin (sau, mai bine, separat?) să daţi dispoziţie să se întocmească colecţii ale ziarelor noastre, cu începere din 1917, şi să controlaţi modul cum se face acest lucru.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

203

*CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A PETROLULUI DIN CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR

Alăturat vă trimit un extras din „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 8 (855) cu data de 14.I.1920 şi vă rog să-mi comunicaţi dacă vă sînt cunoscute faptele expuse în acest articol[120] şi în ce măsură cifrele indicate în el pot fi considerate drept exacte. Ce măsuri practice se întreprind în acest sens?*

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 15 ianuarie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

* Această propoziţie a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

204

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.G. MEASKOV

Samara

Către Measkov, comisar gubernial pentru aprovizionare
O copie lui Muss, la secția cooperație
O copie comitetului gubernial al partidului comuniștilor

În materie de fricțiuni și confuzii privind activitatea cooperației, Samara deține locul întîi. Pentru mine e de mirare că nici pînă azi n-ați reușit să puneți în practică prevederile decretului din 20 martie[121]. Vă cer să vă conformați întocmai instrucțiunilor date de Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Comunicați-mi ce piedici au existat în activitatea dv., de cine a fost instituită comisia care a înlăturat pe președintele Mihailov și pe alți lucrători din cooperație, și pe ce baze își desfășoară ea activitatea. În loc să luptați împotriva unor anumite persoane și să întăriți astfel pe cooperatori, ar fi mai bine să vă concentrați eforturile spre pregătirea politică a alegerilor.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 15 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

205

CĂTRE CONSILIUL CENTRAL AL SINDICATELOR DIN RUSIA[122]

16.I.1920

Tovarășului Tomski,
cu rugămintea de a o prezenta Consiliului Central al Sindicatelor și fracțiunii comuniste a acestuia

Dragi tovarăși,

Vă trimit alăturat o comunicare în legătură cu uluitoarea manifestare de *tărăgăneală*, neglijență, birocratism

www.dacoromanica.ro

şi nepăsare într-o chestiune *practică* de cea mai mare importanţă.

Nu m-am îndoit niciodată că în comisariatele noastre — şi nu numai în unele din ele, ci în toate — mai există birocratism, şi încă mult de tot.

Dar nu m-am aşteptat ca şi în sindicate să existe *tot atîta* birocratism.

E cît se poate de ruşinos. Vă rog foarte mult ca, în cadrul fracţiunii comuniste a C.C.S. din Rusia, să daţi citire tuturor acestor documente şi să elaboraţi măsuri *practice* de luptă împotriva birocratismului, tărăgănelii, inerţiei şi nepăsării.

Vă rog să nu uitaţi să-mi comunicaţi rezultatul.

În legătură cu aceşti 10 000 de metalurgişti mi-a telefonat *chiar* Melniceanski. I-am luat la rost pe cei de la Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, şi acum tov. Melniceanski m-a pus într-o situaţie penibilă...

Cu salutări comuniste,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară la 22 ianuarie 1925, în ziarul „Trud" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

206

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL GUBERNIEI KAZAN

Prin fir direct

K a z a n, comitetului executiv gubernial.

Cîte o copie comitetului *de aprovizionare din regiunea Volgăi, comisarului secţiei guberniale pentru aprovizionare cu produse alimentare*, secţiei guberniale pentru exploatări forestiere, secţiei guberniale pentru aprovizionare cu combustibil, Cekăi guberniale*

Dumneavoastră vă revine sarcina de a asigura cu orice preţ transportul întregii cantităţi de secară şi grîu exis-

* Cuvintele: „Cekăi guberniale" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tente în golfurile de rîu Arakcin și Parat la morile de dincolo de Volga, spre a fi măcinată, și apoi la stația Iudino, unde urmează să fie încărcată în vagoane. Asigurați neapărat aprovizionarea cu combustibil lemnos necesar, astfel ca pînă la pornirea gheţurilor întreaga cantitate de cereale să fie măcinată. Mobilizați țăranii la transportul lemnelor. Informați-mă telegrafic de executare*.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 16 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat corectat, completat și semnat de V.I. Lenin

207

ADAOS LA O TELEGRAMĂ A LUI L.D. TROŢKI[123]

Rog pe tovarășul Frunze ca, ținînd seamă de indicațiile lui Troţki, să dea dovadă de energie revoluționară pentru a accelera la maximum construirea liniei ferate și transportul petrolului. Răspundeți de primire.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scris la 17 ianuarie 1920

Publicat pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

208

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

18.I.1920

Tov. Lunacearski,

Nu demult am avut prilejul să răsfoiesc — spre regretul și spre rușinea mea, pentru prima oară — vestitul dicționar al lui Dal[124].

E un dicționar minunat, dar are un caracter *dialectal* și s-a cam învechit. Nu crezi c-ar fi timpul să procedăm

* Ultimele două propoziții au fost scrise de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

la întocmirea unui dicționar al limbii ruse moderne, bunăoară a unui dicționar cu cuvintele folosite *azi* și care sînt folosite și de *clasici*, de la Pușkin pînă la Gorki?

Ce-ar fi să punem la treaba asta 30 de oameni de știință, cărora le-am asigura o rație alimentară de ostaș roșu?

Cum ți se pare ideea asta?

Un dicționar al limbii ruse clasice.

Fără să faci prea multă zarvă, vorbește cu cunoscători în materie, dacă nu-ți vine prea greu, și comunică-mi ce părere ai.

Al d-tale, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1940, în ziarul „Pravda" nr. 21

Se tipărește după manuscris

209

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

Te rog să-i telefonezi lui Markov și să-i spui că eu sprijin **întru totul** cererea lui Semașko[125].

18/I. *Lenin*

Scrisă la 18 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

210

CĂTRE L.B. KAMENEV

Dacă așa se pune problema, dictează-i secretarei d-tale o hîrtie care să conțină o notă de protest la adresa Micului C.C.P. și un proiect de hotărîre pentru Marele C.C.P. (în care să se prevadă că Micul C.C.P. nu trebuie să se amestece, fără motive speciale, în treburile organelor locale și că este **întotdeauna** obligat *să consulte*

www.dacoromanica.ro

Sovietele de deputați locale, afară de unele cazuri de extremă urgență)[126].

Scrisă la 20 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

211

CĂTRE S.B. BRICIKINA

Tov. Bricikina,

Te rog să înregistrezi această scrisoare și s-o trimiți imediat spre consultare *(foarte urgent)* tovarășului Dzerjinski, cu rugămintea s-o înapoieze în termenul cel mai scurt, împreună cu concluziile[127].

21.I.1920 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

212

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Să i se interzică lui Larin să mai facă planuri utopice. Să i se dea lui *Rîkov un avertisment:* potolește-l pe Larin, altfel ai s-o pățești *d-ta*[128].

Scrisă nu mai tîrziu de 23 ianuarie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

213

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

Cel ce solicită această întrevedere este *Hardy*, secretarul organizației „Muncitorii industriali ai lumii". Telefonează-i și află **precis** cînd pleacă. La „*Lux*"*.

* Numele hotelului la care trăsese Leo Hardy. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Această întrevedere este absolut necesară. N-ar putea fi amînată pînă miercuri seara?

Scrisă la 23 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

214

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI I A MUNCII

Consiliul revoluționar al Armatei I a muncii.
O copie lui Ermakov, împuternicitul comitetului special Ekaterinburg*

Drept răspuns la telegrama lui Ermakov (cu nr. 25) în care se arată că există un număr imens de comisii și organizații de tot felul, și de diverși împuterniciți, care se ocupă de organizarea aprovizionării cu combustibil — numai comisii militare sînt vreo 12, la care se adaugă comisia militară districtuală din Ekaterinburg, cea de front din Ufa și altele, recent create printr-un ordin al Consiliului militar-revoluționar al republicii — Consiliul Apărării a hotărît: Consiliul revoluționar al Armatei muncii este însărcinat să rezolve problemele ridicate în telegramă, căutînd să imprime un caracter cît mai unitar și mai organizat lucrărilor de colectare și tăiere a lemnelor, de aducere a lor la malul rîurilor și de plutărit, care vor fi coordonate și de acum înainte de comitetul gubernial pentru exploatări forestiere și de comitetul feroviar pentru transportul lemnelor[129].

Comunicați-ne ce hotărîri și măsuri ați luat**.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 23 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

* Este vorba de Comitetul special al Consiliului Apărării pentru introducerea stării de război la căile ferate și pentru sprijinirea aprovizionării cu combustibil. — *Nota red.*

** Ultima propoziție a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

215

TELEGRAMĂ ADRESATĂ ORGANELOR MILITARE ECONOMICE ŞI ADMINISTRATIVE DIN PETROGRAD

Comandantului armatei din Petrograd.
Şefului Consiliului militar din Petrograd.
Petrograd, Consiliul economic din Nord,
comisariatul militar districtual,
comitetul executiv gubernial,
Ruzovskaia, 9, Petorel

Cei de la şantierele de construcţie a liniei de cale ferată Ijorskaia, de la posturile de pază a fortului Krasnaia Gorka, de la construcţiile militare, din batalioanele de geniu, din companiile de pază a drumurilor şi podurilor, din comitetele revoluţionare de plasă distrug, iau şi înstrăinează bunuri aparţinînd şantierului căii ferate Koporskaia, chiar fără ştirea administraţiei acestui şantier. Prin prezenta dispun să se pună numaidecît capăt samavolniciilor, să se înapoieze tot ce s-a luat, să se plătească despăgubiri pentru tot ce s-a înstrăinat şi distrus; altfel cei vinovaţi vor suferi toate rigorile legii. Pe viitor să nu se mai permită în nici un caz folosirea în mod arbitrar a bunurilor unor instituţii străine, fără aprobarea prealabilă a acestora. Cei ce se vor face vinovaţi de nerespectarea acestei dispoziţii vor fi traşi la răspundere cu toată severitatea. Raportaţi de executare*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 23 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

* Ultima propoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

216

CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE ŞI AI COLEGIULUI UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM[130]

Cu tot respectul rog pe tovarăşii din Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi din Uniunea centrală a cooperativelor de consum să-mi răspundă în scris la următoarele chestiuni:

1. Ce cantitate de cereale (în %, aproximativ) colectează

Cooperativele (Lejava)	organele Comisariatului poporului pentru aprovizionare, fără concursul cooperativelor
Şmidt: aceleaşi date ca Lejava	

2. Alte produse în afară de cereale

Cooperativele cu concursul cooperativelor	organele Comisariatului poporului pentru aprovizionare, fără concursul cooperativelor

Scrisă la 26 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se lipăreşte după manuscris

217

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[131]

Să fie inclus acest proiect în ordinea de zi a şedinţei de mîine a Consiliului Comisarilor Poporului.

Să fie multiplicat imediat şi trimis tuturor comisarilor poporului care sînt interesaţi în această chestiune (vezi § 11).

www.dacoromanica.ro

Dacă există divergențe de păreri, rog pe comisari să-i telefoneze mîine lui Zinoviev și să se pună de acord cu el.

21/I. *Lenin*

Scrisă la 26 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

218

CĂTRE AGENȚIA TELEGRAFICĂ RUSĂ[132]

Să se transmită celor de la Agenția telegrafică rusă:

1) luați cunoștință de cele ce urmează și conformați-vă întocmai;

2) cercetați cine a dat drumul neroziei lui „Zatonski" și sancționați-l pe vinovat;

3) raportați de executare și comunicați-mi totodată

4) ce măsuri ați luat pentru a preîntîmpina repetarea unor asemenea cazuri „nefericite".

27/I. *Lenin*

Scrisă la 27 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

219

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV ȘI M.I. FRUMKIN*

Omsk.
Comitetul revoluționar din Siberia
Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a,
pentru *Smirnov* și pentru Frumkin.
O copie lui Sverdlov

29.I.1920

Paikes ne informează că sabotajul feroviarilor la calea

* În partea de sus a manuscrisului V.I. Lenin a scris: „29.I. La 20 s-a trimis o telegramă lui Trotki. *La arhivă.* **Să se păstreze**". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ferată siberiană şi la vest de ea este evident. El ne prezintă o serie de exemple revoltătoare.

Printre altele: în atelierele feroviare din Omsk lucrează vreo *3 000* de muncitori. În timp de o lună au ieşit din aceste ateliere doar *3—4* vagoane şi nici o locomotivă. Atelierele n-au suferit distrugeri, întreruperile în livrarea de combustibil au fost cu totul neînsemnate. Cei de acolo îi bănuiesc de sabotaj pe foştii muncitori de la Ijevsk care au fost mutaţi la aceste ateliere. Tărăgăneala cu care ei trimit încoace locomotivele este evidentă.

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

220

CĂTRE A. LOMOV[133]

Tovarăşe Lomov,

Trebuie să cereţi celor de la Comitetul construcţiilor* să întocmească pînă mîine un raport şi să-l prezentaţi în şedinţa din 31/I a C.C.P.

Urgent.

Lenin

Spuneţi-i şi lui Krasin.

Scrisă la 30 ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

221

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI**

Tovarăşe V.D. Bonci-Bruevici,

S-ar putea ca cei de la Editura de stat să fie supăraţi că n-am predat prin intermediul lor broşura lui Krji-

---

* E vorba de Comitetul construcţiilor de stat din cadrul Consiliului economic superior. — *Nota red.*

** Pe plic se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Pentru V.D. Bonci-Bruevici. ((Dacă este acasă, să se aştepte răspuns)) (din partea lui Lenin) (să se semneze de primire)". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

janovski[134]. Poate că am călcat regula. Dar a trebuit să mă grăbesc.

Dacă nu poți să lămurești altfel chestiunea, n-ai putea d-ta să trimiți această scrisoare tovarășului Vorovski (îl rog să dea, din partea Editurii de stat, o dispoziție scrisă tipografiei nr. 17, fostă Kușnerev, să publice broșura lui Krjijanovski, care trebuie să apară neapărat pînă duminică 1.II, și să mă scuze că am trimis broșura direct la tipografie, întrucît a trebuit să mă grăbesc).

Sau poate că acest lucru l-ai și făcut? Dacă nu, *trebuie să-l faci*. Răspunde-mi.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la sfîrșitul lunii ianuarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1930, în cartea: Vlad. Bonci-Bruevici. „La posturi de luptă în revoluțiile din februarie și octombrie", Moscova

Se tipărește după manuscris

222

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.I. PETROVSKI ȘI L.P. SEREBREAKOV

Harkov, Comitetul revoluționar al Ucrainei.
Pentru Petrovski și Serebreakov.
O copie la Ekaterinoslav,
pentru comitetul revoluționar gubernial

Vă rog să-mi comunicați dacă știți ceva despre Serghei Iakovlevici Alliluev, care a fost trimis de la Harkov, de către Consiliul economic superior al Ucrainei, în calitate de membru al comisiei speciale pentru inspectarea minelor din bazinul Krivoi Rog și a lucrat acolo din aprilie pînă la sfîrșitul lui iunie. Cînd a început ofensiva albgardiștilor s-a evacuat, împreună cu comisia, la Kiev. La sfîrșitul lui iulie, din însărcinarea C.E.C. din Ucraina, s-a întors iarăși la Krivoi Rog pentru a achita salariile muncitorilor de la minele din acest bazin. De atunci nu

www.dacoromanica.ro

se mai știe nimic despre el. Vă rog să vă informați la Krivoi Rog și să-mi răspundeți telegrafic.

Lenin

Scrisă la 4 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV
Se tipărește după textul benzii de telegraf

223

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD

Nijni Novgorod.
Președintelui comitetului executiv gubernial
O copie la laboratorul de radio, pentru directorul adjunct

Dată fiind importanța deosebită a sarcinilor ce i-au fost trasate laboratorului de radio și succesele însemnate obținute de el, acordați-i un sprijin cît mai efectiv pentru a-i ușura condițiile de lucru și a înlătura greutățile ce-i stau în cale.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 5 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV
Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

224

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI CEKĂI DIN NIJNI NOVGOROD

Nijni Novgorod. Pentru președintele Cekăi
O copie pentru directorul adjunct al laboratorului de radio
O copie la Moscova, la Ceka, pentru Dzerjinski

Dată fiind importanța deosebită și urgența lucrărilor pe care le are de efectuat laboratorul de radio, eliberați-l

www.dacoromanica.ro

imediat pe Şorin, pe garanţia colegiului şi a comitetului laboratorului de radio, şi fără a întrerupe ancheta[135].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă la 5 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat, completat şi semnat de V.I. Lenin

225

CĂTRE M.A. BONCI-BRUEVICI**

5.II.1920

Mihail Aleksandrovici,

Tov. Nikolaev mi-a predat scrisoarea d-tale şi mi-a expus fondul problemei. M-am informat la Dzerjinski şi am expediat numaidecît cele două telegrame cerute de d-ta***.

Mă folosesc de acest prilej pentru a-ţi adresa cele mai calde mulţumiri şi a-ţi exprima toată simpatia mea pentru munca rodnică de inventator depusă de d-ta în domeniul radiofoniei. Ziarul fără hîrtie şi „în afara distanţelor", pe care-l creezi d-ta, va avea o însemnătate uriaşă. Îţi făgăduiesc tot sprijinul posibil pentru înfăptuirea acestei lucrări şi a altora de acest fel.

Cu cele mai bune urări, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Telegrafiia i Telefoniia bez Provodov" (Nijni Novgorod) nr. 23

Se tipăreşte după manuscris

---

* Cuvintele „O copie la Moscova, la Ceka, pentru Dzerjinski", „eliberaţi-l imediat", „fără a întrerupe ancheta" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Pe plic se află următoarele cuvinte scrise de V.I. Lenin: „Nijni Novgorod. Tovarăşului Mihail Aleksandrovici *Bonci-Bruevici* (din partea lui Lenin)". — *Nota red.*

*** Vezi volumul de faţă, documentele 223 şi 224. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

226

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI S.T. KOVÎLKIN

7.II.1920 Prin fir direct

Saratov. Pentru Kovîlkin

Demisia dv. nu poate fi primită. Trebuie, neapărat, să colaboraţi cu Arjanov. Acest lucru se poate face dacă n-o să vă încăpăţînaţi. Dacă se produce vreo fricţiune, oricît de mică, raportaţi-mi. Arjanov a fost numit în mod provizoriu[136].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

227

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI MUNCII

10.II.1920

Ekaterinburg.
Consiliul militar-revoluţionar al Armatei muncii

Chestiunile ridicate de dv. am să le supun discuţiei Consiliului Apărării. Troţki a plecat spre dv. Personal, am temerea că dv. alunecaţi în proiectomanie, iar opoziţia lui Bumajnîi şi Maksimov în jocul de-a departamentele. Vă sfătuiesc să puneţi capăt fricţiunilor şi să concentraţi toate forţele asupra a ceea ce e mai important, şi anume: 1) refacerea transportului feroviar, 2) colectarea şi transportul produselor alimentare, 3) strîngerea lemnelor de foc, cherestelei şi a şlepurilor din porturile fluviale. Comunicaţi-ne dacă puteţi desfăşura în strînsă colaborare şi în mod energic, operativ, această activitate[137].

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

228

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Să fie remisă comisarului de serviciu,
pentru a fi transmisă imediat, cu prioritate
Informaţi-ne despre remiterea ei: Moscova, Kremlin

Harkov, Comitetul revoluţionar al Ucrainei, pentru Stalin

Am toată nădejdea că, după convorbirile purtate de d-ta cu Tuhacevski şi după îndepărtarea lui Sokolnikov, totul o să se aranjeze fără să mai fie nevoie să te deplasezi; de aceea, deocamdată, nu-l înştiinţăm pe Smilga. D-ta însă trebuie, neapărat, să mă informezi la timp şi în mod amănunţit, prin cifru sau telefonic, din Harkov. Eu consider că este foarte important ca trupele rămase disponibile după eliberarea Odesei să nu fie menţinute la Nistru, ci să fie transferate pe Frontul de vest, pentru a ne asigura împotriva polonezilor. Comunică-mi care e părerea d-tale.

Lenin

Scrisă la 10 februarie 1920

Publicată pentru prima oară parţial, în 1929, în cartea: K.E. Voroşilov. „Stalin şi Armata Roşie", Moscova-Leningrad

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după textul descifrat al benzii de telegraf

229

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. GOLDBERG

Kazan. Tovarăşului Goldberg, comandant al Armatei de rezervă şi comisar de cale ferată al districtului Kazan

Printr-o hotărîre a Consiliului Apărării cu data de 7.II a.c. s-a stabilit că trebuie să acordaţi tot sprijinul construirii, în staţia Iudino, a unei platforme, a cărei necesitate este impusă de măcinarea cerealelor pe cheiu-

www.dacoromanica.ro

rile de dincolo de Volga, pentru care s-au dat cuvenitele dispoziții șefului căii ferate Kazan prin adresa nr. D.C. 1 288, din 10.II.a.c., a Comisariatului poporului pentru căile de comunicație.

Conformați-vă cu maximum de energie acestei hotărîri și comunicați-ne telegrafic de executare*.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 10 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

230

CĂTRE S.P. SEREDA și A.D. ȚIURUPA

14.II.1920

Tovarășilor Sereda și Țiurupa
Cîte o copie: Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, Comisariatului poporului pentru controlul de stat, Comisariatului poporului pentru comerț, Consiliului economic superior

Vă atrag în mod serios atenția asupra unui articol, deosebit de judicios, al tovarășului E. Preobrajenski, publicat în numărul din 11.II al ziarului „Pravda", sub titlul „Nu pierdeți timp".

E necesar să se adopte propunerea lui[138] și numaidecît

1) să se elaboreze un proiect de decret
   a) cu privire la organizarea *obligatorie* a folosirii în scopuri agricole a fondului funciar al orașelor (al tuturor);
   b) cu privire la măsurile de întărire și dezvoltare;
   c) prin care să se traseze *sarcini* (cît mai detaliate) în acest domeniu pentru anul 1920 etc.;
2) să se intensifice cumpărarea de semințe din Danemarca și, în general, *din străinătate;*
3) să se intensifice agitația *și controlul muncitoresc* asupra aplicării măsurilor preconizate la § 1.

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Rog să mi se trimită o *s c u r t ă* informare în care să se arate ce *s-a făcut pînă acum* (dacă e posibil, să fie întocmită în așa fel ca să poată fi, totodată, publicată în presă — în „*Ekonomiceskaia Jizn*", dacă nu vom reuși să o tipărim în „*Pravda*" sau în „*Izvestiia*").

În legătură cu aceasta, trebuie dusă, pe viitor, o luptă intensă și mai sistematică împotriva comerțului clandestin, practicat de cei din comunele suburbane; acest lucru se poate face prin atragerea muncitorilor de la orașe la operațiile de înregistrare (amănunțită) a însămînțărilor, a rezervelor și surplusurilor, a recoltei de produse alimentare în raioanele din jurul orașelor și prin sprijinirea organelor Comisariatului poporului pentru aprovizionare în acțiunea lor de colectare. Rog Comisariatul poporului pentru aprovizionare să-mi comunice ce măsuri au fost luate.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

231

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Prin fir direct
Cu prioritate

16.II.1920

Harkov. Consiliul militar-revoluționar
al Frontului de sud-vest
Pentru Stalin

Astăzi v-am auzit foarte bine, atît pe d-ta cît și pe ceilalți; am înțeles fiecare cuvînt. Amenință-l cu împușcarea pe individul de la transmisiuni care nu este în stare să-ți pună la dispoziție un amplificator bun și să-ți asigure o legătură telefonică perfectă cu mine. Aprob fixarea unor cote mai reduse în cadrul predării obligatorii a surplusurilor de cereale și prioritatea acordată

www.dacoromanica.ro

țăranilor săraci la repartizarea unei părți din cantitățile colectate. Trebuie să-i cointeresăm în primul rînd pe ei.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1938, în revista „Bolșevik" nr. 2

Se tipărește după manuscris

232

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA și G.K. ORDJONIKIDZE

Totul cifrat

Pentru Smilga și Ordjonikidze

Sînt foarte îngrijorat de starea trupelor noastre de pe Frontul din Caucaz, de totala descompunere din armata lui Budionnîi, de slăbirea capacității de luptă a tuturor trupelor noastre, de lipsa de fermitate a corpului de comandă, de animozitățile dintre armate, de întărirea inamicului[139]. Trebuie să vă încordați toate puterile și să aplicați o serie de măsuri excepționale, cu o energie revoluționară. Comunicați-ne în mod detaliat, printr-o telegramă cifrată, ce anume întreprindeți.

Lenin

Scrisă la 17 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

233

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

17.II.1920

Tovarășului Briuhanov

Gorki mi-a predat aceste hîrtii, căutînd să mă convingă că Goldin este un băiețandru fără experiență.

El spune că chiaburii, *din răutate*, pun zăpadă în hambare, făcîndu-și socoteala: în felul acesta n-o să fie nici ale noastre, nici ale voastre. O să se încingă.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să-mi comunicați telefonic concluzia dv.: ce trebuie făcut și ce ați făcut[140].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

234

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Harkov. Consiliul Armatei muncii din Ucraina.
Pentru Stalin
O copie pentru Comitetul revoluționar al Ucrainei

Sînt foarte bucuros că ați stabilit o cotă mai moderată pentru predarea obligatorie a surplusurilor de cereale — 158 [milioane de puduri], din care lăsați 10% țăranilor săraci, și că ați și pus la dispoziția consiliului Armatei muncii din Ucraina trei regimente și patru escadroane. Vă sfătuiesc: 1) să asigurați paza cărbunelui extras și să trimiteți de urgență întăriri Frontului caucazian. Acesta este lucrul cel mai important; 2) să asigurați paza sării și, ocupînd cu regimentele și escadroanele cîte o plasă din jurul Donbassului, să realizați în întregime planul de predare obligatorie a surplusurilor de produse agricole, acordînd recompense în cereale și sare țăranilor săraci; 3) să mobilizați imediat o parte din muncitorii din Harkov și Donbass, pentru a forma detașamente de aprovizionare, care să acționeze alături de regimente și escadroane; 4) munca consiliului Armatei muncii din Ucraina s-o apreciați după cantitatea de cereale și cărbune transportată și după numărul locomotivelor reparate zilnic.

Lenin

Scrisă la 18 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

www.dacoromanica.ro

235

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[141]

Comunică telefonic 1) lui Miliutin şi 2) lui Vladimirski că, după părerea mea, hotărîrea comitetului executiv judeţean trebuie anulată, iar centrala să fie lăsată plăşii.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 18 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

236

CĂTRE G.L. VOLLENBERG

19.II.1920

Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf.
Pentru Vollenberg, membru al colegiului,
şeful serviciului de comunicaţii telefonice
O copie lui Nikolaev, adjunct al comisarului poporului pentru poştă şi telegraf

În decurs de cîteva săptămîni am cerut de nenumărate ori să se pună la punct, în cel mai scurt timp, legătura mea telefonică directă cu Harkovul, întrucît ea îmi este absolut necesară.

S-a întîmplat că, după repararea completă a firului, am vorbit la 15.II şi am auzit *f o a r t e b i n e* Harkovul (ceea ce dovedeşte că firul e bun), dar cei din Harkov nu m-au auzit pe mine (însă statul-major l-au auzit). Înseamnă că defecţiunea se află fie la receptorul meu, fie pe circuitul dintre mine şi statul-major. Reparaţia este un fleac, dar a tot fost amînată!

La 15.II l-am informat pe Nikolaev despre această tergiversare inadmisibilă.

Abia la *1 8. I I* a apărut un tehnician şi a spus că granulele de cărbune din microfon sînt prea mărunte (că trebuie puse altele mai mari) şi a meşterit ceva.

La 18.II după amiază am vorbit cu Harkovul. Eu i-am auzit pe cei de la Harkov (însă mai prost decît data tre-

www.dacoromanica.ro

cută: erau *zgomote* pe circuit), dar ei nu m-au auzit pe mine.

La 18.II, pe la orele 11—12 noaptea, i-am telefonat tovarășului Nikolaev și i-am cerut ca pînă a doua zi la orele 12 să trimită pe cineva să repare telefonul (sau să-i înlocuiască receptorul), întrucît urma să am o convorbire.

Astăzi 19.II, pînă la orele 11,45 tehnicianul nu și-a făcut încă apariția!

Pentru o asemenea neglijență totală, manifestată în rezolvarea unei sarcini mici, dar importante, îl sancționez pe

tovarășul Vollenberg

cu mustrare și-l avertizez că, dacă această atitudine se va repeta,

îl *voi deferi justiției.*

Cer să se numească un supraveghetor responsabil pentru telefonul meu. Să mi se comunice numele, adresa și numărul de telefon al acestui supraveghetor și să fie trimis la mine să discut personal cu el.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

237

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI

Cifrat

Tovarășului Troțki

O copie la Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a,
pentru *Smirnov*
tot *cifrat*

Aprob întru totul răspunsul dat de d-ta lui Smirnov. Trebuie să-i criticăm cu toată asprimea pe adversarii statului-tampon[142] (printre care, pe cît se pare, se numără și Frumkin), să-i amenințăm cu trimiterea în fața unei instanțe de partid și să cerem ca toți cei din Siberia să traducă în viață lozinca: „Nici un pas mai departe spre

www.dacoromanica.ro

răsărit! Să ne concentrăm toate forţele pentru a grăbi trimiterea de trupe şi locomotive spre vest, în Rusia". Ar însemna să procedăm ca nişte idioţi dacă ne-am lăsa ispitiţi să înaintăm în interiorul Siberiei, în timp ce Denikin ar prinde viaţă şi polonezii ne-ar da lovituri. Ar fi o crimă să procedăm în felul acesta.

Lenin

Scrisă la 19 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

238

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[143]

Tovarăşilor Krestinski şi L.B. Kamenev
Pentru membrii Biroului Politic:

Sînt împotriva chemării lui Stalin. El invocă tot felul de pretexte. Comandantul-şef are perfectă dreptate: întîi să-l învingem pe Denikin şi după aceea să trecem la starea de pace.

Propun să i se răspundă lui Stalin: „Biroul Politic nu poate să vă cheme în momentul de faţă, el consideră ca o sarcină deosebit de importantă şi urgentă zdrobirea completă a lui Denikin, în care scop dv. trebuie să urgentaţi prin toate mijloacele trimiterea de întăriri pe Frontul din Caucaz".

Lenin

Scrisă la 19 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

; tipăreşte după manuscris

2

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.D. MALKOV

Tovarăşului Malkov, intendentul Kremlinului

Secţia centrală a spaţiului locativ şi a fondului funciar, împreună cu administraţia imobilelor C.E.C. din Rusia

www.dacoromanica.ro

şi a Kremlinului, au hotărît ca toate traversele care se află în Kremlin şi sînt folosite drept combustibil să fie utilizate la amenajarea drumurilor de acces la construcţiile de aşezări muncitoreşti şi la castelul de apă. Subsecţia construcţii din cadrul secţiei centrale a spaţiului locativ şi a fondului funciar a primit sarcina de a furniza, în schimbul traverselor, material lemnos provenit din demolarea clădirilor vechi. Dar paza şi transportul acestui material urmează să le organizaţi dv. Luaţi toate măsurile pentru a preda în cel mai scurt timp traversele şi a obţine în schimb materialele indicate a fi folosite drept combustibil şi informaţi-mă despre modul cum decurge această operaţie. Comunicaţi-mi în fiecare zi în scris, pe scurt, ce cantitate de lemne aţi primit şi cîte traverse aţi dat*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

19 II 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

240

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

T o t u l c i f r a t

Prin fir direct

Tovarăşului Stalin,
membru al Consiliului militar-revoluţionar
al Frontului de sud-vest

Moscova, 20 februarie

Situaţia pe Frontul din Caucaz devine din ce în ce mai serioasă. Aşa cum se prezintă azi lucrurile, nu este exclusă posibilitatea de a pierde oraşele Rostov şi Novocerkassk şi nici încercarea inamicului de a exploata succesul printr-o înaintare spre nord, ameninţînd regiunea Donеţului[144]. Luaţi măsuri excepţionale pentru a grăbi depla-

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

sarea Diviziei a 42-a şi a Diviziei letone şi pentru a întări capacitatea lor de luptă. Sper că, ţinînd seamă de situaţia generală, veţi depune toate eforturile şi veţi dobîndi rezultate însemnate.

Lenin

Scrisă la 20 februarie 1920

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1935, în ziarul „Pravda" nr. 21

Se tipăreşte după textul blanchetei de telegramă, care a fost semnat de V.I. Lenin

241

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN*

D-tale îţi revine sarcina de a grăbi trimiterea de întăriri de pe Frontul de sud-vest pe Frontul caucazian. Trebuie, în general, să dăm ajutor prin toate mijloacele şi nu să ne cramponăm de chestiuni de competenţă departamentală[145].

Lenin

Scrisă la 20 februarie 1920 *Se tipăreşte după manuscris*

242

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. ZAHAROV ŞI A.V. BUDASSI

Saratov, Moskovskaia, 30.
Comisarului Zaharov şi inginerului-şef Budassi
O copie la Moscova, la Comitetul pentru construcţiile de stat.

E absolut necesar să vă dublaţi eforturile pentru construirea căii ferate Aleksandrov — Gai — Emba. Asupra dificultăţilor, de orice natură ar fi ele, trebuie** să informaţi, prin telegrame operative, direct pe preşedin-

* Transmisă cifrat, prin fir direct. — *Nota red.*
** Acest cuvînt a fost scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tele Consiliului Comisarilor Poporului, indicînd precis şi măsurile pe care le consideraţi necesare. Raportaţi-mi, la fiecare două luni, despre mersul lucrărilor.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 21 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat corectat şi semnat de V.I. Lenin

243

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ-ŢĂRĂNEASCĂ

Comisariatul poporului pentru controlul de stat[146]
O copie la Comitetul principal pentru construcţiile de stat

Vă rog să nu întîrziaţi, prin formalităţi inutile, acordarea de fonduri Comitetului principal pentru construcţiile de stat în vederea comenzilor şi achiziţiilor necesare şantierului căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba. Dacă e nevoie de un control special, găsiţi forme potrivite, care să nu provoace întîrzierea comenzilor şi achiziţiilor*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 21 februarie 1920
Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

244

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D.Z. MANUILSKI

Harkov. Pentru Manuilski
Statul-major al Frontului de sud-vest

Sapronov n-are dreptate, deoarece pînă la mutarea centrului de greutate pe ţăranul mijlocaş trebuie mai întîi, adică înainte de asta, să organizăm sărăcimea satelor. Această organizare e neapărat necesară, şi cel

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

mai bine ar fi ca ea să nu capete forma unor comitete ale sărăcimii[147], ci pe aceea a unor soviete alcătuite numai din țărani săraci și mijlocași, luîndu-se totodată măsuri speciale pentru apărarea intereselor sărăcimii și pentru colectarea cerealelor. V-am întrebat care e situația transporturilor, întrucît sarcina principală în momentul de față este să transportăm trupele și să-l zdrobim pe Denikin. Pentru aceasta trebuie să mobilizăm pe muncitori, să aducem repede și cu orice preț multe trupe și să luăm cu asalt Rostovul. Îl rog pe Stalin să-mi răspundă dacă a luat toate măsurile necesare.

Lenin

Scrisă la 22 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1957, în cartea: V.I. Lenin. „Despre Ucraina", Kiev

Se tipărește după textul blanchetei de telegramă

245

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Harkov. Pentru Stalin

Este neapărat necesar ca, în cel mai scurt timp, toate statele-majore și instituțiile militare să aibă translatori; introduceți obligativitatea pentru toți de a primi cereri și alte acte în limba ucraineană. Acest lucru este absolut necesar; în ce privește limba trebuie să facem toate concesiile și să introducem o cît mai mare egalitate în drepturi. În legătură cu salariile feroviarilor am să-ți răspund numaidecît. Te aud bine, dacă vorbești deslușit, așa că poți să-mi răspunzi telefonic la ambele telegrame.

Lenin

Scrisă la 22 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

246

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C. G. RACOVSKI

23.II.1920

Harkov. Pentru Racovski,
președintele Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei

Hotărîrea Internaționalei a III-a* va fi redactată definitiv mîine seară, astfel că vi se va trimite miercuri. În legătură cu norma de trei deseatine am discutat azi cu Țiurupa; deocamdată n-am ajuns la nici o concluzie, însă sper că mîine o să luăm o hotărîre.

Lenin

Publicată pentru prima oară, după manuscris

247

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[148]

1) Trimite cîte o copie la cele patru comisariate ale poporului care sînt menționate aci.

2) Comunică-le totodată că îi rog să convoace imediat o consfătuire în legătură cu această problemă și să-mi comunice telefonic concluziile ei.

23.II. *Lenin*

Scrisă la 23 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

248

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

T a ș k e n t, Frontul din Turkestan. Pentru F r u n z e

Formați numaidecît, cu maximum de urgență, două trenuri marșrutizate cu destinația Moscova, care să fie

* Este vorba, pe cît se pare, de rezoluția Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste cu privire la borotbiști (vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 40, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 166). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

încărcate jumătate cu petrol şi jumătate cu benzină. Luaţi măsuri energice pentru expedierea lor imediată la Moscova, sub paza dv. şi cu un grafic de circulaţie excepţional. Raportaţi telegrafic de executare. Comunicaţi-mi cum stau lucrurile cu petrolul din Celeken şi cu petrolul în general*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin***

Scrisă la 24 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

249

REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI ZALÎGHIN

Tovarăşului Lenin,
preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului
Moscova. Urgent

Simakov, preşedintele Comitetului judeţean de partid Bolhov, s-a însurat cu fiica unui capitalist ostatic şi au făcut cununie religioasă. La adunarea generală a comuniştilor din organizaţia Bolhov am propus excluderea preşedintelui Simakov, ca unul care a încălcat principiile partidului. Propunerea a fost adoptată, şi el a fost exclus din rîndurile partidului. O parte dintre membrii comitetului au rămas însă la părerea lor şi au chemat pe tovarăşul Pakun, împuternicitul Comitetului gubernial Orel. Hotărîrea adunării a fost anulată. Peste cîteva zile am fost arestat pentru propunerea pe care am făcut-o, şi acum mă aflu în închisoare. Vă rog să-mi acordaţi sprijinul dv.

Zalîghin, şeful secţiei judeţene de învăţămînt

Arestatul să fie eliberat imediat. Explicaţi-mi printr-o telegramă care au fost motivele arestării, iar după aceea trimiteţi la Comitetul Central toate materialele în legătură cu acest caz.

Scrisă nu mai devreme de 24 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Ultima frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Telegrama este semnată şi de A.I. Rîkov, împuternicitul special al Consiliului Apărării pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi a flotei. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

250

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR DE PARTID ŞI COMITETELOR EXECUTIVE ALE GUBERNIILOR SAMARA ŞI SARATOV

Samara

Comitetul organizaţiei guberniale de partid
Comitetul executiv gubernial
Tov. Avksentievski, locţiitorul comandantului Frontului din Turkestan

Saratov

Comitetul organizaţiei guberniale de partid
Comitetul executiv gubernial
Tov. Budassi, inginer-şef al şantierului căii ferate Aleksandrov - Gai — Emba

Construirea căii ferate şi a conductei de petrol spre Emba prezintă o importanţă cu totul deosebită. Ea trebuie ajutată prin toate mijloacele şi accelerată cu orice preţ. Organizaţi o agitaţie susţinută, alcătuiţi o comisie permanentă de sprijin, folosiţi prestaţiile în muncă; totul de comun acord cu Budassi, inginerul-şef al acestui şantier. Raportaţi-mi regulat, telegrafic, de executare[149].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 25 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

251

*CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE

25.II.1920

Uzina din Uhta (Liuberţi), gubernia Moscova, judeţul Moscova, care fabrică maşini agricole, are cărbuni şi

www.dacoromanica.ro

materiale, iar muncitorii ei (în număr de 1 300) *nu s-au împrăştiat*. E *deosebit* de important ca o asemenea uzină să fie sprijinită.

Vă rog să analizaţi imediat situaţia şi să vedeţi dacă nu s-ar putea acorda, în mod excepţional, un ajutor în alimente muncitorilor de la această uzină.

Aştept răspuns telefonic[150].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. (Ulianov) Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

252

CĂTRE V.N. LOBOVA, A.E. MINKIN ŞI E.M. IAROSLAVSKI[151]

26.II.1920

Tov. Lobova,
Minkin şi
Em. Iaroslavski,
iar dacă ei lipsesc din Perm, altor
membri ai comitetului gubernial de partid

Aducătorii prezentei scrisori — tovarăşii
Feodor Samsonovici Sannikov,
Grigori Ivanovici Mihalev şi
Platon Pavlovici Moskalev —
au venit la mine trimişi de Kalinin.

Ei nu sînt membri de partid, dar fac impresia unor oameni de perfectă bună-credinţă.

Aceşti tovarăşi cer să se verifice cadrele comitetului judeţean de partid (ei sînt din plasa Polovodskaia, judeţul Usolie, gubernia Perm). Mi-au spus că în comitetul local sînt multe elemente cu totul *necorespunzătoare*.

Vă rog foarte mult să satisfaceţi cererea lor.

— Să mă informaţi asupra rezultatelor verificării.

— Să-mi comunicaţi numele unor membri ai comite-

www.dacoromanica.ro

tului județean de partid (din Usolie și din plășile județului respectiv) pe care-i cunoașteți *personal* și care merită toată încrederea.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Expediată la Perm

Publicată pentru prima oară (în facsimil) la 24 noiembrie 1929, în ziarul „Pravda" nr. 274

Se tipărește după manuscris

253

CĂTRE A.M. NIKOLAEV[152]

Tov. Nikolaev:

Să fie deferiți justiției cei ce au trimis această telegramă de salut.

Scrisă nu mai devreme de 26 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

254

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI

27.II.1920

Totul cifrat

Pentru Trotki,

Desigur, Consiliul Apărării nu va avea nimic de obiectat împotriva desființării aparatului acestor armate[153]. Sînt toate indiciile că Polonia ne va prezenta condiții absolut irealizabile, insolente chiar. Trebuie să ne concentrăm toată atenția asupra pregătirii și întăririi Frontului de vest. Eu socot că trebuie luate măsuri urgente pentru a transporta repede tot ce putem transporta din Siberia și din Ural spre Frontul de vest. Mi-e teamă că ne-am cam pripit cu armatele de muncă dacă nu le vom folosi în întregime pentru grăbirea transporturilor spre

www.dacoromanica.ro

Frontul de vest. Trebuie să lansăm lozinca pregătirii pentru un război cu Polonia.

Lenin

Publicată pentru prima oară, parțial, în 1934 în revista „Voina i Revoliuțiia" nr. 1

Publicată în întregime în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

255

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.F. RASKOLNIKOV

27.II.1920

Astrahan. Pentru Raskolnikov, comandantul flotei
O copie Consiliului militar-revoluționar, pentru Kirov
O copie Comitetului gubernial de partid Astrahan

Trebuie mobilizate toate forțele pentru ca, imediat după deschiderea navigației, fără a pierde nici un moment și luînd toate măsurile de precauție, să fie transportat tot petrolul din Guriev. Comunicați-mi imediat dacă s-au luat toate măsurile, în ce stadiu se află pregătirile, care sînt mijloacele folosite, dacă au fost desemnați pentru această misiune oamenii cei mai buni și cine răspunde de securitatea transportului pe mare.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

256

*CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE

27.II.1920

Tovarășul Vinogradov, președintele comitetului executiv al Asociației cadrelor didactice din Vesiegonsk, a înaintat cererea anexată[154].

www.dacoromanica.ro

Esenţialul, în această cerere, este *s ă s e d e a d i s p o z i ţ i e* comisiei judeţene pentru aprovizionare să distribuie cadrelor didactice (al căror efectiv e de circa 500 în tot judeţul) raţii mărite de pîine şi cartofi, plus încălţăminte sau piele.

Şi una şi alta să fie luate din rezervele locale: *în judeţ există* surplusuri.

Vă rog ca, *c h i a r a s t ă z i*, să cereţi informaţiile necesare (tovarăşul trebuie să plece mîine) şi să-mi răspundeţi telefonic (diseară în şedinţa Consiliului Apărării urmează *s ă l u ă m o h o t ă r î r e).*

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: A. Vinogradov. „Amintiri despre V.I. Lenin", Vesiegonsk

Se tipăreşte după manuscris

257

CĂTRE K.A. ALFEROV

Tovarăşe Alferov,

Lomonosov, încă înainte de plecare, mi-a spus că s-a făcut *totul* pentru construirea conductei de petrol.

E clar că acolo este vorba de sabotaj sau de indolenţă, căci comunicarea dv. este *cît se poate de confuză.*

Trimiteţi-mi neapărat *pînă marţi la orele 11:* 1) o informare scurtă, cît se poate de scurtă, în care să se arate: (a) ce s-a comandat şi (b) ce s-a făcut;

2) numele şi prenumele *f i e c ă r e i a* din persoanele cu funcţii de răspundere.

27/II. *Lenin*

(P.S. Ca răspuns la nota dv. din 27.II.)[155]

Scrisă la 27 februarie 1920

Publicată pentru prima oară la 22 aprilie 1926, în ziarul „Pravda" nr. 92

Se tipăreşte după manuscris, care a fost confruntat cu textul dactilografiat semnat şi completat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

258

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

28.II.1920

Petrograd. Pentru Zinoviev

Pokrovski mă informează că biblioteca fostei Societăți de studii economice[156] este prădată și, mai mult chiar, o parte din cărțile ei sînt arse. Te rog insistent să vezi dacă e adevărat, să pui capăt acestei infamii și să-mi comunici numele inspectorului care răspunde de activitatea bibliotecilor din localitate. Să-mi trimită el numaidecît o telegramă oficială în care să-mi raporteze de executarea acestei dispoziții.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

259

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Pentru Stalin, membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud-vest

Comitetul Central confirmă decizia sa prin care lucrători politici de răspundere din cadrul armatelor Frontului de sud-vest urmează să fie trimiși să lucreze în transporturi. El consideră că transferarea unor lucrători din diferite armate la căile ferate constituie cea mai bună garanție pentru salvarea transporturilor. Pînă și Frontul caucazian a pus la dispoziția căilor ferate de sud-est întregul aparat al Armatei a 2-a și 100 de lucrători politici. Comunică-mi telegrafic numărul celor transferați și funcțiile lor.

Lenin

Scrisă la 28 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul blanchetei de telegramă, care a fost semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

260

CĂTRE L.B. KAMENEV[157]

După părerea mea, trebuie să-i „istoviți", dîndu-le însărcinări cu caracter *practic:*
lui Dan — *s e c t o r u l s a n i t a r*, iar lui *Martov* — controlul *c a n t i n e l o r.*

Scrisă la sfîrșitul lui februarie — începutul lui martie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

261

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE KAZAN

1.III.1920

Kazan. Ceka gubernială
O copie comitetului executiv gubernial
O copie comitetului gubernial de partid

Sofia Mihailovna Ivanova, văduva fostului președinte al Societății tolstoiene, se plînge că este mereu jignită și că oamenii din popor sînt instigați împotriva ei. Controlați dacă e adevărat. Luați imediat măsuri pentru a pune capăt unei asemenea infamii. Raportați-mi telegrafic de executare, indicînd totodată numele celui însărcinat cu verificarea faptelor, și comunicați-mi prin poștă amănunte.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

262

CĂTRE L.B. KRASIN

Dacă n-o să fie prea complicat, v-aș ruga să dați dispoziție să se întocmească și să mi se trimită o hartă care să oglindească situația pe data de 1.III.1920,

www.dacoromanica.ro

în care *să fie înfăţişate:*
căile ferate aflate în construcţie,
+ α) şinele instalate,
β) alte stadii iniţiale (sau mai avansate) ale construcţiei.

Scrisă nu mai devreme de 1 martie 1920
Publicată pentru prima oară, parţial, la 18 aprilie 1963, în ziarul „Izvestiia" nr. 93

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

263

*PENTRU LANSBURY

În cursul convorbirii pe care am avut-o cu tovarăşul Lansbury i-am promis să-i scriu despre atitudinea noastră faţă de religie[158]. Treaba asta a făcut-o tov. Krasikov mult mai bine decît aş fi putut s-o fac eu, mai cu seamă că dînsul se ocupă în mod special de aceste probleme.

2/III. *Lenin*

Scrisă la 2 martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

264

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN

Urgentă. Cu caracter militar

Comitetul revoluţionar al Siberiei. Pentru tov. Frumkin
O copie lui Sverdlov, acolo unde se află

Refacerea transportului feroviar şi a celui fluvial al Siberiei constituie una din principalele sarcini ale republicii. Şi totuşi, printr-o dispoziţie a dv., s-a dat altă destinaţie celor două sute de milioane de ruble puse la dispoziţia T.C. de sub conducerea lui Sverdlov în vederea

www.dacoromanica.ro

satisfacerii unor necesități urgente și imperioase ale căilor ferate din Siberia. Asemenea dispoziție subminează întreaga acțiune de refacere a transporturilor, face imposibilă stabilirea legăturii între centru și Siberia. Vă cer să faceți tot posibilul pentru a ajunge la un acord cu Sverdlov și să înapoiați căilor ferate banii luați. Raportați telegrafic de îndeplinirea acestei dispoziții*.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 3 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

265

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA ȘI G.K. ORDJONIKIDZE

3.III.1920

Cifrat

Consiliul militar-revoluționar al Frontului caucazian
Pentru Smilga și Ordjonikidze

Este extrem de important ca dv. să stabiliți raporturi de strînsă colaborare cu Ksandrov, care a fost trimis în Donbass cu împuterniciri speciale. În legătură cu cărbunele, comunicați-mi telegrafic cum stau lucrurile. Este adevărat ce se spune pe aici, că Peters a fost ucis de denikiniști la Rostov? Cum se prezintă, în general, situația din punct de vedere militar?

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* Ultima propoziție a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

266

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.N. KUZMIN

Cifrat
Prin fir direct

Tovarăşului Kuzmin,
membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 6-a

La nr. 95.

În această chestiune trebuie să daţi dovadă de maximum de prudenţă şi neîncredere[159]. Aveţi grijă să nu fiţi traşi pe sfoară de ofiţerii care vor să pătrundă în rîndurile noastre cu scopul de a dezorganiza armata. Căutaţi să obţineţi date cît mai amănunţite despre fiecare dintre cei ce vor să se întoarcă, şi, dacă sînteţi convinşi că întoarcerea lui e de folos, informaţi Moscova, pentru a vi se da cuvenita dezlegare. Discutaţi această chestiune şi cu comisia Lomov[160], care a plecat la Arhanghelsk. Prezentaţi considerentele dv. în legătură cu cazul în discuţie.

La nr. 82.

Declaraţia lui Cicerin cu privire la plecarea în străinătate prevedea drept condiţie predarea guvernului albgardist, dar acest guvern a fugit. Deocamdată nu permiteţi nimănui să iasă din ţară. Pe ofiţerii arestaţi puneţi-i la muncă. Pe cei care se află în libertate folosiţi-i în acelaşi scop. Telegrama lui Skleanski, cu nr. 59/ş, prin care se cere trimiterea unora dintre ei la centru, rămîne în vigoare. Discutaţi această chestiune cu comisia Lomov.

Lenin

Scrisă la 5 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text scris de E.M. Skleanski

www.dacoromanica.ro

267

CĂTRE S.E. CIUŢKAEV

5/III

Tovarăşe Ciuţkaev,

Trebuie luate măsuri *deosebit* de operative pentru a *accelera* trierea obiectelor de valoare[161]. Dacă întîrziem, nu mai primim nimic pe ele nici în Europa şi nici în America.

Pentru treaba asta, la Moscova ar putea *(şi ar trebui)* să fie mobilizaţi, după o verificare specială, *o mie* de membri de partid etc.

La dv., pe cît se vede, toată această acţiune se desfăşoară *încet de tot.*

Răspundeţi-mi, printr-o scrisoare, ce măsuri **excepţionale** veţi lua pentru a-i imprima un ritm mai viu.

Lenin

Scrisă la 5 martie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

268

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE KAZAN

6.III.1920

Kazan. Ceka gubernială.
O copie pentru comitetul gubernial de partid
O copie pentru Pervuşina-Zalesskaia, Krasnaia, 36

Comunicaţi-mi telegrafic motivele pentru care a fost arestat Nikolai Vsevolodovici Pervuşin, lector la facultatea de ştiinţe sociale, precum şi concluzia dv.[162]: n-ar putea să fie eliberat pe garanţia cîtorva comunişti, ale căror nume vă vor fi indicate de mama lui, Zalesskaia-Pervuşina?

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

269

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI[163]

*Cifrat**

Tovarăşului Troţki

Dacă colectările de cereale şi lemne au sporit, trebuie să vă concentraţi îndeosebi eforturile asupra pregătirii şlepurilor, în special a celor pentru transportul petrolului, şi asupra plutăritului; daţi zor cu construcţia de locuinţe pentru muncitorii minieri de la Celeabinsk şi din alte părţi. Nu s-ar putea să aduceţi în Ural pe prizonierii şi ofiţerii din Siberia şi să-i puneţi să lucreze la minele de cărbune şi la exploatările forestiere?

Pentru a primi cît mai repede răspuns de la centru, căutaţi să vă asiguraţi fir telefonic direct prin intermediul organelor militare.

Krestinski ţi-a răspuns. Repet pe scurt răspunsul lui: Işim rămîne în ţinutul Tiumen. Pe Brunovski îl puteţi reţine. În legătură cu carnea s-a dat dispoziţie pentru organizarea de centre de conservare prin sărare.

În ceea ce priveşte centrele regionale, trebuie să procedăm cu mai multe menajamente şi să mai chibzuim, pentru a nu cădea în regionalism.

Dacă în Siberia s-a exagerat cu formarea de noi unităţi, d-ta trebuie să controlezi personal măsurile reale pentru combaterea acestui fenomen, discutînd cu cine trebuie, prin fir direct.

Smirnov trebuie readus la munca de construcţie paşnică, eliberîndu-l de îndatoririle lui diplomatice, grănicereşti şi militare.

Lenin

Scrisă la 7 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

270

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI

Prin *militari*
prin fir militar

Pentru Troţki

Cu cifrul C.C.

Polonezii continuă să înainteze; noi am evacuat Reciţa. Gomelul e în pericol; de aceea, în ciuda optimismului manifestat de Stalin, consider că toate măsurile excepţionale propuse de d-ta sînt necesare, imperios necesare. În ce priveşte Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, Biroul Politic a luat hotărîrea de a-ţi propune d-tale să preiei conducerea acestui departament, deoarece Krasin pleacă peste o săptămînă în străinătate, iar Lomonosov, care a fost bolnav de tifos exantematic, are nevoie de şase săptămîni pentru a se întrema[164]. Răspunde-mi numaidecît.

Lenin

Scrisă între 8 şi 20 martie 1920 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

271

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV[165]

Cu eserii şi menşevicii nu admitem nici un fel de condiţii: sau ni se supun necondiţionat, sau vor fi arestaţi*.

Scrisă la 9 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1930, în revista „Bolşevik" nr. 2 — *Se tipăreşte după manuscris*

* În copia dactilografiată a telegramei figurează, în continuare, şi următoarele cuvinte: „Din însărcinarea Biroului Politic, *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

272

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. LOMOV

9.III.1920

Arhanghelsk
Pentru Lomov,
membru al Prezidiului C.E.S.

Căutați sau însărcinați pe cineva să caute, la muzeul societății pentru studierea Ţinutului nordic și la administrația bunurilor statului, lucrări și rapoarte tipărite în legătură cu zăcămintele de petrol din regiunea rîului Uhta.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

273

DISPOZIŢIE CĂTRE UNELE COMISARIATE ALE POPORULUI[166]

10.III.1920

Avînd în vedere situația deosebit de grea a muncitorilor din gubernia Ivanovo-Voznesensk în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente, vă rog să organizați chiar azi o consfătuire la care să participe reprezentanți

ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare,
ai Comisariatului poporului pentru agricultură,
ai Comisariatului poporului pentru căile de comunicație,
ai Direcției generale a navigației maritime și fluviale,
ai Direcției generale a industriei textile,
ai Comisariatului poporului pentru problemele muncii.

www.dacoromanica.ro

Sarcina convocării acestei comisii şi-a asumat-o tov. *Kiselev*, membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia.

Comisiei îi revine sarcina de a discuta propunerile făcute, la 6/III, de Comitetul gubernial de partid Ivanovo-Voznesensk şi de a elabora unele măsuri *excepţionale* pentru acordarea unui ajutor. Raportul cu privire la îndeplinirea acestei sarcini să fie prezentat pînă sîmbătă la C.C.P.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

274

CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[167]

Pentru *Biroul Politic* (sau Biroul Organizatoric): trebuie **să ne agăţăm** de acest caz, să cercetăm lucrurile pînă la capăt, să cerem ajutorul lui **Dzerjinski**, să găsim pe „sora" despre care scrie menşevicul şi să procedăm la o **epurare** în rîndul funcţionarilor lui Karahan.

11/III. *Lenin*

Scrisă la 11 martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

275

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROŢKI

Cifrat

Pentru Troţki

Cicerin îmi scrie:

„În Polonia au venit 5 000 de ofiţeri francezi, se aşteaptă sosirea lui Foch şi sînt puţine şanse ca războiul să fie evitat. *Politica noastră sistematică de pace demonstrează maselor de polonezi că n-au de ce să se teamă de noi*, în timp ce ameninţările ar fi folosite de imperialişti pentru a influenţa în mod negativ starea de spirit a

www.dacoromanica.ro

maselor, care ne e favorabilă nouă. Totuşi este absolut necesar să facem pregătirile de război corespunzătoare. Trebuie să fim gata pentru orice eventualitate. oricît de rea.

În Finlanda s-a produs o explozie de şovinism, deoarece, după prăbuşirea albgardiştilor, ocuparea de către noi a întregului nord *înmormîntează visul finlandezilor de a deveni o mare putere*. Activiştii* finlandezi îşi fac socoteala: «acum ori niciodată». Guvernul Vennola, fricos şi moderat, a demisionat. *Pe activişti, ameninţările nu-i impresionează*. Dimpotrivă, ei se vor folosi de ameninţările noastre pentru a influenţa starea de spirit a maselor din ţara lor. E necesar ca pentru orice eventualitate să fim pregătiţi de război. Pe frontul finlandez trebuie să fim gata de apărare.

Hanhoiski polemizează, dar dă semne vădite că e dispus să ducă tratative. Dacă vom fi nevoiţi să ne concentrăm toate forţele împotriva Poloniei şi a Finlandei şi dacă vom putea să obţinem petrol prin mijloace paşnice, n-ar fi indicat să amînăm războiul acolo?..."

Litvinov, de asemenea, ne previne că Polonia va porni război, că propunerile noastre de pace sînt considerate acolo drept semn de slăbiciune.

Lenin

Scrisă la 11 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

276

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. S. UNŞLIHT**

11.III.1920 Cifrat

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de vest
Pentru Unşliht

Pe cît se pare, polonezii ne vor declara război. Noi facem tot ce-i posibil pentru a întări apărarea. Trebuie totodată să intensificăm într-o măsură considerabilă

* — Socialiştii-revoluţionari. — *Nota trad.*
** Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

agitația în limba polonă. Dacă e nevoie, vă vom ajuta cu oameni, bani și hîrtie.

Lenin

Publicată pentru prima oară (în facsimil) în 1930, în cartea „Războiul civil din 1918—1921", vol. III

Se tipărește după manuscris

277

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA și G. K. ORDJONIKIDZE

11.III.1920 **Totul cifrat**

Consiliul militar-revoluționar al Frontului caucazian.
Pentru Smilga
și Ordjonikidze
O copie la Consiliul militar-revoluționar al Frontului de sud-vest
Pentru Stalin

Mă bucură foarte mult comunicarea dv., din care reiese că vă așteptați la o apropiată și totală înfrîngere a lui Denikin, dar mă tem că optimismul dv. e exagerat. Polonezii, pe cît se vede, se comportă în așa fel încît războiul cu ei va deveni inevitabil. De aceea, principala sarcină în momentul de față nu este aceea de a constitui o Armată a muncii în Caucaz, ci de a pregăti transferarea în cel mai scurt timp a unui număr cît mai mare de trupe pe Frontul de vest. Asupra acestei sarcini să vă concentrați toate eforturile. Pentru îndeplinirea ei folosiți cît mai din plin pe prizonieri.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1934, în revista „Voina i Revoliuția" nr. 1

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

278

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

14.III

Gleb Maksimilianovici,

Examinînd declaraţia adoptată de *GOELRO*[168] şi gîndindu-mă la cele vorbite de noi ieri, am ajuns la concluzia că ea este cam *seacă*.

Şi are un conţinut prea redus.

N-ai putea d-ta să scrii sau să-i dai lui Krug (sau altcuiva) să scrie un articolaş de acest fel, în care să demonstreze sau măcar să ilustreze

a) imensele avantaje ale electrificării,

b) *necesitatea* ei.

De pildă:

I. Transporturile. Pentru refacerea lor după vechile metode e nevoie de α milioane (în preţurile de dinainte de război) sau de α combustibil + β zile de muncă.

Iar pentru refacerea lor pe baza electrificării e nevoie de
$\alpha - x$ milioane de ruble,
$\alpha - y$ combustibil + $(\beta - z)$ zile de muncă.

Sau *tot de* $\frac{\alpha}{\alpha + \beta}$, dar cu un rezultat de atîtea ori mai mare decît cel vechi.

II. Forţa aburului. Dacă refacem industria după vechile metode, trebuie să cheltuim **mai mult** decît dacă o refacem pe baza electrificării.

III. Agricultura.

S-o refacem sporindu-i inventarul, să zicem, cu 5 000 000 de pluguri şi atelaje cu cai.

Care ar fi costul lor după vechile metode şi costul lor în condiţiile electrificării?

Asta *cu aproximaţie*. Cred că un specialist priceput ar putea să facă în două zile o asemenea lucrare (dacă vrea s-o execute conştiincios), fie luînd cifrele statisticii de dinainte de război (puţine, foarte puţine cifre globale), fie efectuînd un calcul *foarte aproximativ* („în primă aproximaţie"[169] *la o primă aproximaţie*).

www.dacoromanica.ro

Însărcinează pe cineva cu treaba asta. Poate dai cuiva să întocmească *materialul* şi scrii chiar d-ta articolul sau *dai un interviu:* am să trimit un ziarist la d-ta. Atunci o să avem o *canava* pentru propagandă. Şi acest lucru este deosebit de important.

După ce citeşti această scrisoare, dă-mi un telefon.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 14 martie 1920

Publicată pentru prima oară la 22 ianuarie 1925, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

279

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.F. RASKOLNIKOV ŞI S.M. KIROV *

14.III.1920 **Cifrat**

Astrahan

Comandamentul flotei. Pentru Raskolnikov şi Kirov

Planurile dv. prevăd efectuarea transportului prin largul mării, în timp ce Babkin propune ca petrolul să fie transportat pe lîngă mal, prin apropiere de bancul Belinski, pentru ca flota inamicului să nu poată captura sau scufunda navele. În cazul unei imersiuni de 4—5 sferturi, consideră că ar fi indicate vapoarele „Djambai", „Ukno", „Ratmir", „Lev", „Neva", „Liubimîi", „Kirghiz", „Aleksandr" şi şlepurile „Pluton", „Apollon", „Meduza", „Rusalka", „Valeria", „Stefania" şi altele. Pomparea urmează să se facă lîngă bancul Belinski. Dînsul apreciază că în felul acesta s-ar putea transporta 320 000 de puduri într-o singură cursă şi 1 600 000 într-o lună. Comunicaţi-mi care e părerea dv.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* În partea de sus a manuscrisului se află o indicaţie dată de V.I. Lenin: „După cifrare să mi se restituie. *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

280

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

15.III.1920

Tov. Skleanski,

E nevoie de o hotărîre a Consiliului militar-revoluţionar în sensul că

trebuie să se dea cea mai mare atenţie **greşelii** vădite care *a fost comisă* în privinţa Crimeii (nu s-au trimis la timp forţe suficiente)[170];

— să se depună toate eforturile pentru îndreptarea acestei greşeli (evenimentele din Germania[171] fac ca problema zdrobirii, **în cel mai scurt timp,** a lui Denikin să devină **extrem** de acută);

— între altele, să se pregătească mijloace de luptă navale (mine, submarine etc.) şi o eventuală ofensivă, declanşată din Taman, asupra Crimeii (îmi amintesc că Mihail Dmitrievici Bonci-Bruevici mi-a spus că acest lucru se poate face destul de uşor).

Consiliul militar-revoluţionar *trebuie* să adopte *numaidecît* o serie de hotărîri foarte precise şi energice în acest sens.

Trimiteţi-mi şi mie o copie a acestor hotărîri.

Lenin

Publicată pentru prima oară (în facsimil) în 1930, în cartea „Războiul civil din 1918—1921", vol. III

Se tipăreşte după manuscris

281

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI CONFERINŢEI GENERALE A BOROTBIŞTILOR DIN UCRAINA[172]

16.III.1920

Harkov

Tovarăşului Racovski, preşedintele C. C. P. din Ucraina; pentru Blakitnîi, membru al prezidiului Conferinţei generale a borotbiştilor

Vă mulţumesc din toată inima pentru mesajul de salut. Urez deplin succes lucrărilor conferinţei, mai cu seamă

www.dacoromanica.ro

în acţiunea pe care aţi început-o, în vederea unificării cu partidul bolşevic.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

282
CĂTRE L.B. KRASIN[173]

Nu credeţi că ar fi cazul să prezentaţi un decret special privind aducerea unor *experţi* (electrotehnicieni) din străinătate şi alocarea, în acest scop, a sumei de 500 000 de ruble?

O asemenea măsură ar fi de *efect* (şi din punct de vedere politic ar fi *utilă).*

Scrisă la 16 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *tipăreşte după manuscris*

283
CĂTRE L.B. KRASIN[174]

Faceţi o greşeală dacă vă „*pregătiţi*" pentru lucruri „mari" şi nu daţi importanţă celor mici. Nu trebuie să pierdeţi ocazia. Există şi firme mici, în afara trusturilor. Aceste firme pot să producă (şi, uneori, să vîndă) piese de schimb etc.

Scrisă după 16 martie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

284
CĂTRE UN ADRESANT NECUNOSCUT

Ne-a scăpat ceva, în ce priveşte repararea locomotivelor.

N-ar fi cazul să instituim o comisie de cekişti, care să-i zgîlţîie pe oameni şi să verifice rezultatele?

www.dacoromanica.ro

Sau să se prezinte dări de seamă săptămînale?

Sau să se ia alte măsuri?

Cine urmărește cum se desfășoară munca? Cine dă zor oamenilor? *Nimeni.*

Cine a evidențiat cele mai bune ateliere? Ce rezultate dau premiile de 200 de puduri pentru fiecare locomotivă?

N-ar fi bine să-l însărcinăm *în mod special pe Rozengolt* cu treaba asta și, poate, încă pe cineva?

Am tot emis decrete și apoi ne-am culcat pe-o ureche...[175]

Scrisă după 16 martie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

285

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA ȘI G.K. ORDJONIKIDZE[176]

17. III. 1920 **Cifrat**

Consiliul militar-revoluționar al Frontului caucazian
Pentru Smilga și Ordjonikidze

Este necesar, absolut necesar, să eliberați orașul Baku.

Concentrați-vă toate eforturile în acest sens și aveți grijă ca în declarațiile pe care le faceți să fiți cît se poate de diplomați și să căpătați cît mai multă certitudine că se pregătește instaurarea unei puteri sovietice locale temeinice. Acest îndemn se referă și la Gruzia, deși în privința ei vă sfătuiesc să aveți o atitudine și mai prevenitoare. În ceea ce privește transferările de trupe, înțelegeți-vă cu comandantul suprem.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

286

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.E. KOTLEAKOV

Petrograd
Pentru Kotleakov, președintele Consiliului economic al Regiunii de nord

Vă rog să acordați tot sprijinul posibil pentru ca grupul din Petrograd al activiștilor de stat care lucrează în domeniul electrificării Rusiei să primească în cel mai scurt timp materialele și ordinele de repartiție necesare.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 19 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1939, în revista „Krasnîi Arhiv" nr. 4

Se tipărește după un text consemnat de L.A. Fotieva și semnat de V.I. Lenin

287

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. GORKI[177]

Petrograd. Pentru Gorki

Drept răspuns la scrisoarea d-tale din 5/III îți trimit o copie a telegramei pe care Comisariatul poporului pentru aprovizionare i-a adresat-o lui Badaev: „Prin prezenta dispunem ca, pînă ce problema îmbunătățirii situației oamenilor de știință va fi definitiv rezolvată de către comisia specială instituită de Consiliul Comisarilor Poporului, să continuați cu aprovizionarea lor conform planului adoptat de dv. anterior, adică fără a micșora rațiile, așa cum prevede ultima dispoziție a Comisariatului poporului pentru aprovizionare". Comisia Pokrovski contestă lista celor din Petrograd ca fiind inechitabilă. Sapojnikov a fost pus în libertate la 9/III. Manuhin trebuie să prezinte lui Semașko, comisarul poporului pentru ocrotirea sănătății, un memoriu în legătură cu cercetările pe care urmează să le întreprindă;

www.dacoromanica.ro

hotărîrea depinde de concluziile ce vor fi trase din examinarea acestui memoriu.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 19 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text scris de L.A. Fotieva şi semnat de V.I. Lenin

288

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV ŞI I.E. KOTLEAKOV[178]

Petrograd, Smolnîi, pentru Zinoviev şi Kotleakov, preşedintele Consiliului economic al Regiunii de nord
O copie la Petrograd, pentru reprezentanţa şantierului căii ferate Alexandrov-Gai — Emba

Dată fiind importanţa de stat cu totul excepţională a căii ferate militare operative Alexandrov-Gai — Emba, care se construieşte în primă urgenţă, vă rog să daţi dispoziţie categorică tuturor instituţiilor şi organizaţiilor subordonate ale administraţiei civile, ale instituţiilor militare şi ale consiliului economic ca să acorde tot sprijinul agenţilor reprezentanţei din Petrograd a susnumitului şantier în vederea îndeplinirii cu succes a sarcinilor de răspundere ce le-au fost încredinţate.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 19 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat corectat şi semnat de V.I. Lenin

289

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B. I. GOLDBERG

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei de rezervă
Pentru tov. *Goldberg*

Consiliul Apărării Muncitoreşti-Ţărăneşti, în numele Puterii sovietice, aduce mulţumiri tovărăşeşti tuturor

www.dacoromanica.ro

muncitorilor, ostaşilor Armatei Roşii, personalului tehnic şi administrativ care au lucrat la reconstruirea podului de peste Kama, de lîngă Sarapul, şi care l-au terminat cu o lună înainte de termenul stabilit, oferind astfel o nouă dovadă de ceea ce poate realiza proletariatul prin organizare, energie şi disciplină în muncă şi printr-o atitudine conştientă, atît de necesară acum, faţă de sarcinile generale ce stau în faţa Republicii Sovietice Ruse în lupta ei împotriva ruinii economice.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 20 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat, semnat de V. I. Lenin

290

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

22.III.1920

Tovarăşe Skleanski,

Vă rog să daţi dispoziţie pentru acordarea unui lung concediu (pentru tratament) şi, apoi, pentru transferarea pe Frontul caucazian (pentru odihnă în sud, în rezervă) a ostaşului roşu Pavel Sergheevici *Alliluev*.

(Armata a 6-a, Divizia I de infanterie, Regimentul 159 infanterie; grupul de transmisiuni: P.S. Alliluev, ajutorul comandantului grupului de transmisiuni.)

Cu salutări comuniste, *N. Lenin*

Post-scriptum. P.S. Alliluev a fost bolnav de tifos exantematic şi nu prea stă bine cu plămînii. Rog organele de resort să mă informeze dacă i s-a acordat concediu şi i s-a dat permis să meargă la Moscova să-şi vadă mama[179].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

291

CĂTRE K.B. RADEK[180]

Tovarăşe Radek,

Care e părerea dv.? Răspundeţi-mi, chiar pe această pagină, în cîteva cuvinte. Cunoaşteţi *e x a c t* situaţia familiei lui K. Liebknecht? E nevoie de un ajutor? Şi de ce sumă anume?

Lenin

Scrisă în martie 1920, nu mai devreme de 23 ale lunii

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

292

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Tovarăşului Stalin
O copie tovarăşului Racovski

Dat fiind că la congres au fost aleşi cîte 13 delegaţi din partea fiecărui curent şi că 105 delegaţi n-au participat la alegerea Comitetului Central, iar 8 s-au abţinut, pentru a ieşi din situaţia anormală ce s-a creat, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît să creeze un birou provizoriu din care să facă parte cîte doi reprezentanţi ai vechiului şi ai noului C.C. al P.C.(b) din Ucraina. În calitate de al cincilea membru al biroului să fie numit un fost borotbist, tovarăşul Şumski[181].

Din însărcinarea Biroului Politic, *Lenin*

Scrisă la 24 martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

293

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. ŞUMSKI

Harkov, pentru Şumski
O copie noului C.C. al P.C.(b) din Ucraina
O copie lui Racovski

Cifrat

Ca o confirmare a telefonogramei trimise de Lenin ieri noapte lui Racovski, vă informăm că Biroul Politic

www.dacoromanica.ro

al C.C. al P.C.(b) din Rusia, ţinînd seamă de situaţia inadmisibilă ce s-a creat ca urmare a faptului că 105 delegaţi au refuzat — iar alţi 8 s-au abţinut — de a participa la alegerea Comitetului Central şi au contestat această alegere ca fiind ilegală, a hotărît să numească un organ provizoriu care să funcţioneze pînă la aplanarea acestui conflict. Din acest Comitet Central provizoriu urmează să facă parte Şumski, un fost borotbist, actualmente membru al partidului, care n-a participat la lupta fracţionistă de la Conferinţa P. C. (b) din Ucraina, precum şi cîte 2 membri ai noului şi ai vechiului Comitet Central.

Din însărcinarea Biroului Politic, *Lenin*

Scrisă la 24 martie 1920 *Se publică pentru prima oară, după o copie dactilografiată*

294

CĂTRE C.E.C. DIN RUSIA[182]

24.III.1920

Consiliul Comisarilor Poporului înaintează spre aprobare Comitetului Executiv Central din Rusia lista întreprinderilor care sînt direct subordonate organelor centrale ale Consiliului economic superior din Rusia şi care, potrivit instrucţiunilor acestuia, au fost incluse în „grupa I".

Această listă a fost aprobată în unanimitate de o comisie instituită de C.C.P. şi apoi confirmată de el.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

295

NOTĂ CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA, CU UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE Ş.Z. ELIAVA ŞI I.E. RUDZUTAK[183]

Către membrii Biroului Politic:

Propun să se trimită următoarea telegramă cifrată tovarăşilor Eliava şi Rudzutak: „Insistăm asupra îndeplinirii întocmai a hotărîrilor adoptate de Comitetul Central cu privire la politica externă. Demiteţi imediat pe Gheller şi pe Broido din toate funcţiile pe care le ocupă, şi toate prerogativele lor transmiteţi-le lui Golub, Maşiţki şi Gopner. Puneţi numaidecît în aplicare şi celelalte indicaţii ale Comitetului Central şi raportaţi de îndeplinirea lor întocmai. Vă atragem atenţia că, dacă veţi continua să tergiversaţi lucrurile sau nu vă veţi supune hotărîrilor Comitetului Central al partidului, veţi fi sancţionaţi".

Lenin

Scrisă la 24 martie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

296

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[184]

1) Răspunde-i lui Gubkin: argumentele lui nu m-au convins, fiindcă *secţia gubernială Petersburg pentru exploatarea şisturilor* continuă să fie indirect legată de Direcţia generală pentru exploatarea şisturilor.

Distileriile trebuie construite pe Volga pentru că Veimarn este prea aproape de graniţă.

2) Să fie consultat şi Rîkov.

Scrisă la 24 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

297

CĂTRE A.I. SVIDERSKI

Tovarăşe Sviderski,

Am fost informat despre situaţia desperată a unor întreprinderi:

Administraţia Uzinei nr. 6 din gubernia Kaluga, Fabrica Troiţko-Kondrov şi Fabrica Polotneanovskaia, fostă W. Howard şi Goncearov.

Staţia Govardovo de pe linia ferată Sîzran-Veazma şi staţia Polotneanîi Zavod.

Muncitori, aproximativ ..... 2 500—3 000
Funcţionari 200
Guri de hrănit 12 000

La 28 februarie a.c. au fost militarizaţi.

În decembrie au fost trecuţi la raţia de ostaş roşu. Nu au primit nimic*.

Vă rog să chibzuiţi şi să daţi dispoziţie urgentă să li se distribuie alimente; comunicaţi-mi care e răspunsul dv.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 24 martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

298

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A CONDUCERII „LIGII PENTRU SALVAREA COPIILOR"[185]

Să fie consultat tovarăşul *Dzerjinski*. Îl rog să-şi spună părerea. (Cred că se pune la cale o uneltire.)

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 24 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

* Sublinierea aparţine lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

299

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[186]

Către Biroul Organizatoric al Comitetului Central

După părerea mea, atîta timp cît transportul feroviar n-a fost *complet* refăcut, nici nu ne putem gîndi la aşa ceva.

Lenin

Scrisă la 26 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

300

CĂTRE A.I. RÎKOV

Tovarăşului Rîkov

Capturarea a 15 000 000 de puduri de benzină la Groznîi[187] ne obligă să luăm o serie de măsuri urgente şi importante, şi anume:

1. Să instituim o pază deosebit de severă a benzinei. Să luăm măsuri cu caracter militar. Să stabilim răspunderi speciale pentru organele militare.
2. Să facem un calcul: cît ne trebuie nouă *(maximum)*.
   Restul să fie trimis în străinătate în schimbul unor locomotive.
3. Să fie strînse autocamioanele *(de pretutindeni*, în special din armată) şi să fie reparate *pentru transportul cerealelor la staţiile de cale ferată*.
4. Să se procedeze la mobilizarea în acest scop a autocamioanelor şi şoferilor.
5. Să se transporte benzina la depozitele centrale.

Poate că ar fi indicat să convoci, în legătură cu această problemă, o consfătuire (a reprezentanţilor Comisaria-

www.dacoromanica.ro

tului pentru aprovizionare și ai departamentului apărării) și să prezinte propunerile ei Consiliului Apărării.

Te rog să faci *cît mai urgent* acest lucru.

28. III. *Lenin*

Scrisă la 28 martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după manuscris

301

CĂTRE L.D. TROȚKI

Tovarășe Troțki,
Luați cunoștință!

Pentru căile ferate din sud:

Zabarov cunoaște perfect de bine căile ferate din sud.

Este un membru de partid din cei mai de nădejde, de profesiune feroviar.

Bliznicenko — pentru calea ferată Donețul de nord. Și el este un om de nădejde. A făurit divizionul blindat greu.
Feroviar de profesie.

Ivanov Aleksei este un ins complet incapabil, un trîntor (a fost numit la căile ferate de sud de „noul" Comitet Central ucrainean)[188].

Recomandarea a fost dată de Șvarț („Semion") — un vechi bolșevic, membru de partid din cei mai de încredere, care este indignat de faptul că Racovski este prigonit de semimahnoviștii ucraineni.

28/III.1920 *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

302

CĂTRE I.I. ŞVARŢ, I.A. IAKOVLEV ŞI ALŢII[189]

Toţi muncitorii din bazinul Donețului sînt cu Sapronov!! Nu cred. Ce spun faptele?

Către Şvarţ, Iakovlev şi ceilalţi.

Scrisă la 31 martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

303

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tovarăşe Krestinski,

Trebuie respectată *regula* stabilită.

Potrivit acestei reguli, ultima hotărîre este aceea a *Biroului Organizatoric*, care a respins deja *protestul* Comitetului Central ucrainean.

Iakovlev (şi Comitetul Central ucrainean) *e s t e o b l i g a t* să aducă **imediat** la îndeplinire această hotărîre a Biroului Organizatoric[190].

Sînt de acord să se procedeze la o *consultare* individuală, dar fără a înțelege prin aceasta dreptul de a amîna aplicarea unei hotărîri, fiindcă acest drept îl are *n u m a i* plenara, şi eu cer să se recunoască dreptul de a face agitaţie.

Lenin

Scrisă cel mai tîrziu în martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

304

*CĂTRE E.S. STASOVA

Cicerin este bolnav şi n-are cine să-l îngrijească, nu vrea să se trateze, îşi face singur rău.

E necesar să i se trimită din partea Comitetului Central o scrisoare *a m a b i l ă* (pentru a nu-l ofensa) cu *o*

www.dacoromanica.ro

hotărîre prin care i se cere să nu iroseasc㠠un bun al statului şi să fie chemat (chiar şi prin Karahan) cel mai bun medic, iar el *să-i urmeze prescripţiile;* în caz că medicul îl sfătuieşte, trebuie să-şi ia concediu şi *să stea în sanatoriu atîta timp cît va fi nevoie.*

Lenin

Scrisă cel mai tîrziu în martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

305

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Tovarăşe Ţiurupa,

În Biroul Politic s-a discutat despre necesitatea de *a înlocui* transporturile militare din Siberia prin transporturi *de alimente* (ca urmare a victoriei obţinute în sud).

N-a fost înscrisă nici o hotărîre, întrucît Troţki, care s-a declarat întru totul de acord cu cele discutate, *dăduse deja dispoziţie* în acest sens.

Un membru al Consiliului superior al transporturilor care face parte din Comisariatul poporului pentru aprovizionare trebuie *să urmărească* cu cea mai mare atenţie aplicarea acestei dispoziţii.

Al dv., *Lenin*

Scrisă cel mai tîrziu în martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

306

CĂTRE A.M. NIKOLAEV[191]

Trimiteţi-mi:

1) rapoarte **lunare,**
2) despre *toate* staţiile mari,

www.dacoromanica.ro

3) indicînd cîte cuvinte revin
Comisariatului poporului pentru afacerile externe,
Comisariatului poporului pentru problemele militare,
Agenţiei telegrafice ruse etc.

Scrisă în martie 1920

Publicată pentru prima oară în 1934, în cartea: A.M. Nikolaev. „Lenin şi radioul", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

307

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI[192]

Trebuie folosite o serie de mănăstiri din jurul Petrogradului în vederea amenajării de cămine pentru copiii şi adolescenţii *arieraţi* şi *c e i r ă m a ş i f ă r ă î n g r i j i r e*.

Lenin

Scrisă în martie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

308

CĂTRE S.M. MANUCEARIANŢ

Pentru b i b l i o t e c a r ă

N-aţi putea
1) să strîngeţi *toate* tipăriturile fiecărui *comisariat al poporului* în dosare sau rafturi aparte?
2) de asemenea: tipăriturile *C.C.* al P.C.(b) din Rusia şi ale *comitetelor de partid* locale?

Scrisă mai tîrziu de luna martie 1920

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

309

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE ŞI O NOTĂ CĂTRE L.D. TROŢKI

2.IV.1920 Strict secret
Cifrat

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului caucazian
Pentru Ordjonikidze

Vă rog încă o dată să acţionaţi cu prudenţă şi să manifestaţi neapărat maximum de bunăvoinţă faţă de musulmani, mai cu seamă la intrarea trupelor în Daghestan. Căutaţi să demonstraţi prin toate mijloacele şi în modul cel mai solemn că simpatizăm cu musulmanii, cu autonomia şi independenţa lor etc. Informaţi-mă mai precis şi mai des cum merg lucrurile.

Lenin

Tovarăşe *Troţki*, dacă eşti de acord cu conţinutul ei, trimite-o cifrat prin fir direct; am întocmit-o împreună cu Stalin.

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial în 1942, în „ulegeri din Lenin". vol. XXXIV

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după o copie dactilografiată

310

CĂTRE I.I. HODOROVSKI

La Kazan se află (la Universitate, ca docent, profesor etc.) un tovarăş cu numele de *Adoratski*.

Îl cunosc de mai bine de zece ani. E un om de nădejde şi un marxist cu o vastă cultură.

I-am dat însărcinarea să scrie o scurtă istorie a revoluţiei.

www.dacoromanica.ro

Vă rog
1) să-l folosiţi în mod intens, punîndu-l să ţină prelegeri etc.,
2) să-l ajutaţi, dîndu-i o raţie alimentară *(majorată)* pentru el şi familia lui, lemne de foc etc.,
3) comunicaţi-mi telegrafic adresa lui (şi ce s-a făcut pentru el).

Lenin

6—IV.1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

311

CĂTRE V.V. ADORATSKI

6.IV.1920

Tov. Adoratski,

I-am scris tovarăşului Hodorovski, rugîndu-l să vă ajute în privinţa raţiei alimentare, a lemnelor etc.

A promis că va face acest lucru.

Comunicaţi-mi în scris, printr-o ocazie (cel mai bine ar fi prin militari):

1) s-a făcut ceva pentru a vă veni în ajutor — în privinţa raţiei alimentare, a lemnelor?

2) mai aveţi nevoie de ceva?

3) aţi putea să strîngeţi materiale pentru *istoria războiului civil?*

şi pentru *istoria Republicii sovietice?*

În general, se pot strînge în Kazan asemenea materiale? V-aş putea ajuta cu ceva în această privinţă?

Aveţi colecţiile ziarelor „*Pravda*" şi „*Izvestiia*"? Vă lipsesc multe numere?

V-aş putea ajuta cu ceva la procurarea numerelor care vă lipsesc?

Vă rog să-mi scrieţi şi *să-mi comunicaţi adresa dv.*

Cu cele mai bune salutări, al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Proletarskaia Revoliutiia" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

312

CĂTRE COMANDANTUL ARMATEI DE REZERVĂ ŞI CĂTRE TOATE ORGANELE MILITARE ŞI FEROVIARE

6.IV.1920

Rog pe comandantul Armatei de rezervă şi, în general, toate organele militare, feroviare etc. să primească de la aducătorul acestui document, tovarăşul *Adoratski*, scrisorile ce-mi sînt *adresate mie*, pentru ca ele să ajungă la destinaţie în mod sigur şi într-un timp cît mai scurt.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

313

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SAMARA

6.IV.1920

Samara. Comitetul executiv gubernial
O copie pentru Consiliul militar-revoluţionar

Aţi luat măsuri îndeajuns de radicale pentru curăţirea oraşului? Vă rog să daţi toată atenţia acestor măsuri şi să controlaţi mai des cum sînt ele aplicate. Burghezii şi tîrgoveţii nu încearcă să se sustragă de la prestaţia în muncă? E necesar ca pentru treaba asta să depuneţi toate eforturile.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

314

CĂTRE M.I. LAȚIS

6.IV.1920

Tovarășe Lațis,

Scrisoarea primită de la eserul „de stînga" care semnează „Senea" este *deosebit de importantă*. N-ar fi cazul s-o publicăm?[193]

Chiar acum n-o putem publica. Scrie-mi cînd am putea face treaba asta și *c u m* (căci ea necesită o serie de măsuri de precauție).

Cu salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

315

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE*

Prin fir direct

Rostov pe Don, Consiliul militar-revoluționar
al Frontului din Caucaz
Pentru *Ordjonikidze*

Te împuternicesc să aduci la cunoștința muntenilor din Caucaz că le promit să obțin aprobare din partea Consiliului Comisarilor Poporului să li se acorde un ajutor în bani. Pune-le la dispoziție în contul acestui ajutor o sumă de circa** 200 000 000 de ruble. Narimanov pleacă zilele acestea la Petrovsk, așa cum ai propus d-ta. Poți să-i comunici din partea d-tale domnului Uratadze că guvernul nu se opune venirii lui la Moscova; de asemenea, sînt întru totul de acord cu d-ta că nu trebuie

* În partea de jos a telegramei se află următoarele cuvinte, adăugate de V.I. Lenin: „Rog să fie transmisă la noapte, prin fir direct, la Rostov pe Don. *Lenin*". — *Nota red.*

** Subtitlul și cuvintele „le promit să obțin... în contul acestui ajutor o sumă de circa" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

să ne grăbim cu plecarea lui din Rostov spre a veni aici, şi ca atare las la latitudinea d-tale să stabileşti data plecării[194]. În ce priveşte chestiunile agrare, puteţi să acţionaţi independent, dar să-mi comunicaţi ce măsuri aţi luat în acest domeniu. Vă rog să ne informaţi mai des. Căutaţi să grăbiţi deplasarea trupelor pe Frontul de sud-vest.

Lenin

Scrisă la 15 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

316

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ŞI CEKĂI GUBERNIALE SARATOV

Prin fir direct

Saratov, preşedintelui comitetului executiv gubernial
Saratov, Cekăi guberniale
O copie la Saratov, comisarului gubernial pentru aprovizionare
O copie la Kamîşin, preşedintelui comitetului executiv judeţean

Confirm telegrama cu nr. 1 111 trimisă de *Ţiurupa*, comisarul poporului pentru aprovizionare[195], şi cer ca dispoziţiile cuprinse în ea să fie numaidecît aduse la îndeplinire; totodată îl oblig pe preşedintele comitetului executiv gubernial să controleze informaţiile trimise de comisarul gubernial pentru aprovizionare. În caz că aceste informaţii corespund realităţii, să fie pus la arest timp de trei zile preşedintele comitetului executiv judeţean din Kamîşin pentru că a intervenit în mod inadmisibil în desfăşurarea activităţii de aprovizionare, ceea

www.dacoromanica.ro

ce a prejudiciat interesele întregii ţări şi ale Armatei Roşii.

15.IV.1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

317

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

16.IV.1920

Tovarăşe Dzerjinski,

Dă, te rog, dispoziţie să se facă o anchetă *mai riguroasă*. Nu s-ar putea ca în comisia de anchetă să fie numiţi oameni imparţiali, şi nu dintre cei din Petrograd?

Am aflat, din încă o sursă (în afară de scrisorile ştiute, din cea trimisă de Kalmîkova), că în cazul de faţă Ceka locală a avut o comportare revoltătoare.

Trebuie să verifici lucrurile pînă la capăt şi cît mai repede.

Fii bun, te rog, şi, după lichidarea cazului, înapoiază-mi documentele alăturate şi dă dispoziţie secretarului d-tale să-mi comunice printr-o telefonogramă concluziile anchetei[196].

Cu salutări, al d-tale, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

318

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

16.IV.1920

Tovarăşe Vladimir Dmitrievici,

Te rog, *în caz că te-ai* restabilit (sau după ce te restabileşti *complet)*,

www.dacoromanica.ro

1) să verifici cazul cu martori şi *fără multă vîlvă;*
2) să-l chemi pe Ghil şi, pentru început, să-i dai doar *o mustrare (b l î n d ă)*, atrăgîndu-i atenţia că, ţinînd seama de comportarea lui bună de pînă acum, te limitezi la cea mai mică sancţiune, fără s-o treci în fişa personală, dar, dacă se mai întîmplă o dată, o păţeşte[197].

Cu salutări, al d-tale, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1958, în cartea: A.A. Strucikov, „Lenin şi poporul", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

319

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI V.M. ANDERSON

...Literatura revoluţionară rusă este nespus de preţioasă, îndeosebi acum, cînd depozitul analog, dar mai restrîns, al Academiei de ştiinţe n-a fost încă adus din evacuare, iar singurul păstrător al acestor „perle ale literaturii" în Petrograd este Biblioteca publică; şi dacă fondul ei de cărţi va fi afectat, pierderile vor fi ireparabile.

Într-un cuvînt, vă rog — mai mult chiar, vă implor — să binevoiţi, dacă credeţi de cuviinţă, să-mi trimiteţi un ordin prin care se interzice categoric să se împrumute cuiva pentru acasă literatură revoluţionară. În unele cazuri, fără sprijinul Moscovei, al dv. personal, sînt neputincios. Asemenea cereri se explică în majoritatea cazurilor prin considerente de comoditate din partea cititorilor. Motivul interzicerii împrumutului este simplu: „valoarea şi unicitatea" unor asemenea ediţii...

Tovarăşe Lunacearski,

Dă d-ta neapărat un asemenea ordin. Eu am să-l *semnez*[198].

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 16 sau 17 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

320

ÎNSEMNĂRI ŞI O REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI A. V. LUNACEARSKI

Tovarăşului V.I. Lenin,
preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Mi-aţi transmis o telegramă primită din Kazan care conţine o plîngere în legătură cu lipsa de semne monetare. Asemenea telegrame am primit şi din guberniile Veatka şi Vologda. Din lipsă de bani, învăţătorii din aceste gubernii n-au primit salariile de trei luni.

Reiese deci că în guberniile complet înfometate învăţătorii flămînzesc din lipsă de produse alimentare, iar în cele producătoare, cum sînt guberniile Kazan, Vologda şi Veatka, în care au posibilitatea practică de a se hrăni, ei flămînzesc din lipsă de bani.

Vă rog foarte mult, Vladimir Ilici, să daţi dispoziţie — sau să puneţi chestiunea în discuţia Consiliului Comisariatului Poporului — ca sumele de bani ce se alocă pentru nevoile guberniilor să fie distribuite proporţional, adică: dacă există o lipsă de bani de 10—20%, ea să fie distribuită proporţional între toate departamentele. Altfel, în practică se întîmplă că absolut toţi lucrătorii primesc salariile, cu excepţia celor din învăţămînt...

Către Micul C.C.P.: să se adopte o hotărîre în acest sens. Mai mult chiar: să se dea *prioritate* personalului didactic.

17/IV. *Lenin*

Scrisă la 17 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

321

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI ŞI CĂTRE MICUL C.C.P.

19.IV.1920

Tovarăşului Lunacearski
şi
Micului C.C.P.

Sculptorul S. Merkurov consideră că e complet nejust şi greşit procedeul prin care anularea comenzii ce i s-a

www.dacoromanica.ro

dat (la 30.XII.1919) de către Consiliul Comisarilor Poporului s-a făcut

(1) fără să i se comunice personal,

(2) fără ca el să fie înştiinţat în scris şi să i se prezinte o copie de pe hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului, prin care se anulează comanda.

De aceea el insistă ca pînă la 15.IV.1920 (termenul dat, prin hotărîrea C.C. din 23.II.1920, lui Alioşin şi colectivului său) să i se acorde dreptul de a prezenta un nou proiect[199].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

322

TELEGRAME ADRESATE LUI G.L. PEATAKOV

1

Ekaterinburg, Consiliul Armatei I a muncii.
Pentru Peatakov

Consiliul Comisarilor Poporului confirmă telegrama tovarăşului Vladimirski şi cere tuturor instituţiilor locale din regiunea Uralului ca în problema noii împărţiri administrative a guberniilor să dea dovadă de cea mai mare moderaţie şi prudenţă; totodată, el propune ca şi Consiliul Armatei I a muncii să se călăuzească după aceeaşi directivă şi, mai cu seamă, să nu instituie comisii speciale în această problemă[200].

20/IV. 1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

2

Ekaterinburg, Consiliul Armatei I a muncii.
Pentru Peatakov

Consiliul Comisarilor Poporului, în şedinţa sa din 20/IV.1920, a adoptat următoarea hotărîre: se sancţionează cu mustrare Consiliul Armatei I a muncii pentru

www.dacoromanica.ro

atitudinea insuficient de serioasă de care a dat dovadă în problema noii delimitări a guberniilor şi cere ca pe viitor acţiunile lui să fie mai temeinic pregătite, pentru a exclude posibilitatea obţinerii unor informaţii contradictorii de la organele locale.
20/IV.1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după texte dactilografiate semnate de V.I. Lenin

323

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ SERVICIULUI DE TRANSMISIUNI AL ARMATEI ROŞII, CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DIN TURKESTAN, CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 4-A, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF

O copie la Comitetul pentru construcţiile de stat, pentru tov. *Alferov*
O copie la Novouzensk, şantierul căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba, pentru *Budassi*
O copie la Moscova, administraţia şantierului căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba, Sadovaia Kudrinskaia, 13

Pentru deservirea şantierului căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba trebuie instalată în cel mai scurt timp o linie telefonică specială Saratov-Novouzensk, folosind în acest scop materialele aflate la dispoziţia Frontului din Turkestan. Raportaţi de începerea lucrărilor.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 22 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară la 24 iulie 1928, în ziarul „Pravda" nr. 170

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

324

CĂTRE SOVIETUL DIN PETROGRAD[201]

Tovarăşi,

Vă rog foarte mult ca, ori de cîte ori tovarăşul Gorki vi se adresează cu asemenea chestiuni, să-i daţi *t o t* concursul, iar dacă se ivesc obstacole, greutăţi sau obiecţii de un fel sau altul, să-mi comunicaţi numaidecît mie, arătînd în ce constau ele.

22/IV.1920 *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1925, în cartea „Un an de la moartea lui V.I. Lenin. 1924-21 ianuarie — 1925", Moscova — Leningrad

Se tipăreşte după manuscris

325

CĂTRE L. M. KARAHAN şi F. E. DZERJINSKI

22.IV.1920

Tovarăşilor Karahan şi Dzerjinski

M. F. Andreeva propune un mijloc de comunicaţie pentru primirea ziarelor şi a corespondenţei (primirea şi expedierea sau schimbul).

Rog să i se acorde tot sprijinul în vederea unei bune organizări a acestei acţiuni.

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

326

CĂTRE V.P. MILIUTIN[202]

1

Această incertitudine nu poate fi tolerată *nici un moment*. Dacă protestează careva, adresează-te *imediat*

www.dacoromanica.ro

РОССИЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВЕТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

Председатель Совета
РАБОЧЕЙ и КРЕСТЬЯНСКОЙ
ОБОРОНЫ.
—о—
Москва, Кремль.

27 IV 1920
№

Дорогой Константин Аркадьевич! Большое спасибо Вам за Вашу книгу и добрые слова. Если будет время в воскресенье, буду Вам сильно признателен приехать [illegible] за советую быть. Крепко, крепко Вам [illegible] и от всей души желаю Вам здоровья, здоровья и здоровья!

Ваш В. Ульянов (Ленин)

Manuscrisul scrisorii lui V.I. Lenin
către K.A. Timireazev. — 27 aprilie 1920

www.dacoromanica.ro

Consiliului Comisarilor Poporului (altfel vei fi d-ta vinovat).

S-a luat de la delegaţii germani *o dovadă* scrisă din care să reiasă că noi i-am încunoştinţat că *nu garantăm* că vor primi alimente, îmbrăcăminte şi locuinţe mai bune decît cele pe care le primesc muncitorii *de rînd* din Rusia?

2

1) *Discută neapărat* cu Cicerin.

2) *D-ta* trebuie să controlezi dacă s-a luat dovadă scrisă (să se ia neapărat sau, dacă nu, să se introducă în contract *întregul ei conţinut)*.

Scrisă la 23 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Projektor" nr. 4

Se tipăreşte după manuscris

327

CĂTRE K.A. TIMIREAZEV

27.IV.1920

Scumpe Klimentii Arkadievici,

Vă mulţumesc din toată inima pentru cartea dv. şi pentru cuvintele calde care o însoţesc[203]. Mi-a făcut o deosebită plăcere să citesc observaţiile dv. împotriva burgheziei şi în favoarea Puterii sovietice. Vă trimit un salut cordial şi vă urez din tot sufletul multă sănătate.

Al. dv., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1923, în revista „Ogonek" nr. 35

Se tipăreşte după manuscris

328

REZOLUŢIE PE O NOTĂ A LUI L.B. KRASIN

Trebuie să i se interzică revistei „Ekonomiceskaia Jizn" să publice date amănunţite cu privire la combustibil. Se prea poate ca ofensiva polonezilor să fie determinată, în parte, de incontinenţa

www.dacoromanica.ro

verbală ce domneşte la noi în această privinţă. Noi sîntem mari meşteri în a demonstra pe bază de cifre, în ziarele noastre, că, datorită unor cauze diverse, pieirea noastră e inevitabilă.

Către *Rîkov:* după părerea mea, e adevărat. Care e părerea d-tale?[204]

Scrisă înainte de 28 aprilie 1920 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

329

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[205]

Vladimirski este bolnav.

Telefonaţi la Comisariatul poporului pentru afacerile interne (lui Vasiliev?) şi spuneţi *să ia măsuri.*

Lenin

Scrisă la 29 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV — *Se tipăreşte după manuscris*

330

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşului Cicerin

Tovarăşe *Cicerin*, aş vrea să vă rog, pe dv. şi pe Fainberg (iar dacă sînteţi ocupat, pe un tovarăş indicat de dv., care să cunoască la perfecţie mişcarea socialistă din Anglia), să citiţi broşura mea *sau capitolul despre Anglia** şi să-mi spuneţi dacă nu sînt în ea greşeli sau

* Vezi *V.I. Lenin.* „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului", în Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 1—104. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

unele afirmații lipsite de tact. Dacă nu vă împovărez prea mult, v-aș ruga ca observațiile pe care le aveți de făcut să le scrieți separat cu creionul.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la începutul lui mai 1920
Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV
Se tipărește după manuscris

331

CĂTRE N.A. SEMAȘKO

3.V.1920

Pentru tov. Semașko sau,
dacă dînsul lipsește, pentru tov. *Soloviev*

Tovarășe Semașko,

Vă rog să-l primiți pe aducătorul acestei scrisori, tov. Dmitri Nikitici *Eroșenkov*, ajutor de medic. Dînsul mi-a fost recomandat de un tovarăș dintre cei mai de încredere. Tov. Eroșenkov are liber cîteva săptămîni (pînă ce va primi o însărcinare specială din partea noastră) și în acest timp ar vrea să mai învețe cîte ceva din ale medicinei și, totodată, să-i consacre toate forțele sale. Vă rog foarte mult să-i acordați tot sprijinul.

Al dv., *Lenin*

P.S. Tovarășul Eroșenkov a inventat o etuvă *de dezinfecție*, foarte *practică*. Trebuie verificată și dată în folosință.

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV
Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

332

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Extraurgentă

Prin fir direct
(pe răspunderea comisarilor de serviciu la telegraf)
Prin *Rostov* la *Baku*
Tovarăşului *Ordjonikidze*, oriunde s-ar afla

Pentru a doua oară vă rugăm să ne comunicaţi *de urgenţă*, fără a pierde nici un minut, ce motive v-au determinat să trimiteţi telegrama în legătură cu amînarea[206].

3/V. *Lenin**

Scrisă la 3 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat

333

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.I. KON**

Pentru Felix Kon, Kiev
O copie lui Racovski, Harkov

În privinţa lui Vinnicenko sîntem, în principiu, de acord. Pentru amănunte înţelegeţi-vă cu Racovski[207]. Comunicaţi-ne, pe scurt, cum se prezintă situaţia pe front şi care sînt perspectivele.

Lenin

Scrisă la 4 mai 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Telegrama a fost semnată şi de I.V. Stalin. — *Nota red.*
** Transmisă prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

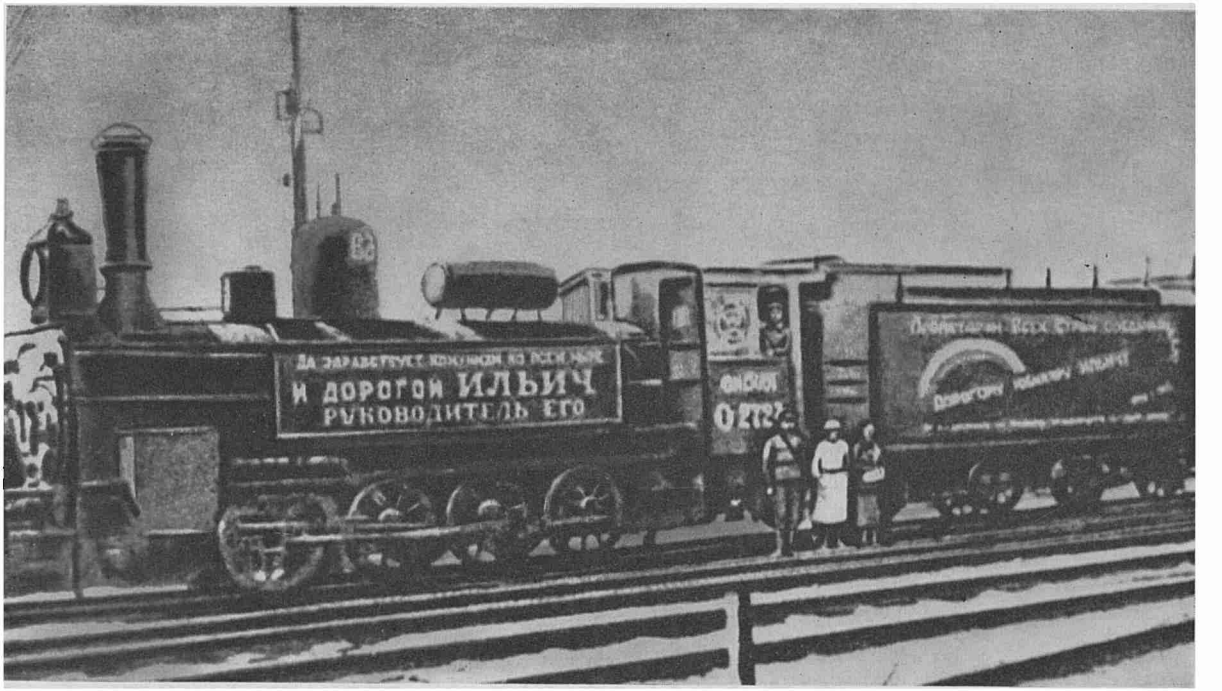

Tren cu produse alimentare trimis la Moscova de către muncitorii din Omsk
22 aprilie 1920

www.dacoromanica.ro

334

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE[205]

La Baku, prin Rostov
Pentru Ordjonikidze,
membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului caucazian

Să fie înmînată prin persoane de răspundere, iar după aceea să fie informat de primire tov. Skleanski, membru al Consiliului militar-revoluționar al republicii.

Comitetul Central vă ordonă să retrageți trupele de pe teritoriul Gruziei, spre granițele ei, și să vă abțineți de la orice acțiuni ofensive în Gruzia.

După tratativele purtate cu cei de la Tiflis a devenit evident că nu este exclusă o pace cu Gruzia.

Comunicați-ne imediat toate datele absolut precise în legătură cu răsculații[209].

Din însărcinarea Biroului Politic al Comitetului Central,
*Lenin**

Scrisă la 4 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text scris de o persoană necunoscută

335

CĂTRE L.D. TROȚKI[210]

Tovarășe Troțki,

După părerea mea, Cicerin are dreptate: să răspundem numaidecît că sîntem de acord 1) cu încetarea operațiilor militare (a) în Crimeea și (b) în Caucaz (avînd grijă să chibzuim bine fiecare cuvînt) și 2) cu tratative privind condițiile de evacuare a Crimeii *pe baza* unei amnistieri generale (și nimic mai mult) a albgardiștilor, precum și 3) cu participarea unui ofițer englez la tratativele cu Vranghel. Textul răspunsului ce urmează să-i

* Telegrama a fost semnată și de I.V. Stalin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

fie trimis lui Cicerin trebuie discutat chiar astăzi în Biroul Politic, pentru a fi expediat la noapte.

Lenin

Vom proceda la vot prin telefon:

Scrisă la 4 mai 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

336

CĂTRE P.I. POPOV, A.L. ŞEINMAN ŞI K.M. ŞVEDCIKOV

5.V.1920

Prin prezenta se instituie o comisie alcătuită din tovarăşii Popov, Şeinman şi Şvedcikov, care are sarcina de a obţine rezultate practice în ce priveşte aprovizionarea completă cu hîrtie pentru recensămînt, necesară Direcţiei centrale de statistică. Termen de încheiere a lucrărilor: trei zile.

Vă rog să-mi răspundeţi de îndeplinirea acestei dispoziţii printr-o adresă (sau o copie a acordului încheiat) care să fie semnată de toţi cei trei membri ai comisiei.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

337

CĂTRE M.N. POKROVSKI

5.V.1920

Tov. Pokrovski,

Am avut cîndva prilejul să discut cu tov. Lunacearski despre necesitatea editării unui bun dicţionar al limbii ruse*. Nu în genul dicţionarului „Dal", ci unul pe care

* V.I. Lenin se referă la scrisoarea sa către A.V. Lunacearski din 18 aprilie 1920 (vezi volumul de faţă, documentul 208). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

să-l poată folosi (și pe care să poată învăța) toată lumea, un dicționar, ca să zic așa, al limbii ruse clasice moderne (de la Pușkin și pînă la Gorki, bunăoară). Să alegem în acest scop vreo 30 de oameni de știință, sau cîți va fi nevoie, și să le acordăm rații alimentare; să luăm, bineînțeles, dintre aceia care nu pot fi folosiți în altă parte — și să-i punem la treabă.

Lunacearski spunea că s-a gîndit și el la treaba asta și că ea se face sau se va face.

Fii bun, te rog, și vezi dacă se face ceva. Și scrie-mi.

Al d-tale, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

338

CĂTRE SECRETARIATUL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[211]

Propun să fie dată următoarea directivă: toate articolele despre Polonia și despre războiul cu ea să fie în prealabil văzute de *redactorii*-șefi, care vor răspunde *personal* de conținutul lor. Să nu se întreacă măsura, adică să nu se propage șovinismul; să se facă totdeauna deosebire între pani și capitaliști, de o parte, și muncitorii și țăranii polonezi, de altă parte.

Lenin

Scrisă mai tîrziu de 6 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

339

CĂTRE V.P. MILIUTIN

Mă raliez întru totul la această declarație, trimisă de tovarășul Miliutin, ca și la aceea care a fost transmisă prin radio la 16.III.1920[212], și rog să se dea o dispoziție

www.dacoromanica.ro

prin care *orice* delegaţie de muncitori străini care vine în Rusia este obligată să dea o adeverinţă scrisă că a *luat notă* de conţinutul declaraţiei transmise prin radio şi al prezentului adaos, *care trebuie aduse la cunoştinţa* muncitorilor străini. E necesar ca aceştia să cunoască adevărul, să ştie că, venind la noi, vor avea de suportat unele privaţiuni.
6.V.1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1933, în: V.I. Lenin. Opere, ed. 2—3, vol. XXIX

Se tipăreşte după manuscris

340

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

6.V.1920

Tovarăşe Preobrajenski,

Tovarăşul Ganeţki ridică problema numirii lui ca membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior[213].

Propunerea trebuie să fie discutată în Biroul Politic şi să fie adunate toate referinţele, în special aceea a lui Krestinski, dacă tratamentul permite să fie deranjat.

Ganeţki nu este mulţumit de postul pe care-l deţine la Uniunea centrală a cooperativelor de consum, considerîndu-l prea mărunt pentru el.

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

341

REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I.E. GUKOVSKI

Potrivit unor informaţii demne de toată încrederea, care mi-au parvenit întîmplător în ultimele zile, Finlanda face intense pregătiri militare. Ea se pregăteşte în mod evident pentru un atac.
5 mai 1920

Gukovski

www.dacoromanica.ro

Să fie expediată cifrat organelor militare din Petrograd și lui Zinoviev, cu indicația ca deocamdată să nu fie adusă la cunoștința opiniei publice.

Să se adauge că și Litvinov ne-a trimis o informare în acest sens.

Scrisă la 6 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

342

CĂTRE MEMBRII BIROULUI ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Către membrii Biroului Organizatoric

Poate că ar fi bine să adoptăm următoarea hotărîre:

C.C. al P.C.(b) din Rusia să traseze ca directivă pentru C.C. al P.C.(b) din Ucraina *să dubleze* numărul lucrătorilor din domeniul aprovizionării, reducînd în acest scop, **fără cruțare,** personalul **tuturor** comisariatelor poporului, cu excepția celui pentru probleme militare.

7/V. *Lenin*

Scrisă la 7 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

343

CĂTRE BASIN

7.V.1920

Tovarășe Basin,

Vă rog să transmiteți mulțumirile mele regimentului 30 al comunarzilor roșii de pe Frontul din Turkestan

www.dacoromanica.ro

pentru făina şi macaroanele trimise, pe care le-am dat să le distribuie copiilor din Moscova.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

344

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE[214]

O asemenea măsură ar fi în totală contrazicere cu hotărîrea Comitetului Central. Ar putea avea urmări dăunătoare. Comitetul Central în nici un caz nu permite aşa ceva. Cerem în mod categoric să fie oprită aplicarea ei şi anulată clauza.

*Lenin**

Scrisă între 7 şi 12 mai 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie scrisă de mînă

345

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Cifrat

Tovarăşului Krasin

Sensul hotărîrii care a fost adoptată de Biroul Politic şi care v-a fost comunicată dv. este acesta: toate convenţiile pe bază de valută-aur pe care urmează să le încheiaţi trebuie să fie în prealabil aprobate de Biroul Politic. Este absolut necesar să economisim pe toate căile aurul. Biroul Politic nu vede nici un motiv temeinic pentru care să-şi anuleze hotărîrea.

Din însărcinarea Biroului Politic, *Lenin*

11 mai 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Telegrama a fost semnată şi de L. D. Troţki. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

346

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

(prin fir direct)
Cifrat

Pentru *Smilga*

Diviziile care, potrivit ordinului dat de comandantul-șef, urmează să fie trimise în vest trebuie să plece fără întîrziere. Urmăriți personal executarea acestui ordin. Luați măsuri ca aceste divizii să nu-și piardă din efectivul lor pe parcurs și ca ele să nu fie descompletate pentru necesitatea frontului înainte de plecare. Dacă socotiți că ar putea fi detașate și alte unități, ridicați această chestiune în fața comandantului-șef. E necesar să sprijinim cu mai multă energie Frontul de vest. Răspundeți-mi printr-o telegramă mai amănunțit.

*Lenin**

12.V.1920

Publicată pentru prima oară în 1934, în revista „Voina i Revoliuțiia" nr. 1

Se tipărește după un text scris de E.M. Skleanshi și completat și semnat de V.I. Lenin

347

CĂTRE I.V. STALIN[215]

Tovarășe Stalin,

Dacă găsești un cunoscător de nădejde, un specialist în acest domeniu, cere-i părerea și nu uita să mă informezi și pe mine.

Al d-tale, *Lenin*

13/V

Scrisă la 13 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* Cuvintele: „(prin fir direct), **Cifrat**" și „Răspundeți-mi printr-o telegramă mai amănunțit. 12.V.1920. *Lenin*" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

348

INDICAŢII PENTRU COMISARIATELE POPORULUI

La Comisariatul poporului pentru afacerile interne au fost pregătite diagramele de lucru în vederea primirii delegaţiei engleze, precum şi scurte rapoarte statistice şi un translator pentru limba engleză, care va da explicaţii. Dacă la celelalte comisariate nu au fost luate măsurile necesare, dispun ca ele să fie luate de urgenţă. În ceea ce priveşte tipărirea unor scurte rapoarte statistice, luaţi legătura cu Vorovski[216].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrise la 15 mai 1920

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăresc după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

349

CĂTRE A.E. BADAEV

16.V.1920

Petrograd
Tovarăşului Badaev
sau locţiitorului său

Vă rog să acordaţi grupului din Petrograd al Comisiei de stat pentru electrificare (conducător al grupului: Şatelen) *5 0* de raţii alimentare de ostaş roşu din spatele frontului şi *9* raţii alimentare pentru membrii de familie, fără să li se ia cartelele cu raţii civile.

Vă rog să mă informaţi printr-o telegramă cînd li s-a dat şi cît anume.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

350

CĂTRE A.S. SERAFIMOVICI[217]

Tovarăşului Serafimovici

21.V.1920

Scumpe tovarăşe,

Sora mea mi-a vorbit chiar acum de marea nenorocire ce s-a abătut asupra dv. Vă trimit o caldă strîngere de mînă şi vă urez curaj şi tărie sufletească. Îmi pare nespus de rău că n-am reuşit să-mi realizez dorinţa de a vă vedea mai des şi de a vă cunoaşte mai de aproape. Dar operele dv., ca şi cele relatate de sora mea, mi-au inspirat o profundă simpatie pentru dv., şi tare aş vrea să vă spun cît de *necesară* este acum muncitorilor şi nouă tuturor munca dv. şi cît de mult aveţi nevoie acum de tărie sufletească pentru a vă învinge durerea şi a vă impune hotărîrea să vă întoarceţi la munca dv. Iertaţi-mă că vă scriu aşa în grabă. Încă o dată: o caldă strîngere de mînă.

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: V. Veşnev. „A. Serafimovici, maestru al cuvîntului“

Se tipăreşte după manuscris

351

UNOR TOVARĂŞI DIN PETROGRAD

Către tovarăşii din Petrograd care se ocupă de editarea broşurii mele despre „stîngişti“*:

1) Rog să se confrunte *ultima* corectură *cu corectura* de faţă şi să se introducă modificările respective;

2) rog să-mi fie trimisă *înapoi* corectura alăturată;

3) la „completare“ rog *în special* să se îndrepte pasajele de la p. *3*, notate *pe margine* prin semnele:

1)))

şi 2))) (după ce se face controlul, să mi se restituie);

* Este vorba de cartea lui V.I. Lenin „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului“, publicată de Editura de stat la Petrograd în iunie 1920 (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 1—104). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

4) rog să mi se comunice printr-o telefonogramă *numele* tovarășului care *răspunde* de control și de forma definitivă a lucrării (totodată și *data* apariției);

5) *nu e nevoie* să mai așteptați alte modificări de la mine.

23/V. 1920. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

352

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Dată fiind hotărîrea, deosebit de riguroasă, adoptată în ședința Biroului Politic, este necesar să urmăriți respectarea ei mai cu seamă în zilele de sărbătoare[218]. După părerea mea, atunci cînd plecați (adică atunci cînd împrejurări deosebite vă cer să plecați de la serviciu) trebuie *să comunicați telefonistelor* numărul de telefon *de acasă*, pentru ca, la nevoie, să vi se poată telefona; în acest caz, cel ce face controlul **nu va putea spune că n-a găsit-o pe secretară.**

Repet: chibzuind bine (și avînd grijă), puteți face în așa fel ca *cel de la control să nu poată spune:* „n-am găsit-o pe secretară".

La noi, pe cît se vede, nu s-a introdus serviciul de noapte al secretarilor. De aceea trebuie *folosite* telefonistele de noapte.

Scrisă nu mai tîrziu de 25 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

353

*CĂTRE L.A. FOTIEVA

25.V.1920

În legătură cu directiva Comitetului Central de a lua toate măsurile pentru întărirea disciplinei, în special

www.dacoromanica.ro

pentru cei ce sînt de gardă în zilele de duminică şi de sărbători, vă rog să întocmiţi şi să-mi prezentaţi spre semnare un regulament de funcţionare a gărzii efectuate de către persoanele *responsabile* (Gleasser, Volodiceva, Kizas etc.) la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului şi al Consiliului Apărării în zilele de *duminică* şi *de sărbători* în special (precum şi în zilele de lucru). *Orele* etc.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

354

RADIOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.F. FRUNZE

Prin radio

Taşkent,
Comisia pentru treburile Turkestanului
Tovarăşului Eliava,
pentru Frunze

Cum staţi cu petrolul? Ce rezerve există? Instalaţiile sînt intacte? Cît se extrage? Ce măsuri s-au luat pentru sporirea producţiei? Cît se repartizează pentru export şi cît pentru nevoile căilor ferate din regiune?*

Lenin

Scrisă la 25 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

* La sfîrşitul radiogramei se află aceste cuvinte adăugate de V.I. Lenin: „Se va cere recipisă de la postul de radio". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

355

*CĂTRE TOȚI COMISARII POPORULUI[219]

în special către: comisarul poporului pentru agricultură,
comisarul poporului pentru aprovizionare
și comisarul poporului pentru problemele muncii

26.V.1920

Vă rog să acordați tot sprijinul dv. formării în cel mai scurt timp a trenului „Caucazul de nord" și încadrării lui cu lucrători politici și instructori pricepuți.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

356

CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUȚIONAR AL REPUBLICII

N-ați putea da dispoziție să se facă pentru mine o hartă a Frontului de est pe care să figureze linia frontului:
1) înainte de ofensiva poloneză (la 1, 15 sau 30.IV??);
2) la maximum de înaintare a polonezilor (la 10 sau 15.V?);
3) în prezent (la 25, 24 sau 26.V)?

Scrisă la 26 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

357

CĂTRE L.A. FOTIEVA

În adresele către Sovietele din Moscova și Petrograd (prin care li se aduce la cunoștință hotărîrea de azi cu

www.dacoromanica.ro

privire la grădinile de legume)[220] trebuie adăugat că aşteptăm să ne comunice şi măsurile luate pentru întocmirea unei evidenţe a surplusurilor de legume şi a cantităţilor ce urmează a fi predate de grădinarii din jurul acestor oraşe*.

Scrisă la 27 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

358

REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI CAUCAZIAN[221]

Să se aprobe această cerere, dar numai cu condiţia:

1) ca *anumiţi* tovarăşi de acolo să-şi asume în mod special răspunderea pentru această acţiune;

2) să se ia măsuri *speciale* de dezarmare;

3) să nu fie eliberaţi oameni deosebit de periculoşi (listele să fie controlate de Ceka).

Scrisă nu mai devreme de 27 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

359

CĂTRE G.V. CICERIN

Tov. Cicerin,

Vă trimit scrisoarea mea către muncitorii englezi**. Nu sînt mulţumit de ea: eram obosit şi treaba a mers greu de tot. Dacă sînteţi de părere că nu trebuie s-o trimit, scrieţi-mi cîteva rînduri prin aducătorul acestei

* Pe acest document se află o însemnare a Lidiei Fotieva, în care ea întreabă: „în procesul-verbal sau numai în telefonogramă?" şi în care cuvintele „numai în telefonogramă" sînt subliniate de trei ori de V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Vezi Opere complete, vol. 4, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 124—128. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

scrisori (el se întoarce imediat); *în afară de asta* o să caut să mai vorbesc cu dv. la telefon[222].

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 30 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

360

CĂTRE G.V. CICERIN

Tov. Cicerin,

Căutați neapărat să profitați de venirea tovarășului Stalin la Moscova (pentru 2—3 zile): stați de vorbă cu dînsul *personal* și strîngeți (acum imediat și *după* plecarea lui, adică să vă mai trimită de pe front) *tot* materialul în legătură cu ajutorul pe care Anglia l-a dat lui Vranghel.

Strîngeți cu grijă totul și, peste o săptămînă sau două, *publicați* acest material cu o notă calmă de protest (fără injurii), pentru a demonstra astfel că Anglia *a ocolit adevărul*[223].

Cu salutări, *Lenin*

P.S. I-am trimis lui Buharin (și *pentru dv.)* scrisoarea mea către muncitorii englezi. *Dați-i un telefon.*

Scrisă la 30 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

361

TELEGRAMĂ ADRESATĂ AUTORITĂȚILOR PORTUARE DE LA MAREA NEAGRĂ

În numele Consiliului Muncii și Apărării confirm următoarea telegramă trimisă de tov. Rîkov, membru al Consiliului Muncii și Apărării[224]. „În caz că în porturile

www.dacoromanica.ro

de la Marea Neagră vor sosi vapoare comerciale aparținînd unor state străine, este interzisă efectuarea oricăror rechiziții sau confiscări de mărfuri; cei ce se vor face vinovați de încălcarea acestei dispoziții vor fi trimiși în fața Tribunalului revoluționar. Sosirea vapoarelor străine trebuie anunțată imediat la Moscova, Comisariatului poporului pentru comerțul exterior".

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 31 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul blanchetei de telegramă

362

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD

Nijni, pentru președintele comitetului executiv gubernial

Am fost informați că, în urma unei hotărîri a Comitetului executiv gubernial Nijni Novgorod, în ziua de duminică 30 mai nu s-a lucrat la încărcarea cerealelor. Avînd în vedere că aprovizionarea Frontului de vest, a Petrogradului și a Moscovei se face aproape numai pe seama transporturilor pe apă, sistarea lucrărilor de încărcare fie și pentru o singură zi este o măsură inadmisibilă, condamnabilă. Vă cer să luați măsuri ca pe viitor asemenea cazuri să nu se mai repete. Comunicați-mi imediat de executare.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă la 31 mai sau 1 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de L.A. Folieva și semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

363

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Kremenciug pentru tov. *Stalin*
Se va înmîna tovarășului *Stalin* personal, pentru a fi descifrată de dînsul

Pe Frontul de vest situația s-a dovedit a fi mai proastă decît au crezut Tuhacevski și comandantul-șef; de aceea trebuie ca diviziile cerute de d-ta să fie trimise acolo, iar de pe Frontul caucazian să nu mai luăm nimic, fiindcă în părțile acelea au izbucnit răscoale și situația este extrem de îngrijorătoare. Troțki are grijă să-ți trimită completări din diviziile aflate în Crimeea, ceea ce îți va da, eventual, posibilitatea de a disloca două-trei divizii și a le îndrepta spre Kiev. Caută să concentrezi unitățile d-tale și să continui neapărat, cu mai multă energie, ofensiva începută. N-ai uitat, desigur, că, printr-o hotărîre a Biroului Politic, ofensiva în direcția Crimeii este suspendată pînă ce el va adopta o nouă hotărîre[225].

Lenin

Scrisă la 2 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

364

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

Întreabă, te rog, la telefon pe toți membrii C.C.P. *(și pe tov. Kamenev)* dacă sînt de acord să se introducă în „constituția" (aprobată ieri) a Micului Consiliu[226] o completare în sensul că și *președintele C.C.P. poate supune* spre examinare Micului Consiliu diferite probleme.

Răspunsurile lor notează-le chiar aici, pe acest bilet.

2/VI. *Lenin*

P e n t r u:

C o n t r a:

Scrisă la 2 iunie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

365

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Este necesar să se întreprindă cele mai urgente și mai drastice acțiuni pentru dezarmarea completă a burgheziei și a țăranilor, precum și a elementelor nesigure. Comunicați-mi exact ce s-a făcut în acest sens și ce rezultate au fost obținute.

Lenin

Scrisă la 3 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de un necunoscut

366

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE[227]

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de sud
Pentru Ordjonikidze

Am primit scrisoarea dv., din care reiese că vă simțiți ofensat. Degeaba considerați această întrebare — obligatorie pentru mine — ca o dovadă de neîncredere. Sper că încă înainte de întrevederea noastră veți renunța la acest ton de om ofensat.

Lenin

Scrisă la 3 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

367

CĂTRE L.D. TROȚKI[228]

Asta-i o adevărată utopie. Nu crezi că ne-ar cere jertfe prea mari? Am sacrifica o mulțime de soldați. Trebuie să ne mai gîndim, să chibzuim îndelung. De aceea pro-

www.dacoromanica.ro

pun să-i răspundem lui Stalin în felul următor: „Propunerea d-tale de a începe ofensiva în direcția Crimeii e un lucru atît de serios, încît trebuie să ne informăm și să chibzuim cu multă atenție. Așteaptă răspunsul nostru. *Lenin, Troțki*"*.

Scrisă la 3 iunie 1920

Publicată pentru prima oară parțial în 1960, în „Istoria războiului civil din U.R.S.S. 1917—1922", vol. 5

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după o copie dactilografiată

368

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tovarășului Krestinski. Urgent.

(Se va anexa telegrama din Siberia în legătură cu recensămîntul, precum și referatul lui Popov.)

Propun ca chiar astăzi să se ceară, la telefon, tovarășilor din Biroul Politic să se pronunțe asupra unei hotărîri de felul acesta:

> e necesar ca recensămîntul din Siberia să se desfășoare, neapărat, în mod concomitent cu cel din Rusia, iar în locul unor elemente locale îndoielnice și suspecte de simpatie față de Kolceak să fie chemați muncitori din guberniile înfometate ale Rusiei.

Dacă ei nu sînt de acord, trebuie convocată pentru mîine, 5.VI, dimineața, o ședință a Biroului Politic. O să fie nevoie de mai puțin de 1 000 de muncitori. N-o să fie greu să-i transportăm, iar folosul o să fie considerabil.

Scrisă la 4 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* În copia dactilografiată urmează: „Scrisă de mîna lui Lenin". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

369

CĂTRE V.V. VOROVSKI și V.P. MILIUTIN

Tovarășilor Vorovski (Editura de stat)
și Miliutin (C.E.S.)

Tovarășii din Kirghizia ne roagă să-i ajutăm să-și procure
o turnătorie de litere,
utilaj tipografic
și hîrtie.

Vă rog foarte mult să-i primiți și să le acordați tot sprijinul.

4/VI.1920. *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

370

CĂTRE L.D. TROȚKI[229]

1

Tov. Troțki,

Trebuie să comunici toate astea comandantului-șef și să-i ceri părerea. După ce primești răspunsul, te rog să-mi trimiți concluzia d-tale la ședința Consiliului Apărării sau, dacă nu, o să vorbim la telefon (dacă ședința n-o să se termine prea tîrziu).

Lenin

2

S-ar putea să fie un capriciu. Însă trebuie să discutăm de urgență. Și ce măsuri extraordinare ar trebui luate?

Lenin

Scrisă la 4 iunie 1920

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

371

UN SCHIMB DE BILEŢELE CU K.A. ALFEROV[230]

CĂTRE G. A. ALFEROV

Tovarăşe Alferov,

Tahtamîşev lucrează la dv.? *Îl hrăniţi prost?* De ce e aşa de slab şi de palid?

RĂSPUNSUL LUI K.A. ALFEROV

El e membru al Colegiului superior, trăieşte din raţia obişnuită, munceşte fără să ţină seama de ore. *Alferov.*

CĂTRE K.A. ALFEROV

Trebuie să i se fixeze, într-un fel sau altul, o raţie alimentară *mai mare.*

Această situaţie nu poate fi tolerată. Trebuie să se facă excepţie.

Scrisă la 4 iunie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

372

CĂTRE S.I. BOTIN

4.VI.1920

Tovarăşe Botin,

Aţi spus tovarăşului Belenki că experienţele ar putea fi făcute vineri (adică astăzi)[231]. S-a întîmplat un eveniment politic-militar *deosebit*, de aşa natură că ne-ar putea face să pierdem *în mod inutil*, în zilele acestea, *multe mii* de ostaşi roşii. De aceea e pentru mine o datorie imperioasă să vă rog în mod insistent să grăbiţi experienţa *şi s-o faceţi* neapărat *a s t ă z i* dacă există o cît de mică posibilitate în acest sens (toată munca *brută*, cum e, de pildă, reglarea motorului, trebuie s-o lăsaţi în grija *altora;* să nu vă ocupaţi personal de toate fleacurile).

www.dacoromanica.ro

Vă rog foarte mult să-mi răspundeți imediat, prin aducătorul acestei scrisori, și cît mai precis și mai amănunțit posibil; nu v-aș grăbi atîta dacă nu s-ar impune să luăm *numaidecît* o hotărîre politică-strategică extrem de importantă.

Răspundeți-mi amănunțit:

(1) dacă puteți să grăbiți la maximum lucrările;

(2) cînd veți face prima experiență și cînd o veți termina (ipotetic).

Cu salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

373

CĂTRE S.I. BOTIN*

4.VI, orele $11^1/_2$ seara

Tovarășe Botin,

Astăzi cînd ați fost la mine n-am avut liber decît două minute, fiindcă mă aflam într-o ședință importantă, de la care am fost chemat ca să vorbesc cu dv.

Acum am liber un sfert de oră și de aceea pot (și trebuie) să vă explic mai clar și mai amănunțit că s-au comis greșeli evidente și că trebuie să le lichidăm fățiș, cinstit, fără nici o ezitare. Altfel, o treabă deosebit de serioasă riscă să se soldeze printr-un eșec.

Greșeala dv. a fost, în primul rînd, că ați manifestat neîncredere față de „specialist“[232], ceea ce l-a împiedicat din capul locului să spună *totul* și să organizeze repede *experiența;* în al doilea rînd, că dv. personal, sustrăgîndu-vă de la munca *adevărată*, ați efectuat o muncă „brută“, pregătitoare, deși toată această muncă „brută“, pregătitoare, trebuia *neapărat* lăsată în seama mecanicilor, montorilor, electricienilor etc., din care puteam găsi o *duzină*. Or, pentru a delimita munca dv. *efectivă* de cea

* Pe plic se află următoarea indicație scrisă de V.I. Lenin: „Tovarășului Belenki, cu rugămintea de a o preda tovarășului Botin (și de a primi răspuns din partea lui)“. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pregătitoare sau auxiliară este nevoie de sfatul *permanent* al „specialistului".

Acum mi-ați promis că veți avea încredere deplină în „specialist" și cred că v-ați convins pe deplin de spiritul lui partinic și de devotamentul lui absolut față de revoluție. De aceea trebuie să vă rog să vă respectați *întru totul* promisiunea (altfel greșelile *se vor repeta* inevitabil). Chiar mîine dimineață *să arătați* și *să relatați t o t u l „specialistului"* (în timp ce *ajutorii* vor aduce vagoanele și vor executa lucrările pregătitoare). În aceste condiții, cu ajutorul „specialistului", *experiențele* vor avea loc fără întîrziere.

Vă rog să-mi trimiteți un răspuns prin care să-mi promiteți acest lucru.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 4 iunie 1920

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în „Krasnaia Gazeta" nr. 17

Se tipărește după manuscris

374

CĂTRE V.A. OBUH

5.VI.1920

Scumpe Vladimir Aleksandrovici,

Chiar acum am aflat de la Maria Ilinicina de moartea fiului dumneavoastră. Pe amîndoi știrea asta ne-a lovit ca un trăsnet. Probabil că dînsul suferea de inimă. Permiteți-mi ca, în numele meu, al Nadejdei Konstantinovna și al Mariei Ilinicina, să vă trimit o caldă strîngere de mînă, dumneavoastră și soției dumneavoastră, pe care, spre regretul meu, n-am avut încă ocazia s-o cunosc. Trebuie foarte multă fermitate pentru ca, în condițiile unei oboseli extreme, ale unei munci excesive, să puteți rezista amîndoi acestei lovituri. Și, totuși, trebuie să

www.dacoromanica.ro

rezistați, pentru că avem prea puțini lucrători. Încă o dată, o caldă strîngere de mînă!

Al dumneavoastră, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1960, în revista „Voprosi Istorii KPSS" nr. 2

Se tipărește după manuscris

375

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Tovarășului Smirnov,

președintele Comitetului revoluționar din Siberia

De acord cu Biroul Politic, drept răspuns la telegrama dv. cu nr. 4 451/c, vă comunic: în Siberia recensămîntul trebuie făcut tot în acest an, concomitent cu cel din Rusia. Mîine pleacă Paikes.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 5 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după textul consemnat de Lidia Fotieva și semnat de V.I. Lenin

376

CĂTRE G.L. VOLLENBERG

8.VI.1920

Tovarășului Vollenberg,
membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf
O copie tovarășului Liubovici

Tovarășe Vollenberg,

Cu o săptămînă în urmă v-am trimis prin tov. Belenki (de la Ceka) o adresă prin care ceream să se repare linia telefonică pe care urma s-o indice dînsul.

Linia continuă să funcționeze din cale-afară de prost:

www.dacoromanica.ro

de la 50 de verste se aude mai prost decît se aude de la 600—750 Petrogradul sau Harkovul!!

Se pare că organizarea şi disciplina în domeniul serviciului telefonic se prezintă prost de tot.

Vă rog să-mi trimiteţi:

1) o copie de pe prima dispoziţie pe care aţi dat-o pentru a se pune la punct această linie telefonică (precum şi racordarea ei directă cu centrala de la etajul III al Kremlinului, de la C.C.P.);

2) o copie de pe cea de-a doua dispoziţie în acest sens, pe care vă rog s-o faceţi imediat;

3) numele şi prenumele (precum şi funcţia) persoanelor care răspund de îndeplinirea acestei dispoziţii, ca şi de *întreţinerea* liniilor telefonice. Vă rog să comunicaţi tuturor acestor persoane că pentru proasta funcţionare a transmisiunilor vor fi trase la răspundere şi sancţionate conform legilor din timp de război.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

377

CĂTRE P.I. POPOV

Direcţia centrală de statistică, pentru tov. Popov

Vă rog să-mi trimiteţi pentru scurt timp:

1) un volum cu datele centralizatoare ale recensămîntului agricol din 1907 din Germania (rezultatele pe întreaga Germanie, datele cu privire la munca salariată şi muncitorii agricoli);

2) un volum cu datele centralizatoare ale recensămîntului agricol din Austria, rezultatele pentru Austria, pare-se, din 1902.

www.dacoromanica.ro

La mine se mai află încă...*
Dacă aveţi nevoie de ele, vi le trimit imediat.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 8 iunie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată*

378

UN BILET PENTRU L.M. KARAHAN ŞI O TELEGRAMĂ PENTRU M.M. LITVINOV ŞI L.B. KRASIN

Tov. Karahan,

Vă rog să trimiteţi lui Litvinov şi lui Krasin o telegramă cifrată cu următorul conţinut:

La Paris, arrondissement XIV, pe strada Victor Considérant, 5, stă monsieur Weisbein, la care se află în păstrare un geamantan cu arhivă de-a partidului şi de-a mea personală[233]. Căutaţi să-l scoateţi de acolo în modul cel mai conspirativ. Weisbein lucrează la agenţia „Florence", bulevardul Saint-Michel, 40.

Lenin

Scrisă la 9 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

379

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL IRKUTSK SAU COMITETULUI REVOLUŢIONAR GUBERNIAL IRKUTSK

10.VI.1920

1) *I r k u t s k.* Comitetul executiv gubernial sau comitetul revoluţionar gubernial
2) O copie la *Omsk*, pentru Smirnov, preşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia

Vă rog să daţi tot sprijinul lui Ivan Lukici Prominski, un tovarăş de-al meu de deportare în Siberia, actualmente

* În copia dactilografiată fraza este întreruptă aici. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ungător de vagoane la depoul Innokentievski. Adresa: Innokentievskaia, strada a patra comercială, nr. 195, casa Lukianov. Totodată, vă rog să-i transmiteți telegrafic salutări din partea mea și, în fine, să-l transferați la calea ferată Altai într-un post mai bun. E deja bătrîn. Comunicați-mi telegrafic ce ați făcut.

Lenin

Publicată pentru prima oară (în facsimilul copiei) în 1924, în revista „Ogonek", nr. 34

Se tipărește după manuscris

380

CĂTRE G.V. CICERIN[234]

Asta e o minciună sfruntată cu care încearcă să împuieze capul proștilor.

Au dat armament, dau cărbune *și flotă* și fac declarații prin **intermediul** lui „Wise" (= Bullitt?).

Vă recomand: 1) să trimiteți lui Krasin o telegramă cifrată în care să-i spuneți: „ticălosul de Lloyd George vă minte cu nerușinare, să nu credeți nimic din ce spune el; căutați să-l trageți voi pe sfoară";

2) să-i trimiteți lui Curzon o telegramă persiflantă (în care să-i spuneți: desigur, dacă i-ați dat *deja* armament, ofensiva a început-o **el**, iar nu *voi;* și dacă i-ați dat *cărbune*, folosește **el** vapoarele, iar nu voi, și altele în genul acesta).

Lenin

Scrisă la 11 iunie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

381

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ

Comunică lui Nikolaev și lui Belenki că nu e cazul să mi se adreseze mie într-o chestiune pe care trebuie s-o rezolve singuri. N-are rost să-mi ceară mie soluții, cînd

www.dacoromanica.ro

eu nu pot să stau de vorbă cu *toți* cei implicați și să cercetez lucrurile la fața locului[235]. Am indicat ce colegiu trebuie să arbitreze, să strîngă informații și să adopte o hotărîre oficială, printr-un vot în toată regula. Propun să procedeze tocmai în felul acesta: să cîntărească toate datele și informațiile, să ia o hotărîre, iar după aceea să-mi comunice hotărîrea, care să poarte semnătura tuturor.

Lenin

Scrisă la 11 iunie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

382

CĂTRE D.S. LEȘCENKO

Dat fiind că fotografiile și documentele în legătură cu procesul miniștrilor lui Kolceak, aduse de tov. Goihbarg, prezintă o importanță cu totul deosebită și sînt de mare actualitate, dispun să se facă *imediat* cópii după aceste fotografii și documente, iar tov. Goihbarg să întocmească scurte comentarii, astfel ca să se monteze o serie de filme pentru *cinematografe*, care să cunoască o cît mai largă difuzare.

Comunicați-mi de executare de două ori pe săptămînă.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 12 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1925, în cartea: G. Bolteanski. „Lenin și cinematografia", Moscova—Leningrad

Se tipărește după textul cărții

383

*CĂTRE SECȚIA COMBUSTIBIL A SOVIETULUI DIN MOSCOVA

16.VI.1920

Dragi tovarăși,

Vă trimit alăturat hotărîrea din 11.VI a Consiliului Muncii și Apărării[236] și vă rog, *din partea mea*, să acordați *cea mai mare* atenție acestei probleme.

www.dacoromanica.ro

Putem *şi trebuie* să mobilizăm toată populaţia Moscovei şi să scoatem *pe braţe* din păduri o cantitate suficientă de lemne (să zicem, cîte un metru cub de fiecare bărbat adult în timp de trei luni — iau cifra asta cu titlu de exemplu, fiindcă specialiştii o să calculeze mai precis) pînă la gările căilor ferate normale şi înguste.

Dacă nu vor fi luate măsuri *extraordinare*, voi cere personal, în Consiliul Apărării şi în Comitetul Central, nu numai arestarea persoanelor responsabile, dar şi împuşcarea lor. Neglijenţa şi pasivitatea nu pot fi tolerate.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 26 septembrie 1942, în ziarul „Pravda" nr. 269

Se tipăreşte după manuscris

384

CĂTRE A.I. RÎKOV[237]

Tovarăşului Rîkov sau tovarăşului Miliutin, cu rugămintea de a-mi trimite atît referatul unui *specialist*, cît şi avizul lor.

16.VI. *Lenin*

Scrisă la 16 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

385

CĂTRE I.E. RUDZUTAK

18.VI.1920

Tov. Rudzutak este însărcinat cu convocarea unei consfătuiri a departamentelor interesate, în vederea unificării lucrărilor de întocmire a evidenţei şi de repartizare a forţei de muncă (C.E.S., C.C.S. din Rusia, Comisa-

www.dacoromanica.ro

riatul poporului pentru problemele muncii și Comitetul principal pentru problemele muncii).

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

386

CĂTRE A.M. GHELLER[238]

18.VI.1920

Tov. Gheller,

Vă trimit *toate* materialele (adică pe cele de care dispun).

Întocmiți numaidecît o listă *completă* a acestor materiale.

Am să fac rost de „Avanti!" și am să vi-l trimit.

Întocmiți o listă a documentelor *deosebit de importante*, iar pe cele *extrem* de importante, care *dovedesc* abaterea reformiștilor (și a lui Turati et Co. în special) de la disciplină și hotărîri, dați-le la tradus.

(În legătură cu Serrati, „Comunismo" nr. 10 din 15—29.II.1920, p. 693:

„Simile opera di epurazione — di «purificazione» ha scritto Francesco Misiano nello stesso «*Soviet*» — può essere verammente opportune ed utile, sopratutto se si tratti di chi risolutamente si oppònga alla propaganda per la realizzazione dei principi fissati a Bologna[239] come mèta del nostrò movimento"*.) N.B. ×

Tocmai asemenea texte trebuie **găsite, identificate** și reproduse în mod exact. ×

Al dv., *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* — „O asemenea acțiune de epurare — de «*purificare*» — scria Francesco Misiano în același «*Soviet*» — poate fi cu adevărat oportună și folositoare, în special dacă e vorba de acei care se ridică cu hotărîre împotriva propagandei în favoarea înfăptuirii principiilor stabilite la Bologna drept scop al mișcării noastre" (sublinierile aparțin lui V.I. Lenin). — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

387

*CĂTRE INTENDENTUL CASEI DE OASPEŢI NR. 2

O copie pentru tov. Şotman

19 iunie 1920

Apartamentul nr. 439 din Casa de oaspeţi nr. 2, care e ocupat de tov. A.V. Şotman, rămîne în timpul cînd e dînsul plecat la dispoziţia Comitetului Central al Partidului Comunist Finlandez şi nu poate fi ocupat de altcineva fără o aprobare specială din partea Consiliului Comisarilor Poporului.

Tovarăşilor care vin din Finlanda trebuie să li se acorde tot sprijinul şi să li se distribuie alimente pe baza normelor generale sau, mai bine zis, pe baza unor norme mărite, ca oaspeţi.

Preşedintele C.C.P.

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

388

CĂTRE B.G. KAPLUN

Tov. Kaplun,

Vă rog să-i acordaţi lui Gorki tot sprijinul pentru dotarea clădirii Comisiei de expertiză[240] cu mijloacele necesare pentru combaterea incendiilor.

Fiţi bun şi comunicaţi-mi ce s-a făcut şi cînd anume.

Treaba asta, pe cît se spune, este tărăgănată în mod îngrozitor.

Cu salutări comuniste,
V. Ulianov (Lenin)

20.VI.1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

389

CĂTRE M.N. POKROVSKI[241]

Tov. Pokrovski,

După părerea lui Gorki, este neapărat necesar să-i ajutăm. Vă rog să vă spuneți și dv. părerea.

20/VI. *Lenin*

Scrisă la 20 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

390

CĂTRE A.N. MEREJIN[242]

Tov. Merejin,

Ar trebui (pe baza datelor furnizate de Rafes și de alții) să formulăm punctul suplimentar cam în felul următor:

Experiența dictaturii proletare în Ucraina, în acele părți ale ei în care se observă îndeosebi o populație eterogenă, precum și în Bielorusia (și + ? + ? Ungaria?), a arătat că lupta națională, nu numai sub forma pogromurilor, de care nu ne scutește nici cea mai democratică republică burgheză, dar și sub forma măruntelor mîncătorii care se întind peste tot, dispare aproape cu desăvîrșire. Acest lucru se explică prin următoarele cauze: 1) interesul, atenția, toate resursele spirituale ale muncitorilor și ale țăranilor muncitori, în general, sînt absorbite în întregime de marea luptă împotriva burgheziei, o luptă care unește strîns pe oamenii muncii de toate naționalitățile; 2) dictatura proletariatului înăbușă „libertatea" de acțiune a marii și micii burghezii, a intelectualității burgheze, libertate care înseamnă folosirea de către burghezie a forțelor, a influenței, a cunoștințelor sale pentru întețirea luptei de clasă.

www.dacoromanica.ro

Nu s-ar putea completa punctul 2 cu unele cazuri concrete — — ?

Scrisă între 21 iunie și 26 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

391

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE

22.VI.1920

Prin prezenta dispun ca cetățeanului *Tîrkov*, unul dintre ultimii mohicani ai eroicului grup de narodovoliști implicat în procesul din martie în legătură cu asasinarea lui Alexandru al II-lea și care se află acum la o vîrstă foarte înaintată, să i se acorde, pentru el și pentru familia lui, două-trei deseatine din fosta lui moșie și două vaci.

Cu executarea urgentă a acestei dispoziții sînt însărcinați comisarul poporului pentru agricultură, tov. Sereda, și comisarul poporului pentru aprovizionare, tov. Țiurupa (sau adjunctul lui), care se vor pune de acord, *telegrafic*, cu comitetul executiv al guberniei respective*.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Rog pe comisarii poporului să se pronunțe, sub semnătură, dacă sînt sau nu de acord.

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* În partea de sus a acestui document V.I. Lenin a scris: „Să mi se amintească că **Comisariatul poporului pentru agricultură** trebuie să-mi comunice **de executare**" [142]. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

392

CĂTRE I.S. GANEŢKI

22.VI

Tov. Ganeţki,

Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît azi numirea dv. ca membru al colegiului.

Concediul are un caracter obligator: acesta este, după părerea mea, sensul hotărîrii adoptate de Biroul Politic[244]. Avutul statului trebuie cruţat. Toţi au spus şi au arătat pe bază de fapte concrete că sînteţi *surmenat*.

Şi de ce să nu vă odihniţi?

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 22 iunie 1920

Publicată pentru prima oară la 13 februarie 1924, în ziarul „Pravda" nr. 35

Se tipăreşte după manuscris

393

*TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV JUDEŢEAN PODOLSK, GUBERNIA MOSCOVA

22.VI.1920

În urma explicaţiilor suplimentare date de tov. Vever, am examinat încă o dată hotărîrea mea cu privire la persoana d-sale[245] şi vă fac cunoscut că această hotărîre rămîne valabilă şi trebuie executată.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

394

CĂTRE G.V. CICERIN[246]

Vinovat de toate astea este tov. Karahan.

Nu ştie *cum* trebuie procedat în Republica sovietică:

www.dacoromanica.ro

1) să facă un extras din procesul-verbal al şedinţei Biroului Politic,
2) pe baza lui să scoată *o hotărîre* a Micului C.C.P. (care să fie semnată de mine) sau a comisarului respectiv,
3) în caz de neexecutare, să mi se plîngă mie oficial *după 24* de ore,
4) să repete mereu această plîngere.

Cine nu ştie aşa ceva e un naiv.

24/VI. *Lenin*

Scrisă la 24 iunie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

395

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşului Zinoviev, preşedintele Comitetului executiv al Sovietului din Petrograd

Renumitul fiziolog Pavlov cere să i se permită să plece în străinătate, deoarece se află într-o situaţie materială precară. Mă îndoiesc că ar fi raţional să i se permită să iasă din ţară, întrucît odată, venind vorba de asta, a spus că, fiind un om sincer, nu va putea, în caz că se vor isca discuţii în acest sens, să nu se pronunţe împotriva Puterii sovietice şi a comunismului din Rusia.

Totodată acest savant prezintă o valoare culturală atît de mare, încît nu ne e permis să-l reţinem cu sila în Rusia, dacă nu-i asigurăm condiţii materiale acceptabile.

De aceea ar fi de dorit să i se acorde, ca o excepţie, o raţie mărită de produse alimentare şi, în general, să se urmărească ca el, spre deosebire de alţii, să aibă condiţii de viaţă mai mult sau mai puţin confortabile.

Mi s-a spus că la casele de odihnă de la Petrograd s-au creat condiţii de viaţă foarte bune. Ceva asemănător ar trebui să se facă şi pentru profesorul Pavlov la el acasă.

Tov.Lunacearski are să se adreseze tovarăşului Badaev

www.dacoromanica.ro

cu o propunere în acest sens. Te rog să-i acorzi tot sprijinul cuvenit[247].

25/VI. *Lenin*

Scrisă la 25 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

396

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ARMATEI A 2-a A MUNCII

Saratov.
Consiliul Armatei a 2-a a muncii

Conform hotărîrii din 25 iunie a Consiliului Apărării[248], vă ordon să luați măsuri energice pentru terminarea cît mai urgentă a lucrărilor de construcție a liniei ferate Aleksandrov—Gai—Emba și a conductei de petrol. Raportați de executare.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 25 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de L.A. Fotieva și semnat de V.I. Lenin

397

*CĂTRE INSTITUȚIILE SOVIETICE DIN SIBERIA

26. VI. 1920

Vă rog să acordați tot sprijinul aducătorului acestei scrisori,
tovarășul Ilia Danilovici *Putințev*,
pentru organizarea unei grădinițe de copii și a altor instituții de acest fel în localitatea lui din județul Pavlodar, gubernia Semipalatinsk.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

398

NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ[249]

Controlaţi *cînd* am cerut să trimită raportul*.

Trebuie să li se pună în vedere că orice tărăgănare e inadmisibilă. Ei sînt obligaţi să ne trimită imediat un răspuns concis; o amînare (trebuie să precizeze pentru *c î t e* zile) le vom acorda numai pentru un raport mai amănunţit.

Prezentaţi-mi textul telegramei noastre de răspuns.

Scrisă la 28 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

399

O TELEGRAMĂ PENTRU A.E. BADAEV ŞI O DISPOZIŢIE PENTRU D.I. KURSKI

Petrograd.
Comitetul executiv. Pentru Badaev
O copie pentru secţia agricolă gubernială

În chestiunea prezentării materialelor cu privire la predarea produselor legumicole v-aţi făcut vinovat de o tărăgăneală inadmisibilă. Prima telefonogramă v-a fost trimisă la 28 mai, a doua la 22 iunie şi abia după telegrama din 26 iunie, semnată de secretarul Trilisser, a venit şi răspunsul dv. Trebuie să prezentaţi imediat un scurt raport. Comunicaţi-ne precis de cîte zile de amînare aveţi nevoie pentru întocmirea unui raport mai amănunţit. În caz că nu vom primi, imediat, un scurt raport şi, în termenul cel mai scurt, un raport mai amănunţit, cei vinovaţi vor fi traşi la răspundere cu toată rigoarea.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

* Vezi documentul următor. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

O copie pentru tov. Kurski: aduceți-i în fața justiției, pentru tărăgăneală birocratică.

Raportați de executare*.

Lenin

Scrisă la 29 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de Lidia Fotieva și completat și semnat de V.I. Lenin

400

CĂTRE A.M. NIKOLAEV

29.VI.1920

Tov. Nikolaev,

Trebuie să profităm de acest proces-verbal și de cooptarea dv. *(în sfîrșit*, capriciosul nostru[250] începe să înțeleagă că fără specialist nu se poate!) pentru a *adopta o hotărîre definitivă* și a schimba *în mod radical* toată organizarea.

1) Studiați cu atenție procesul-verbal și chestionați-l pe mecanicul de la centrala electrică;

2) pe baza celor constatate, hotăriți dv. înșivă dacă merită *să fie continuate* experiențele;

3) dacă sînteți de părere că merită, atunci vom întocmi *în scris* o înțelegere precisă prin care îi vom acorda specialistului (adică d-voastră) *toate* drepturile, iar *eu* voi garanta inventatorului că vom păstra *secretul*.

Și atunci o să începeți să lucrați serios, adică să antrenați diferiți specialiști într-o serie de sarcini de specialitate auxiliare, iar *un singur specialist* (d-voastră) *va fi inițiat* în toate secretele.

Cu salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* Acest adaos — de la cuvintele „O copie pentru tov. Kurski" și pînă la sfîrșit — a fost scris de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

401

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

Tovarășului *P r e o b r a j e n s k i*

1) Cereți Editurii de stat să tipărească în cel mai scurt timp (cu unele prescurtări) cartea

Keynes: „The economic consequences of the peace"*;

2) să aranjeze cu *o s e r i e* de docenți ca să traducă lucrări economice *noi*, dintre *cele mai bune* (după indicațiile date de Radek și Buharin) și să compileze unele scrieri de acest gen;

3) s-o atragă pe Liubov Akselrod la redactarea lucrărilor de la secția *filozofie;*

4) să editeze *o serie* de traduceri ale materialiștilor (din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea) și *o serie* de compilații din operele lor.

Lenin

29.VI.1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

402

*CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DIN MOSCOVA

Vă trimit, alăturat, un extras din broșura „Cum se poate pregăti mîncarea fără foc" (p. 43 din „Mica bibliotecă a gospodinei" nr. 1, ed. C.E.S., Moscova, 1918) și vă rog să-mi comunicați rezultatele concursului pentru cele mai bune termosuri, organizat de secția alimentație a Sovietului din Moscova[252].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 29 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* — „Consecințele economice ale păcii". [251]. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

403

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

prin Allilueva

Totul să fie cifrat și transmis imediat

Tov. Ordjonikidze,

Zinoviev are să vă transmită numaidecît o importantă sarcină internațională[253]. În afară de asta, am lămurit lucrurile și am ajuns la concluzia că, în calitate de membru al comandamentului frontului și al organului superior local de partid, vă mențineți toate drepturile și împuternicirile. Încă o dată vă rog să nu vă pierdeți cumpătul și să mai aveți un pic de răbdare.

În afară de asta, vă revine sarcina de a îndruma întreaga politică externă și internă a Azerbaidjanului și de a urmări îndeplinirea directivelor Comitetului Central și ale Comisariatului poporului pentru afacerile externe cu privire la Persia, Armenia și Gruzia[254].

Aștept răspuns.

Lenin

Scrisă la 29 sau 30 iunie 1920

Publicată pentru prima oară parțial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

404

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI

30.VI.1920

Către Micul Consiliu

Cîte o copie pentru 1) Comisariatul poporului pentrn afacerile externe

2) Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților

Tov. Marchlewski îmi face cunoscut că trecerea *comisiei de lichidare a treburilor fostului Regat al Poloniei* de la

www.dacoromanica.ro

Comisariatul poporului pentru problemele naţionalităţilor la Comisariatul poporului pentru afacerile externe se face cu prea mare încetineală.

Vă rog să *urgentaţi* examinarea (definitivă) a acestei probleme şi să-mi comunicaţi precis cînd va fi rezolvată.

Preşed. C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

405

COMPLETĂRI LA O DISPOZIŢIE A LUI NOVIKOV

Pentru mecanicul Kalinkin

Potrivit unei dispoziţii date de tov. Lenin, trebuie făcute următoarele modificări la instalaţia telefonică din cabinetul său: 1) firul particular care se termină cu butonul nr. 2 din tabloul de pe birou să fie iarăşi legat cu firul din biroul tov. Skleanski. 2) Aparatul

#

telefonic de la firul particular de legătură cu cartierul general de campanie (nou instalat) să fie scos provizoriu din circuit, dar să rămînă pe loc pentru eventualitatea că legătura prin acest fir particular cu cartierul general de campanie va trebui refăcută. Verificarea aparatelor instalate în acest cabinet se va face zilnic între orele 9 şi 10 dimineaţa şi 5 şi 6 după-amiază. Pentru operaţiile indicate la punctele 1 şi 2 se va cere aprobarea tovarăşului Lenin, iar dispoziţia de la urmă va fi riguros executată.

numai la aceste ore

Inginer *Novikov*

Dacă aceasta poate servi la întărirea sunetului (adică să fie mai puternic decît cel de la Harkov), atunci să nu-l scoată din circuit, dar să facă neapărat în aşa fel încît să nu sune la nici o verificare (în general să nu sune).

Nu s-ar auzi mai bine de la Harkov dacă centrala (de la etajul 3, Consiliul Comisarilor Poporului) ar face legătura nu prin statul-major de campanie (ca în momentul de faţă), ci direct prin centrala interurbană?

+ Se va adăuga: amplificatorul de pe biroul meu (cu un receptor suspendat), care acum este racordat cu

www.dacoromanica.ro

mica mea centrală de 10 numere, va fi legat cu telefonul meu care leagă cabinetul meu cu centrala mare (Kremlin, etajul 3, C.C.P.).

Scrisă în iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

406

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

Petrograd, pentru Zinoviev

Luni, cel mai tîrziu, am să-ţi trimit, în primul rînd, tezele cu privire la sarcinile congresului*, iar în al doilea rînd, un articol sau o recenzie a noii cărţi a lui Otto Bauer împotriva bolşevismului[255]. Sper că o să aveţi timp să le tipăriţi. Comunică-mi dacă eşti de acord. Moscova, Kremlin,

Lenin

3.VII.1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

407

CĂTRE L.A. FOTIEVA

Lidia Aleksandrovna,

Multe mulţumiri. Ai organizat totul foarte bine. Sînt de acord pentru miercuri

de la 6 la 7 (fix) — francezii[256]	Fixează
(vor începe la 6 progr.)	aceste ore
De la 7 la 9 Consiliul Apărării	şi reaminteşte-mi
Între 9 şi 10 (fix) — Murphy	marţi

Te rog să-mi trimiţi:

* Este vorba de „Teze cu privire la sarcinile fundamentale ale Congresului al II-lea al Internaţionalei Comuniste" (vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 184—211). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1) Colecţia „Internaţionalei Comuniste"; e în cabinetul meu, lîngă masă; pe etajera turnantă se află un volum legat în roşu cu nr. *1—8* din „Internaţionala Comunistă", precum şi nr. *9* + nr. *10* nelegate.

Chiar asta este colecţia.

2) „Imperialismul" (ediţia 1 sau, mai bine, a 2-a). Nu ştiu unde se află. Caută şi fă rost de această broşură pentru 2—3 zile de la Bonci, Stepanov, Nevski sau Preobrajenski.

Tocmai pleacă Dmitri Ilici şi o să caute el la mine acasă şi în dulapul din cabinet.

Nu trebuie să-mi trimiţi rapoartele despre tratativele de pace cu finlandezii.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 3 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

408

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI I.N. SMIRNOV

Vladimir Ilici,

Vă trimit date absolut *exacte, verificate la faţa locului de oamenii noştri*, cu privire la mărfurile care se află pe cheiurile noastre şi care sînt destinate exportului. Toate mărfurile *sînt ambalate* şi peste două săptămîni vor fi expediate spre gurile fluviului Obi.

Am făcut ce ni s-a cerut, dar mă tem că valoarea acestor mărfuri e de 2—3 ori mai mare decît a acelora care ne vor fi aduse din Suedia.

Faceţi presiuni asupra Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, ca să caute să profite de acest surplus.

Smirnov

Tovarăşului *K r a s i n*

1) Înapoiaţi-mi această scrisoare, *cu a v i z u l* dv.
2) Faceţi *p r e s i u n i* serioase.
3) Trimiteţi-mi o copie cu **măsurile** luate[257].

Lenin

Scrisă între 3 şi 13 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

409

CĂTRE L.A. FOTIEVA[258]

Trimite-mi *numai* ultimele 10—12 numere din:

„L'Humanité",
„Rote Fahne" de la Berlin,
„ „ de la Viena,
„Daily Herald",
„Avanti!",

iar pe viitor să-mi trimiţi numai aceste ziare şi numai numerele cele mai recente.

Scrisă după 3 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

410

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

Se va înmîna comisarului de serviciu

Petrograd,
pentru Zinoviev

Tovarăşe Zinoviev,

Tezele am să ţi le trimit mîine*, luni. Aranjează în aşa fel ca să le primeşti fără întîrziere. Trebuie să ceri lui Kobeţki şi Vorovski să scrie neapărat, pînă la congres, o critică „serioasă" la adresa partidelor de stînga din Norvegia şi Suedia[259]. Trebuie să avem un material exact şi complet. Cu translatorii pentru congres lucrurile trebuie organizate din vreme; să fie repartizaţi toţi, după limbile pe care le cunosc, în aşa fel ca să poată traduce direct şi simultan germanilor, francezilor şi englezilor. Atunci o să dureze mai puţin. De limba rusă,

* Este vorba de „Teze cu privire la sarcinile fundamentale ale Congresului al II-lea al Internaţionalei Comuniste" (vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 184— 211). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

pe cît se vede, o să fie nevoie, fiindcă e clar că oamenii vor cere să se țină ședință într-o sală de teatru.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 4 iulie 1920

Se publică pentru prima oară, după textul blanchetei de telegramă

411

CĂTRE D.I. KURSKI[260]

Au fost luate măsuri pentru a se proceda *i m e d i a t* (1) la constituirea de organe ale *Puterii sovietice* în regiunile eliberate; (2) la convocarea de *c o n g r e s e* ale Sovietelor; (3) la izgonirea *moșierilor* și împărțirea unei părți din pămînturile lor țăranilor săraci, iar a celeilalte părți *Sovietelor* de muncitori agricoli?

Scrisă între 4 și 11 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

412

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

1

Ar trebui să editățm în limba germană (și în alte limbi) cărticica mea despre *imperialism*, întrucît problema fundamentală* e mereu la *ordinea zilei*.

Ce părere ai?

Dacă ești de acord, *pe cine* să-l însărcinăm cu treaba asta?

2

Aș vrea să scriu o nouă prefață.

Cînd este *u l t i m u l* termen?

* Este vorba de cartea lui V.I. Lenin „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului" (vezi Opere complete, vol. 27, București, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 307–432). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

3

Angajați în acest scop un docent sau doi care să găsească sursele citatelor în principalele biblioteci.
Le găsesc ei.[261]

Scrisă înainte de 6 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

413
CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tov. Zinoviev,

Îți trimit prefața la „Imperialism"*.
Te rog să dai dispoziție ca să mai fie tipărit *ca anexă Manifestul de la Basel* din 1912. (Textul german nu e greu de găsit: doar aveți „arhiva" lui Grinberg etc.)
Tezele d-tale cu privire la Soviete și la condițiile de creare a lor le-am primit, dar am avut timp doar să le parcurg la repezeală. N-am nimic de obiectat.

7.VII. Cu salutări, *Lenin*

Ce se aude cu cuvîntările mele și cu rapoartele pe care urmează să le prezint la congres?[262]. Va trebui să le pregătesc în limba germană sau în limba franceză? Cred că cuvîntarea de deschidere (ca și alte cuvîntări) va fi cazul s-o rostesc *în rușește* (pentru că e aproape sigur că vor fi rostite într-o sală de teatru, în prezența unui public rus). Se vor face traduceri. Și, din moment ce există teze, trebuie vorbit foarte pe scurt, cu referiri la conținutul lor. Care e părerea d-tale? (Raportul în problema agrară va fi prezentat de Marchlewski; mie îmi revine misiunea să prezint raportul în problema *națională* și să rostesc cuvîntarea *de deschidere*, și atîta tot?)

Scrisă la 7 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* Vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 27, București, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 311—317. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

414

*CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAȚIE[263]

O copie la *Harkov*, pentru *Ksandrov*

Ordon, în numele Consiliului Muncii și Apărării*, să se dea telegrafic o circulară pe întreaga rețea de căi ferate prin care să se interzică în mod categoric rechiziționarea cărbunelui fără aprobarea reprezentantului oficial al Direcției generale a combustibilului sau a lui Ksandrov, împuternicitul Consiliului Apărării; totodată, să se interzică oricui să facă vreo rechiziție, schimbare de destinație sau oprire a transporturilor de cocs sau de cărbuni de forjă, indiferent de scopul ce l-ar urmări sau de destinația pe care ar vrea să le-o dea.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 7 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipărește după un text dactilografiat, corectat și semnat de V.I. Lenin

415

CĂTRE A.M. NIKOLAEV

Tovarășe Nikolaev,

Am primit scrisoarea dv. din 7.VII.

Mă bucură mult că acum ați început cum trebuie.

Vă recomand (1) să cereți în mod mai oficial și mai insistent să vi se dezvăluie *imediat t o a t e* secretele.

(2) Dispozitivul, dacă se poate, să fie montat pe suporturi speciale de lemn, astfel ca să poată fi scos din vagon imediat (poate că ar fi mai bine să folosiți o platformă în loc de vagon) și încărcat într-un camion, pus *p e p ă m î n t* etc. (fiindcă inventatorul spune că experiența care i-a reușit *nu* a fost făcută în vagon).

* Cuvintele „Consiliului Muncii și Apărării" au fost scrise de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(3) Dacă ajungeți la concluzia că e vorba de ceva serios, nu faceți economie de bani și de oameni pentru a *accelera* lucrările.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 7 iulie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

416

CĂTRE M.M. GRUZENBERG

Tov. Gruzenberg,

Tov. Murphy mi-a spus că în traducerea *tezelor* sînt multe monstruozități stilistice.

Trebuie să vă asumați sarcina de a asigura o bună redactare a traducerii *tuturor* tezelor (sau să organizați numaidecît un *grup* de sprijin în acest scop).

Sfătuiți-vă în acest sens cu englezii.

În legătură cu Wijnkoop: declarația lui (scrisă de *el* în limba engleză) i-am trimis-o lui Radek. Dacă este scrisă într-o englezească perfectă, nu știu. *Luați de la Radek tot ce i-am trimis* (dacă e nevoie, trimiteți-i această scrisoare) și verificați, vă rog, dacă textul e bine formulat în limba engleză. (Conținutul declarației: *partidul* olandez nu poate fi făcut răspunzător de „stîngism"; asta e *o chestiune care privește* doar *pe unii* din membrii săi.)

(Să se tipărească numai această declarație și declarația mea că am făcut modificări în text[264].)

Trebuie să urmăriți cu toată atenția ca traducerile în limba engleză să fie de bună calitate și ar fi indicat să organizați un grup de englezi care *să răspundă* de treaba asta (să-și asume *în scris* asemenea răspundere), altfel o să ne vorbească lumea de rău (și pe dv. la fel).

8/VII. Cu salutări, al dv., *Lenin*

Scrisa la 8 iulie 1920

Publicată pentru prima oară parțial în 1960, în revista „Voprosîi Istorii KPSS" nr. 3

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

417

*CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU OCROTIREA SĂNĂTĂŢII[265]

După cîte am fost informat, dv. dispuneţi de peliculă cinematografică pe care n-o folosiţi.

Dat fiind că secţia cinematografie a Comisariatului poporului pentru învăţămînt are mare nevoie de asemenea peliculă şi că sînt în curs o serie de lucrări urgente care prezintă o deosebită importanţă agitatorică, vă rog să-i predaţi măcar o parte din rezerva dv. de peliculă*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 8 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

418

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Pentru membrii Biroului Politic

Propun să se traseze lui Krasin şi întregii delegaţii următoarea directivă:

„Să dea dovadă de mai multă fermitate şi să nu se teamă de o întrerupere temporară a tratativelor"[266].

9.VII. *Lenin*

Scrisă la 9 iulie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Pe acest document se află următoarele cuvinte, adăugate de L.A. Fotieva: „Din însărcinarea lui V.I., vă rog să-mi comunicaţi de îndeplinirea acestei dispoziţii. *L. Fotieva*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

419
CĂTRE L.B. KAMENEV ŞI G.V. CICERIN

Pentru Kamenev şi Cicerin

Planul tovarăşului Kamenev e fundamental greşit[267]. Tratativele cu Anglia trebuie să aibă *numai* un caracter comercial. Cicerin n-are dreptate. În Anglia trebuie trimis *numai* un „negustor": dacă ei îi dau ceva cu $2^1/_4$ copeici, el să caute să obţină cu $1^3/_4$.

Orice demascări în cazul de faţă ar fi dăunătoare. Nu mai sîntem în 1918. Pentru aşa ceva există Comintern-ul. Toate argumentele lui Kamenev pledează *împotriva* trimiterii lui.

10/VII. *Lenin*

P.S. Deocamdată să numim pe Krasin, Vorovski şi vreo 2—3 locţiitori[268].

Lenin

Scrisă la 10 iulie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

420
ÎNSEMNĂRI ŞI O REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I.N. SMIRNOV

Moscova, *Kremlin*, tovarăşului *Lenin*
O copie la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, tovarăşului *Ţiurupa*

Omsk, 9 iulie. Jumătate din guberniile Altai şi Tomsk sînt cuprinse de o răscoală chiaburească, pe care căutăm s-o înăbuşim cu forţa armată. Cauza răscoalei este lipsa de mărfuri. Chiaburilor răsculaţi le confiscăm cerealele, care, toate, nu sînt treierate. E nevoie să trimiteţi de urgenţă aici braţe de lucru pentru treierat şi încărcat; dacă nu trimiteţi muncitori, nu vom putea să luăm cerealele. Avem nevoie chiar acum, numai pentru gubernia Altai, de cel puţin 7 000 de muncitori. Dacă întîrziaţi, pierdem momentul. Lămuriţi ce posibilităţi există şi comunicaţi-ne; dacă nu ne puteţi trimite, atunci anulăm numaidecît ordinul de confiscare, pentru

www.dacoromanica.ro

că cerealele nu sînt treierate şi nu sînt păzite, iar chiaburii o să le dea foc...

Preşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia,
Smirnov

Insist să le dăm tot ajutorul posibil. Directiva Comitetului Central trebuie să fie: grăbiţi-vă prin toate mijloacele. Vă trimitem oameni.

Pentru Ţiurupa, Şmidt (Comisariatul poporului pentru problemele muncii) şi Direcţia generală pentru problemele muncii:

să se trimită chiar acum, de urgenţă; să se depună toate eforturile.

Lenin

Scrisă la 11 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

421

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Tov. Skleanski,

Vă rog să-mi înapoiaţi această scrisoare[269] împreună cu o notă din partea dv. din care să se vadă ce *s-a făcut*, ce se va face şi *c î n d a n u m e*.

Lenin

Scrisă între 11 şi 15 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

422

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN[270]

Prin telefon lui *S t a l i n*, la *Harkov:*

S-a primit o notă de la Curzon. El propune un armistiţiu cu Polonia în condiţiile retragerii armatei poloneze dincolo de linia ce i-a fost indicată de conferinţa de pace

www.dacoromanica.ro

din anul trecut[271]: Grodno, Ialovka, Nemirov, Brest-Litovsk, Dorogusk, Ustilug, Krîlov. Această linie traversează Galiția între Peremîșl și Rava-Ruskaia și merge pînă la Munții Carpați. Spre est, totul ne rămîne nouă. Armata noastră trebuie să se retragă cu 50 de kilometri spre est de *această* linie. La Londra va avea loc o conferință a reprezentanților Rusiei Sovietice, Poloniei, Letoniei și Finlandei, sub patronajul conferinței de pace. La lucrările ei vor fi admiși să participe și reprezentanți ai Galiției de est. Noi putem trimite pe oricine ca reprezentanți. Ni se propune să încheiem un armistițiu cu Vranghel, cu condiția ca el să se retragă în Crimeea. Vranghel se duce la Londra ca să discute soarta armatei sale, dar nu ca membru al conferinței. Ni se dă o săptămînă pentru răspuns. În afară de asta, în nota lui Curzon se spune că guvernul polonez este de acord să încheie pace cu Rusia pe baza acestor condiții.

Acesta e conținutul notei lui Curzon. Îl rog pe Stalin:

1) să urgenteze ordinul de a se intensifica la maximum ofensiva;

2) să-mi comunice care e părerea lui (a lui Stalin).

Eu personal cred însă că toate acestea sînt o șarlatanie curată, prin care se urmărește anexarea Crimeii, așa cum reiese din nota lor impertinentă. Ei vor să smulgă victoria din mîinile noastre cu ajutorul unor promisiuni șarlatănești.

Lenin

Notați-vă *răspunsul* lui Stalin și transmiteți-mi-l prin telefon.

Lenin

Scrisă la 12 sau 13 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1950, în: V.I. Lenin. Opere, ed. a 4-a, vol. 31

Se lipărește după textul scris de mîna unui necunoscut și completat și corectat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

423

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Tov. Skleanski,

Situația internațională, și în special propunerea lui Curzon (anexarea Crimeii în schimbul unui armistițiu cu Polonia; linia Grodno-Belostok)[272], ne impune să grăbim *din răsputeri* ofensiva împotriva Poloniei.

Se face acest lucru? Se iau toate măsurile necesare? Se procedează cu destulă energie?

Lenin

Scrisă la 12 sau 13 iulie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

424

CĂTRE F.A. ROTȘTEIN

15.VII.1920

Scumpe tovarăș,

Vă mulțumesc din suflet pentru scrisorile dv., în care găsesc întotdeauna informații extrem de prețioase. Vă trimit alăturat o scrisoare din partea soției mele și vă rog să transmiteți salutările mele soției și familiei dv., cu care mă vedeam adeseori la dv. acasă, la Londra.

În ce privește venirea dv. în Rusia, eu am unele șovăieli. Prezența dv. acolo, la Londra, este deosebit de importantă pentru cauză. N-au decît să vă expulzeze; să vedem dacă o să aibă curajul. Trebuie doar să vă prindă cu ceva, altfel o să fie scandal. Nu sînt împotriva venirii dv. în Rusia, ca să vedeți cum mai arată lucrurile, dar mă tem că ar fi păgubitor pentru cauză să părăsiți Anglia.

În ce privește delegația, o să analizăm zilele acestea chestiunea sub toate aspectele. La fel și răspunsul către Curzon[273], care, după părerea mea, vrea pur și simplu să ne tragă pe sfoară. Dar n-o să reușească.

www.dacoromanica.ro

În ce privește publicațiile, am luat măsuri speciale ca să vi se trimită. Trebuie să știți că pe ruși, ca să facă cum trebuie un lucru oricît de simplu, e nevoie să-i certi de 20 de ori și să-i controlezi de 30 de ori. Urmăriți dacă vi se trimite totul și semnalați întîrzierile (adresîndu-vă, măcar din cînd în cînd, și mie), și eu voi face toate demersurile pentru ca să primiți mai regulat publicațiile.

Cred că e deosebit de prețioasă participarea dv. ca îndrumător (ceea ce se poate face prin scris și în secret) la mișcarea anglo-saxonă. O importanță cu totul deosebită prezintă aici îndreptarea liniei. Veți primi broșura mea îndreptată împotriva „stîngiștilor"*, precum și rezoluțiile (proiectele) pentru Congresul al II-lea al Internaționalei; țin mult de tot să știu care e părerea dv.

O caldă strîngere de mînă și cele mai bune urări!

Al dv., *Lenin*

Expediată la Londra *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

425

CĂTRE MICUL C.C.P.

Am refuzat să-l semnez pentru că e lăbărțat și neclar. Propun să fie refăcut, astfel ca să fie mai precis (ce anume înseamnă, *mai concret* vorbind, „a introduce în rețea"?), și să-mi fie prezentat din nou *împreună* cu instrucțiunile[274].

15/VII. *Lenin*

Scrisă la 15 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV *Se tipărește după manuscris*

* Este vorba de cartea lui V.I. Lenin „«Stîngismul», boala copilăriei comunismului" (vezi Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 1—104). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

426

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA ŞI I.V. STALIN

17.VII.1920

Totul cifrat

Smolensk, Consiliul militar-revoluţionar
al Frontului de est.
Pentru Smilga. Urgent.
Harkov,
Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de sud-vest.
Pentru Stalin. Urgent.

Plenara Comitetului Central a adoptat aproape în întregime propunerile făcute de mine[275]. Veţi primi textul lor complet. Trimiteţi-mi neapărat de două ori pe săptămînă, prin cifru, informaţii mai amănunţite despre modul cum se desfăşoară operaţiile şi despre mersul lucrurilor.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1938, în revista „Bolşevik" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

427

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KAMENEV

Pentru *Kamenev*

1. Trebuie să dai cea mai mare atenţie strîngerii materialelor apărute în presa engleză, din care reiese că pentru burghezia engleză ar fi mai avantajos să încheie acorduri comerciale cu republicile sovietice decît să facă încercări inutile şi chiar ruinătoare de a le sugruma. Trebuie să strîngeţi asemenea materiale pentru noi şi, în afară de asta, să discutaţi cu oameni pricepuţi dacă n-ar fi bine ca, în plus, să angajăm un fel de agenţie de publicaţii

www.dacoromanica.ro

sau un birou pentru editarea broşurilor de acest fel, prezentarea de referate, difuzarea lor etc. D-ta ştii, desigur, cu cine trebuie să te sfătuieşti în primul rînd în legătură cu toate acestea.

2. Prin intermediul unor oameni special desemnaţi trebuie să organizezi strîngerea sistematică, cumpărarea — fără a te zgîrci la parale — şi trimiterea în ţară, în cîte 5 exemplare, a unor cărţi, articole, broşuri, tăieturi din ziare — îndeosebi din cele ce apar în limba engleză, dar şi din celelalte — în legătură cu diverse probleme ale economiei moderne. Drept model îţi poate servi cartea lui Keynes „Consecinţele economice ale păcii". Asemenea publicaţii trebuie strînse în mod sistematic.

3. Acelaşi lucru — dar numai cu ajutorul unor oameni care să se ocupe în mod special de asta — trebuie făcut pentru a strînge şi trimite în ţară, în cîte 20 de exemplare, diverse publicaţii periodice, în special broşuri şi procese-verbale aparţinînd următoarelor 4 orientări: 1 — comunistă, 2 — de centru (cum e, de pildă, partidul independent din Anglia), 3 — anarhistă sau apropiată de ea, 4 — sindicalistă etc.

4. Toate acestea trebuie organizate oficial, în baza unui contract autentificat, şi în mod obligatoriu prin intermediul cuiva care să fie de cetăţenie engleză şi să nu fie comunist.

5. Mie personal te rog să-mi trimiţi: 1) nişte îndreptare statistice bune, cît mai recente, şi nişte buletine statistice sinoptice în domeniul geografiei, politicii şi economiei, în special în limbile engleză şi franceză, care se pot găsi mai uşor la Londra, şi 2) două termosuri bune.

Lenin

Dictată la telefon la 17 iulie 1920

Se publică pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

428
TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KAMENEV, M.M. GRUZENBERG ŞI K.B. RADEK

În ediţia engleză a broşurii mele despre „boala copilăriei"* s-a strecurat următoarea greşeală. Traducătorul a tradus după manuscris, în timp ce autorul a făcut în ediţia rusă anumite îndreptări şi modificări în text. Îl rog pe tov. Kamenev să ia neapărat cu dînsul un exemplar englez şi unul rus şi să-i ceară tovarăşului Rotştein să facă în ediţia engleză cuvenitele îndreptări, în conformitate cu textul rus.

De asemenea, îl rog pe tov. Gruzenberg să confrunte textul rus cu cel englez, iar modificările necesare să le tipărească pe file separate, care să fie apoi lipite în ediţia engleză.

Acelaşi lucru îl rog şi pe tov Radek să facă cu textul francez şi cu cel german, pe care eu nu l-am văzut.

Lenin

Dictată la telefon la 17 iulie 1920, orele 5 şi 30 min.

Se publică pentru prima oară, după o copie dactilografiată

429
CĂTRE G.V. CICERIN

22.VII.1920

Tovarăşului Cicerin

Propunerea mea este:

1) Să-i dăm lui Kopp directive, prin Comisariatul poporului pentru afacerile externe, în spiritul propunerii făcute de tov. Cicerin (să ducă numai tratative comerciale).

2) Să-i răspundem lui Gukovski.

3) Lui Curzon să-i răspundem *peste două zile* (nu mai devreme; n-are rost să-i răsfăţăm), după ce vom fi întrebat încă o dată pe Kamenev şi pe consul de ce nu am primit originalul în limba engleză[276].

* Este vorba de cartea lui V.I. Lenin „«Stîngismul», boala copilăriei comunismului" (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 1–104). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Să-i dăm un răspuns cît se poate de politicos, în care să arătăm:

dacă *Anglia* (+ Franța + ? + ?) dorește o pace generală, adică *adevărată*, *noi* sîntem de multă vreme *pentru* încheierea ei. Atunci *luați-l pe Vranghel* — fiindcă el este *al dv.*, dv. îl întreținеți — și imediat vom începe tratativele.

Dacă Polonia vrea pace, noi sîntem *pentru;* am spus limpede acest lucru și-l repetăm încă o dată; n-are decît să facă propuneri.

Dacă întrerupeți tratativele *comerciale*, noi considerăm că e cît se poate de regretabil, dar prin aceasta dați dovadă că *vă* abateți de la adevăr, deoarece ați început aceste tratative *în timpul* războiului nostru cu Polonia și *ați promis un armistițiu.* Să fie dezvăluite în mod calm și precis contradicțiile lor.

Proiectul de răspuns urmează să fie aprobat prin telefon de membrii Biroului Politic vineri 23 sau sîmbătă 24.VII[277].

Lenin

Tov. Cicerin,

Dacă sînteți de acord, comunicați-i acest lucru tovarășului Krestinski (el este, în principiu, de acord) și apoi întocmiți proiectul de răspuns.

Al. dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară parțial în 1950, în V.I. Lenin. Opere, ed. a 4-a, vol. 35

Se publică pentru prima oară în întregime, după manuscris

430

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

22.VII.1920

Urgent
cu prioritate
prin fir direct

Baku.
Pentru Ordjonikidze

După ce m-am sfătuit cu Zinoviev și cu Krestinski, vă răspund: veniți pentru o zi, ca să pierdeți cît mai puțin

www.dacoromanica.ro

timp; aduceți cît mai multe materiale și informații despre revoluția din Persia.

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

431

CĂTRE D.-M. SERRATI[278]

Tovarășului Serrati
sau unui alt membru al delegației italiene

De ce nici unul dintre tovarășii italieni nu participă la ședința comisiei pentru problema națională și colonială, pentru a-și susține punctul de vedere că *mișcarea democratică burgheză nu trebuie sprijinită?*

Scrisă la 25 iulie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris
Tradus din limba franceză

432

*CĂTRE BIROUL POLONEZ DE PE LÎNGĂ C.C. al P.C.(b) DIN RUSIA

28.VII.1920

Îl recomand pe aducătorul acestei scrisori, tov. Ivan Lukici

Prominski,

muncitor polonez, social-democrat din 1894.

Îl cunosc bine din anii de deportare (1897—1900). Vă rog să-i acordați toată încrederea și tot sprijinul.

V. Ulianov (Lenin),
membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

433

CĂTRE MEMBRII CONSILIULUI MUNCII ŞI APĂRĂRII

Propunerea de pace făcută de polonezi ne oferă prilejul să folosim în mod mai sistematic trupele pe care am stabilit să le luăm de pe Frontul caucazian şi să le transferăm pe Frontul de vest. De aceea propun Consiliului Apărării să elaboreze următoarea hotărîre:

1. Trupele Frontului caucazian să parcurgă pe jos întreaga Ucrainã, stabilind în aşa fel itinerarul, încît prin *fiecare* plasă (din cele vreo 1 900 cîte sînt în Ucraina) să treacă, la un anumit interval de timp, *două* unităţi, întîi una de cavalerie şi apoi una de infanterie, pentru a îndeplini (şi apoi *a controla* modul cum au fost executate) următoarele sarcini:

(a) strîngerea produselor alimentare (în cadrul predării obligatorii a surplusurilor);

(b) formarea pe loc, adică în fiecare sat, sub paza ţăranilor din localitate şi pe răspunderea lor, a unei rezerve *duble* (faţă de cea prevăzută în sistemul predării obligatorii a surplusurilor) de produse alimentare (care să fie depozitate într-un hambar, în casa preotului, a moşierului, a unui bogătaş etc.).

Această rezervă dublă va fi destinată *schimbului de mărfuri:* din stocul ei se vor lua cereale de la ţărani localnici, *după ce* li se vor pune la dispoziţie *mărfuri* indigene şi *din import*, *potrivit unei înţelegeri* încheiate cu ei;

(c) întocmirea (şi verificarea) unei liste de ţărani „*răspunzători*“ (aleşi din rîndurile bogătaşilor locali; începînd de sus, adică cu cei ce dispun de o avere mai mare, vor fi aleşi 5—20% ş.a.m.d. din capii gospodăriilor existente în fiecare sat, după mărimea acestuia).

Ţăranii „răspunzători“ vor purta *personal* răspunderea pentru îndeplinirea sarcinilor care privesc aprovizionarea sau alte obiective fixate de autorităţi.

www.dacoromanica.ro

După plecarea trupelor, o sarcină specială a autorităților locale (a cărei neîndeplinire e pasibilă de pedeapsa cu moarte prin *împușcare)* este aceea de a păstra intacte și a respecta cu rigurozitate aceste liste.

(d) dezarmarea țăranilor bogătași.

Se vor strînge toate armele. Pentru cele negăsite răspunde comandantul unității respective; pentru cele nedeclarate răspunde acela la care au fost găsite (el va fi condamnat la moarte prin împușcare) și *întregul grup de țărani „răspunzători"* (sancțiunea: amendă, dar nu în bani, ci în cereale și în diverse obiecte; confiscarea avutului, arestarea; trimiterea la muncă în mine);

(e) ajutorarea țăranilor la semănat, la reparatul uneltelor agricole și la alte lucrări necesare (la paza depozitelor sau la controlul pazei, la lucrările de cale ferată etc.) (la paza depozitelor de sare etc.).

2. În acest scop, fiecărei unități militare (celulei comuniste din cadrul ei) i se va repartiza un comisar sau un instructor (la nevoie, vor fi recrutați 1 000 de muncitori din Petrograd, Moscova și Ivanovo-Voznesensk) pentru a conduce înfăptuirea acestor sarcini.

3. În plășile sau satele „recalcitrante", unitățile militare vor organiza o „a treia venire" (a unei trupe) sau vor rămîne *de gardă* mai mult timp (pînă la două săptămîni), pentru pedepsirea vinovaților și îndreptarea situației.

4. O parte din aceste hotărîri vor fi supuse aprobării Consiliului Apărării, iar o parte Consiliului Armatei muncii și Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina.

5. Se va scoate o foaie volantă pentru țărani, *cît se poate de populară*, pentru a le explica cum stau lucrurile în general și a le arăta ce rost au *magazinele cu rezerve de produse alimentare pentru schimbul pe mărfuri de import*, în special.

Se va înființa imediat o comisie pentru editarea unei asemenea foi volante sau a mai multora, precum și a unei serii de instrucțiuni.

www.dacoromanica.ro

Pentru elaborarea acestor propuneri va fi instituită imediat o comisie alcătuită din tovarășii Briuhanov și Skleanski. Tov Stalin va fi invitat să facă parte din această comisie în calitate de președinte.

Președintele Consiliului Apărării, *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la sfîrșitul lunii iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

434

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Cifrat
prin fir direct

Omsk.
Pentru Smirnov,
președintele Comitetului revoluționar din Siberia

Comandantul-șef a cerut să i se trimită din Siberia cartușe și puști. Această dispoziție trebuie îndeplinită imediat, fără nici o întîrziere, iar expedierea trebuie făcută în așa fel ca totul să ajungă la destinație cît mai repede posibil. Vedeți dacă nu s-ar putea trimite o cantitate mai mare; în caz că se poate, trimiteți. Urmăriți executarea.

Lenin

Scrisă la 2 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul scris de mîna lui E.M. Skleanski

435

O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN ȘI O NOTĂ PENTRU E. M. SKLEANSKI

Urgent
Cifrat

Pentru Stalin

Chiar acum Biroul Politic a adoptat o hotărîre în legătură cu împărțirea fronturilor[279], în sensul că d-ta ur-

www.dacoromanica.ro

mează să te ocupi numai de Vranghel. O dată cu izbucnirea răscoalelor, îndeosebi a celor din Kuban și apoi a celor din Siberia, primejdia pe care o prezintă Vranghel devine imensă, iar în cadrul Comitetului Central se accentuează tendința de a încheia imediat pace cu Polonia burgheză. Te rog să examinezi cu mare atenție situația cu Vranghel și să ne comunici concluziile d-tale. Am convenit cu comandantul-șef să vă dea mai multe cartușe, întăriri și avioane. Dzerjinski împreună cu prietenii lui au întemeiat un Comitet revoluționar polonez și au scos un manifest.

Lenin

Tovarășului Skleanski

Această telegramă cifrată vă rog s-o transmiteți lui Stalin, așa cum ne-am înțeles, după ce veți vorbi cu dînsul prin fir direct.

Scrise la 2 august 1920

Telegrama adresată lui I.V. Stalin a fost publicată pentru prima oară parțial în 1929, în cartea: K.E. Voroșilov. „Stalin și Armata Roșie"

Publicate în întregime în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește: telegrama — după manuscris, iar biletul —, pentru prima oară, după o copie dactilografiată

436

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN[280]

Cifrat

Pentru **Stalin:**

Nu prea înțeleg de ce ești nemulțumit de împărțirea fronturilor. Comunică-mi motivele. Mi s-a părut că acest lucru e necesar, întrucît pericolul pe care-l prezintă Vranghel crește. În ce privește locțiitorul, comunică-mi care este părerea d-tale despre candidatul propus. De asemenea, te rog să-mi comunici ce promisiuni n-au fost încă îndeplinite de comandantul-șef. Diplomația, la noi, este subordonată Comitetului Central și în nici un

www.dacoromanica.ro

caz nu va zădărnici succesele noastre, dacă pericolul pe care-l prezintă Vranghel nu va provoca şovăieli în cadrul Comitetului Central. Din Kuban şi din regiunea Donului ne vin telegrame îngrijorătoare şi chiar desperate în legătură cu creşterea ameninţătoare a răscoalelor. Ni se cere în mod insistent să grăbim lichidarea lui Vranghel.

Lenin

Scrisă la 3 august 1920
Expediată la Lozovaia

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

437

CĂTRE I.T. SMILGA şi M.N. TUHACEVSKI

3.VIII.1920

Cifrat
prin fir direct

Tovarăşilor Smilga
şi Tuhacevski

Trebuie luate toate măsurile necesare pentru a răspîndi, pe scară cît mai largă, în Polonia manifestul Comitetului revoluţionar polonez. Să fie folosită în acest scop aviaţia noastră. Comunicaţi-mi ce aţi făcut.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul scris de E.M. Skleanski

438

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Pentru Stalin

Pentru mîine la orele 6 d.a. a fost fixată o plenară a Comitetului Central. Caută pînă atunci să ne comunici concluziile d-tale în legătură cu caracterul poticnelilor lui Budionnîi[281] şi al piedicilor întîmpinate pe frontul

www.dacoromanica.ro

de luptă împotriva lui Vranghel; la fel şi în ce priveşte perspectivele noastre militare pe aceste două fronturi. De concluziile d-tale pot să depindă hotărîri politice de cea mai mare importanţă.

Lenin

Scrisă la 4 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

439

CĂTRE L.B. KAMENEV

Trebuie să spuneţi (în legătură cu frontiera) că dăm *mai mult* (linia de frontieră va fi *mai la răsărit*)[282], dar *n u* trebuie să spuneţi: „mult" mai mult, *m u l t* mai la răsărit.

Scrisă nu mai tîrziu de 5 august 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

440

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[283]

Tov. Krestinski,

Credeţi că s-a făcut totul pentru Kuban? Pentru lichidarea răscoalelor?

N-ar mai fi cazul să fie convocată o consfătuire la care să participe:

1) Ceka,
2) Vladimirski,
3) Skleanski,
4) Krestinski?

Lenin

Scrisă la 5 august 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

441

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Pentru *Stalin*

Scuză-mă pentru întîrzierea cu care îţi răspund; ea a fost cauzată de încheierea lucrărilor Cominternului. Plenara Comitetului Central n-a adoptat nici un fel de hotărîri* care ar însemna schimbarea liniei politice stabilite. Anglia ameninţă cu războiul şi nu vrea să aştepte decît pînă luni 9 august. Eu nu prea cred în asemenea ameninţări. La Londra, Kamenev se ţine şi el, deocamdată, ferm pe poziţie şi sînt convins că succesele obţinute de d-ta împotriva lui Vranghel vor contribui la lichidarea şovăielilor din Comitetul Central. În general însă multe mai depind încă de bătălia de la Varşovia şi de deznodămîntul ei[284].

Lenin

Scrisă la 7 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

442

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[285]

1) Scoate vreo *două* copii,
2) Trimite imediat una lui Briuhanov, ca să ia măsuri, şi
3) Pune această chestiune pe ordinea de zi a şedinţei de marţi a C.C.P.,
4) Anunţă-l despre asta (pct. 3) şi pe Briuhanov.

Lenin

Scrisă la 7 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Textul ce urmează a fost subliniat de V.I. Lenin, care pe margine a scris: „Cifrat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

443

CĂTRE EDITURA DE STAT ŞI CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI ŞI N.I. BUHARIN

Pentru **Editura de stat**

şi pentru tovarăşii *Preobrajenski* şi *B u h a r i n*

Atît în ziarele noastre, cît şi în cele străine (nu numai în cele comuniste, dar şi în cele *burgheze* din *diferite* ţări) se adună *în fiecare săptămînă* un material imens, *î n s p e c i a l î n l e g ă t u r ă c u p o l i t i c a e x t e r n ă* a Antantei.

Acest material (vezi şi „*Buletinul Comisariatului poporului pentru afacerile externe*") este extrem de preţios, dar nu este folosit pentru agitaţia comunistă internaţională.

Propun să se înfiinţeze o comisie care să îngrijească de concentrarea acestui material şi de editarea lui, *lunar*, în broşuri mici.

Ele trebuie să conţină *f a p t e* din politica externă a Antantei (jafuri, războaie, răscoale, sugrumare *f i n a n c i a r ă*).

Numărul exemplarelor editate poate fi oricît de mic, întrucît scopul principal este traducerea acestui material *în alte limbi*.

O subcomisie formată din cîţiva profesori trebuie să adune (sub un control sever) *t o a t e* materialele valoroase, *î n s p e c i a l c e l e a p ă r u t e î n z i a r e l e b u r g h e z e* (care îşi *demască* cum nu se poate mai bine „r i v a l i i").

O comisie formată din tovarăşi *membri de partid* să citească manuscrisele profesorilor, să le corecteze şi *să-i pună şi pe ei* să corecteze.

Ziarele se pierd; broşurile se vor păstra şi *vor fi de ajutor tovarăşilor din străinătate*.

Vă rog să vă spuneţi părerea.

8.VIII.1920

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Kniga o Knigah" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

444

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA, F.E. DZERJINSKI ŞI J.J. MARCHLEWSKI

Cifrat

Pentru Smilga,
Dzerjinski
şi Marchlewski

Comunicările dv. sînt din cale-afară de laconice. E necesar să-mi comunicaţi şi cît se poate de urgent amănunte despre starea de spirit a muncitorilor agricoli şi a muncitorilor industriali din regiunea Varşovia, precum şi despre perspectivele politice în general. Vă rog foarte mult să-mi răspundeţi, dacă se poate, chiar astăzi.

Lenin

Scrisă la 9 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

445

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[286]

1) Trimite această telegramă lui Lobacev (la Comisariatul poporului *pentru aprovizionare)*, ca să ia măsuri
2) şi să-mi dea explicaţii,
3) cere celor de la *Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţii* să-ţi dea lămuriri în legătură cu acest caz (250 de verste în 12 zile),
4) să urgenteze transportul în legătură cu punctul *3*,
5) pune această chestiune pe ordinea de zi a şedinţei de marţi a C.C.P.

Scrisă la 9 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

446

CĂTRE SOVIETUL DIN PETROGRAD[287]

10.VIII.1920

Vă rog să editaţi un atlas
asemănător cu cartea
„Căile ferate din Rusia“ (tipărită de Întreprinderea de cartografie A. Illin. Petrograd, 1 septembrie 1918),

1) adică cît o cărticică de format mic;
2) hărţile să fie dispuse pe două pagini de carte, pe cît se poate, *fără a fi îndoite;*
3) pe fiecare hartă să figureze *noile* graniţe ale guberniilor (cu aceleaşi culori pentru fiecare gubernie ca în cartea lui Illin). *Toate* capitalele de judeţ;
4) căile ferate, cu *toate* gările;
5) *noile* graniţe ale statului;
6) separat: regiunile şi teritoriile care s-au desprins de fostul Imperiu rus (pe o hartă specială);
7) se vor adăuga *cîteva* hărţi istorice, indicîndu-se *liniile fronturilor* (ale războiului civil) în diferite perioade ale anilor 1917—1920.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

447

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN[288]

Pentru Stalin

Delegaţii polonezi au şi trecut linia frontului nostru. Prima întîlnire a delegaţilor urmează să aibă loc mîine; de aceea nu e cu putinţă ca Baran să participe încă de la început. Vom cere imediat lui Cicerin să-şi dea avizul

www.dacoromanica.ro

în legătură cu participarea lui ulterioară și-ți vom comunica răspunsul lui și d-tale*.

Lenin, Krestinski

Scrisă la 10 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul scris de mîna lui N.N. Krestinski

448

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. G. BELOBORODOV

10.VIII.1920

Consiliul Armatei muncii din Caucaz.
Pentru Beloborodov,
la Rostov pe Don
sau oriunde s-ar afla,
la Armavir etc.

Cifrat

Vă rog să-mi comunicați telegrafic cum stau lucrurile cu răscoalele din Caucaz și din Kuban, dacă au căpătat amploare sau au mai slăbit, dacă au fost luate măsurile necesare, dacă se simte că au venit noi trupe, dacă ele sînt suficiente, precum și alte amănunte[289].

Președintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

449

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Pentru Stalin

Cifrat

Chiar acum am primit o telegramă de la Kamenev. Anglia s-a speriat de greva generală și Lloyd George

* Documentul conține și un adaos scris de mîna lui N.N. Krestinski: „tov. Allilueva, transmiteți-i lui Stalin acest răspuns, iar după aceea cereți-i lui Cicerin să vă comunice avizul său în legătură cu telegrama". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

a declarat că recomandă Poloniei să accepte condițiile noastre de armistițiu, în care sînt cuprinse și dezarmarea, și trecerea armelor în mîinile muncitorilor, și chestiunea pămîntului pentru țărani și altele. Am obținut astfel o mare victorie, și ea va fi absolut deplină dacă vom termina cu Vranghel. Aici, noi luăm toate măsurile necesare. Faceți și voi eforturi pentru a elibera cu orice preț întreaga Crimee prin actuala lovitură. De asta depinde acum totul. Polonezii s-au mișcat anevoie și n-au venit la termenul stabilit. Și asta ne convine de minune.

Lenin

Scrisă la 11 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

450

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.H. DANIȘEVSKI*

Pentru Danișevski

Cicerin vă va informa despre marele succes diplomatic obținut de noi în Anglia în legătură cu Polonia. Sper că veți ști să folosiți acest succes și printre alte clauze veți include cu pricepere și pe cea în legătură cu Varșovia, așa cum am vorbit, și veți obține garanții cît mai temeinice pentru toate celelalte prevederi.

Lenin

Scrisă la 11 august 1920

Publicată pentru prima oară parțial în 1934, în cartea: K. Danișevski și S. Kamenev. „Amintiri despre Lenin". Moscova

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

* Transmisă cifrat, prin fir direct. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

451

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

11.VIII.1920

Tovarăşului Krestinski

Tov. Şapovalov (Aleksandr Isidorovici) este un vechi membru de partid. Dînsul e muncitor din Petrograd. L-am cunoscut bine, ca militant de partid, încă de pe cînd eram în străinătate, unde dînsul a muncit întotdeauna pe spetite.

Acum *e bolnav şi are mare nevoie* de o hrană mai bună. N-aţi putea aranja în aşa fel ca să ia masa la cantina de la Kremlin? Vă rog foarte mult să luaţi această măsură; totodată, să-i acordaţi o raţie alimentară (mărită) şi tot sprijinul necesar.

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

452

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[290]

11.VIII.1920

Tov. Krestinski,

Tovarăşul *Lau*, preşedintele Uniunii muncitorilor chinezi din Rusia, vrea neapărat să stea de vorbă cu dv. V-aş ruga foarte mult să-i daţi această posibilitate.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

453

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI SECŢIILOR AGRICOLE GUBERNIALE[291]

Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să suspende, în condiţiile specificate mai jos, pînă la o nouă hotărîre

www.dacoromanica.ro

specială*, aprovizionarea cu lemne de foc prin munca voluntară a șefilor și subșefilor de ocoale silvice și a personalului de pază a pădurilor, trasîndu-le sarcina să depună toate eforturile pentru prevenirea și stingerea incendiilor prin: 1) întărirea generală a supravegherii continue, în special în locurile expuse incendiilor, cum sînt zonele din imediata apropiere a căilor ferate și a drumurilor cu circulație intensă, în locurile de depozitare a lemnelor de foc, în parchetele de tăiere care n-au fost curățate, precum și în turbării; 2) organizarea unei rețele de posturi fixe și de patrulare sistematică în cuprinsul ocoalelor silvice; 3) luarea de măsuri urgente pentru curățarea parchetelor de rămășițele lemnelor tăiate și 4) participarea personală obligatorie la stingerea incendiilor. În toate cazurile de participare la alte lucrări — bunăoară, la stingerea incendiilor sau la săparea de șanțuri de izolare etc. — se vor întocmi acte aparte, din care să se vadă munca intensă a administrației pădurilor. Răspunderea pentru aplicarea tuturor acestor măsuri revine șefilor de ocoale. Secțiile agricole guberniale sînt obligate să trimită săptămînal la Direcția ocrotirii pădurilor informări despre mersul lucrărilor de prevenire și stingere a incendiilor și despre participarea organelor administrative ale silviculturii la această acțiune.

Neîntocmirea de procese-verbale și acte precise din care să se vadă cum își îndeplinesc șefii de ocoale îndatoririle lor va fi considerată drept o abatere gravă.

Președintele C.C.P., *Lenin***

Scrisă între 11 și 13 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

* Cuvintele „pînă la o nouă hotărîre specială", precum și ultimul alineat al acestei telegrame au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

** Telegrama a fost semnată și de S.P. Sereda, comisar al poporului pentru agricultură, și de V. A. Avanesov. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

454

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[292]

Către *Micul Consiliu:*

Vă rog să examinați această cerere (paragr. b să fie discutat, *în parte*, în ședința Biroului Organizatoric). Ea trebuie satisfăcută într-o *anumită măsură*, deoarece lupta împotriva analfabetismului este o sarcină *mai importantă decît altele.*

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 11 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

455

CĂTRE D.I. KURSKI

Tov. Kurski,

Cine a scos lucrarea asta în condiții așa de proaste ?[293]
E un adevărat haos. Nici măcar titlul nu e clar.
O adunătură de mărunțișuri și de proclamații.
Cel ce a redactat textul e un nepriceput sau un sabotor?
Ar trebui editate într-un volum asemănător *principalele* legi *în vigoare* (acum, în anul 1920).

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 12 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

456

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Poate că ar trebui să-i spunem lui Smilga că (după strîngerea recoltei) ar trebui să luăm în armată absolut *toți* bărbații adulți.

www.dacoromanica.ro

Cred că ar fi cazul.

Din moment ce Budionnîi pleacă în sud, trebuie *să întărim* nordul.

Scrisă la 12 august 1920 *Se publică pentru prima oară, după manuscris*

457

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[294]

Tov. Krestinski,

Nu s-ar putea totuşi să verificăm toate astea cu ajutorul unei comisii *severe?* Voznesenski a lucrat cu pricepere.

Nu se comite o greşeală prin înlăturarea lui? Nu-s la mijloc unele animozităţi personale sau unele intrigi?

12.8.1920

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

458

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV

Petrograd, Smolnîi. Pentru Zinoviev

Krjijanovski îmi comunică: preşedintele comitetului sărăcimii din imobilul de pe Aleksandrovski prospekt nr. 15 (Petrogradskaia storona) ameninţă cu percheziţii şi cu confiscarea avutului pe profesorul Ghenrih Osipovici Graftio, locatar al apartamentului nr. 3.

Graftio e profesor emerit şi, totodată, e un om de-al nostru. Trebuie să-l apărăm împotriva abuzurilor suszisului preşedinte. Vă rog să-mi comunicaţi ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 13 august 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după textul consemnat de Lidia Fotieva şi semnat de V. I. Lenin*

www.dacoromanica.ro

459

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI G.V. CICERIN ŞI O TELEGRAMĂ PENTRU L.B. KAMENEV

14.VIII.1920

Tov. Cicerin,

Sper că-l veţi informa în amănunţime pe Kamenev, indicîndu-i *toate* faptele concrete care demonstrează că Franţa şi Daszynski *încearcă să torpileze î n t î l n i r e a* de la Minsk[295].

Este necesar să faceţi acest lucru. Absolut necesar.

Trebuie să-i comunicăm lui Danişevski să înceapă prin a declara **în mod solemn** că

(a) vom respecta independenţa şi suveranitatea,

(b) graniţa admisă de noi e **mai convenabilă** decît cea propusă de Curzon[296],

(c) nu pretindem nici un fel de contribuţii. Nu-i aşa?

Vă trimit spre cifrare următoarea telegramă, prin care răspund la rugămintea lui Kamenev:

Tovarăşului Kamenev Cifrat

Totul se reduce, după părerea mea, la încercarea Franţei şi a lui Daszynski de a torpila însăşi întîlnirea de la Minsk, iar după aceea, probabil, şi armistiţiul. Sper că Anglia nu va mai putea să ducă război, iar fără ea totul cade la pămînt. Din Polonia nu ne parvin aproape de loc ştiri. Puţinele ştiri pe care le primim pledează în sprijinul celor hotărîte de noi în plenara Comitetului Central: să dăm dovadă de cea mai mare vigilenţă, şi atunci vom cîştiga neapărat această campanie. Faptul că i-am trezit pe muncitori este, prin el însuşi, un lucru destul de important. *Lenin.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Anglia încearcă să demonstreze că *noi* sîntem aceia care vrem să torpilăm întîlnirea. Trebuie să-i trimitem de urgenţă lui Kamenev **toate** documentele care dovedesc contrarul.

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

460

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Unui comandant-şef nu-i este permis să se enerveze. Dacă departamentul *armatei* sau comandantul-şef *nu renunţă* la cucerirea Varşoviei, *ea* trebuie *cucerită* (spuneţi-mi ce măsuri extraordinare trebuie luate pentru asta?).

E o absurditate să vorbeşti de încheierea *cît mai grabnică* a armistiţiului într-un moment cînd inamicul e *în ofensivă.*

Din moment ce polonezii au trecut la ofensivă pe *toată* linia, nu trebuie să ne lamentăm (ca Danişevski), căci aşa ceva e ridicol.

Trebuie să ne gîndim la unele *contramăsuri:* acţiuni militare (învăluiri, tergiversarea *tuturor* tratativelor etc.).

Scrisă nu mai devreme de 14 august 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

461

*CĂTRE DIRECŢIA STAŢIUNILOR BALNEOCLIMATERICE ŞI A SANATORIILOR DIN CAUCAZ

17.VIII.1920

Vă rog să faceţi tot posibilul pentru a asigura cele mai bune condiţii de cazare şi tratament pentru aducătoarea acestei scrisori, tovarăşa Inessa Feodorovna Armand, cu fiul ei bolnav.

Vă rog să acordaţi astfel unor tovarăşi membri de partid pe care-i cunosc personal toată încrederea şi tot sprijinul dv.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

462

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.H. DANIȘEVSKI

Cifrat

Pentru Danișevski

E ridicol să ne plîngem de perfidia inamicului atîta timp cît n-a fost încheiat încă armistițiul. Păstrați-vă tot calmul și toată fermitatea, nu cedați nici un pas pînă ce polonezii nu vor dovedi că într-adevăr vor pace.

Lenin

Scrisă la 17 august 1920
Expediată la Minsk

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

463

*CĂTRE COMISARII POPORULUI ȘI MEMBRII COLEGIILOR[297]

17.VIII.1920

Tovarășul *Louis Fraina*, un comunist american care a rămas pentru un timp la Moscova și care este autorul unor lucrări extrem de utile (despre bolșevism, despre istoria și tactica bolșevismului), scrise în limba engleză, are neapărată nevoie de *cîțiva traducători* din limba rusă în limba engleză pentru a lucra în permanență cu el[298].

Pot să fie și nemembri de partid.

Vă rog să căutați oameni potriviți, care cunosc *b i n e* limba engleză, și să comunicați numele lor la *secretariatul nostru*.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Inostrannaia Literatura" nr. 11

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

464

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

18.VIII.1920

Tovarăşe Sergo,

Inessa Armand pleacă astăzi. Vă rog să nu uitaţi promisiunea făcută. E necesar să trimiteţi o telegramă la Kislovodsk prin care să daţi dispoziţie să se asigure o bună cazare pentru dînsa şi pentru fiul ei şi, totodată, să urmăriţi dacă s-a făcut totul cum trebuie, altfel, cei de acolo n-o să facă nimic.

Vă rog să-mi răspundeţi printr-o scrisoare, iar dacă se poate şi printr-o telegramă, în care să-mi comunicaţi: „am primit scrisoarea, voi face tot ce trebuie, voi controla totul în mod riguros".

Vă rog foarte mult ca, ţinînd seama de situaţia nesigură care domneşte în Kuban, să stabiliţi legătura cu Inessa Armand, pentru ca, în caz de nevoie, să poată fi evacuată la timp, împreună cu fiul ei, în direcţia Petrovsk şi Astrahan, sau să fie cazaţi (întrucît fiul ei este bolnav) undeva în munţi, lîngă ţărmul Mării Caspice, şi, în general, să fie luate toate măsurile de precauţie.

Scrieţi-mi, vă rog, din cînd în cînd despre situaţia din Persia etc.

Prea rar mă informaţi despre toate acestea.

Cu salutări, al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

465

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

Cifrat

Pentru Smilga

Ofensiva polonezilor face ca pentru noi să capete o mare importanţă intensificarea ofensivei, fie şi numai

www.dacoromanica.ro

pentru cîteva zile. Faceți pentru asta tot ce-i posibil. Dacă considerați că e util, adresați un ordin către trupele noastre, în care să spuneți că, încordîndu-și acum toate forțele, vor asigura Rusiei condiții favorabile de pace pe mulți ani înainte.

Lenin

Scrisă la 18 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

466

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI

Rog Micul Consiliu să examineze cît mai repede chestiunea și, pe cît e posibil, s-o rezolve în mod favorabil[299].

18. VIII. *Lenin*

Scrisă la 18 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

467

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

19.VIII

Minsk. Pentru Smilga

Tov. Trotki are să vă comunice în mod amănunțit o hotărîre a Biroului Politic[300] din care veți vedea că împărtășim pe de-a-ntregul punctul dv. de vedere. Este necesar să depuneți toate eforturile pentru ca muncitorii și țăranii bielorusi să vă dea imediat, cu o promptitudine revoluționară, completări de trupe de trei și de patru ori mai numeroase, chiar dacă oamenii vor veni doar în opinci și în cămașă.

Trebuie, totodată, să intensificați considerabil acțiunea de agitație cu ajutorul avioanelor, pentru a explica

www.dacoromanica.ro

muncitorilor și țăranilor polonezi cum capitaliștii lor torpilează tratativele de pace și-i condamnă astfel să-și verse sîngele fără rost.

Lenin

Scrisă la 19 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

468

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.V. RADEK

Rog să fie expediată **cifrat**
Tovarășului Smilga, *pentru Radek*

Vom ține seama de considerentele prezentate de dv. Vă rog, de vreme ce vă duceți la Dzerjinski, să insistați asupra necesității de a zdrobi mai repede și mai energic, și fără cruțare, pe moșierii și chiaburii polonezi și, totodată, de a ajuta în mod real pe țărani, dîndu-le pămînt din moșiile panilor și lemne din pădurile lor. Trimiteți-mi informații mai amănunțite și urmăriți la fața locului cum sînt aplicate măsurile luate.

Lenin

Scrisă la 19 august 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

469

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.P. ZATONSKI

Rog să fie expediată
cifrat
Pentru *Zatonski*
(Skleanski cunoaște adresa și cifrul)

Comunicați-mi mai amănunțit ce ați făcut pentru a-i ridica la luptă pe țăranii din Galiția. Vi s-a trimis arma-

www.dacoromanica.ro

ment. E de ajuns? Zdrobiți fără milă pe pani și pe chiaburi, pentru ca muncitorii agricoli, și masele țărănești în general, să simtă că se produce o schimbare radicală în folosul lor. Faceți agitație cu ajutorul avioanelor?[301]

Lenin

Scrisă la 19 august 1920 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

470

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Tovarășului *P o k r o v s k i*

1) Care este situația *juridică* a Proletcultului?[302]
2) *Ce* reprezintă și 3) *de cine* a fost numit centrul lui conducător?
4) Ce sumă i-ați alocat din partea Comisariatului poporului pentru învățămînt?
5) În plus: unele informații mai *i m p o r t a n t e* privind situația, rolul și rezultatele activității Proletcultului.

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 20 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipărește după manuscris*

471

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Totul cifrat

Tovarășului **Ordjonikidze**

Astăzi, în ședința Biroului Politic am adoptat hotărîrea, obligatorie pentru dv., de a pleca la Rostov pentru a lua parte, în cel mai scurt timp, la lichidarea trupelor debarcate în Kuban și în regiunea Mării Negre[303]. Urgen-

www.dacoromanica.ro

taţi această acţiune, concentraţi-vă asupra ei toate eforturile şi informaţi-mă mai des. Lăsaţi pe cineva la Baku în locul dv. Încă o rugăminte: nu uitaţi promisiunea ce mi-aţi făcut-o de a aranja cazarea şi tratamentul pentru Inessa Armand şi fiul ei, bolnav, care au plecat de aici la 18 august şi care acum au ajuns, probabil, la Rostov.

Lenin

Scrisă la 20 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

472

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.B. RADEK, F.E. DZERJINSKI ŞI TUTUROR MEMBRILOR COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC COMUNIST DIN POLONIA

Cifrat

Tovarăşului *S m i l g a*, pentru Radek, Dzerjinski şi pentru toţi membrii Comitetului Central polonez

Dacă în gubernia Sedleţ ţăranii cu pământ puţin au început să ocupe moşiile, este absolut necesar ca Comitetul revoluţionar polonez să publice o hotărîre specială prin care să acorde neapărat ţăranilor o parte din pămînturile moşiereşti; aceasta pentru a ajunge, cu orice preţ, la o împăcare între ţăranii cu pământ puţin şi muncitorii agricoli. Aştept răspunsul dv.

Lenin

Scrisă la 20 august 1920

Publicată pentru prima oară parţial în 1938, în revista „Bolşevik" nr. 2

Publicată pentru prima oară în întregime (în facsimil) în 1951, în cartea „Felix Edmundovici Dzerjinski. 1877—1926", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

473

O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KAMENEV ŞI O SCRISOARE CĂTRE G.V. CICERIN

Pentru Kamenev. Cifrat

E îndoielnic că vom lua curînd* Varşovia. Inamicul s-a întărit acolo şi atacă. E clar că Lloyd George îşi împarte în mod conştient rolurile cu Churchill, încercînd să camufleze cu o frazeologie pacifistă adevărata politică a francezilor şi a lui Churchill şi păcălind pe nişte prostănaci ca Henderson et Co. Depuneţi toate eforturile pentru a explica acest lucru muncitorilor englezi, scrieţi chiar dv. articole şi teze pentru lămurirea lor, învăţaţi-i marxismul în chip concret, deprindeţi-i să folosească oscilaţiile operate de Hendersoni spre stînga, arătaţi-le cum se face agitaţie în rîndul maselor, — în asta constă, în momentul de faţă, principala dv. sarcină. Lloyd George ne-a înşelat cu pacifismul lui şi l-a ajutat pe Churchill să debarce trupe la Danzig, în sprijinul polonezilor. Aici e fondul chestiunii. Căutaţi să menţineţi contactul cu ministrul plenipotenţiar al României.

*Lenin***

Tov. Cicerin, expediaţi, vă rog, această telegramă dacă n-aveţi nimic împotrivă. Dacă există vreo obiecţie, să ne înţelegem la telefon.

Lenin

Scrisă la 20 august 1920
Expediată la Londra

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Cuvîntul „curînd" a fost scris de G. V. Cicerin. — *Nota red.*
** Telegrama a fost semnată şi de G.V. Cicerin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

474

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

20.VIII.1920

Tovarăşului Zinoviev
Pentru comitetul Întreprinderii cartografice
de stat nr. 1 (fostă A. Illin), str. Preajka nr. 5

Vă mulţumesc din suflet pentru trimiterea a încă unui exemplar din atlasul „Căile ferate ale Rusiei" şi vă rog să nu uitaţi că, dacă e vorba să scoateţi un nou atlas cu *noua* împărţire administrativă, trebuie să strîngeţi *cu multă grijă* de la respectivele comisariate ale poporului date cu privire la hotarele guberniilor noi, ca şi la acelea ale republicilor Tatară, Başkiră etc. şi ale altor regiuni şi comune (germană, ciuvaşă) etc.

Mă îndoiesc că s-ar putea face ceva bun fără instituirea unei comisii pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

475

NOTĂ PENTRU SECRETARĂ

Comunică-i lui Cicerin:

1) După mine, Kamenev are dreptate: răspunsul trebuie dat *prin el* (şi să fie negativ).

2) Tratativele cu Vanderlip să le începem *prin Krasin;* trebuie să stabilim precis *c o n d i ţ i i l e*, fără să-l chemăm aici pe Vanderlip[304].

Scrisă înainte de 21 august 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

476

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășului Krestinski,
pentru *Biroul Organizatoric*

Sînt de acord cu cele spuse de Krestinski că Preobrajenski „n-a reușit".

Trebuie explicat într-o formă mai amănunțită, *mai agitatorică*, mai emoționantă și mai clară, mai concretă.

Ar putea să scrie *Zinoviev* (mîine, 5/VIII, el e *aici)*, iar Biroul Organizatoric să facă eventualele schimbări[305]

Lenin

Scrisă la 24 august 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

477

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD

Nijni Novgorod, pentru președintele comitetului executiv gubernial
O copie pentru laboratorul de radio

Îndată ce primiți această telegramă, luați toate măsurile cuvenite pentru a-l sprijini din plin pe Botin, care e trimis la Nijni Novgorod în vederea efectuării unor lucrări militare de importanță statală, precum și măsurile necesare pentru a asigura cartiruirea și aprovizionarea cu alimente a echipei postului militar de radio nr. 605, care se află la dispoziția lui Botin. I se vor pune acestuia la dispoziție mijloacele de transport necesare, i se va

www.dacoromanica.ro

acorda raţie militară de front şi locuinţă pentru dînsul şi pentru soţia şi fiica lui.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

24.VIII.1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V. I. Lenin

478

CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE

Tovarăşe Sergo,

Vă trimit nişte informaţii primite de mine. Vă rog să mi le înapoiaţi însoţite de observaţiile dv., din care să se vadă ce e şi ce nu e adevărat[306].

Pe cît se pare, uneori vă înfuriaţi straşnic, nu-i aşa?

Poate că ar trebui să vă luaţi nişte ajutoare şi să vă organizaţi în chip mai sistematic munca.

Sper că nu vă veţi simţi ofensat de observaţiile mele şi îmi veţi răspunde sincer ce anume aveţi de gînd să îndreptaţi şi cum anume.

Cu salutări, al dv., *Lenin*

Scrisă înainte de 27 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

479

*TOVARĂŞULUI EDWARD MARTIN

27.VIII.1920

Scumpe tovarăş,

Îmi dau seama că îmbolnăvirea dv. se datoreşte muncii prea încordate pe care aţi depus-o pentru Internaţionala Comunistă. Tovarăşul John Reed mi-a vorbit despre acest lucru.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să primiţi din partea mea cele mai bune urări, cele mai sincere mulţumiri şi încredinţarea că sînt gata să fac tot ce-mi stă în putinţă pentru a vă ajuta.

Cu cele mai bune urări. Al dv.,

Vl. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Inostrannaia Literatura" nr. 11

Se tipăreşte după manuscris
Tradusă din limba engleză

480

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI

27.8.1920

Către Micul Consiliu

Dat fiind că tov. *Vorovski* a contractat o boală *extrem de grea* şi de periculoasă (febră tifoidă, congestie pulmonară etc.), vă rog să aprobaţi de urgenţă un ajutor substanţial în bani pentru tratament medical şi supraalimentaţie.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

481

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[307]

Sînt de acord, cu condiţia ca la această concluzie („se pune în vedere") să se adauge neapărat: *nu este permis* a se angaja polemici interdepartamentale, a ataca *Consiliul economic superior*, *Comisariatul poporului pentru aprovizionare* şi alte comisariate.

Lenin

Scrisă la 27 august 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

482

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

Tov. Dzerjinski,

Îți trimit alăturat o telegramă cifrată primită de la tov. Beloborodov[308].

E vorba, după părerea mea, de un mare pericol. Propun ca:

Biroul Politic să adopte următoarea directivă:

Biroul Organizatoric, de acord cu Comisariatul poporului pentru problemele militare și cu Ceka, să stabilească măsuri *urgente* de luptă împotriva pericolului unei răscoale și să mobilizeze suficiente forțe militare, cekiste și de partid.

Vă rog să transmiteți numaidecît toate acestea tovarășului *Krestinski* (dînsul pleacă azi, doar pentru cîteva ore) și, în ce vă privește, să luați *imediat toate* măsurile necesare.

Dacă o să izbucnească o răscoală în Kuban, atunci *toată politica noastră* (de care am vorbit la ședința Comitetului Central) o să dea greș. Trebuie, cu orice preț, să preîntîmpinăm o răscoală, iar pentru asta să nu cruțăm nici oamenii, nici forțele. N-ar fi cazul să-l trimitem acolo pe Manțev?

Al dv., *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 28 august 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

483

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[309]

Către **Micul Consiliu:**

E necesar ca ajutorul să fie centralizat, concentrat într-un singur loc și apoi repartizat *în mod just.*

31/8 *Lenin*

Scrisă la 31 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

484

CĂTRE N.I. BUHARIN

Tov. Buharin,

După părerea mea, *ar trebui* să traducem în limba rusă cartea lui De Leon „Two pages etc.", însoțită de adnotări și de o prefață a lui Fraina[310]. Am să scriu și eu cîteva cuvinte.

Dacă ești de acord, *dă dispoziții* în acest sens Editurii de stat.

Dacă nu, o să mai discutăm noi.

Lenin

Scrisă la sfîrșitul verii anului 1920

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Jizn" nr. 1

Se tipărește după manuscris

485

CĂTRE BIBLIOTECA MUZEULUI RUMEANȚEV[311]

Dacă, potrivit regulamentului, nu se împrumută dicționarele pentru acasă, nu s-ar putea să le capăt pentru o seară, pentru o noapte, cînd biblioteca este închisă? **Le înapoiez a doua zi dimineața.**

Să mi se dea pentru **o singură** zi,
spre a mă documenta:

I. Două dicționare *dintre cele mai bune* și mai complete de limba *greacă*, *din* greacă în *germană*, franceză, rusă sau engleză.

II. Cele mai bune dicționare *filozofice*, dicționare de termeni filozofici: în limba germană, mi se pare, acela al lui Eisler; în engleză, mi se pare, acela al lui Baldwin; în limba franceză, mi se pare, acela al lui Franck (dacă nu există altul mai nou); în limba rusă, unul dintre cele noi.

www.dacoromanica.ro

III. Istoria filozofiei grecești:
1) *Zeller*, cea mai nouă ediție completă,
2) *Gomperz* (filozof vienez): „*Griechische Denker*“*.

Scrisă la 1 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1929, în revista „Ogonek“ nr. 3

Se tipărește după manuscris

486

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

2.IX.1920

Consiliul revoluționar
al Frontului caucazian
Pentru Ordjonikidze

Am primit telegrama dv. N-are rost să vă supărați. Dacă cele comunicate de X nu corespund adevărului[312], întocmiți liniștit o scrisoare de dezmințire de vreo zece rînduri și trimiteți-mi-o mie. Vă rog să-mi comunicați ceva mai multe amănunte despre mersul luptei împotriva banditismului și despre modul cum i-ați încartiruit la Kislovodsk pe lucrătorii sovietici despre care v-am vorbit aici personal**.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

487

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tov. Krestinski,

Sînt de părere că, pentru asemenea irosire de hîrtie bună și de mijloace tipografice, cei vinovați trebuie

* — „Gînditori greci“. — *Nota trad.*
** Vezi și volumul de față, documentul 464. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

daţi *în judecată*, iar unii din ei scoşi din slujbă şi arestaţi[313].

Lenin

2. IX.

Scrisă la 2 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

488

CĂTRE L.B. KRASIN

Rog să se trimită lui Krasin, cifrat

Maria Feodorovna Andreeva cere să fie trimisă în America sau în ţările scandinave ca delegată a Comisariatului poporului pentru comerţul exterior[314].

2.IX. *Lenin*

Scrisă la 2 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1958, în revista „Teatr" nr. 4

Se tipăreşte după manuscris

489

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A ARTISTEI N.E. NIKULINA

Mult stimate Vladimir Ilici,

Numai situaţia desperată în care mă aflu m-a determinat să vă importunez cu umila mea rugăminte. Am 74 de ani, din care 51 am slujit, pe măsura puterilor şi a priceperii mele, scumpei mele Moscove... Ştiind cît de greu e acum cu locuinţele, am cedat cu plăcere, din proprie iniţiativă, cîteva camere din căsuţa mea. Nu mi-am păstrat decît pe cele necesare mie sau pe cele de trecere, care nu pot fi încălzite şi locuite. Acum sînt ameninţată că o să mi le ia şi pe astea. Vă implor, ajutaţi-mă... Cîteva cuvinte scrise din ordinul dv. vor prezenta suficientă garanţie că voi fi lăsată în pace.

Cu distinsă consideraţie,

N. Nikulina,

artistă emerită a Teatrului mic

www.dacoromanica.ro

Verificați faptele și cereți telefonic să fie lăsată în pace.

Scrisă nu mai devreme de 3 septembrie 1920

Se tipărește după manuscris

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

490

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI JUDEȚEAN DE APROVIZIONARE PODOLSK

Comitetul județean de aprovizionare Podolsk
O copie pentru Comitetul executiv județean Podolsk

Mi-a fost înmînată personal cererea alăturată[315].

Pot să confirm că țăranii din Bogdanovo (Bogdaniha, cum i se mai spune) se află într-o situație alimentară grea. De aceea vă rog să examinați imediat cererea lor și, pe cît se poate, să le ușurați situația, adică, pe cît se poate, să reduceți cotele pe care urmează să le livreze în cadrul predării obligatorii.

Vă rog să-mi comunicați hotărîrea dv. atît în scris cît și printr-o telefonogramă.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

6.IX.1920

Se tipărește după manuscris

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

491

CĂTRE L.A. FOTIEVA[316]

Pentru Lidia Aleksandrovna

Citește această scrisoare, trimite-o la secția tehnică-științifică și *v e z i* ce s-a făcut (n-ar fi cazul să-i trimitem lui o scrisoare?).

6.IX *Lenin*

Scrisă la 6 septembrie 1920

Se tipărește după manuscris

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

www.dacoromanica.ro

492

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

Azi am semnat o hotărîre a Micului C.C.P. prin care se repartizează încă o clădire (pare-se, cea din stradela Ştatnaia nr. 12) *Secţiei extraşcolare* (stradela Ştatnaia nr. 13).

Aş vrea să vă rog:

1) să vedeţi această clădire;

2) să spuneţi dacă poate fi complet renovată şi *în cît timp anume;*

3) dacă e destul de potrivită.

Scrisă la 7 septembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

493

CĂTRE L.D. TROŢKI

Tovarăşe Troţki,

Această telegramă cifrată am primit-o astăzi ca răspuns la cererea mea de azi-noapte de a mi se da lămuriri în legătură cu „pseudonimul" (el a fost chemat aici la noi; a fost întrebat şi Gusev[317]...* Gusev nu se opune.

Dar cele comunicate de el despre marea înfrîngere a Armatei a 13-a sînt extrem de îngrijorătoare şi de importante.

Sînt de părere că trebuie să privim lucrurile cu toată seriozitatea, ţinînd seama de întreaga situaţie, şi 1) să cerem imediat lămuriri de la comandantul-şef, 2) să punem această chestiune în şedinţa de astă-seară a Comitetului Central...*

* În copia dactilografiată, acest fragment de text lipseşte, iar o mînă necunoscută a scris: „(s-a rupt o parte şi nu i s-a putut stabili conţinutul)". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

..., N-ar fi bine să-l numim pe Frunze comandant al frontului de luptă împotriva lui Vranghel şi să-i încredinţăm chiar acum acest post?[318] I-am cerut lui să discute cît mai curînd cu d-ta. El spune că a studiat frontul lui Vranghel, că s-a pregătit să pornească spre acest front şi că cunoaşte (din experienţa bătăliilor din regiunea Ural) metodele de luptă împotriva cazacilor.

Lenin

Scrisă la 8 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară parţial în cartea „Istoria războiului civil din U.R.S.S. 1917—1922", vol. 5

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după o copie dactilografiată

494

CĂTRE L.D. TROŢKI

9.IX.1920 Cifrat

Pentru Troţki

Consider că propunerea lui Iakovlev în legătură cu armata din Crimeea, ce ţi-a fost transmisă din partea lui Gusev, este extrem de importantă. Te sfătuiesc să primeşti această propunere, să institui un control special şi, independent de asta, să întocmeşti imediat un manifest, care să fie semnat de d-ta, de Kalinin, de mine, de comandantul-şef, de Brusilov şi de o serie de alţi foşti generali şi care să cuprindă propuneri precise, să specifice exact garanţiile şi, totodată, să arate ce soartă are Galiţia Orientală şi cît de impertinenţi au devenit polonezii. Te rog să-mi trimiţi cît mai repede răspunsul d-tale; ar fi şi mai bine dacă aş primi, o dată cu el, şi proiectul de manifest scris de d-ta[319].

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

495

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

9.IX.1920

Cifrat

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului caucazian
Pentru Ordjonikidze

Lichidarea urgentă şi totală a diferitelor bande şi a rămăşiţelor de detaşamente albgardiste din Caucaz şi Kuban este o chestiune de maximă importanţă statală. Informaţi-mă mai des şi mai precis cum se prezintă situaţia.

Lenin

Publicată pentru prima oară la 28 octombrie 1936, în ziarul „Pravda" nr. 298

Se tipăreşte după manuscris

496

CĂTRE A.G. ŞLIHTER*

9.IX.1920

Tovarăşe Şlihter,

Vreau să vă fac o rugăminte: la Tambov se află două tovarăşe pe care le cunoaşte Nadejda Konstantinovna: bătrîna Elizaveta Nicolaevna Azancevskaia şi fiica ei, Anna Vasilievna.

Adresa lor este: *T a m b o v*, hotel Nikolaevski, camera nr. 1, **mi se pare.**

Nadejda Konstantinovna vă roagă foarte mult să luaţi măsuri ca ele să capete *tot ce e posibil* în ce priveşte alimentele. Bătrîna *merită* din plin acest lucru.

---

* Pe plicul acestei scrisori, V.I. Lenin a scris: „*T a m b o v*. Tovarăşului *S l i h t e r*, preşedintele comitetului executiv guberniał (din partea lui Lenin)". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Fiţi bun şi răspundeţi-mi, în cîteva cuvinte, ce aţi făcut, dacă aţi luat măsuri ca ele să nu fie date uitării în *lipsa dv.* (cînd sînteţi *p l e c a t ş. a. m. d).*

Cum se prezintă situaţia la Tambov?

Bîntuie foametea?

Nu e asigurată hrana (prin mijloace locale)?

Ce aţi întreprins în acest sens?

Cele mai bune salutări! Al dv., *Lenin*

Expediată la Tambov

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

497

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV ŞI A.M. LEJAVA

Consiliul economic superior. Pentru Rîkov
Comisariatul poporului pentru comerţul exterior. Pentru Lejava

O serie de mari tranzacţii pentru exportul de cherestea, încheiate de delegaţia noastră comercială la Londra, au o mare importanţă politică şi economică, întrucît ele înseamnă, de fapt, o spargere a blocadei. De aceea trebuie să urmărim cu deosebită grijă ca livrările prevăzute în respectivele contracte să se facă cum trebuie, în termenul cuvenit şi în condiţiile stabilite. Vă rog să daţi numaidecît dispoziţiile necesare în acest sens şi să introduceţi un control eficace asupra îndeplinirii lor.

Totodată, este evidentă necesitatea de a spori pe toate căile fondul nostru de export, în primul rînd prin intensificarea exploatării pădurilor pentru export. Pentru a imprima acestor exploatări un caracter de şoc, vă rog ca în cel mai scurt timp să elaboraţi şi să prezentaţi Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de măsuri necesare, menţionînd printre ele şi organizarea contro-

www.dacoromanica.ro

lului asupra organelor care se ocupă de exploatările forestiere pentru export[320].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 10 septembrie 1920

Publicată la 18 septembrie 1920, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 207

Se tipărește după textul scris de mîna unui necunoscut și semnat de V.I. Lenin

498

CĂTRE I. G. RUDAKOV

Petrograd. Pentru *Rudakov*, șeful secției combustibil a Comunei din Petrograd
O copie la Comitetul executiv al Sovietului din Petrograd

Vă rog să aprovizionați cu lemne comisia pentru îmbunătățirea condițiilor de trai ale oamenilor de știință.

Dacă se ivesc divergențe în ce privește cantitatea cuvenită sau se ridică unele obiecții, vă rog să-mi scrieți cîteva rînduri.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 10 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după o copie dactilografiată

499

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarășe Cicerin

Vă mulțumesc foarte mult pentru informația trimisă[321]. Răspunsul dv. e mult mai bun; vă rog să-l semnați și să-l trimite-ți francezilor sub semnătura dv. (puteți să adăugați: la rugămintea lui Lenin).

Al dv., *Lenin*

Scrisă numai devreme de 11 septembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

500

CĂTRE A.G. BELOBORODOV

Pentru Beloborodov,
președintele Consiliului Armatei muncii din sud-est

Consiliul Muncii și Apărării, în ședința sa din 10/IX, a hotărît să pună în vedere Consiliului Armatei muncii din sud-est că greșit a procedat reținînd la Bataisk un tren marșrutizat care era încărcat cu materiale pentru construcția liniei ferate Kizlear—Starîi—Terek și-l obligă să ia toate măsurile necesare pentru a păstra intacte aceste bunuri și a le trimite la destinație.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă la 13 sau 14 septembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după textul consemnat de L.A. Fotieva și semnat de V.I. Lenin

501

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.I. CIUBAR și V.N. KSANDROV

Prin fir direct

Biroul industrial din Ucraina. Pentru Ciubar
Direcția centrală a minelor de cărbune din regiunea Donețului
Pentru Ksandrov

Consiliul Muncii și Apărării, în ședința sa din 10/IX, a hotărît să dea o admonestare severă Biroului industrial din Ucraina și Direcției centrale a minelor de cărbune din regiunea Donețului pentru că n-au prezentat datele cerute: 1) la 20/VIII de Direcția generală a cărbunelui și 2) la 4/IX de Consiliul Muncii și Apărării, punîndu-le, totodată, în vedere că, în caz că nu vor da imediat un

www.dacoromanica.ro

răspuns satisfăcător, se vor lua măsuri și mai severe față de întreg personalul acestor instituții.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă la 13 sau 14 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de L.A. Fotieva și semnat de V.I. Lenin

502

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI CAUCAZIAN

Consiliul revoluționar al Frontului caucazian

Consiliul Muncii și Apărării a luat hotărîrea de a sancționa Consiliul revoluționar al Frontului caucazian cu admonestare severă pentru neexecutarea dispoziției din 25/VI a Consiliului Muncii și Apărării și a ordinului din 5/VII al statului-major de campanie al republicii[322], avertizînd, totodată, pe membrii Consiliului revoluționar al Frontului caucazian că, dacă nu vor depune toate eforturile pentru executarea dispozițiilor menționate, vor fi arestați și deferiți justiției.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă la 13 sau 14 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul consemnat de M. I. Gleasser și semnat de V. I. Lenin

503

CĂTRE V.A. AVANESOV[323]

Instituiți o comisie de anchetă, în care să numiți, de acord cu Skleanski, comuniști din rîndurile militarilor și din care să facă parte și comuniști trimiși de dv. (și scrieți-mi cîteva rînduri).

Scrisă la 14 septembrie

Se tipărește pentru prima oară, după textul consemnat de secretară

www.dacoromanica.ro

504

CĂTRE MINERII DIN CEREMHOVO[324]

15.IX.1920

Direcţia generală a minelor de cărbuni din Siberia de răsărit.

Pentru muncitorii minieri şi pentru personalul tehnic

Dragi tovarăşi,

Vă mulţumesc din tot sufletul pentru mesajul vostru de salut din 2 august 1920, care mi-a fost transmis de tov. Ivan Iakovlevici Ilin. Convorbirea pe care am avut-o cu tov. Ilin despre munca intensă ce se desfăşoară în minele din Siberia şi cele relatate de dînsul despre creşterea treptată a disciplinei conştiente în rîndurile oamenilor muncii (care acum nu mai lucrează pentru capitalişti, ci pentru ei înşişi) m-au bucurat nespus de mult.

Ceea ce preţuiesc mai ales în mesajul vostru de salut este, tovarăşi, sentimentul de profundă încredere în victoria deplină şi definitivă a Puterii sovietice asupra moşierilor, capitaliştilor şi exploatatorilor de orice fel, precum şi fermitatea şi hotărîrea nestrămutată de a birui toate piedicile şi greutăţile. Tocmai pe această fermitate a muncitorilor, a maselor muncitoare se bazează certitudinea mea, ca şi a oricărui comunist, că victoria mondială a muncitorilor şi a cauzei muncitoreşti este inevitabilă.

Cu salutări comuniste şi urări de grabnică reuşită, al vostru profund devotat

V. Ulianov (Lenin)

„Petrogradskaia Pravda" nr. 253 din 11 noiembrie 1920

Se tipăreşte după manuscris

505

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.A. IOFFE[325]

Rog să fie trimisă lui Ioffe

Plenara Comitetului Central a fost fixată pentru ziua de 20. În noaptea de 19 trimiteţi-ne concluzia dv. despre

www.dacoromanica.ro

starea de spirit a polonezilor, arătînd dacă e posibilă încheierea păcii, dacă se poate face acest lucru repede şi în ce condiţii şi în special cum se prezintă problema Lituaniei, a Bielorusiei şi a Galiţiei Orientale.

Lenin

Scrisă la 16 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

506

CĂTRE M. I. KALININ

16.IX.1920

Tovarăşului Kalinin

Tovarăşe Kalinin,

Tov. Ilin ne roagă să-l lăsăm, pe el şi familia lui, pînă în primăvară în *vechea lor locuinţă* de la fostul hotel *Metropol*,

întrucît medicii atestă că soţia şi copiii lui sînt grav bolnavi şi au nevoie de condiţii mai bune în iarna asta, în vederea apropiatei operaţii.

Ca unul care-l cunosc pe tov. Ilin încă de dinainte de revoluţie, de pe cînd mă aflam în străinătate, vă rog foarte mult să-l ajutaţi să aranjeze această chestiune.

Lenin

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

507

CĂTRE A.P. PLATONOV

Tovarăşului Platonov

Insist categoric ca tovarăşului Skvorţov să i se acorde imediat locuinţă.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 16 septembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

508

CĂTRE A. M. LEJAVA[326]

Tovarăşului Lejava (după consfătuirea cu Skleanski trebuie să hotărîm cît mai repede şi să luăm măsuri).

16/IX. *Lenin*

P.S. Asemenea hîrtii trebuie trimise *direct* Comisariatului poporului pentru afacerile interne, ca să nu se mai piardă timp.

Scrisă la 16 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară parţial, la 24 noiembrie 1963, în ziarul „Pravda" nr. 328

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

509

REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI W.B. VANDERLIP ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE A.M. LEJAVA[327]

Am primit-o la 20/IX.

Trebuie, după părerea mea, să luăm drept bază cea de-a treia propunere şi să acţionăm *cît se poate de repede.*

Lenin

tovarăşului Lejava:

Daţi imediat la tradus şi apoi **repede** la dactilografiat în 5—**10** exemplare pentru membrii Comitetului Central.

Scrise la 20 septembrie 1920

Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

510

CĂTRE A.M. LEJAVA

20.IX.1920

Tovarășului Lejava

Tov. Lejava,

Trebuie să vă vedeți *de urgență* cu Zimmerman și să supuneți Biroului Politic următoarele:

Platten ne roagă prin curierul său (Zimmerman (pleacă *m î i n e*, 21/IX): comunist din Elveția; acum e aici) să-i menținem și să-i confirmăm mandatul de reprezentant comercial al R.S.F.S.R. în Elveția, pentru că aceasta

1) l-ar ajuta pe el (pe Platten) să iasă din închisoare (unde a *și* intrat, pentru a-și ispăși pedeapsa de 6 luni detențiune) *înainte de termen*,

2) ar consolida situația lui în cadrul mișcării comuniste.

Pe Platten trebuie să-l ajutăm și *c u b a n i*, căci se află într-o situație grea.

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

511

CĂTRE M.I. FRUMKIN[328]

Pentru paza trenului împotriva unor atacuri banditești sînteți, firește, în drept și chiar obligat să luați toate măsurile necesare, inclusiv oprirea lui temporară, pentru că dv. răspundeți de integritatea lui. În ce privește linia ferată Kizlear — Starîi Terek, Consiliul Comisarilor Poporului, după o nouă examinare, a confirmat definitiv necesitatea ei.

Lenin

Scrisă la 22 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

512

ÎNSEMNĂRI PE UN RAPORT AL LUI S.S. KAMENEV ŞI O NOTĂ CĂTRE G.V. CICERIN

. . .

2)O concesie teritorială maximă din partea noastră poate fi o graniţă pe rîul Şara, canalul Oghinski, rîurile Iaselda şi Stîri şi mai departe pe linia de graniţă dintre Rusia şi Galiţia Orientală. O împingere şi mai departe, spre răsărit, a graniţei noastre ar crea condiţii strategice extrem de dificile pentru noi, lipsindu-ne de nişte noduri de cale ferată atît de importante ca Baranovici, Lunineţ, Sarna şi Rovno. În afară de asta, nici starea armatelor noastre şi nici situaţia strategică generală nu ne impun un sacrificiu atît de mare... #

Tov. Cicerin, această graniţă reprezintă maximum din ce putem accepta. Ea a fost aprobată de Comitetul Central. Trebuie să le-o spui încă o dată, textual[329].

Lenin

Scrisă la 23 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

513

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.A. IOFFE

Să fie trimisă *a s t ă z i*,
cifrat, lui Ioffe în numele plenarei Comitetului Central.

Pentru noi, esenţialul este, în primul rînd, să obţinem în scurt timp armistiţiul, iar în al doilea rînd — ceea ce este mai important — să căpătăm garanţii reale că în termen de zece zile vom avea o pace efectivă. Sarcina dv. este să asiguraţi aceste condiţii şi să verificaţi cît de reală este garanţia că ele vor fi într-adevăr îndeplinite. Dacă asiguraţi îndeplinirea acestor condiţii, puteţi face concesii maxime, pînă la linia care merge pe rîul Şara, canalul Oghinski, rîurile Iaselda şi Stîri, iar mai departe pe linia frontierei de stat dintre Rusia şi Galiţia Orientală. Iar dacă această clauză, cu toate

www.dacoromanica.ro

eforturile şi concesiile noastre, nu poate fi de loc asigurată, atunci singura sarcină ce vă revine este să demascaţi tergiversările polonezilor şi să ne demonstraţi în mod concludent că o campanie de iarnă a devenit inevitabilă.

Scrisă la 23 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

514

CĂTRE G.V. CICERIN[330]

Tov. Cicerin,

Trebuie:

1) să prezentaţi Comitetului Central, încă o dată, proiectul unei hotărîri în care să se indice **precis**: Comitetul Central interzice cutare procedeu şi cere să se facă cutare lucru;

2) să protestaţi împotriva **fiecărui** caz concret de încălcare a hotărîrii;

3) să supuneţi spre aprobare Comitetului Central numirea unei persoane *responsabile* (nu prea „suspuse").

Altfel, totul se reduce la o simplă bombăneală.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 24 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

515

CĂTRE S.I. GHILLERSON

Foarte urgent

Praga. Pentru Ghillerson

Publicaţi numaidecît în presă şi transmiteţi congresului Partidului social-democrat din Cehoslovacia[331] o

www.dacoromanica.ro

dezmințire în sensul că cele spuse de Frantz Beneș despre o pretinsă convorbire pe care ar fi avut-o cu mine în legătură cu posibilitatea sau imposibilitatea dictaturii proletariatului în Cehoslovacia sînt pe de-a-ntregul inventate și că eu nu numai că n-am stat vreodată de vorbă cu el, dar nici măcar nu l-am văzut. Se înțelege că părerea mea — în versiunea prezentată de Beneș — despre Béla Kun și despre revoluția din Ungaria nu este nici ea altceva decît o minciună sfruntată.

Lenin

Scrisă la 25 septembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

516

CĂTRE N.A. SEMAȘKO

Tov. *Semașko*,

Vă rog s-o lăsați pe Liubov Isaakovna *Akselrod (Ortodoks)* să stea toată iarna la sanatoriul nr. 2 (stradela Neopalimovski nr. 5) și, totodată, să-i dați o cameră mai potrivită.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Tovarășe Semașko,

Comunicați-mi în cîteva cuvinte cum ați instalat-o. Trebuie ajutată.

Al dv., *Lenin**

Scrisă la 25 septembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

* Ultimele cuvinte: „Tovarășe Semașko, ... Al dv., *Lenin*" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

517

*CĂTRE COMITETUL REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA

Tovarăşe I.N. Smirnov,

Vă trimit spre examinare următoarele puncte[332]. Scrieţi-mi, în cîteva cuvinte, care e părerea dv.

Al dv., *Lenin*

1. Să se acorde atenţia cuvenită ţăranilor săraci din Siberia, cărora să li se repartizeze produse alimentare provenite din predările obligatorii de surplusuri din localităţile respective.

2. Să se organizeze producţia de smoală în Siberia, atrăgînd în această acţiune Sovietul local şi populaţia (producţia locală de smoală).

3. Ţăranii primesc cîte un pud de grîu, îl macină şi obţin cîte 18—20 de funţi de făină fină. E mai bine să se macine făină obişnuită; ţăranii vor fi de acord.

4. Să se acorde o deosebită atenţie fierăriilor sătești care repară maşini agricole; să fie aprovizionate cu cărbunii necesari.

Este adevărat că în Siberia au fost cazuri cînd pentru ungerea căruţelor s-a folosit unt (în loc de smoală)?

26.IX.1920. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

518

O NOTĂ CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI ŞI NIŞTE OBSERVAŢII PE BULETINUL GOELRO NR. 5[333]

Tovarăşului *G. M. Krjijanovski*

Gleb Maksimilianovici,

Vă trimit acest buletin, pe care vă rog să mi-l înapoiaţi împreună cu cîteva cuvinte, scrise de dv., după ce veţi citi p. 20—21.

Al dv., *Lenin*

www.dacoromanica.ro

...Fără îndoială că la început va trebui să acordăm o deosebită atenţie — aşa cum se face acum în întreaga Europă şi în America — folosirii raţionale a inventarului electrotehnic deja existent. Cu greu poate fi supraapreciată importanţa pe care o poate avea în momentul de faţă grabnica punere în funcţiune şi cu întreaga lor capacitate a principalelor centrale electrice existente, funcţionarea în comun a unui grup de centrale şi folosirea raţională a reţelelor electrice.

N. B.

În ultimul timp vedem că se manifestă tendinţa, care a luat o mare amploare în întreaga provincie, de a construi — cu deosebire în cazurile cînd există posibilitatea de a folosi cît de cît energia apei — mici centrale electrice. Oricît de mari ar fi necesităţile ce impun o asemenea soluţionare, nu trebuie să uităm totuşi că rolul hotărîtor într-o electrificaie raţională îl au doar marile centrale electrice, care deservesc regiuni întinse...

N. B.

...În momentul de faţă, lucrarea este pe trei sferturi terminată şi, începînd de la jumătatea lunii iulie, trecem la întocmirea unei operaţii finale de sinteză, pentru a prezenta Consiliului Comisarilor Poporului raportul respectiv. Şi numai cînd această operaţie va fi complet terminată, voi putea să vă prezint un studiu mai concret despre ceea ce subînţelegem noi cînd vorbim de electrificarea agriculturii, industriei şi transporturilor din Rusia, avînd în vedere o anumită succesiune a lucrărilor, care vor cuprinde o apropiată perioadă de aproximativ zece ani.

G. Krjijanovski

Dar tocmai asta-i problema: pînă acum, în cele cinci numere ale „Buletinului" găsim doar „scheme" şi „planuri" pentru o perioadă *îndepărtată* şi *nimic pentru viitorul apropiat.*

Ce anume lipseşte (**în mod precis**) pentru *„o grabnică punere în funcţiune a centralelor electrice existente"?*

Aici e miezul chestiunii. Dar despre asta nu se spune nici un cuvînt.

Ce lipseşte? Muncitori? Muncitori calificaţi? Maşini? Metal? Combustibil? Ce altceva?

„Planul" de procurare a **tot** ce lipseşte trebuie întocmit *imediat* şi publicat.

26/IX. *Lenin*

Scrise la 26 septembrie 1920

Publicate pentru prima oară: nota — la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 17, iar observaţiile — în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

519

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

27.IX.1920

Tov. Briuhanov,

Vă trimit două documente; vă rog să le citiţi şi să *mi* le înapoiaţi pe *amîndouă:*

1) despre gubernia *Ivanovo-Voznesensk*

vom discuta în şedinţa din 29.IX a Consiliului Apărării[334].

Trebuie să-i acordăm o deosebită atenţie şi să căutăm să satisfacem în cît mai mare măsură cererile formulate aici.

2) Despre gubernia *Tambov*.

Chibzuiţi dacă cele 11 000 000 de puduri de cereale pe care urmează să le dea această gubernie în cadrul sistemului de predare obligatorie reprezintă o cifră rezonabilă. Sau e cazul să operăm o reducere?

Cu salutări comuniste,
Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

520

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Cereţi amănunte despre împrejurările în care a căzut oraşul *P i n s k* şi au fost capturate statele-majore şi aflaţi care sînt pierderile materiale respective[335].

Se ştia dinainte că el e în pericol?

Scrisă nu înainte de 28 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

521

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tov. Krestinski,

E necesar, cred eu, ca Biroul Organizatoric să adopte — iar Consiliul militar-revoluționar să aplice — o hotărîre în sensul că împuterniciții speciali ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare urmează *să facă parte, în calitate de membri,* din consiliile militare-revoluționare ale fronturilor, cu drept de vot deliberativ în toate problemele care privesc acest comisariat.

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 29 septembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară după manuscris

522

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI

Sprijin această cerere întrucît am văzut eu însumi în ce situație grea se află Vorovski și ea mi-a fost semnalată și de cîțiva tovarăși[336].

29/IX *Lenin*

Scrisă la 29 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

523

CĂTRE L.B. KAMENEV[337]

N-am s-o mai citesc. I-am mai *scris*, nu o dată, lui Cicerin: ajunge cu atîta *bombăneală**, prezentați Comitetului Central propuneri *constructive.*

Scrisă la 29 sau 30 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* Vezi volumul de față, documentul 514. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

524

CĂTRE N.I. BUHARIN[338]

Bogdanov **v-a** păcălit, camuflînd (verkleidet) și căutînd să *d e p l a s e z e* vechea controversă. Iar dv. v-ați lăsat convins!

Scrisă în septembrie — decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1930, în „Culegeri din Lenin", vol. XII

Se tipărește după manuscris

525

CĂTRE L.D. TROȚKI

1.X.1920 Secret

Tovarășe Troțki,

Îți trimit alăturat o informare trimisă de tov. Skleanski[339].

Reiese că ofensiva asupra Crimeii a fost amînată pînă la 27/X!!!

Există vreo hotărîre în acest sens a Consiliului militar-revoluționar al republicii???

Comandantul-șef mi s-a lăudat că, la 10 (sau 8) octombrie, la el *totul* o să fie gata pentru ofensivă. Înseamnă că a mințit?

Cînd s-a hotărît să fie trimis *acolo* Budionnîi? Doar *și fără să-l trimiteți pe el s-au promis forțe de trei ori mai mari.*

În sfîrșit, dacă trebuia *totuși* să se modifice vechiul plan, nu era suficient să se dea doar o divizie?

Reiese că *toate* calculele comandantului-șef nu-s bune de nimic și că el *le modifică în fiecare săptămînă*, ca un ignorant. Asemenea șovăieli sînt extrem de periculoase.

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

526

CĂTRE V.M. SVERDLOV

Tovarășului *Sverdlov*

Aleksei Andreevici Preobrajenski e un vechi lucrător de partid, care de peste 20 de ani lucrează la căile ferate. În prezent el deține postul de șef al serviciului administrativ al direcției căii ferate Samara—Zlatoust. Are acum vreo 57—58 de ani. E surmenat și tare bolnav și are nevoie de odihnă îndelungată și de tratament. Vă rog să-i aprobați un concendiu de trei luni cu menținerea salariului și a dreptului la rația alimentară.

Adresa lui: gara Samara.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 1 octombrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată semnată de V.I. Lenin

527

CĂTRE L.D. TROȚKI

Tov. Troțki,

E nevoie, după părerea mea, să trimitem *imediat* pe Frontul de sud (și în special la *Armata 1 de cavalerie*) atît pe *Kamenev* cît și pe *Zinoviev*, cu misiunea de *a inspecta munca politică*, de *a o stimula* și *înviora*, de *a accelera* întregul ritm de desfășurare. Altfel nu vom putea obține o schimbare în starea de spirit a oamenilor.

2/X. *Lenin*

Scrisă la 2 octombrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

528

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[340]

Către *Micul Consiliu:* sînt de părere să nu li se dea în nici un caz aprobare, întrucît statul-major al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de vest *poate* (și trebuie) să fie cazat *în alte clădiri*, chiar dacă o să stea puțin mai înghesuit.

3.X *Lenin*

Scrisă la 3 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

529

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE VEST

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de vest

E interzisă ocuparea clădirii Universității din Smolensk pînă ce Consiliul Comisarilor Poporului sau Consiliul Apărării nu va adopta o hotărîre în acest sens.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 3 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

530

CĂTRE N.P. BRIUHANOV[341]

4.X

Tov. Briuhanov,

1) Cele înfățișate în acest memoriu se referă la momentul debarcării. După lichidarea ei, în starea de spirit a oame-

www.dacoromanica.ro

nilor și în situația generală s-a produs o schimbare radicală, după cum mi-a spus, de altfel, Lander ieri.

2) Tot Lander mi-a spus că tocmai acum, după înăbușirea cu succes a unei serii de răscoale (a căror izbucnire trebuie pusă în legătură cu debarcarea), colectarea (mai ales în Kuban, unde sînt multe cereale) a început să meargă, și pe viitor o să meargă mai bine.

3) După părerea lui Lander, acolo se pot strînge *m a i m u l t e* cereale decît era prevăzut în planul preliminar de predare obligatorie a surplusurilor.

Atrageți-i atenția lui Frumkin printr-o *s c r i s o a r e* confidențială (nu printr-o telegramă). Trebuie să folosim momentul prielnic, să nu pierdem timp (căci mai tîrziu o să fie mai rău) și să intensificăm eforturile în Kuban.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 4 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

531

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI 1 DE CAVALERIE[342]

Prin fir direct (cifrat)

Consiliul militar-revoluționar al Armatei 1 de cavalerie

Este extrem de important să faceți totul pentru a grăbi deplasarea armatei dv. pe Frontul de sud. Vă rog să luați toate măsurile în acest scop, recurgînd chiar la mijloace eroice. Comunicați-mi telegrafic ce anume ați întreprins în acest sens.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

4 octombrie

Scrisă la 4 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1933, în ziarul „Pravda" nr. 53

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

532

CĂTRE A.M. NIKOLAEV

Tov. Nikolaev,

Examinînd materialele trimise de dv. și sfătuindu-mă cu tov. Stalin, care le-a examinat și el, vă rog să-mi mai comunicați în plus:

1) Unele amănunte cu privire la cei trei oameni propuși de dv. să facă parte din comisie, și anume:
   (a) funcția fiecăruia;
   (b) stagiul tehnic (în domeniul radiofoniei sau numai pregătirea electrotehnică; vechimea în serviciu);
   (c) dacă sînt comuniști; dacă sînt, de cît timp anume?, iar dacă nu sînt, care e părerea dv.: în ce măsură putem avea încredere în ei?
2) Dacă i-ați trasat lui Botin sarcina de a relua experiența de la Tiflis, iar dacă nu, atunci ce altă sarcină i-ați trasat? dacă i-ați trasat vreuna, atunci în ce formă, în scris sau verbal? pentru acum, imediat, sau pentru mai tîrziu și de cînd anume?
3) Dacă Botin v-a spus în mod clar că teoretic el nu poate nici să explice și nici să formuleze invenția lui, ci a dat de ea întîmplător? (Vă rog să redați în modul cel mai exact declarația pe care a făcut-o el pe această temă și despre care m-ați informat.)
4) Ce sume și de către cine i-au fost alocate lui Botin pentru această lucrare și cînd anume? Din ce fonduri? Din cele ale laboratorului de la Nijni Novgorod sau din altele?
5) Pe ce temei „comisarul puternicului post de radio din Moscova, cu oscilații întreținute“ (numele nu e scris clar), a putut (în adresa lui din 28.IX.1920) să vorbească de 500 000 de ruble?

6.X *Lenin*

P.S. Fiți atît de bun și răspundeți-mi chiar pe această scrisoare, iar după aceea trimiteți-mi-o înapoi[343].

Scrisă la 6 octombrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

533

CĂTRE A.I. RÎKOV[344]

Tov. Rîkov,

Părerea mea e că trebuie să ne tocmim şi pînă la urmă să cedăm (prin C.C.P.). Pentru tocmeală: răscumpărare înainte de expirarea termenului, după *30 de ani*, prin evaluarea la o sumă *mai ridicată* a cheltuielilor şi eforturilor lor.

6/X. *Lenin*

Cedaţi dv., acceptînd ca termen de concesionare 50 de ani.

Scrisă la 6 octombrie 1920 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

534

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

6.X.1920

Tov. Krestinski,

Vă rog să puneţi următoarea problemă în şedinţa Biroului Organizatoric. După părerea mea, *bolnavilor* trebuie să li se dea ceva în plus, pentru regimul dietetic; totodată, ca măsură pentru îmbunătăţirea alimentaţiei lor, să se instituie *o comisie medicală*.

Pentru bolnavii de scorbut şi pentru alte categorii de suferinzi ar trebui, cred eu, să se dea imediat dezlegare să se cumpere de pe piaţa liberă, fixîndu-se pentru asta anumite reguli (poate va trebui să instituim, de asemenea, o comisie şi să cerem concursul sovhozurilor).

În ce priveşte protestul Comitetului Central din Petrograd, propun să se pună la vot. Eu sînt pentru:

1) mobilizarea pentru cîtva timp a lui Zinoviev,
2) ridicarea mobilizării generale a bărbaţilor.

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI — *Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

535

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P. C. (b) DIN RUSIA

8.X.1920

Către Biroul Organizatoric al Comitetului Central

În rezoluția din 7.X (nr. 59, punctul 3) a Biroului Organizatoric, la paragraful *b*, i se pune în vedere tovarășului *Bonci-Bruevici* că este inadmisibil să mi se adreseze mie în problema dată și în „alte probleme mărunte de acest fel".

Rog să fie scos acest paragraf, întrucît, în timpul unor vizite la spitalul din Kremlin, am auzit *personal* pe niște *medici* spunînd că alimentația bolnavilor nu este suficientă și am propus *eu însumi medicilor* să-mi facă, prin Bonci-Bruevici, propuneri scrise pentru îmbunătățirea ei ș.a.m.d.

Prin urmare, în acest caz, tov. Bonci-Bruevici n-are nici măcar vina de a mi se fi „*adresat*" mie.

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

536

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI

Cifrat

Numai pentru Trotki

Avînd în vedere întreaga situație de pe frontul polonez și în special în urma convorbirii — în legătură cu această situație — pe care am avut-o azi-noapte cu Ioffe, care susține cu toată tăria convingerea sa și a expertului nostru militar că, de fapt, polonezii nu vor putea să torpileze armistițiul (Ioffe, amenințîndu-i cu ruperea tratativelor, i-a făcut să renunțe la cererea lor de a li

www.dacoromanica.ro

se da aur într-o anumită sumă; el spune că polonezii se tem și mai mult decît noi de o ruptură), Biroul Politic al Comitetului Central însărcinează autoritățile militare să riște într-o oarecare măsură și să disloce cîteva unități de pe Frontul de sud-vest pentru a nimici cît mai repede și mai sigur armata lui Vranghel.

Din însărcinarea Biroului Politic, *Lenin*

Scrisă la 10 octombrie 1920 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

537

CĂTRE N.I. BUHARIN[345]

N-are nici un rost să vorbim *acum* de divergențele noastre (care sînt, poate, doar virtuale) dacă e de ajuns ca în *numele întregului Comitet Central* să declarăm (și să demonstrăm) că:

(1) cultura proletară = comunism;
(2) ea este promovată de P.C. (b) din Rusia;
(3) clasa proletară = P.C. (b) din Rusia = *Puterea sovietică*.

În această privință sîntem cu toții de acord?

Scrisă la 11 octombrie 1920
Publicată pentru prima oară în 1958, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 1 *Se tipărește după manuscris*

538

CĂTRE A.M. GHELLER

Tov. Gheller,

Procurați-mi *neapărat* cuvîntarea lui Treves care e citată aici (la pagina *3*)[346].

Adunați *tot* materialul și traduceți din el ceea ce este *mai important*, pentru *a demonstra*

www.dacoromanica.ro

fiecare teză din programul de la Torino, pentru *a o demonstra temeinic.*

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă între 11 octombrie și 4 noiembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

539

CĂTRE S.E. CIUȚKAEV

12.X.1920

Tov. Ciuțkaev,

1) Trebuie să adăugați *ce fel* de ruble și să calculați valoarea în ruble aur sau, aproximativ, în *dolari.*

2) Ce faceți cu valorile adunate și sortate?[347]

Gukovski spunea că le poate vinde legal. Treaba trebuie făcută *cît mai repede* posibil.

3) Cîte persoane lucrează la Depozitul de stat de pe lîngă Comisariatul poporului pentru finanțe?

4) Cîte lăzi (sau camere, sau locuri, cu aproximație) au fost deschise și din cîte?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

540

CĂTRE S.P. SEREDA[348]

Tov. Sereda,

N-ar fi bine, în legătură cu această problemă, să organizați o consfătuire cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne + o reprezentanță a Secției căzăcești din Comitetul Executiv Central? Eu cred că ar fi bine.

Scrieți-mi cîteva rînduri în această privință sau comunicați Consiliului Comisarilor Poporului părerea dv.

12.X *Lenin*

Scrisă la 12 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

541
CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

12.X.1920

Tov. Bonci-Bruevici,

Vă rog foarte mult să interveniți pe lîngă instituțiile și autoritățile de resort să-i pună la dispoziție tovarășului *Teodorovici*, care a venit din Siberia cu familia sa, o locuință (încălzită) și masa de prînz.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

542
CĂTRE N.N. KRESTINSKI[349]

Pentru Krestinski

Propun ca Manuilski *să fie obligat* să se ducă la cei mai buni doctori (sau să fie trimiși ei la dînsul), ca să-i pună diagnosticul și să-i aplice un tratament *serios*.

Lenin

Scrisă mai tîrziu de 12 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipărește după manuscris

543
CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA[350]

Către membrii Biroului Politic

Cred că trebuie să acceptăm propunerea comandantului-șef, cu această completare: pînă la încheierea efectivă a armistițiului.

13.X *Lenin*

Scrisă la 13 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1961, în cartea „Din istoria războiului civil din U.R.S.S.", vol. 3

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

544

CĂTRE E.M. SKLEANSKI[351]

Tov. Skleanski,

Vă rog să daţi dispoziţie ca solicitantul, tov. Emelianov, să fie înscris la cursurile de comandanţi de artilerie, pe cît se poate, mai aproape de Petrograd.

Îl cunosc personal pe tov. Emelianov şi îl recomand cu toată încrederea.

14.X. *Lenin*

A. Emelianov.

Adresa tătălui *său:* Nikolai Aleksandrovici *Emelianov, Sestroreţk* (Sovietul de deputaţi).

Scrisă la 14 octombrie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

545

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

14.X.

Gleb Maksimilianovici,

Vă trimit răspunsul lui Nikolaev.

Mîine trebuie să vină Botin, şi eu am să-l trimit la dv. Întrucît Nikolaev are unele îndoieli şi bănuieli, e necesar ca chestiunea cu Botin să fie pusă precis şi tranşant: ori spuneţi că „nu merită să încercăm", şi atunci lichidăm totul; ori spuneţi: „trebuie să mai încercăm", şi atunci Botin va fi trimis la dv. ca să-i trasaţi o sarcină *precisă*, să-i fixaţi condiţii *precise* de lucru şi să instituiţi *un control riguros*. (N-ar fi cazul să-l punem să descrie amănunţit, cît se poate de amănunţit experienţa de la Tiflis?)

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 14 octombrie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

546

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tocmai mă pregăteam să-i scriu „inventatorului" o scrisoare în care să-i spun că *am pierdut orice încredere în el*,

că dacă vrea s-o recapete trebuie să-i relateze *imediat t o t u l* lui Nikolaev.

Dacă nu vrea, îl trimit imediat înapoi la Stalin şi *lichidez* „experienţele".

Belenki m-a sfătuit *să mai aştept* pînă marţi (astăzi) şi mi-a arătat *s e m n ă t u r a d v.*

Să mai aşteptăm încă o zi, două.

Cînd găsiţi necesar, scrieţi-mi cîteva rînduri (în care să formulaţi argumente în favoarea lichidării).

De la cine veţi afla cum merg comenzile etc.?

Unde se spune că aţi fost „înlăturat"?

Scrisă nu mai devreme de 14 octombrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

547

CĂTRE MEMBRII COMITETULUI CENTRAL AL P. C. (b) DIN RUSIA[352]

C ă t r e m e m b r i i C o m i t e t u l u i C e n t r a l: Nu sînt de loc de acord cu acest proiect. Asemenea schimbare de denumiri constituie un joc periculos.

Pentru îndeplinirea hotărîrii Congresului al IX-lea (al cărei text îl anexez aici) trebuie, cred eu, să instituim o *c o m i s i e i n t e r d e p a r t a m e n t a l ă p e r m a n e n t ă* pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării, sub preşedinţia mea (dacă tovarăşii n-au nimic împotrivă). Acest lucru e absolut suficient.

15.X *Lenin*

www.dacoromanica.ro

Rog să mi se trimită înapoi această notă, pe care să fie însemnate numele celor ce au citit-o.

Lenin

15.X

Scrisă la 15 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

548

CĂTRE E.M. SKLEANSKI[353]

Tov. Skleanski,

Daţi însărcinare Consiliului militar-revoluţionar al republicii sau, şi mai bine, daţi ordin precis *să procedeze cît mai grabnic la lichidarea totală* a bandelor. Comunicaţi-mi ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

15.X

Scrisă la 15 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

549

CĂTRE S.A. HALEPSKI

15.X.1920

Tov. Halepski,

Vă atrag atenţia că, *în pofida celor declarate de dv.*, linia telefonică Moscova—Harkov, care a fost verificată de mine azi-noapte, funcţionează lamentabil: am auzit foarte prost, iar pe mine nu m-au auzit aproape de loc; pe o asemenea linie nu se poate vorbi.

Cer să fie imediat îmbunătăţită legătura pe această linie, astfel ca să nu funcţioneze mai prost decît cea cu Petrogradul.

www.dacoromanica.ro

Comunicaţi-mi ce măsuri aţi luat.

Dacă nu puneţi totul în ordine, am să vă trag la răspundere.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

550

CĂTRE COLECTIVUL FABRICII DE CIMENT DIN STAŢIA ŞCIUROVO

16.X.1920

Staţia Şciurovo.
Fabrica de ciment

Trimit salutul meu muncitorilor şi funcţionarilor de la fabrica pusă acum în funcţiune. Am convingerea că, printr-o muncă energică, veţi reuşi să atingeţi şi să depăşiţi vechiul nivel de producţie. Rog comitetul de întreprindere şi celula comunistă să-mi comunice, peste o lună sau două, cum merge treaba.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

551

*CĂTRE SECŢIA POLIGRAFICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

O copie pentru *tipografia* ziarului „Pravda"*

Vă rog să-mi comunicaţi prin ce se explică faptul că „Pravda" apare în condiţii poligrafice atît de proaste, ca acelea ale numărului 231 din 16.IX.a.c., pe care-l anexez aici. Întrucît urmează să ridic această chestiune în cadrul Consiliului Comisarilor Poporului, vă rog să-mi

* Acest rînd a fost scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

РОССІЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВѢТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.

16 X 1920 г.
№ X 20

Станция Щурово
Цементный завод

Приветствую рабочих и служащих пущенного завода надеюсь что энергичной работой удастся восстановить и превзойти прежнее производство прошу заводский комитет и коммячейку прислать мне сообщение о ходе работ через один два месяца.

Председатель Ленин.

Manuscrisul scrisorii adresate de V.I. Lenin colectivului fabricii de ciment din stația Șciurovo. — 16 octombrie 1920

www.dacoromanica.ro

comunicați de urgență ce măsuri ați luat și ce garanții există că actuala situație va fi remediată.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 16 octombrie 1920
Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

552

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE

Cifrat
Secret

Consiliul militar-revoluționar al Frontului de sud
Pentru Frunze

Am primit entuziastele telegrame trimise de Gusev și de dv., însă mă tem că manifestați un optimism exagerat. Nu uitați că trebuie să pătrundem cu orice preț în Crimeea, urmărindu-l îndeaproape pe inamic. Faceți pregătiri cît mai temeinice, vedeți dacă au fost cercetate toate vadurile de trecere în vederea eliberării Crimeii[354].

16.X.1920 *Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1935, în revista „Krasnîi Arhiv" nr. 5

Se tipărește după o copie dactilografiată

553

CĂTRE REDACȚIA REVISTEI „INTERNAȚIONALA COMUNISTĂ"

Către redacția „Internaționalei Comuniste"

Nu pot să scriu un articol nou. Dacă vreți, procurați-vă broșura mea „Victoria cadeților și sarcinile partidului

* În copia dactilografiată urmează cuvintele: „Scrisă de mîna tov. Lenin". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

muncitoresc"*, apărută în 1906, şi reproduceţi de acolo capitolele *despre dictatură* („Digresiune" şi încă cîte ceva).

Are să iasă ceva foarte nimerit, iar eu am să scriu o prefaţă de 20 de rînduri[355].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

16.X

Scrisă la 16 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

554

*CĂTRE ACADEMIA SOCIALISTĂ[356]

Vă rog să-mi comunicaţi sub conducerea cui se află biblioteca Academiei socialiste, cine este bibliotecar şi cine răspunde de administrarea ei.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Vă rog să-mi indicaţi numărul de telefon şi, dacă se poate, condiţiile de folosire a bibliotecii (e deschisă pentru toată lumea?) şi a sălii de lectură**.

Scrisă la 16 octombrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

555

CĂTRE M.V. KOBEŢKI

Tov. Kobeţki,

1) Atît *raportul* dv. (adică buletinul medical trimis de dv.), cît şi această notă[357] trebuie traduse în limba engleză şi trimise în străinătate.

---

* Vezi *V. I. Lenin.* Opere complete, vol. 12, Bucureşti, Editura politică, 1962, ed. a doua, p. 263—341. — *Nota red.*

** Acest post-scriptum a fost scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2) Cine se ocupă de hotelul „Lux", de transformarea lui în sediu al „Cominternului"? Dar de serviciul administrativ?

18.X *Lenin*

Scrisă la 18 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Inostrannaia Literatura" nr. 11

Se tipărește după manuscris

556

CĂTRE S.P. SEREDA

Tov. Sereda,

Vă rog să-mi comunicați părerea dv.[358]

Trebuie pregătit în cel mai scurt timp un plan pentru *campania de folosire a tractoarelor.*

1) Cumpărarea din străinătate

2) Fabricarea în Rusia

3) Tehnicieni — muncitori etc.

Comunicați-mi neapărat zilele acestea cînd veți prezenta un memoriu preliminar (n-ar fi cazul să convocați chiar acum, imediat, o consfătuire?).

19.X. *Lenin*

Scrisă la 19 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

557

CĂTRE V.S. KORNEV

Tovarășului Kornev,
comandantul trupelor pentru asigurarea ordinii interne a republicii.
O copie pentru tov. Dzerjinski

Tov. Șlihter îmi comunică că răscoala din gubernia Tambov se întețește, că forțele noastre, în special cavaleria, dau dovadă de slăbiciune.

www.dacoromanica.ro

Este neapărat necesar ca răscoala să fie lichidată în cel mai scurt timp (şi în mod exemplar)*.

Vă rog să-mi comunicaţi ce măsuri s-au luat. Trebuie să dăm dovadă de mai multă energie şi să punem la dispoziţie mai multe forţe.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
Vl. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 19 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

558

CĂTRE F. E. DZERJINSKI

Urgent

Tovarăşului **Dzerjinski**

Banditii au pus stăpînire pe fabricile *B o l d î r e v* (de la Rasskazovo, gubernia *T a m b o v*).

Mai mare ruşinea.

Propun ca cekiştii (şi membrii comitetului executiv gubernial) din gubernia Tambov care au avut o atitudine de gură-cască

1) să fie trimişi în faţa curţii marţiale,

2) Kornev să fie sancţionat cu admonestare severă,

3) să se trimită acolo imediat oameni dintre cei mai energici,

4) să li se facă, telegrafic, celor de-acolo o mustrare şi să li se transmită instrucţiuni.

Lenin

Scrisă mai tîrziu de 19 octombrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Vezi, de asemenea, volumul de faţă, documentul 548. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

559

*SCRISOARE ADRESATĂ UNOR TOVARĂȘI DIN TULA

Dragi tovarăși,

Așa cum puneți *voi* chestiunea, sînt de acord cu voi, dar, dacă vreți să faceți uz de părerea mea împotriva „opoziției" voastre, atunci trebuie să-i *remiteți* atît scrisoarea ce mi-ați adresat-o **mie**, cît și răspunsul dat de mine[359]. Atunci ei vor fi informați, vor fi în măsură să-mi expună chestiunea din punctul *lor* de vedere, și *nu* voi fi unilateral informat.

În ce privește fondul chestiunii, iată care este, pe scurt, părerea mea. Atîta timp cît nu l-am înfrînt *definitiv* pe Vranghel și n-am eliberat întreaga Crimee, sarcinile militare continuă să rămînă pe *p r i m u l* plan. Acest lucru este absolut indiscutabil.

Totodată, *pentru* Tula, cu fabricile ei de arme și cartușe, *se prea poate* ca sarcina primordială să rămînă pentru un timp oarecare *și după victoria* asupra lui Vranghel continuarea pînă la capăt a muncii de fabricare a armelor și cartușelor, *întrucît armata trebuie să fie pregătită* pentru primăvară.

Vă rog să mă scuzați că vă răspund printr-o scrisoare atît de scurtă și să-mi comunicați dacă ați arătat „opoziției" această scrisoare a mea și pe aceea pe care mi-ați trimis-o voi mie.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 20 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

560

CĂTRE A.M. LEJAVA ȘI M.N. POKROVSKI

Tovarășilor Lejava și Pokrovski

Insist ca treaba asta să fie urgentată *la maximum*, iar *m a r ț i* (26.X) să fie prezentat Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de hotărîre prin care

www.dacoromanica.ro

1) se aprobă vînzarea în cel mai scurt timp a acestor lucruri în străinătate;

2) se cere Comisariatului poporului pentru învățămînt ca *pînă marți* 26/X să răspundă oficial dacă are vreo obiecție (se spune că ei au *și* ales obiecte pentru muzeele noastre: sînt de acord să li se lase numai un minimum *strict* necesar);

3) se trimite imediat în străinătate o comisie specială formată din experți+negustori, cărora li se promite un premiu *substanțial* dacă fac o vînzare rapidă și avantajoasă;

4) considerînd că lucrarea înaintează extrem de încet (8 depozite *din* 33), socot că e absolut necesar *să fie lărgită* componența *comisiei de experți* (Gorki indică un număr de *aproximativ 200* de persoane) și să se acorde acestora *o rație de alimente* cu condiția să termine în scurt timp lucrarea[360].

21.X. *Lenin*

Scrisă la 21 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

561

*CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DIN PETROGRAD[361]

Stimați tovarăși,

După părerea mea, n-ar fi păcat ca într-un oraș cum e Petrogradul (cu largi disponibilități de spațiu locativ) să se dea o cameră în plus oamenilor de știință pentru cabinet de lucru și pentru laborator. Ba chiar se cuvenea ca această inițiativă să pornească de la dv.

Vă rog foarte mult să vă ocupați îndeaproape de această chestiune, iar dacă nu sînteți de acord cu cele de mai sus,

www.dacoromanica.ro

să fiţi buni şi să-mi scrieţi imediat cîteva cuvinte, ca să văd şi eu care sînt impedimentele.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

21.X

Scrisă la 21 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară la 13 septembrie 1924, în ziarul „Leningradskaia Pravda" nr. 209

Se tipăreşte după manuscris

562

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

21.X.1920

Tovarăşului B r i u h a n o v

Ţăranii din regiunea Stavropol (care au adus grîu pentru copii) se plîng că cooperativele nu le distribuie unsoare pentru căruţe (în depozit există), chibrituri şi alte mărfuri.

Au lăsat *să se strice* scrumbiile şi nu le-au distribuit.

Domneşte o mare nemulţumire. Comisarul gubernial pentru aprovizionare le spune ţăranilor că trebuie să predea toate surplusurile de cereale şi abia după aceea vor primi mărfurile cerute.

Ţăranii susţin că e necesar ca *d i s t r i b u i r e a s ă f i e f ă c u t ă i m e d i a t.*

Cantitatea de 27 000 000 de puduri prevăzută a fi predată în mod obligatoriu este cu totul excesivă, li se iau oamenilor şi rezervele păstrate *pentru semănat.* În anul viitor, spun ei, o să rămînă terenuri neînsămînţate.

În gubernia Stavropol recolta e mediocră (27 000 000 de puduri).

În gubernia Kuban e mai bună (37 000 000 de puduri).

Vă rog să examinaţi **de urgenţă** cele arătate aici, în special primul punct, şi pînă mîine cel mai tîrziu să-mi prezentaţi concluziile.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

www.dacoromanica.ro

Adresa: Gara Kazanskaia, rampa de mărfuri, vagonul *nr. 506 955* de pe linia curbă. *Petrov* din comitetul guvernial de partid.

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

563

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[362]

Vă rog să examinaţi cît *mai curînd* această problemă. Din cele anexate reiese că prin dispoziţia *Comisariatului poporului pentru aprovizionare* (a centrului) aceste produse alimentare sînt puse *la dispoziţia Comisiei pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor de ştiinţă*. Prin urmare, *fără aprobarea centrului*. Petrogradul n-are dreptul să le rechiziţioneze sau să le dea altă destinaţie!

21/X. *Lenin*

Scrisă la 21 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

564

CĂTRE EDITURA DE STAT[363]

21.X.1920

1) Cea dintîi e o lucrare de diletant. Cartea lui Klein e bună, trebuie comandate mai multe exemplare.

2) Cea de-a doua (Brodski). E o iniţiativă cu totul inutilă şi inoportună.

Lui A.I. Rîkov i-au fost comunicate o serie de greşeli mai grave etc.

Publicată pentru prima oară parţial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

565

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI 1 DE CAVALERIE

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei 1 de cavalerie
O copie pentru comandamentul Frontului de sud
O copie pentru L.B. Kamenev*

Este evident că Vranghel îşi retrage unităţile. S-ar putea ca chiar în acest moment el să încerce a se refugia în Crimeea. Ar fi o mare crimă să-l lăsăm să ne scape. Succesul viitoarei lovituri depinde în mare măsură de Armata 1 de cavalerie. Consiliul militar-revoluţionar al Armatei 1 de cavalerie trebuie să ia măsurile cele mai eroice pentru a grăbi concentrarea Armatei 1 de cavalerie.

24.X.1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
*Lenin***

Publicată pentru prima oară în 1940, în „Voenno-Istoriceskii Jurnal" nr. 10

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

566

CĂTRE V.M. SVERDLOV[364]

Urgent

Tov. Sverdlov,

Ce s-a întîmplat? Doar faceţi parte din Consiliul superior al transporturilor de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului. Cum se prezintă formal problema, adică în sensul ordinii şi al drepturilor legale?

* La începutul telegramei se află următorul text: „Foarte urgent, sub răspunderea controlului (?) politic, să se comunice pe adresa: direcţia cifrului, tovarăşului Skleanski, cînd a fost predată această telegramă unui membru al Consiliului militar-revoluţionar şi lui Kamenev". — *Nota red.*

** Telegrama a fost semnată şi de L.D. Troţki, preşedintele Consiliului militar-revoluţionar. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dispoziţia lui Troţki e justă (şi legală) fără aprobarea Consiliului Apărării?

24/X. *Lenin*

Scrisă la 24 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXI

Se tipăreşte după manuscris

567

CĂTRE G.V. CICERIN[365]

Tov. Cicerin,

Trebuie adresată *neapărat* o notă *oficială* în legătură cu acest caz şi cu toate cazurile similare.

Trimiteţi o circulară în acest sens tuturor reprezentanţilor R.S.F.S.R. în străinătate.

25.X. *Lenin*

Scrisă la 25 octombrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

568

SCHIMB DE BILEŢELE CU A.D. ŢIURUPA

Aproape sigur *da*.
O să vorbim la telefon la ora 11.

N-aţi putea să mă primiţi mîine pentru 30—40 de minute?

Pe joi urmează să plec la Harkov pentru 5—7 zile.

Cu aprobarea medicului?

Azi mi-am făcut ieşirea din sanatoriu*.

În gubernia Taurida au fost luate de la Vranghel *2 000 000 de* puduri de cereale.

* Subliniat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Ar trebui să le *scoatem cît mai repede* şi să aprovizionăm *Donbassul*.

Scrise la 26 octombrie 1920

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

569

CĂTRE A.A. IOFFE

Petrograd, tovarăşului Ioffe

Complicaţiile ce se ivesc fac să fie necesară prezenţa dv. la Riga cît mai curînd cu putinţă. Îndată ce sănătatea vă permite, grăbiţi-vă să vă întoarceţi acolo.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 26 octombrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

570

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. LEJAVA, F.F. SÎROMOLOTOV ŞI S.M. FRANKFURT

Tovarăşilor Lejava,
Sîromolotov
şi Frankfurt

Vă rog să profitaţi de prezenţa tovarăşului Frankfurt la Moscova şi să organizaţi o consfătuire în legătură cu producţia de aur din Siberia şi cu măsurile ce trebuie luate pentru dezvoltarea ei.

Concluziile acestei consfătuiri vă rog să mi le transmiteţi mie pentru a le prezenta Consiliului Comisarilor Poporului sau pentru a rezolva problema prin realizarea unui acord între diferite departamente etc.[366]

27.X Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 27 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

571

CĂTRE COMITETUL GUBERNIAL DE PARTID DIN VLADIMIR[367]

27.X.1920

Către Comitetul gubernial de partid din Vladimir

Prin prezenta confirm că tovarăşii Ratnikov, Rîbakov, Romanov şi Glazunov, în numele conferinţei judeţene de partid din Aleksandrov (gubernia Vladimir), au fost la mine în ziua de 27.X.1920 pentru a mă informa despre revoltătoarele samavolnicii comise de nişte activişti de partid şi funcţionari sovietici.

Consider că, în împrejurările date, ei au procedat cît se poate de just adresîndu-mi-se mie şi vă rog să-mi comunicaţi care este, în general, la voi modalitatea, pentru membrii organizaţiei judeţene, de a se adresa organelor din Moscova, în general, şi Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia, în special.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

572

*CĂTRE COMISIA DE CONTROL A P.C.(b) DIN RUSIA

Tov. Dzerjinski, Muranov, Preobrajenski ş.a.

Vă rog insistent să primiţi personal pe tovarăşii Ratnikov, Rîbakov, Romanov şi Glazunov din partea conferinţei judeţene de partid din Aleksandrov (gubernia Vladimir) în legătură cu abuzurile *revoltătoare*, cu totul ieşite din comun, care au fost săvîrşite (atît de activişti de partid cît şi de funcţionari de stat) la fabrica de muniţii din Troiţk şi în special în legătură cu greutăţile pe care le întîmpină membrii de partid cînd încearcă să sesizeze organele centrale sau să obţină măcar o examinare rapidă

www.dacoromanica.ro

a chestiunii *pe linie de partid*. Pe cît se pare — asta-i impresia mea —, nici în comitetul gubernial de partid lucrurile nu stau prea bine. Vă trimit alăturat o copie a hotărîrii Biroului Organizatoric.

Cu salutări comuniste,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 27 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

573

CĂTRE A.I. RÎKOV ȘI I.I. RADCENKO

28.X.1920

1) Tovarășului *Rîkov* (iar în caz că dînsul încă nu s-a făcut bine, tovarășului Miliutin) și
2) tovarășului *I.I. Radcenko*, la *Direcția generală a exploatării zăcămintelor de turbă.*

Cîte o copie pentru:

3) R.E. Klasson (poate fi găsit prin Radcenko),
4) Krjijanovski, președintele GOELRO,
5) Skleanski (§ 4) și Trotki,
6) Lejava și Lomonosov,
7) Secția cinematografie,
8) Sosnovski,
9) Șatunovski (Comisia principală a transporturilor).

La 27.X. 1920 a fost prezentat în fața unui mare număr de membri de partid un film care înfățișează un nou sistem de extracție — hidraulică — a turbei (invenție a inginerului R.E. Klasson), care mecanizează operațiile în comparație cu cel vechi.

Cu acest prilej am avut un schimb de păreri cu inginerul Klasson, cu tovarășii I.I. Radcenko și Morozov, reprezentanții Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă, și cu tovarășul Șatunovski (din partea Comisiei principale a transporturilor).

www.dacoromanica.ro

Acest schimb de păreri a arătat că conducătorii Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă sînt întru totul de acord cu inventatorul în ceea ce privește importanța deosebită a unei asemenea invenții. În întreaga operă de refacere a economiei naționale a R.S.F.S.R. și de electrificare a țării, mecanizarea lucrărilor de extracție a turbei face posibilă o înaintare incomparabil mai rapidă, mai temeinică și efectuată pe un front mai larg. De aceea se impune să luăm numaidecît o serie de măsuri pe scară statală pentru dezvoltarea acestei ramuri.

Vă rog să discutați numaidecît această chestiune și să-mi prezentați neîntîrziat avizul dv. (îndreptări, completări, contraproiecte etc.) în legătură cu următoarele propuneri care decurg din schimbul prealabil de păreri și propuneri care a avut loc ieri.

1. Se consideră că lucrările de aplicare a sistemului hidraulic de extracție a turbei prezintă o importanță primordială pentru stat și de aceea ele devin deosebit de urgente. Această chestiune va fi pusă în discuția Consiliului Comisarilor Poporului sîmbătă 30 octombrie.

2. Direcțiile generale (și alte instituții) de al căror sprijin depinde în primul rînd succesul activității „*Comisiei* (sau a comitetului?) *pentru extracția hidraulică a turbei*“ (de pe lîngă Direcția generală a exploatării zăcămintelor de turbă) sînt obligate să-și delege reprezentanții lor (de preferință comuniști sau, în orice caz, oameni de vădită bună-credință și *deosebit de energici)*, care să participe permanent la lucrările acestei comisii. Ei vor fi făcuți în mod special răspunzători pentru executarea *urgentă*, fără nici un fel de tergiversări, a comenzilor și cererilor acestei comisii. Numele și adresele acestor reprezentanți se vor comunica Consiliului Comisarilor Poporului.

3. Același lucru în ce privește cîteva uzine dintre cele mai importante în acest domeniu. Se va întocmi o listă a acestor uzine.

4. *Departamentul marinei* este însărcinat să delege în această comisie un reprezentant al său care să cunoască

www.dacoromanica.ro

perfect de bine rezervele de materiale şi mijloacele tehnice de care dispune acest departament.

5. Se acordă raţie de ostaş roşu grupului de persoane de a căror muncă depinde în mod nemijlocit succesul rapid şi deplin al acestei acţiuni şi se majorează, totodată, retribuţia lor în aşa fel, încît să se poată consacra pe de-a-ntregul activităţii lor. „Comisia pentru extracţia hidraulică a turbei" este însărcinată să înainteze imediat Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia *o listă* (completă) a acestor persoane, indicîndu-se normele de retribuire, *premiile* etc.

6. Se vor examina neîntîrziat, împreună cu Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, comenzile ce trebuie făcute încă de pe acum la uzine suedeze şi germane (poate că ar fi bine să angajăm acolo unul sau mai mulţi chimişti de seamă), astfel ca pînă în vara anului 1921 să obţinem cele necesare pentru aplicarea în timp mai scurt şi pe scară mai largă a procedeului hidraulic. În special trebuie folosită în acest scop plecarea tovarăşului Lomonosov, peste cîteva zile, în Suedia şi Germania.

7. Se însărcinează *Secţia cinematografie* (din Comisariatul poporului pentru învăţămînt?) să organizeze pe scară *cît mai largă* (în special la Petrograd, Ivanovo-Voznesensk, Moscova şi în *regiunile de extracţie a turbei)* o prezentare cinematografică a acestui sistem hidraulic şi în acelaşi timp să se citească o scurtă expunere de popularizare (i se va cere tovarăşului Sosnovski s-o redacteze), care să explice imensa importanţă a mecanizării extracţiei turbei şi a electrificării.

8. Primul referat în legătură cu această problemă, întocmit de *„Comisia pentru extracţia hidraulică a turbei"*, urmează să fie prezentat Consiliului Comisarilor Poporului la 30.X.1920[368].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Tov. Rîkov, n-ar fi cazul să punem chestiunea unui transfer *mai mare* de materiale şi de mijloace ale

www.dacoromanica.ro

Departamentului marinei, pentru nevoile producției mijloacelor de producție? Ce nevoie avem de noi cuirasate etc.? Ce rost au ele în momentul de față? *Șatunovski* (să nu-l pierdeți din vedere, e devotat, *muncitor*, în străinătate a învățat matematicile, e un element de valoare) spune (după cum am aflat de la Sosnovski) că Trotki a găsit la Departamentul marinei, pe cît se pare, *un milion de puduri de oțel de cea mai bună calitate* (din cel pentru cuirasate) și l-a luat pentru nevoile Comisiei principale a transporturilor. Vedeți dacă așa stau lucrurile și chibzuiți dacă n-ar fi cazul să punem această problemă în discuția Consiliului Apărării sau a Consiliului Comisarilor Poporului.

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară parțial în 1925, în cartea: G. Bolteanski. „Lenin și cinematografia". Moscova — Leningrad

Publicată incomplet (fără post-scriptum) în 1934, în cartea „Lenin pe frontul economic. Culegere de amintiri". Moscova

Se tipărește după manuscris; post-scriptumul — pentru prima oară, după textul consemnat de M.I. Gleasser

574

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE[369]

28.X.1920 Cifrat

Pentru Frunze, comandantul Frontului de sud
O copie pentru Trotki

Răspund la telegrama dv. nr. 001/p.ș. Mă supără nespus de mult tonul dv. optimist, cînd tot dv. îmi comunicați că există doar o infimă șansă de reușită în îndeplinirea sarcinii care de mult a fost trasată. Dacă lucrurile stau într-adevăr atît de prost, vă rog să puneți problema adoptării unor măsuri arhiurgente pentru aducerea de artilerie grea și construirea, în acest scop, a unor linii

www.dacoromanica.ro

de transport, pentru repartizarea unor unități de pionieri ș.a.m.d.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1941, în cartea „M.V. Frunze pe fronturile războiului civil. Culegere de documente"

Se tipărește după manuscris

575

CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI[370]

Către *Micul Consiliu:* vă rog să examinați această cerere. Dacă nu putem face rost de o infirmieră în alte condiții, atunci o să recurgem, probabil, la noi cheltuieli. Pacientul trebuie să fie tratat neapărat *pînă la vindecare* și după aceea să fie trimis în Italia.

28.X. *Lenin*

Scrisă la 28 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

576

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN[371]

C i f r a t

Pentru Stalin, membru al Consiliului militar-revoluționar al republicii, la *B a k u* sau oriunde s-ar afla

29/X

Consider neîndoielnic că Gruzia va ceda Antantei orașul Batum, probabil în secret, și că Antanta va porni o ofensivă în direcția orașului Baku. Chibzuiți asupra situației și pregătiți de urgență măsuri pentru întărirea drumurilor de acces spre acest oraș dinspre mare și din-

www.dacoromanica.ro

spre uscat, aducînd aici artilerie grea etc. Comunicaţi-mi ce hotărîre aţi luat.

Lenin

Scrisă la 29 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

577

CĂTRE P.S. POPOV[372]

1) Numărul funcţionarilor sovietici.
2) Pe comisariate.
3) Dacă se poate, pe secţii.
4) Dacă se poate, pe principalele categorii (specialişti, personal de serviciu, funcţionari de birou etc.).
5) Alte date (sexul etc.), în raport cu datele existente în fişa de recensămînt.

Vă rog să împărţiţi lucrarea în două părţi.

1) Datele cele mai sumare (numărul etc.).

În cel mult patru săptămîni.

2) Date amănunţite — în cîte săptămîni?
3) Date foarte amănunţite — în cîte săptămîni?

30.X.1920. *V. Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

578

CĂTRE S.I. BOTIN

Tov. Botin,

Vă rog să întocmiţi cîte un proces-verbal pentru fiecare experienţă, indicînd:

1) intensitatea curentului sau a capacităţii energiei electrice,
2) unde (la ce distanţă) *şi după ce plan* au fost aşezate gloanţele, în faţa barajului sau în dosul lui,
3) pe pămînt, sus, jos sau sub pămînt (la ce adîncime),
4) ce fel de gloanţe au explodat şi cînd,

www.dacoromanica.ro

5) procesele-verbale să fie semnate de toţi trei, să fie păstrate *la dv.* pentru a-mi fi transmise mie.

Pentru fiecare experienţă se va întocmi un proces-verbal separat (indicînd ziua, ora etc.).

Al dv., *Lenin*

Scrisă în octombrie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

579

*CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI

F o a r t e u r g e n t

Tovarăşul Gorki îmi comunică următoarele:

„Permiteţi-mi să vă reamintesc că, transferînd unele instituţii din Moscova la Petrograd, veţi elibera aici o mulţime de locuinţe; cu venirea frigului, criza de locuinţe la Moscova capătă un caracter tragic".

Vă rog să profitaţi de prezenţa tovarăşului Zinoviev şi să examinaţi de urgenţă această problemă.

1.XI.1920

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară parţial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin*

580

REZOLUŢIE PE O TELEFONOGRAMĂ A LUI N.A. SEMAŞKO

Consiliul Comisarilor Poporului, în şedinţa sa din 4 octombrie, a adoptat o hotărîre prin care Consiliul militar-revoluţionar al frontului era obligat să elibereze clădirea Universităţii din Smolensk; Consiliul militar-revoluţionar al republicii urma să ceară telegrafic îndeplinirea acestei hotărîri. Dînd curs hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului, tov. Skleanski a transmis-o spre executare Consiliului militar-revoluţionar. Şi, totuşi, statul-major al Frontului de vest n-a eliberat nici pînă astăzi clădirea universităţii. Întrucît universitatea (facultatea specială) are mare

www.dacoromanica.ro

nevoie de clădire, vă semnalez această încălcare a hotărîrii Consiliului Comisarilor Poporului şi vă rog să daţi dispoziţie categorică Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de vest.

Comisarul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, *Semaşko*

tovarăşului Skleanski

Se va aduce imediat la îndeplinire. Îmi veţi raporta de executare, iar chestiunea nesupunerii şi a pedepsei am s-o pun în discuţia Micului Consiliu.
2.XI

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 noiembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

581

CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE VEST

Telegramă *prin fir direct**

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de vest

O copie pentru Skleanski*

Cu toate că Consiliul Comisarilor Poporului a dat dispoziţie să fie eliberate clădirile Universităţii Smolensk, dv., după cum ne comunică tov. Semaşko, comisarul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, nici pînă azi nu v-aţi conformat. Vă ordon să executaţi imediat dispoziţia Consiliului Comisarilor Poporului, eliberînd clădirile universităţii, şi să-mi raportaţi de executare.

Chestiunea nerespectării de către dv. a unei dispoziţii date de Consiliul Comisarilor Poporului şi a aplicării unei sancţiuni am s-o pun în discuţia Consiliului Comisarilor Poporului.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 2 noiembrie 1920

Se tipăreşte după textul scris de mîna lui E.M. Skleanski şi completat şi semnat de V.I. Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

* Aceste cuvinte au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

582

CĂTRE R.E. KLASSON

2.XI.1920

Tov. Klasson,

Mă tem că dv. — iertați-mi sinceritatea — nu veți ști să faceți uz de hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la aplicarea procedeului hidraulic de exploatare a turbei[373]. Și am această temere pentru că dv., pe cît se vede, v-ați pierdut prea multă vreme cu „visurile absurde" de restaurare a capitalismului și n-ați acordat destulă atenție particularităților cu totul specifice ale perioadei de trecere de la capitalism la socialism. Și spun asta nu pentru a vă reproșa ceva și nu numai pentru că mi-am amintit de discuțiile teoretice pe care le-am avut cu dv. prin anii 1894—1895, dar și cu un scop strict practic.

Pentru a folosi cum se cuvine hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului, trebuie:

1) să faceți reclamație la timp, fără nici un fel de menajamente, împotriva oricărei încălcări a acestei hotărîri, urmărind cu cea mai mare atenție aplicarea ei și, bineînțeles, alegînd — în vederea denunțării — numai cazurile care se potrivesc cu zicala: „rar și bine";

2) din timp în timp — și urmînd aceeași regulă — să-mi scrieți (N.B. **pe plic: personal** de la *cutare* în cutare chestiune):

> vă rog să trimiteți nota sau cererea
> cutare (proiectul de text să fie scris pe o foaie separată) cutării persoane sau instituții în legătură cu cutare problemă, avînd în vedere că lucrările de exploatare hidraulică a turbei sînt recunoscute ca fiind de importanță statală.

Dacă n-o să-mi jucați vreo festă, adică dacă notele și cererile vor fi absolut concrete (fără gîlcevi sau polemici departamentale), în două minute le voi semna, și uneori ele vor aduce un folos practic.

www.dacoromanica.ro

Cu urări de multe şi grabnice succese pentru invenţia d-tale şi cu salutări,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1929, în revista „Izobretatel" nr. 2

Se tipăreşte după manuscris

583

CĂTRE A.Z. GOLŢMAN

3.XI.1920, ora 21 şi 25 min.

Urgent. Personal

Tovarăşului *Golţman*
O copie pentru *Eismont*

O copie pentru *Direcţia generală a confecţiilor*

Direcţia generală a confecţiilor trebuie să supună comisiei pentru premieri problema acordării de premii pentru producţia a 20 000 de perechi de cizme.

Problema are o importanţă imensă pentru victoria noastră în sud, şi lucrul cel mai important este confecţionarea grabnică a cizmelor. Vă rog să examinaţi de urgenţă această problemă şi să luaţi măsuri ca cizmele să fie într-adevăr confecţionate în termenul fixat de comandantul-şef, tov. Kamenev.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Tov. Skleanski este însărcinat să controleze aducerea la îndeplinire a acestei dispoziţii*.

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial în 1961, în cartea „Ideile leniniste dăinuie şi înving. Culegere de articole"

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

* Această frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ANEXE

www.dacoromanica.ro

1

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI MILITAR DISTRICTUAL OREL

O r e l, Comisariatul militar districtual; o copie pentru comitetul executiv şi una pentru Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de sud

În baza hotărîrii din 11/VII a Consiliului Apărării, ordon ca toate automobilele sanitare din Orel care nu se află în serviciul transporturilor militare să fie predate imediat Direcţiei militare districtuale a trupelor de geniu din Orel, pentru nevoile sanitare ale armatei. Raportaţi de executare.

12. VII. 1919

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1940, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 1

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

2

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI

Tula, pentru *Osinski*, împuternicit gubernial. Cîte o copie pentru: pentru *Measniţki*, comandantul apărării regionale;

pentru Orlov, comisar al uzinelor; pentru Oskin; pentru comitetul gubernial de partid, comitetul gubernial pentru aprovizionare, comitetul executiv gubernial

Răspunzînd la telegrama lui Osinski, vă comunicăm că în nici un caz nu se va admite să se facă vreun fel de achiziţii independente, fie ele la liber sau la preţuri

www.dacoromanica.ro

fixe. Cei ce vor să intensifice colectările sînt invitaţi să se încadreze în planul general, să acţioneze în front unic, folosind schimbul de mărfuri, în deplin acord cu indicaţiile primite de la centru, sub conducerea generală a comitetului gubernial pentru aprovizionare şi pe răspunderea lui. Orice acţiuni separate în domeniul colectărilor, mai ales dacă încalcă principiile politicii de aprovizionare, vor fi considerate drept acţiuni de dezorganizare a aprovizionării, cu toate consecinţele care decurg de aici. Îl rog pe tovarăşul Osinski, care dispune de suficiente împuterniciri în acest sens, şi rog totodată şi autorităţile locale să lupte cu hotărîre, pe toate căile, împotriva oricărei dezorganizări, să nu se dea în lături de la destituirea şi arestarea dezorganizatorilor. Susţin cu toată convingerea că o bună organizare în acest domeniu şi o muncă desfăşurată cu dîrzenie şi perseverenţă nu numai că vor asigura posibilitatea de a satisface nevoile locale, dar vor crea, totodată, şi surplusuri pentru centrele înfometate şi pentru armate; resursele guberniei sînt departe de a fi epuizate.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă la 19 iulie 1919

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

3

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 5-A[374]

Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 5-a

Cu prilejul împlinirii unui an de la înfiinţarea Armatei a 5-a[375], care era la început un grup restrîns şi a devenit între timp o armată puternică prin avîntul ei revoluţionar, o armată închegată în victorioasele bătălii pentru

* Telegrama a fost semnată şi de A.D. Ţiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

apărarea Volgăi și zdrobirea detașamentelor lui Kolceak, Consiliul Apărării Muncitorești și Țărănești adresează acestor eroi ai Armatei Roșii un tovărășesc salut și-și exprimă recunoștința pentru eforturile lor și pentru lipsurile îndurate de ei în apărarea Revoluției Socialiste. Pentru a compensa lipsurile materiale pe care le-a avut de suferit Armata a 5-a în greaua ei activitate de luptă, toți ostașii și toate cadrele ei de comandă vor primi o soldă lunară în plus.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Scrisă la 8 august 1919

Publicată la 24 august 1919, în ziarul „Krasnîi Strelok" (organ de presă al secției politice a Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 5-a) nr. 95

Se tipărește după un text dactilografiat

4
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI, L.D. TROȚKI ȘI S.V. KOSIOR**

Kiev, pentru Racovski, Trotki și Kosior

Vă recomandăm insistent să suspendați activitatea tuturor comisariatelor poporului, afară de aceea a comisariatelor pentru problemele militare, pentru căile de comunicație și pentru aprovizionare. Mobilizați-i pe toți, fără excepție, pentru nevoile armatei, trasîndu-le drept sarcină să se mențină măcar cîteva săptămîni și contopind într-o singură instituție Consiliul Comisarilor Poporului, Consiliul Apărării, Comitetul Executiv Central și Comitetul Central al P.C.(b) din Ucraina.

* Telegrama a fost semnată și de E.M. Skleanski, membru al Consiliului Apărării. — *Nota red.*

** Pe telegramă a fost scrisă următoarea indicație: „Se va expedia imediat, cifrat. Elena Stasova. 1919, 13/VIII". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Îl rugăm pe Troțki să depună toate eforturile în acest sens[376].

13 august.

Biroul Politic: *Lenin*, *Kamenev*, *Stasova*

Scrisă la 13 august 1919

Publicată pentru prima oară parțial în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Publicată în întregime în 1956, în cartea: V.I. Lenin. „Corespondență militară. 1917—1920". Moscova

Se tipărește după textul scris de mîna lui E.D. Stasova

5

TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNOR MUNCITORI DIN UFA[377]

La Ufa, pentru muncitorii care au lucrat la refacerea podului de pe Belaia.

Cîte o copie: Samara, Npolkom*; Ufa, inginerului Olșevski;

Moscova, Z.P.*, Consiliului militar-revoluționar, Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, Direcției generale politice a căilor de comunicație

Consiliul Apărării al republicii consideră că terminarea în mod strălucit, cu patru zile înainte de termenul prevăzut, a lucrărilor de refacere provizorie a podului de pe Belaia, care au fost efectuate în condiții extrem de grele chiar pentru timp de pace, se datorește în întregime bunei organizări și strînsei unități de care ați dat dovadă și care au fost animate de puternica dorință de a apăra Rusia Sovietică nu numai cu arma în mînă, pe cîmpul de luptă, ci și pe calea construcției pașnice. În

* Denumiri convenționale: Npolkom — șeful și comisarul politic al Direcției regionale a căii ferate; Z.P. — șeful Direcției generale a comunicațiilor militare. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

numele Consiliului Apărării vă trimit un salut tovărăşesc şi cele mai calde mulţumiri.

Preşedintele Consiliului Apărării al republicii, *Lenin*

Scrisă la 10 octombrie 1919

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V. I. Lenin

6

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SIMBIRSK ŞI COMITETULUI EXECUTIV JUDEŢEAN SÎZRAN[378]

Comunicare prin fir direct:
Simbirsk, comitetul executiv gubernial; o copie la comitetul pentru aprovizionare a regiunii Volgăi Sîzran, comitetul executiv judeţean; o copie la comitetul pentru aprovizionare a regiunii Volgăi

În legătură cu apropiata transbordare a încărcăturilor de cereale din şlepuri în vagoane la Ceasovnea şi Batraki, vă revine sarcina de a pregăti, în acest scop, în ambele puncte un număr suficient de muncitori pentru a asigura o rapidă descărcare a şlepurilor, întoarcerea lor pe Volga în jos pentru reîncărcare şi ţinerea vagoanelor cît mai puţin timp sub încărcătură. Răspunderea pentru asigurarea forţei de muncă la Ceasovnea să fie încredinţată unui membru al comitetului executiv gubernial, iar la Batraki unui membru al comitetului executiv judeţean. Comunicaţi-mi, cel mai tîrziu la 20 octombrie, măsurile luate şi numele celor însărcinaţi cu conducerea lucrărilor.

15.X.1919

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1940, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 1

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V. I. Lenin

www.dacoromanica.ro

7

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE OREL

Orel.

Comisarului gubernial pentru aprovizionare

Ţăranii din plasa Lavrov se plîng că li s-a cerut să predea o cotă de cereale prea mare. Ei spun că s-ar putea să nu-şi aibă asigurată pîinea nici pînă la crăciun. Cercetaţi cu grijă dacă această plîngere este întemeiată. În caz că cele spuse se adeveresc, înlăturaţi nedreptatea*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 11 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text consemnat de A.I. Sviderski şi semnat de V.I. Lenin

8

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR TUTUROR DIRECŢIILOR REGIONALE ALE CĂILOR FERATE

Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. Pentru şefii şi comisarii politici ai direcţiilor regionale ale căilor ferate

Datele cu privire la încărcarea lemnelor şi cărbunilor, întocmite de dispeceri, sînt foarte neglijent prezentate. Zilnic se constată la o serie de căi ferate omisiuni de date care însumează mii de vagoane. Datele lipsă nu mai sînt ulterior completate, iar evidenţa încărcărilor capătă un caracter haotic. O asemenea neglijenţă este inadmisibilă. Organizaţi imediat, pe propria dv. răspundere, întocmirea zilnică a acestei evidenţe şi controlul asupra trimi-

* La sfîrşitul acestei telegrame figurează următoarea indicaţie, scrisă de A.I. Sviderski: „Se va trimite o copie la Direcţia cerealelor şi furajelor din Comisariatul poporului pentru aprovizionare". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

terii ei la destinație. Instituți, în cadrul Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, pe răspunderea organului de resort, un control sever asupra obținerii la timp a datelor și a înaintării lor către autoritățile respective.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 30 decembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

9

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 5 A

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 5-a

Aprob propunerea dv. cu privire la crearea unui stat-tampon[379]. Se impune numai să se stabilească precis că reprezentantul nostru sau, și mai bine, doi reprezentanți de pe lîngă Centrul politic să fie informați despre toate hotărîrile ce se adoptă și să aibă dreptul să participe la toate consfătuirile Centrului politic.

În al doilea rînd, să se ia măsuri serioase de control asupra dezarmării cehoslovacilor[380].

În al treilea rînd, o să fie foarte greu să-i evacuăm pe cehoslovaci, din cauza condițiilor de transport.

21 ianuarie 1920

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Publicată pentru prima oară incomplet în 1958, în cartea: V.T. Agalakov. „Din istoria organizării Puterii sovietice în Siberia răsăriteană. 1919—1921"

Publicată în întregime în 1960, în cartea „Organizația de partid din Irkutsk în perioada refacerii (1920—1926)"

Se tipărește după o copie dactilografiată

* Telegrama a fost semnată și de L.D. Trotki, președintele Consiliului militar-revoluționar. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

10
TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

Prin fir direct
(cifrat)

Pentru *Stalin*

Comitetul Central nu insistă să plecaţi*, dar cu condiţia ca în cursul săptămînilor ce vin să vă concentraţi întreaga atenţie şi întreaga energie asupra deservirii Frontului caucazian, subordonîndu-i interesele Frontului de sud-vest. Arjanov este trimis la Voronej ca să accelereze dislocările de trupe necesare. Vă rugăm să-i daţi tot sprijinul necesar şi să ne informaţi în mod regulat despre mersul dislocărilor.

4.II.1920

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin***

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

11
*TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE SIMBIRSK, SAMARA, KAZAN, PENZA, REAZAN ŞI UFA

Cîte o copie: la direcţiile regionale ale căilor ferate Samara-Zlatoust, Sîzran-Veazma, Reazan-Ural şi Moscova-Kazan şi la secţiile politice ale acestora

Consiliul Apărării Muncitoreşti-Ţărăneşti consideră necesar ca toate comitetele executive guberniale, judeţene şi de plasă să acorde, la prima cerere, tot sprijinul organelor feroviare pentru încărcarea produselor alimentare

* Este vorba de plecarea lui I.V. Stalin pe Frontul caucazian. — *Nota red.*

** Telegrama a fost semnată şi de L.D. Troţki, preşedintele Consiliului militar-revoluţionar. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

în vagoane, precum şi pentru intensificarea tuturor lucrărilor legate de circulaţia trenurilor încărcate cu produse alimentare, de accelerarea reparaţiilor, de îmbunătăţirea traficului etc. Acest sprijin trebuie să se manifeste prin mobilizarea lucrătorilor cu funcţii de cea mai mare răspundere şi punerea lor la dispoziţia organelor feroviare, organizarea de prestaţii în muncă, procurarea de mijloace de tracţiune animală etc. Comunicaţi-mi pe scurt, telegrafic, numărul lucrătorilor mobilizaţi, precum şi celelalte măsuri ce au fost luate în cadrul acestei acţiuni.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 28 februarie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

12

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR GUBERNIALE DE PARTID, COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU APROVIZIONARE

Comunicare prin fir direct

comitetelor de partid, comitetelor executive şi comitetelor pentru aprovizionarea guberniilor Iaroslavl, Kostroma, Uralsk, Reazan, Penza, Simbirsk, Tambov, Nijni Novgorod, Vladimir, Samara, Saratov, Smolensk, Gomel, Vitebsk, Ufa, Ekaterinburg, Voronej, Kursk, Orel, Veatka şi Moscova

În anul ce vine, cartofii sînt meniţi să joace un rol extrem de important în îmbunătăţirea situaţiei alimentare a republicii. De aceea, în cursul lunii viitoare, întreaga noastră atenţie şi toate forţele de care dispunem trebuie îndreptate spre asigurarea ţării cu cantităţile de cartofi necesare pentru însămînţări. Entuziasmul revoluţionar şi profundul devotament al tuturor lucră-

www.dacoromanica.ro

torilor locali față de interesele Rusiei Sovietice vor învinge toate piedicile care se pot ivi în calea îndeplinirii riguroase și necondiționate a dispozițiilor date de Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Pentru realizarea cu deplin succes a acestei sarcini, organizați o săptămînă a strîngerii cartofilor pentru sămînță, mobilizînd pe cei mai buni activiști de partid și lucrători din domeniul aprovizionării în vederea unei ample acțiuni de agitație, atît scrise cît și orale, pentru colectarea cartofilor de sămînță, aducerea lor la gări și cheiuri și încărcarea lor. Organizați o largă campanie pentru colectarea cartofilor, acționați cu maximum de energie pentru realizarea acestei probleme de importanță vitală pentru republică. Data deschiderii acestei săptămîni trebuie fixată de organele locale. Comunicați-mi cum se desfășoară această campanie și care sînt rezultatele obținute. Se va trimite o copie Oficiului de colectare a produselor agricole.

*Lenin**

Scrisă la 17 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V. I. Lenin

13

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANTULUI FLOTEI DIN MAREA BALTICĂ

Petrograd, *Flota din Marea Baltică*

În vederea organizării neîntîrziate a exportului de cherestea este necesar ca, ocolind orice piedici și tergiversări birocratice, să treceți imediat la punerea în ordine a portului Petrograd, și anume la eliberarea lui de șlepurile și pontoanele scufundate. Pontoanele scoase la suprafață trebuie să fie imediat reparate și puse la dispoziția șantierelor navale. Comunicați-mi telegrafic, în fiecare sîmbătă ce lucrări au fost efectuate. Se va trimite o copie

* Telegrama a fost semnată și de A.D. Țiurupa. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Comitetului pentru comerțul exterior de pe lîngă Consiliul economic superior.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 20 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

14

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINȚILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE

Prin fir direct

Președinților
comitetelor executive guberniale Tambov, Saratov, Samara, Ufa, Celeabinsk, Kazan, Veatka, Sarapul (Comitetul pentru aprovizionare din regiunea Kamei), *Penza, Pokrovsk, Baronsk* (Comitetul german), *Orenburg* (Comisariatul poporului pentru aprovizionare din Kirghizia), *Omsk* (Comitetul revoluționar din Siberia), *Ekaterinburg* (Consiliul Armatei muncii), *Voronej*

Cîte o copie comitetelor militare guberniale, comitetelor guberniale pentru problemele muncii și comisarilor guberniali pentru aprovizionare

La 21 aprilie, Consiliul Apărării a hotărît să ia măsuri deosebit de intense pentru îndeplinirea planului de aprovizionare a republicii cu cereale și furaje, folosind pentru transportul produselor alimentare de la punctele interioare de colectare la gări și cheiuri prestația obligatorie de muncă cu brațele și cu atelajele, precum și sprijinul unităților militare. Ca atare, vă ordon să vă conformați acestei hotărîri și în decurs de 24 ore de la primirea

www.dacoromanica.ro

prezentei telegrame să organizaţi pentru perioada de transportare a cerealelor de la punctele interioare de colectare la gări şi cheiuri nişte comisii prezidate personal de comisarul gubernial pentru aprovizionare şi avînd ca membri pe preşedintele comitetului gubernial pentru aprovizionare şi personal pe comisarul militar gubernial, care să vegheze la îndeplinirea sus-menţionatei hotărîri a Consiliului Apărării. Comitetul gubernial pentru problemele muncii este obligat să satisfacă neîntîrziat şi cu prioritate nevoile de forţă de muncă şi atelaje ale comitetului gubernial pentru aprovizionare. Această comisie este obligată: 1) să întocmească imediat o situaţie din care să se vadă ce fel de produse trebuie transportate, de unde anume, în ce cantitate şi la ce gări; 2) să instituie în aceste regiuni prestări obligatorii de muncă cu braţele şi cu atelajele şi să atragă în acest scop forţele armate în numărul necesar, precum şi mijloacele de tracţiune; 3) toate încărcăturile aduse în gări să fie imediat anunţate organelor căilor ferate şi să se organizeze cu nestăvilită energie încărcarea lor, avînd în vedere că punerea la dispoziţie în timpul cuvenit a vagoanelor necesare este asigurată de Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie; 4) să urmărească întregul mers al lucrărilor şi în fiecare săptămînă să raporteze comitetului executiv gubernial despre rezultatele obţinute, iar în fiecare luni să comunice prin fir direct aceste rezultate reprezentantului de serviciu al Comisariatului poporului pentru aprovizionare.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Scrisă la 23 aprilie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V. I. Lenin

* Telegrama a fost semnată şi de A.D. Ţiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

15

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR EXECUTIVE ORĂŞENEŞTI MOSCOVA ŞI PETROGRAD, COMITETELOR REVOLUŢIONARE GUBERNIALE, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA

Către comitetele executive guberniale,
comitetele executive orăşeneşti Moscova şi Petrograd,
comitetele revoluţionare guberniale,
comitetul revoluţionar din Siberia
Cîte o copie pentru secţiile agricole,
comitetele guberniale pentru aprovizionare,
secţiile de învăţămînt guberniale, direcţiile guberniale,
comitetele guberniale pentru problemele muncii,
birourile guberniale de statistică

În conformitate cu o hotărîre adoptată de Congresul al VII-lea al Sovietelor, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să fixeze pentru luna august anul curent efectuarea unui recensămînt demografic, profesional şi agricol şi întocmirea unei scurte evidenţe a întreprinderilor industriale[381]. Acest recensămînt va avea o importanţă primordială şi un rol călăuzitor în construirea socialismului în Republica sovietică. Pentru executarea întocmai a acestei hotărîri vă rog ca, atît în cursul lucrărilor de organizare, cît şi în perioada de efectuare a acestui recensămînt şi de prelucrare a materialelor obţinute, să acordaţi tot sprijinul Direcţiei centrale de statistică şi organelor locale cărora le revine sarcina de a efectua recensămîntul. Toate forţele şi mijloacele existente în gubernie care sînt necesare acestui recensămînt trebuie să fie din plin folosite. Sprijiniţi biroul gubernial de statistică în recrutarea de colaboratori prin mobilizarea în vederea prestării de munci obligatorii a cadrelor didactice şi agronomice şi a salariaţilor de la alte instituţii sovietice, potrivit unui plan special, elaborat de Direcţia centrală de statistică de comun acord cu alte departa-

www.dacoromanica.ro

mente. Puneți la dispoziție, pentru distribuirea materialelor recensămîntului și deplasarea statisticienilor, mijloacele de transport necesare, precum și mijloacele de comunicare prin poștă și telegraf și prin curieri. Puneți la dispoziția birourilor guberniale de statistică cîte o tipografie, hîrtie pentru tipărirea formularelor de recensămînt, rechizite de birou și material de ambalat, asigurați-le încăperile necesare, inclusiv încălzitul, iluminatul și inventarul respectiv. Dați numaidecît dispoziție instituțiilor de stat orășenești, de plasă și sătești să dea neapărat tot sprijinul Direcției centrale de statistică și organelor ei, precum și tuturor persoanelor implicate în această acțiune. Cel puțin o dată pe săptămînă, iar pentru rezolvarea urgentă a unor probleme chiar și mai des, șefii birourilor guberniale de statistică vor prezenta președintelui biroului gubernial de statistică un raport cu privire la mersul recensămîntului și la adoptarea de măsuri organizatorice pentru desfășurarea lui. Cei ce se vor face vinovați de insuficientă energie în sprijinirea acestei acțiuni, care prezintă o importanță primordială pentru construcția Republicii sovietice, vor fi deferiți de urgență Tribunalului revoluționar, indiferent de posturile pe care le ocupă.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă între 5 și 7 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

16

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN ȘI M.M. LITVINOV

Pentru Krasin și Litvinov, Copenhaga

Cifrat

La comunicările nr. 34, 35, 49, 43 și 48, trimise de dv., vă răspundem: 1) Contractele cu consorțiul uzinelor

* Telegrama a fost semnată și de P.I. Popov, șeful Direcției centrale de statistică. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

suedeze de prelucrare a metalelor și al uzinei constructoare de locomotive sînt satisfăcătoare; semnați-le. Explicați-ne dacă modul de plată stabilit, care prevede acordarea de credite, se extinde asupra tuturor produselor metalurgice suedeze cumpărate de noi sau este valabil numai pentru comenzile ce le vom face pe viitor. 2) Aurul, în valoare de 32 000 000 de coroane, va fi expediat la Revel la cererea dv. 3) Ne îndoim că industria scandinavă ar putea să contribuie în mod simțitor la refacerea mijloacelor noastre de transport. Livrarea a o mie de locomotive în termen de șase ani confirmă acest lucru. Acordăm importanță contractului încheiat, mai ales că el e menit să influențeze marile uzine constructoare de locomotive din Europa și din America. 4) Pe viitor vom fi nevoiți să restrîngem considerabil cheltuielile în aur. Considerăm că actuala conjunctură politică nu este de ajuns de favorabilă pentru plasarea unei mari părți din fondul nostru în străinătate. Nomenclatura mărfurilor și cantitățile pentru care vi se acordă dreptul să faceți plata în aur vi le vom comunica ulterior. 5) În ce stadiu de reglementare se află comenzile făcute de Vorovski și care este soarta aurului rusesc plasat în Suedia de guvernul provizoriu?

8 mai *Lenin**

Scrisă la 8 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

17

TELEGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI UZINEI DIN SORMOVO

Direcția uzinei din Sormovo
O copie pentru Direcția generală a uzinelor unificate de stat pentru construcția de mașini

Prezidiul Consiliului economic superior și președintele Consiliului Apărării știu cît de aglomerată este uzina din

* Telegrama a fost semnată și de I.V. Stalin, L.B. Kamenev, A. Lomov și M.M. Șciman. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Sormovo cu comenzi pentru armată; totuşi, vă cer să acceptaţi comanda dată, prin adresa nr. 9 din 17 februarie, de Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă pentru o macara cu şenile necesară la extracţia turbei după proiectul nr. 30 821, elaborat de dv., şi s-o executaţi în termenul cel mai scurt. Informaţi-ne telegrafic de acceptarea comenzii şi trimiteţi o copie în acest sens Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Scrisă la 28 mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

18

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD

Nijni Novgorod, comitetului executiv gubernial;
cîte o copie: comitetului gubernial pentru aprovizionare, comitetului gubernial pentru problemele muncii, secţiei mijloace de transport, comitetului pentru aprovizionare al regiunii Volgăi şi comitetului militar-gubernial

Avînd în vedere că în momentul de faţă centrul de greutate al aprovizionării cu produse alimentare a Frontului de vest, a Moscovei şi a Petrogradului cade asupra Nijni Novgorodului, prin prezenta dispun ca zilnic, la cererea comitetului pentru aprovizionare a regiunii Volga, să i se pună la dispoziţie numărul de muncitori şi de căruţe necesar pentru descărcarea şlepurilor şi adu-

* Telegrama a fost semnată şi de A. Lomov, preşedintele Consiliului economic superior, şi I.I. Radcenko, preşedintele Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

cerea în gări a cel puțin 60 de vagoane de produse alimentare zilnic.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin**

Scrisă în mai 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

19

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DIN SIBERIA ȘI COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE

O m s k, Comitetul revoluționar din Siberia

Samara,
Saratov,
Ufa,
Rostov pe Don,
Uralsk și
Celiabinsk

comitetelor executive guberniale; cîte o copie pentru secțiile agricole guberniale

Pentru a asigura strămutarea în mod organizat a țăranilor în Siberia și în guberniile producătoare de cereale, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să permită încă de pe acum plecarea unor delegați ai țăranilor care să cerceteze condițiile chiar la fața locului. Clarificați de urgență care sînt proporțiile fondului agrar disponibil și util. Comunicați telegrafic, pînă la 10 iulie, Comisariatului poporului pentru agricultură aceste date, indicînd: *1)* numărul deseatinelor; *2)* locul unde se află situate; *3)* numărul plugarilor de ambele sexe care pot fi primiți imediat în partid în fiecare județ și în fiecare plasă; *4)* locurile de debarcare. Indicați în special care sînt posibilitățile de plasare în sovhozuri și, totodată, care e necesarul de brațe de muncă. Organizați numai-

* Telegrama a fost semnată și de A.D. Țiurupa, comisar al poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

decît pregătirea primirii delegaților și a celor strămutați, cerînd la nevoie indicații de la Comisariatul poporului pentru agricultură. Vă facem atenți că aceasta este o acțiune deosebit de importantă, care implică o mare răspundere.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă între 25 și 29 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

20

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC DIN AZERBAIDJAN

Baku, Consiliul economic din Azerbaidjan
două copii la Astrahan: una pentru *Babkin*, împuternicitul special al Consiliului Apărării, și alta pentru *Poteaev*, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare

Din informațiile primite de Comisariatul poporului pentru aprovizionare reiese că dispuneți de 6 000 de puduri de icre negre tescuite, pe care le-ați repartizat pentru export în cadrul schimbului de mărfuri descentralizat. Considerăm necesar să vă atragem atenția că, în interesul general, nu este de dorit să procedați la un asemenea schimb de mărfuri fără să vă puneți în prealabil de acord cu noi. În caz că există într-adevăr un excedent de 6 000 de puduri de icre tescuite, vă rugăm să le expediați la *Moscova*, pe adresa *Comisariatului poporului pentru aprovizionare*, pentru a fi distribuite copiilor și proletarilor bolnavi din centrele înfometate. Comunicați tele-

* Telegrama a fost semnată și de Ș.P. Sereda, comisar al poporului pentru agricultură. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

grafic la *Comisariatul poporului pentru aprovizionare, serviciul repartiții*, ce hotărîre ați luat.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă la 29 iunie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

21

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI

Harkov, pentru *Racovski*, *președintele Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina*

Am trimis comitetelor executive guberniale, comitetelor militar-revoluționare guberniale, Consiliului Armatei 1 a muncii, Comitetului revoluționar din Siberia, Comitetului revoluționar din Tataria, Comitetului revoluționar din Bașkiria și Comitetului revoluționar din Kirghizia, precum și, în copie, birourilor guberniale de statistică o telegramă cu următorul cuprins:

„Se stabilește ziua de 28 august 1920 ca dată a începerii recensămîntului demografic, agricol și profesional.

La orașe, recensămîntul demografic și profesional va dura o săptămînă, iar în localitățile rurale, două săptămîni. Recensămîntul agricol va dura o lună și jumătate, cu începere de la 28 august. Succesul acestor recensăminte, care prezintă o mare însemnătate pentru construcția Republicii sovietice, depinde întru totul de modul cum au fost planificate și pregătite lucrările de către birourile guberniale de statistică, de măsura în care ele sînt asigurate cu colaboratorii corespunzători pentru prestarea de muncă pe baza normelor legale privind

* Telegrama a fost semnată și de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

munca obligatorie, de felul cum e organizată deplasarea rapidă în termenul necesar a personalului și a materialelor de recensămînt pe teritoriul guberniilor, de măsura în care li se pun la dispoziție clădirile necesare și li se asigură iluminatul, aprovizionarea cu alimente, mijloacele bănești trebuincioase, precum și alte mijloace de sprijinire a lor de către instituțiile de stat.

În fiecare gubernie, comitetul executiv, secția agricolă, comitetul pentru aprovizionare, Ceka, secția de învățămînt, secția financiară, comitetul pentru problemele muncii și secția administrativă sînt obligate să acorde un sprijin multilateral Direcției centrale de statistică și organelor sale locale, prin toate mijloacele de care dispun. Operațiile de recensămînt nu sînt o chestiune departamentală, ele privesc întreaga republică, toate instituțiile sovietice.

Sprijinirea lor insuficientă, manifestările de neglijență și nepăsare, indiferent de la cine pornesc, vor fi pedepsite cu toată rigoarea impusă de vremurile revoluționare prin care trecem, fiind considerate ca o gravă încălcare a îndatoririlor de serviciu.

Președinților comitetelor executive guberniale le revine sarcina de a urmări cu deosebită grijă desfășurarea cu succes a acestor recensăminte. Fiecare președinte este obligat ca la 1, 15 și 25 august să informeze telegrafic Direcția centrală de statistică — pentru ca ea să-mi raporteze mie — despre modul cum se desfășoară aceste lucrări, dacă s-au ivit greutăți și ce măsuri s-au luat pentru înlăturarea lor".

Poate că, pentru a asigura efectuarea întocmai și cu succes, în termenul indicat mai sus, a recensămintelor pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene, veți găsi că e indicat să trimiteți o telegramă analogă instituțiilor guberniale din această republică.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 28 iulie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

22

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. TROŢKI

Omsk, Comitetul pentru aprovizionare din Siberia,
tovarăşului Troţki
O copie pentru comitetul executiv gubernial

În vederea aprovizionării Armatei Roşii şi a populaţiei muncitoare din centrele industriale ale republicii cu carne şi slănină, dispun să luaţi măsuri energice, revoluţionare pentru efectuarea cu succes a colectării acestor produse. Pentru a asigura reuşita acestei campanii, precum şi pentru considerente de ordin economic, cotele vor fi comunicate din timp populaţiei, iar colectările vor fi efectuate în perioada de toamnă, cînd agricultorul n-a apucat încă să-şi cheltuiască fondul de carne, iar predarea cotelor, al căror cuantum va fi cunoscut din timp, nu va împovăra atît de mult gospodăria. Pe temeiul celor expuse mai sus, dispun să se treacă numaidecît la colectarea produselor menţionate, procedîndu-se cu toată energia şi în aşa fel ca în guberniile din Siberia planul Comisariatului poporului pentru aprovizionare să fie complet îndeplinit cel mai tîrziu la 1 ianuarie anul viitor. Vă pun în vedere că guvernul muncitoresc-ţărănesc consideră că aceasta este o sarcină revoluţionară de primă importanţă şi, ca atare, absolut obligatorie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
*Lenin**

Scrisă la 30 iulie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul blanchetei de telegraf

* Telegrama a fost semnată şi de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

23

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR AL REGIUNII URAL ŞI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SARATOV

Prin fir direct

Uralsk, Comitetul revoluţionar al regiunii Ural
Saratov, prezidiul comitetului executiv
Cîte o copie pentru: tovarăşul *Avksentievski;*
Uralsk, comitetul gubernial de partid;
Saratov, comitetul gubernial de partid

Sapojkov, fostul comandant al Diviziei a 2-a turkestane, a pus la cale o răscoală în zona Buzuluk. El a reuşit să atragă de partea sa cîteva unităţi ale Armatei Roşii şi o parte din ţărănimea înstărită, iar în momentul de faţă încearcă să-şi facă drum spre Novouzensk şi mai departe, probabil spre gurile Volgăi şi Uralului. Pentru a uşura lupta împotriva lui Sapojkov şi a nu-l lăsa să scape teafăr, propun: 1) toate comitetele revoluţionare şi comitetele executive să fie obligate să rămînă pe loc pînă la ultima posibilitate, desfăşurînd o energică agitaţie împotriva trădătorului şi împiedicînd pe toate căile agitaţia pe care caută s-o desfăşoare el în rîndurile populaţiei; 2) să i se pună la dispoziţie lui Avksentievski o serie de lucrători bine pregătiţi; 3) să se stabilească o cît mai strînsă legătură între comitetele revoluţionare executive şi detaşamentele armate din subordinea dv., pentru a asigura coordonarea operaţiilor, şi să se ia măsuri pentru paza comunicaţiilor tehnice; 4) să se organizeze o supraveghere cît mai atentă a deplasării detaşamentelor lui Sapojkov, folosind în acest scop pe localnici şi comunicînd cele constatate comandanţilor unităţilor militare celor mai apropiate; 5) folosind din plin puterea revoluţionară, să se curme din rădăcină orice manifestare de simpatie şi cu atît mai mult orice sprijin pe care populaţia locală ar încerca să-l dea lui Sapojkov, iar în cazurile

www.dacoromanica.ro

cînd s-a şi acordat un asemenea sprijin, să se ceară predarea principalilor vinovaţi; să se ia ostatici din partea satelor situate pe drumul de trecere al detaşamentelor lui Sapojkov, pentru a preîntîmpina o eventuală încercare de sprijinire a acestora. Prezenta dispoziţie se cere îndeplinită cu cea mai mare promptitudine şi energie, pe răspunderea personală a celor însărcinaţi cu executarea ei[382].

2 august

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării, *Lenin**

Scrisă la 2 august 1920

Publicată pentru prima oară parţial la 23 februarie 1928, în ziarele „Pravda" nr. 46 şi „Izvestiia" nr. 46

Se tipăreşte după un text dactilografiat

Publicată în întregime în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

24

CĂTRE C.C. AL P.C. (b) DIN UCRAINA[383]

Prin fir direct; cifrat

Harkov, pentru tov. *Racovski*
Comitetul Central al P.C.(b) din Ucraina

Ne aşteaptă încă o luptă încordată cu armata albă poloneză şi, în această situaţie, Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia îi este imposibil să-şi concentreze toată atenţia asupra frontului de luptă împotriva lui Vranghel. E necesar ca C.C. al P.C. (b) din Ucraina, la rîndul lui, să ia măsuri pentru a detaşa pe acest front un număr însemnat de lucrători dintre cei mai buni, care să fie în stare să ridice capacitatea de luptă a unităţilor, să întărească spatele frontului, să organizeze lupta împotriva dezertărilor, a banditismului din imediata apro-

* La sfîrşitul telegramei se află următorul adaus: „Se va transmite prin statul-major al districtului militar de dincolo de Volga, pe răspunderea comisarului de stat-major. *Skleanski*, locţiitor de preşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al republicii". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

piere a frontului ș.a.m.d. Comunicați Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia ce măsuri ați luat.

19 august

*Lenin**

Scrisă la 19 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

25

CĂTRE BIROUL DIN CAUCAZ AL C.C. al P.C. (b) DIN RUSIA

Prin fir direct; cifrat

Către Biroul din Caucaz al Comitetului Central

Ne mai așteaptă o luptă dîrză și cu armata albă a polonezilor. De aceea, Comitetul Central poate să transfere pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel doar un număr redus de lucrători. Biroul din Caucaz al Comitetului Central trebuie să țină riguros seama de forțele de care dispune și să le repartizeze cu multă grijă, considerînd drept principal obiectiv frontul de luptă împotriva lui Vranghel. Trebuie să sprijinim întărirea secției politice, a secției speciale, a tribunalelor din armate și ridicarea capacității de luptă a unităților militare, repartizîndu-le în acest scop cei mai buni comuniști. Comunicați Comitetului Central ce măsuri ați luat.

19 august *Lenin**

Scrisă la 19 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

* Telegrama a fost semnată și de N.N. Krestinski, L.D. Trotki, I.V.Stalin, N.I. Buharin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

26

CĂTRE BIROUL DIN SIBERIA AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Prin fir direct; cifrat

Către Biroul din Siberia al Comitetului Central

Lupta cu armata albă a polonezilor este departe de a fi terminată. Frontul împotriva lui Vranghel cere mari jertfe. E posibil să avem o campanie de iarnă. Comitetul Central nădăjduieşte că Biroul şi Comitetul revoluţionar din Siberia vor desfăşura şi pe viitor o muncă intensă. În afară de mobilizările obişnuite, este nevoie de formaţiuni de voluntari, şi mai cu seamă de unităţi de cavalerie, fie ele cît de mici. E nevoie de cai pentru cavalerie, de mijloace de transport pentru convoaie etc. Munca de aprovizionare în nici un caz nu trebuie slăbită. Comunicaţi Comitetului Central ce măsuri aţi luat.

19 august *Lenin**

Scrisă la 19 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

27

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE ŞI DIRECŢIA CENTRALĂ A COMUNICAŢIILOR MILITARE

Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie
Direcţia centrală a comunicaţiilor militare

Moscova, 28 august 1920

Dată fiind situaţia militară, în momentul de faţă este deosebit de necesară o activitate intensă, neîntreruptă a căilor ferate, astfel ca să asigure transporturile necesare

* Telegrama a fost semnată şi de N.N. Krestinski, L.D. Troţki, I.V. Stalin, N.I. Buharin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

armatei. Cu toate că în această privinţă căile ferate funcţionează şi acum în bune condiţii, trebuie făcute eforturi şi mai mari, întrucît în prezent succesul cauzei comune depinde îndeosebi de buna funcţionare a căilor ferate. Se impune mai ales ca, în ce priveşte itinerariile transporturilor destinate operaţiilor militare, să se dea dovadă de supleţe şi precizie, pentru că aici orice întîrzieri sau schimbări de destinaţie sînt cu totul inadmisibile.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
*V. Ulianov (Lenin)**

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1942, în ziarele „Pravda" nr. 54 şi „Izvestiia" nr. 45

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

28

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE DIN REGIUNEA VOLGĂI[384]

Comitetelor executive din Astrahan, Saratov, Ţariţîn, Nijni Novgorod, Samara, Rîbinsk şi Kazan
Cîte o copie:
comitetelor guberniale de partid din Astrahan, Saratov, Ţariţîn, Nijni Novgorod, Samara, Rîbinsk şi Kazan;
Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie

Transportul produselor petroliere de la Astrahan pe Volga este împiedicat: 1) de nivelul nemaipomenit de scăzut al apei şi 2) de lipsa unui număr suficient de nave de lemn auxiliare de mic tonaj. Interese de stat impun cu toată seriozitatea să se aducă la timp şi în cantităţi cît mai mari produse petroliere în regiunile industriale centrale. De aceea, vi se cere să sprijiniţi prin diverse măsuri şi mijloace organele locale ale transporturilor fluviale, atît în operaţiile de reparare a acestor nave, cît şi în satisfacerea tuturor celorlalte nevoi ale transporturilor fluviale (aprovizionarea lucrătorilor cu produse alimentare şi cu îmbrăcăminte de toamnă etc.). Pre-

* Semnătura „*V. Ulianov (Lenin)*" a fost scrisă de E. M. Skleanski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

şedinţii comitetelor executive guberniale vor răspunde de aducerea la îndeplinire a acestei dispoziţii.

Preşedintele Consiliului Apărării, *Lenin*

31 august 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată semnată de V.I. Lenin

29

CĂTRE G.G. RACOVSKI

Tovarăşului Racovski, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului din Ucraina

Am trimis tuturor comitetelor executive şi comitetelor militare-revoluţionare guberniale, Consiliului Armatei 1 a muncii, Consiliului Armatei muncii din Caucaz, comitetelor militare-revoluţionare din Siberia, Turkestan, Başkiria, Tataria şi Kirghizia şi, în copie, birourilor guberniale de statistică o telegramă cu următorul conţinut:

„Confirmînd telegramele mele cu nr. 249, 379 şi 416, vă rog să luaţi toate măsurile necesare pentru accelerarea lucrărilor recensămîntului demografic-profesional şi ale celui agricol, întocmind, totodată, o evidenţă a întreprinderilor industriale. Guvernul muncitoresc-ţărănesc are nevoie de un asemenea recensămînt. Datele obţinute pe această cale vor fi puse la baza construcţiei sovietice. Faceţi tot posibilul ca în gubernia dv. recensămîntul să fie efectuat pretutindeni. Înlăturaţi în chip revoluţionar toate piedicile ce se ivesc în cale. Creaţi condiţii pentru desfăşurarea recensămîntului după un plan dinainte stabilit. Asiguraţi biroul gubernial de statistică cu colaboratorii necesari, puneţi-i la dispoziţie un sediu, produse alimentare şi bani, organizaţi mijloacele de deplasare. Toate instituţiile şi organizaţiile sovietice din gubernie trebuie să acorde un sprijin activ biroului gubernial de statistică şi agenţilor lui. Întocmiţi, împreună cu biroul gubernial de statistică, un plan de creare a condiţiilor necesare pentru o prelucrare eficientă

www.dacoromanica.ro

a materialelor recensămîntului, în conformitate cu indicaţiile Direcţiei centrale de statistică. Nici o zi nu trebuie pierdută cînd e vorba de efectuarea unei asemenea lucrări, care prezintă o imensă importanţă pentru stat. În gubernia dv. trebuie efectuat recensămîntul, şi el trebuie încheiat la termen. Vă reamintesc că guvernul muncitoresc-ţărănesc vă cere să vă concentraţi toată energia spre îndeplinirea acestei acţiuni. Pedepsiţi cu asprime pe cei ce împiedică efectuarea recensămîntului şi nu uitaţi că guvernul muncitoresc-ţărănesc vă va trage la răspundere în primul rînd pe dv. pentru lipsă de energie în efectuarea recensămîntului sau pentru efectuarea lui defectuoasă. Comunicaţi Direcţiei centrale de statistică mersul lucrărilor, pentru ca ea să-mi raporteze mie, în conformitate cu dispoziţiile din telegrama nr. 379".

Vă rog să fiţi bun şi să trimiteţi o telegramă cu conţinut similar tuturor instituţiilor din Ucraina, pentru ca în R.S.F.S.R. şi în R.S.S.U. recensămîntul să se efectueze în condiţii absolut identice.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 13 septembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

30

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE

Comisarilor guberniali pentru aprovizionare;
tovarăşului Koganovici,
preşedintele Comitetului pentru aprovizionare din Siberia;
tovarăşului Frumkin, împuternicit pentru Caucazul de nord al Comisariatului poporului pentru aprovizionare
Cîte o copie preşedinţilor comisiilor
pentru aprovizionare guberniale şi preşedinţilor
comitetelor executive guberniale

O recoltă submediocră de cereale pe cea mai mare parte din teritoriul republicii ne pune în faţa necesităţii

www.dacoromanica.ro

de a atenua criza de produse alimentare prin sporirea la maximum a cotelor de colectare la cartofi, care pot să remedieze într-o oarecare măsură lipsa de pîine în alimentația populației. De aceea, dispun în mod categoric: 1) să se ceară comitetelor executive ale Sovietelor de plasă să urmărească ca, imediat după recoltarea cartofilor, gospodarii cărora li s-a fixat obligația de a preda cartofi în cadrul colectărilor să-i predea la centrele respective; 2) să se traseze ca sarcină personală împuterniciților comitetelor guberniale județene și raionale pentru aprovizionare să realizeze într-o anumită proporție și într-un anumit termen cît mai scurt planul de predare obligatorie a surplusurilor de produse; 3) pînă la venirea gerurilor, colectările de cartofi să fie efectuate în proporție de 100%; 4) împreună cu comitetele guberniale pentru aprovizionare, să mobilizați mijloacele de tracțiune animală pentru aducerea cartofilor la rampele de cale ferată și la depozitele de cartofi; 5) aparatul tehnic al organelor de aprovizionare să fie obligat ca pînă la 1 octombrie să termine amenajarea depozitelor de cartofi; 6) consiliile economice guberniale să ia toate măsurile pentru a pune la dispoziția organelor de aprovizionare materialele de construcție necesare; 7) să se comunice zilnic prin fir direct Comisariatului poporului pentru aprovizionare ce cantități de cartofi s-au predat la centrele de colectare.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
*Lenin**

Scrisă la 17 septembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* Telegrama a fost semnată și de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

31

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV și P. K. KOGANOVICI[385]

Omsk. Comitetul revoluționar din Siberia, pentru Smirnov, Comitetul pentru aprovizionare din Siberia, pentru Koganovici

Se apropie cea de-a treia aniversare a Revoluției din Octombrie și în cinstea ei trebuie să dăm eroicei noastre Armate Roșii, copiilor și populației muncitoare o cantitate suplimentară de alimente, fie ea cît de mică. Fiind convins că acest apel va găsi un viu ecou în inimile dv., vă rog ca, încă de pe acum, fără să amînați nici cu o zi, să faceți tot posibilul și să trimiteți pe adresa: Moscova, Comisariatul poporului pentru aprovizionare, în vederea aniversării lui Octombrie, șapte trenuri directe încărcate cu făină albă, cîte unul pe zi, comunicîndu-ne telegrafic, mie și celor de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, ziua expedierii. Totodată am dat dispoziție Comisariatului poporului pentru căile de comunicație ca aceste trenuri directe să beneficieze de același regim ca și trenurile militare. Înștiințați Comisariatul poporului pentru aprovizionare, serviciul repartiție, de primirea acestei telegrame, precum și de expedierea trenurilor.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 8 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

32

TELEGRAMĂ ÎN LEGĂTURĂ CU REGLEMENTAREA TRANSPORTURILOR MILITARE

Pentru statul-major al Consiliului militar-revoluționar al republicii, Z.R., toți Z.F., Z.A., Z.N.P., Ț.K. R.K., F.K. R.K., K.R.K., N.O.T., R.N., N. — o copie pentru V.S.P.*

Ținînd seama că în rețeaua de căi ferate a R.S.F.S.R. se simte o lipsă acută de material rulant, ceea ce face necesar ca el să fie folosit cu deosebită grijă la încărcare, și dînd urmare hotărîrii Consiliului Muncii și Apărării din 13 octombrie a.c.[386], vă trimit următoarele dispoziții, care trebuie executate întocmai: 1) se vor lua imediat cele mai energice măsuri pentru descărcarea încărcăturilor militare pe toate căile ferate ale frontului; 2) se vor lua toate măsurile pentru ca transporturile militare din zona frontului să fie neapărat efectuate conform planurilor aprobate de Consiliul superior al transporturilor, admițînd sporirea lor numai în cazul cînd e impusă de situația militară și cu condiția obligatorie ca asemenea sporire să aibă loc pe baza unui acord prealabil cu organele feroviare respective. Ț.K. R.K. este obligat să prezinte săptămînal Consiliului superior al transporturilor de pe lîngă *Consiliul Comisarilor Poporului* rapoarte cu privire la mersul lucrărilor de descărcare.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

---

* Denumiri convenționale: Z.R. — șeful Direcției centrale a comunicațiilor militare; Z. F. — șeful comunicațiilor militare ale frontului: Z.A. — șeful transporturilor de trupe ale armatelor; Z.N.P. — adjunctul militar al șefului direcției regionale a căii ferate; Ț.K. R.K., F.K. R.K., K.R.K., N.O.T. — n-au fost descifrate; R.N. — șeful regional al căilor de comunicație; N. — direcția regională a căilor ferate; V.S.P. — Consiliul superior al transporturilor de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

33

*TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR MILITARE-REVOLUȚIONARE ALE FRONTURILOR DE VEST, DE SUD-VEST, DE SUD ȘI CAUCAZIAN[387]

Consiliul Muncii și Apărării ordonă să luați toate măsurile pentru descărcarea cît mai rapidă a încărcăturilor militare din vagoane. Întreruperile în rulajul vagoanelor și staționările inutile, în condițiile actualei crize a mijloacelor de transport, constituie o crimă împotriva intereselor întregii republici și sînt pasibile de cele mai aspre pedepse.

Consiliile militare-revoluționare ale fronturilor vor raporta în fiecare luni Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și Consiliului militar-revoluționar al republicii, indicînd numărul vagoanelor care au rămas nedescărcate pe diferite linii ferate din zona frontului respectiv.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin*

Scrisă la 15 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

34

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE

Cu excepția celor de la Reazan, Tula, Orel, Voronej, Kursk și Kaluga

Cîte o copie pentru șefii secțiilor agricole guberniale

Prin ordinul nr. 500/BA din 30 august am dispus ca însămînțarea completă și obligatorie a întregii suprafețe destinate semănăturilor de toamnă să fie considerată drept o urgentă sarcină de stat pentru toate organele puterii, în special pentru organele de plasă și sătești, și l-am obligat personal pe comisarul gubernial pentru

www.dacoromanica.ro

aprovizionare ca la 15 octombrie să raporteze de executare. Prin prezenta dispun ca în termen de trei zile să-mi raportaţi prin fir direct, la Kremlin, de executarea ordinului. În acest raport îmi veţi comunica: 1) procentul terenurilor neînsămînţate în comparaţie cu anul 1919; 2) procentul terenurilor neînsămînţate în comparaţie cu anul 1916; 3) cauzele neînsămînţării; 4) suprafaţa pămînturilor luate de la gospodarii care nu-şi însămînţează terenurile şi transmise unor asociaţii ca să le însămînţeze ele. Toate datele cifrice ce le veţi comunica trebuie stabilite pe judeţe. Răspunderea pentru transmiterea la timp a rapoartelor revine personal comisarilor guberniali pentru aprovizionare şi şefilor secţiilor agricole guberniale.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, *Lenin**

Scrisă la 27 octombrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

35

OBSERVAŢII PE O SCRISOARE A LUI G.V. CICERIN

Mult stimate Vladimir Ilici,
Nu ştiu dacă din noianul de ştiri transmise prin radio aţi citit şi pe cea despre cartea lui Kautsky, aşa că vă trimit, separat, extrasul respectiv. Din publicaţiile noastre pe care am reuşit să le citesc pînă acum mi-am dat seama că la noi nu este lămurit în suficientă măsură rolul capitalismului de stat în condiţiile puterii proletare, şi acest rol îl

* Telegrama a fost semnată şi de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

scapă din vedere Kautsky. La noi nu există încă comunism, ci capitalism de stat, în care retribuirea este inegală, mergîndu-se pînă la plata în acord; există forme de constrîngere, care uneori reproduc condiţiile vechiului regim; există o centralizare a conducerii chiar şi în producţie, unde autoadministrarea întreprinderilor este limitată. La noi există o Armată Roşie a capitalismului de stat cu un aparat de puternică constrîngere, şi nu o armată a comunismului...

Aceasta nu este un indiciu al capitalismului.

Aceasta se datoreşte formelor de luptă ale duşmanului, precum şi nivelului de cultură, iar nu capitalismului.

Din păcate, aproape că nu există o adevărată centralizare.

Asta-i chiar complet ??? eronat

După părerea mea, nu e chiar aşa. La noi se duce lupta caracteristică primei etape de trecere spre comunism, cu încercările ţărăneşti şi capitaliste de a apăra (sau reînvia) producţia de mărfuri.

12/X. *Lenin*

Scrisă la 12 octombrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

36

ÎNSEMNARE PE O SCRISOARE A LUI HENRI GUILBEAUX

N-are rost să scrieţi despre persoane.

Scumpe tovarăşe Lenin,

... Am de gînd să scriu o mică lucrare: *conducători ai revoluţiei bolşevice şi constructori ai Republicii Sovietice Ruse*, care să cuprindă o serie de portrete ale unor oameni a căror activitate s-a manifestat atît în revoluţie cît şi în opera de construcţie sovietică. Nădăjduiesc că acest pro-

www.dacoromanica.ro

iect va fi aprobat de Biroul Internaţionalei a III-a şi mai cu seamă îmi pun speranţa că după această aprobare el va fi folosit...
Primiţi, scumpe tovarăşe, o frăţească strîngere de mînă.

Henri Guilbeaux

Scrisă nu mai devreme de 28 noiembrie 1919

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI
V. I. LENIN
INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE
ALE EDIŢIEI DE FAŢĂ

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI
V. I. LENIN
CARE N-AU FOST GĂSITE

ADNOTĂRI

INDICI

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI V.I. LENIN INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE ALE EDIŢIEI DE FAŢĂ

(Iulie 1919 — 5 noiembrie 1920)

TOTUL PENTRU LUPTA ÎMPOTRIVA LUI DENIKIN! *(Scrisoarea Comitetului Central al Partidului Comunist (bolşevic) din Rusia către organizaţiile de partid). 9 iulie 1919.*

Vol. 39, p. 45—65.

TOVARĂŞILOR SERRATI ŞI LAZZARI. *19 august 1919.*

Vol. 39, p. 152.

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORI ŞI ŢĂRANI CU PRILEJUL VICTORIEI ASUPRA LUI KOLCEAK. *24 august 1919.*

Vol. 39, p. 153—161.

SCRISOARE CĂTRE SYLVIA PANKHURST. *28 august 1919.*

Vol. 39, p. 162—168.

CĂTRE MUNCITORII AMERICANI. *23 septembrie 1919.*

Vol. 39, p. 198—199.

SALUT COMUNIŞTILOR ITALIENI, FRANCEZI ŞI GERMANI. *10 octombrie 1919.*

Vol. 39, p. 213—224.

TOVARĂŞULUI LORIOT ŞI TUTUROR PRIETENILOR FRANCEZI CARE AU ADERAT LA INTERNAŢIONALA A III-A. *28 octombrie 1919.*

Vol. 39, p. 254—255.

SCRISOARE ÎN LEGĂTURĂ CU SCIZIUNEA, ADRESATĂ COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST DIN GERMANIA. *28 octombrie 1919.*

Vol. 39, p. 256—257.

TOVARĂŞILOR COMUNIŞTI CARE AU FĂCUT PARTE DIN „PARTIDUL COMUNIST DIN GERMANIA" ŞI CARE AU FORMAT ACUM UN PARTID NOU. *28 octombrie 1919.*

Vol. 39, p. 258—259.

TOVARĂŞULUI SERRATI ŞI COMUNIŞTILOR ITALIENI ÎN GENERAL. *28 octombrie 1919.*

Vol. 39, p. 260—261.

www.dacoromanica.ro

CĂTRE TOVARĂŞII COMUNIŞTI DIN TURKESTAN. *7—10 noiembrie 1919.*

Vol. 39, p. 307—308.

LA LUPTĂ ÎMPOTRIVA CRIZEI DE COMBUSTIBIL. *Scrisoare circulară către organizaţiile de partid. 13 noiembrie 1919.*

Vol. 39, p. 309—313.

SCHIMBULUI NOSTRU DE MÎINE. *18 decembrie 1919.*

Vol. 40, p. 26.

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII ŞI ŢĂRANII DIN UCRAINA CU PRILEJUL VICTORIILOR ASUPRA LUI DENIKIN. *28 decembrie 1919.*

Vol. 40, p. 40—49.

SCRISOARE CĂTRE P.I. POPOV *(Cu privire la consumul populaţiei R.S.F.S.R. înainte şi după Revoluţia din Octombrie). A doua jumătate a lunii decembrie 1919.*

Vol. 40, p. 354—356.

CĂTRE BIROUL CONGRESULUI FEMEILOR DIN GUBERNIA PETROGRAD. *10 ianuarie 1920.*

Vol. 40, p. 53.

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *23 ianuarie 1920.*

Vol. 40, p. 62—63.

SCRISOARE CĂTRE ORGANIZAŢIILE P.C. DIN RUSIA CU PRIVIRE LA PREGĂTIREA CONGRESULUI PARTIDULUI. *Între 17 şi 25 februarie 1920.*

Vol. 40, p. 147—151.

TELEGRAMĂ ADRESATĂ GUVERNULUI SOVIETIC SOCIALIST DIN AZERBAIDJAN. *5 mai 1920.*

Vol. 41, p. 119.

CĂTRE ASOCIAŢIA REVOLUŢIONARĂ INDIANĂ. *20 mai 1920.*

Vol. 41, p. 122.

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII ENGLEZI. *30 mai 1920.*

Vol. 41, p. 124—128.

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI CONSFĂTUIRII PE ÎNTREAGA RUSIE ÎN LEGĂTURĂ CU PROBLEMA APROVIZIONĂRII DIN 1 IULIE 1920. *30 iunie 1920.*

Vol. 41, p. 155—156.

RĂSPUNS LA SCRISOAREA COMITETULUI PROVIZORIU UNIT PENTRU CONSTITUIREA PARTIDULUI COMUNIST AL MARII BRITANII. *8 iulie 1920.*

Vol. 41, p. 158—159.

SCRISOARE CĂTRE COMUNIŞTII DIN AUSTRIA. *15 august 1920.*

Vol. 41, p. 268—273.

www.dacoromanica.ro

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII GERMANI ŞI FRANCEZI. ÎN LEGĂTURĂ CU DISCUŢIILE DESPRE CONGRESUL AL II-LEA AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE. *24 septembrie 1920.*
Vol. 41, p. 295—297.

CĂTRE SĂTENII SĂRACI DIN UCRAINA. *2 octombrie 1920.*
Vol. 41, p. 334—335.

TELEGRAMĂ CĂTRE GUVERNUL SOVIETIC AL UCRAINEI ŞI CĂTRE STATUL-MAJOR AL FRONTULUI DE SUD. *16 octombrie 1920.*
Vol. 41, p. 367.

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI V. I. LENIN CARE N-AU FOST GĂSITE

(Iulie 1919 — 5 noiembrie 1920)

SCRISOARE DE SALUT ADRESATĂ OSTAŞILOR ROŞII DE LA DIVIZIONUL DE OBUZIERE. *8 iulie 1919.* În registrul de ieşire al Consiliului Comisarilor Poporului, la nr. 5 259 găsim următoarea însemnare: „Scrisoare de salut trimisă de V.I. Lenin ostaşilor roşii de la divizionul de obuziere (Arhiva centrală de stat a Revoluţiei din Octombrie, a organelor superioare ale puterii de stat şi a organelor administraţiei de stat a U.R.S.S.).

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE SUD. La 15 iulie 1919, G.I. Sokolnikov, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud, îi comunica printr-o telegramă Lidiei Fotieva, secretară a Consiliului Comisarilor Poporului: „Conform dispoziţiei din telegrama lui Lenin, la 15 iulie în gara Kastornaia se află prezent un detaşament de textilişti din Ivanovo-Voznesensk..." (Arhiva centrală de stat).

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE SUD. La 20 iulie 1919, internaţionalistul ungur Markus îi scria de la Kiev lui V.I. Lenin: „Am fost, împreună cu tovarăşul Liubovici, la tov. Racovski şi, pe baza indicaţiei ce aţi dat-o în telegrama dv. că «internaţionaliştii sînt folosiţi numai în direcţia sud-vest», am dus tratative cu dînsul" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. M. SVERDLOV. V. M. Sverdlov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, îi comunica într-o telegramă lui V.I. Lenin la 21 iulie 1919: „Încă înainte de a primi telegrama dv. referitoare la locomotivele din Siberia, am dat dispoziţie Direcţiei regionale a căilor de comunicaţie din Turkestan..." (Arhiva centrală de stat).

www.dacoromanica.ro

UN BILET CĂTRE I.S. GANEŢKI ŞI O SCRISOARE PENTRU STRĂINĂTATE. În amintirile sale „Despre Lenin", I.S. Ganeţki scria: „În timpul unei şedinţe, Lenin îmi trimite un bilet. (Este vorba de şedinţa din 8 august 1919 a Consiliului Apărării. — *Nota red.)* Îmi spune că trebuie să trimită în străinătate o scrisoare importantă şi urgentă şi mă întreabă cînd trebuie să fie gata cu ea" („Krasnaia Panorama", 1930, nr. 3, p. 4).

SCRISOARE CĂTRE A.B. HALATOV. *10 octombrie 1919.* Într-un raport de serviciu trimis lui V.I. Lenin la 20 octombrie 1919, A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, scria: „Răspunzînd la scrisoarea dv. din 10 octombrie a.c. cu privire la sprijinul pe care trebuie să-l dăm tovarăşilor comunişti finlandezi din Petrograd în privinţa produselor alimentare, vă comunic..." (Arhiva centrală de stat).

SCRISOARE CĂTRE P.I. STUCIKA. *29 octombrie 1919.* În registrul de ieşire al Consiliului Comisarilor Poporului găsim, la nr. 5 993, următoarea însemnare: „Tovarăşului Stucika din Comisia interdepartamentală, o scrisoare de la V. Ilici Lenin" şi un adaos scris de M.I. Gleasser, ajutoare de secretară la C.C.P.: „fără copie".

CĂTRE ORGANIZAŢIA COMERCIALĂ ORĂŞENEASCĂ MOSCOVA. *10 noiembrie 1919.* În registrul de ieşiri al C. C., la nr. 6 129 găsim următoarea însemnare: „Către Organizaţia comercială orăşenească Moscova, de la tov. Lenin".

SCRISOARE CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *27 noiembrie 1919.* În registrul de ieşiri al C.C.P., la nr. 6 227 găsim următoarea însemnare: „tovarăşului Vladimirski, o scrisoare de la tov. Lenin".

CĂTRE I.V. AMOZOV. În 1927, I.V. Amozov povestea că în noiembrie 1919 i s-a născut un fiu, căruia în cinstea lui Lenin i-a dat numele de Vladimir. El i-a comunicat acest lucru lui V.I. Lenin într-o scrisoare, la 5 decembrie. „Mi-a răspuns printr-o scrisoare de cîteva rînduri, în care-mi adresa felicitări şi îmi ura să-l cresc în spirit comunist" (Arhiva centrală de partid).

CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *7 septembrie 1920.* La Arhiva centrală de partid se păstrează registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, în care la nr. 4 găsim următoarea însemnare: „Pentru Skleanski, cererea lui Hodasevici (înaintată prin Gorki) de a fi scutit de serviciul militar, fiind grav bolnav".

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI S.I. GUSEV. Această telegramă este menţionată de V.I. Lenin în scrisoarea sa din 8 septembrie 1920, adresată lui L.D. Troţki (vezi volumul de faţă, documentul 493).

CĂTRE A. B. HALATOV. *9 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 6 găsim următoarea

www.dacoromanica.ro

însemnare: „Lui Halatov, telefonograma lui Krjijanovski în legătură cu raţiile alimentare pentru salariaţii editurii GOELRO".

CĂTRE G.L. VOLLENBERG. *9 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 7 găsim următoarea însemnare: „Pentru Vollenberg, în legătură cu telefonul de la arhiva fostului Minister al Afacerilor Externe (din partea lui Adoratski)".

CĂTRE AGENŢIA TELEGRAFICĂ RUSĂ. *11 septembrie 1920.* În registrul de iesire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 8 găsim următoarele însemnări: „Este întrebată Agenţia telegrafică rusă: pe baza căror documente a publicat informaţia de la Harkov în legătură cu Vinnicenko?"

CĂTRE M.I. KALININ. *11 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 9 găsim următoarea însemnare: „Rugăminte adresată lui Kalinin (de către Bologova) de a-l primi pe Pavlov".

CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *14 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 11 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Krestinski, pentru membrii Biroului Organizatoric, şi în special pentru Stalin, o scrisoare a lui Stopani".

CĂTRE M.V. KOBEŢKI. *14 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 12 se află următoarea însemnare: „Lui Kobeţki,o scrisoare a lui Maşkevici (Argentina) pentru arhiva Cominternului".

CĂTRE V.V. FOMIN. *14 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 13 găsim următoarea însemnare: „I se trimite lui Fomin articolul lui Larin «Problema locomotivelor», ca să ia cunoştinţă de pasajele semnalate şi să-şi spună părerea".

CĂTRE EDITURA DE STAT. *14 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 15 găsim următoarea însemnare: „Rugăminte către Editura de stat: să trimită corectura a doua a broşurii lui V.I. Lenin «Situaţia internaţ.»"

CĂTRE V.V. FOMIN. *17 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 18 găsim următoarea însemnare: „Lui Fomin (de la Bogacev, fostul comisar al echipei de salvare), în legătură cu scoaterea vaselor scufundate,—pentru referire şi cu rugămintea de a o înapoia". La Arhiva centrală de partid se află şi un raport al comisarului de la Direcţia generală a transporturilor fluviale şi maritime adresat tovarăşului Lenin, preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării, şi primit la 25 septembrie 1920 la Direcţia treburilor Consiliului Comisarilor Poporului; în el se spune: „Răspunzînd cererii dv., vă prezint următoarele date cu privire la ridicarea ambarcaţiilor..."

www.dacoromanica.ro

CĂTRE I.K. KSENOFONTOV. *20 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin găsim următoarea însemnare: „Lui Ksenofontov, cu rugămintea de a se interesa la Ceka gubernială din Tula asupra cauzei pentru care a fost arestată mama lui Ivanov".

CĂTRE V.A. AVANESOV. *20 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin găsim următoarea însemnare: „Lui Avanesov, în legătură cu trimiterea lui Karfunkel în delegaţie".

CĂTRE A.I. RÎKOV. *25 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 23 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşului Rîkov, pentru a referi asupra declaraţiei guvernului ucrainean (Iakovlev, membru al Biroului Politic; V. Smirnov, membru al prezidiului Biroului industrial al Ucrainei) în care se spune că repartizarea cărbunelui şi a altor produse de către centru nu se face în mod echitabil".

CĂTRE A.M. LEJAVA, A.I. RÎKOV ŞI LIBERMAN. *25 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 24 găsim următoarea însemnare: „Tovarăşilor Lejava, Rîkov şi Liberman în legătură cu concesiunile".

CĂTRE SECŢIA POLIGRAFIE A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *28 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 31 găsim următoarea însemnare: „Secţiei poligrafie a C.E.S. i se trimite raportul adunării generale a Tipografiei de stat nr. 3 cu privire la reparaţiile necesare, pentru a-şi da avizul; cu rugămintea de a-l *înapoia*".

CĂTRE G.I. SOKOLNIKOV. *28 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 32 găsim următoarea însemnare: „Scrisoarea lui V.I. în legătură cu telegrama lui Maşiţki" şi o notă: „Dispoziţia a fost executată. S-a trimis la 28/IX prin Danişevski. A semnat de primire". La Arhiva centrală de partid se păstrează şi o scrisoare trimisă la 6 octombrie 1920, din Taşkent, de G. I. Sokolnikov, care-i comunica lui V. I. Lenin: „Am primit telegrama lui Maşiţki (referitoare la Buhara) cu observaţiile dv."

CĂTRE M.I. FRUMKIN. *29 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 33 găsim următoarea însemnare: „Lui Danişevski, pentru a o transmite lui Frumkin" şi o notă: „Dispoziţia a fost executată. Avem semnătura lui Danişevski".

CĂTRE N. OSINSKI ŞI M.V. MILIUTINA (SMIDOVICI). *29 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 34 găsim următoarea însemnare: „Lui Osinski şi soţiei lui Miliutin, pentru a referi în legătură cu arestarea lui Leviţkaia". La Arhiva centrală de partid se păstrează şi o scrisoare

www.dacoromanica.ro

a lui N. Osinski în legătură cu cazul Sarei Leviţkaia şi Anastasiei Leviţkaia, arestate la Tula; pe nota anexată la scrisoarea mamei lor, M.M. Leviţkaia, se află următoarea însemnare, făcută de secretară: „tovarăşei Miliutina, spre a întocmi un referat, conform dispoziţiei date de tov. Lenin".

CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *29 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 34 găsim următoarea însemnare: „de la Vukol Şaşkov (judeţul Buguruslan), lui Briuhanov, în legătură cu predarea cotelor şi cu recolta slabă".

CĂTRE A.N. VINOKUROV. *30 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 35/2 044 se află următoarea însemnare: „Lui Vinokurov, în legătură cu acordarea unei pensii lui Preobrajenski (dacă pensia este prea mică, să se pună în discuţia Biroului Organizatoric)".

CĂTRE A.I. RÎKOV. *30 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 36 găsim următoarea însemnare:

„a) Lui Rîkov, despre nota în legătură cu depozitele Dir...*
b) în legătură cu Gorbunov".

CĂTRE I.K. KSENOFONTOV. *30 septembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 37 găsim următoarea însemnare: „tovarăşului Ksenofontov, spre referire, o scrisoare primită de la Bezrukova în legătură cu arestarea soţului ei" şi o notă: „Răspunsul tov. Ksenofontov a fost transmis lui V. Ilici personal".

CĂTRE I.K. KSENOFONTOV. *5 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 39/2 075 găsim următoarea însemnare: „Lui Ksenofontov, concluzia lui Osinski în legătură cu S. şi A. Leviţki şi cea în legătură cu Vranghel (vezi nr. 34)". În registrul de ieşire al C.C.P. se află următoarea însemnare cu data de 6 octombrie 1920: „Lui Ksenofontov. Potrivit dispoziţiei lui V.I., să trimită un referat cu privire la dosarul celor două persoane arestate în martie 1920 în gubernia Tula, precum şi concluzia de eliberare pusă de tov. Osinski".

CĂTRE G.G. IAGODA. *5 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin găsim următoarea însemnare: „Lui Iagoda, în legătură cu arestarea foştilor ofiţeri Lavrovski (de la Nik. Al.)".

CĂTRE COMITETUL DIN PETROGRAD AL P.C.(b) DIN RUSIA. *7 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 41 găsim următoarea însemnare: „Către Comitetul de partid din Petrograd. O cerere a Biroului din Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia de a trimite 20 de oameni din rîndurile

* Acest cuvînt n-a putut fi descifrat.

www.dacoromanica.ro

muncitorilor din Petrograd ca să-i ajute pe siberieni la organizarea alimentaţiei publice. Cu o notă din partea lui V.I. că sprijină această cerere".

CĂTRE DIRECŢIA POLITICĂ A ARMATEI ROŞII MUNCITOREŞTI-ŢĂRĂNEŞTI. *8 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 45 găsim următoarea însemnare: „Lui Aleksandrov, de la Direcţia politică a armatei, cu rugămintea de a-şi da avizul în legătură cu raportul lui Balakirev".

CĂTRE PREZIDIUL C.E.C. DIN RUSIA, PENTRU ENUKIDZE. *9 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 47 găsim următoarea însemnare: „Prezidiul C.E.C. din Rusia, tovarăşului Enukidze, în legătură cu ...* Afanasiev".

CĂTRE I.K. KSENOFONTOV. *11 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 48 găsim următoarea însemnare: „Lui Ksenofontov, spre a-şi da avizul în legătură cu prospectorul de căi ferate Perlov".

CĂTRE V.A. AVANESOV. *13 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 50 găsim următoarea însemnare: „Se trimite lui Avanesov un raport al lui Maksimov, şeful Cekăi din Kupiansk, pentru a referi de urgenţă".

CĂTRE A.N. VINOKUROV. *15 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 52 se află următoarea însen.nare: „Lui Vinokurov, din partea secţiei asigurări sociale şi problemele muncii din subraionul Sulinski, în legătură cu îmbrăcămintea şi încălţămintea necesare pentru Casa mamei şi a copilului".

CĂTRE M.P. TOMSKI. *15 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 54 se află următoarea însemnare: „Lui Tomski, o scrisoare către muncitorii...**"

O SCRISOARE ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN. *16 octombrie 1920.* În Arhiva centrală de partid se păstrează un calendar de birou în care, pe fila cu data de 16 octombrie 1920, V.I. Lenin a scris: „la 16/X i s-a trimis lui Frumkin o scrisoare". Tot acolo se păstrează şi un plic cu următoarea indicaţie scrisă de V.I. Lenin: „Tovarăşului Frumkin (membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare), la Rostov pe Don sau oriunde s-ar afla (sub semnătură) (din partea lui Lenin)" şi cu menţiunea făcută de secretară că scrisoarea a fost expediată în ziua de 17 octombrie 1920.

CĂTRE PREZIDIUL C.E.C. DIN RUSIA. *16 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 59

* Un cuvînt nu a putut fi descifrat.
** Un cuvînt n-a putut fi descifrat.

www.dacoromanica.ro

se află următoarea însemnare: „Către Prezidiul C.E.C. din Rusia, în legătură cu chestiunea, de pe ordinea de zi din 19 octombrie, a contribuţiei de 5 000 000 de ruble impuse satului Pavlovka pentru cei 150 de dezertori".

CĂTRE M.N. POKROVSKI. *18 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 62 se află următoarea însemnare: „Lui Pokrovski, pentru a-şi da avizul şi a pune de urgenţă în discuţia Micului Consiliu situaţia grea a salariaţilor Academiei de Ştiinţe".

CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *18 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 64 se află următoarea însemnare: „Lui Enukidze, spre examinare, o cerere a cetăţeanului Larionov, care solicită graţierea fratelui său, I.G. Larionov, condamnat pentru speculă de către organele pentru asigurarea ordinii interne".

CĂTRE A.B. HALATOV. *18 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 65 se află următoarea însemnare: „Lui Halatov, cererea tov. Liubovici de a aproviziona cu produse alimentare serviciile de noapte de la telegraf".

CĂTRE A.I. RÎKOV. *18 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 66 se află următoarea însemnare: „Lui *Rîkov*, spre a-şi da avizul, o scrisoare primită de la Buharin în legătură cu întocmirea culegerii «Industria rusă în timpul războiului şi al revoluţiei, în cifre şi fapte»".

CĂTRE G.I. SAFAROV. *19 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 67 se află următoarea însemnare: „de la secretariatul lui Skleanski, un pachet pentru a fi trimis la Taşkent lui Safarov, cu rugămintea de a transmite 1) semnătura curierului, 2) ziua şi ora expedierii, 3) semnătura de primire de la Safarov".

CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *22 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 71 se află următoarea însemnare: „Lui Enukidze, declaraţia unor delegaţi ai Cominternului care spun că sînt prost hrăniţi; să comunice lui V.I. Lenin ce măsuri s-au luat".

CĂTRE N.I. BUHARIN. *23 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 73 găsim următoarea însemnare: „Lui Buharin, programul cursurilor de statisticieni, spre a-şi da părerea; e rugat a-l trimite înapoi".

CĂTRE V.A. AVANESOV. *27 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 75 găsim următoarea însemnare: „Lui Avanesov, spre referire, o scrisoare a lui Bonci-Bruevici, care se plînge că la Comisia specială se fac mereu controale".

www.dacoromanica.ro

CĂTRE MEMBRII C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *28 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin găsim următoarea însemnare: „Pentru toţi membrii C.C. în legătură cu raportul pentru congresul Sovietelor şi cu materialele anexate".

CĂTRE V.R. MENJINSKI. *30 octombrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 77 figurează următoarea însemnare: „Lui Menjinski, despre Freni şi Postnikov".

CĂTRE PREZIDIUL C.E.C. DIN RUSIA. În nota de însoţire, din 1 noiembrie 1920, la scrisoarea lui S.A. Korolev, adresată Prezidiului C.E.C. din Rusia, V.D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor C.C.P., comunica: „Vă trimit spre examinare scrisorile lui S.A. Korolev adresate lui V. Ilici şi mie, precum şi o fotografie. Pe una din aceste scrisori se află o rezoluţie a lui V.I. Lenin, preşedintele C.C.P., care îndruma această corespondenţă spre C.E.C. din Rusia" (Arhiva centrală de stat).

CĂTRE D.I. KURSKI. *2 noiembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 80 găsim următoarea însemnare: „Lui Kurski: 1) raportul lui Certkov, 2) memoriul lui Certkov, în care se arată cum prin circularele Comisariatului poporului pentru justiţie se încalcă decretul C.C.P. cu privire la scutirea sectanţilor de serviciul militar şi 3) de la Lejava, în legătură cu obiectele de anticariat (confiscarea bunurilor aparţinînd cetăţenilor care au plecat din ţară de bunăvoie)".

CĂTRE V.A. AVANESOV. *5 noiembrie 1920.* În registrul de ieşire al corespondenţei lui V.I. Lenin, la nr. 82 se află următoarea însemnare: „Lui Avanesov, în legătură cu confiscarea depozitului de ţesături şi săpun destinate copiilor, pentru a clarifica imediat situaţia (de la Lunacearski)".

Cît priveşte celelalte scrisori şi telegrame negăsite din această perioadă, vezi vol. 40, p. 371—372, şi vol. 41, p. 471—472.

---

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 Răspunzîndu-i, în aceeaşi zi, lui V.I. Lenin printr-o telegramă, V.M. Frunze îi comunica: „Am acordat şi acord cea mai mare atenţie operaţiilor întreprinse de inamic pe frontul din Ural şi în special în raionul Nikolaevsk, întrucît există pericolul evident al unei joncţiuni, pe Volga, între frontul lui Kolceak şi acela al lui Denikin. Din păcate, pînă acum am avut la dispoziţie în acest sector numai unităţi slabe, complet nepregătite şi în parte prost înarmate. Celelalte unităţi, în zilele ofensivei lui Kolceak asupra Samarei, au fost îndreptate împotriva lui şi pînă în momentul de faţă au fost ocupate cu operaţiile în direcţia Ufa..." („Din istoria războiului civil din U.R.S.S.", vol. 2, 1961, p. 234). Frunze l-a asigurat pe Lenin că în cel mult 10—14 zile oraşul Uralsk şi întreaga regiune de nord vor fi curăţate de albgardişti. La 11 iulie 1919 trupele Armatei Roşii au eliberat Uralskul. — *2*.

2 La 16 iunie 1919, la Consiliul Comisarilor Poporului s-a primit o telegramă de la inginerul militar E.A. Berkalov, în care se arăta că secţia financiară a Sovietului raional Porohova din Petrograd a stabilit să perceapă ca impozit excepţional 40 000 de ruble din cele 50 000 care îi fuseseră acordate lui Berkalov, printr-o hotărîre a C.C.P. din 26 noiembrie 1918, ca premiu pentru o invenţie în domeniul artileriei (care consta, în esenţă, în descoperirea unor procedee de tragere cu tunul la lungă distanţă şi de accelerare a vitezei iniţiale a proiectilelor). Trimiţînd o copie a acestei telegrame comisarului poporului pentru finanţe, N.N. Krestinski, şeful secţiei tehnice-ştiinţifice din Consiliul economic superior, N.P. Gorbunov, arăta că premiul acordat lui Berkalov de către Consiliul Comisarilor Poporului trebuie să-i fie atribuit în întregime, deoarece altfel „riscăm să zdruncinăm încrederea inventatorilor în statul nostru şi să-i îndepărtăm de noi, ceea ce ar provoca mari prejudicii, care s-ar măsura nu în zeci de mii, ci în zeci de milioane de ruble". (Arhiva centrală de stat a Revoluţiei

www.dacoromanica.ro

din Octombrie, a organelor superioare ale puterii de stat şi a organelor administrative ale U.R.S.S.)

Hotărîrea „Cu privire la invenţii", adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 30 iunie 1919, prin care se stabilea că premiile pentru invenţii sînt scutite de impozit, a fost publicată la 4 iulie în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 144. — *2.*

3 Această notă a fost scrisă de Lenin ca răspuns la rugămintea lui A.D. Ţiurupa de a se sfătui cu el în legătură cu cuvîntarea pe care urma s-o rostească în problema aprovizionării. A doua zi, în baza unei hotărîri a plenarei din 3 iulie 1919 a C.C. al P.C.(b) din Rusia, a avut loc o şedinţă comună a C.E.C. din Rusia, a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova, a Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia şi a reprezentanţilor comitetelor de fabrică din Moscova. În această şedinţă V.I. Lenin a prezentat raportul „Cu privire la situaţia actuală şi sarcinile imediate ale Puterii sovietice" (vezi Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 31—44), iar A.D. Ţiurupa a rostit o cuvîntare în legătură cu situaţia în domeniul aprovizionării.

În această notă e vorba de îmbunătăţirea situaţiei colectărilor de cereale de către stat: de la 1 august 1917 pînă la 1 august 1918 au fost colectate 30 000 000 de puduri de cereale, în timp ce de la 1 august 1918 pînă la 1 mai 1919 s-a strîns deja o cantitate de 100 000 000 de puduri (vezi V.I. Lenin. Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 33, 120, 170). — *3.*

4 Despre necesitatea de a trimite Frontului de vest trei trenuri cu cereale, V.I. Lenin a scris încă la 21 iunie 1919, într-o telegramă adresată lui C.G. Rakovski (vezi Opere complete, vol. 50, Bucureşti, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentul 647). — *3.*

5 V.I. Lenin îl sfătuieşte pe A.M. Gorki „să facă o plimbare" cu vaporul pentru agitaţie şi instructaj „Krasnaia Zvezda", care făcea curse pe Volga şi Kama. La această călătorie a luat parte, alături de un grup de lucrători cu funcţii de răspundere ai C.C. al P.C.(b) din Rusia, ai C.E.C. din Rusia şi ai unor comisariate ale poporului, şi N.K. Krupskaia. La 10 iulie, Lenin i-a telegrafiat Nadejdei Konstantinovna: „Astăzi l-am văzut pe Gorki şi am căutat să-l conving să vină pe vaporul vostru — dădusem o telegramă în acest sens şi celor de la Nijni —, dar el a refuzat categoric" (Opere, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 500). Vezi şi volumul de faţă, documentul 13. — *4.*

6 *Consiliul Apărării* (Consiliul Apărării Muncitoreşti şi Ţărăneşti) a fost creat, printr-o hotărîre a Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia, la 30 noiembrie 1918. El dispunea de puteri depline în mobilizarea forţelor şi resurselor

www.dacoromanica.ro

ţării în interesul apărării. Preşedinte al Consiliului Apărării a fost numit V.I. Lenin. La începutul lunii aprilie 1920, Consiliul Apărării a fost reorganizat şi a căpătat denumirea de Consiliu al Muncii şi Apărării (C.M.A.). Printr-o hotărîre a celui de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor, în decembrie 1920 Consiliul Muncii şi Apărării a căpătat atribuţiile unei comisii a Consiliului Comisarilor Poporului, a cărei sarcină principală era să coordoneze activitatea tuturor departamentelor în domeniul construcţiei economice; a funcţionat pînă în 1937. — *4*.

7 V.I. Lenin se referă la bandele contrarevoluţionare care acţionau în spatele frontului trupelor sovietice. — *5*.

8 La 3 iulie 1919, biroul organizaţiei de femei din Sormovo a adresat Nadejdei Konstantinovna Krupskaia, care venise în acest oraş, rugămintea de a face demersurile necesare pentru ca o clădire aflată în administrarea conducerii de uzină din Sormovo să fie pusă la dispoziţia căminului de copii. Clădirile aparţinînd întreprinderilor industriale puteau fi predate unor alte instituţii numai printr-o dispoziţie a Consiliului Apărării, fapt pentru care cererea organizaţiei de femei din Sormovo a fost trimisă lui Lenin. Indicaţiile date de el au fost examinate la 18 iulie, într-o şedinţă a prezidiului Sovietului din Sormovo. Pentru rezolvarea ei definitivă, chestiunea a fost transferată prezidiului comitetului executiv gubernial Nijni Novgorod, care a hotărît ca cererea organizaţiei de femei din Sormovo să fie satisfăcută. — *5*.

9 La începutul lunii iulie, comandamentul Frontului de sud s-a adresat lui V.I. Lenin cu rugămintea de a i se permite să efectueze, în raioanele din preajma frontului, încorporarea oamenilor muncii care au împlinit 18 ani. Înainte de a pune această chestiune în discuţia Consiliului Apărării, Lenin a cerut Marelui stat-major al Armatei Roşii unele informaţii în legătură cu întăririle trimise Frontului de sud. Răspunzînd la telegrama lui Lenin din 8 iulie, Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de sud a repetat cererea sa anterioară. La 11 iulie 1919, Consiliul Apărării a hotărît „să se permită Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud să efectueze, în raioanele solicitate de el, încorporarea tinerilor care au împlinit 18 ani“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C. C. al P.C.U.S.). Totodată, Consiliul militar-revoluţionar al republicii a fost însărcinat să ia măsuri pentru trimiterea imediată pe fronturi, şi în primul rînd pe cel de sud, a unităţilor instruite. — *7*.

10 Un ostaş roşu, pe nume F. Şturmin, s-a adresat lui V.I. Lenin printr-o scrisoare în care îl ruga să dea dispoziţie comisariatului militar judeţean Nijni Novgorod să-i plătească solda pe timpul cît a fost bolnav. O dată cu scrisoarea adresată

www.dacoromanica.ro

lui Skleanski, Lenin îi trimite şi documentele primite de la Şturmin. — *7*.

11 S.V. Malîşev a condus, în calitate de împuternicit al Uniunii comunelor din Ţinutul nordic, o expediţie de şlepuri-prăvălii, care s-a deplasat în regiunea Volgăi pentru a face schimb de mărfuri pe cereale. Răspunzînd la o primă comunicare a lui Malîşev în legătură cu succesele obţinute în achiziţionarea de cereale, V.I. Lenin i-a trimis o telegramă de salut (vezi Opere complete, vol. 50, Bucureşti, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentul 277). Ulterior Lenin s-a interesat în repetate rînduri de succesele obţinute de Malîşev. În august 1919, într-o telegramă adresată comisarilor guberniali pentru aprovizionare din Samara şi Saratov, el scria: „Comunicaţi-mi, pe răspunderea unor informatori cunoscuţi de dv., date amănunţite din care să se vadă ce cantităţi de cereale şi la ce date au fost expediate de Serghei Malîşev la Nijni Novgorod şi Rîbinsk pe adresa Comitetului pentru aprovizionare“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXIV, p. 149). — *10*.

12 La 11 iulie 1919, prezidiul congresului gubernial al metalurgiştilor din Tula îl informa printr-o telegramă pe V.I. Lenin că la congres s-a hotărît să se sporească considerabil producţia de armament (în document aceste cuvinte au fost subliniate de Lenin printr-o linie dublă), să se organizeze instrucţia militară generală în rîndurile muncitorilor şi să se formeze în spatele frontului regimente muncitoreşti, care să fie gata în orice moment să pornească la luptă împotriva albgardiştilor. Prezidiul îl ruga pe Lenin să transmită Consiliului Comisarilor Poporului „jurămîntul socialist prin care metalurgiştii se angajau să obţină, cu preţul vieţii lor, victoria asupra imperialiştilor ruşi şi străini“. — *11*.

13 I.S. Ganeţki, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe, trebuia să întocmească textul răspunsului la o telegramă primită de V.I. Lenin, la 16 iulie 1919, de la C.G. Racovski, care cerea să i se trimită banii promişi, pentru a face faţă acutei crize de numerar care domneşte în Ucraina. Ganeţki a formulat următorul răspuns: „Astăzi vi se expediază 300, din care 50 pentru Kaluga. Pe viitor trimiterile vor fi planificate“. Pe foaia cu răspunsul lui Ganeţki, Lenin a scris un nou text, iar în partea de sus a făcut menţiunea: „Răspuns la telegrama lui Racovski“. — *13*.

14 V.I. Lenin se referă la victoriile decisive obţinute în lupta pentru eliberarea Uralului de sub ocupaţia trupelor albgardiste: cucerirea oraşului Zlatoust (la 13 iulie 1919), de către Armata a 5-a, şi a oraşului Ekaterinburg (actualul Sverdlovsk) la 14 iulie 1919, de către Armata a 2-a.

La 13 iulie 1919 a fost numit comandant al trupelor de pe Frontul de est M.V. Frunze. — *14*.

www.dacoromanica.ro

15 Pe cît se pare, este vorba de atragerea başkirilor în lupta cu trupele lui Kolceak, în special prin constituirea unor unităţi militare formate din başkiri. — *14.*

16 Într-o telegramă cu data de 17 iulie 1919, adresată guvernului sovietic al Letoniei, Lenin scria: „În ce priveşte schimbarea denumirii, vă rog să luaţi legătura cu Stalin, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de vest" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 194). Schimbarea de denumire a diviziei letone nu s-a mai făcut, ea continuînd să se numească şi după aceea Divizia letonă de puşcaşi. — *15.*

17 Comandant-şef al forţelor armate ale republicii era, pe vremea aceea, S.S. Kamenev. — *17.*

18 În şedinţa din 22 iulie 1919 a Consiliului Comisarilor Poporului a fost dezbătută problema stabilirii de preţuri ferme la pîine şi la produse industriale. Discuţiile au continuat şi în şedinţele din 24 şi 31 iulie. În hotărîrea adoptată la 31 iulie se preciza că preţul de vînzare pentru muncitori şi funcţionari rămîne neschimbat şi se trasa ca sarcină Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi prezidiului Consiliului economic superior ca pînă la 1 septembrie 1919 să întocmească şi să publice lista de preţuri fixe la produsele alimentare şi industriale. — *18.*

19 Această notă a fost prilejuită de întîrzierea ce s-a manifestat în aprobarea instrucţiunilor cu privire la trimiterea de colete cu alimente de către ostaşi.

Comisia centrală pentru aprovizionarea armatei a fost însărcinată, la 24 mai 1919, să elaboreze şi să prezinte Consiliului Apărării, pînă la 1 iunie, un proiect de instrucţiuni amănunţite cu privire la modalităţile trimiterii de colete alimentare din armată. Dar aceste instrucţiuni n-au fost prezentate în termenul stabilit. La 19 iulie, V.I. Lenin a dat dispoziţie secretariatului Consiliului Comisarilor Poporului să cerceteze acest caz şi să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului propuneri de măsuri practice pentru înlăturarea oricăror posibilităţi de tărăgănare birocratică (vezi Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 113—114). La 22 iulie, Consiliul Comisarilor Poporului, după ce a ascultat explicaţiile date de L.B. Krasin în legătură cu această chestiune, a sancţionat cu admonestare Comisia centrală pentru aprovizionarea armatei cu produse alimentare şi Comisariatul poporului pentru problemele militare pentru că nu au prezentat la timp Consiliului Apărării, spre aprobare, instrucţiunile cu privire la trimiterea de colete alimentare, şi a dat un avertisment Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi Comisariatului pentru poştă şi telegraf. A doua zi, 23 iulie 1919, instrucţiunile cu privire la trimi-

www.dacoromanica.ro

terea de colete alimentare au fost aprobate de Consiliul Apărării.

Pe dosul hîrtiei cu nota lui V.I. Lenin se află următoarele cuvinte scrise de L.A. Fotieva: „Instrucţiunile au fost găsite. De la 16.VII se află pe ordinea de zi a Consiliului Apărării. Au fost prezentate de Comisia centrală pentru aprovizionarea armatei la 14.VII (luni)". — *19*.

20 În telegrama lor de răspuns de la 28 iulie 1919, M.V. Frunze şi M.M. Laşevici îi comunicau lui V.I. Lenin că situaţia la sud de Buzuluk şi în zona Uralskului nu le inspiră temeri. Cel mai tîrziu la 31 iulie întreg malul drept al Uralului urma să fie eliberat de sub ocupaţia inamicului, iar calea ferată pînă la Uralsk să fie curăţată şi cît mai curînd reparată. În telegramă se menţiona, totodată, că la nord de Astrahan s-a creat o situaţie grea. — *20*.

21 Este vorba de planul de luptă împotriva lui Denikin, care fusese elaborat de comandantul-şef S.S. Kamenev. Potrivit acestui plan, lovitura principală urma să fie dată de aripa stîngă a Frontului de sud prin regiunea Donului, iar lovitura secundară în direcţia Harkov. Planul a fost prezentat ca o directivă a comandamentului suprem din 23 iulie 1919 (vezi „Din istoria războiului civil din U.R.S.S.", vol. 2,1961, p. 499—500). La 27 iulie 1919, L.D. Troţki i-a trimis lui E.M. Skleanski, vicepreşedintele Consiliului militar-revoluţionar al republicii, o telegramă în care-l informa că „comandantul Frontului de sud, Egoriev, consideră că planul operativ al lui Kamenev pentru regiunea de sud este greşit şi că, acţionînd după acest plan, nu speră să obţină vreun succes" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Aceeaşi părere — după cum scria Troţki — a fost exprimată de Sokolnikov, membru al Consiliului militar-revoluţionar al acestui front, şi de Peremîtov, şeful direcţiei operative. — *21*.

22 Această scrisoare constituie un răspuns la comunicarea lui Béla Kun în legătură cu situaţia grea în care se afla Republica Sovietică Ungară în urma declanşării intervenţiei şi la cererea adresată Rusiei Sovietice de a-i acorda un ajutor imediat. — *27*.

23 Scrisoarea lui V.I. Lenin, care în zilele de 3 şi 4 august 1919 se afla la odihnă în localitatea Gorki, a fost prilejuită, după cît se pare, de faptul că la sfîrşitul lunii iulie — începutul lunii august 1919 în presa vest-europeană, ca şi în rîndul menşevicilor şi eserilor din Rusia, circula tot mai intens zvonul despre o apropiată înlocuire a guvernului sovietic al Rusiei printr-un guvern de coaliţie (din care urmau să facă parte menşevicii şi eserii). La 6 august, în „Pravda", şi la 8 august, în „Izvestiia C.E.C. din Rusia", au fost publicate articole

www.dacoromanica.ro

în care erau ironizate aceste zvonuri ce reflectau speranța imperialiștilor de a răsturna Puterea sovietică în Rusia cu ajutorul social-trădătorilor, așa cum s-a întîmplat în Ungaria. — *29*.

24 Este vorba de o telegramă a lui L.D. Troțki adresată lui V.I. Lenin în care se arăta că la consfătuirea din 6 august 1919, de la Kiev, la care participaseră L.D. Troțki, C.G. Racovski, A.I. Egorov, S.I. Aralov, N.G. Semenov și V.P. Zatonski, se hotărîse ca trupele sovietice să fie amplasate pe o nouă linie și să se cedeze inamicului litoralul Mării Negre cu orașele Odesa și Nikolaev. — *30*.

25 V.I. Lenin se referă la broșura „Succesele Puterii sovietice și dificultățile ei" (vezi Opere complete, vol. 38, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 39—73). La 17 aprilie 1919, Lenin a scris o postfață la această broșură și a cerut să fie tipărită „chiar și cu petitele cele mai mici". Dar postfața n-a apărut. În 1921, în „Prefață la broșura «Cu privire la problema noii politici economice (Două articole vechi și o postfață și mai veche)»", Lenin reproduce în întregime această postfață și scrie că „cei din Petrograd", în frunte cu Zinoviev, „l-au dus cu vorba" pe autor și nu i-au îndeplinit rugămintea ce le-o făcuse (vezi Opere complete, vol. 44, București, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 247—249). Dar nici în 1921 postfața n-a fost publicată. Broșura a apărut sub titlul: „Cu privire la problema noii politici economice (Două articole vechi)". Postfața a fost publicată pentru prima oară în 1922, în ediția I a Operelor lui V.I. Lenin, vol. XVI.—*31*.

26 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare primită de la T.S. Bobrovskaia, revoluționară de profesie, membră de partid din 1898. În această scrisoare ea îl ruga pe Lenin s-o ajute să se încadreze în muncă. —*35*.

27 V.I. Lenin se referă la o scrisoare a lui I.T. Smilga adresată C.C. al P.C.(b) din Rusia. În această scrisoare Smilga arăta situația grea în care se afla Frontul de sud. „Cauza principală, esențială, a insucceselor noastre — scria el — o constituie incapacitatea Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud de a comanda și a conduce trupele... Consiliul militar-revoluționar, în actuala lui componență, este incapabil de muncă. Lipsa de înțelegere reciprocă este atît de mare, încît nici nu ne putem închipui cum s-ar putea ajunge la o «colaborare»" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *36*.

28 La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se află o scrisoare prin care N. Gherd—Struve o informează pe Nadejda Konstantinovna Krupskaia că Kurdinovski, care a locuit la o rudă de-a lui, nu știa nimic despre colecția de arme vechi care se păstrase

www.dacoromanica.ro

acolo. După spusele ei, armele au fost găsite cu ocazia unei percheziţii făcute la locuinţa respectivă. — *39*.

29 Această notă, pe cît se pare, a fost scrisă în timpul şedinţei din 26 august 1919 a Consiliului Comisarilor Poporului, în care a fost examinată activitatea Institutului de cercetări pentru industria alimentară. Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat următoarea hotărîre: „În termen de trei luni, Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare vor prezenta un raport cu privire la sarcinile practice ale Institutului de cercetări pentru industria alimentară. În acelaşi termen, Institutul sus-menţionat va înainta un raport despre mijloacele tehnice de obţinere a zahărului din rumeguş". Pe această notă există o însemnare făcută de L.A. Fotieva: „Rezolvat la 28.VIII".

Pe cît se pare, în timpul acestei şedinţe, L.B. Krasin i-a scris lui V.I. Lenin un bileţel în care arăta că dintr-un pud de rumeguş se pot obţine 18 funzi de zahăr. Lenin i-a răspuns printr-un bileţel, în care scria: „De necrezut: dintr-un pud — 18 funzi!! 45% ??? Şi care e conţinutul de zahăr în procente ?" („Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 29). Asupra acestei probleme — a obţinerii zahărului din rumeguş — Lenin a revenit în repetate rînduri (vezi volumul de faţă, documentul 123).

Procedeul de obţinere a glucozei, manozei, alcoolului etilic etc. prin hidroliza lemnului a cunoscut, în anii Puterii sovietice, o largă răspîndire în Uniunea Sovietică. — *39*.

30 Corpul de cavalerie al lui Mamontov a fost trimis de Denikin să efectueze un atac în spatele trupelor sovietice de pe Frontul de sud. La 10 august 1919, cavaleria lui Mamontov şi-a croit drum prin dispozitivul trupelor sovietice din zona Novohopersk şi a operat incursiuni într-o serie de centre populate şi oraşe. Raidul cavaleriei lui Mamontov a creat o situaţie periculoasă pentru trupele sovietice, a complicat operaţiile ofensive, şi în unele localităţi a subminat activitatea de conducere şi aprovizionare a trupelor. Adoptarea de măsuri pentru nimicirea corpului lui Mamontov era considerată de V.I. Lenin drept o sarcină imperioasă (vezi Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 173—174). Corpul de cavalerie al lui Mamontov a fost nimicit în octombrie-noiembrie 1919. — 39.

31 În această scrisoare este vorba de Divizia a 21-a, care a fost trimisă de pe Frontul de est spre a întări Frontul de sud.

„*Finii lui Laşevici*" — corpul de cavalerie al lui Mamontov.

„*Finul lui Sokolnikov*" — F.K. Mironov, care a format, în raionul Saransk, corpul de la Don şi, trădînd Puterea sovietică, la 23 august 1919 a pornit o rebeliune. Rebeliunea a fost lichidată de corpul de cavalerie al lui S.M. Budionnîi. — *40*.

www.dacoromanica.ro

32 La 1 septembrie 1919 a avut loc la Taşkent o adunare generală a sindicatelor, care, luînd cunoştinţă de această telegramă a lui V.I. Lenin, a înscris în hotărîrea adoptată de ea: „...Taşkentul roşu, în numele Turkestanului roşu, se leagă prin jurămînt să îndeplinească toate sarcinile pe care i le va da centrul, iar steagul roşu care flutură mîndru deasupra Turkestanului va fi ţinut ferm în mîinile Taşkentului roşu" („Din istoria războiului civil din U.R.S.S.", vol. 2, 1961, p. 737). — *41*.

33 Prin această directivă a lui V.I. Lenin era anulat ordinul, dat de L.D. Troţki, de a se evacua Astrahanul în vederea „alinierii" frontului. S.M. Kirov, care conducea apărarea Astrahanului, a contestat acest ordin şi s-a adresat lui V.I. Lenin, cerîndu-i sprijin.

În raportul prezentat de el la 3 august 1919, la conferinţa orăşenească de partid din Astrahan, S.M. Kirov a declarat: „Atîta timp cît în ţinutul Astrahan va mai rămîne măcar un singur comunist, gurile Volgăi vor rămîne sovietice" (S.M. Kirov. „Articole, cuvîntări, documente", vol. I, ed. a doua, 1936, p. 87). — *42*.

34 În telegrama sa din 2 septembrie 1919 prin care îi răspundea lui V.I. Lenin, I.V. Stalin scria că în ziua sosirii lui J. Marchlewski în vederea tratativelor cu lituanienii, aceştia au declanşat ofensiva pe neaşteptate. Este clar, arăta el în telegramă, că lituanienii vorbesc de tratative doar pentru a adormi vigilenţa noastră. Stalin făcea cunoscut că nu i s-a transmis nici o hotărîre a Comitetului Central privind ducerea de tratative. „Astăzi — spunea el în continuare — a început contraofensiva noastră. Am dat ordin pe întreg frontul să fie întărită vigilenţa şi nici un parlamentar să nu fie lăsat să se apropie de linia frontului fără ştirea şi aprobarea comandamentului". — *43*.

35 Această notă a fost scrisă în legătură cu elaborarea, de către Comisariatul poporului pentru finanţe, a unui proiect de decret cu privire la limitarea termenului pentru predarea declaraţiilor privind bunurile amanetate la casele de împrumut. Primind de la N.N. Krestinski acest proiect împreună cu o scrisoare de însoţire cu următorul conţinut: „Citiţi-l. Dacă sînteţi de acord, semnaţi-l, şi eu am să strîng semnăturile celorlalţi membri ai Consiliului Apărării", V.I. Lenin i-a răspuns prin nota de faţă. Prudenţa manifestată de Lenin în această privinţă era determinată de temerea de a nu încălca interesele micilor deţinători. — *43*.

36 Aceste rînduri au fost scrise pe o telegramă trimisă din Revel, la 2 septembrie 1919, lui G.V. Cicerin de către corespondentul ziarelor japoneze „Osaka Mainiti" şi „Tokio Niti-Niti", K. Fuse, care, în numele redacţiei, îşi exprima regretul pentru faptul că nu i s-a dat posibilitatea să viziteze Rusia Sovietică. K. Fuse îl ruga totodată pe Cicerin să-i răspundă la întrebarea:

www.dacoromanica.ro

cum apreciază guvernul sovietic politica guvernului japonez față de Rusia Sovietică și ce fel de relații vrea el să stabilească cu Japonia? În 1920 Fuse a venit la Moscova, iar la 3 sau 4 iulie a fost primit de V.I. Lenin, care i-a acordat un interviu (vezi Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 132—134). — *43*.

37 Acesta este răspunsul dat de Lenin la telegrama trimisă, la 5 septembrie 1919, de L.D. Trotki, L.P. Serebreakov și M.M. Lașevici, care propuneau, în fond, să se modifice planul — adoptat anterior — de luptă împotriva lui Denikin. La 6 septembrie 1919, Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, examinînd conținutul telegramei, a hotărît „să aprobe proiectul de răspuns al comandantului-șef și să comunice telegrafic că Biroul Politic își exprimă uimirea față de încercarea de a pune din nou această problemă“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *45*.

38 Broșura „Respectați legile Republicii sovietice!“ a fost editată în 1919. La 11 decembrie 1918, V.I. Lenin îi scria lui V.D. Bonci-Bruevici: „Îți trimit textul unei broșuri în legătură cu respectarea legilor. Dă-i un *titlu* cît mai clar, mai viu, mai sugestiv, și dă-l **cît mai repede** la tipar“ (Opere complete, vol. 50, București, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentul 385). În această broșură a fost publicată hotărîrea adoptată la 8 noiembrie 1918, de cel de-al VI-lea Congres extraordinar al Sovietelor din Rusia, cu privire la legalitatea revoluționară. În această hotărîre se arăta că toți cetățenii sînt obligați să respecte cu strictețe legile Republicii sovietice. Derogările de la legi, se specifică în această hotărîre, sînt admise numai în cazul cînd sînt impuse de împrejurările războiului civil sau de lupta cu contrarevoluția. — *46*.

39 O telegramă cu conținut analog a fost trimisă, la 6 septembrie 1919, președintelui comitetului executiv al plășii Nedașin, județul Tihvin. Totodată a fost expediată la Cerepoveț următoarea telegramă: președintelui comitetului executiv (cu indicația de a se trimite o copie președintelui Comisiei guberniale pentru exploatări forestiere): „Prin prezenta dispoziție sînteți obligat să luați toate măsurile pentru a nu se crea nici un fel de dificultăți exploatării lemnului de către societatea «Stromat» și asociația «Mariinsk». Opriți numaidecît expulzarea agenților și muncitorilor acestor organizații din plășile Vasilievska și Nedașin; în caz contrar veți fi făcut personal răspunzător și veți fi numaidecît arestat. A fost delegată o comisie din Moscova ca să ancheteze acest caz“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXXV, p. 75—76). —

www.dacoromanica.ro

40 Aceste rînduri au fost scrise pe comunicarea din 12 septembrie 1919, cu care A.K. Paikes, adjunct al comisarului poporului pentru controlul de stat, însoţea raportul, întocmit de K.F. Martinovici, controlor-şef al Frontului de sud, cu privire la evacuarea statului-major al Frontului de sud din oraşul Kozlov. — *47*.

41 Această scrisoare a fost prilejuită de sesizarea făcută de Comitetul muncitorilor şi funcţionarilor de la Smolnîi, în legătură cu numeroasele cazuri de folosire abuzivă, de irosire şi sustragere a banilor, alimentelor şi obiectelor colectate pentru Armata Roşie. Comitetul cerea să se instituie o comisie de anchetă şi cei vinovaţi să fie traşi la răspundere. — *47*.

42 În şedinţa din 11 septembrie 1919 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia s-a discutat despre arestările operate în rîndul intelectualilor burghezi. Biroul Politic a propus lui F.E. Dzerjinski, N.I. Buharin şi L.B. Kamenev să examineze din nou dosarele acuzaţilor. — *48*.

43 Complotul de la fortul Krasnaia Gorka, care a izbucnit în noaptea de 12 spre 13 iunie 1919, a fost pus la cale de o organizaţie contrarevoluţionară, „centrul naţional", care coordona activitatea a o serie de grupuri antisovietice şi organizaţii clandestine de spionaj. Acestea scontau că, prin ocuparea fortului Krasnaia Gorka, vor provoca o slăbire a zonei întărite a Kronstadtului şi, printr-o îmbinare a ofensivei generale de pe front cu rebeliunea, vor ocupa Petrogradul. În noaptea de 15 spre 16 iunie rebeliunea a fost lichidată. — *48*.

44 La 18 septembrie 1919, în şedinţa comună a Biroului Politic şi a Biroului Organizatoric ale C.C. al P.C.(b) din Rusia, s-a hotărît ca trimiterea lui L.P. Serebreakov la V.I. Selivacev să fie contramandată. — *52*.

45 Într-o scrisoare cu data de 26 septembrie 1919, G.V. Cicerin îl ruga pe V.I. Lenin să pună în discuţia C.C. al P.C.(b) din Rusia problema unei noi propuneri de pace care ar urma să fie prezentată Antantei. Cicerin spunea că s-ar putea adresa Antantei o propunere oficială din partea guvernului sau ar putea să fie rugat A.M. Gorki să scrie el o scrisoare în care să se arate că partea sovietică este oricînd gata să încheie pace. Pe scrisoarea lui Cicerin, Lenin a scris: „...să *nu* ne adresăm în numele guvernului..., să ne limităm la o scrisoare din partea lui Gorki" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *54*.

46 Este vorba de un memoriu al lui A.S. Soloviev, intitulat „Petrolul din Uhta", care i-a fost trimis lui V.I. Lenin la 23 septembrie 1919. În memoriul său, Soloviev scria despre zăcămintele de petrol existente la hotarul dintre judeţul Ust-Sîsol, din gubernia Vologda, şi judeţul Mezen, din gubernia

www.dacoromanica.ro

Arhanghelsk. „Intensitatea continuă a emanației de țiței — remarca el — ...ne face să credem că zăcămintele existente în adîncuri trebuie să fie de-a dreptul grandioase") „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 218). Petrolul din această regiune, scria mai departe Soloviev, poate fi transportat pe apă. În afară de asta, o dată cu apariția exploatărilor petroliere va fi nevoie de construirea unei căi ferate sau de instalarea unei conducte de petrol. — *54*.

47 Este vorba de cea de-a doua ofensivă (de toamnă) a armatei lui Iudenici asupra Petrogradului, care a fost declanșată la 28 septembrie 1919. La 10 octombrie, albgardiștii și-au îndreptat lovitura principală asupra localităților Iamburg, Volosovo și Gatcina. La 11 octombrie trupele sovietice au fost nevoite să părăsească Iamburgul. — *58*.

48 Este vorba, pe cît se pare, de hotărîrea plenarei din 21 și 26 septembrie 1919 a C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la mobilizarea comuniștilor și trimiterea pe Frontul de sud a celor mai buni reprezentanți ai partidului și ai clasei muncitoare, de scrisoarea circulară a C.C. al P.C.(b) din Rusia menită să completeze hotărîrile plenarei din septembrie, în care se arăta că e necesar ca întregul aparat de stat să fie pus în slujba distrugerii armatei lui Denikin, și de scrisoarea C.C. al P.C.(b) din Rusia adresată comitetelor guberniale de partid din Moscova, Kaluga, Tula și Reazan, precum și comitetelor județene de partid din Sîcev, Kjat, Veazma și Iuhnov. — *59*

49 Acest mesaj a fost scris la rugămintea lui S. Rutgers, care a fost trimis de Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste în Olanda ca să organizeze acolo un Birou vest-european al Cominternului. „Am fost însărcinat să transmit tovarășilor din țările apusene instrucțiuni cu privire la alcătuirea biroului și să particip la activitatea lui — scria Rutgers în amintirile sale. La 14 octombrie 1919, în ziua plecării, la ora 3 dimineața am fost chemat la Lenin pentru o ultimă convorbire... În cursul acestei convorbiri el mi-a dat diverse indicații, precum și adresele unor tovarăși din străinătate... Apoi mi-a vorbit despre prietenii lui olandezi, de la care aștepta să desfășoare o propagandă energică și eficientă în favoarea ideilor noastre... În ultimul moment l-am mai rugat pe tovarășul Lenin să scrie un scurt mesaj de salut către tovarășii olandezi. Acest mesaj l-am dus în Olanda" („Istorik-marksist" nr. 2—3, 1935, p. 90—91). — *59*.

50 La 17 octombrie 1919, în ședința Consiliului Apărării, V.I. Lenin a prezentat un raport în legătură cu revizuirea repartizării și destinației bunurilor militare. Consiliul Apărării a hotărît să transmită această problemă spre examinare unei comisii alcătuite din S.D. Markov, A.I. Sviderski, A.I. Rîkov și E.M. Skleanski, căreia i-a trasat sarcina ca,

www.dacoromanica.ro

„în caz că va ajunge la un acord", să-l prezinte, pînă luni 20 octombrie, lui Lenin spre semnare. Consiliul Apărării a examinat totodată problema identificării bunurilor care pot fi folosite în scopuri militare; la 31 octombrie 1919, el a aprobat hotărîrea cu privire la revizuirea repartizării şi destinaţiei bunurilor militare şi pe cea cu privire la identificarea bunurilor care pot fi folosite în scopuri militare. — *60*.

51 La 15 octombrie 1919, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît să instituie o comisie care să discute şi, în numele Comitetului Central, să prezinte spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului un decret cu privire la înfiinţarea unui comitet pentru ajutorarea răniţilor. La 28 octombrie, proiectul de decret „Cu privire la Comitetul pentru ajutorarea răniţilor şi bolnavilor din cadrul Armatei Roşii" a fost examinat într-o şedinţă a Consiliului Comisarilor Poporului. La 29 octombrie decretul a fost aprobat de C.E.C. din Rusia, iar la 1 noiembrie el a fost publicat în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *61*.

52 Această însemnare a fost făcută pe o scrisoare a lui G.K. Ordjonikidze din 15 octombrie 1919, în care era vorba de dezorganizarea şi de condamnabila lipsă de disciplină care domneşte în armatele Frontului de sud. Ordjonikidze scria: „E ceva de necrezut, ceva ce aduce a trădare. O atitudine uşuratică, o totală neînţelegere a gravităţii momentului. La statelemajore nu vezi nici un fel de ordine, iar la comandamentul frontului e o atmosferă de bîlci... Unde e ordinea, disciplina şi armata regulată a tovarăşului Troţki?! Cum de a îngăduit el să se ajungă la o asemenea dezorganizare? E pur şi simplu de neînţeles" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *61*.

53 V.I. Lenin se referă la indicaţia, cuprinsă în hotărîrea Consiliului Apărării din 16 octombrie 1919, de a apăra Petrogradul pînă la ultima picătură de sînge, de a nu ceda nici un petic de pămînt, de a duce lupte pe străzile oraşului. În planul de bătălie împotriva trupelor lui Iudenici, propus de Troţki, se vorbea şi despre necesitatea pregătirii în vederea desfăşurării luptelor de stradă. Dar dacă Consiliul Apărării, dînd directiva principală de a păstra cu orice preţ Petrogradul pînă la sosirea întăririlor, admitea luptele de stradă numai în cazul cînd inamicul ar fi reuşit să pătrundă în oraş, Troţki pornea de la un alt considerent. El susţinea că „din punct de vedere pur militar" ar fi mai avantajos să se permită inamicului să pătrundă în Petrograd, care, în acest caz, trebuie să se transforme într-o „uriaşă capcană pentru trupele albgardiste". — *63*.

54 Această rezoluţie a fost scrisă pe o telegramă a lui I.N. Smirnov adresată lui V.I. Lenin. În telegramă se făcea cunoscut

www.dacoromanica.ro

că „în Siberia starea de spirit este net favorabilă Puterii sovietice. Organizînd forţele locale, îi vom veni de hac lui Kolceak, avem nevoie numai de echipament şi cartuşe. Ieri am trecut la ofensivă pe tot frontul şi credem că în trei săptămîni vom ajunge la Işim". În continuare era exprimată dorinţa comuniştilor din Armata a 5-a ca această armată să fie trimisă pe Frontul de sud. Smirnov propunea ca, după ce armata va ajunge la Işim, trei divizii ale ei să fie trimise în sud. „Dacă ne veţi da echipament pentru 30 000 de oameni — scria el —, vom mobiliza neîntîrziat la Celeabinsk şi în localităţile în care mergem numărul corespunzător de ostaşi. Trimiteţi-ne numai echipament, căci oameni avem noi, şi vom avea şi de acum încolo" (sublinierile aparţin lui V.I. Lenin) (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pe acest document se află înscrisă şi indicaţia lui Lenin ca telegrama să-i fie înapoiată. — *64*.

55 În urma extremei înrăutăţiri a situaţiei pe Frontul de sud, C.C. al P.C.(b) din Rusia şi guvernul sovietic au cerut comandamentului militar, în primul rînd, să lichideze forţele albgardiste care puteau să acţioneze în strînsă legătură cu armata lui Denikin. Armata cazacilor albgardişti din Ural, de sub comanda generalului Tolstoi, s-a alăturat flancului drept al frontului lui Denikin şi a căpătat posibilitatea de a se menţine în contact cu denikiniştii. Ea acţiona în nordul Regiunii Caspice şi atrăgea spre sine trupele frontului din Turkestan, precum şi o parte din forţele Armatei a 11-a a Frontului de sud-est. — *64*.

56 În primăvara anului 1919, denikiniştii au cotropit Daghestanul, Cecenia, Osetia şi alte regiuni naţionale ale Caucazului de nord. Drept răspuns, popoarele muntene au pornit un război sfînt împotriva albgardiştilor. În cursul mişcării insurecţionale, elementele burghezo-naţionaliste au încercat să ia conducerea în mîinile lor. Dar ele n-au reuşit să atragă de partea lor masele principale ale muntenilor. Sub conducerea Comitetului de partid din ţinutul Caucaz s-a desfăşurat o amplă muncă de lămurire în rîndul răsculaţilor, iar în cadrul unităţilor de partizani au fost înfiinţate organizaţii comuniste. Mişcarea insurecţională a căpătat în scurtă vreme un caracter bolşevic. — *65*.

57 Primind o telegramă din Petrograd în care se insista să se intensifice aprovizionarea cu alimente, Lenin a cerut informaţii Comisariatului poporului pentru aprovizionare în legătură cu cantităţile de alimente trimise la Petrograd. Datele primite au fost folosite de el în această telegramă. Lista încărcăturilor de alimente expediate la Petrograd, împreună cu în

www.dacoromanica.ro

semnările şi calculele cifrice făcute de Lenin, au fost publicate în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 136. — *66*.

58 La 15 octombrie 1919, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a analizat situaţia de pe fronturi. Întrucît ea inspira cele mai mari temeri, Biroul Politic a hotărît să treacă la transformarea Rusiei Sovietice într-o adevărată tabără militară, să scoată din munca aparatului de stat (cu excepţia Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţii, a Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi a Cekăi) un număr cît mai mare de comunişti şi de simpatizanţi. O comisie, alcătuită din V.I. Lenin, L.D. Troţki, L.B. Kamenev şi N.N. Krestinski, a fost însărcinată cu elaborarea unui proiect de decret privind simplificarea administraţiei civile, în vederea liberării unui număr cît mai mare de persoane apte pentru munca în rîndurile armatei. Proiectul de decret „Cu privire la simplificarea aparatului administraţiei civile a Puterii sovietice" a fost discutat în şedinţele din 21 şi 28 octombrie, 4, 21 şi 25 noiembrie şi 15 decembrie ale Consiliului Comisarilor Poporului. Decretul a fost publicat la 28 decembrie 1919 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *68*.

59 Oraşul Orel a fost eliberat de trupele sovietice la 20 octombrie 1919, adică în ziua în care V.I. Lenin a scris scrisoarea de faţă. — *69*.

60 În conformitate cu directiva dată la 17 octombrie 1919 de comandantul-şef S.S. Kamenev, în raionul Kolpino-Tosno a fost creat un grup de şoc, sub comanda lui S.D. Harlamov. Acest grup trebuia să lovească inamicul în direcţia Krasnoe Selo—Gatcina. În acelaşi timp, comandamentul Frontului de vest a elaborat planul unei contraofensive generale a Armatelor a 7-a şi a 15-a. Armata a 7-a trebuia să continue ofensiva în direcţia Gatcina—Volosovo—Iamburg, iar Armata a 15-a în raionul Pskov--Luga. — *69*.

61 Monetăria statului, de sub administraţia Comisariatului poporului pentru finanţe, a fost organizată în 1918, în locul fostei fabrici de monede şi timbre. — *70*.

62 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia se păstrează un extras dintr-un material — datat 17 octombrie 1919 — al serviciului de informaţii, în care se arată că în zona oraşului Disna a avut loc o fraternizare cu soldaţii polonezi şi cu gradele inferioare din corpul de comandă polonez. Pe acest document se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Este un lucru extrem de important! Să se trimită cîteva copii tovarăşului Troţki, pentru membrii Biroului Politic". — *71*

63 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la 22 octombrie 1919, G.V. Cicerin se pronunţa împotriva propunerii lui L.D. Troţki

www.dacoromanica.ro

de a porni război împotriva Estoniei. El scria că Iudenici trebuie urmărit pe teritoriul Estoniei numai în caz că se retrage într-acolo. Cicerin arăta că e necesar să se facă totul pentru a evita intrarea trupelor în Estonia. „Un asemenea act ar provoca o bruscă schimbare de spirit existentă în toate statele mici cu care noi ducem sau ne pregătim să ducem tratative şi ar zădărnici încheierea unor acorduri, întrucît ar face să reînvie pretutindeni ideea pretinsului «imperialism» practicat de noi. Tratativele de pace au avut un rol imens, întrucît au convins ţărănimea şi mica burghezie estonă că nu vrem să le ocupăm teritoriul... În Estonia partidul războiului ar fi bucuros dacă i-am oferi un pretext pentru a aprinde din nou în rîndurile ţărănimii şi ale micii burghezii flacăra patriotică a războiului împotriva noastră. Noi nu trebuie să cădem în această capcană" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *73*.

64 Aceste rînduri au fost scrise pe un raport al comandantului-şef S.S. Kamenev, care stăruia ca proiectele de directive ale guvernului în problemele operative să fie înaintate comandamentului suprem spre a-şi da avizul său prealabil. Pe document se află înscrise următoarele note: „De acord. Cu rezerva ca el să nu fie considerat ca emanînd de la Comitetul Central, ci de la preşedintele Consiliului militar-revoluţionar al republicii. *N. Krestinski, L. Kamenev*"; „de acord cu demersul comandantului-şef. *M. Kalinin*". — *73*.

65 În toamna anului 1919, I. Volnîi a fost chemat la Moscova şi primit de V.I. Lenin. În timpul convorbirii, care a durat două ore, V.I. Lenin, după cum relata mai tîrziu V.D. Bonci-Bruevici în amintirile sale, s-a interesat de planurile de creaţie ale scriitorului şi l-a rugat să-i comunice observaţiile şi impresiile lui personale. — *74*.

66 Aceste rînduri au fost scrise pe o informare privind completarea Armatei a 8-a cu noi efective şi înzestrarea ei cu armament şi echipament. Pe document figurează următoarea însemnare făcută de G.I. Sokolnikov: „Rezolvat, 12/XI". — *74*.

67 În baza unei hotărîri a Comitetului Central al partidului, urmau să plece pe front mai mult de jumătate din noii absolvenţi comunişti ai Universităţii „I.M. Sverdlov". La 24 octombrie 1919, V.I. Lenin a rostit o cuvîntare în faţa absolvenţilor acestei universităţi înainte de plecarea lor pe front (vezi Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 242—250). — *76*.

68 Această notă a fost scrisă pe o comunicare a lui M.S. Olminski din 25 octombrie 1919 în legătură cu bunurile evacuate de guvernul ţarist din palatul din Varşovia în timpul primului război mondial. — *76*.

www.dacoromanica.ro

69 Scrisoarea de față a fost scrisă în legătură cu trimiterea pe front a comuniștilor mobilizați din Ivanovo-Voznesensk. La 3 octombrie a avut loc la Ivanovo-Voznesensk o adunare a organizației orășenești de partid care a cerut fiecărui membru al partidului să contribuie cu toate forțele sale la distrugerea armatei lui Denikin și a obligat organizațiile de partid să procedeze la mobilizarea comuniștilor pentru front. La 22 octombrie a plecat pe front primul grup de mobilizați, iar la 24 octombrie comuniștii mobilizați din Ivanovo-Voznesensk au sosit la Moscova. La Casa sindicatelor, V.I. Lenin a rostit o cuvîntare în fața lor (vezi Opere complete, vol. 39, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 241). 50 dintre comuniștii din Ivanovo-Voznesensk au fost repartizați la statul-major și la secția politică ale Frontului de sud-est, iar ceilalți la Armata a 9-a. — *77*.

70 La 24 octombrie 1919, președintele Comisiei pentru aprovizionare din județul Pugaciov anunța printr-o telegramă că sarcinile privind predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole au fost îndeplinite în proporție de 50%, iar în unele plăși — de 100%. În telegramă se arăta că pînă la 1 decembrie 1919 planul respectiv va fi îndeplinit în întregime. — *79*.

71 Aceste rînduri au fost scrise pe un memoriu adresat lui V.I. Lenin de V.D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor C.C.P., care atrăgea atenția asupra necesității de a construi de urgență băi și etuve în gările Moscovei, pentru a lupta astfel împotriva epidemiei de tifos exantematic care amenința capitala.

Pe document figurează următoarea însemnare făcută de N.A. Semașko: „Tovarășului Z.P. Soloviev. E necesar să se instituie o comisie... care să examineze *neîntîrziat* această problemă. Se încredințează doctorului Levenson inițiativa convocării unei consfătuiri în acest sens". — *80*.

72 Concomitent cu această scrisoare, V.I. Lenin a scris încă una, cu conținut analog, adresată lui Kotomkin, comisar pentru aprovizionare al guberniei Ufa, iar la 11 decembrie 1919 a expediat lui Reske, împuternicitul C.E.C. din Rusia la Ufa, următoarea telegramă (cu indicația de a se trimite cîte o copie Fotievei și lui Kotomkin): „Să interzice Fotievei să plece mai devreme de 1 ianuarie. Raportați de executare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *81*.

73 Această notă a fost scrisă pe o telegramă trimisă lui V.I. Lenin la 30 octombrie 1919, din orașul Velikii Ustiug, de către Veatkin, șeful secției transporturi și materiale din gubernia Dvina de nord (o copie de pe telegramă a fost trimisă lui V.G. Groman, șeful secției transporturi și materiale din Consiliul economic superior). Veatkin arăta că lipsa materia

www.dacoromanica.ro

lelor necesare şi a sprijinului din partea organizaţiilor locale pune în pericol efectuarea transporturilor cu atelaje pentru Frontul de nord şi pentru spatele frontului şi cerea să se dea ordin instituţiilor din Ustiug să pună la dispoziţia secţiei sale materialele de care dispuneau. — *83*.

74 La 6 noiembrie 1919, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a considerat că e cazul ca Armata Roşie să treacă graniţa Estoniei în vederea distrugerii complete a trupelor albgardiste ale lui Iudenici. Totuşi, în şedinţa sa din 14 noiembrie el a anulat această hotărîre. Biroul Politic a constatat că, sub presiunea populaţiei muncitoare, guvernul Estoniei consimte să reia tratativele de pace şi, pe cît se pare, n-o să acorde ajutor lui Iudenici.

La 5 decembrie 1919, în oraşul Iuriev (Tartu) s-a deschis conferinţa de pace a R.S.F.S.R. şi Estoniei, la care s-a încheiat un acord cu privire la încetarea ostilităţilor dintre armatele celor două ţări (la 31 decembrie 1919). La 2 februarie 1920 tratatul de pace dintre Rusia Sovietică şi Estonia a fost încheiat. — *86*.

75 Aceste informaţii, după cît se pare, îi erau necesare lui V.I. Lenin pentru cel de-al doilea Congres general din Rusia al organizaţiilor comuniste ale popoarelor din Orient, care urma să aibă loc curînd. Acest congres, convocat de Biroul central al organizaţiilor comuniste ale popoarelor din Orient, care funcţiona pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia, şi-a desfăşurat lucrările la Moscova între 22 noiembrie şi 3 decembrie 1919. În prima zi a congresului, V.I. Lenin a prezentat un raport cu privire la momentul actual (vezi Opere complete, vol. 39, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 323—336). Congresul a dezbătut raportul de activitate al Biroului central al organizaţiilor comuniste ale popoarelor din Orient, problema tataro-başkiră etc. — *87*.

76 V.I. Lenin se referă la proiectul de organizare a Bibliotecii centrale de partid la Moscova, ce fusese întocmit de un lucrător în domeniul biblioteconomiei şi-i fusese trimis spre examinare. — *88*.

77 Pe dosul acestei scrisori, şeful Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă, I.I. Radcenko, a notat: „La 11 noiembrie 1919, ora 13, i s-a trimis tovarăşului Lenin o dare de seamă cu privire la campania de exploatare a turbei pe anul 1919. Drept răspuns, în aceeaşi zi, la ora 23, s-au primit aceste indicaţii". — *89*.

78 Despre împrejurările în care a primit acest bilet, P.F. Ohrimenko povesteşte următoarele. În toamna tîrzie a anului 1919 a plecat din Ucraina, de la Kamenka, ocupată de albgardişti, şi a venit la Moscova. În aceste zile a tradus din limba engleză una dintre poeziile revoluţionare ale lui E. Car-

www.dacoromanica.ro

penter, care a fost publicată în „Pravda“ din 7 noiembrie 1919. Pe atunci secretar de redacţie al „Pravdei“ era M.I. Ulianova. Venind la redacţie ca să-şi încaseze onorariul, Ohrimenko i-a povestit despre situaţia materială grea în care se afla. După ce l-a ascultat cu atenţie, Maria Ilinicina l-a rugat să mai vină şi a doua zi. Cînd a venit, ea i-a dat acest bilet al lui Lenin. Curînd după aceea Ohrimenko a primit tot ce-i trebuia. — *90*.

79 Nota aceasta a fost scrisă pe o telegramă din 17 noiembrie 1919 a lui G.N. Kaminski, preşedintele comitetului executiv gubernial Tula, şi a lui Gojanski, şeful secţiei guberniale a asigurărilor sociale, în care se arăta că, dînd urmare unei hotărîri a celui de-al V-lea Congres gubernial al Sovietelor, „comitetul executiv gubernial roagă Consiliul Comisarilor Poporului să treacă oraşul şi gubernia Tula la regimul de alimentaţie gratuită a copiilor“ (subliniat de V.I. Lenin); în telegramă se spunea totodată că secţia gubernială a asigurărilor sociale hrăneşte 8 000 de copii, în timp ce numai în Tula sînt 45 000.

Nota cu întrebările lui V.I. Lenin a fost trimisă lui A.I. Sviderski, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, care a răspuns că „cel ce hrăneşte copiii este Comisariatul poporului pentru aprovizionare“, care distribuie pentru ei, gratuit, produsele raţionalizate; el comunica, totodată, că la Tula a fost deja introdusă alimentaţia gratuită pentru copii. După ce a primit răspunsul lui Sviderski, Lenin a anulat textul notei sale şi a scris pe ea: „la arhivă“, iar pe verso a scris o dispoziţie adresată Comisariatului poporului pentru aprovizionare.

Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din 17 mai 1919 cu privire la introducerea alimentaţiei gratuite pentru copii, la care se referă Lenin, a fost publicat la 20 mai în „Izvestiia C.E.C. din Rusia“. — *90*.

80 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se află textul dactilografiat al traducerii în limba rusă a următoarei scrisori a lui V.I. Lenin, adresată lui P. Keeley, care a fost găsit printre hîrtiile acestuia, traduse în limba rusă în 1920, cînd au fost trimise de la Comisariatul poporului pentru afacerile externe la Comisia de anchetă a tribunalului militar:

„Moscova, 20 noiembrie 1919

Scumpe tovarăşe Keeley,

Trebuie să-mi cer scuze pentru defectuoasa limbă engleză în care vă scriu. V-am spus că, atunci cînd vreţi să veniţi pe la mine, trebuie să vă adresaţi mie personal, pentru că la noi e multă dezordine şi lipsă de punctualitate şi e greu de crezut

www.dacoromanica.ro

că fără demersul meu veţi obţine lesne şi fără întîrziere cele ce vă sînt necesare în situaţia excepţională în care vă aflaţi. Pe cît am înţeles, aveţi o cameră proastă şi rece, iar hrana e neîndestulătoare ş.a.m.d. Vă rog să mă scuzaţi; voi da numaidecît dispoziţie să vi se asigure o locuinţă mai bună şi o masă corespunzătoare. Noi ne aflăm într-o situaţie extrem de grea (în ce priveşte alimentele şi combustibilul), dar pentru oaspeţii noştri (avem foarte puţini oaspeţi de peste hotare) vom putea să găsim *tot* ce trebuie. Vă rog încă o dată să vă adresaţi *mie personal*, fără întîrziere. Scrieţi pe plic: pentru Lenin, personal, de la Keeley" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare la 26 noiembrie, Keeley i-a mulţumit pentru grija ce i-o poartă şi i-a comunicat că a primit „o minunată cameră călduroasă şi confortabilă", precum şi alimente (brînză, pîine, unt, dulceaţă, ciocolată etc.).

Vezi şi volumul de faţă, documentul 149. — *91*.

81 Această telegramă a fost scrisă în urma unei hotărîri a Consiliului Apărării, care în şedinţa sa din 20 noiembrie 1919 a dezbătut problema aprovizionării cu alimente a metalurgiştilor din Ural. Mai tîrziu, la 15 decembrie, V.I. Lenin a trimis pe aceeaşi adresă încă o telegramă, în care scria: „...în ce priveşte aprovizionarea cu alimente a muncitorilor din Ural s-a primit doar un singur răspuns — la 15 decembrie. E neapărat necesar să trimiteţi de două ori pe lună rapoarte (în care să arătaţi cîte puduri s-au primit)" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 245). La 14 ianuarie 1920 s-a trimis Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de est, comisarului pentru aprovizionare din gubernia Ufa, comisarului căii ferate Samara—Zlatoust şi şefului serviciului de aprovizionare a Armatei a 5-a o telegramă cu semnătura lui V.I. Lenin şi a lui A.I. Rîkov în care se arăta, de asemenea, că e necesar ca toţi muncitorii uzinelor şi ai exploatărilor miniere din sudul Uralului să fie aprovizionaţi cu alimente (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 253). — *91*.

82 Lenin se referă la o telegramă a lui B.S. Veisbrod din 20 noiembrie 1919. În telegramă se arăta că la Orenburg s-a creat o situaţie extrem de grea ca urmare a extinderii epidemiei de tifos exantematic. Lupta împotriva epidemiei era îngreuiată de lipsa lemnelor de foc şi de insuficienţa personalului medical. Pentru combaterea tifosului exantematic, sublinia Veisbrod, e necesar ca numărul paturilor în spitalele din Orenburg să fie mărit pînă la 5 000 şi să se trimită în plus două spitale de campanie. — *93*.

83 Aceste rînduri au fost scrise în urma primirii memoriului lui B.S. Veisbrod din 5 noiembrie 1919 în legătură cu asigurarea Armatei Roşii cu cadre medicale. În memoriul său, Veis-

www.dacoromanica.ro

brod arăta că în instituțiile medicale din Moscova există un surplus de medici și stăruia asupra necesității de a proceda la o mobilizare în rîndul medicilor și la trimiterea lor pe front. V.I. Lenin a subliniat un pasaj din memoriu în care se spunea că unele instituții, de pildă clinicile Universității de stat nr. 2 din Moscova, au angajat mai mulți medici decît aveau înainte de război, a scris „N.B.", a făcut o trimitere în josul paginii, unde a scris: „Să se verifice **cu toată exactitatea,** și numaidecît acest fapt". Pe pagina următoare, unde Veisbrod arăta că în Moscova există instituții medicale inutile, Lenin a notat: „cîte anume?" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *93.*

84 Este vorba, pe cît se pare, de „Proiectul de statut al Partidului Comunist (bolșevic) din Rusia. Cu o anexă conținînd circularele Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia", care fusese editat într-un mod cu totul necorespunzător de Editura de stat. — *95.*

85 V.I. Lenin propune ca un reprezentant al guberniei Kiev să facă parte din C.E.C. din Rusia. Propunerea lui a fost adoptată (și ca reprezentant al guberniei Kiev în C.E.C. din Rusia a fost ales K. Tolkacev). — *96.*

86 Într-o convorbire prin fir direct cu membrii Comisiei pentru problemele Turkestanului, M.V. Frunze spunea: „Refuzul de a trimite lucrători politici pentru funcții de răspundere se explică prin marile cereri de lucrători de acest fel pentru Frontul de sud și Ucraina... Prin eforturile noastre am reușit să recrutăm... cîțiva atît pentru funcțiile politice, cît și pentru cele tehnice" („M.V. Frunze pe fronturile războiului civil. Culegere de documente". Moscova, 1941, p. 259). — *96.*

87 La această notă a fost anexată o scrisoare, cu data de 11 decembrie 1919, a lui F.F. Sîromolotov, membru al prezidiului Consiliului economic superior, în care V.I. Lenin era informat despre experiențele ce se efectuau la uzina de gaze din Moscova, în vederea obținerii de combustibili din șisturile extrase în regiunile Simbirsk și Sîzran, și totodată se făcea propunerea de a aduce în mod regulat asemenea șisturi la Moscova.

În aceeași zi, S.D. Markov, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație, i-a răspuns lui V.I. Lenin că chestiunea posibilităților de a transporta șisturi la Moscova „va fi examinată chiar azi în ședința Consiliului superior al transporturilor"; totuși, arăta el, „e greu să transporți șisturi din Siberia, pentru că dintr-acolo se aduc cereale, cu al căror transport abia o scoatem la cap". Primind răspunsul lui Markov, Lenin a scris pe marginea lui următoarea indicație: „la arhivă (pentru informații) despre **șisturi**" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *98.*

www.dacoromanica.ro

88 Este vorba de articolul „Alegerile pentru Adunarea constituantă și dictatura proletariatului" (vezi Opere complete, vol. 40, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 1—25), pe care V.I. Lenin l-a terminat la 16 decembrie 1919. — *99*.

89 Această notă, pe cît se pare, a fost scrisă cu prilejul dezbaterii, în ședința Consiliului Apărării din 17 decembrie 1919, a raportului lui L.B. Krasin „Cu privire la elaborarea unor forme de evidență care să permită urmărirea activității căilor ferate". Soluționarea definitivă a acestei probleme a fost amînată pentru ședința următoare; Consiliul Apărării a însărcinat pe I.V. Lomonosov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, să prezinte un raport cu privire la formele de evidență prin date cifrice (iar „formele de evidență — se arăta în hotărîre — trebuie să fie mai succinte decît cele care au fost propuse de tovarășul Krasin"). La 24 decembrie, Consiliul Apărării a aprobat programul de măsuri expus de Lomonosov și a trasat ca sarcină Comisariatului poporului pentru căile de comunicație „să-l prezinte mîine, spre semnare, tovarășului Lenin, sub forma unor hotărîri" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pe document se află următoarea însemnare, făcută de o persoană necunoscută: „Rezolvat la 19.XII". — *101*.

90 I.B. Krasin a dat, într-un bilețel, următorul răspuns: „*Nume* vă putem prezenta chiar mîine. E vorba de un mecanism destul de complicat, și faptul că la noi, ca și în toate țările, el e condus de *sute* de oameni, nu reprezintă nimic extraordinar. Organizarea însăși este de așa natură, încît apare evident că un om atît de competent ca Lomonosov n-a putut găsi altă soluție decît atașarea acestor trei împuterniciți, și asta tot cu titlu de experiență. E necesar doar să ajutăm acestui aparat să-și revină după acțiunea distructivă a Sturm und Drangului din 1918" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *102*.

91 La 13 decembrie 1919, la Consiliul Apărării s-a primit din partea Direcției centrale a uzinelor de mașini-unelte ale statului o telefonogramă prin care se cerea ca uzinele din Kulebaki și Vîksa să fie aprovizionate cu furaje, pentru a putea executa comenzile pentru apărarea țării. În telefonogramă se arăta, totodată, că dreptul acordat acestei centrale de a-și procura singură furajele necesare n-a dat nici un rezultat datorită procedeelor birocratice existente în Comisariatul poporului pentru aprovizionare și atitudinii arbitrare manifestate de comisarii guberniali locali pentru aprovizionare. Consiliul Apărării, în ședința sa din 17 decembrie 1919, a examinat cererea centralei sus-menționate, a hotărît să se ia măsuri pentru aprovizionarea cu furaje a uzinelor respective și l-a însărcinat pe D.I. Kurski să întocmească un proiect de

www.dacoromanica.ro

circulară suplimentară privind aplicarea întocmai a hotărîrii celui de-al VI-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia cu privire la legalitatea revoluționară.

Nota de față și cea care urmează au fost scrise de V.I. Lenin în legătură cu proiectul de circulară întocmit de Kurski. La 23 decembrie 1919, C.C.P. a examinat acest proiect, la a cărui redactare se ținuse seama de observațiile lui Lenin, și a hotărît să-l trimită comisarilor spre avizare. Decretul a fost semnat la 30 decembrie 1919 (vezi „Colecția de legi și dispoziții ale guvernului muncitoresc-țărănesc" nr. 1—2, pe anul 1920). — *102*.

92 „*Bednota*" — ziar pentru țărani; a apărut la Moscova de la 27 martie 1918 pînă la 31 ianuarie 1931. — *102*.

93 Este vorba de declarația semnată — în numele a 32 de lucrători din Ucraina — de Popov și Lander, în care era criticată componența Biroului C.C. al P.C.(b) din Ucraina și metodele lui de lucru, și totodată se protesta împotriva mobilizării unor lucrători de partid și de stat din guberniile ruseşti pentru a fi trimiși în Ucraina.

Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în ședința sa din 18 decembrie 1919, a examinat declarația lucrătorilor ucraineni și a hotărît ca ei „să fie sancționați cu mustrare pentru că, în loc să desfășoare o activitate pozitivă, conformă cu indicațiile date de Comitetul revoluționar din Ucraina și de Biroul C.C. al P.C.(b) din Ucraina, își pierd timpul și-și risipesc forțele cu clevetirile lor și practică un politicianism lipsit de răspundere, ceea ce constituie o încălcare a disciplinei de partid, și să li se ceară ca pe viitor să se supună cu toată stricteţea directivelor centrului de partid și să-și îndeplinească fiecare sarcina ce-i va fi încredințată". — *103*.

94 Este vorba de trimiterea lui P.N. Lepeșinski în Turkestan, unde a deținut funcția de adjunct al comisarului poporului pentru învățămînt. — *104*.

95 La 21 decembrie 1919 s-a trimis și o scrisoare, semnată de V.I. Lenin, comitetului gubernial de partid și Comitetului executiv gubernial din Tula; în ea se arăta că e necesar ca în termen de 10 zile să fie expediate, pentru muncitorii din Moscova, nu mai puțin de 400 de vagoane de cartofi. „De succesele voastre — se spunea în această scrisoare —, de energia și hotărîrea voastră depind salvarea clasei muncitoare, consolidarea cuceririlor revoluției, succesele ulterioare și victoria ei finală" („Culegeri din Lenin", vol. XXIV, p. 146). — *105*.

96 Această notă, după cît se pare, a fost scrisă cu prilejul examinării, în ședința Micului C.C.P. din 18 decembrie 1919, a cererii comitetului executiv gubernial Moscova de a se reveni asupra dispoziției date printr-o circulară a Comisariatului poporului pentru afacerile interne de a se folosi bisericile ca

www.dacoromanica.ro

localuri de şcoală. Micul C.C.P. a hotărît să respingă această cerere şi a însărcinat Comisariatul poporului pentru învăţămînt, Comisariatul poporului pentru justiţie şi Comisariatul poporului pentru afacerile interne să elaboreze instrucţiunile corespunzătoare şi să le prezinte Micului C.C.P. pînă la 29 decembrie 1919. — *106*.

97 La 30 decembrie 1919, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat următoarea hotărîre: „Recunoscînd, în principiu, ca necesară ridicarea pînă la 1 mai 1920 a unui monument lui Marx în piaţa I.M. Sverdlov, se însărcinează o comisie a C.C.P. să elucideze pe deplin şi în cel mai scurt timp această problemă, să prezinte spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului un proiect de monument, un proiect de măsuri corespunzătoare şi un deviz.

Schiţa de proiect al monumentului lui Karl Marx, prezentată de sculptorul S.D. Merkurov, a fost apreciată ca nesatisfăcătoare, şi la 23 februarie 1920 comanda executării monumentului a fost încredinţată de Micul C.C.P. sculptorului S.S. Alioşin. Merkurov, într-o scrisoare adresată lui V.D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor C.C.P., a contestat temeinicia acestei hotărîri a Micului C.C.P. După cum relatează A.V. Lunacearski, „V.I. Lenin s-a sesizat de plîngerea lui şi mi-a telefonat în mod special, cerînd instituirea unui nou juriu. Mi-a spus că o să vină personal să vadă proiectul lui Alioşin şi pe acela al lui M. Şi a venit. A rămas foarte mulţumit de proiectul lui Alioşin, iar pe acela al lui M. l-a respins“ (A.V. Lunacearski. „Despre Vladimir Ilici. Culegere de articole şi amintiri“. Moscova, 1933, p. 47). La 20 aprilie, Micul C.C.P. a ascultat raportul lui Lunacearski despre mersul lucrărilor pregătitoare pentru ridicarea monumentului lui Karl Marx şi a hotărît ca ridicarea monumentului să fie încredinţată lui Alioşin şi grupului de sculptori de sub conducerea lui. Pînă la 1 mai 1920 monumentul lui Marx n-a fost gata; în această zi a avut loc festivitatea punerii pietrei fundamentale a monumentului, cu care prilej V.I. Lenin a rostit „o cuvîntare scurtă, dar viguroasă, despre importanţa lui Karl Marx ca conducător socialist“ (Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 105).

Ideea lui V.I. Lenin de a se ridica la Moscova un monument lui Karl Marx şi-a aflat înfăptuirea abia în 1961; în zilele Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., în piaţa I.M. Sverdlov a avut loc festivitatea dezvelirii monumentului lui Marx, operă a sculptorului L.E. Kerbel. — *108*.

98 Aceste rînduri au fost scrise pe o telegramă primită în noaptea de 25 decembrie 1919, din Ruzaevka, de la I.H. Peters, preşedintele Comitetului special pentru supravegherea stării de război la căile ferate; în această telegramă se propunea să fie demobilizaţi din armată muncitorii calificaţi de la atelie-

www.dacoromanica.ro

rele şi depourile de cale ferată, întrucît aproape pretutindeni reparaţiile locomotivelor se efectuează greu de tot, iar pe alocuri înregistrează scăderi catastrofale.

În şedinţa din 31 decembrie, Consiliul Apărării, după ce a dezbătut proiectul de hotărîre, prezentat de L.B. Krasin, „cu privire la demobilizarea maiştrilor şi muncitorilor feroviari calificaţi", a hotărît să considere problema ca epuizată prin declaraţia făcută de Krasin că în mod practic ea a fost deja rezolvată. — *109*.

99 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează copia dactilografiată a acestei scrisori, care a fost adresată prezidiului Consiliului economic superior; la sfîrşitul ei se află următorul text: „Vă rog ca răspunsul la aceste întrebări să mi-l trimiteţi chiar azi, în cel mai rău caz printr-o telefonogramă". Acest adaos, pe cît se pare, figura şi în exemplarul dactilografiat al documentului de faţă, care a fost trimis secţiei poligrafie a C.E.S., deoarece pe scrisoarea adresată prezidiului C.E.S. se menţionează că se trimite copie doar pentru informare. — *109*.

100 Această telegramă a fost scrisă ca răspuns la o telegramă adresată de I.N. Smirnov lui V.I. Lenin, pe care îl informa despre mersul lucrărilor de expediere a cărbunelui din Kolciughin şi din bazinul Kuzneţk.

În telegrama lui Lenin se dădeau indicaţii cu privire la paza ce trebuia asigurată de trupele Armatei Roşii la Omsk şi pe calea ferată pînă la Irkutsk a bunurilor părăsite de armata lui Kolceak, care se retrăgea. — *100*.

101 Articolul lui G.M. Krjijanovski a fost publicat în ziarul „Pravda" nr. 5 din 10 ianuarie 1920, sub titlul „Turba şi criza de combustibil". — *114*.

102 Este vorba de şedinţa din 27 decembrie 1919 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În această şedinţă au fost examinate: întrebarea pusă de G.V. Cicerin dacă poate să adreseze guvernului gruzin propunerea de a organiza acţiuni comune împotriva lui Denikin fără a recunoaşte acest guvern; comunicarea făcută de Cicerin că estonii s-au declarat de acord să dea garanţiile militare ce li se cer, cu condiţia de a li se permite să construiască fortificaţii pe malul stîng al Narovei; declaraţia lui Cicerin în legătură cu secţia din Petrograd a Agenţiei telegrafice ruse, care a publicat o informaţie militară ce putea fi interpretată de Antantă şi de Finlanda ca o intenţie a Rusiei Sovietice de a declanşa atacul împotriva Finlandei. — *115*.

103 V.I. Lenin se referă la Partidul social-democrat independent din Germania — partid centrist, înfiinţat în aprilie 1917. Între 30 noiembrie şi 6 decembrie 1919 a avut loc la Leipzig

www.dacoromanica.ro

Congresul extraordinar al partidului. Sub presiunea membrilor de stînga, congresul a adoptat un program de acțiune, care recunoștea ideea dictaturii proletariatului și sistemul Sovietelor. La acest congres aripa proletară a partidului a propus „afilierea imediată și necondiționată la Internaționala a III-a" (V.I. Lenin. Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 58). În octombrie 1920, la Congresul de la Halle, în Partidul social-democrat independent s-a produs o scindare. O parte însemnată din acest partid s-a alăturat, în decembrie 1920, Partidului Comunist din Germania. Elementele de dreapta au format un partid aparte și i-au dat vechea denumire: Partidul social-democrat independent din Germania; partidul a ființat pînă în 1922. — *115*.

104 Această telegramă a fost însoțită de următoarea notă a lui G.V. Cicerin: „Dacă la întoarcerea în țară n-o să aveți voie să luați mult bagaj, folosiți sistemul decupării sau al fotocopiilor. Lăsați acolo restul de material, ca să fie adus în mai multe tranșe". — *115*.

105 *Colegiul central al punctelor de agitație* a luat ființă în baza hotărîrii din 13 mai 1919 a Consiliului Apărării cu privire la organizarea punctelor de agitație și culturalizare la nodurile de cale ferată și la locurile de îmbarcare a trupelor. — *116*.

106 Cu o zi mai înainte, la 29 decembrie 1919, V.I. Lenin primise în cabinetul său de la Kremlin pe Maria Movșovici, care venise de pe front deoarece soțul ei se îmbolnăvise de tifos exantematic, iar fiica lor rămăsese fără supraveghere; a discutat cu ea despre munca pe care o desfășura în Armata Roșie, despre situația pe front. A doua zi i-a făcut o vizită și i-a promis că o va ajuta să-și rezolve treburile personale. — *116*.

107 Aceste rînduri au fost scrise pe telegrama lui V. Iușin din satul Oșta, gubernia Oloneț, care se plîngea că autoritățile locale i-au luat, în cadrul predării obligatorii a surplusurilor, o vacă din cele trei pe care le avea. Iușin arăta că familia lui numără nouă suflete, iar un fiu de-al lui este ostaș roșu. O copie de pe această telegramă a fost trimisă de S.B. Bricikina lui A.D. Țiurupa, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare. — *117*.

108 La 2 ianuarie, Consiliul Apărării a cerut Comisariatului poporului pentru aprovizionare să-și dea avizul în legătură cu oportunitatea trecerii muncitorilor în subzistența armatei, cu excepția Frontului de est și a altor districte. În ședința sa din 16 ianuarie, Consiliul Apărării a luat act de comunicarea lui A.I. Sviderski, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, care a exprimat punctul de vedere al acestui comisariat. — *118*.

www.dacoromanica.ro

109 Aceste rînduri au fost scrise pe telefonograma trimisă lui V.I. Lenin de V.N. Iakovleva, membră a colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, şi consemnată de M.I. Gleasser, secretară a C.C.P., la 1 ianuarie 1920, ora 11 şi 25 min., în legătură cu informaţiile primite la 30 şi 31 decembrie 1919, despre modul cum decurge încărcarea şi expedierea la Moscova a trenurilor marşrutizate cu alimente. Iakovleva comunica totodată că nu dispune de informaţii din Kazan şi Simbirsk, întrucît firul direct n-a funcţionat în zilele de 30 şi 31 decembrie, şi că la Samara se pune la dispoziţie pentru transportul alimentelor un număr de vagoane mult mai mic decît s-a cerut.

La 2 ianuarie 1920, în şedinţa Consiliului Apărării, V.I. Lenin a prezentat referatul „Cu privire la întocmirea dărilor de seamă asupra activităţii militare a Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf şi a Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie". — *118.*

110 Prezenta notă a fost scrisă ca răspuns la întrebarea în legătură cu caracterul tipăriturilor necesare lui V.I. Lenin care urmau să fie cumpărate din străinătate. Această întrebare a fost adresată secretariatului C.C.P., prin telefon, de un funcţionar al C.E.S. care urma să plece în străinătate, în interes de serviciu. Telefonista n-a auzit bine numele funcţionarului şi l-a însemnat greşit. Citind telefonograma, Lenin a subliniat acest nume şi a pus deasupra lui două semne de întrebare. — *119.*

111 „*Die Freiheit*" — cotidian, organ al Partidului social-democrat independent din Germania; a apărut la Berlin de la 15 noiembrie 1918 pînă la 30 septembrie 1922. — *120.*

112 Artistul L.S. Vivien a fost arestat la Petrograd sub învinuirea că a participat la activitatea unei organizaţii contrarevoluţionare şi trebuie să fie adus la Samara. A.V. Lunacearski, care, pe cît se pare, nu era îndeajuns de informat asupra cazului Vivien, a intervenit ca el să fie eliberat (atunci cînd a trecut prin Moscova). După ce Lenin a primit informaţii amănunţite, Vivien a fost trimis la Samara. — *122.*

113 Aceste rînduri, adresate lui A.I. Sviderski, au fost scrise pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin de muncitorii fabricii din Balaşiha. În scrisoare se spunea: „Noi, muncitorii, primim numai pîine, la intervale de 5 pînă la 14 zile, şi nici un fel de alte alimente. Dacă ni se trimit cartofi de la centru, ei sînt lăsaţi să zacă în vagoane aproape o lună de zile... Vă rugăm, tovarăşe *Lenin*, să interveniţi pentru îmbunătăţirea situaţiei noastre, ca să putem munci cu mai mult spor pentru binele şi înflorirea Rusiei noastre revoluţionare". — *123.*

114 La 5 ianuarie 1920, A.D. Ţiurupa a adresat o scrisoare Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. În această scrisoare se arăta că hotărîrea adoptată de C.C.P. la 3 ianuarie 1920, care permi-

www.dacoromanica.ro

lea organelor Consiliului economic superior să achiziţioneze furaje la preţuri libere în cazurile cînd Controlul de stat stabileşte că organele Comisariatului poporului pentru aprovizionare nu pot să aprovizioneze cu furaje întreprinderile Consiliului economic superior, încalcă principiile politicii de aprovizionare a comisariatului respectiv şi lichidează monopolul colectării furajelor. El cerea ca această chestiune să fie discutată într-o şedinţă a C.C. al P.C.(b) din Rusia.— *124*.

115 Această telegramă constituie un răspuns la cea adresată lui V.I. Lenin, la 10 ianuarie 1920, de Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 3-a, care propunea ca trupele respective să fie încadrate în activitatea de refacere a economiei naţionale. La 13 ianuarie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului, în hotărîrea — adoptată pe marginea raportului lui Lenin — cu privire la crearea Armatei I a muncii, a salutat propunerea Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 3-a. Pentru elaborarea unor propuneri privind modalităţile cele mai potrivite de folosire a Armatei a 3-a a fost creată o comisie din care făceau parte V.I. Lenin, L.B. Krasin, A.I. Rîkov, M.P. Tomski, L.D. Troţki şi A.D. Ţiurupa. Consiliul Apărării, prin hotărîrea sa din 15 ianuarie 1920, a transformat Armata a 3-a în Armata I a muncii şi a creat Consiliul revoluţionar al Armatei I a muncii, alcătuit din membri ai Consiliului militar-revoluţionar şi din reprezentanţi ai comisariatelor poporului pentru aprovizionare, agricultură, căile de comunicaţie, problemele muncii şi ai Consiliului Comisarilor Poporului. La 17 şi 18 ianuarie, problema folosirii unor unităţi militare pe frontul economic a fost dezbătută de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, care a aprobat hotărîrea Consiliului Apărării cu privire la transformarea Armatei a 3-a în Armata I a muncii şi a adoptat o hotărîre cu privire la elaborarea proiectelor de creare a unor armate ale muncii în Kuban—Groznîi, Ucraina, Kazan şi Petrograd. La 21 ianuarie, C.C.P. al R.S.F.S.R., de comun acord cu Comitetul revoluţionar din Ucraina, a adoptat o hotărîre prin care în regiunea Frontului de sud-vest era creată Armata muncii din Ucraina. La 10 februarie, Consiliul Apărării a adoptat o hotărîre prin care Armata a 7-a avea să se numească Armata revoluţionară a muncii din Petrograd. La sfîrşitul lunii ianuarie şi începutul lunii februarie au fost trecute la munca de construcţie economică Armata de rezervă a republicii şi unele unităţi ale Armatei a 2-a, în martie — trupele Armatei a 8-a, iar ceva mai tîrziu şi alte cîteva unităţi militare. Izbucnirea războiului cu Polonia burghezo-moşierească şi cu Vranghel a dus la transformarea armatelor muncii în armate de operaţii. — *125*.

116 La 15 ianuarie 1920, A.D. Ţiurupa a comunicat lui M.K. Vladimirov, preşedintele Comisiei speciale pentru aprovizionare a Frontului de sud, rezoluţia lui V.I. Lenin şi i-a cerut infor-

www.dacoromanica.ro

maţii în legătură cu activitatea de aprovizionare în regiunea Donului. — *127*.

117 Venirea la Moscova a lui M.Z. Manuilski, comisarul pentru aprovizionare al guberniei Ivanovo-Voznesensk, a fost determinată de situaţia alimentară, catastrofal de grea, din această gubernie; el s-a adresat lui V.I. Lenin cu rugămintea de a se acorda oraşului Ivanovo-Voznesensk un ajutor imediat şi i-a expus totodată planul, elaborat de comitetul gubernial de partid şi de comitetul executiv gubernial, cu privire la repararea cu forţe proprii a locomotivelor şi vagoanelor şi formarea unor trenuri marşrutizate proprii pentru transportul alimentelor. „... Vladimir Ilici — îşi aminteşte Manuilski — a telefonat la Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, tovarăşului Markov, adjunctul comisarului. — «Tovarăşe Markov, n-aveţi cumva, la bazele de aprovizionare cele mai apropiate, trenuri marşrutizate cu cereale? Informaţi-vă şi telefonaţi-mi»" („Krasnîi Tkaci" (Ivanovo-Voznesensk) nr. 13, 1924, p. 9). După aceea el a dat dispoziţie ca în curs de 24 de ore să fie expediate de la nodul de cale ferată Moscova la Ivanovo-Voznesensk 19 vagoane cu cereale şi l-a rugat pe S.D. Markov să discute cu delegatul din Ivanovo-Voznesensk despre repararea materialului rulant feroviar. Întorcîndu-se la Ivanovo-Voznesensk, M.Z. Manuilski a făcut, la 16 ianuarie 1920, la cea de-a X-a Conferinţă gubernială de partid, o declaraţie, în afara ordinii de zi, în legătură cu rezultatele călătoriei lui la Moscova şi la sprijinul acordat de V.I. Lenin. El a spus că Lenin „a dat, de asemenea, dispoziţie să se ia măsuri pentru a ni se trimite imediat două trenuri marşrutizate şi că deplasarea va fi urmărită personal de tovarăşul Lenin... Astfel, datorită eforturilor depuse de noi şi sprijinului acordat de tovarăşul Lenin, vom avea în curînd pîine" („În anii războiului civil. Bolşevicii din Ivanovo-Voznesensk în perioada intervenţiei militare străine şi a războiului civil. Culegere de documente şi materiale". Ivanovo, 1957, p. 155). — *128*.

118 Această dispoziţie a fost scrisă pe un memoriu al lui P.N. Solonko în legătură cu existenţa în regiunea Breansk a unor zăcăminte de cărbune, de pirită şi de nisip alb pentru fabricarea porţelanului. „S-a descoperit cărbune — scria Solonko — pe o suprafaţă de aproximativ 40 de verste pătrate. Cu mijloacele existente şi cu actuala productivitate a muncii se pot extrage de aici pînă la 3 500 000 de puduri pe an, iar dacă producţia va fi bine organizată... se vor putea extrage mai mult de 10 000 000 de puduri". Pe plicul cu memoriul lui P.N. Solonko V.I. Lenin a scris: „**De la P.N. Solonko,** *în legătură cu cărbunele* din *raionul Maltevo*".

La 15 ianuarie 1920, V.I. Lenin a primit de la Direcţia generală a cărbunelui informaţii în legătură cu zăcămintele

www.dacoromanica.ro

de cărbune din apropierea Breanskului. „Vă trimit — scria A. Lomov — informaţiile de faţă. Unul dintre cei mai buni geologi ai noştri, specialist în problemele miniere, ne-a promis că se va deplasa acolo“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *129*.

119 La 17 ianuarie 1920, în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, a fost aprobată hotărîrea cu privire la colecţionarea de publicaţii albgardiste. Hotărîrea a fost publicată (parţial) în „Pravda“ şi „Izvestiia C.E.C. din Rusia“ din 24 ianuarie 1920. — *129*.

120 Este vorba de articolul „O bogăţie de produse petroliere“, apărut în numărul din 14 ianuarie 1920 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia“. În acest articol se arăta că în apropiere de Berciogura, în împrejurimile localităţii Jilaia Kosa, la exploatările petroliere se află 20 000 000 de puduri de ţiţei, 300 000 de puduri de petrol lampant şi 200 000 de puduri de benzină. În afară de asta, din patru sonde ţîşneşte ţiţeiul.—*129*.

121 Este vorba de decretul cu privire la comunele de consum, care a fost adoptat de Consiliul Comisarilor Poporului la 16 martie 1919 şi publicat în numărul din 20 martie 1919 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia“. V.I. Lenin a participat nemijlocit la elaborarea acestui decret (vezi „Culegeri din Lenin“, vol. XVIII, p. 293—298). Prin acest decret, toate cooperativele existente în oraşe şi sate se uneau într-o singură comună de consum. În ea era cuprinsă întreaga populaţie din localitatea respectivă; fiecare cetăţean era obligat să devină membru al comunei şi să se înscrie într-unul din centrele ei de distribuţie. Comunele de consum locale se uneau în uniuni guberniale; centrul unic al tuturor uniunilor comunelor de consum era Uniunea centrală a cooperativelor de consum. — *130*.

122 La sfîrşitul anului 1919, V.I. Lenin a dat dispoziţie ca 10 000 de muncitori metalurgişti calificaţi să fie trimişi să lucreze la reparaţiile de material rulant. Conducerea C.C.S. din Rusia şi a Consiliului sindical orăşenesc Moscova au întîrziat cu pregătirea condiţiilor de trecere a metalurgiştilor la munca în cadrul nodului feroviar Moscova. Această împrejurare l-a determinat pe Lenin să scrie scrisoarea de faţă. — *130*.

123 Acest adaos a fost scris de V.I. Lenin pe o telegramă adresată de L.D. Troţki lui M.V. Frunze, comandantul Frontului din Turkestan, şi lui Vostanov, comandantul Armatei a 4-a. În telegramă se dădeau indicaţii cu privire la repartizarea forţelor Armatei a 4-a, care fusese transferată, ca armată a muncii, la construcţia liniei ferate Aleksandrov-Gai—Emba şi la lărgirea ecartamentului liniei ferate Krasnîi Kut — Aleksandrov-Gai.

Regiunea petroliferă Emba a fost eliberată în prima jumătate a lunii ianuarie 1920. Pe vremea aceea ea era singura

www.dacoromanica.ro

sursă din care Ţara sovietică putea să se aprovizioneze cu carburanţi. Încă de la 24 decembrie 1919, Consiliul Apărării a adoptat o hotărîre prin care construirea liniei de cale ferată Aleksandrov-Gai—Emba şi lărgirea ecartamentului la linia ferată Krasnîi Kut—Aleksandrov-Gai erau considerate drept sarcini operative. Consiliul Apărării a încredinţat aceste sarcini trupelor de pe Frontul din Turkestan, şi în special Armatei a 4-a. La 19 ianuarie, M.V. Frunze a semnat ordinul de construire a liniei ferate Emba de către forţele Armatei a 4-a. — *132*.

124 Este vorba de „Dicţionarul limbii ruse contemporane" al lui V.I. Dal, editat în 4 volume în anii 1863—1866. Dînd urmare indicaţiei lui V.I. Lenin, Comisariatul poporului pentru învăţămîntul public a început să elaboreze un nou dicţionar, dar pe vremea aceea el n-a putut fi editat. În mai 1921 Lenin a revenit din nou asupra acestei chestiuni (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 315—316). El i-a propus lui E.A. Litkens, adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt, să elaboreze un plan de lucru şi să stabilească componenţa comisiei redacţionale în forma ei definitivă. Pentru întocmirea dicţionarului a fost instituită o comisie alcătuită din I.I. Glivenko, D.N. Uşakov, N.N. Durnovo, P.N. Sakulin, A.E. Gruzinski, A.A. Buslaev. La 5 august, primind proiectul de organizare a lucrărilor comisiei, Lenin a cerut secretarei să-l întrebe pe Litkens „cum «stau» (sau cum *m e r g*) lucrurile?", iar în ziua de 9 octombrie, la o lună după ce Litkens a comunicat că totul merge normal, a rugat-o pe L.A. Fotieva să ceară o scurtă informare despre mersul lucrării (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 205). „Dicţionarul limbii ruse contemporane" în 4 volume, alcătuit sub conducerea redacţională a lui D.N. Uşakov, a apărut în anii 1935—1940. În prefaţa la primul volum se arată că autorii s-au străduit „să imprime dicţionarului un caracter care să răspundă cerinţelor prezentate de V.I. Lenin pentru un dicţionar exemplar al limbii ruse literare contemporane". — *132*.

125 În telefonograma sa din 18 ianuarie 1919, N.A. Semaşko, comisarul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, informa că eşalonul cu comisia sanitară de sub conducerea lui B.S. Veisbrod, care fusese trimisă pe Frontul de sud şi în Ucraina pentru combaterea tifosului exantematic, se deplasează foarte încet. „Rog — scria Semaşko — 1) să se dea imediat dispoziţii privind deplasarea eşalonului, 2) să fie pus sub observaţie specială, 3) să se cerceteze cauzele întîrzierii, iar cei ce vor fi găsiţi vinovaţi să fie deferiţi tribunalului revoluţionar" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *133*.

126 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin, L.B. Kamenev protesta împotriva unei hotărîri a Micului C.C.P. cu privire la

www.dacoromanica.ro

închiderea teatrului Nikitski. După părerea lui Kamenev, soluționarea unei asemenea probleme nu intra în competența organelor centrale ale puterii, ci în aceea a organelor locale, în cazul de față în competența secției învățămînt a Sovietului din Moscova. La 20 ianuarie 1920, în ședința C.C.P. a fost discutată chestiunea închiderii teatrului Nikitski. Consiliul Comisarilor Poporului a confirmat hotărîrea Micului C.C.P. și i-a atras atenția ca „atunci cînd e vorba de chestiuni care privesc Moscova să convoace reprezentanți ai Sovietului de deputați respectiv" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *134.*

127 Această dispoziție a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.V. Lunacearski, care cerea să se lămurească lucrurile în chestiunea arestării membrilor comisiei pentru minori.

La 22 ianuarie 1920, F.E. Dzerjinski i-a răspuns lui V.I. Lenin: „Sigilarea sediului acestei comisii și arestarea membrilor ei au fost efectuate de o comisie de anchetă a Tribunalului suprem. Ei s-au făcut vinovați de furturi monstruoase, abuzuri și acte contrarevoluționare. Dovezile sînt serioase" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *134.*

128 Rîndurile acestea au fost scrise pe dosul unei scrisori a lui N.N. Krestinski, adresată lui V.I. Lenin, în legătură cu tezele rezoluției cu privire la finanțe, scrisă de I. Larin pentru cel de-al III-lea Congres general al consiliilor economice (23—29 ianuarie 1920). „Consider — scria Krestinski — că ele sînt irealizabile, iar din punct de vedere politic — dăunătoare".

La 23 ianuarie, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, luînd în considerație repetatele manifestări ale lui Larin care contraveneau politicii partidului, a hotărît scoaterea lui din prezidiul Consiliului economic superior. — *134.*

129 Problemele ridicate în telegrama lui V.S. Ermakov au fost discutate de Consiliul Apărării în ședințele sale din 16 și 23 ianuarie 1920. Hotărîrea menționată de V.I. Lenin a fost adoptată de Consiliul Apărării la 23 ianuarie. — *135.*

130 Pe scrisoarea lui V.I. Lenin, A.M. Lejava a scris în dreptul întrebărilor respective o serie de cifre. La prima întrebare el a răspuns: „pînă la 40%". Cuvintele puse de Lenin în chenar arată că O.I. Șmidt, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, a confirmat răspunsul lui Lejava. La întrebarea în legătură cu „Organele Comisariatului poporului pentru aprovizionare, fără concursul cooperativelor", Lejava a răspuns: „60%", și a pus în dreptul celorlalte întrebări cifrele: 20, 60, 20. În aceeași zi, 26 ianuarie 1920, A.I. Sviderski i-a scris lui Lenin o scrisoare în care arăta că din august 1919 și pînă la 1 ianuarie 1920 s-au colectat 90 000 000 de puduri de cereale. „La diferitele centre de colec-

www.dacoromanica.ro

tare ale cooperației — scria Sviderski — au fost predate 27 000 000 de puduri" (sub acest text Lenin a scris: „Asta *din* 90 000 000 de puduri"), „numărul centrelor de colectare ale organelor de aprovizionare este de 868. Întreaga cooperație dispune de 770 de centre de colectare, care lucrează pentru Comisariatul poporului pentru aprovizionare". Cifrele 868 și 770 au fost subliniate de Lenin cu două linii. În afară de asta, s-a păstrat o scrisoare a lui Lenin în care el cerea să i se comunice ce cantități de alte produse, printre care și cartofi, au fost colectate prin intermediul cooperativelor, ce cantități au fost colectate fără concursul cooperativelor și ce rol joacă cooperația în acțiunea de colectare a produselor. — *137*.

131 Această notă a fost scrisă pe proiectul de hotărîre cu privire la Armata muncii din Petrograd (fosta Armată a 7-a). Conform indicației lui V.I. Lenin, hotărîrea a fost trimisă Comisariatului poporului pentru problemele muncii, Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru agricultură, Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Direcției flotei din Marea Baltică și Comisariatului militar al districtului Petrograd. Problema transformării Armatei a 7-a în armată a muncii a fost pusă, la 7 februarie 1920, în discuția Consiliului Apărării, care a hotărît: „... tovarășul Skleanski este însărcinat să distribuie chiar mîine proiectul de hotărîre tuturor membrilor Consiliului Apărării și, în caz că nu se vor ridica obiecții, să-l prezinte luni spre semnare tovarășului Lenin" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). La 10 februarie, hotărîrea Consiliului Apărării a fost semnată de V.I. Lenin, iar a doua zi a fost publicată în ziarele „Pravda" și „Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 30. — *137*.

132 Aceste dispoziții au fost scrise pe un raport al lui G.V. Cicerin, comisar al poporului pentru afacerile externe. În cuprinsul lui erau menționate cazuri de încălcare a unei hotărîri a C.C. al P.C.(b) din Rusia potrivit căreia orice informație privind politica externă trebuia să treacă în prealabil prin cenzură. Cicerin se referea, în special, la interviul acordat de V.P. Zatonski (vezi „Vecernie Izvestiia" din 26 ianuarie 1920). Trimițînd acest document la Agenția telegrafică rusă, Lenin a notat: „Rog să mi se trimită înapoi". În aceeași zi, P.M. Kerjențev, directorul Agenției, i-a răspuns lui V.I. Lenin că s-au luat măsuri ca, în prealabil, corespondența referitoare la relațiile externe să fie trimisă spre examinare la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Pe această scriscare V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Să se păstreze în dosarul Agenției telegrafice ruse". La 21 februarie 1920, în urma primirii unei scrisori a Comisariatului poporului pentru afacerile externe cu privire la declarația iresponsabilă făcută

www.dacoromanica.ro

de unul din ziariştii din Moscova la postul de radio în legătură cu unele probleme de politică externă, Lenin se adresează din nou lui Kerjenţev cu întrebarea: „de ce nu aţi trimis informaţia la cenzură? cine e vinovat de toată treaba asta?" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 267). — *138*.

133 Aceste rînduri au fost scrise pe o telegramă trimisă lui V.I. Lenin, la 29 ianuarie 1920, de către Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 4-a, care ridica obiecţii împotriva construirii liniei ferate Aleksandrov-Gai—Emba şi expunea unele considerente ce pledau pentru construirea liniei ferate Uralsk—Emba, de-a lungul şoselei care duce la Guriev.

Propunerea Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 4-a a fost inclusă în ordinea de zi suplimentară a şedinţei Consiliului Comisarilor Poporului din 31 ianuarie, dar a fost discutată abia în şedinţa următoare, din 5 februarie, cînd s-a hotărît: se confirmă hotărîrea, adoptată anterior de Consiliul Apărării, cu privire la construirea liniei de cale ferată Aleksandrov-Gai—Emba; Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie este însărcinat să ia măsuri urgente pentru ca materialele care au fost deja încărcate să ajungă la şantierul respectiv. S.D. Markov şi K.A. Alferov vor prezenta Consiliului Comisarilor Poporului, în termen de două săptămîni, un raport cu privire la mersul lucrărilor pe şantier. — *139*.

134 Este vorba de broşura „Sarcinile fundamentale în domeniul electrificării Rusiei" a lui G.M. Krjijanovski. Manuscrisul ei a fost trimis de V.I. Lenin direct la tipografie, pentru tipărire urgentă, înainte de deschiderea primei sesiuni a C.E.C. din Rusia al celei de-a VII-a legislaturi. — *140*.

135 A.F. Şorin, constructor şi inventator care lucra la laboratorul de radio din Nijni Novgorod, fusese arestat din greşeală; el a fost pus numaidecît în libertate. — *142*.

136 Pe vremea aceea, S.T. Kovîlkin era şeful căii ferate Sud-Est. M.M. Arjanov, şeful Conducerii centrale a comunicaţiilor militare din Consiliul militar-revoluţionar al republicii, a fost trimis la Saratov pentru a accelera deplasarea trupelor pe Frontul de sud. — *143*.

137 În 1920, E.O. Bumajnîi era secretar al Biroului pentru Ural al C.C. al partidului; K.G. Maksimov îndeplinea funcţia de preşedinte al biroului industrial din Ural al Consiliului economic superior şi pe aceea de împuternicit al C.M.A. pentru refacerea industriei din Ural. Frictiunile dintre Consiliul militar-revoluţionar al Armatei muncii şi reprezentanţii unor departamente priveau în special limitele atribuţiilor Consiliului militar-revoluţionar. Telegrama lui Lenin era, pe cît se pare, un răspuns la întrebarea ce i s-a pus în legătură cu modalitatea în care Consiliul militar-revoluţionar trebuie să soluţioneze chestiunile în litigiu. — *143*.

www.dacoromanica.ro

138 În acest articol se făcea propunerea ca, în vederea îmbunătăţirii aprovizionării muncitorilor, să se folosească suprafeţele de teren din jurul oraşelor pentru dezvoltarea grădinăritului şi creşterii animalelor în cadrul unor unităţi colective şi pentru organizarea de gospodării auxiliare. — *145*.

139 La începutul lunii februarie 1920 se pregătea o nouă ofensivă a Armatei Roşii pe Frontul din Caucaz. Dar armatele de pe acest front nu colaborau în suficientă măsură. Cavaleria era slăbită în urma ultimelor lupte, trupele manifestau o pronunţată stare de oboseală, armata era insuficient aprovizionată. Ca rezultat al slăbirii muncii politice-educative, în unităţile militare au început să se constate cazuri de încălcare a disciplinei militare.

Într-o situaţie deosebit de grea se afla Corpul de cavalerie, care acţiona împreună cu Armata 1 de cavalerie. În comandamentul lui unelteau elemente contrarevoluţionare, care reuşiseră să atragă de partea lor pe B.K. Dumenko, comandantul acestui corp. În noaptea de 2 spre 3 februarie contrarevoluţionarii au ucis pe V.N. Mikeladze, comisarul corpului. Toate aceste împrejurări, împreună cu o situaţie militară extrem de complexă, au provocat îngrijorarea lui V.I. Lenin, întrucît ele puneau în pericol ofensiva Armatei Roşii în Caucazul de nord, al cărei scop era lichidarea definitivă a inamicului.—*147*.

140 Este vorba de următoarea dispoziţie dată de Goldin, comisarul pentru aprovizionare al guberniei Tambov: „Către toţi recepţionerii şi agenţii. Comunicaţi şefilor centrelor de colectare că sînt obligaţi să urmărească în permanenţă calitatea cerealelor şi modul lor de depozitare. La primul caz de alterare a cerealelor, şeful centrului de colectare va fi împuşcat, iar recepţionerul va fi predat Cekăi guberniale". Această dispoziţie ilegală a provocat numeroase reclamaţii. Primind scrisoarea lui V.I. Lenin, N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, a transmis prin fir direct comisarului pentru aprovizionare din gubernia Tambov următoarea dispoziţie: „Comunicaţi-mi imediat dacă acest ordin a fost executat, fie şi într-un singur caz. Dînd un asemenea ordin, dv. v-aţi depăşit atribuţiile... Ce măsuri practice, reale aţi luat pentru a controla recepţionarea cerealelor şi a preîntîmpina cazurile de predare a unor cereale umede, precum şi pentru a controla păstrarea cerealelor şi îmbunătăţirea calităţii lor în aşa fel ca să poată fi păstrate un timp îndelungat? Răspundeţi-mi imediat; trimiteţi totodată o copie lui Lenin, la Consiliul Apărării" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 261). — *148*.

141 Această notă a fost scrisă pe o telegramă primită de la Belikov, preşedintele comitetului executiv, şi Rusanov, preşedintele comitetului organizaţiei de partid din plasa Uholovo, gubernia Reazan, care cereau să fie anulată hotărîrea comitetului exe-

www.dacoromanica.ro

cutiv județean din Reajsk de a se naționaliza și transporta în acest oraș centrala electrică din localitatea Uholovo, pentru care comitetul executiv și comitetul de partid de plasă au făcut un demers pe lîngă comitetul executiv județean, „cerîndu-i s-o municipalizeze..., s-o transforme, împreună cu întreaga ei rețea, cu instalațiile și armătura ei, într-un bun al poporului". — *149*.

142 Este vorba despre formarea Republicii din Extremul Orient, a așa-zisului stat-tampon. Această republică a fost creată în aprilie 1920, pe un teritoriu care îngloba regiunile Transbaikal, Amur, Primorie, Kamceatka și Sahalinul de nord. Formarea Republicii din Extremul Orient — ca un stat cu o fizionomie burghezo-democratică, dar care, în esență, promova o politică sovietică — corespundea intereselor Rusiei Sovietice, care urmărea să-și asigure un lung răgaz pe Frontul de est și să evite un război cu Japonia.

După curățirea teritoriului Extremului Orient (cu excepția Sahalinului de nord) de intervenționiști și albgardiști, Adunarea națională a Republicii din Extremul Orient a hotărît, la 14 noiembrie 1922, unirea cu R.S.F.S.R. La 15 noiembrie 1922, C.E.C. din Rusia a anunțat integrarea teritoriului Republicii din Extremul Orient în R.S.F.S.R. — *150*.

143 La 18 februarie 1920 I.V. Stalin îi comunica lui V.I. Lenin printr-o telegramă că nu e de acord cu dispoziția dată de comandantul-șef ca o parte din unitățile Armatei muncii din Ucraina să fie dislocate în vederea întăririi frontului și cerea să fie chemat la Moscova pentru a lămuri lucrurile. La 19 februarie i s-a trimis drept răspuns o telegramă semnată de Lenin, care avea un conținut similar cu acela al prezentei scrisori. —*151*.

144 Este vorba de încercările întreprinse de corpul de „voluntari" al albgardiștilor de a da o contralovitură trupelor sovietice care desfășurau o ofensivă în regiunea Rostov-pe-Don. În urma contraofensivei neașteptate declanșate de ei în zorii zilei de 20 februarie 1920, albgardiștii au reușit, la 21 februarie, să pătrundă în oraș și să silească unitățile Armatei a 8-a să se retragă. Dar curînd de tot, la 23 februarie, Armata a 8-a a eliberat din nou orașul și l-a silit pe inamic să se retragă pe malul stîng al Donului. — *152*.

145 Aceste rînduri au fost scrise ca răspuns la o telegramă a lui I.V. Stalin adresată lui V.I. Lenin. În această telegramă Stalin scria: „Pentru mine nu e limpede de ce grija Frontului din Caucaz trebuie s-o port, în primul rînd, eu. ...Misiunea de a se îngriji de întărirea acestui front revine pe de-a-ntregul Consiliului militar-revoluționar al republicii, ai cărui membri, după cît știu, sînt perfect sănătoși, iar nu lui Stalin, care și așa este supraîncărcat de sarcini" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *153*.

www.dacoromanica.ro

146 *Comisariatul poporului pentru controlul de stat* al R.S.F.S.R. a fost înființat printr-o hotărîre adoptată de C.E.C. din Rusia, la 2 mai 1918, și de C.C.P. al R.S.F.S.R., la 11 mai 1918. Prin decretul din 7 februarie 1920 al C.E.C. din Rusia, Comisariatul poporului pentru controlul de stat a fost transformat în Comisariat al poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească. — *154.*

147 *Comitetele sărăcimii* au fost înființate prin decretul din 11 iunie 1918 al C.E.C. din Rusia. Ele au jucat un rol imens în lupta împotriva chiaburimii, în consolidarea Puterii sovietice la sate. Ele țineau o evidență riguroasă și a cerealelor și a uneltelor agricole și se îngrijeau de distribuirea lor. Încă din toamna anului 1918, comitetele sărăcimii, care au jucat un rol istoric în revoluția socialistă, își îndepliniseră cu succes sarcinile ce le fuseseră trasate. Pornind de la acest fapt și ținînd seama de necesitatea de „a desăvîrși construirea aparatului de stat prin unificarea organizării Sovietelor pe întregul teritoriu al Republicii Sovietice", cel de-al VI-lea Congres general extraordinar al Sovietelor din Rusia, care a avut loc în noiembrie 1918, a recomandat să se efectueze noi alegeri de deputați în toate Sovietele sătești și de plasă și a însărcinat comitetele sărăcimii să efectueze ele aceste alegeri. În conformitate cu instrucțiunile electorale ale C.E.C. din Rusia, publicate la 4 decembrie 1918, după alegeri comitetele sărăcimii urmau să-și înceteze activitatea și să transmită noilor Soviete toate fondurile și scriptele lor. — *155.*

148 Această notă a fost scrisă pe o telegramă trimisă din Arhanghelsk de N.N. Kuzmin, membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 6-a, care informa despre sosirea unor vapoare cu materiale și alimente achiziționate de „guvernul din nord" albgardist. „E necesar — scria Kuzmin — să fie trimiși aici reprezentanți ai Comisariatului poporului pentru afacerile externe, ai Comisariatului poporului pentru finanțe și ai Comisariatului poporului pentru afacerile interne... Este deosebit de important să fie prezent reprezentantul Consiliului economic superior, deoarece bunurile sînt în cantități foarte mari. Ar fi de dorit să fie trimiși cel puțin 20 de proletari din Petrograd, oameni cu experiență" (sublinierile aparțin lui V.I. Lenin). — *156.*

149 Pe telegrama lui V.I. Lenin care a fost primită la Saratov se află următoarea însemnare: „Prima informare în legătură cu măsurile luate a fost trimisă lui Lenin la 6.III". — *158.*

150 Pe dosul scrisorii lui V.I. Lenin, A.I. Sviderski a scris o notă în legătură cu aprovizionarea cu alimente a muncitorilor de la uzina din Liuberți. Deasupra acestei note Lenin a scris: „Să se verifice mîine prin telefon și să se păstreze *la arhivă*". — *159.*

www.dacoromanica.ro

151 Ulterior, E.M. Iaroslavski a scris în legătură cu această scrisoare: „Ea a fost adresată celor trei tovarăşi care pe atunci erau membri ai comitetului gubernial Perm. Pe vremea aceea situaţia la Usolie era destul de grea. Nu de mult se organizase acolo un nou front — Frontul Kai-Cerdîn. Rămăşiţele trupelor lui Kolceak şi ale intervenţioniştilor din nord au organizat bande la Cerdîn, folosind legăturile trupelor lui Kolceak, de curînd lichidate, şi profitînd de nemulţumirile provocate de greşelile săvîrşite de unii activişti de partid din localităţile respective, ale căror relaţii cu ţăreanii deveniseră şi ele foarte încordate. După cît îmi amintesc, comitetul gubernial Perm, primind scrisoarea lui Lenin, a trimis la Usolie un tovarăş pentru a cerceta situaţia la faţa locului, după care s-a format o comisie avînd ca sarcină să reexamineze componenţa organelor conducătoare, care a fost schimbată la o conferinţă de partid convocată în mod special“ („Pravda“ din 24 noiembrie 1929). — *159*.

152 Aceste rînduri au fost scrise pe o telegramă — cu menţiunea „de primă urgenţă“ — trimisă, la 25 februarie 1920, de către Seşenkov, preşedintele primei conferinţe judeţene de partid din Işim, şi de secretarul ei, Gusikov, care au adresat, în numele conferinţei, un mesaj de salut Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia, lui V.I. Lenin, G.E. Zinoviev şi L.D. Troţki. — *160*.

153 Într-o telegramă cu data de 26 februarie 1920, L.D. Troţki spunea că n-are rost să fie menţinut întregul aparat al Armatei a 3-a, care a fost transformată într-o armată a muncii. Această armată nu dispunea decît de o divizie de infanterie şi una de cavalerie. În telegramă se arăta că statul-major de campanie este de acord cu desfiinţarea aparatelor acestor armate şi se cerea avizul Consiliului Apărării. Pe telegramă V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Se va prezenta un raport *Consiliului Apărării*“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *160*.

154 Este vorba de „Mandatul încredinţat tovarăşului Vinogradov de cel de-al II-lea Congres judeţean al lucrătorilor din învăţămînt şi din domeniul culturii socialiste“, în care se vorbea de situaţia materială grea a cadrelor didactice. La 27 februarie 1920, A.A. Vinogradov a fost primit de V.I. Lenin. În timpul convorbirii, care a durat 45 de minute, Lenin a scris această scrisoare. Chestiunea îmbunătăţirii situaţiei materiale a cadrelor didactice din judeţul Vesiegonsk a fost rezolvată în mod favorabil. — *161*.

155 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se află un bilet în care V.I. Lenin îi spune lui K.A. Alferov: „Mi-aţi promis o informare în legătură cu construcţia conductei de petrol şi nu mi-aţi trimis-o încă!“ şi un bilet cu răspunsul lui Alferov în legătură

www.dacoromanica.ro

cu construcţia conductei de petrol de la Emba; acest bilet poartă menţiunea: „27. II. Alferov".

Problema construirii unei conducte de petrol la Emba a fost discutată în şedinţa din 5 martie 1920 a Consiliului Apărării. Acesta a hotărît să însărcineze prezidiul C.E.S. să examineze proiectul de construcţie şi să-l prezinte în formă definitivă Consiliului Comisarilor Poporului, şi totodată să lămurească dacă au fost comandate în străinătate ţevile necesare. — *162*.

156 *Societatea de studii economice* a fost înfiinţată în 1765, după cum se menţiona în statut, cu scopul de „a răspîndi în Rusia cunoştinţele folositoare pentru agricultură şi industrie". Această societate întreprindea anchete şi expediţii pentru studierea diferitelor ramuri ale economiei naţionale şi a diferitelor regiuni ale ţării. Ea dispunea de o bibliotecă proprie, care număra 200 000 de volume. După Revoluţia din Octombrie inventarul ei a intrat în patrimoniul bibliotecii publice de stat „M.E. Saltîkov-Şcedrin" din Leningrad. — *163*.

157 Aceste rînduri au fost scrise cu prilejul alegerii menşevicilor F.I. Dan şi L. Martov în Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi ostaşilor roşii din Moscova.

La alegerile pentru Sovietul din Moscova, care au avut loc în a doua jumătate a lunii februarie şi în primele zile ale lunii martie 1920, au fost aleşi 1 566 de deputaţi, dintre care: comunişti — 1 316 (84%), simpatizanţi — 52 (4%), iar menşevici — 46 (3%). — *164*.

158 J. Lansbury, directorul ziarului englez „The Daily Herald", care în februarie 1920 a vizitat Rusia Sovietică, a fost primit, în ziua de 21, de V.I. Lenin, care a stat îndelung de vorbă cu el, în special despre atitudinea bolşevicilor faţă de religie. Înapoindu-se în ţara sa, Lansbury i-a adresat lui Lenin o scrisoare în care spunea: „Vă sînt recunoscător, dv. şi colegilor dv., pentru sprijinul ce mi l-aţi dat în încercările mele de a înţelege revoluţia dv." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *165*.

159 N.N. Kuzmin, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 6-a, îl rugase pe V.I. Lenin să dea indicaţii asupra felului cum trebuie procedat cu ofiţerii albgardişti care au depus armele şi se declară dispuşi să muncească în Rusia Sovietică. — *167*.

160 Este vorba de o comisie a Consiliului Comisarilor Poporului, aflată sub conducerea lui G.I. Oppokov (A. Lomov). Această comisie a fost trimisă la Arhanghelsk ca să ia măsurile necesare pentru restabilirea vieţii economice şi politice în regiunile din nordul Rusiei Sovietice, care fuseseră eliberate de sub ocupaţia albgardiştilor şi a intervenţioniştilor, precum şi pentru întocmirea evidenţei bunurilor capturate şi repartizarea lor. — *167*.

www.dacoromanica.ro

161 Este vorba de vechile lucruri de preţ, obiecte de lux şi opere de artă care fuseseră naţionalizate. În februarie 1919, la Petrograd a fost creată de către A.M. Gorki o comisie de expertiză pentru trierea şi evaluarea acestor obiecte. Pînă la 1 octombrie 1920, comisia de expertiză, compusă din 80 de persoane, a triat, după cum scria Gorki, „120 000 de obiecte de tot felul, ca: mobilă de stil, tablouri din diferite epoci, ţări şi şcoli, porţelanuri ruseşti, de Sévres, de Saxa etc., obiecte de bronz, piese de artă din sticlă şi ceramică, arme vechi, obiecte de artă orientală etc.

După o evaluare făcută în 1915, aceste obiecte valorează mai mult de un miliard de ruble. Totodată, în depozitele acestei comisii se află covoare care au fost scoase din locuinţele părăsite şi a căror valoare se ridică la cîteva milioane (tot după o evaluare din 1915)" (V.I. Lenin şi A.M. Gorki. „Scrisori, amintiri, documente", 1961, p. 164). Totuşi, treaba asta se făcea extrem de încet. Pe scrisoarea lui Gorki, Lenin a notat: „Au fost triate numai obiectele aflate în *8* depozite, din cele *33* existente" (ibidem). — *168*.

162 La 11 martie 1920, preşedintele Cekăi guberniale Kazan, G. Ivanov, îi comunica lui V.I. Lenin că N.V. Pervuşin fusese reţinut ca unul ce era suspectat că face parte dintr-o organizaţie albgardistă, dar, după ce s-a stabilit că n-a avut nici o legătură cu această organizaţie, a fost eliberat la 3 martie.—*168*.

163 Această telegramă este un răspuns la cea trimisă din Ekaterinburg, la 5 martie 1920, de L.D. Troţki, care făcea cunoscut că au sporit considerabil colectările de produse alimentare în regiunea Ural şi în Siberia, se plîngea că autorităţile de la centru nici nu catadicsesc să răspundă la cererile pe care le adresează organizaţiile din Ural şi din Siberia şi susţinea că numai prin crearea unor centre regionale cu împuterniciri largi această activitate ar putea să fie adusă pe făgaşul ei normal. În textul acestei telegrame, V.I. Lenin a făcut următoarele însemnări în legătură cu hotărîrea cu privire la judeţul Işim şi la cererea de a-l menţine pe Brunosvki în munca de aprovizionare, precum şi cu privire la colectările de carne în Siberia: „1) Rămîne în gubernia Tiumen.

2) Nu există obiecţii (din partea Comisariatului poporului pentru aprovizionare) împotriva menţinerii lui Brunovski.

3) Comisariatul poporului pentru aprovizionare a dat ordin să se organizeze centre de conservare prin sărare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *169*.

164 La 8 martie 1920, în şedinţa Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia s-a discutat chestiunea numirii unui comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, dată fiind plecarea lui L.B. Krasin în străinătate. S-a hotărît ca „tov. Lenin să ia legătura cu tov. Troţki" (Arhiva centrală de partid a Insti-

www.dacoromanica.ro

tutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.); la 20 martie, Biroul Politic a luat hotărîrea să prezinte spre aprobare Prezidiului C.E.C. din Rusia și Consiliului Comisarilor Poporului numirea lui Troțki în calitate de comisar adinterim la căile de comunicație. — *170*.

165 Această telegramă constituie un răspuns la o telegramă a lui S.N. Smirnov, președintele Comitetului revoluționar din Siberia, care făcea cunoscut că menșevicii și eserii au pus drept condiție pentru intrarea lor în guvernul-tampon (vezi adnotarea 142) renunțarea la orice cedare de teritorii în Extremul Orient. „Comunicați hotărîrea dv. direct lui Ianson, prin cifrul lui Karahan, precum și mie la Comitetul revoluționar din Siberia" — scria Smirnov. Pe această telegramă Lenin a scris un proiect de răspuns pentru Smirnov, pe care figurează următoarea însemnare: „De acord. *N. Krestinski, L. Kamenev*". În același timp, Lenin a trimis lui Ianson, la Irkutsk, o telegramă cu următorul cuprins: „Menșevicii și eserii trebuie să intre în guvernul-tampon fără nici un fel de condiții. Dacă nu se vor supune necondiționat, vor fi arestați" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *170*.

166 La 10 martie 1920, V.I. Lenin a primit pe V.I. Smirnov (Malkov) și M.Z. Manuilski, reprezentanți ai guberniei Ivanovo-Voznesensk, și pe A.S. Kiselev, membru al C.E.C. din Rusia (în trecut unul dintre activiștii din conducerea organizației de partid din Ivanovo-Voznesensk). Conformîndu-se unei hotărîri adoptate la 6 martie de comitetul gubernial, ei l-au rugat pe Lenin să dea dispoziții pentru urgentarea aprovizionării guberniei Ivanovo-Voznesensk cu produse alimentare, pentru desființarea detașamentelor de control din județul Iuriev-Polski, gubernia Vladimir, și trecerea acestui județ la gubernia Ivanovo-Voznesensk; totodată, să dea dispoziție ca, o dată cu deschiderea navigației, să se repartizeze acestei gubernii vapoare și șlepuri pentru transportul produselor alimentare și al materialului de sămînță etc. În aceeași zi, în ședința Consiliului Apărării s-a discutat raportul lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, cu privire la aprovizionarea cu produse alimentare a muncitorilor din Ivanovo-Voznesensk, precum și chestiunea trecerii județului Iuriev-Polski la gubernia Ivanovo-Voznesensk. Consiliul Apărării a adoptat următoarea hotărîre: „Direcția generală a transporturilor fluviale și maritime trebuie să ia măsuri urgente pentru a pune la dispoziția comitetului gubernial pentru aprovizionare din Ivanovo-Voznesensk vase cu un tonaj total de 400 000 de puduri, pentru a aduce de urgență cartofi de sămînță din guberniile Simbirsk, Kazan și Iaroslav" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *171*.

www.dacoromanica.ro

167 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin la 11 martie 1920, de I. Berzin, care făcea cunoscut că cenzura Comisariatului poporului pentru afacerile externe a lăsat să treacă în străinătate o scrisoare a menşevicului Abramovici adresată lui R. Hilferding, unul dintre liderii oportunişti ai social-democraţiei germane. Berzin propunea să se procedeze la o epurare a elementelor duşmănoase din Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — *172.*

168 Este vorba de programul lucrărilor Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei şi de memoriul explicativ anexat la acest program, care au fost adoptate în şedinţa ei din 13 martie 1920. G.M. Krjijanovski relatează, în amintirile sale, că V.I. Lenin, în convorbirile avute cu el, insista ca „lucrurile să fie orînduite în aşa fel, încît să se facă în modul cuvenit propagandă pentru însăşi ideea electrificării" şi că „primul proiect de declaraţie a Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei nu s-a bucurat de aprobarea lui" („Ekonomiceskaia Jizn" nr. 18 din 22 ianuarie 1925). —*175.*

169 Mai tîrziu G.M. Krjijanovski spunea că V.I. Lenin făcea ironii pe seama lui pentru că, din prudenţă, obişnuia să prezinte drept „primă aproximaţie" calculele sau devizele întocmite de el (vezi „V.I. Lenin în fruntea marii construcţii. Culegere de amintiri despre activitatea lui V.I. Lenin pe frontul economic". Moscova, 1960, p. 45). — *175.*

170 Misiunea de a elibera Crimeea, unde se retrăsese o parte din trupele fostei armate a lui Denikin, aflate sub comanda generalului I.A. Slaşcev, a fost încredinţată Armatei a 13-a a Frontului de sud-vest. În ianuarie 1920, împotriva trupelor lui Slaşcev lupta numai divizia 46 a acestei armate, şi ea nu dispunea de forţe suficiente pentru a pătrunde în Crimeea. Noile încercări, întreprinse în februarie şi în prima jumătate a lunii martie 1920, de a pătrunde în Crimeea s-au dovedit a fi tot atît de zadarnice. — *177.*

171 Este vorba de evenimentele care au avut loc în Germania în legătură cu aşa-zisul „puci al lui Kapp". La 13 martie 1920, ofiţerimea contrarevoluţionară a Reichswehrului a pus stăpînire pe oraşul Berlin, urmărind să restaureze monarhia şi să instaureze o dictatură militară teroristă. La această încercare de lovitură contrarevoluţionară, clasa muncitoare din Germania a răspuns printr-o grevă generală, care a cuprins întreaga ţară. Puciştii au fost nimiciţi. — *177.*

172 *Partidul naţionalist mic-burghez al borotbiştilor ucraineni* a luat fiinţă în mai 1918, după sciziunea din partidul socialist-revoluţionar din Ucraina. Denumirea partidului provine de la organul său central, ziarul „Borotba". Borotbiştii s-au adresat în două rînduri Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, cerînd să fie primiţi în această Internaţională. La 26

www.dacoromanica.ro

februarie 1920, Internaţionala Comunistă, într-o hotărîre specială, le-a recomandat să-şi lichideze partidul şi să fuzioneze cu P.C.(b) din Ucraina.

Datorită creşterii influenţei bolşevicilor în masele ţărăneşti şi succeselor obţinute de Puterea sovietică în Ucraina, „borotbiştii" s-au văzut nevoiţi ca la conferinţa lor, care a avut loc la mijlocul lunii martie 1920, să adopte hotărîrea de a-şi dizolva partidul. Cea de-a IV-a Conferinţă generală a P.C.(b) din Ucraina, care a avut loc între 17 şi 23 martie 1920, a adoptat hotărîrea de a primi pe borotbişti în rîndurile partidului. — *177.*

173 Consiliul Comisarilor Poporului, în şedinţa sa din 16 martie 1920, a examinat un proiect de hotărîre, întocmit de L.B. Krasin, cu privire la asigurarea posibilităţii de a comanda în străinătate locomotive şi piese de schimb pentru reparaţiile de material rulant. Au fost alocate în acest scop 300 000 000 de ruble aur. Aceste rînduri, pe cît se pare, au fost scrise în timpul şedinţei menţionate. — *178.*

174 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare adresată de L.B. Krasin lui V.I. Lenin, căruia îi comunica cum stau lucrurile cu cumpărarea de locomotive de la trusturile americane. Krasin scria că în America nu sînt decît trei trusturi de la care s-ar putea achiziţiona locomotive. Se făcuse propunerea de a începe imediat tratative cu ele prin radio, din Peninsula Scandinavă sau de la Londra. Dar Krasin îşi exprima temerea că, dacă se va recurge la o asemenea publicitate, între el şi aceste trusturi, ca principale furnizoare, se va interpune imediat „o întreagă bandă de intermediari", care nu numai că vor provoca o urcare a preţurilor, dar vor face să se lungească termenele de livrare. — *178.*

175 Chestiunea necesităţii de a proceda la efectuarea unor lucrări intense şi neîntrerupte de reparaţie a locomotivelor a fost pusă de V.I. Lenin ca urmare a situaţiei catastrofale a transporturilor feroviare, ceea ce a făcut ca această chestiune să fie examinată în repetate rînduri atît de Consiliul Comisarilor Poporului, cît şi de Consiliul Apărării. Astfel, la 5 februarie 1920, L.B. Krasin a prezentat Consiliului Comisarilor Poporului un raport cu privire la avantajele ce se acordă muncitorilor care lucrează la reparaţia locomotivelor şi executarea pieselor de schimb pentru transportul feroviar. La 27 februarie Consiliul Apărării a examinat problema nerespectării, de către Comisariatul poporului pentru aprovizionare, a hotărîrii cu privire la premierea muncitorilor care în orele lor libere au reparat trenuri marşrutizate. La 16 martie, Consiliul Comisarilor Poporului, în urma raportului prezentat de G.N. Melniceanski (preşedintele consiliului gubernial al sindicatelor din Moscova), a adoptat o hotărîre cu privire la organizarea reparaţiilor de locomotive în cele mai bune ateliere, unde să se lucreze în trei schimburi. În aceeaşi şedinţă,

www.dacoromanica.ro

Consiliul Comisarilor Poporului a examinat o serie de alte probleme, prin a căror rezolvare se urmărea îmbunătăţirea situaţiei în transporturile feroviare. — *179.*

176 La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., în afară de manuscrisul lui V.I. Lenin s-a păstrat şi o copie a acestei telegrame, cu următoarea menţiune a lui G.K. Ordjonikidze: „Telegrama se referă la perioada de pregătire a ofensivei în direcţia Baku. S-au făcut pregătirile necesare, şi la 25—26 aprilie trupele de sub comanda lui Levandovski au trecut graniţa Azerbaidjanului, iar la 28 aprilie ele se aflau deja la Baku". —*179.*

177 La 5 martie 1920, A.M. Gorki a trimis lui V.I. Lenin o scrisoare prin care-l ruga să menţină numărul de 1 800 de raţii alimentare pentru oamenii de ştiinţă din Petrograd, să pună cît mai curînd în libertate pe savantul chimist A.V. Sapojnikov şi să dea posibilitate medicului I.I. Manuhin să facă cercetări în domeniul preparării vaccinului împotriva tifosului exantematic (vezi V.I. Lenin şi A.M. Gorki. „Scrisori, amintiri, documente". Moscova, 1961, p. 146—147). —*188.*

178 În textul dactilografiat al acestei telegrame V.I. Lenin a introdus încă un adresant: „şi Kotleakov, preşedintele Consiliului economic al Regiunii de nord", iar după cuvintele „Aleksandrov-Gai — Emba" a şters următorul text: „conform indicaţiilor date, la 24 decembrie anul trecut, de Consiliul Apărării muncitoreşti-ţărăneşti". La sfîrşitul telegramei Lenin a şters următorul pasaj: „şi, în special, a celor cu privire la interzicerea necondiţionată a oricărei rechiziţionări de bunuri, evacuări, introduceri de noi locatari şi restrîngeri a spaţiului ocupat de salariaţii acestui şantier. Vă rog să raportaţi urgent de executare, arătînd ce dispoziţii aţi dat". — *181.*

179 La 23 martie 1920, E.M. Skleanski, vicepreşedintele Consiliului militar-revoluţionar al republicii, a dat dispoziţie Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 6-a să acorde un concediu lui P.S. Alliluev, ajutor de comandant al grupului de transmisiuni al Regimentului 159 infanterie din Divizia I de infanterie, şi să-i dea permis pentru a merge la Moscova. —*182.*

180 Aceste rînduri, adresate lui K.B. Radek, au fost scrise de Lenin cînd a aflat că soţia lui Karl Liebknecht era extrem de iritată şi că una din cauzele acestei iritări era transferarea la Berlin a unor rude de-ale ei, ingineri de profesie, care locuiau în Rusia, fapt care a fost comunicat de ea într-o scrisoare adresată lui A.V. Lunacearski. — *183.*

181 Este vorba de alegerea Comitetului Central al P.C.(b) din Ucraina la cea de-a IV-a Conferinţă generală a P.C.(b) din Ucraina, care s-a ţinut la Harkov între 17 şi 23 martie 1920. La lucrările conferinţei au luat parte 278 de delegaţi, care

www.dacoromanica.ro

reprezentau circa 25 000 de membri de partid. Conferința a examinat și a dezbătut următoarele probleme: raportul politic și cel organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Ucraina, relațiile dintre Republica Sovietică Ucraineană și R.S.F.S.R., munca la țară, problema aprovizionării, sarcinile imediate ale construcției economice, relațiile cu alte partide politice, alegerea Comitetului Central al P.C.(b) din Ucraina, a delegaților la cel de-al IX-lea Congres al P.C.(b) din Rusia.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în condițiile unei lupte înverșunate duse de leniniști împotriva grupului opozitionist al „centralismului democratic", în frunte cu T. Sapronov, V. Boguslavski, I. Drobnis, M. Farbman (Rafail) ș.a. Prin diverse manevre fracționiste (votarea pe scrutin de listă etc.), „centraliștii democrați" au reușit să facă în așa fel ca majoritatea celor aleși în Comitetul Central să fie adepți ai lor și totodată să trimită delegați de-ai lor la Congresul al IX-lea al P.C.(b) din Rusia.

105 delegați la conferință, care apărau linia leninistă, au refuzat să participe la alegerea Comitetului Central al P.C.(b)din Ucraina, au contestat valabilitatea ei, considerînd-o ilegală. Dat fiind că Comitetul Central ales de conferință nu reflecta voința majorității comuniștilor din Ucraina, C.C. al P.C.(b) din Rusia a luat hotărîrea de a-l dizolva și de a crea un Comitet Central provizoriu al P.C.(b) din Ucraina, compus din V.P. Zatonski, F.I. Kon, S.V. Kosior, D.Z. Manuilski, G.I. Petrovski, F.A. Sergheev (Artem), V.I. Ciubar ș.a. Pentru a explica măsurile adoptate în vederea curmării activității fracționiste a „centraliștilor democrați" în Ucraina, C.C. al P.C.(b) din Rusia s-a adresat tuturor organizațiilor de partid din Ucraina printr-o scrisoare deschisă, care a fost publicată la 16 aprilie 1920. Această scrisoare a întrunit adeziunea tuturor organizațiilor de partid ale republicii. Pentru întărirea organizațiilor de partid din Ucraina, C.C. al P.C.(b) din Rusia a pus la dispoziția Comitetului Central al P.C.(b) din Ucraina un numeros grup de activiști de partid cu experiență. Numai în mai 1920 au fost trimiși în Ucraina 674 de comuniști. În urma hotărîrii adoptate la 5 aprilie 1920 de C.C. al P.C.(b) din Rusia, în Ucraina a avut loc o reînregistrare a membrilor de partid. — *183.*

182 Comunicarea lui V.P. Miliutin cu privire la lista întreprinderilor care au fost incluse în „grupa I" a fost citită în ședința din 23 martie 1920 a Consiliului Comisarilor Poporului. La 24 martie 1920, după ce lista a fost definitivată de comisie, Consiliul Comisarilor Poporului a înaintat-o Comitetului Executiv Central spre aprobare. — *184.*

183 Prezenta notă a fost scrisă de V.I. Lenin ca urmare a faptului că Comisia pentru treburile Turkestanului încălca în mod sistematic hotărîrea C.C. al P.C.(b) din Rusia prin care întreaga

www.dacoromanica.ro

ei activitate în ce privește relațiile cu Buhara, Hiva, Persia și Afganistanul trebuie să se desfășoare sub conducerea Comisariatului poporului pentru afacerile externe. Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în hotărîrea sa din 29 septembrie 1919, a fixat ca sarcină Comisiei pentru treburile Turkestanului îndrumarea relațiilor externe pe baza instrucțiunilor Comisariatului poporului pentru afacerile externe și sub controlul lui. Comisia însă nu a respectat instrucțiunile Comisariatului poporului pentru afacerile externe. La cererea acestuia de a demite pe G.I. Broido din funcția de șef al secției relații externe și de a alcătui o secție compusă din A.N. Golub, A.A. Mașițki, D.I. Gopner și un reprezentant al Comitetului executiv central din Turkestan, pentru care trebuie să obțină aprobarea Comisariatului poporului pentru afacerile externe, Comisia pentru treburile Turkestanului a răspuns printr-un refuz și l-a numit pe Ghiller în funcția de șef al secției relații externe.

Prin hotărîrea din 17 martie 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, funcțiile de politică externă au fost scoase din competența Comisiei pentru treburile Turkestanului, iar secția respectivă a fost trecută în subordinea directă a Comisariatului poporului pentru afacerile externe. Comisia însă s-a împotrivit ridicării atribuțiilor ei de politică externă. Golub, Mașițki și Gopner au fost destituiți din funcțiile lor și li s-a interzis să mai aibă legături cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Demersurile făcute de acesta pentru a se reveni asupra hotărîrii au rămas fără răspuns.

În manuscris ultima frază a fost ștearsă și nu figurează în telegrama expediată. — *185*.

184 Această dispoziție, adresată secretarei, a fost scrisă în urma primirii unui memoriu din partea lui I.M. Gubkin, președintele Direcției generale pentru exploatarea șisturilor, care se adresase lui V.I. Lenin cu două chestiuni care priveau această direcție.

1) „În comisia prezidiului Consiliului economic superior care se ocupă cu împărțirea pe categorii a întreprinderilor aflate sub conducerea direcțiilor generale ale C.E.S. — scria Gubkin —, exploatările de șisturi de lîngă gara Vaimarn, din regiunea Petrograd, au fost trecute în rîndurile întreprinderilor de categoria a doua, și în felul acesta au fost scoase de sub conducerea și administrația directă a Direcției generale pentru exploatarea șisturilor și puse în subordinea Consiliului economic gubernial Petrograd... Prezidiul C.E.S. a procedat just atunci cînd a concentrat exploatarea șisturilor, punînd-o sub conducerea unui singur organ — Direcția generală respectivă. De aceea încălcarea acestui principiu organizatoric

www.dacoromanica.ro

de bază prin scoaterea unor unităţi de acest fel din subordinea nemijlocită a Direcţiei generale pentru exploatarea şisturilor este |dăunătoare| pentru întreaga extracţie şi în special pentru lucrările care se fac în prezent la Vaimarn... Vă rog foarte mult ca..., în interesul general, să lăsaţi exploatările de şisturi din regiunea Petrogradului sub administrarea şi conducerea nemijlocită a Direcţiei generale.

Cea de-a doua rugăminte a mea este să ne ajutaţi să obţinem de la Direcţia generală a transporturilor maritime şi fluviale două drage pentru extracţia *mecanică* a sapropelului în regiunea Ostaşkovo, gubernia Tver, unde în prezent extracţia se face
2) manual. Această chestiune tărăgănează din vara anului trecut. În toamnă, Direcţia generală a transporturilor maritime şi fluviale ne-a promis că o să ne dea drage, dar a amînat predarea lor pînă în primăvară... Direcţia generală pentru exploatarea şisturilor s-a adresat tovarăşului Rîkov, împuternicitul extraordinar al Consiliului Apărării pentru aprovi-
?? zionarea armatei, care i-a sprijinit cererea. Totuşi, Direcţia generală a transporturilor nu ne dă drage, şi spune că pentru asta e nevoie de un ordin din partea dv." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *185*.

185 Conducerea aşa-zisei „Ligi pentru salvarea copiilor" s-a adresat, la 24 martie 1920, Consiliului Comisarilor Poporului cu rugămintea de a i se da aprobare pentru trimiterea în străinătate a unei delegaţii care să stabilească în ce condiţii ar putea fi cumpărate mărfuri pentru copii şi ar putea fi aduse în Rusia. La cererea lui V.I. Lenin de a-şi da avizul, F.E. Dzerjinski a răspuns astfel: „Consider că nu este indicat să se permită Kuskovei, lui Saltîkov (fostul subsecretar de stat) şi altor persoane ostile nouă să plece în străinătate cu asemenea misiune". Referindu-se la componenţa acestei delegaţii, F.E. Dzerjinski scria: „Nu este printre ei nici unul care să recunoască în mod sincer Puterea sovietică. Şi, în fond, cred că nu străinătatea o să ne hrănească copiii" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 113). — *186*.

186 Aceste rînduri, adresate Biroului Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia, au fost scrise pe o scrisoare a lui V.V. Kosior, preşedintele Consiliului Central al Sindicatelor din Ucraina, în care se vorbea de greutăţile pe care le întîmpină munca în Donbass şi în marile centre industriale din sud (Harkov, Ekaterinoslav, Taganrog etc.), unde e lipsă de oameni. Pentru întărirea acestei munci, el propunea să fie scoşi din armată şi din instituţiile de stat o parte din muncitorii înaintaţi originari din Petrograd şi din Moscova, să fie trimişi în Don-

www.dacoromanica.ro

bass pentru refacerea minelor, a uzinelor metalurgice şi a întreprinderilor din industria prelucrătoare. 300 de proletari ruşi, scria Kosior, ar constitui nucleul în jurul căruia s-ar strînge şi s-ar organiza întreaga masă a muncitorilor. — *187.*

187 Oraşul Groznîi a fost eliberat de trupele roşii la 25 martie 1920, o dată cu Maikopul. Instalaţiile petroliere erau intacte şi în perfectă stare de funcţionare. — *187.*

188 Vorbind de „noul" Comitet Central ucrainean, V.I. Lenin se referă la Comitetul Central care fusese ales la cea de-a IV-a Conferinţă generală a P.C.(b) din Ucraina (vezi adnotarea 181). — *188.*

189 Acest bilet, adresat lui I.I. Şvarţ, I.A. Iakovlev şi altora, a fost scris de V.I. Lenin, pe cît se pare, la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia, în timpul discuţiilor cu privire la construcţia economică. Luînd cuvîntul la cea de-a 4-a şedinţă (de dimineaţă), din 31 martie, a congresului, Lenin a spus: „...muncitorii din bazinul Doneţului şi din Nikolaev au dat o ripostă categorică apărării principiului semidemagogic al conducerii prin colegii, cu care se îndeletnicea tov. Sapronov" (Opere complete, vol. 40, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 287). După aceea, probabil, a primit el următorul bilet de la Sapronov: „Tovarăşe Lenin, de unde aţi scos-o şi pe asta că muncitorii din bazinul Doneţului mi-au dat o ripostă în problema economică? Dimpotrivă, ei toţi, în frunte cu Ciubar, au votat pentru tezele mele" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *189.*

190 Nu s-a putut stabili despre ce hotărîre a Biroului Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia este vorba. — *189.*

191 În amintirile sale „Lenin şi radioul", A.M. Nikolaev scrie că, o dată cu punerea la punct a reţelei de radio în Rusia Sovietică, a sporit şi interesul diferitelor departamente pentru legăturile prin radio şi că cererile depăşeau posibilităţile Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf. Pe adresa lui V.I. Lenin au început să sosească plîngeri împotriva activităţii nesatisfăcătoare a secţiei radio din Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf. Una din aceste plîngeri, primită din partea lui P.M. Kerjenţev, şeful Agenţiei telegrafice ruse, Lenin a transmis-o lui Nikolaev cu rugămintea de a-i da explicaţii, iar după ce i s-a răspuns că cererea depăşeşte posibilităţile, i-a trimis această scrisoare, prin care-i cerea să-i prezinte lunar rapoarte cu privire la activitatea postului de radio. „Şi, într-adevăr, el controla aceste rapoarte" — scria Nikolaev. (A.M. Nikolaev. „Lenin şi radioul". Moscova, 1958, p. 23). — *190.*

www.dacoromanica.ro

192 Această notă, adresată lui A.V. Lunacearski, a fost trimisă prin secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului. Pe copia dactilografiată a acestui document găsim următoarea dispoziție dată de V.I. Lenin secretarei: „De comunicat lui Lunacearski" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *191*.

193 Într-o scrisoare adresată Comitetului Central al partidului eserilor de stînga din Ucraina (al „activiștilor"), „Senea" (S. Lavrov) declara că se retrage din acest partid, care, după părerea lui, s-a transformat definitiv într-o organizație contrarevoluționară. Această scrisoare a fost publicată, sub titlul „O recunoaștere sinceră", în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 17 aprilie 1920. — *195*.

194 *Uratadze* — reprezentant al guvernului menșevic al Gruziei, care în drum spre Moscova, unde voia să ducă tratative diplomatice cu guvernul sovietic, se oprise la Rostov — a fost reținut aci din ordinul Consiliului militar-revoluționar al Frontului caucazian, fapt care i-a fost comunicat lui V.I. Lenin de G.K. Ordjonikidze. — *196*.

195 Într-o telegramă trimisă de el președintelui Comitetului executiv gubernial Saratov și Cekăi guberniale, A.D. Țiurupa făcea cunoscut că primise din partea comisarului gubernial pentru aprovizionare din Saratov o plîngere îndreptată împotriva Comitetului executiv județean Kamîșin, care ar fi cerut comitetului județean de aprovizionare să rețină pentru nevoile locale întreaga cantitate de cereale colectată în județ și să nu trimită nimic la centru sau armatei. În baza împuternicirilor ce i-au fost acordate prin decretul din 31 mai 1918, Țiurupa a cerut ca hotărîrile Comitetului executiv județean Kamîșin să fie anulate.

La 28 aprilie 1920, Plaksin, președintele Comitetului executiv gubernial Saratov, răspundea printr-o telegramă că cele comunicate de comisarul gubernial pentru aprovizionare sînt în contradicție cu realitatea, întrucît Comitetul executiv județean Kamîșin n-a întreprins nimic cu de la sine putere, n-a acționat niciodată fără asentimentul organelor respective ale puterii muncitorești-țărănești. — *196*.

196 Este vorba de ancheta efectuată de Ceka din Rusia în cazul unei cooperative fictive din Petrograd. Foștii proprietari ai unei edituri și ai unei tipografii, pentru a se sustrage măsurilor de naționalizare, au organizat în anul 1918 o cooperativă fictivă, care înșela statul primind comenzi de la diferite instituții. În urma unei dispoziții date de V.I. Lenin, Ceka a anchetat cazul. Ca urmare, cooperativa fictivă a fost lichidată, tipografia a fost predată Consiliului economic din Petrograd, iar editura a trecut în subordinea secției din Petrograd a Editurii de stat. — *197*.

www.dacoromanica.ro

197 Aceste rînduri au fost scrise în urma încălcării disciplinei muncii de către S.K. Ghil, şoferul lui V.I. Lenin. — *198.*

198 V.M. Anderson, comisarul Bibliotecii publice din Petrograd (astăzi Biblioteca de stat „M.E. Saltîkov-Şcedrin"), s-a adresat lui A.V. Lunacearski, comisar al poporului pentru învăţămînt, cu rugămintea: 1) să-i trimită, din partea Comisariatului poporului pentru învăţămînt, o dispoziţie prin care „să-i interzică în mod categoric" să împrumute pentru acasă exemplarele rare de tipărituri revoluţionare din perioada premergătoare lui Octombrie aflătoare în această bibliotecă şi 2) să se dea curs cererii Bibliotecii publice de a purta pe viitor numele de Biblioteca de stat a Rusiei. — *198.*

199 Vezi adnotarea 97. — *200.*

200 Această telegramă e un răspuns la cea trimisă, la 17 aprilie 1920, de Consiliul Armatei I a muncii, care atrăgea atenţia că „necontenitele schimbări în delimitarea administrativă a guberniilor din Ural şi din vecinătatea lor, care merge adeseori pînă la o regrupare a plăşilor, a încurcat de pe acum în chip considerabil legăturile". Consiliul Armatei I a muncii cerea să se pună capăt acestor schimbări şi să i se permită să întocmească el hărţi ale guberniilor şi judeţelor din Ural şi din regiunile învecinate. La propunerea lui V.I. Lenin, această chestiune a fost pusă în discuţia Consiliului Comisarilor Poporului la 20 aprilie 1920 şi, în urma hotărîrii adoptate de el, a fost trimisă telegrama de faţă.

În aceeaşi şedinţă a Consiliului Comisarilor Poporului s-a discutat „Protestul Armatei I a muncii în legătură cu noua delimitare a guberniilor Tiumen şi Celeabinsk". Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat o hotărîre care formează conţinutul celei de-a doua telegrame. — *200.*

201 Această adresă a fost scrisă pe o scrisoare a profesorului S.P. Kostîcev adresată lui A.M. Gorki, în care se vorbea de lucrările laboratorului de fiziologie a plantelor de la Universitatea din Petrograd, care prezentau un interes ştiinţific şi practic cu totul deosebit. În această scrisoare erau enumerate cele mai necesare obiecte şi materiale a căror lipsă constituia o piedică serioasă pentru munca laboratorului. La 22 aprilie 1920, A.M. Gorki a transmis această scrisoare lui V.I. Lenin, cu rugămintea de a da ordin să i se pună la dispoziţie profesorului Kostîcev materialele necesare pentru experienţe.

La sfîrşitul acestei adrese a lui V.I. Lenin figurează un adaos din partea comisarului poporului pentru ocrotirea sănătăţii, în care se spune: „Mă asociez pe de-a-ntregul la această propunere a tov. Lenin şi, la rîndul meu, vă rog acordaţi tot sprijinul tovarăşului Gorki. *N. Semaşko*". — *202.*

www.dacoromanica.ro

202 Acest schimb de bilete, după cum relatează V.P. Miliutin, a avut loc cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a lui V.I. Lenin, la 23 aprilie 1920, în şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului, în timpul discutării problemelor legate de imigrarea muncitorilor germani care îşi exprimaseră dorinţa de a lucra în Rusia Sovietică.

La primul bilet al lui Lenin, Miliutin a dat următorul răspuns: „Pentru ca să nu se producă tergiversări, trebuie făcute presiuni asupra lui Cicerin; el mi-a spus că Dzerjinski ar fi prezentat un memoriu la Comitetul Central. Am să vorbesc chiar azi cu Cicerin. S-a luat semnătură? — Convenţia cu ei a fost încheiată; pot să vă prezint mîine textul ei" („Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 62). După aceea Miliutin a primit cel de-al doilea bilet de la V.I. Lenin.

În legătură cu imigrarea muncitorilor germani în Rusia Sovietică vezi şi adnotarea 212 din volumul de faţă. — *202.*

203 Este vorba de cartea lui K.A. Timireazev „Ştiinţă şi democraţie. Culegere de articole din anii 1904—1919". Moscova, 1920.

La pagina IX a acestei cărţi se află următoarea dedicaţie: „Mult stimatului Vladimir Ilici Lenin, din partea lui K. Timireazev, care se consideră fericit că este contemporan cu el şi martor al glorioasei lui activităţi". Cartea lui Timireazev se află expusă în muzeul „Cabinetul de lucru şi apartamentul lui V.I. Lenin de la Kremlin". — *205.*

204 Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin, A.I. Rîkov scria că a doua zi va da dispoziţie ziarului „Ekonomiceskaia Jizn" să nu mai publice date cu privire la încărcarea şi transportul combustibilului, ci numai date cu privire la exploatări. — *206.*

205 Această notă, adresată secretarei, a fost scrisă în urma primirii, la 25 aprilie 1920, a unei telegrame din partea conferinţei districtuale de partid din Taganrog, prin care V.I. Lenin era rugat să pună capăt dezordinii şi încurcăturilor create de noile delimitări administrative din gubernia Doneţk şi din regiunea Donului, care dezorganizau munca comitetului militar districtual şi a comitetului revoluţionar de plasă. — *206.*

206 Nu s-a putut stabili despre ce telegramă trimisă de G.K. Ordjonikidze lui V.I. Lenin este vorba. — *208.*

207 În manuscrisul acestei telegrame, cuvîntul „amănunte" a fost şters de un necunoscut şi înlocuit cu următoarele cuvinte: „modalitatea de atragere a lui Vinnicenko în activitatea de conducere a statului".

În primăvara anului 1920, V.K. Vinnicenko, care se afla în emigraţie la Viena, a declarat că rupe legăturile cu menşevicii ucraineni şi se situează pe platforma Partidului Comunist din Ucraina. El s-a adresat guvernului R.S.F.S.R. cu rugămintea de a-i permite să vină în Ucraina şi a-i da posibili-

www.dacoromanica.ro

tatea să ia parte activă la lupta împotriva polonezilor albi şi a lui Vranghel, precum şi la construcţia Ucrainei Sovietice.

Luîndu-se în considerare faptul că în spatele lui Vinnicenko şi al altor conducători naţionalişti se aflau un mare număr de emigranţi ucraineni şi considerîndu-se necesar să fie desprinse din rîndurile lor elementele muncitoreşti induse în eroare, a fost luată hotărîrea de a-l atrage pe Vinnicenko în aparatul de stat. Această chestiune a fost discutată în cîteva rînduri de C.C. al P.C.(b) din Rusia şi de C.C. al P.C.(b) din Ucraina.

La 6 septembrie, printr-o hotărîre a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Ucraina, Vinnicenko a fost primit în P.C.(b) din Ucraina şi numit vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului şi comisar al poporului pentru afacerile externe al R.S.S.U. În aceeaşi zi, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat următoarea hotărîre cu privire la Vinnicenko: „Biroul Politic constată că în starea de spirit a tovarăşului Vinnicenko se manifestă lipsă de fermitate; de aceea, fără a se opune primirii lui imediate în partid, propune să nu i se încredinţeze nici un post, punîndu-l mai întîi la încercare într-o muncă practică“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În octombrie 1920 Vinnicenko a emigrat din nou. — *208*.

208 La 3 mai 1920, V.I. Lenin a primit o telegramă de la Baku, din partea lui G.K. Ordjonikidze, care spunea că, cel mai tîrziu la 15 mai, speră să fie la Tiflis. La 4 mai Lenin a primit o altă telegramă de la G.K. Ordjonikidze, care îi făcea cunoscut că e posibil ca pînă la 12 mai Tiflisul să fie eliberat. În aceeaşi zi, la 4 mai, a avut loc o şedinţă a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în care, examinîndu-se telegramele lui Ordjonikidze, s-a adoptat hotărîrea de a i se trimite numaidecît o telegramă prin care să i se interzică să pună chestiunea „autodeterminării Gruziei. Trebuie să continue tratativele cu guvernul gruzin“. — *209*.

209 La 7 mai 1920, V.I. Lenin a primit un răspuns telegrafic din partea lui G.K. Ordjonikidze şi S.M. Kirov, care îi comunicau: „Ordinul dv. va fi executat întocmai...

Zona de răscoală: Osetia de sud, judeţele Duşet şi Lagod, Abhazia şi aproape întreaga gubernie Kutais. La apropierea noastră, răscoala în regiunile menţionate va izbucni în mod inevitabil. Ce ordonaţi să facem: s-o susţinem sau nu?“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *209*.

210 Aceste rînduri, adresate lui L.D. Troţki, au fost scrise pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin, la 4 mai 1920, de G.V. Cicerin, care îi comunica nota lui Curzon, transmisă prin radio. În această notă se făcea propunerea de a declara amnistie generală şi de a adopta o atitudine conciliantă faţă de alb-

www.dacoromanica.ro

gardiştii învinşi. În ea se vorbea de suspendarea acţiunilor militare în Crimeea şi în Caucaz. După părerea lui G.V. Cicerin, propunerea de a duce tratative directe cu Vranghel în prezenţa unui ofiţer englez e sortită să indispună pe orice albgardist autentic şi ea constituie un pas spre recunoaşterea efectivă a Rusiei Sovietice de Anglia. Cicerin propunea „să acceptăm amnistia cerută de Vranghel şi să întrerupem înaintarea noastră în Caucaz, unde am şi ocupat pînă acum tot ce era important; am putea să dăm un răspuns favorabil fără să mai amînăm nici o clipă". — *209*.

211 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare primită de V.I. Lenin de la E.A. Preobrajenski, care propunea „să se pună capăt necuviinţelor cu «patriotismul»" şi cita una din cuvîntările lui K. B. Radek „avînd ca temă războiul «naţional»", precum şi un articol şovinist al lui Bergman, transmis de secţia de propagandă a Agenţiei telegrafice ruse. Preobrajenski cerea să i se acorde permisiunea de a da cuvenitele indicaţii redacţiilor ziarelor, în special celor din provincie. La cererea lui Preobrajenski, V.I. Lenin a răspuns: „sînt cu totul de acord" şi a propus să se traseze directiva de faţă. — *211*.

212 În legătură cu propunerile unor muncitori, ingineri şi tehnicieni germani de a veni să lucreze în Rusia Sovietică, la 16 martie 1920 a fost transmisă prin radio o declaraţie a guvernului sovietic în care se arăta că e necesar ca în prealabil ei să trimită aici nişte delegaţii speciale care să se lămurească la faţa locului asupra condiţiilor de muncă şi de trai ale viitorilor imigranţi.

La 6 mai 1920, guvernul sovietic, care primea propuneri din partea unui mare număr de grupuri de muncitori din străinătate care îşi exprimau dorinţa de a veni la lucru în Rusia Sovietică, a confirmat cele declarate la 16 martie 1920, repetînd încă o dată, într-o declaraţie transmisă prin radio, că e necesar ca ei să trimită delegaţii speciale în Rusia Sovietică. În această declaraţie se spunea: „Grelele condiţii ce s-au creat ca urmare a unui război îndelungat impun ca în prealabil să fie lămurite în mod amănunţit condiţiile menţionate, întrucît muncitorii care imigrează în Rusia vor primi tot ce primesc muncitorii ruşi, dar nu mai mult.

Venirea unei delegaţii trebuie anunţată din timp prin radio".

Pe această declaraţie, L.A. Fotieva a scris următoarele rînduri pentru V.P. Miliutin: „Tov. Miliutin, Vladimir Ilici vă roagă să-i trimiteţi copiile după dispoziţiile date de dv. potrivit indicaţiilor date de el în post-scriptum". Pe aceeaşi declaraţie, V.P. Miliutin a scris următoarea indicaţie: „Copiile se vor trimite la radio, iar post-scriptumul tovarăşului Lenin *la Comisariatul poporului pentru problemele muncii* — tovarăşilor Şmidt şi Anikst, *la Comisariatul poporului pentru afaceri*

www.dacoromanica.ro

rile externe — tovarăşilor Cicerin şi Karahan, *la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior* — tovarăşului Şeinman şi membrilor prezidiului Consiliului economic superior ca îndreptar indispensabil în timpul tratativelor. Convenţiile încheiate vor putea intra în vigoare numai după primirea susnumitelor adeverinţe" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).—*211.*

213 Printr-o hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului cu data de 22 iunie 1920, I.S. Ganeţki a fost confirmat ca membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. —*212.*

214 Această telegramă, pe cît se vede, a fost scrisă ca răspuns la telegrama din 7 mai 1920, prin care G.K. Ordjonikidze şi S.M. Kirov făceau cunoscut că Gruzia întreprinde o serie de acţiuni agresive împotriva Azerbaidjanului Sovietic şi că este necesar ca printre condiţiile tratatului de pace să figureze neapărat şi „declararea Puterii sovietice în Gruzia" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *214.*

215 Aceste rînduri au fost scrise pe un memoriu al lui P.P. Noghin în legătură cu necesitatea centralizării lucrărilor contabile în Rusia Sovietică. Într-un proiect de decret anexat memoriului se propunea înfiinţarea, în acest scop, a unui Comisariat al poporului pentru contabilitate, căruia i-ar fi revenit sarcina de a unifica, organiza şi reglementa lucrările contabile în toate departamentele; de a elabora după un plan unitar modul de evidenţă a activităţii economice; de a îndruma şi urmări lucrările de evidenţă a bunurilor statului; de a întocmi dări de seamă şi balanţe anuale complete ale mişcării bunurilor, materialelor şi fondurilor băneşti ale republicii ş.a.m.d.

Trimiţînd, la 25 mai 1920, lui V.I. Lenin referatul lui Acikasov, şeful secţiei financiare a Comisariatului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, I. V. Stalin îi scria că, după părerea lui, proiectul lui Noghin este rodul „tendinţelor carieriste ale unui grup de funcţionari care caută să creeze noi sinecure" şi propunea ca el să fie respins („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 124). —*215.*

216 La 18 mai 1920, Consiliul Comisarilor Poporului, după ce a ascultat un raport al lui M.F. Vladimirski, adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne, „Cu privire la sistemul de prezentare a unor rapoarte de către comisariat în caz că ele vor fi cerute de delegaţia engleză", a adoptat o hotărîre cu următorul conţinut: „Rapoartele scrise vor fi eliberate numai sub semnătura comisarului poporului, în timp ce răspunsurile la întrebările puse de delegaţie în chestionarul ei trebuie să fie înaintate — pe cît posibil, deja traduse în limba engleză — tovarăşului Vladimirski la Comisariatul po-

www.dacoromanica.ro

porului pentru afacerile interne. Tov. Vladimirski este însărcinat să discute cu comisia de sub președinția tovarășului Radek despre necesitatea editării unei broșuri în limba engleză, care să conțină un istoric al formării Puterii sovietice și al atitudinii celorlalte partide politice față de Puterea sovietică" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 125). — *216*.

217 Această scrisoare, adresată scriitorului A.S. Serafimovici, a fost scrisă de Lenin după ce a aflat că fiul acestuia a căzut pe frontul războiului civil. — *217*.

218 La 4 mai 1920, Biroul Politic al C.C. al P. C. (b) din Rusia a examinat chestiunea instituirii unei gărzi permanente la secretariatul C.C. al P.C. (b) din Rusia și a adoptat o hotărîre în acest sens (vezi Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S).

În nota de față este vorba de introducerea unui sistem asemănător la secretariatul C.C.P. și C.M.A. — *218*.

219 La 12 iunie 1920, secția trenuri de instructaj și agitație a C.E.C. din Rusia a trimis Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia o copie a acestei scrisori a lui V.I. Lenin, cu rugămintea de a numi de urgență ca reprezentanți ai săi la trenul „Caucazul sovietic" și la vaporul „Krasnaia zvezda" instructori dintre cei mai pricepuți și mai conștiincioși. — *220*.

220 V.I. Lenin se referă la hotărîrea din 27 mai 1920 a Consiliului Comisarilor Poporului cu privire la resursele alimentare; prin această hotărîre Sovietul din Moscova și cel din Petrograd erau însărcinate să acorde o mai mare atenție obținerii, în anul în curs, a unor cantități sporite de produse legumicole din împrejurimile orașelor respective și, în termen de două săptămîni, să prezinte Consiliului Comisarilor Poporului propunerile lor de măsuri în acest sens (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *221*.

221 În telegrama Consiliului militar-revoluționar al Frontului caucazian (primită de Consiliul militar-revoluționar al republicii la 27 mai 1920) se făcea propunerea ca cazacii—ostași și subofițeri ai armatei albe din Kuban — aflați în lagărele de prizonieri să fie eliberați și trimiși la vatră, iar ofițerii să fie puși la dispoziția statului-major al frontului. — *221*.

222 În scrisoarea sa, în care-i răspundea lui V.I. Lenin în legătură cu apelul către muncitorii englezi, G.V. Cicerin spunea: „Vă scriu aceste rînduri după o noapte nedormită, cînd traducerea în limba engleză a apelului dv. e deja gata. Cu toate că prezintă unele lipsuri, el va avea efectul unei bombe..." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *222*.

www.dacoromanica.ro

223 La 11 iunie 1920, comisarul poporului pentru afacerile externe, G.V. Cicerin, a trimis ministrului de externe al Marii Britanii, Curzon, o notă a guvernului sovietic, în care erau menţionate fapte menite să dovedească sprijinul acordat de guvernul englez generalului albgardist Vranghel. În notă se spunea că însuşi Vranghel, în ordinul de zi din 6 mai, „se referă făţiş, direct, la intervenţia diplomatică a Marii Britanii în favoarea sa, cu scopul de a-i asigura rămînerea în Crimeea şi de a pregăti o nouă lovitură împotriva Rusiei Sovietice". Această notă a fost publicată la 13 iunie 1920, în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia". În legătură cu această chestiune vezi şi scrisoarea adresată de V.I. Lenin lui G.V. Cicerin la 11 iunie 1920 (volumul de faţă, documentul 380). — *222.*

224 Pe telegrama lui A. I. Rîkov, primită la 31 mai 1920, găsim următoarele însemnări făcute de V.I. Lenin: a) către secretară: „Daţi-mi spre semnare o telegramă prin care confirm această dispoziţie în numele *Consiliului Apărării*" şi b) către membrii Consiliului Apărării şi ai Consiliului Comisarilor Poporului: „Membrii Consiliului Apărării şi ai Consiliului Comisarilor Poporului sînt rugaţi să semneze chiar aici dacă sînt sau nu de acord. *Lenin*".

Urmează apoi semnăturile: „De acord. *V. Avanesov, A. Sviderski, V. Miliutin, M. Vladimirski, V. Şmidt, Mih. Pokrovski, Liubovici, Vinokurov, V. Kuraev, N. Briuhanov şi D. Kurski*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *222.*

225 Este vorba de hotărîrea din 4 mai 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la suspendarea operaţiilor militare în Crimeea şi în Caucaz. Vezi şi documentul 335 din volumul de faţă. — *224.*

226 V.I. Lenin se referă la „Hotărîrea cu privire la comisia de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului (Micul C.C.P.)", care a fost aprobată de C.C.P. la 1 iunie 1920. Completarea făcută de V.I. Lenin se referă la primele patru puncte ale „Hotărîrii", în care se arăta că „Micul C.C.P. are menirea să pregătească în mod amănunţit problemele care urmează să fie prezentate C.C.P. şi care necesită o elaborare prealabilă. Repartizarea problemelor ce urmează să fie rezolvate de C.C.P. cade în sarcina Micului C.C.P., cu excepţia celor de ordin bugetar, care sînt supuse în mod obligator Micului C.C.P., şi a celor care sînt înaintate Micului C.C.P. în urma unei hotărîri a C.C.P." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Secretara a însemnat pe document numele următorilor membri ai C.C.P., consultaţi de ea, care s-au declarat de acord cu completarea făcută de V.I. Lenin: Vladimirski, Avanesov, Kurski, Kamenev, Semaşko, Miliutin, Pokrovski, Nikolaev, Sereda, Krestinski, Skleanski. — *224.*

www.dacoromanica.ro

227 Pe marginea copiei dactilografiate a acestei telegrame, care se păstrează la Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S., se află următoarea însemnare, făcută de G.K. Ordjonikidze: „Telegrama am primit-o în vara anului 1920. *Ordjonikidze*". Nu s-a putut stabili despre ce întrebare este vorba. — *225*.

228 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin pe o telegramă ce-i fusese transmisă, la 3 iunie 1920, de I.V. Stalin, care propunea să se încheie un armistiţiu cu Vranghel, pentru a obţine astfel posibilitatea de a transfera una sau două divizii de pe Frontul Crimeii sau, dacă nu, să se renunţe la orice tratative cu Vranghel şi să i se dea o lovitură decisivă, pentru a elibera astfel forţele necesare pentru Frontul polonez. Stalin cerea Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia „să ia toate măsurile necesare pentru a asigura încheierea unui armistiţiu şi a crea posibilitatea de a disloca unităţi de pe Frontul Crimeii, iar dacă împrejurările nu permit acest lucru, atunci să se aprobe ofensiva noastră, pentru a lichida chestiunea Crimeii pe calea armelor". — *225*.

229 Aceste cuvinte au fost scrise pe o telegramă trimisă de I.V. Stalin la 4 iunie 1920 din Kremenciug şi primită de V.I. Lenin, pe cît se pare, în timpul unei şedinţe a Consiliului Muncii şi Apărării. În telegramă se spunea că generalul Vranghel intenţionează să întreprindă cu o parte din trupele sale o ofensivă în direcţia Aleşki—Herson, iar cu o altă parte să debarce în zona Odesei, pentru a efectua o manevră de învăluire a oraşului din două părţi.

Primind, drept răspuns din partea lui L.D. Troţki, un bilet în care acesta spunea că procedeul lui Stalin de a se adresa direct lui Lenin constituie o încălcare a normelor stabilite (întrucît comandantul trupelor de pe Frontul de sud-vest, A.I. Egorov, trebuia să comunice asemenea ştiri comandantului-şef), Lenin i-a scris lui Troţki cel de-al doilea bilet.—*227*.

230 Schimbul de bileţele între V.I. Lenin şi K.A. Alferov a avut loc la 4 iunie 1920, în cursul unei şedinţe a Consiliului Muncii şi Apărării, la care a luat parte şi Tahtamîşev. — *228*.

231 V.I. Lenin se referă la experienţele lui S.I. Botin, care încerca să rezolve problema provocării de explozii la distanţă cu ajutorul undelor electromagnetice. Înţelegînd imensa însemnătate a acestei probleme în condiţiile războiului civil şi ale intervenţiei militare străine, V.I. Lenin acorda o mare atenţie inventatorului şi îi purta de grijă în mod deosebit. A.M. Nikolaev, în amintirile sale, vorbeşte în mod amănunţit despre acest lucru (vezi *A.M. Nikolaev*. „Lenin şi radioul", Moscova, 1958, p. 24—26).

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează bileţelele

www.dacoromanica.ro

adresate de V.I. Lenin lui L.N. Krasin, în care e vorba de Botin. Lenin îi scrie lui Krasin: „Botin? Aţi auzit de el? Se spune că a descoperit procedeul de a provoca explozii la distanţă". Krasin răspunde: „N-am auzit. Probabil că e o prostie". Lenin: „*El e aici*. Spuneţi celor de la C.E.S. să-l trimită la dv.". În arhivă se păstrează o serie de alte bileţele şi scrisori ale lui Lenin în legătură cu această problemă; o parte din ele se tipăresc în volumul de faţă (vezi documentele 373, 400, 415, 477, 532, 545, 578). — *228*.

232 Cînd vorbeşte de „specialist", V.I. Lenin se referă la A.M. Nikolaev, care în anii 1918—1924 era membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf şi preşedinte al Consiliului pentru radio. În vara anului 1920, în urma unei dispoziţii date de Lenin, A.M. Nikolaev a fost detaşat pe lîngă S.I. Botin în calitate de „specialist" şi persoană autorizată să ia cunoştinţă de toate secretele inventatorului. — *229*.

233 Este vorba de faimosul „geamantan al lui Frei" (Frei — pseudonim al lui Lenin) primit de la Paris în anul 1923 de către Comisia pentru strîngerea, prelucrarea şi editarea materialelor de istorie a Partidului comunist şi a Marii Revoluţii Socialiste din Octombrie. În geamantan se aflau un mare număr de documente ale lui V.I. Lenin, printre care şi manuscrisul celei mai vechi dintre lucrările lui care s-au păstrat pînă azi: „Noi schimbări economice în viaţa ţărănească" (1893), materiale legate de elaborarea proiectului de program al P.M.S.D.R., corespondenţa lui V.I. Lenin cu membrii redacţiei ziarului „Iskra", însemnările zilnice făcute de Lenin la Congresul al II-lea al partidului, scrisorile adresate de el unor activişti de partid şi bolşevici de seamă în perioada dintre congresele al II-lea şi al III-lea ale partidului, manuscrisul lucrării „Un pas înainte, doi paşi înapoi" şi alte documente. — *233*.

234 Aceste indicaţii au fost scrise pe o telegramă trimisă lui G.V. Cicerin de către L.B. Krasin, preşedintele delegaţiei comerciale a Rusiei la Londra, care îi făcea cunoscut că la 10 iunie 1920 a fost vizitat de Wise şi informat de el oficial, în numele lui Lloyd George, că ofensiva lui Vranghel a fost pornită împotriva voinţei guvernului englez şi, ca atare, acesta nu mai poartă de acum încolo nici o răspundere pentru acţiunile lui Vranghel.

În nota de răspuns a guvernului R.S.F.S.R. către guvernul Marii Britanii, care a fost întocmită în spiritul indicaţiilor lui V.I. Lenin şi transmisă prin radio în ziua de 11 iunie, se spunea: „Este adevărat că în momentul de faţă Vranghel cu albgardiştii săi, şi nu un general britanic, atacă din nou Rusia, dar armele, muniţiile de care se servesc ei au fost furnizate de guvernul britanic şi de alte guverne aliate; mişcările lui strategice au fost efectuate sub protecţia navelor britanice şi a altor nave aliate; el a căpătat cărbunele necesar de la

www.dacoromanica.ro

Marea Britanie, iar flota aliată i-a acordat în parte sprijin, iar în parte a participat chiar în mod direct la efectuarea operațiilor de debarcare. De aceea guvernul Rusiei nu poate împărtăși punctul de vedere al guvernului britanic care pretinde că nu poartă răspunderea pentru acest nou atac împotriva Rusiei Sovietice" („Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. II, Moscova, 1958, p. 567). — *234*.

235 Pe cît se pare, este vorba de experiențele lui S.I. Botin. — *235*.

236 Consiliul Muncii și Apărării, în ședința sa din 11 iunie 1920, ascultînd raportul comisiei asupra măsurilor pentru transportul unei cantități cît mai mari de lemne de foc în special la Moscova, a adoptat următoarea hotărîre: „Secția combustibil a Sovietului din Moscova și Comisariatul poporului pentru căile de comunicație au obligația ca în termen de trei săptămîni să asigure aducerea la Moscova a întregii cantități de lemne de foc aflate în gările din jurul Moscovei pe o rază de 30 de verste și care se ridică la 8 000 de stînjeni cubi (Culegeri din Lenin, vol. XXXIV, p. 321). — *235*.

237 Aceste rînduri au fost scrise pe proiectul conductei de petrol Groznîi—Armavir—Tihoreţkaia, cu ramificația spre Țariţîn și Tuapse, care a fost prezentat de un grup de ingineri. Autorii acestui proiect scriau că regiunea petroliferă Groznîi dispune de mari posibilități, a căror folosire a fost împiedicată de dezorganizarea transporturilor feroviare; ei considerau că pentru a ieși din impas e nevoie de construirea unei conducte de petrol pînă în anumite puncte, de unde petrolul extras la Groznîi ar putea să ajungă repede la locurile de consum. Acest proiect a fost înfăptuit în mod parțial în 1928 prin construirea conductei Groznîi—Tuapse. Biletelul lui V.I. Lenin a fost trimis la prezidiul C.E.S. pentru Rîkov sau pentru Miliutin, de către V.D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor C.C.P., care scria: „Vă trimit, alăturat, memoriul în legătură cu conducta de petrol... După ce-l veți fi examinat, vă rog să-mi trimiteți referatele respective pentru ca să pot întocmi și prezenta un raport președintelui C.C.P." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.)—*236*.

238 Această scrisoare a fost prilejuită de pregătirile pentru cel de-al II-lea Congres al Cominternului. Gheller, care făcea parte dintre cei desemnați să reprezinte C.C. al P.C.(b) din Rusia pe lîngă delegația italiană, a fost însărcinat de Biroul Politic „să extragă din presa italiană citate îndreptate împotriva lui Turati și a altor reformiști și în general să strîngă tot materialul necesar" pentru demascarea reformismului din rîndurile Partidului socialist italian (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

„*Avanti!*" — cotidian, organul central de presă al Partidului socialist italian, a fost fondat în 1896 la Roma. În anii

www.dacoromanica.ro

primului război mondial s-a situat pe o poziție internaționalistă inconsecventă și nu a rupt legăturile cu reformiștii. În 1926, ziarul a fost interzis de guvernul fascist al lui Mussolini, dar a continuat să apară în străinătate; începînd din 1943 apare din nou în Italia.

„*Comunismo*" — revistă bilunară a Partidului socialist italian; a apărut la Milano din 1919 pînă în 1922, sub conducerea redacțională a lui Serrati.

„*Il Soviet*" — ziar al Partidului socialist italian; a apărut la Neapole din 1918 pînă în 1922; începînd din 1920 a apărut ca organ de presă al fracțiunii comuniștilor-abstenționiști din Partidul socialist italian. — *237*.

239 Este vorba de Congresul de la Bologna al Partidului socialist italian care a avut loc în octombrie 1919; congresul a adoptat hotărîrea de afiliere a partidului la Comintern. — *237*.

240 Este vorba de Comisia de expertiză instituită în februarie 1919, sub președinția lui A.M. Gorki și avînd drept misiune crearea unui fond de articole de anticariat pentru export (vezi adnotarea 161). — *238*.

241 Această notă pentru M.N. Pokrovski a fost scrisă pe o scrisoare a lui A. Ivanov, directorul Observatorului astronomic din Pulkovo, care s-a adresat lui V.I. Lenin cu rugămintea de a crea condițiile necesare pentru o activitate științifică normală. Punctul 7 din această scrisoare, în care era vorba de fixarea unei rații alimentare mărite pentru salariații acestui observator, a fost tăiat de Lenin, care a scris: „Vor primi de la Casa oamenilor de știință". — *239*.

242 Această scrisoare, adresată lui A.N. Merejin, membru al Biroului central al secțiilor evreiești de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia, a fost scrisă de V.I. Lenin cu prilejul pregătirii proiectului de teze cu privire la problema națională și problema colonială care urma să fie prezentat la cel de-al II-lea Congres al Cominternului.

„*Datele furnizate de Rafes*" — aici e vorba, pe cît se pare, de scrisoarea lui M.G. Rafes „Apărarea drepturilor minorităților naționale în regiunile cu populație eterogenă (Experiența raporturilor ucraino-evreiești și polono-evreiești)", trimisă de el lui V.I. Lenin la 21 iunie 1920. — *239*.

243 Pe scrisoarea lui V.I. Lenin se află următoarea însemnare făcută de comisarul poporului pentru agricultură: „Propunerea respectivă am trimis-o deja la secția agricolă gubernială. *S. Sereda*". — *240*.

244 Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, în ședința sa din 15 iunie 1920, a adoptat următoarea hotărîre în legătură cu I.S. Ganețki: „Tov. Ganețki va fi numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerțul exterior și i se va

www.dacoromanica.ro

acorda un concediu de o lună pentru tratament" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *241.*

245 La 14 iunie 1920, V.I. Lenin l-a sancţionat pe E.I. Vever, directorul sanatoriului „Gorki", cu o lună de arest pentru că tăiase un brad perfect sănătos din parcul sanatoriului. Cu executarea acestei sentinţe a fost însărcinat Comitetul executiv judeţean Podolsk (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 151). — *241.*

246 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare din 23 iunie 1920 a lui G.V. Cicerin, care se plîngea că n-au fost îndeplinite hotărîrile adoptate de Biroul Politic al C.C. al P.C.U.S. în probleme privind Comisariatul poporului pentru afacerile externe. În ciuda unor hotărîri repetate, adoptate de Comitetul Central al Partidului, scria Cicerin, nu s-a făcut nimic în ce priveşte raţiile alimentare, atribuirea unei noi clădiri pentru acest comisariat, repartizarea unor automobile pentru delegaţiile străine şi nici în ce priveşte alte nevoi ale comisariatului. —*241.*

247 V.I. Lenin îl aprecia în mod deosebit pe marele savant fiziolog rus, creatorul teoriei materialiste a activităţii nervoase superioare a animalelor şi a omului, academicianul I.P. Pavlov, avea o atitudine atentă faţă de el şi-i purta o grijă deosebită, acordîndu-i sprijin şi ajutor ori de cîte ori avea nevoie.

I.P. Pavlov n-a înţeles chiar de la început importanţa Revoluţiei Socialiste din Octombrie. Numai cu timpul, văzînd amploarea construcţiei socialiste, creşterea puterii Uniunii Sovietice, înflorirea culturii şi a ştiinţei, el şi-a dat seama de marele rol istoric al Statului sovietic şi a devenit un participant activ la construirea socialismului, un înflăcărat patriot al ţării socialiste. „Orice aş face, spunea el, am permanent în minte că prin asta îmi slujesc pe măsura puterilor în primul rînd patria mea, ştiinţa noastră rusă. Şi tocmai asta constituie pentru mine un puternic stimulent şi un motiv de deosebită satisfacţie" (*I.P. Pavlov.* Opere complete, vol. I, 1951, ed. a doua, p. 12).

Ţinînd seamă de meritele ştiinţifice cu totul excepţionale ale academicianului I.P. Pavlov, care aveau o însemnătate imensă pentru oamenii muncii din lumea întreagă, guvernul sovietic, din iniţiativa lui V.I. Lenin, în anii grei ai ruinei economice şi ai marilor greutăţi provocate de războiul civil şi de intervenţia străină, a adoptat o hotărîre specială prin care se urmărea crearea unor condiţii cît mai favorabile pentru activitatea ştiinţifică a academicianului Pavlov şi a colaboratorilor săi (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, p. 273—274).

Relevînd imensele posibilităţi pe care le oferă sistemul socialist sovietic pentru dezvoltarea culturii şi a ştiinţei, I.P. Pavlov, într-o cunoscută scrisoare a sa adresată, înainte

www.dacoromanica.ro

de moarte, tineretului, spunea: „Patria noastră deschide largi orizonturi oamenilor de știință și trebuie să recunoaștem că în țara noastră știința își găsește o largă aplicare în viață. O aplicare cît se poate de largă.

Și ce trebuie să spunem despre situația pe care o are la noi un tînăr om de știință? Aici totul e cît se poate de clar. Lui i se dă mult, dar i se și cere mult. Pentru tineret, ca și pentru noi, e o chestiune de onoare să îndreptățească marile speranțe pe care patria noastră și le pune în știință" („Pravda" nr. 58 din 28 februarie 1936). — *243*.

248 La 25 iunie 1920, Consiliul Muncii și Apărării, ascultînd raportul lui K.A. Alferov cu privire la situația reală a lucrărilor de construcție a căii ferate Aleksandrov-Gai—Emba, a hotărît: „În conformitate cu hotărîrea Consiliului Muncii și Apărării prin care se acordă prioritate construcției liniei de cale ferată Aleksandrov-Gai—Emba și a conductei de petrol, se va trimite o telegramă, semnată de tov. Lenin, Consiliului Armatei a 2-a a muncii din regiunea de dincolo de Volga, căruia i se va cere să ia măsuri energice pentru terminarea urgentă a acestor lucrări. O copie a acestei telegrame va fi trimisă Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, pentru ca acesta să dea dispozițiile cuvenite direcției căii ferate Reazan—Ural.

Tov. Rîkov va supune din timp Consiliului superior al transporturilor chestiunea stabilirii gradului de urgență al transportului de țevi pentru conducta petrolieră Aleksandrov-Gai—Emba" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *243*.

249 Această notă a fost scrisă pe o telefonogramă a secretarului Comitetului executiv al Sovietului din Petrograd, D.A. Trilisser, care cerea Consiliului Comisarilor Poporului să-i acorde o amînare pentru prezentarea datelor cu privire la dezvoltarea gospodăriilor din preajma orașelor și la predarea obligatorie a surplusurilor de legume de către grădinari. La propunerea lui V.I. Lenin, Consiliul Comisarilor Poporului, în hotărîrea sa din 29 iunie 1920, a pus în vedere Sovietului din Petrograd că „este inadmisibilă tergiversarea de care dă el dovadă în acest caz" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *244*.

250 Este vorba de S.I. Botin și de experiențele lui în domeniul efectuării exploziilor la distanță cu ajutorul undelor electromagnetice (vezi volumul de față, adnotarea 231). — *245*.

251 În 1921, Editura de stat a publicat cartea lui N. Liubimov „Războiul mondial și influența lui asupra economiei naționale a țărilor apusene. Expunere critică a lucrării lui Keynes «Consecințele economice ale păcii»", iar în 1922 traducerea

www.dacoromanica.ro

în limba rusă a cărții lui Keynes sub titlul „Consecințele economice ale tratatului de pace de la Versailles". — *246*.

252 În extrasul menționat de V.I. Lenin se spune: „Dată fiind lipsa de cărbune, de păcură și de țiței, precum și insuficienta aprovizionare cu lemne, termosurile vor avea un rol important. Ținînd seama de acest lucru, secția alimentație a Sovietului de deputați ai muncitorilor și ostașilor roșii din Moscova a instituit un concurs pentru proiecte de termosuri — mari și mici. Au fost instituite trei premii: pentru termosurile de 5 litri — 10 000, 5 000 și 3 000 de ruble, iar pentru cele de 50 de litri — 5 000 și 3 000 de ruble. Termenul de prezentare a modelelor și proiectelor este 20 octombrie 1918" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În informarea prezentată lui V.I. Lenin la 16 iulie 1920, conducerea Asociației de consum din Moscova îi făcea cunoscute rezultatele concursului. — *246*.

253 V.I. Lenin se referă la hotărîrea din 29 iunie 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la convocarea la Baku a unui congres al popoarelor din Orient. În această hotărîre se spune: „Tovarășul Ordjonikidze și tovarășa Stasova sînt însărcinați ca, împreună cu tovarășii cooptați de ei, să formeze un birou pentru organizarea la Baku a unui congres al popoarelor din Orient. Tov. Zinoviev va comunica chiar astăzi tovarășului Ordjonikidze prin fir direct această hotărîre" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Spunînd că G.K. Ordjonikidze își „menține toate drepturile și împuternicirile", V.I. Lenin are în vedere hotărîrile din 29 și 30 iunie 1920 ale Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia, prin care Ordjonikidze a fost numit membru al Consiliului Armatei muncii din Caucaz ca reprezentant al Consiliului militar-revoluționar al Frontului caucazian. — *247*.

254 V.I. Lenin se referă la hotărîrea din 18 iunie 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia cu privire la Caucazul de nord, în care se spunea: „Biroului Organizatoric îi revine misiunea de a ajunge la un acord cu Biroul din Caucaz al Comitetului Central, în sensul instituirii unui colegiu restrîns, alcătuit din membri ai acestuia, ... care își va exercita atribuțiile asupra întregului Caucaz. În caz că tov. Ordjonikidze nu va face parte din acest colegiu restrîns, problemele privitoare la Gruzia, Azerbaidjan, Armenia, Turcia etc. vor trebui să fie rezolvate în prezența lui" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *247*.

255 V.I. Lenin are în vedere cartea lui Otto Bauer „Bolșevism sau social-democrație?", apărută în 1920 la Viena. La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe

www.dacoromanica.ro

lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează un exemplar al acestei cărţi care e plin de însemnări făcute de Lenin. În raportul cu privire la situaţia internaţională şi sarcinile fundamentale ale Internaţionalei Comuniste prezentat la Congresul al II-lea al Cominternului, Lenin a supus unei critici nimicitoare cartea lui Bauer, calificînd-o drept un pamflet pe de-a-ntregul menşevic (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 229—230). — *249*.

256 La 7 iulie 1920, Lenin a avut o convorbire cu reprezentanţii Partidului socialist francez — M. Cachin, redactor-şef al ziarului „l'Humanité", şi L. Frossard, secretarul partidului. În aceeaşi zi, el a avut o convorbire cu D.T. Murphy, delegat la Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste din partea organizaţiei „Shop Stewards Committees" din Anglia, căruia i-a cerut informaţii în legătură cu mişcarea revoluţionară din Anglia şi cu lupta minerilor din Wallesul de sud.—*249*.

257 În răspunsul său la această notă, L.B. Krasin i-a comunicat lui V.I. Lenin măsurile luate pentru expedierea cît mai rapidă a mărfurilor ce urmau să fie vîndute în străinătate, precum şi pentru vînzarea lor şi cumpărarea, cu valuta obţinută, a unor mărfuri necesare Rusiei Sovietice. — *250*.

258 Acest document a fost scris de V.I. Lenin la începutul lunii iulie 1920, în urma primirii unui bilet în care L.A. Fotieva îl întreba: „Să vă trimit ziarele străine? Pot să trimit la Comintern toate ziarele (străine) vechi, din decembrie?" Pe cît se pare, ziarele străine menţionate aici îi erau necesare lui V.I. Lenin pentru expunerile ce urma să le facă la cel de-al II-lea Congres al Internaţionalei Comuniste, care avea să-şi ţină lucrările între 19 iulie şi 7 august 1920 în Rusia Sovietică.

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează plicul în care a fost trimis acest document şi pe care Lenin a scris: „Pentru L.A. *Fotieva* (din partea lui Lenin)". — *251*.

259 Este vorba de *Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste*, care a avut loc între 19 iulie şi 7 august 1920.

Întreaga muncă de pregătire a convocării congresului a fost condusă de V.I. Lenin. El a scris tezele cu privire la problema naţională şi problema colonială, tezele cu privire la problema agrară şi pe cele cu privire la sarcinile fundamentale ale Congresului al II-lea al Internaţionalei Comuniste şi tot el a întocmit condiţiile de primire în Internaţionala Comunistă şi planul tezelor cu privire la situaţia internaţională şi situaţia economică (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 161—210).

La congres, V.I. Lenin a prezentat raportul cu privire la situaţia internaţională şi sarcinile fundamentale ale Internaţionalei Comuniste, a rostit o cuvîntare despre rolul parti-

www.dacoromanica.ro

dului comunist, a prezentat raportul comisiei pentru problema națională și problema colonială, a rostit o cuvîntare cu privire la condițiile de primire în Internaționala Comunistă, una cu privire la parlamentarism și alta cu privire la intrarea în Partidul muncitoresc britanic (vezi Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 213—267). Tezele prezentate de V.I. Lenin au fost adoptate ca hotărîri ale congresului. — *251*.

260 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin pe o scrisoare primită de la D.I. Kurski, care îi făcea cunoscut că la Consiliul militar-revoluționar al republicii s-a primit un raport de la M.N. Tuhacevski, de pe Frontul de vest, în care se spunea că „ofensiva Armatei a 15-a se desfășoară cu succes, că polonezii bat în retragere (au fost capturate 5 tunuri, 20 000 de puduri de fîn, vagoane cu autovehicule și alte trofee). În gubernia Minsk au izbucnit răscoale, partizanii au provocat deraierea a 5 trenuri".

Ofensiva armatelor de pe Frontul de vest (printre care și a Armatei a 15-a) a început la 4 iulie 1920 și încă din primele zile a fost marcată de succese strălucite. Spre mijlocul lunii iulie, trupele Frontului de vest au eliberat cea mai mare parte din Bielorusia. În regiunile eliberate erau reinstalate de îndată organe ale Puterii sovietice. — *252*.

261 La întrebarea pusă de V.I. Lenin în primul bilețel — cui ar putea fi încredințată traducerea acestei cărți —, Zinoviev a răspuns că ea a și fost tradusă la Petrograd, în limbile germană și franceză, și se află în faza de redactare.

Noua prefață a acestei cărți a fost scrisă de V.I. Lenin la 6 iulie 1920 și publicată pentru prima oară în octombrie 1921, sub titlul „Imperialism și capitalism", în numărul 18 al revistei „Internaționala Comunistă". În timpul vieții lui Lenin, lucrarea sa „Imperialismul, stadiul cel mai înalt al capitalismului" a apărut în limba germană în 1921, iar în franceză și în engleză (incomplet) în 1923 (vezi Opere complete, vol. 27, București, Editura politică, 1964, ed. a doua, p. 311—317).

Cel de-al treilea bilețel al lui Lenin constituie un răspuns la următorul pasaj din scrisoarea lui Zinoviev: „sînt unele dificultăți cu citatele (din publicațiile germane și engleze)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *253*.

262 Vezi adnotarea 259. — *253*.

263 Textul acestei telegrame a fost aprobat la 7 iulie 1920 de Consiliul Muncii și Apărării. — *254*.

264 Vorbind de declarația lui D. Wijnkoop, V.I. Lenin se referă la scrisoarea lui din 30 iunie 1920 în legătură cu cartea „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului", pe care delegația olandeză la Congresul al II-lea al Internaționalei Comuniste

www.dacoromanica.ro

a citit-o înainte de apariţia traducerii ei în limbi străine. Scrisoarea lui Wijnkoop şi răspunsul lui Lenin au fost publicate pentru prima oară în cartea „«Stîngismul» — boala copilăriei comunismului", apărută în limba engleză la Moscova în 1920, iar în limba rusă în 1930, în ediţia a doua a operelor lui V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 103—104). — *255*.

265 Această scrisoare a fost scrisă în urma primirii unei scrisori din partea secţiei cinematografie a Comisariatului poporului pentru învăţămînt, în care se arăta că îndeplinirea sarcinii trasate de V.I. Lenin de a turna filmul „Procesul miniştrilor kolceakişti" este stînjenită de lipsa de peliculă.

O dată cu scrisoarea către Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, V.I. Lenin a trimis scrisori cu conţinut analog Uniunii centrale a cooperativelor de consum, Cekăi din Moscova, Comisariatului poporului pentru problemele militare şi Cekăi din Rusia. La 9 iulie, L.A. Fotieva, secretara C.C.P., a primit următorul răspuns din partea Cekăi din Rusia: „Stimată tovarăşă Fotieva, fiţi bună şi comunicaţi-i lui Vladimir Ilici că Ceka n-are şi nu a avut *pelicule*, ci are filme gata, cu conţinut contrarevoluţionar, care nu pot fi folosite. Pe cît se pare, Vladimir Ilici a fost indus în eroare de cineva care nu ştia cum stau lucrurile" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *256*.

266 Este vorba de tratativele duse la Londra de delegaţia comercială rusă, condusă de L.B. Krasin, cu membrii guvernului englez (vezi „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. II, Moscova, 1958, p. 695—705). — *256*.

267 Lenin se referă la o scrisoare a lui L.B. Kamenev din 9 iulie 1920 în legătură cu caracterul tratativelor anglo-ruse, în care acesta susţinea că trebuie duse tratative politice „în cel mai larg spirit agitatoric" şi că este necesar să fie înfăţişată „pe larg şi în auzul tuturor întreaga istorie a intervenţiei, inclusiv povestea cu Kolceak, Denikin, Polonia, Vranghel, Lituania, Estonia etc. etc., să fie atinse şi ridicate toate problemele politicii orientale, începînd cu Turcia şi terminînd cu China". G.V. Cicerin, într-un adaos la această scrisoare, îl sprijinea pe Kamenev, care, la rîndul său, făcea propunerea ca, „fără a periclita tratativele şi exprimîndu-ne într-o formă delicată, să-i facem lui Lloyd George un istoric al jecmănelilor practicate de englezi pe scară mondială". Citind scrisoarea, V.I. Lenin a scris pe ea: „În principiu nu sînt de acord. 10/VII. *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Scrisoarea lui V.I. Lenin este un răspuns la această propunere. — *257*.

www.dacoromanica.ro

268 La 11 iulie 1920, N.N. Krestinski, secretar al C.C al P.C.(b) din Rusia, îi comunica lui V.I. Lenin că G.V. Cicerin insistă ca în fruntea delegaţiei sovietice care urmează să plece în Anglia să fie numit L.B. Kamenev, iar nu L.B. Krasin. Pe scrisoarea lui Krestinski, Lenin a scris: „De acord: Kamenev — preşedinte, iar Krasin — vicepreşedinte“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *257*.

269 Este vorba de o scrisoare din 11 iulie 1920 prin care I.V. Stalin îi comunica lui V.I. Lenin că comandantul-şef S.S. Kamenev a promis că va întări sectorul din Crimeea al frontului cu o serie de unităţi şi formaţii militare, precum şi cu tehnică de luptă.

La 15 iulie, E.M. Skleanski i-a trimis lui V.I. Lenin o informare în legătură cu proporţiile ajutorului acordat Frontului de sud-vest. — *258*.

270 Începutul acestei telefonograme, de la cuvintele „S-a primit o notă de la Curzon“ şi pînă la cuvintele „Ni se dă o săptămînă pentru răspuns“, a fost scris, în numele lui G.V. Cicerin, de un necunoscut. Partea din text de la cuvintele „În afară de asta, în nota lui Curzon se spune“ şi pînă la sfîrşit a fost scrisă de V.I. Lenin. Tot el a scris şi adresa: „Prin telefon, lui *Stalin*, la *Harkov*“, şi a făcut unele îndreptări în textul telefonogramei. Linia graniţei de est a Poloniei: „Grodno— Brest-Litovsk“ a fost completată cu denumirile altor oraşe luate din nota oficială a lui Curzon: „Grodno, Ialovka, Nemirov, Brest-Litovsk, Dorogusk, Ustilug, Krîlov“. — *258*.

271 Este vorba de conferinţa de pace de la Paris, convocată, după terminarea primului război mondial, de către puterile învingătoare în vederea încheierii tratatelor de pace cu ţările învinse.

La această conferinţă s-a discutat, de asemenea, problema graniţelor răsăritene ale Poloniei şi a fost formată o comisie teritorială care a elaborat linia graniţei răsăritene a Poloniei, adoptată de ţările Antantei îndată după încheierea tratatului de pace de la Versailles. La 8 decembrie 1919, Consiliul suprem al Antantei a publicat o declaraţie cu privire la graniţa răsăriteană provizorie a Poloniei. Linia acestei graniţe a fost confirmată şi de conferinţa puterilor Antantei care a avut loc între 5 şi 16 iulie 1920 la Spaa (Belgia). — *259*.

272 Lenin se referă la nota trimisă de ministrul de externe al Marii Britanii, Curzon, guvernului sovietic la 11 iulie 1920, de la Spaa (Belgia), unde se ţinea pe atunci conferinţa reprezentanţilor puterilor Antantei cu reprezentanţii Germaniei. În hotărîrile adoptate la conferinţa de la Spaa, Curzon a inclus şi propunerea ca guvernul sovietic să semneze un armistiţiu cu generalul Vranghel. — *260*.

www.dacoromanica.ro

273 Este vorba de răspunsul la nota lui Curzon din 11 iulie 1920 care a fost discutat la plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia din 16 iulie 1920 (vezi adnotarea 275). Răspunsul a fost publicat în numărul din 18 iulie 1920 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *260*.

274 Această explicaţie a fost scrisă pe proiectul de decret cu privire la centralizarea activităţii bibliotecilor de pe cuprinsul republicii, care fusese adoptat de Micul C.C.P. la 22 iunie 1920. În acest proiect se prevedea că, pentru a înlătura paralelismul în muncă, pentru a folosi în modul cuvenit întreaga bogăţie de cărţi existentă şi a asigura o repartizare uniformă, „bibliotecile tuturor organizaţiilor obşteşti şi ale instituţiilor intră în reţeaua generală a bibliotecilor secţiilor de învăţământ". Toate bibliotecile pe care le vor deschide de acum înainte organizaţiile obşteşti vor trebui să fie neapărat incluse „în reţeaua generală a bibliotecilor publice".

Pe acest proiect de decret se află şi o notă adresată de N.K. Krupskaia Comisariatului poporului pentru învăţământ: „Dacă îmi veţi trimite articolul meu despre centralizarea bibliotecilor şi îmi veţi înapoia acest proiect, voi încerca să întocmesc un nou proiect şi să scriu instrucţiunile. Sau poate că instrucţiunile au şi fost scrise? Atunci trimiteţi-mi-le şi pe ele". — *261*.

275 Este vorba de propunerile lui V.I. Lenin în legătură cu răspunsul la nota lui Curzon din 11 iulie 1920 care au fost adoptate de plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia din 16 iulie 1920. Plenara a adoptat hotărîrea de a respinge propunerea de mediaţie a Angliei în tratativele dintre Republica sovietică şi Polonia, a dat indicaţii să fie continuată ofensiva pe Frontul polonez şi a trasat măsuri pentru intensificarea acestei ofensive. Pe baza propunerilor făcute de Lenin a fost întocmită o radiotelegramă a comisarului poporului pentru afacerile externe care la 17 iulie 1920 a fost transmisă prin radio lui Curzon, ministrul de externe al Marii Britanii (vezi „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. III, Moscova, 1959, p. 47—53). — *262*.

276 Este vorba de telegrama pe care Curzon, ministrul de externe al Marii Britanii, a trimis-o, la 20 iulie 1920, ca răspuns la nota din 17 iulie a guvernului sovietic în legătură cu încetarea ostilităţilor militare dintre Polonia şi Rusia Sovietică. Guvernul Marii Britanii — se spunea în telegrama lui Curzon — în nota sa din 11 iulie, adresată guvernului sovietic, propunea să se organizeze o întîlnire la Londra între reprezentanţii sovietici şi polonezi, „întrucît considera că în felul acesta se va stabili o legătură între Rusia şi participanţii la conferinţa de pace şi se va netezi calea spre o mai bună înţelegere între Rusia şi lumea externă". Curzon susţinea că aliaţii au îndemnat guvernul Poloniei să înceapă imediat tratativele pentru înche-

www.dacoromanica.ro

ierea armistiţiului şi a păcii şi, cu toate că guvernul polonez a cerut armistiţiu, trupele sovietice îşi continuă ofensiva. (În realitate însă, Sapega, ministrul de externe al Poloniei, abia la 22 iulie a trimis guvernului sovietic o radiogramă în care propunea să se treacă la încheierea imediată a armistiţiului.) Avînd în vedere toate acestea, declara în continuare Curzon, guvernul Marii Britanii „trebuie să spună deschis că tratativele pentru reluarea relaţiilor comerciale între Rusia şi Imperiul britanic nu vor duce la nici un rezultat pozitiv, dacă trupele Rusiei Sovietice vor intra în Polonia" („Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. III, Moscova, 1959, p. 62—63). — *264*.

277 Proiectul răspunsului care urma să fie dat guvernului Marii Britanii a fost întocmit de G.V. Cicerin pe baza indicaţiilor date de V.I. Lenin şi a fost aprobat de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia în şedinţa sa din 23 iulie 1920; în aceeaşi zi, textul notei de răspuns a guvernului sovietic a fost transmis prin radio (vezi „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. III, Moscova, 1959, p. 61—62). — *265*.

278 Trimiterea acestui bileţel a fost prilejuită de constatarea că membrii delegaţiei italiene la Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste nu participă la şedinţa comisiei pentru problema naţională şi colonială. — *266*.

279 Este vorba de hotărîrea din 2 august a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la separarea sectorului din Crimeea al Frontului de sud-vest şi formarea, în acest fel, a Frontului de sud, de sine stătător, în legătură cu pericolul tot mai mare pe care-l prezentau trupele lui Vranghel şi răscoalele din Kuban.

Vorbind de Comitetul revoluţionar polonez, V.I. Lenin are în vedere Comitetul revoluţionar provizoriu al Poloniei, care a fost înfiinţat la sfîrşitul lunii iulie 1920. În acest comitet au intrat militanţi marcanţi ai mişcării muncitoreşti poloneze: F. Dzerjinski, F. Kon, J. Marchlewski, E. Pruhneak, J. Unşliht. Pe teritoriul eliberat al Poloniei, comitetul a luat în mîinile sale întreaga putere politică. La 30 iulie, el a scos un „Manifest adresat poporului muncitor polonez de la oraşe şi sate", în care erau explicate obiectivele şi sarcinile Armatei Roşii, care a pătruns pe teritoriul Poloniei. În „Manifest" se arăta că trupele sovietice vin în Polonia nu pentru a pune stăpînire pe teritoriul ei, ci pentru a-şi apăra propria lor ţară şi a da ajutor poporului polonez în lupta lui de eliberare de sub jugul moşierilor şi capitaliştilor. În „Manifest" se spunea că „fabricile şi uzinele trebuie smulse din mîinile capitaliştilor şi speculanţilor. Ele trec în proprietatea poporului din această ţară şi sînt puse sub conducerea comitetelor muncitoreşti. Moşiile şi pădurile trec şi ele în proprietatea poporului şi urmează să fie administrate de el. Moşierii trebuie să fie izgo-

www.dacoromanica.ro

niţi, iar moşiile să fie puse sub conducerea comitetelor de muncitori agricoli. Pămînturile ţăranilor muncitori rămîn inalienabile. La oraşe conducerea trece în mîinile deputaţilor muncitorilor, iar la sate se creează Soviete săteşti („Istoria războiului civil din U.R.S.S.", vol. 5, Moscova, 1960, p. 145). — *269*.

280 Această telegramă a fost scrisă ca răspuns la următoarea telegramă trimisă de I.V. Stalin din Lozovaia la 2 august 1920: „Luptele crîncene continuă cu o violenţă mereu crescîndă; azi vom pierde, probabil, oraşul Aleksandrovsk. Am primit scrisoarea dv. în legătură cu împărţirea fronturilor; Biroul Politic n-ar trebui să se ţină de fleacuri. Pot să mai lucrez pe front încă cel mult două săptămîni. Am nevoie de odihnă. Căutaţi-mi un înlocuitor. Nu cred nici un moment în promisiunile comandantului-şef. Cu promisiunile lui, el nu face decît să ne ducă de nas. În ce priveşte starea de spirit a Comitetului Central, favorabilă încheierii unei păci cu Polonia, trebuie să observ că uneori diplomaţia noastră se pricepe de minune să strice ceea ce reuşesc să facă armatele noastre" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *270*.

281 Cauzele care au dus la opririle vremelnice ale Armatei 1 de cavalerie au fost comunicate de I.V. Stalin lui V.I. Lenin în telegramele din 4 şi 5 august 1920. În regiunea Brodî, polonezii contrarevoluţionari au aruncat împotriva Armatei 1 de cavalerie grupurile de unităţi din Lituania, Luţk şi Galiţia. Pentru moment Armata 1 de cavalerie a întrerupt ofensiva şi a trecut pe poziţii de apărare. — *271*.

282 Este vorba de graniţa răsăriteană a Poloniei, care, după terminarea primului război mondial, la 8 decembrie 1919 a fost stabilită în mod arbitrar de Consiliul suprem al Antantei. Această graniţă urma să fie fixată pe linia Grodno—Ialovka—Nemirov—Brest-Litovsk—Dorogusk—Ustilug—Krîlov, să traverseze Galiţia între Peremîşl şi Rava-Russkaia, mergînd pînă la Munţii Carpaţi (vezi volumul de faţă, documentul 422). Linia aceasta a fost menţionată şi în nota lui Curzon din 11 iulie 1920; ulterior a fost cunoscută mai mult sub numele de „linia Curzon".

Propunînd pace Poloniei, guvernul sovietic s-a arătat dispus să recunoască drept graniţă între această ţară şi Rusia Sovietică o linie situată mai la răsărit de „linia Curzon".

Nota de faţă constituie o indicaţie dată de V.I. Lenin preşedintelui delegaţiei sovietice trimise la Londra pentru tratative politice cu guvernul englez. — *272*.

283 Împreună cu această notă, V.I. Lenin i-a trimis lui N.N. Krestinski şi următoarea hotărîre a plenarei C.C. al partidului adoptată la 5 august 1920 în legătură cu situaţia existentă pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel şi din Kuban: „Se

www.dacoromanica.ro

consideră că frontul Vranghel—Kuban prezintă mai multă importanţă decît Frontul de vest şi, de aceea, Biroul Organizatoric şi Comisariatul poporului pentru problemele militare trebuie să ia cele mai energice măsuri pentru îndreptarea forţelor armate şi a comuniştilor spre acest front. Pe plicul care conţinea aceste documente, Lenin a făcut următoarea însemnare: „Pentru *Krestinski* din partea lui Lenin“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *272*.

284 În legătură cu această chestiune, vezi şi telegrama adresată lui I.V. Stalin la 11 august 1920 (volumul de faţă, documentul 449). — *273*.

285 Această dispoziţie către secretară a fost scrisă pe o telefonogramă prin care se transmitea un extras din hotărîrea adoptată la 7 august 1920, de prezidiul Sovietului din Moscova, în legătură cu situaţia alimentară catastrofală din acest oraş. Din iniţiativa lui V.I. Lenin, la 10 august această chestiune a fost supusă examinării Consiliului Comisarilor Poporului. Printr-o hotărîre a C.C.P. a fost creată o comisie pentru verificarea zilnică a „datelor cu privire la toate transporturile destinate Moscovei şi îndreptate spre Moscova, astfel ca la orice întrerupere în aprovizionarea acestui oraş să convoace şedinţe extraordinare ale Consiliului Comisarilor Poporului sau ale Consiliului Muncii şi Apărării, pentru adoptarea de măsuri concrete necesare“. În cazurile cînd nu se mai putea distribui pîine, Comisariatul poporului pentru aprovizionare era însărcinat „să ia măsuri urgente pentru a distribui populaţiei, în loc de pîine, alte produse“. Toate transporturile de produse alimentare expediate pe alte adrese decît cele prevăzute în dispoziţii, precum şi cele trimise sub formă de „daruri“, Comisariatul poporului pentru aprovizionare urma „să le reţină pentru a fi repartizate în cazurile de întrerupere în aprovizionarea populaţiei oraşului Moscova“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *273*.

286 Dispoziţia aceasta, adresată secretarei, a fost scrisă pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin de V.V. Obolenski (N. Osinski), care atrăgea atenţia asupra grelei situaţii alimentare a oraşului Tula. La propunerea lui V.I. Lenin, la 10 august 1920 această problemă a fost luată în discuţie de Consiliul Comisarilor Poporului.

„*250 de verste în 12 zile*“ — se referă la cele spuse de Obolenski că 7 vagoane de secară trimise, la 24 iulie 1920, de la baza de colectare din Kocetovka la Tula au parcurs o distanţă de 250 de verste în 12 zile. Cuvintele „250 de verste de la Kocetovka la Tula au fost parcurse în 12 zile“, din scrisoarea lui

www.dacoromanica.ro

Obolenski, au fost subliniate de 6—7 ori de V.I. Lenin, care pe margine a scris „N.B.“.

La punctul 3 din scrisoarea sa, Obolenski făcea cunoscut că un tren marşrutizat cu 20 de vagoane de secară care fusese expediat la 2 august de Lobacev din Kocetovka n-a sosit încă. — *275*.

287 V.I. Lenin acorda o importanţă deosebită editării unui atlas şcolar, astfel că a revenit în repetate rînduri asupra acestei chestiuni. În însemnările sale cu privire la editarea unui asemenea atlas şcolar, Lenin scria:

„20—24 de hărţi ale părţii europene a Rusiei+Caucazul;
4—6 hărţi ale Siberiei şi Asiei Centrale;
4—6 hărţi generale: istoria fronturilor

1918 (pacea de la Brest),
1918, sfîrşitul;
1919, începutul;
1920, începutul;
1920, sfîrşitul;

1 hartă: repartizarea sindicatelor;
1 hartă: electrificarea;
1 hartă economică

39 "(„Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI, p. 120—121). Vezi, de asemenea, volumul de faţă, documentul 474 şi „Culegeri din Lenin“, vol. XX, p. 317—322; vol. XXXVI, p. 315, 399—400. — *276*.

288 Această telegramă este un răspuns la o telegramă din 10 august 1920 prin care I.V. Stalin cerea Comitetului Central al partidului să consimtă ca la tratativele pentru încheierea armistiţiului cu Polonia să fie invitat şi un reprezentant al Comitetului revoluţionar din Galiţia şi făcea cunoscut că acest comitet a desemnat ca reprezentant al său pe M.L. Baran.

La întrebarea dacă este indicat ca M.L. Baran să participe la asemenea tratative, G.V. Cicerin a dat următorul răspuns: „Dacă tratativele de la Minsk se vor mărgini doar la citirea proiectului nostru şi la declaraţia polonezilor că ei se retrag, atunci prezenţa reprezentantului Galiţiei e de prisos, nu are nici o justificare şi poate duce la complicaţii şi şicane din partea polonezilor...“ Mai departe, în scrisoare se spunea că, dacă se vor duce tratative asupra fondului problemei, atunci „s-ar putea să fie nevoie de prezenţa lui...“ V.I. Lenin a subliniat prima frază şi a scris: „întrucît această eventualitate e mai probabilă, *deocamdată* se poate amîna“, adică se poate amîna participarea la tratative a lui Baran, reprezentantul Comitetului revoluţionar din Galiţia (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *276*.

www.dacoromanica.ro

289 Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin printr-o telegramă, A.G. Beloborodov, vicepreşedintele Consiliului Armatei muncii din Caucaz, scria la 13 august 1920: „Telegrama dv. cu nr. 402 am primit-o abia pe ziua de 13, la ora 20. În ce priveşte pericolul izbucnirii unor răscoale, Caucazul de nord, cu excepţia regiunii Kuban, deocamdată nu inspiră temeri...“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *277*.

290 Această scrisoare a fost scrisă în timpul audienţei acordate de V.I. Lenin, la 11 august 1929, lui Liu Tze-Jun (Lau, Siudjau), membru al Partidului socialist din China şi preşedinte al Comitetului executiv central al Uniunii muncitorilor chinezi din Rusia, cu care a avut o convorbire. Pe dosul acestei scrisori figurează răspunsul lui N.N. Krestinski: „mîine la orele $3^1/_2$“. — *279*.

291 Necesitatea trimiterii unei asemenea telegrame a fost impusă de incendiile tot mai dese izbucnite în pădurile şi turbăriile din zona centrală a Rusiei. — *279*.

292 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare cu data de 11 august 1920, prin care I. Brihnicev, preşedintele Comisiei extraordinare pentru lichidarea analfabetismului în Rusia, îl ruga pe V.I. Lenin, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului, să întărească această comisie cu cadrele necesare, să-i pună la dispoziţie o clădire care să-i servească drept sediu, să-i asigure mijloacele de transport necesare şi să-i repartizeze raţiile alimentare cuvenite. În paragraful „b“ al acestei scrisori el spunea: „E nevoie de oameni, de vreo 15 lucrători calificaţi şi necalificaţi. Să fie rechemaţi activişti de pe teren şi să fie mobilizaţi la Moscova“. — *281*.

293 Este vorba de colecţia de decrete pe anul 1919. Răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare, D.I. Kurski spunea că această colecţie a fost editată sub îngrijirea lui Kozlovski, că este o retipărire a „Colecţiei de legi în vigoare pe anul 1919“ şi că se pregăteşte pentru tipar o altă colecţie a principalelor decrete ale R.S.F.S.R. emise în decurs de trei ani (din 1917 pînă în 1920). Pe plicul scrisorii lui Kurski, Lenin a făcut următoarea însemnare: „La arhivă (VIII.1920) Cu privire la editarea legilor“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *281*.

294 Aceste rînduri au fost scrise în urma primirii unei scrisori din partea lui A.N. Voznesenski, fostul şef al secţiei pentru problemele orientului din Comisariatul poporului pentru afacerile externe, care considera că prin demiterea lui s-a comis o nedreptate. Această chestiune a fost discutată în şedinţa din 19 august 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, care i-a trasat drept sarcină lui G.V. Cicerin să-l folosească

www.dacoromanica.ro

pe Voznesenski într-una din subcomisiile Comisariatului poporului pentru afacerile externe în calitate de specialist în problemele orientale și de cunoscător al unor limbi orientale și al limbii engleze. — *282.*

295 Este vorba de conferința de pace care avea drept obiectiv încetarea războiului și instaurarea unor relații pașnice și prietenești între R.S.F.S.R. și R.S.S.U., de o parte, și Polonia, de altă parte. Conferința de pace, în ciuda încercărilor întreprinse de imperialiști pentru zădărnicirea ei, și-a început lucrările la 17 august, la Minsk, unde le-a continuat pînă la 3 septembrie. Guvernul sovietic s-a declarat de acord cu propunerea făcută de guvernul polonez ca lucrările conferinței să nu se mai țină la Minsk, care se afla în zona frontului, ci la Riga. La 21 septembrie conferința și-a reluat lucrările la Riga.

Guvernul sovietic, nevrînd să supună poporul unor noi încercări, întrucît în caz de continuare a războiului era inevitabilă o grea campanie de iarnă, a făcut concesii serioase Poloniei. K.H. Danișevski, președintele delegației ruse, încă de la prima ședință plenară a conferinței a declarat: „1) R.S.F.S.R. și R.S.S.U. recunosc fără rezerve independența și suveranitatea Republicii polone și confirmă în mod solemn dreptul indiscutabil al poporului polonez de a-și organiza viața cum dorește și de a stabili acea formă a puterii de stat pe care o crede de cuviință. 2) R.S.F.S.R. și R.S.S.U. renunță la orice fel de contribuții. 3) Granița definitivă a Republicii poloneze coincide, în linii generale, cu linia menționată în nota din 11 iulie a lordului Curzon, cu o deviere spre răsărit în favoarea Republicii poloneze în regiunea Belostok—Holm" („Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. IV, Moscova, 1959, p. 137). Tratativele de pace s-au încheiat prin semnarea la 12 octombrie 1920 la Riga a „Tratatului de armistițiu și a condițiilor preliminare ale păcii" între Rusia Sovietică și Ucraina Sovietică, de o parte, și Polonia, de altă parte (op. cit., p. 245—258). — *283.*

296 Vezi adnotarea 282. — *283.*

297 Pe dosul manuscrisului lui Lenin se află semnăturile unor comisari ai poporului și ale unor membri ai colegiilor, care au citit această scrisoare: V.A. Avanesov, I. Larin, A.M. Lejava, A.N. Vinokurov, A.M. Nikolaev, M.F. Vladimirski, V.P. Noghin, S.P. Sereda, L.M. Hinciuk, N.P. Briuhanov, V.V. Fomin, A.I. Rîkov. — *285.*

298 La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează cîteva bilete ale lui V.I. Lenin, care conțin dispoziții date secretarelor Consiliului Comisarilor Poporului în legătură cu găsirea unor traducători pentru Fraina. Pe unul din aceste bilete, adresat

www.dacoromanica.ro

unei secretare a Consiliului Comisarilor Poporului, Lenin scria: „**N.B.** Trebuie găsit un traducător pentru *Fraina*". Pe dosul acestui bilet Lenin a scris: „Căutaţi neapărat traducători (pentru Fraina) şi *comunicaţi-mi rezultatul*". Răspunzînd la comunicarea făcută de o secretară a Consiliului Comisarilor Poporului, M.I. Gleasser, că s-au găsit doi traducători din limba engleză, Lenin dă următoarea dispoziţie: „Strîngeţi laolaltă pe *toţi* traducătorii buni şi *repartizaţi-i* pe zile şi *ore* ca să lucreze cu Fraina. În al doilea bilet Lenin scria: „Nu m-am angajat şi nu mă angajez să-i pun la dispoziţie lui Fraina *stenografi*. El (contrar celor spuse de cei ce v-au informat *greşit)* are nevoie de *traducători* care să-l *iniţieze* în **literatura rusă.** Asupra acestui lucru ţin să insist în mod deosebit.

Vă rog să nu vă încredeţi cîtuşi de puţin în cele spuse de Axelrod şi **să verificaţi** (în numele meu) repartizarea traducătorilor **pe ore.** — *285.*

299 Într-o scrisoare adresată Consiliului Comisarilor Poporului, A.M. Gorki îi aducea la cunoştinţă hotărîrea adoptată de Comisia de control ce fusese instituită de Sovietul din Petrograd pentru a verifica listele celor care au căpătat dreptul la raţia alimentară de om de ştiinţă. Această comisie nu s-a mulţumit să verifice listele, ci a hotărît să priveze de acest drept pe asistenţi, lectori şi preparatori. Comisia pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor de ştiinţă din Petrograd a protestat împotriva acestei hotărîri şi a cerut Consiliului Comisarilor Poporului să menţină cele 2 000 de raţii academice repartizate oamenilor de ştiinţă din Petrograd. — *287.*

300 Este vorba de hotărîrea adoptată la 19 august 1920 de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia pe marginea rapoartelor cu privire la situaţia militară de pe Frontul polonez şi frontul de luptă împotriva lui Vranghel, prezentate de L.D. Troţki şi I.V. Stalin. În această hotărîre se spunea: „a) Frontul de luptă împotriva lui Vranghel va fi considerat drept frontul principal... b) Se va convoca mîine Biroul Organizatoric pentru a rezolva problema unei noi mobilizări a comuniştilor. c) Se vor lua măsuri mai energice pentru a grăbi mobilizarea generală a bielorusilor. d) Divizia a 6-a din Armata 1 de cavalerie va fi transferată pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel... e) 55% dintre comuniştii mobilizaţi vor fi trimişi pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel, iar restul pe Frontul de vest" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *287.*

301 În vara anului 1920 a început eliberarea pămînturilor din Ucraina apuseană de către Armata Roşie. În 16 judeţe din Galiţia răsăriteană a fost lichidată puterea burgheziei şi moşierimii şi instaurată Puterea sovietică. La Ternopol a fost creat un organ provizoriu al Puterii sovietice al Galiţiei răsă-

www.dacoromanica.ro

ritene — Comitetul revoluționar din Galiția — în frunte cu V.P. Zatonski. În județe au luat ființă comitete revoluționare locale, care luptau pentru transpunerea în viață a decretelor puterii populare. V.I. Lenin a salutat cu căldură instaurarea Puterii sovietice în Galiția răsăriteană și a dat ajutor comuniștilor din acest ținut în construcția de partid și de stat. Mai tîrziu, V.P. Zatonski, președintele Comitetului revoluționar din Galiția, scria în amintirile sale că Lenin îndemna acest comitet să facă tot posibilul pentru ca masele largi ale muncitorilor și ale țăranilor săraci să-și dea seama imediat și în mod concret că Puterea sovietică le dorește numai binele. „Lenin — spune Zatonski — îmi cerea să-i trimit în fiecare săptămînă scrisori informative“ („Kommunist“ (Harkov) nr. 159 din 14 iulie 1920). — *289*.

302 *Proletcultul* — organizație cultural-educativă, a apărut în septembrie 1917 ca organizație muncitorească de sine stătătoare, a cărei conducere era concentrată în mîinile lui A.A. Bogdanov și ale adepților lui. A continuat să-și apere „independența“ și după Revoluția Socialistă din Octombrie, opunîndu-se astfel statului proletar. Datorită acestui fapt, în Proletcult au pătruns intelectuali burghezi, care au început să exercite o influență hotărîtoare. Proletcultiștii negau de fapt importanța moștenirii culturale a trecutului, căutau să se delimiteze de sarcinile muncii cultural-educative de masă și, complet rupți de viață, urmăreau să creeze „prin metode de laborator“ „o cultură proletară“ cu caracter aparte. Proletcultul nu era o organizație omogenă. În afară de intelectuali burghezi, el cuprindea și tineret muncitoresc, care urmărea în mod sincer să ajute la construcția culturală a statului sovietic. Comitetul Central al partidului comunist, în scrisoarea sa „Cu privire la Proletcult“, publicată în ziarul „Pravda“ din 1 decembrie 1920, a arătat că aceste organizații, „sub aparența unei «culturi proletare», au oferit muncitorilor concepții filozofice burgheze (machism). Iar în domeniul artei, muncitorilor li s-au inoculat gusturi alterate, absurde (futurism)“. În proiectul de rezoluție despre „Cultura proletară“ (Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, p. 336—337), ca și într-o serie de alte lucrări ale sale, V.I. Lenin a supus unei critici aspre orientarea Proletcultului. La începutul deceniului al 3-lea, organizațiile Proletcultului au început să decadă, iar în 1932 el și-a încetat existența. — *289*.

303 Este vorba de debarcarea trupelor albgardiste, organizată de Vranghel cu sprijinul Antantei în regiunea Kubanului, la mijlocul lunii august 1920, cu scopul de a izola de Republica sovietică una din regiunile cele mai bogate în cereale.

Contrarevoluția se bizuia pe izbucnirea unor răscoale cătășești în Kuban. Ea lua drept stare de spirit a întregii cătășimi starea de spirit a vîrfurilor ei. Dar, așa cum au arătat

www.dacoromanica.ro

evenimentele ce au urmat, o dată cu primele înfrîngeri ale trupelor debarcate, pînă şi păturile simpatizante ale populaţiei, nemaicrezînd în victoria albilor, au căutat să scape de mobilizări; populaţia se ascundea în stufărişuri şi-şi scufunda căruţele în lac. În urma unor lupte dîrze şi înverşunate, Armata Roşie a zdrobit unităţile albgardiste, iar la începutul lunii septembrie restul trupelor debarcate au fost respinse în Crimeea. — *289*.

304 În telegrama trimisă la 30 iulie 1920 de M.M. Litvinov, împuternicit al Consiliului Comisarilor Poporului în străinătate, lui G.V. Cicerin, comisarul poporului pentru afacerile externe, se făcea cunoscut că la Copenhaga a sosit Vanderlip, reprezentantul cercurilor de afaceri din S.U.A., care ar vrea să contracteze o concesiune pentru exploatarea petrolului, a cărbunelui şi pentru dreptul la pescuit în regiunea Primorie şi în Kamciatka. „Această propunere — scria Litvinov —deschide posibilităţi cît se poate de ispititoare, şi eu aş crede că, după primirea răspunsului dv., ar fi bine să-i spun să vină acolo, la Moscova, pentru tratative mai amănunţite. Vă rog să-mi trimiteţi răspuns urgent în această privinţă. Deocamdată Vanderlip rămîne la Copenhaga“ („Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.“, vol. III, Moscova, 1959, p. 71).

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o însemnare făcută de V.I. Lenin pe scrisoarea lui G.V. Cicerin din 21 august 1920, în care spune că este de acord cu venirea lui Vanderlip la Moscova.

La 17 septembrie 1920, Vanderlip a sosit la Moscova pentru a duce tratative în vederea încheierii unui contract de concesionare. În aceeaşi zi, G.V. Cicerin s-a adresat lui V.I. Lenin cu o scrisoare în care propunea să se înceapă imediat tratative cu Vanderlip şi-şi expunea considerentele sale în legătură cu această chestiune. Lenin i-a răspuns prin următoarele cuvinte, scrise de el chiar pe scrisoare: „Tov. Cicerin, mă pronunţ fără rezerve *p e n t r u* angajarea de tratative. Ele trebuie începute cît mai curînd. Gîndiţi-vă ce directive ar mai fi cazul să i se dea lui Krasnoşcekov“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În vederea acestor tratative a fost numită o comisie interdepartamentală formată din reprezentanţi ai Consiliului economic superior, ai Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi ai Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. Guvernul sovietic, consimţind să acorde o concesiune sindicatului lui Vanderlip, urmărea nu numai să stabilească o colaborare reciproc avantajoasă cu cercurile de afaceri americane, dar şi să normalizeze relaţiile dintre Rusia Sovietică şi Statele Unite ale Americii. Într-o scrisoare adresată de G.V. Cicerin la 1 noiembrie 1920 sindicatului lui Vanderlip se spunea: „Indiferent dacă acordul de concesionare va fi sau nu semnat

www.dacoromanica.ro

pînă atunci, guvernul Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse subînţelege că el va intra în vigoare numai după ce între guvernul Rusiei şi guvernul Statelor Unite vor fi stabilite de facto relaţii normale şi cu condiţia ca aceste relaţii să fie stabilite înainte de 1 iulie 1921". Această condiţie însă n-a fost îndeplinită şi, ca atare, nici acordul de concesionare cu Vanderlip n-a fost perfectat şi n-a intrat în vigoare. — *292*.

305 Este vorba de un proiect de scrisoare circulară a C.C. al P.C.(b) din Rusia scris de E.A. Preobrajenski pe baza raportului său cu privire la unele simptome de descompunere în rîndurile partidului. N.N. Krestinski, în referatul său pe marginea acestui proiect, a scris următoarele: „Aş considera că rezerva formulată la sfîrşitul paragrafului V, în care se vorbeşte de lichidarea inegalităţilor în condiţiile de trai «în măsura în care ele nu sînt impuse de cerinţele vieţii» ar trebui dezvoltată într-un paragraf separat sau poate chiar într-un întreg capitol al circularei.

Realitatea este că condiţiile de viaţă ale activiştilor guberniali de partid şi de stat — mai ales acum, cînd operăm cu mutări masive şi pe cei mai mulţi dintre tovarăşi îi smulgem din locurile în care au avut tot felul de legături de familie şi de legături cu satul — sînt foarte grele.

Tovarăşii îndură foamea şi, în afară de asta, lucrează peste puterile lor, se istovesc foarte repede şi devin, pentru multă vreme sau pentru totdeauna, incapabili de muncă. Trebuie să-i facem să înţeleagă pe membrii de rînd ai partidului că pentru un mic număr de cadre revoluţionare active trebuie create condiţii de viaţă ceva mai bune, că ele trebuie să fie mai puţin chinuite de foame.

Dacă în cuprinsul circularei această idee va fi îndeajuns subliniată şi va fi dezvoltată în suficientă măsură, atunci cele două rînduri de la sfîrşitul proiectului, care condamnă cu multă precauţie şi cu insuficientă claritate demagogia pe terenul inegalităţii, vor deveni inutile.

În cadrul discuţiilor purtate în comisie, tov. Preobrajenski n-a contestat necesitatea de a formula, în cuprinsul circularei, ideea că o oarecare inegalitate vremelnică este inevitabilă, dar n-a prea reuşit să facă acest lucru" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Textul scrisorii Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia „Către toate organizaţiile de partid, către toţi membrii de partid", definitivat de către Biroul Organizatoric şi semnat de N.N. Krestinski, a fost trimis lui V.I. Lenin spre aprobare. Pe această scrisoare V.I. Lenin a scris că este de acord cu cuprinsul ei şi a propus să se introducă în ea „un citat din programul partidului, în care se arată că deocamdată nu poate fi egalitate". (Este vorba de punctul 8 din partea economică a programului. Vezi „Rezoluţiile şi hotărîrile congreselor, confe-

www.dacoromanica.ro

rinţelor P.C.U.S. şi ale plenarelor C.C.", partea I, Bucureşti, Editura pentru literatură politică, 1954, p. 436.)

Această scrisoare circulară a C.C. al P.C.(b) din Rusia a fost publicată la 4 septembrie 1920 în „Izvestiia C.C. al P.C.(b) din Rusia". — *293*.

306 La 27 august 1920, G.K. Ordjonikidze a primit această scrisoare a lui V.I. Lenin, la care erau anexate unele extrase din scrisoarea lui A.S. Serafimovici, care în vara anului 1920 fusese în Caucaz. Greşit informat asupra muncii politice desfăşurate de activiştii de partid şi de stat în Caucaz, A.S. Serafimovici a citat în scrisoarea sa o serie de fapte menite să discrediteze activitatea revoluţionară a lui G.K. Ordjonikidze, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului caucazian. Înapoindu-i lui V.I. Lenin aceste extrase, G.K. Ordjonikidze a respins ca nefondate şi denaturate toate învinuirile ce i-au fost aduse.

Primind acest răspuns, V.I. Lenin a făcut pe marginea lui următoarea însemnare: „Cred că Sergo (= Ordjonikidze) nu e în stare să mintă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *294*.

307 Aceste rînduri au fost scrise ca răspuns la scrisoarea adresată lui V.I. Lenin, la 27 august 1920, de N.N. Krestinski, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în legătură cu articolul lui A. Kolegaev „Vînătorii de cranii", apărut în numărul 77 al ziarului „Gudok". Autorul articolului se deda la atacuri împotriva Comisariatului poporului pentru aprovizionare, fiindcă acesta rechiziţionase cerealele aduse la Moscova de unul din serviciile Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. N.N. Krestinski a cerut să i se pună în vedere autorului acestui articol şi redacţiei ziarului „Gudok" că este inadmisibil să se publice astfel de articole. La 1 septembrie 1920, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a pus în vedere lui Kolegaev şi redacţiei şi i-a cerut acesteia ca „în nici un caz să nu permită publicarea în paginile ziarului a unor articole cu caracter de polemică interdepartamentală, îndreptate împotriva Consiliului economic superior, a Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi a altor comisariate" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *295*.

308 În telegrama trimisă de A.G. Beloborodov, vicepreşedinte al Consiliului Armatei muncii din Caucaz, se spunea că debarcarea contrarevoluţionară albgardistă în Kuban va fi în scurt timp lichidată (vezi adnotarea 303). — *296*.

309 Aceste rînduri au fost scrise pe copia unei telegrame trimise, la 27 august 1920, la Saratov de către V.M. Sverdlov, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie, care cerea să se repartizeze textile, încălţăminte şi obiecte de uz

www.dacoromanica.ro

casnic unui număr de 345 de familii de feroviari ce fuseseră sinistrate de un incendiu. Sverdlov scria că, din lipsă de îmbrăcăminte, feroviarii nu pot să meargă la lucru, ceea ce creează pericolul unor întreruperi în circulaţia trenurilor. — *296*.

310 Este vorba de cartea lui Daniel De Leon, socialist revoluţionar american, intitulată „Two pages from roman history", New York, 1920. Această carte n-a fost tradusă în limba rusă. — *297*.

311 Mai tîrziu V.D. Bonci-Bruevici spunea, în amintirile sale, că la 1 septembrie 1920 a fost chemat de V.I. Lenin, care, înmînîndu-i această scrisoare, l-a rugat să se ducă la muzeul Rumeanţev. „Am vorbit numaidecît la telefon cu directorul acestui muzeu, care m-a rugat să fac o adresă oficială, prin care să solicit cărţile necesare, şi totodată mi-a spus că va căuta să facă rost de dublete şi să aranjeze lucrurile în aşa fel ca să i se pună la dispoziţie lui Vladimir Ilici toate cărţile necesare, fără ca aceasta să provoace neajunsuri celorlalţi cititori ai bibliotecii" („Ogonek" nr. 3, 1929, p. 3).

Pe document figurează următoarea însemnare făcută de V.D. Bonci-Bruevici: „1/IX.1920. Vladimir Ilici a cerut cărţi de la biblioteca muzeului Rumeanţev *V.B.-B*". La sfîrşitul punctului II, la cuvintele, „în limba rusă, unul dintre cele mai noi", Bonci-Bruevici, la rugămintea lui Lenin, a adăugat: „Radlov ş.a.". — *297*.

312 Vezi adnotarea 306. — *298*.

313 Este vorba de publicarea de către conducerea fabricii de timbre a unei broşuri „Cu privire la construirea unei fabrici de hîrtie cu destinaţie specială", Moscova, 1920. Broşura era tipărită pe hîrtie de calitate superioară, „vergé", şi la 36 de pagini de text conţinea 11 clişee pe hîrtie cretată. Pe timpurile acelea, editarea unei broşuri atît de puţin necesare însemna o irosire inadmisibilă de hîrtie şi de bani. — *299*.

314 Începînd din 1919, M.F. Andreeva a lucrat în cadrul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior: de la 31 iulie 1919 a deţinut funcţia de comisar al Comisiei de expertiză de pe lîngă secţia din Petrograd a Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, iar apoi, de la 10 septembrie 1919 pînă la 15 februarie 1920, pe aceea de comisar al acestei secţii. Comisia de expertiză a fost înfiinţată în vederea descoperirii, strîngerii şi trierii lucrurilor de artă, obiectelor de anticariat şi articolelor de lux naţionalizate; această comisie alegea obiectele care prezentau o valoare artistică, iar din celelalte forma un fond de mărfuri pentru export. La 26 octombrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat, din iniţiativa lui V.I. Lenin, o hotărîre prin care Comisariatul poporului pentru comerţul exterior era însărcinat să organizeze vînzarea în străinătate a fondurilor selecţionate de Comisia de expertiză pentru export (vezi adnotarea 360). Iar în aprilie 1921,

www.dacoromanica.ro

Andreeva, în calitate de comisar al Comisiei de expertiză, a fost trimisă în străinătate pentru a pune în aplicare această hotărîre a guvernului. În străinătate ea s-a ocupat şi de organizarea ajutorului pentru populaţia înfometată din regiunea Volgăi şi din Ucraina, întreprinzînd în acest scop călătorii prin Danemarca, Suedia şi Germania. — *299*.

315 După cum relatează în amintirile sale S.K. Ghil, fost şofer la Kremlin, această cerere i-a fost prezentată lui V.I. Lenin de către un grup de ţărani la 5 septembrie 1920, cînd, în drum spre locul de vînătoare, a făcut un popas în satul Bogdanovo. Ţăranii se plîngeau de Sovietul lor sătesc, care, denaturînd în mod grosolan politica partidului şi a guvernului, luase celor săraci toate cerealele, chiar şi pe cele de sămînţă.

Dînd urmare acestei plîngeri, V.I. Lenin a luat chiar a doua zi măsuri pentru instituirea unei anchete, iar cei găsiţi vinovaţi au fost aspru pedepsiţi. — *300*.

316 Aceste rînduri, adresate Lidiei Fotieva, au fost scrise de V.I. Lenin pe o scrisoare primită de la A.A. Dammi, inginer mecanic de marină, care-i făcea cunoscută o nouă metodă de extracţie a aurului. — *300*.

317 Este vorba de o telegramă cifrată primită de V.I. Lenin la 8 septembrie 1920 de la S.I. Gusev, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud-vest. În cuprinsul ei erau expuse propunerile făcute de „pseudonim" — transfugul Iakovlev, un fost locotenent ce părăsise armata lui Vranghel, intrată în descompunere, şi, trecînd prin zona Armatei a 13-a, venise la cartierul general al Frontului de sud-vest. Propunerile lui Iakovlev se reduceau la următoarele: „În armata lui Vranghel s-a format o organizaţie secretă de ofiţeri care şi-a propus să-l torpileze pe Vranghel şi să predea întreaga lui armată Puterii sovietice. Din organizaţie fac parte vreo 30 de ofiţeri, recrutaţi din principalele state-majore ale lui Vranghel. Această organizaţie urmăreşte să-l răstoarne pe Vranghel, să pună armata lui sub comanda lui Brusilov şi s-o declare Armată Roşie a Crimeii. Guvernului rus i se cer garanţii reale că se va acorda amnistie întregii armate, fără excepţie, şi că se va lansa un apel în acest sens din partea comandantului-şef. Pentru a dovedi seriozitatea propunerilor sale, Iakovlev se oferă să denunţe pe conducătorii unei organizaţii puse în slujba lui Vranghel, care operează în Rusia Sovietică în scopul... pregătirii unei răscoale armate. În mod provizoriu, pînă la sosirea lui Brusilov, Armata Roşie a Crimeii va fi pusă sub comanda lui Sokolovski, şeful statului-major, care se află în fruntea complotului pus la cale împotriva lui Vranghel" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *301*.

www.dacoromanica.ro

318 M.V. Frunze a fost numit comandant al trupelor de pe Frontul de sud printr-o hotărîre a plenarei din 20—21 septembrie 1920 a C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *302*.

319 În ce privește propunerile lui Iakovlev, vezi adnotarea 317. „Apelul către ofițerii armatei baronului Vranghel", semnat de M.I. Kalinin, președintele C.E.C. din Rusia, V.I. Lenin, președintele Consiliului Comisarilor Poporului, L.D. Trotki, comisar al poporului pentru problemele armatei și flotei, S.S. Kamenev, comandant-șef al forțelor armate ale republicii, A.A. Brusilov, președintele comisiei speciale de pe lîngă comandantul-șef, a fost publicat la 12 septembrie 1920 în ziarul „Pravda". În acest apel, ofițerii armatei lui Vranghel erau îndemnați să renunțe la rolul lor rușinos de oameni în slujba panilor polonezi și a cămătarilor francezi, să depună armele, care în mod mîrșav erau îndreptate împotriva propriului lor popor. Celor care în mod cinstit și de bunăvoie vor trece de partea Puterii sovietice li se garanta amnistie deplină. — *302*.

320 La 28 septembrie 1920, V.I. Lenin a semnat o hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului, întocmită de A.M. Lejava (comisar al poporului pentru comerțul exterior) și D.I. Kurski (comisar al poporului pentru justiție), cu privire la stocarea materiilor prime destinate exportului. — *305*.

321 Este vorba de o scrisoare trimisă de G.V. Cicerin la 11 septembrie 1920 lui V.I. Lenin și de proiectul răspunsului adresat unor delegați ai sindicatelor din Franța care se interesau asupra motivelor pentru care întîrzie eliberarea pașaportului solicitat de S.P. Kropotkina (fiica cunoscutului anarhist P.A. Kropotkin). În proiectul de răspuns întocmit de Cicerin se arăta că fiicei lui Kropotkin, cu toată atitudinea ei ostilă față de Puterea sovietică, i se permite să plece în străinătate. — *305*.

322 Printr-o hotărîre a Consiliului Muncii și Apărării și printr-un ordin al statului-major de campanie al republicii se cerea Consiliului militar-revoluționar al Frontului din Caucaz să efectueze de urgență în Caucazul de nord și în Kuban rechiziții de cai și de căruțe, în vederea asigurării transportului de cărbune la punctele de încărcare din Donbass. — *307*.

323 Această dispoziție către V.A. Avanesov a fost scrisă în urma primirii unui memoriu din partea lui Liubovici, care arăta că trebuie date în folosință aparatele de radiorecepție aflate la fabricile secției „Radio" din Petrograd. — *307*.

324 La începutul lunii august 1920, V.I. Lenin a primit, prin I.I. Ilin, o scrisoare de salut trimisă de minerii din Ceremhovo, care își exprimau ferma convingere în victoria completă și definitivă a Puterii sovietice. „Sîntem convinși — spuneau minerii — că, sub conducerea dv. și a partidului comunist, proletarii din lumea întreagă vor trece victorioși peste mili-

www.dacoromanica.ro

oane de obstacole, vor învinge ruina economică, foametea, bolile şi, luptînd împotriva patronilor, bancherilor, moşierilor şi generalilor înnebuniţi de desperare, îşi vor dobîndi eliberarea lor deplină şi definitivă" („Scrisori ale oamenilor muncii adresate lui V.I. Lenin. 1917—1924", Moscova, 1960, p. 197).

În august, V.I. Lenin a dat dispoziţie secretarei să-i aducă aminte, şi totodată a făcut următoarea însemnare pentru sine: „Să scriu o scrisoare minerilor din Ceremhovo (să mi se amintească cînd mai telefonează *I l i n)*" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 148). — *308.*

325 La 1 septembrie 1920, A.A. Ioffe a fost numit preşedinte al noii delegaţii ruso-ucrainene la conferinţa de pace de la Riga, fapt care a fost comunicat guvernului Poloniei prin nota din 1 septembrie 1920 a guvernelor R.S.F.S.R. şi R.S.S.U. — *308.*

326 Aceste rînduri, adresate lui A.M. Lejava, au fost scrise pe o scrisoare din 15 septembrie 1920 a lui I.M. Dvorkin, adjunct al împuternicitului extraordinar al Republicii Extremului Orient, care-i comunica lui V.I. Lenin că italienii şi francezii oferă spre vînzare camioane şi turisme de diferite mărci în valoare totală de aproximativ 105 000 de dolari. — *310.*

327 Această rezoluţie a fost scrisă pe o scrisoare din 18 septembrie 1920 a americanului V.B. Vanderlip către Consiliul Comisarilor Poporului în legătură cu încheierea unui acord pentru exploatarea ţinutului Primorie şi a Peninsulei Kamciatka (vezi adnotarea 304). Scrisoarea conţinea trei propuneri ale lui Vanderlip. Conţinutul acestei scrisori a fost expus de Lenin în raportul său cu privire la concesiuni pe care l-a prezentat la adunarea din 6 decembrie 1920 a activului organizaţiei Moscova a P.C.(b) din Rusia şi apoi în faţa fracţiunii P.C.(b) din Rusia de la Congresul al VIII-lea al Sovietelor (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 62—65 şi 96—98). — *310.*

328 Prezenta telegramă a fost scrisă de V.I. Lenin ca răspuns la telegrama primită de la Rostov-pe-Don la 21 septembrie 1920 din partea Consiliului Armatei muncii: „Consiliul Armatei muncii consideră că e de datoria lui să atragă atenţia asupra posibilităţii devastării de către bandiţi în regiunea Kizlear a unui tren cu încărcătură de valoare, care a fost trimis, potrivit dispoziţiei date de dv., pe numele şefului şantierului căii ferate Kizlear—Starîi Terek, şi vă roagă să-i permiteţi să reţină acest tren în gara Prohladnaia şi să-i asigure paza necesară. Trimiteţi cît mai curînd răspuns. Consiliul Armatei muncii a hotărît pentru a doua oară, în unanimitate, să vă atragă atenţia asupra inutilităţii strategice şi economice a acestei linii" („Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 358). — *311.*

www.dacoromanica.ro

329 Această notă, adresată lui G.V. Cicerin, a fost scrisă de V.I. Lenin pe un raport al comandantului-şef S.S. Kamenev în care se arăta importanţa strategică a noii graniţe dintre Rusia Sovietică şi Polonia, pentru a cărei stabilire se duceau pe atunci tratative între reprezentanţii celor două ţări la conferinţa de pace de la Riga.

Vezi şi adnotările 282 şi 295 din volumul de faţă. — *312.*

330 Aceste indicaţii au fost scrise pe un memoriu al lui G.V. Cicerin în care erau menţionate fapte concrete ce dovedeau încălcarea, de către redacţiile unor ziare din Petrograd, a normelor de publicare a materialelor despre situaţia internaţională şi politica externă. — *313.*

331 Este vorba de *Congresul al XIII-lea al Partidului muncitoresc social-democrat din Cehoslovacia*, care a avut loc la Praga între 25 şi 28 septembrie 1920. Congresul a fost precedat de lupta dintre aripa de stînga, marxistă, revoluţionară a partidului şi conducerea lui de dreapta, reformistă. La lucrările congresului au participat 321 de persoane, care, toate, erau partizane ale stîngii. Pe vremea aceea partidul avea peste 4 800 de organizaţii active şi aproape 500 000 de membri. La congres, aripa de stînga a luat în mîinile ei conducerea partidului şi s-a constituit într-un partid de sine stătător, care şi-a luat denumirea de Partidul muncitoresc social-democrat (de stînga) din Cehoslovacia. În rîndurile lui se aflau cei mai mulţi dintre membrii fostului partid social-democrat. Congresul a condamnat politica scizionistă a celor de dreapta, s-a declarat de acord cu condiţiile de primire în Internaţionala Comunistă şi a însărcinat noul Comitet executiv să ducă tratative pentru afilierea la Internaţionala Comunistă. Liderii reformişti au păşit pe calea sciziunii şi, în noiembrie 1920, şi-au ţinut propriul lor congres. — *313.*

332 La 17 septembrie 1920, V.I. Lenin a avut o convorbire cu S.I. Poroskun, membru al Biroului din Moscova al Comitetului revoluţionar din Siberia, care se întorsese la Moscova, şi şi-a însemnat măsurile propuse de el pentru ajutorarea ţăranilor siberieni (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 151). Rezultatele acestei convorbiri şi măsurile propuse de Poroskun s-au reflectat în această scrisoare a lui Lenin adresată Comitetului revoluţionar din Siberia. — *315.*

333 Această notă, adresată lui G.M. Krjijanovski, a fost scrisă pe pagina 21 din nr. 5 pe anul 1920 al Buletinului Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei.

Înapoindu-i în aceeaşi zi lui Lenin acest Buletin, Krjijanovski scria că e vorba ca într-un timp foarte apropiat să se scoată ultimele numere ale Buletinului şi „în fiecare din ele să fie expus planul micii (apropiatei) electrificări şi al marii electrificări a principalelor regiuni ale ţării", Concomitent

www.dacoromanica.ro

cu elaborarea programului de electrificare s-a pornit şi la munca practică de înfăptuire a lui. Krjijanovski comunica, între altele, că în Regiunea industrială centrală organizarea şi socializarea centralelor electrice se desfăşoară într-un mod destul de mulţumitor (în special în apropierea Moscovei). În prezent, scria el, este necesar „să legăm acţiunea acestor centrale cu electrificarea pe scară largă a agriculturii locale. Şi în această privinţă vă pot comunica unele lucruri care prezintă interes *practic pentru un viitor apropiat*".

Observaţii ale lui V.I. Lenin găsim şi la pagina 45 a Buletinului, unde el a făcut sublinieri şi însemnări marginale şi a scris „N.B." în dreptul frazei „Consumul de combustibil la căile ferate va fi de 2½ — 3 ori mai mare în cazul tracţiunii cu abur decît în cazul tracţiunii electrice" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *315*.

334 Consiliul Muncii şi Apărării, examinînd în şedinţa sa din 1 octombrie 1920 comunicarea făcută de V.I. Lenin în legătură cu aprovizionarea cu combustibil şi produse alimentare a fabricilor în curs de refacere din gubernia Ivanovo-Voznesensk care au fost trecute în grupul întreprinderilor textile prioritare, a hotărît: „a) Să aprobe acordul încheiat la 28 septembrie 1920 între Comitetul gubernial pentru aprovizionare din Ivanovo-Voznesensk şi Comisariatul poporului pentru aprovizionare; b) Să se ia act de comunicarea făcută de Comisariatul poporului pentru aprovizionare că de la Nijni Novgorod au fost trimise 40 de vagoane cu produse alimentare" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 155). — *317*.

335 Oraşul Pinsk a fost evacuat de Armata Roşie la 28 septembrie 1920. — *317*.

336 Aceste rînduri au fost scrise pe un memoriu al lui V.D. Bonci-Bruevici, directorul treburilor Consiliului Comisarilor Poporului, care s-a adresat Micului C.C.P. cu rugămintea de a se acorda un ajutor bănesc lui V.V. Vorovski. — *318*.

337 Aceste rînduri au fost prilejuite de o comunicare a lui G.V. Cicerin, care-şi exprima nemulţumirea că „Petrogradskaia Pravda" a publicat fără aprobarea Comisariatului poporului pentru afacerile externe un raport al lui L.B. Kamenev despre rezultatele călătoriei delegaţiei sovietice la Londra. „E necesar — scria el — să luăm măsuri hotărîte. Cenzura, la noi, trebuie să fie absolut obligatorie — aşa s-a hotărît, dar încălcarea acestei hotărîri rămîne mereu nesancţionată" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *318*.

338 În această scurtă scrisoare, Lenin răspunde la o notă a lui N.I. Buharin în legătură cu articolul lui V.I. Nevski „Materialismul dialectic şi filozofia reacţiunii moarte" (vezi *V.I. Lenin*.

www.dacoromanica.ro

Opere complete, vol. 18, Bucureşti, Editura politică, 1963, ed. a doua, p. 12). În nota sa, Buharin arăta că înainte A. Bogdanov se situa pe punctul de vedere al recunoaşterii filozofiei, în timp ce acum el o desfiinţează şi o înlocuieşte cu „tectologia" sau „ştiinţa organizatorică universală" (aşa şi-a intitulat Bogdanov o carte a sa apărută în 1913). „Acest mod de a pune problema — scria Buharin — se situează pe un *alt* plan decît cel empiriomonist. El poate fi pus în discuţie, dar pentru asta trebuie să fie cel puţin înţeles. Şi acest minimum îi lipseşte lui Nevski". — *319*.

339 Pe acest document se află următoarele cuvinte scrise de un necunoscut: „Notă: informarea trimisă de tov. Skleanski n-a fost găsită". La sfîrşitul documentului e o însemnare dactilografiată: „(scris de tov. Lenin)". — *319*.

340 Aceste rînduri au fost scrise pe copia unei telegrame pe care E.M. Skleanski, vicepreşedinte al Consiliului militar-revoluţionar, şi M.F. Vladimirski, adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe, au trimis-o la 2 octombrie 1920 la Minsk Consiliului militar revoluţionar al Frontului de vest şi în care se atrăgea atenţia că „Universitatea din Smolensk va putea fi ocupată numai dacă clădirile puse la dispoziţie de comitetul executiv se vor dovedi insuficiente".

La 3 octombrie, Lenin trimite Comitetului militar-revoluţionar al Frontului de vest o telegramă în care cere să nu se ocupe clădirea Universităţii din Smolensk pînă ce Consiliul Comisarilor Poporului sau Consiliul Muncii şi Apărării nu va adopta o hotărîre în acest sens (vezi volumul de faţă, documentul 529). La 2 noiembrie, luînd cunoştinţă de telegrama lui N.A. Semaşko în care se arăta că Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de vest nu s-a conformat dispoziţiei date de Consiliul Comisarilor Poporului, prin care se cerea să fie eliberată clădirea Universităţii din Smolensk, Lenin scrie o notă lui E.M. Skleanski, precum şi o telegramă Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de vest prin care cere să fie adusă la îndeplinire, fără întîrziere, hotărîrea C.C.P. şi să i se comunice de executare (vezi volumul de faţă, documentele 580 şi 581). — *321*.

341 Această scrisoare a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unui memoriu al Comitetului regional pentru aprovizionare din Terski ce-i fusese prezentat de către N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. În acest memoriu se relata despre grelele condiţii de muncă din această regiune, ca urmare a debarcării de trupe efectuate de către Vranghel în Kuban, despre mersul nesatisfăcător al predării surplusurilor de cereale, despre starea de spirit a populaţiei. — *321*.

www.dacoromanica.ro

342 Această dispoziţie a fost scrisă în urma primirii unor telegrame din partea lui M.V. Frunze, care-l ruga pe V.I. Lenin să ia măsuri pentru a accelera deplasarea Armatei I de cavalerie pe Frontul de sud. La 28 septembrie 1920, Frunze scria: „Momentul trecerii la ofensiva generală depinde de sosirea Armatei I de cavalerie". La 3 octombrie, M.V. Frunze îi comunică din nou, printr-o telegramă lui Lenin: „Consider că cel mai prost lucru este întîrzierea cavaleriei lui Budionnîi, şi asupra acestui lucru atrag mereu atenţia comandantului-şef" („M.V. Frunze pe fronturile războiului civil. Culegere de documente", Moscova, 1941, p. 346, 353). — *322*.

343 Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin, A.M. Nikolaev, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf, îi comunica date concrete în legătură cu cei trei specialişti în radio recomandaţi de el pentru a face parte din comisie: Rumeanţev, şeful postului de radio de la Hodînka, de lîngă Moscova, Novobranov, subşef al serviciului telecomunicaţii al Armatei Roşii, şi Buteatin, lector la o şcoală tehnică de electricitate.

La punctul 2, A.M. Nikolaev a răspuns: „I-am spus precis şi categoric tovarăşului Botin să repete experienţa de la Tiflis. I-am cerut foarte insistent să nu se lase antrenat de alte lucrări şi de alte experienţe. În acest scop i-am pus numaidecît la dispoziţie în mod special un post de radio de campanie de felul celui de la Tiflis. El a promis că în termen de cîteva zile, cu materialul pe care-l avea la dispoziţie, va repeta experienţa de la Tiflis".

La întrebările de la punctul 3, Nikolaev a răspuns: „Botin a declarat *că nu poate să formuleze în mod teoretic invenţia sa*, ceea ce, de altfel, se vede clar din convorbirile lui în legătură cu electrotehnica şi radioul..." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *334*.

344 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin în urma primirii scrisorii din 5 octombrie 1920 a lui G.V. Cicerin, care-l informa despre mersul tratativelor purtate de A.I. Rîkov cu V.B. Vanderlip în legătură cu acordarea unor concesiuni în Extremul Orient. Rîkov insista asupra reducerii termenului de concesionare şi asupra dreptului de răscumpărare înainte de termen. Vanderlip nu voia să accepte aceste condiţii.

Vezi şi adnotarea 304. — *324*.

345 Printr-o hotărîre adoptată la 11 octombrie 1920 de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia i se trasa drept sarcină lui Buharin să ia cuvîntul la şedinţa fracţiunii comuniste de la primul Congres general al Proletcultului din Rusia, care şi-a desfăşurat lucrările la Moscova între 5 şi 12 octombrie 1920. Documentul de faţă este un răspuns al lui V.I. Lenin la scrisoarea lui N.I. Buharin prin care acesta făcea cunoscut că

www.dacoromanica.ro

refuză să ia cuvîntul la congres pe motiv că în unele probleme cu privire la cultura proletară s-ar putea să fie în divergenţă cu Lenin, de pildă, în legătură cu punctul 4 din proiectul de rezoluţie „Despre cultura proletară" scris de V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 336—337). Fracţiunea comunistă a propus să se adopte rezoluţia organizatorică prin care organizaţiile Proletcultului, la centru şi în provincie, erau subordonate faţă de organele Comisariatului poporului pentru învăţămînt. Această rezoluţie, întocmită în spiritul indicaţiilor directe ale lui V.I. Lenin, a fost adoptată în unanimitate de congresul Proletcultului. — *326*.

346 În articolul „Despre lupta dinăuntrul Partidului socialist italian", scris la 4 noiembrie 1920, V.I. Lenin citează din cuvîntarea rostită de Treves la Congresul reformiştilor italieni care s-a deschis la 11 octombrie 1920 la Reggio-Emilia (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 415). — *326*.

347 Este vorba de valorile artistice sortate de Comisia de expertiză care a fost înfiinţată de către Gorki în februarie 1919 la Petrograd. Vezi adnotarea 161. — *327*.

348 Aceste rînduri au fost scrise pe un raport prezentat de V.M. Harlov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură, în legătură cu politica agrară şi măsurile agronomice ce urmau să fie luate în vederea viitoarei organizări a regiunii Uralului. — *327*.

349 Această scrisoare a fost scrisă în urma obiecţiei ridicate de D.Z. Manuilski împotriva hotărîrii Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S. de a-l trimite în Italia. La 14 octombrie 1920, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît să-şi menţină hotărîrea sa, însă i-a explicat lui Manuilski că ea a fost dictată de starea proastă a sănătăţii lui. — *328*.

350 Aceste rînduri au fost scrise pe raportul prezentat preşedintelui Consiliului militar-revoluţionar al republicii de către comandantul-şef S.S. Kamenev, care propunea să se profite de armistiţiul cu Polonia pentru a zdrobi în cel mai scurt timp trupele albgardiste ale lui Vranghel. La sfîrşitul punctului 2 al propunerilor practice făcute de comandantul-şef — privind folosirea la acţiuni de luptă, în sudul ţării, a unei părţi din forţele şi mijloacele Frontului de vest, „fără a ne atinge de cele de pe Frontul de sud-vest", V.I. Lenin a pus semnul de intercalare „$\overset{\times}{\surd}$" şi în partea de jos a paginii a scris „De adăugat $\overset{\times}{\surd}$ pînă la instaurarea efectivă a armistiţiului".

Dedesubtul propunerii făcute de Lenin de a aproba raportul comandantului-şef figurează o însemnare a lui N.N. Krestinski:

www.dacoromanica.ro

„De acord, *N.K.*" şi semnăturile lui I.V. Stalin şi N.I. Buharin. — *328*.

351 Această scrisoare, adresată lui E.M. Skleanski, a fost scrisă în urma rugăminţii adresate de ostaşul A.N. Emilianov de a fi trimis la cursurile de comandanţi de cavalerie. — *329*.

352 Aceste rînduri, adresate membrilor Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia, au fost scrise de V.I. Lenin pe procesul-verbal al unei consfătuiri interdepartamentale care a avut loc la 14 octombrie 1920. Această consfătuire a considerat necesar ca Consiliul economic superior să se transforme într-un comisariat al poporului pentru industrie, iar pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării să se înfiinţeze un organ extradepartamental de coordonare a planurilor economice: de producţie, transport, aprovizionare, combustibil, comerţ exterior, forţă de muncă şi repartizare a semnelor monetare. Într-un adaos la acest proces-verbal, preşedintele consfătuirii, I. Larin, adresîndu-se lui V.I. Lenin, scria: „Această hotărîre este în conformitate cu rezoluţia adoptată de Congresul din aprilie al partidului... Sper că putem conta pe sprijinul dv., căci altfel n-o să putem scăpa de haos".

La cele scrise de V.I. Lenin a fost anexat textul hotărîrii celui de-al IX-lea Congres al P.C.(b) din Rusia „Cu privire la organizarea unei legături între comisariatele economice". În această hotărîre se spune că „Congresul însărcinează Comitetul Central să elaboreze în viitorul cel mai apropiat un sistem de legături organizatorice între Consiliul economic superior şi celelalte comisariate care sînt legate direct de economie (Comisariatul poporului pentru aprovizionare, Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, Comisariatul poporului pentru agricultură) în activitatea lor de zi cu zi, cu scopul de a asigura o unitate deplină în aplicarea planului economic aprobat de congresul partidului". Pe acest document figurează următoarele însemnări şi semnături ale unor membri ai Comitetului Central care au citit cele scrise de V.I. Lenin: „Am citit. *N. Krestinski*", „Am citit şi sînt de acord cu Lenin. *L. Serebreakov*", „Sînt de acord cu propunerile tovarăşului Lenin. *F. Dzerjinski*", „Am citit şi sînt de acord cu Vl. Ilici. *A. Andreev*", precum şi următoarele cuvinte scrise de secretară: „tov. Tomski a citit şi a comunicat prin telefon că este întru totul de acord cu tov. Lenin" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *330*.

353 Aceste rînduri, adresate lui Skleanski, au fost scrise pe o telegramă trimisă de A.G. Şlihter, preşedinte al Comitetului executiv gubernial şi al Consiliului militar-gubernial Tambov, care cerea să se trimită întăriri unităţilor Armatei Roşii care acţionau împotriva unor grupuri de bandiţi din gubernia Tambov.

www.dacoromanica.ro

La 19 octombrie, V.I. Lenin a trimis lui V.S. Kornev, comandantul trupelor pentru menţinerea ordinii interne, o scrisoare în care-i spunea că este necesar să fie lichidată în cel mai scurt timp acţiunea contrarevoluţionară din gubernia Tambov şi cerea să i se comunice ce măsuri au fost luate (vezi volumul de faţă, documentul 557). La 23 octombrie s-a primit un raport al lui Kornev în legătură cu măsurile luate pentru lichidarea răscoalei din gubernia Tambov. — *331*.

354 Crimeea a fost eliberată de Armata Roşie în noiembrie 1920. Iată cronica eliberării ei: la 7 noiembrie trupele sovietice de pe Frontul de sud au început atacul împotriva poziţiilor întărite ale lui Vranghel de la Perekop: la 11 noiembrie unităţi ale Armatei Roşii au intrat în Crimeea şi au eliberat la 13 noiembrie Simferopolul, la 15 noiembrie Sevastopolul şi Feodosia, la 16 noiembrie Kerciul, la 17 noiembrie Ialta. Aşa s-a terminat lichidarea trupelor lui Vranghel. — *335*.

355 În locul prefeţei promise, care trebuia să cuprindă 20 de rînduri, V.I. Lenin a scris la 20 octombrie articolul „Cu privire la istoria problemei dictaturii", care a fost publicat în 1920 în numărul 14 al revistei „Internaţionala Comunistă" (vezi Opere complete, vol. 41, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 369—391).

O mare parte din acest articol o constituie textul luat de Lenin din broşura sa „Victoria cadeţilor şi sarcinile partidului muncitoresc", scrisă în 1906 (vezi Opere complete, vol. 12, Bucureşti, Editura politică, 1962, ed. a doua, p. 263—341). Din această broşură Lenin foloseşte capitolul V — „O mostră de mulţumire de sine cadetă". — *336*.

356 *Academia socialistă de ştiinţe sociale* a fost creată în 1918 cu participarea directă a lui V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 36, Bucureşti, Editura politică, 1965, ed. a doua, p. 394—395). Prin hotărîrea din 25 iunie 1918 a C.E.C. din Rusia a luat fiinţă Academia socialistă avînd ca scop elaborarea ştiinţifică a problemelor socialismului şi comunismului, efectuarea de cercetări ştiinţifice în domeniul ştiinţelor sociale, al filozofiei şi al ştiinţelor naturii în măsura în care ele au contingenţă cu ştiinţele sociale şi pregătirea de oameni de ştiinţă specialişti în domeniul ştiinţelor sociale, precum şi răspîndirea învăţăturii socialismului şi comunismului ştiinţific în masele largi populare.

La sfîrşitul anului 1923, denumirea Academiei socialiste a fost schimbată, hotărîndu-se ca ea să se numească Academia comunistă. În februarie 1936, C.C. al P.C.(b) din Rusia şi C.C.P. al U.R.S.S. au adoptat o hotărîre în care se spunea că „în scopul strîngerii oamenilor de ştiinţă într-un singur centru ştiinţific de stat" se desfiinţează Academia comunistă, urmînd

www.dacoromanica.ro

ca institutele ei şi cadrele ei de bază să treacă la Academia de Ştiinţe a U.R.S.S. — *336*.

357 *Raportul medicului* (buletinul medical) cu privire la boala şi moartea lui John Reed i-a fost trimis la 18 octombrie 1920 lui V.I. Lenin de M.V. Kobeţki, secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, iar la 3 noiembrie 1920 a fost publicat în limba engleză în ziarul „The Call".

Vorbind de notă, V.I. Lenin se referă la necrologul lui John Reed (publicat la 19 octombrie în ziarul „Pravda"), care avea următorul conţinut: „În noaptea de 16 spre 17 octombrie a murit de febră tifoidă tovarăşul John Reed, membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste, reprezentant al Partidului Comunist Unit din America". — *336*.

358 Este vorba de avizul asupra unui memoriu primit de Consiliul Comisarilor Poporului din partea lui V.D. Batiuşkov, directorul Muzeului de stat al agriculturii, membru al consiliului şi preşedinte al Camerei agricole din Rusia, şi a lui G. Frolov, membru al Camerei agricole: „Cu privire la folosirea forţei mecanice (a tractoarelor) în lucrările agricole (la arat şi recoltat)".

Vezi şi adaosul scris de V.I. Lenin la proiectul de decret cu privire la o administrare unică a tractoarelor („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 164). — *337*.

359 Cîţiva membri ai prezidiului Comitetului gubernial de partid Tula, într-o scrisoare adresată lui Lenin, au cerut să li se arate „care dintre cele două poziţii este justă în actualul moment prin care trece Rusia Sovietică: poziţia care pune pe primul plan construcţia paşnică, sau cealaltă poziţie, care consideră că pe primul plan se situează necesitatea de a depune toate eforturile pentru rezolvarea sarcinilor noastre militare" (Culegeri din Lenin, vol. XXXIV, p. 372). Autorii scrisorii îşi exprimau temerea că punerea pe primul plan a sarcinilor economice şi culturale, aşa cum urmăreau unii membri ai organizaţiei de partid din Tula, ar slăbi efortul şi disciplina în muncă la uzinele de armament din Tula. — *339*.

360 La 23 octombrie 1920, într-o scrisoare oficială adresată lui V.I. Lenin, M.N. Pokrovski, adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt, scria: „În ce priveşte propunerea tovarăşului Gorki de a vinde în străinătate obiectele de artă de care dispune R.S.F.S.R., Comisariatul poporului pentru învăţămînt nu are de făcut obiecţii, însă consideră că ar fi de dorit ca la expertiză să participe şi reprezentanţi ai secţiei muzee din acest comisariat. Aceştia au şi verificat majoritatea depozitelor, aşa că participarea lor la expertiză nu va provoca nici un fel de întîrziere.

Ei vor primi dispoziţie să acţioneze repede şi să nu reţină nici un obiect care nu prezintă importanţă pentru istoria dez-

www.dacoromanica.ro

voltării artistice a Rusiei, iar din cele ce fac parte din această categorie să reţină în primul rînd unicatele".

La 26 octombrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a examinat proiectul de hotărîre cu privire la vînzarea obiectelor de anticariat în străinătate şi a aprobat următoarea hotărîre: „1) Comisariatul poporului pentru comerţul exterior va organiza strîngerea obiectelor de anticariat care au fost triate de Comisia de expertiză din Petrograd şi va stabili un premiu pentru vînzarea lor cît mai rapidă şi mai avantajoasă în străinătate. 2) Chestiunea numărului şi mărimii raţiilor ce urmează să fie distribuite membrilor Comisiei de expertiză va fi înaintată spre rezolvare Comisiei pentru aprovizionarea muncitorilor. În caz că nu se va ajunge la o înţelegere cu tov. Lejava, chestiunea va fi prezentată spre rezolvare Consiliului Comisarilor Poporului. 3) Comisariatului poporului pentru comerţul exterior i se trasează sarcina de a examina de urgenţă chestiunea înfiinţării unei comisii analoge la Moscova şi, în caz că ea va fi considerată utilă, s-o organizeze" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pentru stabilirea de legături cu principalele firme de anticariat din Occident, pentru o informare asupra preţurilor precise la obiectele de anticariat şi organizarea unor licitaţii pe pieţele de anticariat din Europa, Comisia de expertiză a recomandat să fie trimişi la Paris, Londra, Florenţa şi Roma cunoscutul anticar M.M. Savostin şi pictorul I.N. Rakiţki, membru al comisiei. — *340*.

361 Această scrisoare a fost prilejuită de adresa lui A.M. Gorki către Comisia generală pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor de ştiinţă, în care erau citate cazuri de reducere ilegală a spaţiului locativ pentru oamenii de ştiinţă. Pe vremea aceea A.M. Gorki era preşedinte al Comisiei din Petrograd pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor de ştiinţă. — *340*.

362 Aceste rînduri, adresate Micului C.C.P., au fost scrise de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui A.M. Gorki în legătură cu raţiile alimentare ale oamenilor de ştiinţă din Petrograd. Întrucît Comuna din Petrograd intenţiona să rechiziţioneze produsele alimentare pe care comitetele guberniale pentru aprovizionare, cu aprobarea Comisariatului poporului pentru aprovizionare, le puneau la dispoziţia Comisiei din Petrograd pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor muncii, A.M. Gorki, preşedintele acestei comisii, s-a adresat Consiliului Comisarilor Poporului cu rugămintea de a adopta următoarea hotărîre: „Toate produsele alimentare pe care comitetele guberniale pentru aprovizionare, cu aprobarea Comisariatului poporului pentru aprovizionare, le repartizează Comisiei din Petrograd pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor

www.dacoromanica.ro

de ştiinţă nu pot fi rechiziţionate de Comuna din Petrograd şi nici trecute în contul raţiei aprobate de Consiliul Comisarilor Poporului pentru oamenii muncii din Petrograd". — *342*.

363 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare a lui A.M. Gorki care făcea cunoscut că Editura de stat a înaintat următoarele comenzi: 1) lui Remezov, în Elveţia, două cărţi: *Fabre*. „Viaţa insectelor"; *Klein*. „Minunile globului pămîntesc". Cîte 20 000 de exemplare. 2) lui Brodski, la Stokholm: Biografii ale unor muzicieni şi pictori şi un abecedar decupabil. Valoarea contractului: 1 200 000 de ruble aur. — *342*.

364 Aceste rînduri, adresate lui V.M. Sverdlov, au fost scrise de V.I. Lenin în urma primirii unei telegrame cu data de 23 octombrie 1920 prin care Troţki protesta împotriva măsurii prin care Consiliul superior al transporturilor anula dispoziţia dată de el Direcţiei generale a combustibilului de a expedia zilnic cinci trenuri (marşrutizate) cu lemne pentru aprovizionarea cu combustibil a căilor ferate din zona Frontului de sud. În telegramă se spunea că Consiliul superior al transporturilor a interzis Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie „să predea lemnele altui destinatar, fie şi prin rechiziţionare" şi, mai departe, că Troţki a dat dispoziţie să se trimită imediat pentru căile ferate de sud 10 trenuri (marşrutizate) cu lemne de foc (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). V.I. Lenin considera că aceste măsuri ale lui Troţki constituie o depăşire de atribuţii şi o încălcare a ordinii legale. De aceea, pentru 25 octombrie a fost convocată o şedinţă extraordinară a Consiliului Muncii şi Apărării, pe a cărei ordine de zi figura un singur punct: „Aprovizionarea cu combustibil a căilor ferate din sud (în legătură cu telegrama lui Troţki)". În hotărîrea sa, Consiliul Muncii şi Apărării a arătat că nu se admite rechiziţionarea de combustibil fără o dispoziţie a Direcţiei generale a combustibilului sau fără o hotărîre specială a C.M.A. şi că toate dispoziţiile privind transporturile, inclusiv cele operative şi de evacuare, vor trebui să fie executate numai pe baza unei hotărîri şi aprobări a Consiliului superior al transporturilor.

Consiliul Muncii şi Apărării a însărcinat Consiliul superior al transporturilor să examineze problema şi să vadă dacă nu e nevoie de modificări sau completări la hotărîrea din 13 octombrie a Consiliului Muncii şi Apărării în vederea lărgirii drepturilor în zona frontului, în funcţie de operaţiile militare.

În aceeaşi şedinţă, Consiliul Muncii şi Apărării a elaborat măsuri concrete de aprovizionare cu combustibil a căilor ferate din sud. — *343*.

365 Această dispoziţie a fost prilejuită de înţelegerea secretă dintre guvernul burghez leton şi agenţii lui Vranghel în vederea unei acţiuni comune împotriva Rusiei Sovietice. La 26 septembrie

www.dacoromanica.ro

1920, la contele Palen, un cunoscut agent al lui Vranghel, care încercase să treacă graniţa germană, s-au găsit scrisori adresate lui Savinkov, agentul lui Vranghel la Varşovia. În aceste scrisori se făcea cunoscut că la Riga a avut loc o întrevedere secretă între un reprezentant al lui Savinkov şi reprezentanţii guvernului leton şi ai Înaltului comandament al armatei letone în cursul căreia s-a ajuns la o înţelegere în vederea unei acţiuni comune cu Vranghel, prin care se urmărea răsturnarea guvernului sovietic şi restaurarea Rusiei unice şi indivizibile, şi în schimb Vranghel promitea independenţă Poloniei şi Letoniei. În scrisorile confiscate se comunica, de asemenea, că în Letonia se procedează la recrutarea de soldaţi pentru armata lui Vranghel, că la Riga funcţionează, aproape deschis, un birou de recrutare care primeşte ajutor material de la Savinkov şi transportă soldaţi cu vapoare letone. — *344*.

366 Comisariatul poporului pentru comerţul exterior i-a comunicat lui V.I. Lenin că la 28 şi 29 septembrie a avut loc la Direcţia generală a aurului o consfătuire cu reprezentanţii din Ural şi Siberia, în cadrul căreia au fost discutate măsuri concrete privind dezvoltarea producţiei de aur şi de platină. — *345*.

367 La 27 octombrie 1920, V.I. Lenin a primit pe Ratnikov, Rîbakov, Romanov şi Glazunov, delegaţi ai conferinţei de partid din judeţul Aleksandrov (gubernia Vladimir), care l-au informat că la fabrica de armament din Troiţk se comit abuzuri şi că membrii de partid întîmpină greutăţi cînd vor să aducă anumite cazuri la cunoştinţa centrului şi să obţină o cercetare rapidă. În urma acestei convorbiri, V.I. Lenin a scris scrisoarea de faţă, adresată Comitetului gubernial de partid din Vladimir. — *346*.

368 La 30 octombrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului, pe baza unui referat întocmit de V.I. Lenin şi V.P. Miliutin, a adoptat hotărîrea „Cu privire la procedeul hidraulic de exploatare a turbei". Lucrările de exploatare a zăcămintelor de turbă prin procedee hidraulice, oriunde ar fi fost ele efectuate, erau considerate ca fiind deosebit de urgente şi de o extremă importanţă statală. Prezidiul Consiliului economic superior a primit sarcina să organizeze pe lîngă Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă o Direcţie pentru extracţia hidraulică a turbei, al cărei şef-responsabil a fost numit R.E. Klasson. Au fost aprobate măsuri concrete pentru extinderea lucrărilor de extracţie hidraulică a turbei (vezi „Istoriceskii Arhiv" nr. 1, 1956, p. 12). — *349*.

369 Acest document este un răspuns la telegrama nr. 001/ps, trimisă de M.V. Frunze lui V.I. Lenin, la 26 octombrie 1920, din gara Apostolovo; în el se spunea: „Chiar acum am dat ultimul ordin pentru ofensiva generală. Zilele de 30 şi 31 octombrie şi 1 noiembrie vor duce la rezultate decisive. Nu mă îndo-

www.dacoromanica.ro

iesc că principalele forţe ale inamicului vor fi zdrobite. El nu va reuşi să se retragă dincolo de istmuri înainte ca noi să începem ofensiva. Consider că am avea o şansă de reuşită cu totul infimă dacă am încerca să ocupăm numaidecît istmurile.

În noaptea de 25 spre 26 am avut, la Apostolovo, o consfătuire cu comandanţii şi Consiliile revoluţionare ale Armatelor a 6-a, a 2-a şi a I. Am ajuns la un acord perfect şi la o deplină înţelegere reciprocă. În special în ce priveşte Consiliul revoluţionar al Armatei I şi întreaga Armată I de cavalerie n-am nici o îndoială că-şi vor îndeplini pînă la capăt datoria. Toţi s-au despărţit în foarte bună dispoziţie. Au fost date directivele corespunzătoare cu privire la Mahno. Astăzi la orele 20 plec la Harkov. Comandantul Frontului de sud, *Frunze*" („M.V. Frunze pe fronturile războiului civil. Culegere de documente", Moscova, 1941, p. 415). — *350*.

370 Aceste rînduri, adresate Micului C.C.P., au fost scrise pe o scrisoare a soţiei lui V.V. Vorovski, care ceruse să i se dea un ajutor material pentru îngrijirea soţului ei intrat în convalescenţă.

La 2 noiembrie 1920, directorul treburilor Consiliului Comisarilor Poporului a înaintat Micului C.C.P. scrisoarea trimisă de Vorovskaia, împreună cu rezoluţia lui V. I. Lenin şi cu o scrisoare de însoţire cu următorul cuprins: „Rog Micul Consiliu să aprobe achitarea sumei de 100 000 (o sută de mii) de ruble tovarăşului Vorovski pentru plata produselor alimentare, a asistenţei medicale etc., care îi sînt atît de necesare acum, cînd a intrat în convalescenţă. Aceşti bani pot fi luaţi dintr-un fond pus la dispoziţia Direcţiei treburilor C.C.P., care e destinat ajutorării, în asemenea cazuri, a lucrătorilor cu funcţii de răspundere" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *351*.

371 Această telegramă este un răspuns la telegrama lui I.V. Stalin din 26 octombrie 1920, în care era formulată ipoteza că guvernul menşevic al Gruziei ar putea să predea Antantei Batumul. —*351*.

372 Acest document este un răspuns la următoarea adresă a lui P.I. Popov, director al Direcţiei centrale de statistică: „Prelucrarea datelor din 1920 cu privire la funcţionarii publici din oraşul Moscova poate fi efectuată în timp de patru săptămîni. Vă rog să-mi comunicaţi la ce întrebări ale dv. trebuie să răspundă această prelucrare".

În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o notă a lui V.I. Lenin care conţine următoarea dispoziţie pentru secretară: „Înregistraţi conţinutul şi data (30/X) acestei scrisori, iar originalul trimiteţi-l înapoi lui Popov". Pe această scri-

www.dacoromanica.ro

soare secretara a notat şi ea: „Trebuie făcută doar o copie şi dată lui Lenin pentru cartea în curs de apariţie".

Pe copia dactilografiată figurează următoarea însemnare: „Originalul a fost restituit lui Popov la 30/X". — *352.*

373 V.I. Lenin se referă la hotărîrea „Cu privire la procedeul hidraulic de exploatare a turbei", adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 30 octombrie 1920 (vezi adnotarea 368). — *355.*

374 Consiliul Apărării, în şedinţa sa din 1 august 1919, a adoptat hotărîrea de a-l însărcina pe E.M. Skleanski să întocmească proiectul unei telegrame de salut către Armata a 5-a, cu ocazia împlinirii unui an de la înfiinţarea ei şi să-l prezinte lui V.I. Lenin spre semnare. — *360.*

375 Armata a 5-a a fost înfiinţată la 11 august 1918, prin contopirea trupelor care au luptat, în regiunea Kazan, împotriva unităţilor contrarevoluţionare ale cehoslovacilor. — *320.*

376 Această telegramă a fost trimisă în urma hotărîrii adoptate la 13 august 1919 de Biroul Politic şi Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.U.S. — *362.*

377 Acest mesaj a fost scris în urma unei hotărîri a Consiliului Apărării, care la 10 octombrie 1919 îi trasa lui L.B. Krasin sarcina de a elabora textul unei telegrame de mulţumire din partea Consiliului Apărării către muncitorii care terminaseră înainte de termen refacerea podului de pe Belaia şi să dea apoi această telegramă spre semnare lui Lenin. În afară de această telegramă a mai fost scrisă încă una, semnată apoi de Lenin şi de Krasin, care era adresată lui Slovaţki, şeful şi comisarul politic al districtului Ufa. În telegramă se spunea: „Transmiteţi tuturor muncitorilor şi funcţionarilor din gara Ufa şi de la şantierul podului de pe Belaia felicitări pentru terminarea cu succes a acestei lucrări atît de grele şi de importante pentru Republica sovietică" („Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 1, 1940, p. 153). — *362.*

378 Pe cît se pare, această telegramă a fost întocmită de Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Documentul poartă viza lui A.D. Ţiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. — *363.*

379 Este vorba de poziţia adoptată de Comitetul revoluţionar din Siberia şi de Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 5-a la tratativele purtate, la 19 ianuarie 1920, cu delegaţia aşazisului „centru politic", care a fost înfiinţat în ziua de 12 noiembrie 1919 la Irkutsk, la Conferinţa generală a zemstvelor şi oraşelor din Siberia; el era alcătuit din reprezentanţi ai eserilor şi menşevicilor, ai administraţiei locale şi ai cooperatorilor. După ce, la 5 ianuarie, Irkutskul a trecut în mîinile muncitorilor, soldaţilor şi ţăranilor răsculaţi, „centrul politic" a declarat că el a preluat puterea în acest oraş. Dar adevărata autori-

www.dacoromanica.ro

tate la Irkutsk erau statul-major al drujinelor muncitorești-țărănești și Comitetul militar-revoluționar, care acționau sub conducerea Comitetului de partid din Irkutsk. Problema lichidării „centrului politic" n-a fost pusă chiar de la început, întrucît el se bucura de o oarecare încredere în rîndurile unei părți din populație și beneficia de sprijinul forțelor intervenționiste, destul de numeroase, care se aflau în gubernia Irkutsk și în Transbaikalia. „Centrul politic" și-a fixat drept obiectiv crearea unui stat burghez „democratic" în Siberia răsăriteană. Delegația lui la tratativele cu Comitetul revoluționar din Siberia a propus să fie oprită înaintarea Armatei a 5-a spre răsărit, iar în Siberia răsăriteană să se creeze un stat-tampon, dar Comitetul revoluționar din Siberia a insistat să fie acceptate condițiile sale: Armata Roșie să înainteze pînă la Baikal, iar statul-tampon să fie organizat în Transbaikalia. La sfîrșitul tratativelor, I.N. Smirnov a declarat: „Vom comunica la Moscova punctul nostru de vedere".

Între timp, raportul de forțe la Irkutsk s-a schimbat în mod radical, și nu în favoarea „centrului politic". La 21 ianuarie întreaga putere a trecut în mîinile comitetului revoluționar. — *365*.

380 Este vorba de eșaloane ale corpului de armată cehoslovac folosit în anii 1918—1919 de imperialiștii Antantei și de albgardiștii ruși ca forță antisovietică de șoc, care acum se retrăgeau sub loviturile Armatei Roșii. La 19 ianuarie 1920, comandamentul trupelor cehoslovace a declarat că încetează acțiunile militare și este gata să înceapă tratative în vederea încheierii unui armistițiu cu comandamentul trupelor sovietice. Parlamentarii sovietici au plecat la gara Taișet pentru a înmîna condițiile armistițiului, dar comandamentul contrarevoluționar cehoslovac s-a eschivat de la tratative. Armistițiul a fost semnat abia la 7 februarie. Comandamentul corpului de armată cehoslovac și-a luat obligația să urgenteze deplasarea trupelor sale spre răsărit; la rîndul său, comandamentul sovietic și-a luat obligația să sprijine transportul eșaloanelor corpului cehoslovac. — *365*.

381 V.I. Lenin se referă la decretul adoptat la 22 aprilie 1920 de Consiliul Comisarilor Poporului cu scopul de a stabili care este numărul populației R.S.F.S.R., efectivul ei muncitoresc și potențialul forțelor economice ale țării. Acest recensămînt urma să consemneze pentru fiecare persoană: „situația familială, sexul, vîrsta, știința de carte, situația militară, capacitatea de muncă, ocupația principală și cea secundară, deprinderile profesionale și situația socială. Scopul recensămîntului agricol era să stabilească atît pentru fiecare gospodărie individuală, cît și pentru fiecare întreprindere agricolă colectivă: a) numărul de lucrători și de consumatori pentru fiecare gospodărie; b) suprafața totală destinată însămînțărilor și cea rezervată grădinilor de zarzavat, precum și suprafețele cultivate cu

www.dacoromanica.ro

cereale, ierburi, legume, plante tehnice; c) numărul vitelor, după fel şi vîrstă, al păsărilor şi stupilor; d) inventarul agricol. La fiecare întreprindere sau stabiliment industrial se înregistrează: felul întreprinderii sau stabilimentului, denumirea principalelor produse, perioada obişnuită de funcţionare; clădirile de care dispun; numărul, felul şi capacitatea motoarelor, numărul muncitorilor şi muncitoarelor" („Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 1 mai 1920).

La 21 mai, Lenin a semnat „Decretul cu privire la luarea obligatorie în evidenţă a statisticienilor din R.S.F.S.R.". — *371*.

382 Dînd urmare indicaţiilor lui V.I. Lenin, comitetul de partid şi comitetul executiv al guberniei Saratov au luat măsuri urgente: a fost înfiinţat un comitet revoluţionar la Novouzensk; au fost detaşate 20 de persoane, dintre activiştii de partid şi de stat cu funcţii de răspundere, în frunte cu un membru al prezidiului comitetului gubernial; Ceka a primit directivele necesare şi un număr suplimentar de lucrători. Ca urmare a adoptării acestor măsuri excepţionale, aventura lui Sapojkov a fost lichidată în decurs de cîteva zile. — *381*.

383 În şedinţa din 19 august 1920 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia s-a discutat situaţia de pe Frontul polonez şi de pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel. Într-unul din punctele hotărîrii adoptate se spunea: „tov. Trotki este însărcinat să se pună de acord cu tov. Krestinski şi să trimită o serie de telegrame în care să indice directivele trasate de Biroul Politic cu privire la situaţia militară" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În aceeaşi zi au fost trimise, sub semnătura tuturor membrilor Biroului Politic, telegrame Comitetului Central al Partidului Comunist din Ucraina, Biroului din Caucaz al Comitetului Central şi Biroului din Siberia al Comitetului Central.

În conformitate cu această directivă a lui V.I. Lenin şi a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, P.C.(b) din Ucraina a trimis pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel peste două mii de comunişti; un număr tot atît de mare de membri ai săi a trimis pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel şi Comsomolul din Ucraina. În spatele frontului inamicului şi-au desfăşurat activitatea organizaţiile ilegale ale partidului, conduse de secţia din străinătate a Comitetului Central al P.C.(b) din Ucraina, care a fost înfiinţată în mai 1920.

În completarea trupelor de pe Frontul din sud, un rol important au avut comitetele celor nevoiaşi din Ucraina, care au trimis pe frontul de luptă împotriva lui Vranghel mii de voluntari şi mari cantităţi de alimente, îmbrăcăminte şi arme. — *381*.

www.dacoromanica.ro

384 Această telegramă, adresată comitetelor executive guberniale din regiunea Volgăi, a fost trimisă în urma unei hotărîri adoptate la 25 august 1920 de Consiliul Muncii şi Apărării, în care se spunea: „Se consideră necesară trimiterea unei telegrame, semnată de tov. Lenin, principalelor comitete executive ale localităţilor unde se efectuează importante lucrări de reparaţii, cu indicaţia de a lua toate măsurile menite să sprijine activitatea Direcţiei generale a transporturilor maritime şi fluviale" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *384.*

385 Asemenea apeluri, prin care cerea să se colecteze şi să se trimită alimente cu prilejul aniversării Revoluţiei din Octombrie, au fost adresate de V.I. Lenin şi comisarilor poporului pentru aprovizionare din Ucraina şi Azerbaidjan, precum şi organizaţiilor din Caucazul de nord. — *388.*

386 La 13 octombrie 1920, Consiliul Muncii şi Apărării, ascultînd comunicarea lui V.M. Sverdlov cu privire la accelerarea descărcării pe front a vagoanelor cu transporturi militare, a hotărît: „Consiliul militar-revoluţionar al republicii e însărcinat: a) Să ia măsuri energice pentru descărcarea vagoanelor de pe căile ferate din zona fronturilor. Să trimită o telegramă în acest sens semnată de tov. Lenin. b) Să ia măsuri pentru ca toate transporturile militare din zona fronturilor să fie efectuate potrivit normelor stabilite. Iar în cazul cînd, datorită situaţiei militare, se va dovedi necesar ca ele să fie mărite, această problemă va trebui să fie pusă de acord cu organele respective ale căilor ferate" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — *389.*

387 Această telegramă, adresată consiliilor militare-revoluţionare ale Fronturilor de vest, de sud-vest, de sud şi caucazian, a fost scrisă în urma hotărîrii adoptate la 13 septembrie 1920 de Consiliul Muncii şi Apărării (vezi adnotarea 386). — *390.*

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME*

A

A.M. — *vezi* Gorki, A.M.

Abramovici, A.E. (n. 1888) — membru de partid din 1908. După Revoluţia din Octombrie a servit în Armata Roşie, apoi a lucrat în cadrul Cominternului (vezi şi vol. 49, p. 588)**, — *120*.

Adoratski, V.V. (1878—1945) — membru de partid din 1904. În 1918 a lucrat în Comisariatul poporului pentru învăţămînt, iar după aceea la Universitatea din Kazan. Începînd din 1920 a fost subdirector al Direcţiei centrale a arhivelor (vezi şi vol. 44, p. 622). — *192—193, 194*.

Akselrod, L.I. (Ortodoks) (1868—1946) — autoare de lucrări de filozofie; social-democrată, menşevică. Începînd din 1918 s-a îndepărtat de activitatea politică propriu-zisă şi s-a ocupat cu munca pedagogică într-o serie de instituţii de învăţămînt superior (vezi şi vol. 4, p. 499). — *246, 314, 315*.

Aleşin, S.S. (1886—1963) — sculptor sovietic. A participat la înfăptuirea planului leninist de „propagandă prin monumente". Proiectul monumentului lui Karl Marx, prezentat de el, a fost aprobat de Micul C.C.P. la 23 februarie 1920. — *200*.

*Alexandru al II-lea (Romanov***)* (1818—1881) — împărat al Rusiei (1855—1881). — *240*.

Alferov, K.A. (n. 1883) — membru de partid din 1918, inginer de drumuri. În 1905 a intrat în rîndurile P.M.S.D.R., în 1911 a

---

* Avînd în vedere marele număr de nume menţionate în volumul de faţă, la persoanele pentru care în indicele din volumele precedente s-au prezentat informaţii amănunţite, aici, de, regulă, sînt prezentate doar date în legătură cu anii 1917—1918. Referitor la persoanele care sînt menţionate pentru prima oară, în acest volum sînt prezentate informaţii mai amănunţite. Despre unele persoane nu s-au putut afla nici un fel de date.

** Aici şi mai încolo au fost puse în paranteze trimiterile la volumele precedente ale prezentei ediţii, în ale căror indice de nume se pot găsi date mai amănunţite despre persoana respectivă.

*** În paranteză, cu litere cursive, sînt scrise adevăratele nume de familie.

www.dacoromanica.ro

devenit menşevic. În toamna anului 1918 a fost numit subcomisar al Direcţiei şoselelor, apoi a lucrat în Comitetul principal pentru construcţiile de stat (1919—1921); în 1922—1924 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic gubernial din Gomel. În anii următori a lucrat în cadrul Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti din R.S.F.S.R. şi în Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. — *162, 201, 228.*

Alliluev, P.S. (1894—1938) — membru de partid din 1917, participant la războiul civil, comisar militar al Direcţiei unităţilor de tancuri ale Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti, inginer de divizion. În 1920 a fost comandant al unor unităţi de transmisiuni. — *182.*

Alliluev, S.I. (1866—1945) — membru de partid din 1896. În anii 1912—1917 locuinţa lui a servit drept loc de întîlnire conspirativă pentru bolşevici. În iulie 1917 l-a ascuns la el, cîteva zile, pe V.I. Lenin, care era urmărit de guvernul provizoriu burghez. În anii războiului civil a desfăşurat muncă ilegală de partid în Ucraina şi în Crimeea. În 1921 a făcut parte din Comitetul revoluţionar de la Ialta, apoi a deţinut funcţii de conducere pe linie economică la Moscova, Leningrad şi în Ucraina. A scris cartea „Drumul parcurs" (1946). — *140—141.*

Allilueva, N.S. (1901—1932) — membră de partid din 1918. Începînd din 1919 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului. În perioada războiului civil s-a aflat pe Frontul de la Ţaritîn. Ulterior a lucrat în redacţia revistei „Revoliuţiia i Kultura"; apoi a urmat cursurile Academiei industriale. — *247.*

Anderson, V.M. (n. 1880) — membru de partid din 1918. În anii 1918—1923 a fost comisar şi apoi subdirector al Bibliotecii publice din Petrograd (azi Biblioteca publică de stat „M.F. Saltîkov-Şcedrin"). În 1924 a lucrat în aparatul Cominternului, iar din 1925 în diplomaţie. Începînd din 1928 a lucrat din nou în domeniul bibliotecilor. — *198.*

Andreeva, M.F. (1868—1953) — membră de partid din 1904; renumită actriţă rusă, militantă pe tărîm obştesc, soţia şi colaboratoarea lui A.M. Gorki.

După Revoluţia din Octombrie a participat activ la viaţa socială; a îndeplinit funcţia de comisar al teatrelor şi spectacolelor din Petrograd, a lucrat în sistemul comerţului exterior în Rusia şi în străinătate. A luat parte la organizarea cinematografiei sovietice (vezi şi vol. 48, p. 439). — *53, 202, 299.*

Arjanov, M.M. (1873—1941) — feroviar, inginer; nemembru de partid. Începînd din 1918 a deţinut posturi de răspundere în sistemul Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. A participat activ la războiul civil, a fost şef al Direcţiei centrale a comunicaţiilor militare a Consiliului militar-revoluţionar al republicii. A fost membru al Consiliului superior al transporturilor. Începînd din 1922 a deţinut funcţia de şef al aprovizionării Armatei

www.dacoromanica.ro

Roşii muncitoreşti-ţărăneşti, iar din 1924 pe aceea de inspector al unităţilor militare de la căile ferate. La sfîrşitul anului 1924 a ocupat din nou funcţii de răspundere în Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. Printr-o hotărîre a C.E.C. al U.R.S.S. i s-a atribuit titlul de Erou al Muncii Socialiste. — *143*, *336*.

Armand, *A.A.* (1903—1944) — fiul Inessei F. Armand, inginer mecanic, a lucrat la fabrica de automobile din oraşul Gorki, iar din 1935 la Moscova. În timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei (1941—1945) a plecat pe front ca voluntar. În 1944, cînd era pe front, a devenit membru de partid. — *284*, *286*, *290*.

Armand, *I.F.* (1875—1920) — membră de partid din 1904. După Revoluţia din Octombrie a fost membră a Comitetului guberniał de partid şi a Comitetului executiv gubernial Moscova şi a deţinut funcţia de preşedinte al Consiliului economic gubernial Moscova. Începînd din 1918 a fost şefă a Secţiei femei de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 48, p. 439—440). — *284*, *286*, *290*.

Avanesov, *V.A.* (1884—1930) — membru de partid din 1903. În anii 1917—1919 a fost secretar şi membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia; în 1919 şi la începutul lui 1920 a făcut parte din colegiul Controlului de stat (vezi şi vol. 37, p. 673). — *59—60*, *307*.

Avilov, *N.P.* (Glebov, N.) (1887—1942) — membru de partid din 1904. În mai 1918 a fost comisar al flotei din Marea Neagră, iar după aceea, membru al prezidiului şi secretar al Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, comisar al poporului pentru problemele muncii al Ucrainei; începînd din 1922 a lucrat pe linie de partid la Petrograd (vezi şi vol. 35, p. 529—530). — *21*.

Avksentievski, *K.A.* (1890—1941) — membru de partid din 1917. A luat parte la Revoluţia din Octombrie şi la războiul civil. În 1918 a fost comisar militar al guberniei Vologda, iar apoi al circumscripţiei Iaroslavl. În 1919 a comandat Armata a 4-a din grupul de sud al Frontului de est şi a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar. În 1920 s-a aflat în fruntea Armatei a 6-a a Frontului de sud, a deţinut funcţia de ajutor de comandant al Frontului de sud, a fost ajutor de comandant al trupelor de pe Frontul Turkestanului. În 1921 a fost adjunct al comandantului forţelor armate din Ucraina. — *158*, *380* — *381*.

Avrov, *D.N.* (1890—1922) — membru de partid din 1918, participant activ la războiul civil. În 1919 a deţinut funcţia de comandant al zonei fortificate a Petrogradului, iar apoi pe aceea de şef al apărării interioare a acestui oraş. În anii 1920—1921 a fost comandant al trupelor din circumscripţia militară Petrograd. A participat la lichidarea rebeliunii antisovietice de la Kronstadt din 1921. — *81* — *82*.

Azancevskaia, *A.V.* (n. 1885) — de profesiune pianistă. — *303*.

Azancevskaia, *E.N.* (n. 1850)—literată. — *303*.

www.dacoromanica.ro

B

Babkin, I.P. (1885—1940) — membru de partid din 1902. În 1917 a participat activ la instaurarea Puterii sovietice în regiunea Donului; a fost membru al comitetului revoluționar și a făcut parte din Sovietul de deputați din Rostov-Nahicevan. Începînd din 1920 a deținut diferite funcții pe linie de stat și în economie, a fost membru al comisiei Consiliului Muncii și Apărării pentru transportul țițeiului din Astrahan, lucrător al Uniunii cooperativelor de consum, membru al prezidiului C.E.S. al R.S.F.S.R., președinte al Consiliului Comisarilor Poporului din Karelia, vicepreședinte al Societății pentru exportul lemnului. — *176, 376.*

Badaev, A.E. (1883—1951) — membru de partid din 1904; a activat la Petersburg. După Revoluția din Octombrie a fost președinte al Comisiei pentru aprovizionare din Petrograd, comisar pentru aprovizionare al Petrogradului și al Regiunii de nord și a deținut diferite alte funcții de răspundere pe linie de partid și de stat și în domeniul economic (vezi și vol. 31, p. 595). — *66, 180—181, 216, 242, 244.*

Baldwin, James Mark (n. 1861) — psiholog și filozof american, redactor al unor reviste științifice. Sub îngrijirea lui a fost editat marele dicționar enciclopedic de filozofie și psihologie „Dictionary of Philosophy and Psychology". — *297.*

Baran, M.L. (1880—1937) — membră de partid din 1917. A luat parte la înființarea Partidului Comunist din Galiția răsăriteană. A participat la războiul civil. A deținut funcția de vicepreședinte al Comitetului revoluționar din Galiția. A fost membră a Biroului Politic al C.C. al P.C. din Galiția (1920). A participat la conferința de pace polono-sovietică (1922). După terminarea războiului civil a deținut funcții de răspundere pe linie de partid și de stat. — *276—277.*

Basin. — *213.*

Bauer, Otto (1882—1938) — unul dintre liderii aripii de dreapta a social-democrației austriece și a Internaționalei a II-a (vezi și vol. 45, p. 654). — *249.*

Belenki, A.I. (1883—1941) — membru de partid din 1902. După Revoluția din Octombrie a lucrat în organele Cekăi; din 1919 pînă în 1924 a fost șeful serviciului de pază personală a lui V.I. Lenin (vezi și vol. 41, p. 562). — *97, 228, 229, 231, 234, 330.*

Beloborodov, A.G. (1891—1938) — membru de partid din 1907. După revoluția din februarie 1917 a fost membru al Comitetului regional de partid din Ural. În 1919 a fost împuternicit al Consiliului Muncii și Apărării pe Frontul de sud și membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 9-a. În 1920 a fost vicepreședinte al Consiliului revoluționar al Armatei muncii din Caucaz. La Congresul al VIII-lea al partidului a fost ales în Comitetul Central al P.C.(b) din Rusia. — *277, 296, 306.*

www.dacoromanica.ro

Beneş, Frantisek (n. 1882) — de profesiune zeţar. Din august 1916 s-a aflat în Rusia. În mai 1917 a devenit membru al P.M.S.D.R.(b), iar mai tîrziu, membru al secţiei cehoslovace de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia. A făcut parte din Comitetul Central al acestei secţii. Începînd din 1918 a fost funcţionar al secţiei cehoslovace a Comisariatului poporului pentru naţionalităţi. În februarie 1920 a plecat în Cehoslovacia, unde a aderat la aripa de dreapta a partidului social-democrat; a lucrat la ziarul „Duch Času", care apărea la Morawska-Ostrava şi care reflecta concepţiile social-democraţilor de dreapta. — *314*.

Berkalov, E.A. (1878—1952) — profesor, doctor în ştiinţe tehnice, membru activ al Academiei de artilerie, general-locotenent de geniu. S-a încadrat în Armata Roşie încă de la începutul organizării ei; a participat activ la perfecţionarea artileriei. — *2*.

Blakitnîi (Ellanski), V.M. (1894—1925) — scriitor sovietic şi om de stat ucrainean. A fost unul dintre liderii partidului socialiştilor-revoluţionari ucraineni de stînga (borotbişti) şi redactor al ziarului „Borotba", organul central al acestui partid. La începutul anului 1920 a intrat în Partidul Comunist (bolşevic) din Ucraina. A făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 12-a. A fost membru al C.C. al P.C.(b) din Ucraina, al C.E.C. din Rusia, în toate legislaturile, şi al C.E.C. al U.R.S.S. — *177*.

Bliznicenko, A.E. (1888—1957) — membru de partid din 1912. După revoluţia din februarie 1917 a fost comisar al căii ferate Doneţ-Nord, membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ţăranilor din Harkov. A participat la Revoluţia din Octombrie şi la războiul civil. Începînd din 1918 a fost comisar al districtului de sud al căilor de comunicaţie, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie al Ucrainei. A elaborat proiectul de construcţie a unor mari tunuri blindate. Din 1921 pînă în 1924 a fost reprezentant al misiunii feroviare sovietice în Germania, iar apoi în Canada. Din 1924 pînă în 1928 a studiat la Universitatea din Columbia (S.U.A.). Cu începere din 1928 a lucrat în domeniul economic. La Congresul al XVI-lea al P.C.(b) al Uniunii Sovietice a fost ales în Comisia Centrală de Control. — *188*.

Bobrovskaia (Telikson), T.S. (1876—1960) — membră de partid din 1898. În 1919 a condus secţia militară de pe lîngă Comitetul din Moscova al P.C.(b) din Rusia; începînd din mai 1920 a deţinut funcţii de răspundere la Comitetul Central al partidului (vezi şi vol. 46, p. 542). — *35*.

Bogdanov, A. (Malinovski, A.A.) (1873—1928) — social-democrat, filozof. În domeniul filozofiei a încercat să creeze un sistem propriu — „empiriomonismul", pe care V.I. Lenin l-a criticat cu vehemenţă în lucrarea sa „Materialism şi empiriocriticism". După Revoluţia din Octombrie a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii Proletcultului (vezi şi vol. 15, p. 531). — *319*.

www.dacoromanica.ro

Bogdatian, M.S. — în 1919 a fost membru al Consiliului apărării muncitoreşti-ţărăneşti al Ucrainei şi preşedinte al Comisiei centrale de repartiţie şi evidenţă a armatei (vezi şi vol. 42, p. 534). — *28.*

Bokii, G.I. (1879—1940) — membru de partid din 1900. În octombrie 1917 a făcut parte din Comitetul de partid din Petrograd; după Revoluţia din Octombrie a fost secretar al acestui comitet. În anii 1919—1920 a fost membru al Comisiei pentru treburile Turkestanului şi şef al secţiei speciale a Frontului din Turkestan. Din 1921 a fost membru al Cekăi din Rusia şi, apoi, al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile interne. A fost ales membru supleant şi membru al C.E.C. din R.S.F.S.R. şi U.R.S.S. — *122.*

Bonci-Bruevici, M.A. (1888—1940) — inginer sovietic, specialist de seamă în domeniul radiotehnicii. În anii 1916—1919 s-a ocupat cu studiul lămpilor electronice. Începînd din 1918 a condus laboratorul de radio din Nijni Novgorod (vezi şi vol. 45, p. 655). — *142.*

Bonci-Bruevici, M.D. (1870—1956) — unul dintre primii mari specialişti militari din vechea armată care au trecut de partea Puterii sovietice. A fost şef al statului-major al comandantului suprem, conducător militar al Consiliului militar superior, şef al statului-major de campanie al Consiliului militar-revoluţionar al republicii (vezi şi vol. 45, p. 655). — *177.*

Bonci-Bruevici, V.D (1873—1955) — membru de partid din 1895. În anii 1917—1920 a fost director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului (vezi şi vol. 7, p. 535—536, şi vol. 45, p. 655—656). — *325, 328.*

Botin, S.I — inginer electrician, s-a ocupat cu problema provocării de explozii la distanţă cu ajutorul undelor electromagnetice. Experienţele efectuate n-au dat rezultate. — *228-230, 293, 323, 329, 352.*

Bricikina, S.B. (n. 1883) — membră de partid din 1903. În timpul Revoluţiei din Octombrie 1917 a fost secretară a Comitetului militar-revoluţionar din Moscova. Cu începere din mai 1919 a lucrat ca şefă de birou, apoi ca secretară la Consiliul Comisarilor Poporului, ca secretară pentru procesele-verbale aleşedinţelor Biroului Politic al Comitetului Central şi ale plenarelor Comitetului Central. Din 1921 pînă în 1935 a lucrat în cadrul Cominternului, apoi a fost subşefă a secretariatului C.E.C. din Rusia. Din 1948 pînă în 1949 a deţinut funcţia de colaborator ştiinţific al Institutului Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *117, 134.*

Briuhanov, N.P. (1878—1942) — membru de partid din 1902. După Revoluţia din Octombrie a deţinut funcţia de adjunct al

www.dacoromanica.ro

comisarului poporului, iar din 1921 pe aceea de comisar al poporului pentru aprovizionare (vezi şi vol. 38, p. 497). — *88—89, 146—147, 269, 273, 317, 321—322, 341—342.*

Brodski — unul dintre lucrătorii secţiei din Petrograd a editurii „Literatura universală". În anul 1920 se afla la Stockholm ca reprezentant al Editurii de stat. — *342.*

Broido, G.I. (1885—1956) — membru de partid din 1918; pînă atunci — menşevic. În 1919 a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Armatei 1 a Frontului de est, apoi a condus secţia relaţii externe a Comisiei pentru treburile Turkestanului. În 1920 a fost trimis de această comisie în Hiva, cu împuterniciri speciale. În anii 1921—1923 a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele naţionalităţilor. A participat la organizarea Universităţii comuniste a oamenilor muncii din Orient, al cărei rector a fost pînă în 1926. În 1933 a fost ales prim-secretar al C.C. al P.C.(b) din Tadjikistan. În anii 1934—1941 a fost adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R., director al Editurii partidului şi a deţinut şi alte posturi de răspundere. A fost membru al C.E.C. al U.R.S.S. — *185.*

Bronski, M.G. (1882—1941) — membru al S.D.R.P. şi L. din 1902, apoi membru al partidului bolşevic. După Revoluţia din Octombrie a deţinut postul de adjunct al comisarului poporului pentru comerţ şi industrie. Începînd din 1920 a fost reprezentant plenipotenţiar şi comercial în Austria (vezi şi vol. 41, p. 563).—*120.*

Brunovski. — *169.*

Brusilov, A.A. (1853—1926) — general în vechea armată rusă. În 1919 a trecut în serviciul Armatei Roşii. În 1920 a fost numit preşedinte al Consiliului special de pe lîngă comandantul suprem al forţelor armate ale republicii. După aceea a îndeplinit funcţia de inspector al cavaleriei (vezi şi vol. 43, p. 496). — *302.*

Budassi, A.V. (m. 1941) — inginer-şef la căile de comunicaţie; în ianuarie 1920 a fost numit inginer-şef al şantierului de construcţie a căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba şi de lărgire a ecartamentului liniei Krasnîi Kut — Aleksandrov-Gai. În ultimii ani ai vieţii sale a făcut parte din conducerea hidrocentralei de pe Volga. — *153, 158, 201.*

Budionnîi, S.M. (n. 1883) — membru de partid din 1919. În anii 1919—1921 a comandat o divizie de cavalerie, un corp de cavalerie, apoi Armata 1 de cavalerie, care a avut un rol important în zdrobirea trupelor albgardiste ale lui Denikin, ale panilor polonezi şi ale lui Vranghel (vezi şi vol. 43, p. 496). — *56, 147, 271, 282, 319.*

Buharin, N.I. (1888—1938) — membru de partid din 1906. După Revoluţia din Octombrie a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al Comitetului Central,

www.dacoromanica.ro

membru al Comitetului Executiv al Cominternului (vezi şi vol. 41, p. 564). — *48, 222, 246, 274, 297, 319, 326.*

Bullitt, William Christian (n. 1891) — ziarist şi diplomat reacţionar american, unul dintre promotorii activi ai politicii antisovietice. În 1919 a fost trimis de Wilson şi Lloyd George în Rusia Sovietică cu o misiune specială (vezi şi vol. 39, p. 560—561). — *234.*

Bumajnîi, E.O. (n. 1894) — membru de partid din 1917. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele muncii (vezi şi vol. 42, p. 536). — *143.*

C

Churchill, Winston (1874—1965) — om politic englez; conservator. În anii 1918—1921, ca ministru de război, a fost unul dintre inspiratorii intervenţiei armate împotriva Rusiei Sovietice (vezi şi vol. 41, p. 566). — *291.*

Cicerin, G.V. (1872—1936) — membru al P.M.S.D.R. din 1905; în 1918 a intrat în P.C.(b) din Rusia. Din 1918 pînă în 1930 a fost comisar al poporului pentru afacerile externe (vezi şi vol. 37, p. 676—677). — *27, 29, 43, 73, 86, 115, 119—120, 167, 189, 205, 206—207, 209, 221, 222, 234, 241—242, 257, 264—265, 278, 283, 291, 292, 305, 312, 344, 391.*

Ciubar, V.I. (1891—1941) — membru de partid din 1907. Din 1918 pînă în 1923 a fost preşedinte al consiliului de conducere al uzinelor de construcţii de maşini „Gomza", şef al Direcţiei generale a metalurgiei din Consiliul economic superior şi director general al industriei carbonifere din Donbass (vezi şi vol. 43, p. 497—498). — *306—307.*

Ciuţkaev, S.E. (1876—1946) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1896; membru de partid din 1903. După Revoluţia din Octombrie a deţinut diferite funcţii în aparatul de partid şi de stat; din 1918 pînă în 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe, apoi adjunct al comisarului poporului pentru finanţe, membru al prezidiului Comisiei Centrale de Control, adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească a U.R.S.S. (1923—1927). Membru al C.E.C. al U.R.S.S. şi preşedinte al Comitetului executiv regional din Extremul Orient (1927—1929); preşedinte al comisiei bugetare a C.E.C. al U.R.S.S. (1929). Din 1927 — membru supleant al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *168, 327.*

Curzon, George Nathaniel (1859—1925) — om politic şi diplomat englez; conservator. Ca ministru de externe a fost unul dintre principalii organizatori ai intervenţiei armate străine împotriva Rusiei Sovietice. În iulie 1920, în timpul războiului polono-sovie-

www.dacoromanica.ro

tic, a adresat guvernului sovietic o notă prin care cerea oprirea ofensivei Armatei Roşii pe o linie stabilită de Consiliul suprem al Antantei în decembrie 1919 ca graniţă de răsărit a Poloniei şi care a rămas cunoscută sub numele de „linia Curzon" (vezi şi vol. 41, p. 567). — *234, 258—259, 260, 264, 283.*

D

Dal, V.I. (1801—1872) — savant dialectolog, etnograf, lexicograf, scriitor; din 1838 membru corespondent al Academiei de ştiinţe din Petersburg, iar din 1863 membru de onoare. A întocmit „Dicţionarul explicativ al limbii velicoruse vii". — *121, 132—133, 210.*

Dan (Gurvici) F.I. (1871—1947) — unul dintre liderii menşevicilor; de profesiune medic. După revoluţia din februarie 1917 a fost membru al Comitetului executiv al Sovietului din Petrograd şi al Prezidiului C.E.C. în prima legislatură; a sprijinit guvernul provizoriu burghez. După Revoluţia din Octombrie a luat poziţie împotriva Puterii sovietice. În 1920 a fost ales deputat în Sovietul din Moscova. La începutul anului 1922 a fost expulzat din ţară ca duşman al Statului sovietic (vezi şi vol. 22, p. 570). — *164.*

Danişevski, K.H. (1884—1941) — membru de partid din 1900. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii şi al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de est, preşedinte al Tribunalului militar-revoluţionar al republicii. În 1920 a fost preşedinte al delegaţiei sovietice la conferinţa de pace de la Minsk, unde s-au purtat tratative pentru încetarea războiului şi instaurarea unor relaţii prieteneşti între R.S.F.S.R., R.S.S.U şi Polonia. La Congresul al VIII-lea al P.C.(b) a fost ales membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 20, p. 543—544, precum şi vol. 44, p. 628). — *278, 283, 285.*

Daszynski, Ignatz (1866—1936) — om politic polonez. În anii 1892—1919 s-a aflat în conducerea Partidului social-democrat din Galiţia, iar după aceea a fost unul din liderii P.P.S. unificat (de dreapta). În 1920 a făcut parte din guvernul burghezo-moşieresc polonez, ca vicepreşedinte al Consiliului de Miniştri. A sprijinit lovitura de stat şi regimul fascist al lui Pilsudski în Polonia. — *283.*

De Leon, Daniel (1852—1914) — militant al mişcării muncitoreşti din S.U.A. în ultimul deceniu al secolului trecut; lider şi ideolog al Partidului muncitoresc socialist, publicist (vezi şi vol. 41, p. 568). — *297.*

Denikin, A.I. (1872—1947) — general al armatei ţariste; în perioada intervenţiei militare străine şi a războiului civil (1918—1920) a deţinut funcţia de comandant-şef al forţelor armate albgardiste din sudul Rusiei. După ce acestea au fost zdrobite de trupele sovietice (martie 1920), a emigrat. — *22, 33, 51, 65, 72, 105, 151, 171.*

www.dacoromanica.ro

Dmitri Ilici — vezi Ulianov, D.I.

Dzerjinski, F.E. (1877—1926) — membru de partid din 1895. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Comisiei extraordinare din Rusia pentru lupta împotriva speculei, sabotajului şi contrarevoluţiei (Ceka). A fost membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 35, p. 534). — *47, 67, 92—93, 134, 141—142, 172, 185, 197, 202, 270, 275, 288, 290, 296, 338, 346.*

E

Eisler, Rudolf (1873—1926) — filozof german, discipol al lui Kant şi Wundt. Este cunoscut mai ales prin dicţionarele sale „Wörterbuch der philosophischen Begriffe und Ausdrücke", „Handwörterbuch der Philosophie", „Philosophenlexikon". — *297.*

Eismont, N.B. (n. 1891) — membru de partid din 1917. A participat la războiul civil. Din 1920 a lucrat în domeniul economic: a fost membru al prezidiului C.E.S., vicepreşedinte al C.E.S. al R.S.F.S.R. În 1926 a fost numit comisar al poporului pentru comerţ al R.S.F.S.R., iar în 1930 — comisar al poporului pentru aprovizionare al U.R.S.S. — *356.*

Eliava, Ş. Z. (1883—1937) — membru de partid din 1904. În aprilie 1918 a fost numit preşedinte al Comitetului executiv unificat al guberniei Vologda; din noiembrie 1918 a lucrat la Moscova ca membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţ şi industrie. În 1919 a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de est şi din acela al Frontului din Turkestan; a fost preşedinte al Comisiei speciale pentru treburile Turkestanului (vezi şi vol. 50, p. 534). — *97, 104—105, 185, 219.*

Emelianov, A.N. (n. 1899) — membru de partid din 1917; a servit în Armata Roşie. După demobilizare, din 1925 a lucrat ca strungar. A luat parte la Marele Război pentru Apărarea Patriei (1941—1945). — *329.*

Emelianov, N.A. (1871—1958) — muncitor, membru de partid din 1904. A participat activ la revoluţia din 1905—1907 şi la revoluţia din februarie 1917. În iulie-august 1917, potrivit indicaţiilor date de partid, l-a ascuns, la Razliv, pe V.I. Lenin, care era urmărit de agenţii guvernului provizoriu. După Revoluţia din Octombrie a deţinut funcţii de răspundere. În 1918 a fost comisar militar, iar în 1919 preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului din Sestroreţk. — *329.*

Emşanov, A.I. (1891—1941) — membru de partid din 1917; lucrător la căile ferate. În anii 1917—1920 a fost preşedinte al comitetului sindical de linie din direcţia căii ferate Perm, apoi şef al acestei direcţii. În 1920—1921, a fost comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, iar în 1921—1922 adjunct de comisar.

www.dacoromanica.ro

După aceea a lucrat în Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. — *70.*

Enukidze, A.S. (1877—1937) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la secţia militară a C.E.C. din Rusia; din 1918 a fost secretar al C.E.C. din Rusia (vezi şi vol. 43, p. 499). — *90, 92, 95.*

Ermakov, V.S. (n. 1888) — din 1905 pînă în 1910 a făcut parte din P.M.S.D.R.; membru de partid din 1917. Pînă în 1917 a fost mecanic de locomotivă; a participat activ la lupta pentru instaurarea Puterii sovietice şi la războiul civil. A fost comisar al Frontului de sud (1919) şi al Frontului de vest (1920), împuternicit al Comitetului special al Consiliului Apărării pentru supravegherea stării de război la căile ferate, împuternicit pentru lupta cu bandiţii în sud (1922). Din 1929 pînă în 1935 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior şi al Comisariatului poporului pentru comerţ. Începînd din 1937 a lucrat în aparatul de stat. — *135.*

Eroşenkov, D.N. — *207.*

Eveţki. — *32.*

F

Fainberg, I.I. (1886—1957) — membru de partid din 1918. A fost unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Marea Britanie. În 1918 a venit în Rusia Sovietică, unde a făcut propagandă în rîndurile trupelor intervenţioniste şi printre prizonieri. A participat la convocarea şi la lucrările Congresului I al Internaţionalei Comuniste. A activat în cadrul Cominternului pînă în 1935, iar după aceea, pînă în 1953, a lucrat ca redactor şi traducător la Editura pentru literatură în limbi străine. — *20C—207.*

Fotieva, L.A. (n. 1881) — membră de partid din 1904. Începînd din 1918 a lucrat ca secretară a Consiliului Comisarilor Poporului şi a Consiliului Muncii şi Apărării şi în acelaşi timp ca secretară a lui V.I. Lenin (vezi şi vol. 44, p. 630). — *19, 52, 81, 218, 249, 251, 300.*

Fraina, Louis (1892 —1953) — ziarist american, comunist. A fost delegat la Congresul al II-lea al Cominternului (1920). În 1922 s-a îndepărtat de mişcarea comunistă. — *2E5, 297.*

Franck, Adolf (1809—1893) — filozof idealist francez, unul dintre autorii dicţionarului filozofic. — *297.*

Frankfurt, S.M. (n. 1888) — a intrat în partid în 1904. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la comisia pentru aplicarea clauzelor tratatului de la Brest. A deţinut apoi funcţia de vicepreşedinte al colegiului Direcţiei generale a cărbunelui de pe lîngă Consiliul economic al R.S.F.S.R. (1919) şi pe aceea de membru al Biroului din Siberia al Consiliului economic superior (1920). Din 1921 pînă

www.dacoromanica.ro

în 1925 a ocupat diferite posturi de conducere în Comisariatul poporului pentru afacerile externe, iar din 1926 în domeniul economic. — *345*.

Frumkin, M.I. (1878—1939) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare, a fost adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare (pînă în martie 1922). În 1920 a fost numit vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia, apoi împuternicit al Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Mai tîrziu a fost adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe şi a deţinut şi alte funcţii de răspundere (vezi şi vol. 50, p. 535). — *71*.

Frunze, M.V. (1885—1925) — membru de partid din 1904. În anii războiului civil a fost comandant de armată, comandant al grupului de sud al Frontului de est, comandant al fronturilor de vest, din Turkestan şi de sud (vezi şi vol. 50, p. 535—536). *1—2, 20, 53, 58, 64, 85, 96, 132, 156, 219, 302, 335, 350*.

G

Ganeţki (Fürstenberg), I.S. (1879—1937) — membru de partid din 1896; militant al mişcării revoluţionare poloneze şi ruse. A făcut parte din conducerea centrală a Social-democraţiei din Regatul Poloniei şi din Lituania; la Congresul al V-lea al P.M.S.D.R. a fost ales membru al Comitetului Central. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru finanţe; a lucrat în Centrala cooperativelor de consum; în 1920 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, apoi comisar şi guvernator al Băncii de stat (vezi şi vol. 22, p. 573). — *13, 212, 241*.

Gheller (Chiarini), A.M. (1891—1935) — s-a născut în Rusia; în 1916 a emigrat în Italia, unde a participat la mişcarea socialistă. În 1920 a venit în Rusia Sovietică. Începînd din 1920 a activat pe linia Cominternului. — *185, 237, 326*.

Ghil, S.K. (n. 1888) — membru de partid din 1930. Din 1917 pînă în 1924 a fost şoferul lui V.I. Lenin. — *198*.

Ghillerson, S.I. (n. 1869) — membru de partid din 1917 pînă în 1924. În anii 1920—1921 a fost şeful misiunii Crucii Roşii sovietice la Praga, care se ocupa cu repatrierea foştilor prizonieri de război originari din Rusia aflaţi în Cehoslovacia. — *313*.

Ghittis, V.M. (1881—1938) — colonel în vechea armată rusă; începînd din 1918 a servit în Armata Roşie. Din septembrie pînă în noiembrie 1918 a fost comandant al Armatei a 6-a de pe Frontul de nord, apoi al Armatei a 8-a şi al armatelor de pe Frontul de sud. Din iulie 1919 pînă în aprilie 1920 a fost comandant al Frontului

www.dacoromanica.ro

de vest, iar din mai 1920 pînă în iulie 1921 — al Frontului caucazian. Ulterior a deținut diferite posturi de comandă în Armata Roșie; în 1925 a intrat în partid. — *12, 71—72.*

Glazunov, N.I. (n. 1882) — membru de partid din 1904 pînă în 1935. În anii 1919—1920 a fost comisar la gara Struhino de pe linia de cale ferată din Nord. — *346.*

Gleasser, M.I. (1890—1951) — membră de partid din 1917. Din 1918 pînă în 1924 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului, apoi la Institutul Lenin, iar mai tîrziu la Institutul Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. — *219.*

Glebov — vezi Avilov, N.P.

Goihbarg, A.G. (1883—1962) — unul dintre conducătorii Comisariatului poporului pentru justiție. Membru de partid din 1919 pînă în 1924. Din 1904 pînă în 1917 a fost menșevic, redactor la „Novaia Jizn". Din primele zile ale Revoluției din Octombrie a trecut de partea Puterii sovietice. În 1918 a lucrat în Comisariatul poporului pentru justiție. Participant la războiul civil, a luptat pe Frontul de est (1919), a făcut parte din Comitetul revoluționar din Siberia (1920), a fost acuzator în procesul miniștrilor kolceakiști de la Omsk. Din 1921 pînă în 1923 a fost președinte al Micului C.C.P. În anii care au urmat a deținut funcția de jurisconsult în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior. — *235.*

Goldberg, B.I. (1884—1946) — membru de partid din 1902. După revoluția din februarie 1917 a fost președinte al Sovietului garnizoanei din Tomsk. Din 1917 pînă în 1925 a servit în Armata Roșie. Din 1919 pînă în 1921 a fost comandant al Armatei de rezervă a republicii și al districtului militar al regiunii Volgăi, apoi vicepreședinte al Comitetului general pentru construcții de stat de pe lîngă Consiliul economic superior din Rusia (1921—1922), subșef al Direcției generale a aviației militare a republicii (1922—1923), împuternicit al Consiliului militar-revoluționar al republicii pe lîngă Comisariatul poporului pentru comerțul exterior (1923—1924). Începînd din anul 1925 a deținut funcții de răspundere în domeniul economic. — *66, 85, 144, 181—182.*

Goldin — în 1920 a fost comisar gubernial pentru aprovizionare la Tambov. — *147.*

Goltman, A.Z. (1894—1933) — membru de partid din 1917. După Revoluția din Octombrie a deținut funcții de conducere pe linie sindicală și economică. Din 1917 pînă în 1920 a făcut parte din Comitetul Central al sindicatului muncitorilor metalurgiști. În anii 1920—1921 a fost membru al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia. În timpul discuției cu privire la sindicate s-a manifestat ca adept al platformei lui Trotki. Începînd din 1922 a deținut funcții de răspundere în Consiliul economic superior, în C.C.C.—I.M.T. și în Direcția generală a aviației civile. — *356.*

www.dacoromanica.ro

Golub, A.N. (n. 1885) — membru de partid din 1905. În 1912 a emigrat; în 1917 s-a înapoiat în Rusia.

După Revoluţia din Octombrie a lucrat în Comisariatul poporului pentru problemele muncii, apoi în Comisariatul poporului pentru afacerile interne. În 1919 a făcut parte din misiunea specială trimisă în Hiva pentru tratativele de pace; a fost membru al colegiului Comisariatului pentru afacerile externe al Republicii turkestane. Din 1920 pînă în 1930 a deţinut posturi de răspundere în diplomaţie. Ulterior a activat pe linie de partid. — *185.*

Gomperz Theodor (1832—1912) — filozof pozitivist burghez german, specialist în istoria filozofiei antice. Principala sa lucrare în acest domeniu este „Griechische Denker". — *298.*

Gopner, D.I. (1884—1925) — membru de partid din 1921; în P.M.S.D.R. a intrat în anul 1900. În 1913 a emigrat; în 1917 s-a întors în ţară. În zilele lui Octombrie a luat parte la lupta pentru instaurarea Puterii sovietice la Ekaterinoslav. Începînd din 1920 a deţinut posturi de răspundere în Republica turkmenă: a fost membru al Biroului pentru treburile Turkestanului, lucrător al Comisariatului poporului pentru afacerile interne, adjunct al comisarului poporului pentru justiţie. — *185.*

Gorki Maxim (Peşkov, A.M.) (1868—1936). — *4, 8, 15, 22—27, 47—50, 54, 133, 147, 180, 211, 238, 340, 353.*

Graftio, G.O. (1869—1949) — inginer şi om de ştiinţă sovietic, specialist în domeniul energeticii, unul dintre pionierii construcţiei de lucrări hidroenergetice în Uniunea Sovietică, academician. În anii 1918—1920 a deţinut funcţia de locţiitor de inginer-şef, iar apoi pe aceea de inginer-şef al şantierului hidrocentralei de la Volhov. A participat la lucrările Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO). Ulterior a condus construcţia unei serii de mari hidrocentrale electrice. — *282.*

Grinberg. — *253.*

Groman, V.G. (n. 1874) — social-democrat, menşevic; în anii reacţiunii a aderat la lichidatori. Din primele zile ale revoluţiei din februarie 1917 a condus serviciul de aprovizionare a Petrogradului. În 1918 a fost preşedinte al comisiei pentru aprovizionare din Nord. În 1919 a fost împuternicit special al Consiliului Apărării pentru evacuarea Petrogradului. În 1920 a deţinut funcţia de preşedinte al comisiei pentru evaluarea pierderilor pricinuite economiei Rusiei de războiul imperialist şi de războiul civil; ulterior a lucrat în domeniul planificării economiei (vezi şi vol. 14, p. 535). — *81-82.*

Gruzenberg (Borodin), M.M. (1884—1951) — membru de partid din 1903.

Din 1918 pînă în 1922 a lucrat în Comisariatul poporului pentru afacerile externe al R.S.F.S.R. şi în aparatul Cominternului (vezi şi vol. 37, p. 675). — *255, 264.*

www.dacoromanica.ro

Gubkin, I.M. (1871—1939) — membru de partid din 1921. Începînd din 1918 a ocupat posturi de conducere în instituţiile centrale care aveau în competenţa lor industria petrolului şi explorările geologice din Rusia Sovietică. În anii 1919—1920 a deţinut funcţia de preşedinte al Comitetului general pentru exploatarea şisturilor, iar apoi pe aceea de şef al Direcţiei exploatării şisturilor; a fost preşedinte al Comisiei speciale pentru studierea Anomaliei magnetice de la Kursk, care a fost instituită potrivit indicaţiei date de V.I. Lenin. — *185.*

Guilbeaux, Henri (1885—1938) — socialist francez, ziarist (vezi şi vol. 30, p. 502; vol. 41, p. 574). — *393.*

Gukovski, I.E. (1871—1921) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie a fost adjunct, iar apoi comisar al poporului pentru finanţe; în 1919 a făcut parte din colegiul Controlului de stat. Începînd din 1920 a lucrat în domeniul diplomaţiei. — *212, 264, 327.*

Gusev, S.I. (Drabkin, I.D.) (1874—1933) — membru de partid din 1896. În anii 1918—1920 a deţinut funcţii politice în Armata Roşie. A fost membru al consiliilor revoluţionare ale armatelor a 5-a şi a 2-a, ale fronturilor de est, de sud-est şi de sud (vezi şi vol. 7, p. 545; vol. 40, p. 543). — *12, 59—51, 391, 302, 335.*

H

Halatov, A.B. (1896—1938) — membru de partid din 1917. În anii 1918—1923 a fost membru al secţiei aprovizionare a Sovietului din Moscova, comisar al Comitetului regional pentru aprovizionare Moscova, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R., preşedinte al comisiei C.C.P. pentru aprovizionarea muncitorilor (vezi şi vol. 41, p. 574—575). — *104.*

Halepski, A. I. (1893—1938) — membru de partid din 1918. A participat activ la războiul civil. A deţinut funcţiile de şef şi comisar extraordinar al serviciului de transmisiuni al Armatei a 3-a, comisar extraordinar al oficiilor militare poştale şi de telegraf; din noiembrie 1918 pînă în august 1919 a fost comisar al poporului pentru poştă şi telegraf al Ucrainei, iar după aceea şef al serviciului de telecomunicaţii pe Frontul caucazian şi pe Frontul de sud. Din iunie 1920 — şef al serviciului de telecomunicaţii al Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti şi membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf. — *331.*

Hardy, George (n. 1884) — activist sindical progresist din Marea Britanie şi S.U.A. În 1906 a emigrat în Canada, unde a înfiinţat sindicatul marinarilor; întorcîndu-se în Anglia, a condus greva docherilor (1915—1916). În 1918 a emigrat în S.U.A., unde a lucrat în Secretariatul general al muncitorilor din transportul maritim. A fost aruncat în închisoare sub acuzaţia că a desfăşurat

www.dacoromanica.ro

agitație antiimperialistă. În 1920 a vizitat Rusia Sovietică. În 1921 a intrat în Partidul Comunist din S.U.A. În curînd s-a stabilit în Anglia, unde a devenit unul dintre conducătorii activi ai mișcării sindicale. A participat în repetate rînduri la congresele Internaționalei sindicale și a fost ales în biroul ei executiv. — *134*.

Harlamov, S.D. (n. 1881) — ofițer din vechea armată; ulterior s-a încadrat în Armata Roșie. În 1919 a fost comandant al Armatei a 16-a a Frontului de vest, al grupului de șoc din Sud și șef al statului-major al Frontului de sud-vest. În 1921 — comandant al Armatei muncii din Ucraina. Din 1931 — profesor la academiile militare ale armatei sovietice. — *69*.

Henderson, Arthur (1863—1935) — unul dintre liderii partidului laburist și ai mișcării sindicale engleze. În timpul primului război mondial s-a situat pe poziții social-șoviniste. În 1919 a fost unul dintre organizatorii Internaționalei (a II-a) de la Berna; în 1923 a fost ales președinte al Comitetului Executiv al așa-zisei „Internaționale muncitorești socialiste". A făcut parte în repetate rînduri din guvernele burgheze ale Angliei (vezi și vol. 26, p. 518; vol. 37, p. 673). — *291*.

Hodorovski, I.I. (1885—1940) — membru de partid din 1903. După Revoluția din Octombrie a deținut posturi de conducere pe linie de partid, militară și de stat: a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele muncii (1918), șef al secției politice și membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud (1919). În anii 1919—1920 a fost președinte al Comitetului executiv gubernial din Kazan, iar apoi al celui din Tula, secretar al Biroului din Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia (1921). — *192—193*.

Höglund, Karl Zet Konstantin (1884—1956) — social-democrat suedez, lider al aripii de stînga a mișcării social-democrate și al mișcării socialiste de tineret din Suedia. În anii 1917—1924 a fost unul dintre conducătorii Partidului Comunist din Suedia (vezi și vol. 26, p. 519). — *121*.

I

Iakovlev — ofițer în armata lui Vranghel, transfug. S-a prezentat la statul-major al Frontului de sud-vest în septembrie 1920. — *301—302*.

Iakovlev (Epștein), I.A. (1896—1939) — membru de partid din 1913. A participat activ la Revoluția din Octombrie și la războiul civil din Ucraina; a fost președinte al Comitetului revoluționar din Harkov, secretar al comitetelor guberniale de partid din Ekaterinoslav și Kiev, șef al secției politice a Armatei a 14-a (vezi și vol. 39, p. 567). — *189*.

Iakovlev, I.I. (1848—1930) — eminent pedagog iluminist, scriitor și traducător ciuvaș. Cu ajutorul lui I.N. Ulianov a orga-

www.dacoromanica.ro

nizat în anul 1869 la Simbirsk o şcoală normală pentru ciuvaşi. În 1875 a fost numit director al Şcolii normale centrale ciuvaşe. A creat un alfabet ciuvaş şi a scris abecedare şi cărţi de citire pentru ciuvaşi. — *39*.

Iaroslavski, E.M. (1878—1943) — membru de partid din 1898. În 1919 a fost împuternicit al C.E.C. din Rusia pentru guberniile Kazan şi Saratov, secretar al Comitetului gubernial Perm, apoi al Biroului din Siberia al Comitetului Central (vezi şi vol. 44, p. 634). — *5*, *10*, *159—160*.

Ilin, F.N. (1876—1944) — membru de partid din 1897 (vezi şi vol. 49, p. 605). — *309*.

Ilin, I.I. — în 1920 a fost secretar al Direcţiei generale a minelor de cărbune din Siberia răsăriteană, cu sediul la Ceremhovo. — *308*.

Ioffe, A.A. (1883—1927) — a aderat la mişcarea social-democrată la sfîrşitul ultimului deceniu al secolului trecut. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia a fost primit, împreună cu un grup de interraionişti, în partidul bolşevic. Începînd din 1918 a lucrat în diplomaţie. În anii 1919—1920 a făcut parte din delegaţia pentru tratativele de pace cu Estonia, Lituania, Letonia, Polonia (vezi şi vol. 35, p. 536—537). — *308—309*, *312*, *325*, *345*.

Ionov, I.I. (1887—1942) — membru de partid din 1904. Cu începere din ianuarie 1918 a fost director al Editurii Sovietului din Petrograd, apoi a condus secţia din Petrograd a Editurii de stat. În anii 1928—1929 a fost preşedinte al consiliului de conducere al editurilor „Zemlea i fabrika" şi „Akademkniga". În ultimii ani a fost preşedinte al consiliului de conducere al editurii „Mejdunarodnaia kniga" şi director al editurii „Aeroflot". — *31*.

Iudenici, N.N. (1862—1933) — general în armata ţaristă. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din guvernul contrarevoluţionar al Regiunii nord-vest, a fost comandant-şef al armatei albgardiste din nord-vest. S-a bucurat de un sprijin larg din partea imperialiştilor Antantei. În 1919 a încercat de două ori să ocupe Petrogradul, dar n-a reuşit. Înfrînt de Armata Roşie, în noiembrie 1919 s-a retras în Estonia, iar după aceea a plecat în Anglia. — *65*, *72*, *73*, *84*, *86*, *92*, *105*.

Iunosov, K.A. (n. 1884) — a intrat în P.M.S.D.R. în 1905. În 1918 a fost ales preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului judeţean Petrograd; în 1919 a fost membru, iar apoi preşedinte al Comitetului executiv gubernial Petrograd. Ulterior a deţinut funcţii de răspundere pe linie de partid. — *57*.

Iurenev, K.K. (1888—1938) — membru al P.M.S.D.R. din 1905. În 1919 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de est, apoi al celui de vest, împuternicit pentru conducerea campaniei de aprovizionare în gubernia Kostroma. A făcut parte din Comitetul organizaţiei de partid din Moscova. Începînd din iunie 1921 a lucrat în diplomaţie (vezi şi vol. 40, p. 450—451). — *14*,

www.dacoromanica.ro

Ivanov, A.N. (n. 1892) — membru de partid din 1913. A luat parte activă la Revoluţia din Octombrie. În anii războiului civil a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al grupului de armate din Sumsk şi comisar al Diviziei a 41-a, preşedinte al Comitetului executiv gubernial Harkov, comisar-şef la calea ferată din Sud. În 1919 a fost ales membru al C.C. al P.C.(b) din Ucraina. — *188.*

Ivanova, S.M. — *164.*

J

Jarko, A.M. (1889—1939) — membru de partid din 1904. În 1918 a făcut parte din Comitetul executiv central al sindicatului muncitorilor feroviari. În 1919 a fost comisar al poporului pentru căile de comunicaţie din Ucraina. Ulterior a deţinut funcţii de răspundere în domeniul economic. — *28.*

Juk, I.P. (1887—1919) — anarhist. La mişcarea revoluţionară a aderat după 1905. În 1909 a fost condamnat la moarte, dar pedeapsa i-a fost comutată în detenţiune pe viaţă, pe care a ispăşit-o la Smolensk şi în fortăreaţa Schlüsselburg. A fost eliberat de revoluţia din februarie. A lucrat la o pulberărie, unde s-a dovedit a fi un bun organizator al muncitorilor. În timpul ofensivei lui Iudenici împotriva Petrogradului a fost membru al consiliului sectorului de apărare Karelia şi împuternicit extraordinar al comitetului apărării din Petrograd. — *78.*

K

Kalinin, M.I. (1875—1946) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie a fost primar, iar apoi comisar pentru problemele gospodăreşti al oraşului Petrograd. Din martie 1919 a deţinut postul de preşedinte al C.E.C. din Rusia (vezi şi vol. 31, p. 606—607). — *23, 55, 159, 302, 309.*

Kalmîkova, A.M. (1849—1926) — militantă progresistă pe tărîm social. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la secţia de învăţămînt din Leningrad şi la Institutul pedagogic „Uşinski" (vezi şi vol. 7, p. 548). — *197.*

Kamenev (Rozenfeld), L.B. (1883—1936) — membru de partid din 1901. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Moscova, împuternicit extraordinar al Consiliului Muncii şi Apărării pe Frontul de sud (1919), vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, membru al Biroului Politic al Comitetului Central (vezi şi vol. 49, p. 606). — *8, 12, 48, 59, 61, 90, 151, 164, 224, 257, 262—263, 264, 273, 277, 283, 291 318, 320, 343.*

Kamenev, S.S. (1881—1936) — ofiţer (colonel) din vechea armată; după Revoluţia din Octombrie a trecut de partea Puterii sovietice. Din iulie 1919 pînă în aprilie 1924 a fost comandant suprem al forţelor armate ale republicii. În anii 1925—1926 a deţinut funcţiile de şef al statului-major, inspector-şef al Armatei Roşii, membru al Consiliului militar-revoluţionar al U.R.S.S.

www.dacoromanica.ro

În 1927 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare şi maritime. În 1930 a fost primit în partid. — *21, 30, 33, 64, 76, 151, 224, 269, 270, 283, 302, 303, 312, 318—319, 328, 356.*

Kaminski, G.N. (1895—1938) — membru de partid din 1913. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului orăşenesc şi al Comitetului executiv gubernial din Tula. A făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 2-a. Din 1920 a deţinut funcţia de secretar al Comitetului Central al Partidului Comunist din Azerbaidjan şi de preşedinte al Sovietului din Baku (vezi şi vol. 50, p. 544). — *62, 68—69.*

Kamo — *vezi* Ter-Petrosian, S. A.

Kaplun, B.G. (n. 1894) — a intrat în partid în 1917. În anii 1918—1921 a făcut parte din colegiul secţiei administrative a Sovietului din Petrograd, apoi a lucrat în Consiliul economic din Petrograd. În noiembrie 1921, printr-o hotărîre a comisiei de verificare din Petrograd, a fost exclus din partid pentru carierism şi abuz de putere. — *238.*

Karahan, L.M. (1889—1937) — a aderat la mişcarea revoluţionară în 1904. În 1913, la Petersburg, a intrat în organizaţia interraională a P.M.S.D.R. După evenimentele din iulie 1917 a intrat în partidul bolşevic. În 1918 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile interne, apoi adjunct al titularului acestui departament (vezi şi vol. 35, p. 538). — *190, 202, 233, 241—242.*

Karateev. — *38.*

Kaţepov, A.F. (n. 1880) — din 1918 a făcut parte din Comisia de aprovizionare din regiunea Volgăi; a condus secţia din Simbirsk. — *86.*

Keeley, Royal Anzik (n. 1875) — inginer mecanic american. A venit în Rusia Sovietică în septembrie 1919. După ce a vizitat uzinele din gubernia Moscova şi a luat cunoştinţă de condiţiile generale de trai din R.S.F.S.R., a prezentat lui V.I. Lenin un raport în care-şi expunea impresiile şi înfăţişa o serie de considerente cu privire la căile de refacere a industriei; a lucrat la Consiliul economic superior ca inginer organizator. — *91, 93.*

Keynes, John Maynard (1883—1946) — economist burghez englez (vezi şi vol. 41, p. 579). — *246, 263.*

Kilbom, Karl (n. 1885) — social-democrat suedez, ziarist. Membru din 1917 al Partidului Comunist din Suedia, a fost reprezentant al acestuia în Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 49, p. 608). — *121.*

Kirov (Kostrikov), S.M. (1886—1934) — membru de partid din 1904. În 1917 a fost conducător al bolşevicilor în Vladikavkaz, organizator al luptei pentru revoluţia socialistă în Caucazul de

www.dacoromanica.ro

nord. Aflîndu-se la Petrograd ca delegat la cel de-al doilea Congres general al Sovietelor din Rusia, a participat la luptele din Octombrie. În 1919 a fost președinte al Comitetului militar-revoluționar provizoriu din ținutul Astrahan. În fruntea Armatei a 11-a a participat la zdrobirea lui Denikin. Din 1921 a fost secretar al C.C. al P.C.(b) din Azerbaidjan; din 1921 — membru supleant, iar din 1923 — membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În 1926 a fost ales secretar al Comitetului gubernial de partid Leningrad și al Biroului din nord-vest al Comitetului Central al P.C.(b) al U.R.S.S. A fost membru supleant, iar apoi membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) al U.R.S.S., membru al C.E.C. al U.R.S.S. Din 1934 a deținut postul de secretar al C.C. al P.C.(b) al U.R.S.S. La 1 decembrie 1934 a fost asasinat la Leningrad. — *42*, *161*, *176*.

Kiselev, *A.S.* (1879—1938) — membru de partid din 1898. În 1918 a fost ales președinte al Centralei textilelor, iar apoi membru al prezidiului Consiliului economic superior. În 1919 a deținut funcția de președinte al comisiei Consiliului Muncii și Apărării pentru controlul activității Comisariatului poporului pentru aprovizionare și pe aceea de membru al C.E.C. din Rusia. În 1920 a fost președinte al sindicatului muncitorilor mineri (vezi și vol. 42, p. 545). — *110*, *172*.

Kizas, *A.P.* (1899—1959) — în 1916 a aderat la mișcarea revoluționară studențească, s-a ocupat cu difuzarea de literatură bolșevică pe front și la sate. A fost membră de partid din 1919 pînă în 1935. Din noiembrie 1917 pînă în august 1922 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului, apoi a fost trimisă să studieze la Universitatea de stat din Moscova. Din 1927 — medic. — *219*.

Klasson, *R.E.* (1868—1926) — inginer sovietic în domeniul energeticii. După proiectele lui Klasson și sub conducerea lui au fost construite o serie de centrale electrice la Moscova, Petrograd, la exploatările petroliere de la Baku, precum și prima centrală electrică regională pe bază de turbă. A fost unul dintre inventatorii metodei hidraulice de extracție a turbei (vezi și vol. 16, p. 640). — *347—351*, *355—356*.

Klein, *Hermann* (1844—1914) — astronom german, autor al unor cărți științifice de popularizare a astronomiei. Cartea sa „Minunile globului pămîntesc" a apărut în mai multe ediții și a fost tradusă și în limba rusă. — *342*.

Klingher, *G.K.* (n. 1876) — membru de partid din august 1917. A participat la congresele I, al II-lea și al III-lea ale Internaționalei Comuniste; din 1919 a deținut funcția de director al treburilor Cominternului. În anii 1920—1924 a lucrat la Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților, iar după aceea la C.E.C. din Rusia ca șef al secției naționalități, șef al secretariatului prezidiului (1925—1931) și în alte posturi de răspundere. — *121*.

www.dacoromanica.ro

Kobeţki, M.V. (1881—1937) — membru de partid din 1903. În 1908 a emigrat; s-a întors în Rusia în anul 1917. În anii 1919—1923 a lucrat la Comintern. După Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste a făcut parte din Micul birou al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1924 a intrat în diplomaţie. — *251*, *336*.

Koganovici, P.K. (n. 1887) — membru de partid din 1905 pînă în 1934. În 1917 a făcut parte din Comitetul gubernial Kostroma, a fost vicepreşedinte al Comitetului executiv orăşenesc şi comisar gubernial pentru aprovizionare. În 1919 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru aprovizionare în Siberia şi totodată preşedinte al Comitetului executiv gubernial; după aceea a lucrat în guberniile Kursk şi Orel şi în Caucazul de nord. Ulterior a deţinut posturi de răspundere în cooperaţie şi în finanţe. — *86*, *386*, *388*.

Kohn, F.I. (1864—1941) — unul dintre cei mai vechi militanţi ai mişcării muncitoreşti poloneze, la care a participat începînd din 1882. După revoluţia din februarie 1917 a plecat în Rusia, iar în 1918 a intrat în partidul bolşevic. A dus muncă de partid în Ucraina şi la Moscova (vezi şi vol. 41, p. 579).— *208*.

Kolceak, A.V. (1873—1920) — amiral al flotei ţariste, monarhist, unul dintre principalii conducători ai contrarevoluţiei ruse în anii 1918—1919. Cu sprijinul imperialiştilor din S.U.A., Anglia şi Franţa, s-a proclamat cîrmuitor suprem al Rusiei şi a trecut în fruntea dictaturii burghezo-moşiereşti din Ural, Siberia şi Extremul Orient. Înaintarea Armatei Roşii şi creşterea mişcării de partizani revoluţionari au dus la lichidarea dictaturii lui Kolceak. Luat prizonier la 7 februarie 1920, el a fost împuşcat în baza unei hotărîri a Comitetului revoluţionar din Irkutsk. — *50*, *105*.

Kollontai, A.M. (1872—1952) — membră de partid din 1905. După Revoluţia din Octombrie a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru asistenţa socială şi apoi (din 1919) pe aceea de comisar al poporului pentru propagandă şi agitaţie în Republica Crimeea. În 1920 a condus secţia femei a C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 34, p. 563). — *92*.

Kopp, V.L. (1880—1930) — membru de partid din 1917. Din 1919 pînă în 1930 a lucrat în aparatul Comisariatului poporului pentru afacerile externe al U.R.S.S. (vezi şi vol. 47, p. 593). — *120*, *264*.

Kornev, V.S. (n. 1889) — membru de partid din 1917. În anii 1918—1919 a fost preşedinte al Comitetului executiv gubernial Reazan, apoi adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne şi comandant al trupelor pentru paza ordinii interne, membru al colegiului Cekăi din Rusia, şef al miliţiei R.S.F.S.R. A fost membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. În 1922 a fost preşedinte de consiliu executiv gubernial la Tomsk şi la Omsk,

www.dacoromanica.ro

În 1926 a deţinut funcţia de adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R., iar în 1927—1929 pe aceea de preşedinte al Consiliului economic al regiunii Siberia; a fost membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. — *337*, *338*.

Korolenko, *V.G.* (1853—1921) — scriitor şi publicist rus. — *49*.

Kosior, *S.V.* (1889—1939) — membru de partid din 1907. În anii 1918—1920 a fost secretar al comitetului organizaţiei de partid a regiunii din dreapta Niprului, care activa ilegal, apoi secretar al C.C. al P.C.(b) din Ucraina (vezi şi vol. 44, p. 638—639). — *361*.

Kotleakov, *I.E.* (1886—1929) — membru de partid din 1902. A participat la insurecţia armată din Octombrie la Petrograd. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Comisariatul gospodăriei comunale. În 1918 a fost ales membru al Sovietului din Petrograd şi al Comitetului executiv gubernial. În 1920 s-a aflat la conducerea Consiliului economic al Regiunii de nord, iar din 1923 a fost şef al secţiei financiare regionale şi al celei orăşeneşti din Leningrad. Mulţi ani la rînd a fost ales în Comitetul regional de partid Leningrad, în C.E.C. din Rusia şi în C.E.C. al U.R.S.S. — *180*, *181*.

Kovilkin, *S.T.* (1887—1943) — membru de partid din 1905. După revoluţia din februarie 1917 a făcut parte din Comitetul executiv al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor din Saratov. Din 1919 a lucrat în domeniul transporturilor; a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, şef al secţiei transporturi din cadrul Cekăi, director al căii ferate sud-est, împuternicit pentru lupta împotriva banditismului la căile ferate şi la transportul fluvial şi maritim (1921), preşedinte al Întreprinderii de stat pentru transporturile pe Volga (1922), şef al Trustului de construcţii al căilor ferate din Ural (1931). — *70*, *143*.

Krasikov, *P.A.* (1870—1939) — membru de partid din 1892. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Comisiei de anchetă pentru lupta împotriva contrarevoluţiei, iar apoi a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru justiţie al U.R.S.S.; în acelaşi timp a condus secţia de lichidare din cadrul acestui comisariat, în care era concentrată elaborarea şi aplicarea decretelor şi măsurilor pentru separarea bisericii de stat (vezi şi vol. 10, p. 527). — *165*.

Krasin, *L.B.* (1870—1926) — membru de partid din 1890. În 1918 a participat la tratativele pentru încheierea unui acord economic cu Germania, apoi a condus lucrările Comisiei extraordinare pentru aprovizionarea Armatei Roşii, a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior, comisar al poporului pentru industrie şi comerţ. În 1919 a intrat în diplomaţie. În anii 1922—1924 a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 37, p. 685). — *63*, *101*, *109*, *118*, *139*, *164—165*, *170*, *178*, *205—206*, *213—214*, *233*, *234*, *250*, *256*, *292*, *299*, *372*,

www.dacoromanica.ro

Krestinski, N.N. (1883—1938) — membru de partid din 1903. În anii 1918—1921 a fost comisar al poporului pentru finanţe. La congresele al VII-lea şi al VIII-lea ale P.C.(b) din Rusia a fost ales membru al C.C., iar din decembrie 1919 pînă în martie 1921 a fost secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 639—640). — *43, 59, 115, 151, 169, 189, 212, 226, 265, 272, 279, 282, 293, 295, 318, 324, 328.*

Krîlenko, N.V. (1885—1938) — membru de partid din 1904. Din 1918 a lucrat în diverse organe ale justiţiei sovietice (vezi şi vol. 36, p. 699). — *5, 10, 20.*

Krjijanovski, G.M. (1872—1959) — membru de partid din 1893. După revoluţia din februarie 1917 a făcut parte din Sovietul din Moscova ca membru al fracţiunii bolşevice. După victoria Revoluţiei Socialiste din Octombrie a lucrat la refacerea şi dezvoltarea gospodăriei energetice a Moscovei. În 1920, din însărcinarea lui Lenin, a trecut în fruntea Comisiei pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) (vezi şi vol. 8, p. 614—615). — *113, 139—140, 175, 282, 315—316, 329—330, 347—351.*

Krug, K.A. (1873—1952) — savant sovietic, specialist în electrotehnică, membru corespondent al Academiei de Ştiinţe al U.R.S.S. După Revoluţia din Octombrie a organizat o facultate de electrotehnică în cadrul Şcolii tehnice superioare din Moscova. A participat la elaborarea planului GOELRO, la organizarea Institutului unional de electrotehnică, al cărui director a fost (1921—1930). A scris o serie de lucrări în domeniul electrotehnicii teoretice. — *175—176.*

Krupskaia, N.K. (1869—1939)— membră de partid din 1898; tovarăşa de luptă şi soţia lui V.I.Lenin. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămînt (vezi şi vol. 7, p. 553). — *230, 303.*

Ksandrov, V.N. (1877—1942)— membru de partid din 1904. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Direcţiei generale a combustibilului, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. Din 1920 — membru al prezidiului C.E.S. al Ucrainei, apoi membru al prezidiului C.E.S. al U.R.S.S., al Comisiei de stat a planificării din U.R.S.S. — *28, 67, 166, 254, 306.*

Kuguşev, V.A. (1863—1944) — a participat la mişcarea revoluţionară din deceniul al 9-lea al secolului trecut, a făcut parte din cercul lui Blagoev; ulterior s-a apropiat de bolşevici. În 1919 a condus secţia aprovizionare a guberniei Ufa. În 1920 a lucrat în cooperaţie, apoi din nou în Comisariatul poporului pentru aprovizionare, iar după aceea în domeniul financiar. — *81.*

Kuibîşev, V.V. (1888—1935) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1919 a fost comisar şi membru al Comitetului militar-revoluţionar al grupului din sud al trupelor Frontului de est, iar

www.dacoromanica.ro

apoi vicepreşedinte al Comisiei pentru treburile Turkestanului; în 1920 a fost numit reprezentant plenipotenţiar al R.S.F.S.R. pe lîngă guvernul Buharei; ulterior a făcut parte din prezidiul C.C. al C.C.S. (vezi şi vol. 44, p. 640).— *97.*

Kun, Béla (1886—1939) — unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului Comunist din Ungaria. În 1919 a fost conducător al guvernului sovietic din această ţară, în cadrul căruia deţinea postul de comisar al poporului pentru afacerile externe şi de membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare (vezi şi vol. 38, p. 504—505). — *27, 314.*

Kuraev, V.V. (1892—1938) — membru de partid din 1914. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului gubernial din Penza, membru al Comitetului gubernial de partid, preşedinte al Consiliului comisarilor guberniali. În perioada războiului civil a fost membru al consiliilor militar-revoluţionare ale unor armate (vezi şi vol. 42, p. 548). — *2, 5.*

Kurdinovski. — *38.*

Kurski, D.I. (1874—1932) — membru de partid din 1904. Din 1918 pînă în 1928 a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R. În anii 1919—1920 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii, comisar al Marelui statmajor şi al statului-major de campanie ale Armatei Roşii (vezi şi vol. 45, p. 666). — *6, 102—103, 244, 252, 281.*

Kuzmin, N.N. (1883—1939) — membru de partid din 1903. În anii 1917—1918 a fost comisar al Frontului de sud-vest. Din august 1918 a servit în armatele sovietice din Nord, a fost comisar al Armatei a 6-a, apoi membru al Consiliului militar-revoluţionar al armatelor a 3-a şi a 6-a, comisar militar al flotei din Marea Baltică, comandant al Armatei a 12-a, ajutor de comandant al flotei din Marea Baltică (vezi şi vol. 50, p. 549). —*167.*

L

Lander, K.I. (1884—1937) — membru de partid din 1905. În mai 1918 a fost numit comisar al poporului pentru Controlul de stat al R.S.F.S.R. După terminarea războiului civil s-a îndeletnicit cu activitatea ştiinţifică şi publicistică (vezi şi vol. 50, p. 550). — *322.*

Lansbury, George (1859—1940) — unul dintre liderii partidului laburist englez. În anii 1912—1922 a fost director al cotidianului „The Daily Herald" (vezi şi vol. 41, p. 582). — *165.*

Larin, I. (Lurie), M.A. (1882—1932) — membru de partid din 1917. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în aparatul de stat şi în domeniul economic. În anii 1919—1920 a făcut parte din Consiliul superior al transporturilor din partea Consiliului economic superior (vezi şi vol. 12, p. 522). — *134.*

www.dacoromanica.ro

Laşevici, M.M. (1884—1928) — membru de partid din 1901. Din noiembrie 1918 pînă în martie 1919 a fost comandant al Armatei a 3-a, apoi membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de est şi al celui de sud (vezi şi vol. 39, p. 572—573). — *14, 22, 34, 39—40, 45, 52.*

Laţis, M.I. (Sudrabs, I.F.) (1888—1938) — membru de partid din 1905. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile interne, iar după aceea a făcut parte din colegiul Comisiei extraordinare (Ceka) din Rusia. Din 1921 a deţinut diferite posturi de răspundere pe linie de partid, de stat şi în economie (vezi şi vol. 37, p. 686). — *195.*

Lau Siu-djau (Liu Tze-jun) (n. 1892) — preşedinte al Comitetului executiv central al sindicatului muncitorilor chinezi din Rusia, se bucura de drept de exterioralitate pe teritoriul R.S.F.S.R. ca împuternicit al cetăţenilor şi muncitorilor chinezi din Rusia pentru apărarea intereselor lor. A participat ca delegat la congresele I şi al II-lea ale Cominternului. — *279.*

Lejava, A.M. (1870—1937) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1920 a fost preşedinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Din 1920 pînă în 1925 a deţinut postul de adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 44, p. 642). — *137, 304, 310—311, 339, 345, 346—350.*

Lenin (Ulianov), V.I. (1870—1924). — *14, 31, 33, 35, 47, 50, 52, 53, 59, 121, 165, 199, 217, 232, 233, 248, 249, 252, 254, 261, 262, 297, 306, 325, 336.*

Lenţman, I.D. (1881—1944) — membru de partid din 1899. După revoluţia din februarie 1917 a activat pe linie de partid la Moscova, apoi la Riga. În 1919 a fost vicepreşedinte şi comisar al poporului pentru afacerile interne în guvernul sovietic al Letoniei. În 1919 a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 15-a. Ulterior a ocupat posturi de răspundere în aparatul de partid şi în domeniul economic. — *15.*

Lepeşinski, P.N. (1868—1944) — membru de partid din 1898. După victoria Revoluţiei din Octombrie a lucrat în Comisariatul poporului pentru învăţămînt; ulterior a fost adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al Turkestanului (vezi şi vol. 8, p. 618—619). — *104.*

Leşcenko, D.I. (1876—1937) — membru de partid din 1900; A participat activ la revoluţia din 1905—1907. În 1906 a fost secretar de redacţie al ziarelor bolşevice legale „Volna" şi „Eho", a participat ca delegat la Congresul al V-lea al P.M.S.D.R. A lucrat în redacţiile ziarelor „Zvezda" şi „Pravda". Din 1918 a deţinut funcţia de secretar al Comisariatului poporului pentru învăţămînt, de preşedinte al Comitetului pentru cinematografie din întreaga Rusie şi a desfăşurat activitate didactică. În anii 1923—1929 a fost membru al Sovietului din Leningrad. — *235.*

www.dacoromanica.ro

Lianozov, S.G. — petrolist; după Revoluţia din Octombrie a fugit în străinătate. A jucat un rol de seamă printre emigranţii din Rusia care în 1919 se aflau în Ţinutul baltic. A deţinut postul de preşedinte al cabinetului de miniştri al „guvernului Regiunii ruse de nord-vest", format în august 1919 de şeful misiunii britanice în Estonia, care s-a menţinut doar cîteva luni. — *50.*

Liebknecht, Karl (1871—1919) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti germane şi internaţionale, unul dintre conducătorii aripii de stînga a social-democraţiei germane (vezi şi vol. 37, p. 687). — *183.*

Litvinov, M.M. (1876—1951) — membru de partid din 1898. În 1918 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile externe (vezi şi vol. 8, p. 621). — *115 119, 120, 173, 213, 372.*

Liubarski, N.M. (1887—1938) — membru de partid din 1906 pînă în 1923. Din 1918 pînă în 1923 a lucrat în diplomaţie; a făcut parte din colegiul secţiei de propagandă sovietică a Comisariatului poporului pentru afacerile externe; ulterior a lucrat în domeniul editorial. — *120.*

Liubovici, A.M. (1880—1939) — membru de partid din 1917. A fost unul dintre organizatorii Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Kronştadt. A participat activ la insurecţia armată din Octombrie de la Petrograd. După Revoluţia din Octombrie a deţinut funcţii de răspundere pe linie sindicală şi de stat: preşedinte al C.C. al sindicatului lucrătorilor de la poştă şi telegraf, adjunct şi apoi comisar al poporului pentru poştă şi telegraf. Ulterior a fost preşedinte al Comisiei de stat a planificării şi vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului în R.S.S. Bielorusă. — *231.*

Lloyd George, David (1863—1945) — om de stat şi diplomat englez, lider al partidului liberal. În anii 1916—1922 a deţinut postul de prim-ministru al Marii Britanii. A fost unul dintre inspiratorii şi organizatorii intervenţiei militare şi ai blocadei împotriva Statului sovietic (vezi şi vol. 16, p. 645). — *234, 277—278, 291.*

Lobacev, I.S. (1879—1933) — membru de partid din 1917. A participat la Revoluţia din Octombrie. Din 1918 a lucrat în domeniul aprovizionării la Moscova şi în Ucraina. Din 1920 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, comisar al poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, apoi adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare al U.R.S.S. (1923), şi (din 1924) comisar al poporului pentru comerţul interior al R.S.F.S.R. A făcut parte din C.E.C. al U.R.S.S. — *275.*

Lobova, V.N. (1888—1924) — membru de partid din 1905. După instaurarea Puterii sovietice a făcut parte din Comitetul executiv gubernial Kiev. În anii 1920—1921 a lucrat la Moscova, Perm şi

www.dacoromanica.ro

Samara, iar după aceea în secţia agitaţie şi propagandă a Comitetului Central al partidului (1922—1923) şi în Siberia. — *159—160*.

Lokaţkov, F.I. (1881—1937) — membru de partid din 1904; a participat activ la Revoluţia din Octombrie şi la războiul civil. În anii 1919—1920 a fost membru al consiliilor militar-revoluţionare ale armatelor a 5-a şi a 3-a ale Frontului de est. — *70*.

Lomonosov, I.V. (n. 1876) — profesor, în 1919 a devenit membru al prezidiului Consiliului economic superior; a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, a fost împuternicit al Consiliului Comisarilor Poporului pentru comenzile feroviare în străinătate. În 1921 s-a aflat în fruntea unei misiuni feroviare însărcinate cu urmărirea îndeplinirii comenzilor de locomotive, material rulant şi alt utilaj tehnic în Suedia şi Germania. A rămas în străinătate. — *109, 162, 170, 346—350*.

Lomov, A. (Oppokov, G.I.) (1888—1938) — membru de partid din 1908. În anii 1918—1921 a fost membru al prezidiului şi vicepreşedinte al Consiliului economic superior, s-a ocupat de problemele aprovizionării cu combustibil (vezi şi vol. 34, p. 566). — *54, 139, 167, 171*.

Lunacearski, A.V. (1875—1933) — a intrat în mişcarea revoluţionară la începutul ultimului deceniu al secolului trecut. După Revoluţia din Octombrie a fost comisar al poporului pentru învăţământ. Lunacearski a scris valoroase studii marxiste despre clasicii literaturii ruse, sovietice şi occidentale, dintre care în româneşte a apărut culegerea „Despre literatură" (1960) (vezi şi vol. 9, p. 595). — *53, 108, 132—133, 191, 199, 210, 242*.

M

Maksimov, K.G. (1894—1939) — membru de partid din 1914. După Revoluţia din Octombrie a fost şeful secţiei aprovizionare a Sovietului din Moscova. A participat la războiul civil; a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de est. Din 1920 a deţinut funcţii de răspundere în domeniul economiei şi în aparatul de stat; a fost preşedinte al biroului industrial al Consiliului economic superior din Ural, împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării pentru refacerea industriei din Ural, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei, membru al prezidiului Consiliului economic superior al U.R.S.S., membru al prezidiilor C.E.C. din Rusia, C.E.C. din Ucraina, C.E.C. al U.R.S.S.— *143*.

Malîşev, S.V. (1877—1938) — membru de partid din 1902. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în Comisariatul poporului pentru problemele muncii. În anii 1920—1921 a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Frontului din Turkestan. În 1921—1922 a fost împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării, apoi pre-

www.dacoromanica.ro

şedinte al Camerei de comerţ a Uniunii Sovietice. După aceea a lucrat la Uniunea centrală a cooperativelor de consum. — *10*.

Malkov, P.D. (n. 1887) — membru de partid din 1904. În octombrie 1917 a fost numit comandant al gărzii de la Smolnîi, iar în martie 1918 comandant al Kremlinului din Moscova. În 1920 a fost mobilizat pe front în Armata a 15-a. Ulterior a deţinut funcţii de răspundere în aparatul de stat şi în domeniul economic. — *54 151—152*.

Mamontov, K.K. (1869—1920) — colonel în vechea armată, general albgardist, comandant al unui corp de cavalerie în armatele lui Krasnov şi Denikin. În august 1919, corpul de cavalerie al lui Mamontov a fost trimis de Denikin să lovească în spatele trupelor sovietice de pe Frontul de sud. Incursiunile acestui corp de cavalerie erau însoţite de jafuri şi atrocităţi; în octombrie-noiembrie 1919 el fost nimicit. — *39, 41, 51*.

Manţev, V.N. (1888—1939) — membru de partid din 1906. A participat la Revoluţia din Octombrie. Din 1918 a activat pe linie de partid şi de stat la Moscova. În 1919 a fost trimis în Ucraina, a fost membru al colegiului Cekăi din Rusia, şef al direcţiei centrale a Cekăi şi în acelaşi timp al secţiei speciale a fronturilor din sud-vest şi din sud (Crimeea). Din 1923 a lucrat la Moscova în cadrul Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, apoi în Consiliul economic superior. În 1927 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru finanţe al U.R.S.S., iar în 1936 vicepreşedinte al Curţii Supreme a R.S.F.S.R. — *296*.

Manucearianţ, S.M. (n. 1889) — membră de partid din 1918. Din 1920 pînă în 1924 a fost bibliotecara personală a lui V.I. Lenin, iar apoi a Nadejdei Krupskaia. Din 1930 pînă în 1955 a deţinut funcţia de colaborator ştiinţific principal al Institutului Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. — *191*.

Manuhin, I.I. (n. 1882) — medicul curant al lui A.M. Gorki. A făcut cercetări ştiinţifice în domeniul terapiei. — *180*.

Manuilski, D.Z. (1883—1959) — membru de partid din 1903. În anii 1920—1922 a fost membru al Comitetului revoluţionar din Ucraina, comisar al poporului pentru agricultură al R.S.S.U., secretar al C.C. al P.C.(b) din Ucraina şi redactor al ziarului „Kommunist" (vezi şi vol. 39, p. 578). — *154, 328*.

Manuilski, M.Z. (1892—1955) — membru de partid din 1917. În 1919 a fost numit comisar gubernial pentru aprovizionare în gubernia Ivanovo-Voznesensk. Din 1921 a deţinut diferite funcţii pe linie de stat, de partid, sindicală şi în domeniul economiei (vezi şi vol. 39, p. 578). — *128*.

Marchlewski, J. (1866—1925) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti poloneze şi internaţionale. În 1918 a venit în Rusia Sovietică; a fost ales în C.E.C. din Rusia, al cărui membru a rămas

www.dacoromanica.ro

pînă la sfîrşitul vieţii sale. A îndeplinit o serie de sarcini diplomatice de răspundere, a participat la tratativele cu Polonia, Lituania, Finlanda, Japonia, China (vezi şi vol. 41, p. 588). — *43*, *247*, *253*, *275*.

Maria Ilinicina — *vezi* Ulianova, M.I.

Markov, *S.D.* (1880—1922) — membru de partid din 1901. În 1919 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie. Din 1920 a deţinut funcţia de şef al Direcţiei regionale a căilor ferate din Vladikavkaz; a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Frontului caucazian. — *31*, *40*, *67*, *81*, *98*, *128*, *133*.

Martin, *Edward* — delegat al Partidului muncitoresc comunist din America la Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste. — *249—295*.

Martinovici, *K.F.* (n. 1894) — membru de partid din 1918. A făcut parte din colegiul Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti din Crimeea (1918—1920). În 1919 a fost numit inspector general al Frontului de sud. În 1921 a deţinut funcţia de şef al Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti pentru armată şi marină, apoi a lucrat în Comisariatul poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească al U.R.S.S., a făcut parte din colegiul Consiliului economic superior al U.R.S.S. şi a fost ales membru al Comisiei Centrale de Control.— *47*.

Martov, *L.* *(Ţederbaum*, *I.O.)* (1873—1923) — unul dintre liderii menşevismului. În 1920 a fost membru al Sovietului din Moscova (vezi şi vol. 4, p. 512). — *164*.

Maşiţki, *A.A.* (n. 1865) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1883; membru de partid din 1914. A participat la Revoluţia din Octombrie. Din 1918 pînă în 1932 a deţinut posturi de răspundere în Comisariatul poporului pentru afacerile externe: locţiitor al împuternicitului Comisariatului poporului pentru afacerile externe în Bielorusia, Lituania, Ucraina; membru al colegiului secţiei relaţii externe a Comisiei pentru treburile Turkestanului; apoi a lucrat în diplomaţie. — *185*.

Measkov, *K.G.* (1881—1958) — membru de partid din 1912. După Revoluţia din Octombrie a fost comisar pentru aprovizionare la Samara, apoi a deţinut diferite posturi de răspundere: a fost preşedinte al Băncii agricole a Rusiei, membru al prezidiului Academiei de ştiinţe agricole a Uniunii Sovietice, membru al Comisiei de stat a planificării din U.R.S.S., a făcut parte din aparatul C.C. al P.C.U.S. — *130*.

Measniţki. — *359—360*.

Medvedev, *S.P.* (1885—1937) — membru de partid din 1900. După Revoluţia din Octombrie a dus muncă politică în Armata Roşie. În 1920 a fost preşedinte al C.C. al sindicatului metalur-

www.dacoromanica.ro

giştilor; ulterior a lucrat în domeniul economic (vezi şi vol. 43, p. 491). — *12*.

Mejlauk, V.I. (1893—1938) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1907; a devenit membru de partid în iulie 1917. În anii 1918—1920 a fost adjunct al comisarului poporului pentru finanţe al Ucrainei, apoi comisar al poporului pentru finanţe al Republicii Donețk-Krivoi Rog, comisar militar gubernial la Kazan, membru al consiliilor militar-revoluţionare ale armatelor a 5-a, a 10-a şi a 2-a, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud (vezi şi vol. 50, p. 556—557). — *68—69*.

Melniceanski, G.N. (1886—1937) — membru de partid din 1902. În zilele lui Octombrie 1917 a făcut parte din Comitetul militar-revoluţionar din Moscova. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Consiliului sindical din gubernia Moscova. În anii 1918—1920 a fost membru al Consiliului apărării muncitoreşti-ţărăneşti din partea Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia. Ulterior a activat pe tărîm sindical şi economic. — *11*, *131*.

Merejin, A.N. (n. 1880) — din 1905 pînă în 1916 a fost menşevic, apoi membru al Bundului; din 1919 — bundist de stînga. În P.C.(b) din Rusia a intrat în 1919. A fost membru al Biroului central al secţiilor evreieşti de pe lîngă C.C. al P.C.(b) din Rusia. A lucrat în Comisariatul poporului pentru problemele naţionalităţilor; apoi a intrat în învăţămînt. — *239—240*.

Merkurov, S.D. (1881—1952) — sculptor-monumentalist sovietic, artist al poporului al U.R.S.S., membru al Academiei de arte a U.R.S.S., membru de partid din 1945. — *199*.

Meşcereakov, V.N. (1885—1946) — membru de partid din 1905. În 1918 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R., iar apoi comisar al poporului pentru agricultură al Ucrainei. Ulterior a deţinut posturi de conducere în aparatul de stat şi în domeniul economic. — *10*.

Mihailov. — *130*.

Mihalev, G.I. (1886—1937) — funcţionar la un ocol silvic, apoi contabil în regiunea Perm. — *159*.

Miliutin, V.P. (1884—1938) — membru de partid din 1910. În anii 1918—1921 a deţinut postul de vicepreşedinte al Consiliului economic superior (vezi şi vol. 35, p. 546). — *18—19*, *54*, *59—60*, *94—95*, *149*, *202—205*, *211—212*, *227*, *236*, *347—350*.

Minkin, A.E. (1887—1955) — membru de partid din 1903. După Revoluţia din Octombrie a deţinut posturi de răspundere pe linie de partid, de stat şi în diplomaţie: secretar al Comitetului gubernial de partid şi preşedinte al Comitetului executiv gubernial la Penza şi, apoi, la Perm; membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţ; reprezentant plenipotenţiar al U.R.S.S. în Uruguay (vezi şi vol. 42, p. 554). — *70*, *159—160*.

www.dacoromanica.ro

Mironov, F.K. (1872—1921) — ofiţer de cazaci, a participat la evenimentele revoluţionare din 1906; ca ataman al staniţei Raspopino din regiunea Donului, a apărat interesele căzăcimii sărace. În 1918 a creat o divizie pentru lupta împotriva albgardiştilor. A luptat pe fronturile de vest şi de sud. În iunie 1919 a condus corpul de armată de pe Don, de curînd înfiinţat. În septembrie a fost arestat şi condamnat la moarte pentru organizarea unei rebeliuni. Printr-o hotărîre a Biroului Politic a fost absolvit de pedeapsă, iar printr-o hotărîre a C.E.C. din Rusia sentinţa a fost anulată. În octombrie 1919 a fost cooptat în Comitetul executiv al regiunii Donului, iar în 1920 a fost primit în P.C.(b) din Rusia şi numit comandant al Armatei a 2-a de cavalerie. După zdrobirea lui Vranghel a fost numit inspector de cavalerie al Armatei Roşii.— *40*.

Morozov, M.V. (1868—1938) — membru de partid din 1901. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Direcţia generală a combustibilului şi în industria turbei (vezi şi vol. 44, p. 649).— *347*.

Moskalev, P.P. (1881—1952) — ţăran, iar apoi fierar. — *159*.

Movşovici, M.S. (1874—1953) — a păşit pe calea revoluţionară în 1895; membru de partid din 1904. A participat la războiul civil. Din 1919 a lucrat pe linie de partid la Moscova, apoi în cadrul Organizaţiei internaţionale pentru ajutorarea luptătorilor revoluţiei (Ajutorul Roşu). — *116*.

Muranov, M.K. (1873—1959) — membru de partid din 1904; după Revoluţia din Octombrie a lucrat în aparatul de partid şi de stat: instructor al C.C. al P.C.(b) din Rusia, membru al Comisiei Centrale de Control a P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 48, p. 465). —*346*.

Murphy, John Thomas (n. 1888) — militant al mişcării muncitoreşti din Anglia; în 1917 a intrat în Partidul socialist din Scoţia. În 1920 a luat parte la Congresul al II-lea al Cominternului. A participat la înfiinţarea Partidului Comunist din Anglia şi, în 1921, a fost ales în Comitetul lui Central; a fost unul dintre organizatorii biroului Internaţionalei sindicale din Anglia. Din 1924 a făcut parte din Comisia internaţională de control. În 1932 a fost exclus din partid. — *249*, *255*.

Muss, E.R. — membru de partid din 1917. În 1918 a lucrat în domeniul aprovizionării în gubernia Tambov; în 1919 a fost preşedinte al Comitetului gubernial pentru aprovizionare din Samara. — *130*.

N

Naglovski, A.D. — în 1919 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, împuternicit al

www.dacoromanica.ro

Consiliului Apărării pentru introducerea stării de război la căile ferate din zona Frontului de nord, președinte al comisiei pentru evacuarea bunurilor din Petrograd. — *67*.

Narimanov, Nariman Kerbalai Nadjaf-ogli (1871—1925) — om de stat sovietic, scriitor. În 1917 a fost unul dintre luptătorii de seamă pentru instaurarea Puterii sovietice în Azerbaidjan. Începînd din 1918 a deținut o serie de posturi de răspundere: a fost comisar al poporului pentru industria minieră în Consiliul Comisarilor Poporului de la Baku; din 1919 a lucrat în Comisariatul poporului pentru afacerile externe, apoi a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele naționalităților, președinte al Comitetului revoluționar din Azerbaidjan, președinte al Consiliului Comisarilor Poporului din Azerbaidjan. În 1922 a deținut postul de președinte al Consiliului Unional al R.S.F.S. Transcaucaziene, iar după aceea a fost unul dintre președinții C.E.C. al U.R.S.S. — *195*.

Nazarov, S.I. (1879—1944) — membru de partid din 1903. După Revoluția din Octombrie a fost șef al Direcției generale a bumbacului (1917—1919), membru al Comitetului de partid și al Comitetului executiv al guberniei Ivanovo-Voznesensk, împuternicit al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 9-a și comisar al statului-major de armată. Din 1921 a deținut posturi de conducere pe linie de partid și de stat. — *77*.

Nevski, V.I. (1876—1937) — membru de partid din 1898. Din 1918 a fost comisar al poporului pentru căile de comunicație, apoi vicepreședinte al C.E.C. din Rusia, rector al Universității comuniste „I.M. Sverdlov" (vezi și vol. 18, p. 487). — *250*.

Nikolaev, A.M. (1887—1938) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1924 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf și președinte al Consiliului radiodifuziunii. După aceea a lucrat în domeniul comerțului exterior; în 1931 a făcut parte din prezidiul Comisiei de stat a planificării a U.R.S.S. — *142, 149—150, 160, 190, 234, 245, 254—255, 323, 329*.

Nikolski, G.I. — elev al primei școli sovietice de mitraliori din Moscova. În aprilie 1920 a absolvit școala, a primit gradul de comandant în Armata Roșie muncitorească-țărănească și a fost pus la dispoziția statului-major al Frontului de vest. — *82*.

Nikulina, N.A (1845—1923) — una din cele mai mari artiste de comedie. A jucat la Teatrul mic din 1863 pînă în 1914. — *299*.

Novikov. — *248—249*.

O

Obuh, V.A. (1870—1934) — membru de partid din 1894; de profesiune medic. A participat activ la Revoluția din Octombrie.

www.dacoromanica.ro

În anii 1919—1929 a condus serviciul sănătății publice din Moscova. A fost medicul curant al lui V.I. Lenin. — *230*.

Ohrimenko, P.F. (n. 1888) — traducător, membru al Uniunii scriitorilor sovietici. — *90*.

Olderogghe, V.A. (n. 1873) — general din vechea armată; ulterior a intrat în Armata Roșie, în 1919 a comandat Frontul de est. În 1920 a avut însărcinări speciale pe lîngă comandantul Frontului de sud. — *53*.

Olșevski, S.I. — inginer constructor de căi ferate. Membru al subsecției noduri a comitetului tehnic al Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și consultant al direcției tehnice pentru problemele refacerii căilor ferate. — *362*.

Ordjonikidze, G.K. (Sergo) (1886—1937) — membru de partid din 1903. După Revoluția din Octombrie a fost numit comisar extraordinar în Ucraina, iar după aceea în sudul Rusiei. În anii războiului civil a fost membru al consiliilor militar-revoluționare ale armatelor a 16-a și a 14-a și al Frontului caucazian (vezi și vol. 48, p. 467). — *61, 147, 166, 174, 179, 192, 195, 208, 209, 214, 225, 247, 265, 286, 289—290, 294, 298, 303*.

Orlov (Egorov), K.N. (1879—1943) — membru de partid din 1904. În anii 1917—1918 a fost președinte al Colegiului central pentru aprovizionarea cu armament a Armatei Roșii, iar din august 1918 pînă în decembrie 1919 — comisar politic extraordinar la fabricile de armament și munitii și la depozitul de artilerie din Tula. Ulterior a deținut posturi de răspundere în aparatul de stat și în domeniul economic. — *359—360*.

Osinski, N. (Obolenski, V.V.) (1887—1938) — membru de partid din 1907. În 1919 și la începutul anului 1920 a fost împuternicit al C.E.C. din Rusia în guberniile Penza, Tula și Veatka. În 1920 a ocupat postul de președinte al Comitetului executiv gubernial Tula (vezi și vol. 44, p. 651). — *38, 359—360*.

Oskin, D.P. (1892—1934) — membru de partid din 1918; pînă atunci fusese eser de stînga. În anii războiului civil a fost comisar militar al guberniei Tula, comandant al trupelor din circumscriptiile militare din stînga și dreapta Volgăi, șef al aprovizionării Armatei Roșii muncitorești-țărănești. După demobilizare a lucrat în domeniul economic. — *68—69, 359—360*.

P

Paikes, A.K. (1873—1958) — pînă în 1917 a fost menșevic, iar în 1918 a devenit membru al P.C.(b) din Rusia. În anii 1918—1920 a lucrat în Siberia ca membru al colegiului Comisariatului poporului pentru controlul de stat și Inspecția muncitorească-țărănească, adjunct al comisarului poporului pentru controlul de stat și membru al Comitetului revoluționar din Siberia. În anii

www.dacoromanica.ro

1921—1922 a fost reprezentant plenipotenţiar în China, iar apoi în Lituania. — *98, 231,*

Pavlov, I.P. (1849—1936) — mare fiziolog rus, academician (vezi şi vol. 42, p. 556). — *242.*

Peatakov, G.L. (1890—1937) — membru de partid din 1910. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din guvernul sovietic al Ucrainei. A luat parte la războiul civil; în 1919 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 13-a, în 1920 a lucrat în Ural, în Armata 1 a muncii (vezi şi vol. 27, p. 599). — *200.*

Pervuşin, N.V. (n. 1889) — din 1919 pînă în 1922 a fost profesor la Universitatea din Kazan. — *168.*

Pervuşina — Zalesskaia. — 168.

Peters, I.H. (1886—1938) — membru de partid din 1904. În anii 1919—1920 a fost comandant al regiunilor fortificate ale Petrogradului şi Kievului şi membru al Consiliului militar al regiunii fortificate Tula. În 1920 a fost numit membru al Biroului pentru treburile Turkestanului. Ulterior a deţinut funcţii de răspundere pe linie de partid şi de stat (vezi şi vol 50, p. *563*). — *68, 81—82, 166.*

Peterson, K.A. (1877—1926) — membru de partid din 1898. În perioada Revoluţiei din Octombrie a fost membru al Comitetului militar-revoluţionar, apoi membru al Prezidiului C.E.C. şi al Tribunalului revoluţionar de pe lîngă C.E.C. din Rusia, comisar militar al Diviziei de puşcaşi letoni. Din decembrie 1918 a deţinut postul de comisar al poporului pentru problemele militare al Letoniei Sovietice (vezi şi vol. 39, p. 581—582). — *15, 78.*

Petrov. — 342.

Petrovski, G.I. (1878—1958) — membru de partid din 1897. În anii 1917—1919 a fost comisar al poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R.; din 1919 pînă în 1938 a fost preşedinte al C.E.C. din Ucraina (vezi şi vol. 23, p. 585—586). — *140—141.*

Plaksin, K.I. (1881—1933) — membru de partid din 1904. În 1917 a fost membru al Comitetului de partid din Saratov, delegat la Congresul al VI-lea al P.M.S.D.R.(b). După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Saratov pe linie de partid, în aparatul de stat şi în domeniul economic, a fost secretar al Comitetului gubernial de partid, preşedinte al Consiliului economic; a deţinut postul de vicepreşedinte al Comitetului executiv din Ivanovo. — *2, 5, 10.*

Platonov, A.P. (n. 1894) — din 1915 pînă în 1918 a servit ca matroz în flota din Marea Neagră. Începînd din decembrie 1919 a fost membru al secţiei casaţie a C.E.C. din Rusia. În martie 1920 a fost numit administrator responsabil al Kremlinului şi al caselor de oaspeţi. — *309.*

Platten, Friedrich (1883—1942) — comunist elveţian, în anii 1912—1918 a fost secretar al Partidului social-democrat din Elve-

www.dacoromanica.ro

ţia. În 1919 a luat parte la înfiinţarea Internaţionalei Comuniste. A fost membru al Biroului Cominternului. A colaborat la revista „Internaţionala Comunistă". A fost unul dintre organizatorii Partidului Comunist din Elveţia (vezi şi vol. 27, p. 600). — *311*.

Podvoiski, N.I. (1880—1948) — membru de partid din 1901. În 1919 a fost comisar al poporului pentru problemele militare şi maritime al Ucrainei (vezi şi vol. 35, p. 550). — *10*.

Pokrovski, M.N. (1868—1932) — membru de partid din 1905. Din 1918 — adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 34, p. 570—573). — *88, 128, 163, 180, 210, 239, 289, 339*.

Popov, P.I. (1872—1950) — membru de partid din 1924. Începînd din 1918 a condus Direcţia centrală de statistică (vezi şi vol. 42, p. 559). — *18—19, 210, 226, 232, 352*.

Popova (Kasparova), E.M. (1888—1963) — a participat la mişcarea revoluţionară cu începere din 1903; membră de partid din 1919. În anii 1918—1922 a condus secţia spaţiu locativ al C.E.C. din Rusia; după aceea a fost subşefă a serviciului cancelariei şi secretară responsabilă a reprezentanţei Republicii Sovietice Federative Socialiste Transcaucaziene pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului al U.R.S.S.; secretară responsabilă a prezidiului Comisiei de stat a planificării din U.R.S.S. — *90*.

Poteaev, A.I. (n. 1888) — membru de partid din 1917 pînă în 1923. În 1918 a deţinut postul de adjunct al comisarului poporului pentru finanţe. A participat la războiul civil; a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de vest (1919); în 1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru finanţe. — *71—72, 376*.

Pozern, B.P. (1882—1939) — membru de partid din 1902. În anii 1918—1919 a fost comisar al statului-major al circumscripţiei militare Petrograd, iar după aceea membru al consiliilor militar-revoluţionare ale fronturilor de vest şi de est şi al Armatei a 5-a. După terminarea războiului civil a deţinut funcţii de răspundere în aparatul de partid şi în economie: preşedinte al Centralei textilelor, secretar al Comitetului raional de partid sud-vest, rector al Universităţii comuniste din Leningrad, membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. — *51, 71*.

Preobrajenski, A.A. (1863—1938) — începînd din 1902 a lucrat la Direcţia regională de căi ferate Samara—Zlatoust; în 1918 a fost numit şef al cancelariei, în 1919 director al treburilor, iar apoi şef al serviciului administrativ al acestei direcţii (vezi şi vol. 47, p. 407). — *320*.

Preobrajenski, E.A. (1886—1937) — membru de partid din 1903. Începînd din 1918 a lucrat pe linie de partid şi a făcut parte din aparatul politic al armatei; în 1920 a fost secretar al C.C. al

www.dacoromanica.ro

partidului; a colaborat la ziarul „Pravda" (vezi şi vol. 41, p. 596). — *114, 212, 246, 250, 274, 293, 346.*

Prominski, I.L. (1859—1923) — a participat la mişcarea social-democrată polonezà începînd din deceniul al 9-lea al secolului trecut. În 1894 a fost arestat, iar în 1897 a fost deportat pe timp de trei ani în satul Şusenskoe, districtul Minusinsk, unde a făcut cunoştinţă cu V.I. Lenin şi N.K. Krupskaia şi s-a împrietenit cu ei. După expirarea termenului de deportare a lucrat în Siberia ca muncitor la calea ferată. A participat la războiul civil. — *233, 266.*

Puşkin, A.S. (1799—1837) — mare poet rus. — *133, 211.*

Putinţev, I.D. — bolşevic, cazac din staniţa Urmorunskaia, judeţul Pavlodar, gubernia Semipalatinsk. — *243.*

R

Racovski, C.G. (1873—1941) — militant al mişcării muncitoreşti din România şi al celei internaţionale; de origine bulgar. A aderat din tinereţe la mişcarea socialistă. A participat la Congresul de la Stuttgart al Internaţionalei a II-a (1907), ca membru al delegaţiei socialiştilor români. Împreună cu alţi conducători ai mişcării muncitoreşti din România a participat la editarea seriei a doua a ziarului „România muncitoare". A avut o bogată activitate publicistică în presa socialistă din România: a scris numeroase studii şi eseuri cu caracter politic. După reorganizarea, în 1910, a Partidului social-democrat din România, a fost ales membru al Comitetului executiv al acestuia. În 1915 a reprezentat Partidul social-democrat din România la Conferinţa internaţională de la Zimmerwald. Prigonit de organele represive, Racovski a plecat în 1917 în Rusia, unde a avut munci de răspundere pe linie de partid şi de stat. A murit în U.R.S.S. — *3, 10, 13, 27, 28, 33, 156, 177, 183, 188, 208, 361, 377—378, 381—382, 385.*

Radcenko, I.I. (1874—1942) — membru de partid din 1898. Unul dintre organizatorii şi conducătorii industriei de extracţie a turbei în U.R.S.S. În 1920 a lucrat la Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă (vezi şi vol. 44, p. 655). — *347—350.*

Radek, K.B. (1885—1939) — membru de partid din 1917. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în Comisariatul poporului pentru afacerile externe; din martie 1920 a fost secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 35, p. 552). — *183, 246, 264, 288, 290.*

Radus-Zenkovici, V.A. (n. 1877) — membru de partid din 1898. Din 1919 a fost preşedinte al Comitetului executiv gubernial Saratov, apoi preşedinte al Comitetului revoluţionar din Kirghizia (vezi şi vol. 37, p. 694). — *2, 5, 10.*

Rafes, M.G. (1883—1942) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1899; membru al Bundului din 1903; în anii 1912—1919 a fost

www.dacoromanica.ro

membru al C.C. al Bundului. După revoluția din februarie 1917 a făcut parte din Comitetul executiv al Sovietului de deputați ai muncitorilor și soldaților din Petrograd. În vara anului 1919 a intrat în P.C.(b)din Rusia. A fost comisar al Armatei Roșii, apoi a ocupat posturi de răspundere pe linie de stat la Moscova. — *239*.

Raskolnikov, F.F. (1892—1939) — membru de partid din 1910. După Revoluția din Octombrie a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele maritime, membru al Consiliului militar-revoluționar al republicii, membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de est, comandant al flotei de pe Volga—Marea Caspică și al flotei din Marea Baltică. — *161, 176*.

Ratnikov, I.I. (n. 1893) — în anii 1917—1920 a fost secretar al Comitetului raional de partid Karabanov, județul Aleksandrov, regiunea Vladimir. — *346*.

Reed, John (1887—1920) — militant de seamă al mișcării muncitorești americane, scriitor și publicist. În anul 1917 a venit în Rusia. A salutat Revoluția din Octombrie și i-a consacrat cartea sa „Zece zile care au zguduit lumea", a cărei prefață a fost scrisă de V.I. Lenin. În 1918, întorcîndu-se în S.U.A., a aderat la aripa de stînga a Partidului socialist și a devenit unul dintre conducătorii lui. A luat parte la organizarea Partidului Comunist din S.U.A. În 1919 a fost ales membru al Comitetului Executiv al Cominternului. A murit la Moscova. A fost înmormîntat în zidul Kremlinului. — *294, 336*.

Reih, I.S. (n. 1886) — în 1918 a deținut funcția de redactor al lui „Russische Nachrichtung", buletinul informativ al misiunii sovietice la Berna. În 1919 a lucrat în Comisariatul poporului pentru afacerile interne. Din toamna anului 1919 pînă în aprilie 1925 a condus editura de la Berlin a Cominternului. Ulterior s-a îndepărtat de mișcarea comunistă. — *120*.

Ribakov, I.I. (1891—1938) — a devenit membru de partid în anul 1917. În 1920 a fost președinte al Comitetului executiv al județului Aleksandrov, regiunea Vladimir. Ulterior a deținut posturi de răspundere în aparatul de stat și în domeniul economiei. —*346*.

Rikov, A.I. (1881—1938) — membru de partid din 1899. În anii 1919—1920 a fost împuternicit extraordinar al C.M.A. pentru aprovizionarea Armatei și Flotei Roșii (vezi și vol. 44, p. 656). — *63, 72, 100, 134, 185, 187, 206, 222, 236, 324, 342, 347*.

Rodzeanko, M.V. (1859—1924) — mare moșier, unul dintre liderii partidului octombriștilor („Uniunea 17 octombrie") monarhist. După Revoluția din Octombrie a fugit la Denikin și a încercat să unească toate fortele contrarevoluționare în vederea luptei împotriva Puterii sovietice; apoi a emigrat (vezi și vol. 5, p. 507). — *50*.

www.dacoromanica.ro

Rogov, M.I. (n. 1880) — a participat la mişcarea revoluţionară cu începere din 1905; membru de partid din 1907. Din 1917 pînă în 1928 a lucrat la Sovietul din Moscova. În 1929 a deţinut postul de adjunct al comisarului poporului pentru finanţe al U.R.S.S. Din 1930 a fost preşedinte al Comisiei de stat a planificării a R.S.F.S.R., preşedinte al comisiei bugetare a C.E.C. din Rusia; a făcut parte din C.E.C. al R.S.F.S.R. — *59—60*.

Romanov, P.A. (n. 1884) — membru de partid din 1919. În 1920 a fost secretar al Comitetului executiv al judeţului Aleksandrov, regiunea Vladimir. — *346*.

Rotştein, F.A. (1871—1953) — membru de partid din 1901. În 1890 a emigrat din Rusia. A participat activ la mişcarea muncitorească engleză, la înfiinţarea Partidului Comunist din Marea Britanie (1920). A colaborat la publicaţii socialiste ruse şi străine (vezi şi vol. 48, p. 478). — *80, 121, 260, 264*.

Rovio, G.S. (1887—1938) — membru de partid din 1905. A lucrat ca secretar al secţiei finlandeze a Biroului din nord-vest al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi şi vol. 34, p. 576). — *97*.

Rozengolţ, A.P. (1889—1938) — membru de partid din 1905. În anii războiului civil a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al unor armate şi fronturi, iar după aceea a lucrat în cadrul armatei, în diplomaţie şi în aparatul de stat. — *28, 179*.

Rudakov, I.G. (1883—1937) — membru de partid din 1905. După Revoluţia din Octombrie a deţinut posturi de conducere în domeniul economiei: a fost membru al Consiliului economic al Regiunii de nord (1919), şef al secţiei combustibil din Petrograd (1920). Ulterior a fost comisar al poporului pentru industria forestieră al R.S.S. Bieloruse. A făcut parte din C.E.C. al U.R.S.S. — *305*.

Rudzutak, I.E. (1887—1938) — membru de partid din 1905. În 1919 a fost numit în Comisia pentru treburile Turkestanului. Din 1920 a fost membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia, membru al prezidiului şi secretar general al C.C.S. din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 657). — *97, 185, 236*.

Rutgers, Sebald Justus (1879—1961) — inginer olandez, comunist. Din 1918 pînă în 1938 (cu unele întreruperi) a lucrat în U.R.S.S. (vezi şi vol. 44 ,p. 657). — *120*.

www.dacoromanica.ro

S

Sannikov, F.S. (1883—1955) — ani de-a rîndul a lucrat la tăierea lemnelor în pădure, s-a ocupat cu agricultura, iar în ultimii ani ai vieții a fost poștaș în satul Polovodovo, raionul Solikamsk, regiunea Perm. — *159.*

Sapojkov — eser de stînga, comandant al Diviziei a 2-a de cavalerie din Turkestan. În iulie 1920 a pus la cale o răscoală împotriva Puterii sovietice în județul Buzuluk, gubernia Samara. Răscoala s-a extins și în județul Samara. A fost ucis la 6 septembrie 1920, în timpul înăbușirii răscoalei. — *380—381.*

Sapojnikov, Aleksei. — *92.*

Sapojnikov, A.V. (1868—1935) — savant chimist. — *180.*

Sapronov, T.V. (1887—1939) — membru de partid din 1912. În anii 1919—1920 a fost președinte al Comitetului revoluționar gubernial Harkov (vezi și vol. 39, p. 585). — *113, 154, 189.*

Selivacev, V.I. (1866—1919) — a fost ofițer în vechea armată, apoi a servit în Armata Roșie. În anul 1919 a fost ajutor al comandantului Frontului de sud. — *51, 52.*

Semașko, N.A. (1874—1949) — membru de partid din 1893. În anii 1918—1930 a fost comisar al poporului pentru ocrotirea sănătății al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 39, p. 586). — *61, 80, 93. 133, 180, 207, 314, 353.*

Senea (Lavrov, S.). — *195.*

Serafimovici (Popov), A.S. (1863—1949) — scriitor sovietic; membru de partid din 1918. După Revoluția din Octombrie a făcut parte din colegiul de redacție al ziarului „Izvestiia Sovietului de deputați ai muncitorilor din Moscova"; a redactat rubrica de beletristică. În anii războiului civil a fost corespondent militar al „Pravdei". — *217, 298.*

Serebreakov, L.P. (1888—1937) — membru de partid din 1905. În anii 1919—1920 a fost secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia, președinte al Biroului din sud al C.C.S. din Rusia, membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului de sud, șef al Direcției politice a republicii (vezi și vol. 42, p. 562). — *12, 22, 45, 52, 140.*

Sereda, S.P. (1871—1933) — membru de partid din 1903. În anii 1918—1921 a deținut postul de comisar al poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 36, p. 708). — *21, 127, 145, 240, 327, 337.*

Sergo — *vezi* Ordjonikidze, G.K.

Serrati, Giacinto Menotti (1872—1926) — militant de seamă al mișcării muncitorești italiene, unul dintre conducătorii Partidului socialist italian. În anii 1915—1923 a fost director al ziarului

www.dacoromanica.ro

„Avanti", organul central de presă al partidului socialist (vezi şi vol. 45, p. 678). — *237*, *266*.

Siromolotov, *F.F.* (n. 1877) — membru de partid din 1897. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din prezidiul C.E.S., din Micul C.C.P., din prezidiul Comisiei de stat a planificării a U.R.S.S. — *59—60*, *345*.

Sirţov, *S.I.* (1893—1938) — membru de partid din 1913. În 1918 a fost membru al Biroului de partid din regiunea Donului, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii Donului. A luat parte la războiul civil. În anii 1921—1926 a lucrat în aparatul Comitetului Central al partidului. În 1929 a deţinut postul de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. — *127*.

Skleanski, *E.M.* (1892—1925) — membru de partid din 1913. Din septembrie 1918 pînă în 1924 a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare şi vicepreşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al republicii (vezi şi vol. 45, p. 678).—*4*, *7*, *17*, *32*, *33—34*, *40*, *41*, *42*, *44*, *50*, *55*, *59— 60*, *61*, *72— 73*, *74*, *109*, *167*, *177*, *182*, *209*, *258*, *260*, *269*, *270*, *272*, *281*, *284*, *— 288*, *307*, *310*, *319*, *329*, *331*, *347—350*, *354*, *356*.

Skvorţov-Stepanov, *I.I.* (1870—1928) — membru de partid din 1896. A fost cel dintîi comisar al poporului pentru finanţe al Republicii sovietice; a desfăşurat activitate ştiinţifică, literară şi publicistică (vezi şi vol. 2, p. 641—642). — *250*, *309*.

Smilga, *I.T.* (1892—1938) — membru de partid din 1907. După Revoluţia din Octombrie a fost împuternicit al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. în Finlanda, membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii, membru al consiliilor militar-revoluţionare ale Frontului de sud, caucazian şi de vest, vicepreşedinte al Consiliului economic superior. La congresele al VII-lea şi al VIII-lea ale partidului a fost ales în Comitetul Central (vezi şi vol. 32, p. 610). — *12*, *16*, *17*, *22*, *28*, *34*, *36*, *42*, *56*, *77*, *144*, *147*, *166*, *174*, *179*, *215*, *262*, *271*, *275*, *281*, *286*, *287*, *288*, *290*.

Smirnov, *I.N.* (1881—1936) membru de partid din 1899. În anii 1918—1919 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 5-a a Frontului de est, apoi preşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia. La Congresul al VIII-lea al partidului a fost ales membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 44, p. 659). — *44*, *58*, *64*, *71*, *85*, *99*, *110*, *117—118*, *126*, *138*, *150*, *169*, *170*, *231*, *233*, *250*, *257—258*, *269*, *315*, *388*.

Smirnov, *V. M.* (1887—1937) — membru de partid din 1907. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior. A participat la războiul civil. A fost unul dintre liderii „opoziţiei militare" la Congresul al VIII-lea al parti-

www.dacoromanica.ro

dului. În anii 1920—1921 — militant activ al grupului antipartinic „centralismul democratic“ (vezi şi vol. 36, p. 708). — *95.*

Smirnova, V.P. — *95.*

Sokolnikov (Brilliant), G.I. (1888—1939) — membru de partid din 1905. Din decembrie 1918 a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud şi apoi al celui din Turkestan (vezi şi vol. 34, p. 578; vol. 45, p. 679). — *33, 34, 74, 144.*

Sollogub, N.V. (1883—1937) — colonel în vechea armată; începînd din 1918 a servit în Armata Roşie. A fost şef al statului-major al Frontului de est şi membru al Inspectoratului general al armatei, şef al direcţiei operative a statului-major al armatei Frontului de vest, comandant al Armatei a 16-a. În 1920 a fost şef al statului-major al Frontului de sud şi al forţelor armate ale Ucrainei şi Crimeii. Din 1923 a ocupat funcţii de răspundere în instituţiile de învăţămînt militare. — *12.*

Soloviev, Z.P. (1876—1928) — membru de partid din 1898. Din 1918 a condus diferite instituţii sanitare, a făcut parte din colegii medicale, a fost adjunct al comisarului poporului pentru ocrotirea sănătăţii, preşedinte al Comitetului executiv al Crucii Roşii din R.S.F.S.R. (1919), şef al Direcţiei generale sanitare a Armatei Roşii (1920) etc. — *83, 207.*

Sosnovski, L.S. (1886—1937) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1924 a fost (cu unele întreruperi) redactor al ziarului „Bednota“ (vezi şi vol. 37, p. 697). — *347—350.*

Stalin, I.V. (1879—1953) — membru de partid din 1898. În perioada războiului civil a fost împuternicit al Consiliului Comisarilor Poporului cu aprovizionarea în sudul Rusiei, membru al Consiliului militar-revoluţionar al republicii şi al consiliilor militar-revoluţionare ale unor fronturi (vezi şi vol. 49, p. 631). — *12, 15, 16, 17, 43, 47, 52, 60, 61, 144, 146, 148 151, 152—153, 155, 163, 170, 174, 183, 192, 215, 222, 224, 226, 258—259, 262, 269, 270, 271, 273, 276—278, 323, 330, 351, 366.*

Stasova, E.D. (n. 1873) — membră de partid din 1898. Din februarie 1917 pînă în martie 1920 a deţinut postul de secretar al C.C. al partidului (vezi şi vol. 48, p. 478). — *33, 35, 90, 98, 189, 361.*

Stepanov — vezi Skvorţov-Stepanov, I.I.

Ström, Fredrik (1880—1948) — social-democrat suedez de stînga, scriitor şi publicist. În anii 1918—1920 a fost redactor-şef al ziarului „Folkets Dagblad Politiken“ (vezi şi vol. 31, p. 627). — *121.*

Sundukov, F.S. (n. 1892) — membru de partid din 1918. Din 1918 pînă în 1945 a servit în armata sovietică. În anii 1918—1920 a luptat pe Frontul din Ural: în cadrul Diviziei a 25-a de infanterie „Ceapaev“ a fost comandant al regimentului 1 Ural, a comandat unul din sectoarele raionului fortificat din Ural. — *85.*

www.dacoromanica.ro

Sverdlov, V.M. (1886—1940) — membru de partid din 1902 pînă în 1909; după aceea s-a îndepărtat de activitatea politică. În 1918 a fost comisar al direcției exploatare a Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, iar în 1919—1920 adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație și președinte al Consiliului superior al transporturilor. În anii care au urmat a făcut parte din colegiul Consiliului economic superior, a lucrat în sectorul minier și în cel tehnic-științific al Consiliului economic superior și a deținut postul de director al Institutului de cercetări științifice în domeniul comunicațiilor. — *122, 138, 165—166, 320, 343.*

Sviderski, A.I. (1878—1933) — membru de partid din 1899. După Revoluția din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare și din colegiul Comisariatului poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească (vezi și vol. 39, p. 588). — *21, 123, 186.*

Ș

Șapovalov, A.S. (1871—1942) — unul dintre cei mai vechi participanți la mișcarea revoluționară din Rusia; în 1894 a devenit narodovolist. Din 1895 a fost membru al „Uniunii de luptă pentru eliberarea clasei muncitoare". În 1906 a emigrat; a participat la activitatea organizațiilor bolșevice din străinătate. În 1917 s-a înapoiat în Rusia. După Revoluția din Octombrie a lucrat pe linie de partid și de stat. La Congresul al XIII-lea al P.C. (b) din Rusia a fost ales în Comisia Centrală de Control. În ultimii ani ai vieții sale s-a ocupat cu publicistica. — *279.*

Șatelen, M.A. (1866—1957) — inginer electrician sovietic, remarcabil om de știință, reprezentant de seamă al învățămîntului electrotehnic din U.R.S.S., membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. (1931), Erou al muncii socialiste (1956), om de știință emerit al R.S.F.S.R. (1934) și al R.S.S. Uzbece (1943). A participat la întocmirea planului GOELRO. — *216.*

Șatunovski, I.M. (1876—1932) — membru de partid din 1918. După Revoluția din Octombrie a lucrat în învățămînt și a activat pe linie politică în cadrul armatei; ulterior a făcut parte din comisia transporturi de pe lîngă C.M.A. și din secția industrială a Comisiei de stat a planificării. — *347—350.*

Șeinman, A.L. (n. 1886) — membru de partid din 1903. Din 1918 a deținut posturi de răspundere în Comisariatul poporului pentru finanțe, în Comisariatul poporului pentru aprovizionare și în Comisariatul poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 35, p. 557). — *210.*

Șlihter, A.G. (1868—1940) — membru de partid din 1891. În 1919 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare al

www.dacoromanica.ro

Ucrainei, în 1920 președinte al Comitetului executiv gubernial Tambov și membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerț (vezi și vol. 42, p. 564). — *3*, *28*, *303*, *337*.

Șmidt, O.I. (1891—1956) — membru de partid din 1918, om de știință, academician. A făcut parte din colegiile Comisariatului poporului pentru aprovizionare (1918—1920), Comisariatului poporului pentru învățămînt (1920—1921) și Comisariatului poporului pentru finanțe (1921—1922). A fost director al Editurii de stat (1921—1924) și șef al Căii maritime de nord (1932—1939); fondator și redactor-șef al „Marii enciclopedii sovietice". — *137*.

Șmidt, V.V. (1886—1940) — membru de partid din 1905. De la sfîrșitul anului 1918 și pînă în 1928 a fost secretar al C.C.S. din Rusia, iar apoi comisar al poporului pentru problemele muncii (vezi și vol. 44, p. 661). — *258*.

Șorin, A.F. (1890—1941) — inventator sovietic în domeniul radiotehnicii, telegrafiei și filmului sonor. În 1919 a fost numit șef al postului de radio de la Țarskoe Selo. A lucrat în domeniul radiofoniei. — *141—142*.

Șorin, V.I. (1870—1938) — ofițer în vechea armată; din 1918 a servit în Armata Roșie. A fost comandant al Armatei a 2-a a Frontului de est și, apoi, al trupelor din grupul special al Frunturilor de sud, de sud-est și caucazian. În anii 1920—1921 a fost comandant-șef al trupelor din Siberia. — *56*.

Șotman, A.V. (1880—1939) — membru de partid din 1899. În anii 1918—1919 a fost membru al prezidiului Consiliului economic superior din Rusia, în 1920 — președinte al Comisiei uralo-siberiene a Consiliului Muncii și Apărării, apoi membru al Comitetului revoluționar din Siberia și președinte al Consiliului economic din Siberia (vezi și vol. 34, p. 580). — *238*.

Șternberg, P.K. (1865—1920) — astronom. A participat activ la mișcarea revoluționară din Rusia. Membru de partid din 1905. După Revoluția din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învățămînt și din Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 2-a și al Frontului de est. — *71*.

Șturmin, F. — ostaș roșu din batalionul 11 geniu. — *7*.

Șumski, A.I. (1890—1946) — din 1909 pînă în 1917 a fost membru al partidului socialist-revoluționar din Ucraina. Începînd din 1918 a fost unul dintre liderii partidului borotbiștilor. În 1920 a fost primit în P.C. (b) din Rusia. A participat la tratativele pentru încheierea tratatului de pace cu Polonia (1920). A făcut parte din Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 14-a. A fost ambasador în Polonia, comisar al poporului pentru învățămînt în Ucraina (1924—1927). A fost ales membru al C.C. al P.C. (b) din Ucraina și al C.E.C. al U.R.S.S. — *183*, *184*.

www.dacoromanica.ro

Şvart, I.I. („Semion") (1879—1951) — membru de partid din 1899. Din 1918 a deţinut posturi de răspundere pe linie de partid şi de stat în Ucraina (vezi şi vol. 47, p. 415). — *188.*

Şvedcikov, K.M. (1884—1952) — membru de partid din 1904. După revoluţia din februarie 1917 a fost director al editurii ziarului „Pravda". Din 1918 a deţinut posturi de răspundere în industria hîrtiei, a fost împuternicit extraordinar al Consiliului Comisarilor Poporului pentru problemele industriei hîrtiei şi ale presei. — *210.*

T

Tahtamîşev — în 1919 a făcut parte din comisia pentru construcţia unor noi linii de cale ferată pentru aducerea combustibilului, subordonată Consiliului economic superior. — *228.*

Teodorovici, I.A. (1875—1940) — a participat la activitatea revoluţionară cu începere din 1895: bolşevic. În anii războiului civil a făcut parte din detaşamentele de partizani care au luptat împotriva lui Kolceak. Din 1920 a lucrat la Comisariatul poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 45, p. 681—682). — *328.*

Terehin, I.V. — în anii 1919—1920 a lucrat ca administrator la şcoala agricolă din judeţul Podolsk, gubernia Moscova. — *118.*

Ter-Petrosian, S.A. (Kamo) (1882—1922) — revoluţionar de profesie. În 1919 a comandat un grup de luptă din spatele Frontului lui Denikin. La începutul anului 1920 a fost arestat de guvernul menşevic al Gruziei. După eliberarea din închisoare a desfăşurat activitate ilegală la Baku şi a participat activ la pregătirea insurecţiei proletariatului din Baku. Ulterior a lucrat în Comisariatul poporului pentru comerţul exterior. — *42.*

Timireazev, A.K. (1843—1920) — naturalist darvinist rus, specialist de seamă în fiziologia plantelor, popularizator şi propagandist talentat al cunoştinţelor ştiinţifice, membru corespondent al Academiei de ştiinţe din Petersburg. A fost cel dintîi mare om de ştiinţă care a salutat Revoluţia Socialistă din Octombrie. Cuvîntările şi articolele lui publicistice, apărute în culegerea „Ştiinţă şi democraţie" (1920), au fost mult apreciate de V. I. Lenin.— *205.*

Tîrkov, A.V. (1854—1924) — membru, din 1879, al partidului „Narodnaia volea"; în 1881 a fost arestat pentru participare la atentatul împotriva lui Alexandru al II-lea; a fost întemniţat în fortăreaţa Petropavlovskaia. În 1883 a fost deportat în Siberia răsăriteană. În 1904 deportarea pe viaţă i-a fost comutată în deportare pe termen de 20 de ani. — *240.*

Tomski, M.P. (1880—1936) — membru de partid din 1904. Din 1919 preşedinte al prezidiului Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia (vezi şi vol. 45, p. 682—683). — *130.*

www.dacoromanica.ro

Tonkov, V.N. (1872—1954) — cunoscut specialist sovietic în domeniul anatomiei. Membru de partid din 1932. În anii 1917—1925 a fost director al Academiei militare de medicină. În 1944 a fost ales membru al Academiei de medicină a U.R.S.S. — *48.*

Treves, Claudio (1868—1933) — unul dintre liderii reformişti ai Partidului socialist italian. În anii primului război mondial s-a situat pe poziţii centriste. Faţă de Revoluţia din Octombrie a avut o atitudine ostilă. După sciziunea din Partidul socialist italian (1922) a devenit unul dintre liderii Partidului socialist unitar.—*326.*

Trilisser, D.A. (1884—1934) — membru de partid din 1902. A participat activ la pregătirea Revoluţiei din Octombrie şi la războiul civil. Din 1920 a fost secretar al Comitetului executiv gubernial din Petrograd, apoi preşedinte al Sovietului raional Volodarski din Petrograd. În anii următori a deţinut funcţii de conducere pe linie de partid şi în domeniul economiei. — *244.*

Troţki, B.I. (n. 1879) — în 1920 a lucrat în Comitetul pentru aprovizionare din Siberia. — *379.*

Troţki (Bronştein), L.D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897; menşevic. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit, împreună cu un grup de interraionişti, în partidul bolşevic.

După Revoluţia din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe (din noiembrie 1917), comisar al poporului pentru problemele militare (din februarie 1918), preşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al republicii şi comisar al poporului pentru căile de comunicaţie (1920—1921) (vezi şi vol. 48, p. 481—482). — *21, 22, 30, 33, 36, 45, 47, 52, 59, 60, 63, 65, 67, 69, 72—73, 76, 84, 86, 108, 132, 138, 143, 150, 160, 169, 172—173, 188, 190, 192, 209, 224, 225—226, 227, 287, 301, 302, 319—320, 325, 344, 347—350, 361.*

Tuhacevski, M.N. (1893—1937) — membru de partid din 1918. În anii 1918—1919 a fost o perioadă comandant al armatelor 1, a 5-a şi a 8-a. La începutul anului 1920 a fost comandant al Frontului caucazian, iar apoi al Frontului de vest. În 1921 a fost numit comandant al Academiei militare a Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti, în ianuarie 1922 — comandant al trupelor de pe Frontul de vest, iar după aceea — locţiitor al şefului statului-major al Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti. Din 1931 a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele armatei şi flotei şi vicepreşedinte al Consiliului militar-revoluţionar al U.R.S.S.; mareşal al Uniunii Sovietice. — *144, 224, 271.*

Turati, Filippo (1857—1932) — militant al mişcării muncitoreşti italiene, unul dintre organizatorii Partidului socialist italian, lider al aripii lui de dreapta, reformistă (vezi şi vol. 41, p. 605). — *237.*

www.dacoromanica.ro

Ţ

Ţiurupa, A.D. (1870—1928) — membru de partid din 1898. La începutul anului 1918 a fost numit comisar al poporului pentru aprovizionare (vezi şi vol. 38, p. 516). — *3, 81, 117, 127, 145, 190, 196, 240, 258, 344.*

U

Ulianov, D.I. (1874—1943) — membru de partid din 1894, de profesiune medic; fratele mai mic al lui V.I. Lenin (vezi şi vol. 46, p. 581). — *250.*

Ulianova, M.I. (1878—1937) — membră de partid din 1898; sora mai mică a lui V.I. Lenin (vezi şi vol. 46, p. 581). — *217, 230.*

Unşliht, I.S. (1879—1938) — membru de partid din 1900. În zilele Revoluţiei din Octombrie a făcut parte din Comitetul militar-revoluţionar din Petrograd. În 1918 a fost ales în C.C. al Partidului Comunist din Lituania şi Bielorusia; a fost numit comisar al poporului pentru problemele militare al Lituaniei şi Bielorusiei. Din 1919 a deţinut posturi de răspundere în cadrul armatei: membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 16-a, al Frontului de vest şi al Consiliului militar-revoluţionar al U.R.S.S., şef al aprovizionării Armatei Roşii, adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare şi maritime. — *61, 173—174.*

Uratadze, G.I. (n. 1879) — menşevic. În 1918 a făcut parte din seimul transcaucazian, iar în 1919 a fost ales în Adunarea constituantă a Gruziei. A fost redactor al ziarului „Ertoba", organul central al partidului menşevic. În mai 1920 a fost împuternicitul guvernului menşevic al Gruziei pentru încheierea şi semnarea tratatului de pace cu R.S.F.S.R. — *195.*

Ursin, Nils Robert (1854—1936) — militant de seamă al mişcării muncitoreşti finlandeze, a participat la organizarea Partidului muncitoresc social-democrat din Finlanda (1899) şi a fost unul dintre conducătorii lui. A tradus în limba finlandeză o serie de lucrări ale lui K. Marx şi F. Engels. A participat activ la revoluţia muncitorească din 1918 din Finlanda. După înăbuşirea revoluţiei i s-au ridicat drepturile cetăţeneşti. Din 1918 pînă în 1922 s-a aflat în emigraţie. — *93.*

V

Validov, Ahmed-Zaki (n. 1890) — unul dintre conducătorii mişcării burghezo-naţionaliste contrarevoluţionare din Başkiria. În anii 1917—1918 s-a aflat în fruntea guvernului naţionalist burghez, care a participat activ la lupta armată împotriva Puterii sovietice. În ianuarie 1919, sub influenţa dezvoltării mişcării

www.dacoromanica.ro

revoluționare bașkire, a trecut de partea Puterii sovietice și a încercat să-și mențină influența asupra maselor. A intrat în P.C.(b) din Rusia, a fost ales membru al Comitetului militar-revoluționar al Republicii bașkire, apoi președinte al acesteia. Ca naționalist, a încercat să aplice o linie proprie. În 1920, împreună cu un grup de adepți ai săi, a fugit în Turkestan, iar după aceea în Turcia. — *44—45*.

Vanderlip, Washington, B. (n. 1866) — inginer, reprezentant al cercurilor industriale americane; a venit în Rusia Sovietică cu propunerea de a încheia un acord de concesionare a exploatării petrolului și cărbunelui în Kamceatka. — *292, 310*.

Vasiliev — vezi Vasiliev-Iujin, M.I.

Vasiliev-Iujin, M.I. (1876—1937) — membru de partid din 1898. A participat la revoluția din 1905—1907. După revoluția burghezo-democratică din februarie 1917, a fost vicepreședinte al Sovietului din Saratov și președinte al Comitetului gubernial de partid. A participat ca delegat la Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia. După Revoluția din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile interne, membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 15-a, apoi a deținut funcții de răspundere în organele Procuraturii; în anii 1924—1937 a fost vicepreședinte al Curții Supreme a U.R.S.S. — *206*.

Veisbrod, B.I. (1874—1942) — membru de partid din 1904; de profesiune medic chirurg. În anii 1919—1920 a fost președinte al Comisiei extraordinare pentru lupta împotriva epidemiilor pe Frontul din Turkestan și pe Frontul de sud-est (vezi și vol. 50, p. 578—579). — *54, 79, 93*.

Vever, E.I. (1882—1937) — membru de partid din 1917. În zilele lui Octombrie 1917 a fost muncitor-ostaș în Garda roșie. Din 1918 pînă în 1924 a deținut postul de director al sanatoriului „Gorki". În anii care au urmat a lucrat în aparatul de partid și în domeniul economic. — *241*.

Vinnicenko, V.K. (1880—1951) — scriitor ucrainean. A fost unul dintre organizatorii și liderii Radei centrale ucrainene; apoi, împreună cu Petliura, s-a aflat în fruntea Directoratului (guvernul naționalist al Ucrainei din anii 1918—1919). În primăvara anului 1920 a căpătat permisiunea să se întoarcă în țară; a intrat în P.C. (b) din Ucraina, dar în octombrie a emigrat din nou (vezi și vol. 35, p. 560). — *208*.

Vinogradov, A.A. (n. 1883) — învățător, luptător activ pentru instaurarea Puterii sovietice în județul Vesiegonsk, gubernia Tver. În 1920 era președinte al sindicatului corpului didactic din județul Vesiegonsk. — *161—162*.

Vinter, A.V. (1878—1958) — inginer și om de știință sovietic, specialist în domeniul construcției și exploatării centralelor elec-

www.dacoromanica.ro

trice. După Revoluția din Octombrie a fost șeful șantierului centralei electrice raionale de pe masivul de turbă de la Șatura, a cărei construcție a fost începută în urma indicației date de V.I. Lenin. Din 1927 pînă în 1932 a fost conducătorul șantierului hidrocentralei de pe Nipru. În 1932 a fost ales membru al Academiei de Științe a U.R.S.S. — *114*.

Vivien, L.S. (n. 1887) — regizor sovietic, actor, pedagog, artist al poporului al U.R.S.S. Membru de partid din 1954. Pînă la Revoluția din Octombrie — artist la Teatrul „Aleksandrovski" (azi Teatrul academic de dramă „A.S. Puşkin" din Leningrad). — *122*.

Vladimirov (Şeinfinkel), M.K. (1879—1925) — membru al P.M.S.D.R. din 1903; bolşevic. În 1911 s-a îndepărtat de bolşevici. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D.(b) din Rusia (iulie 1917) a fost primit în partidul bolşevic împreună cu un grup de interraioniști. După Revoluția din Octombrie a lucrat în Comisia de aprovizionare din Petrograd și în Comisariatul poporului pentru aprovizionare; în 1919 a fost comisar militar extraordinar la căile ferate și președinte al Comisiei speciale pentru aprovizionare a Frontului de sud (vezi și vol. 35, p. 560; vol. 48, p. 484). — *35, 113*.

Vladimirski, M.F. (1874—1951) — membru de partid din 1895. După Revoluția din Octombrie a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia și adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 39, p. 592). — *47—48, 149, 200, 206, 272*.

Voevodin, P.I. (1884—1964) — participant activ la mișcarea revoluționară, membru de partid din 1899. În 1919 a fost împuternicit al C.C. al P.C. (b) din Rusia și comisar politic al trenului de agitație „Revoluția din Octombrie". În 1920 a fost comisar general al căii ferate Moscova—Vindavo—Rîbinsk. În 1921 a lucrat la Comitetul principal pentru educația politică de pe lîngă Comisariatul poporului pentru învățămînt al R.S.F.S.R.; din 1922 pînă în 1939 a lucrat în domeniul literar-editorial și în acela al bibliotecilor. — *21*.

Vollenberg, G.L. (1890—1940) — membru de partid din 1918. În anii 1919—1920 a fost comisar și director al rețelei telefonice din Moscova, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poștă și telefoane. Din 1922 pînă în 1924 a deținut postul de șef al Direcției comunicațiilor din nordul Caucazului. În anii următori a avut munci de răspundere în domeniul comunicațiilor și în industrie. — *149—150, 231—232*.

Volnîi, Ivan (Vladimirov, I.E.) (1885—1931) — scriitor realist rus. În 1903 a intrat în partidul eserilor. În 1908, în urma unui atentat împotriva ispravnicului din Mțensk, a fost deportat în Siberia, de unde a fugit în străinătate. La Capri s-a întîlnit cu A.M. Gorki, sub a cărui influență a început să se îndepărteze de eseri. În 1917 s-a întors în Rusia, unde s-a îndeletnicit cu literatura. — *74*.

www.dacoromanica.ro

Volodiceva, M.A. (n. 1881) — membră de partid din 1917. A lucrat în secretariatul Conferinţei a VII-a de partid (din aprilie). A asistat ca stenografă la Congresul al VI-lea al partidului. După Revoluţia din Octombrie a deţinut pînă în iulie 1918 funcţia de secretară a Biroului de presă al Consiliului Comisarilor Poporului. Din 1918 pînă în 1924 a fost dactilografă la Consiliul Comisarilor Poporului şi ajutoare de secretară la Consiliul Muncii şi Apărării şi la Consiliul Comisarilor Poporului. Din 1924 pînă în 1928 a lucrat la Institutul Lenin. — *219*.

Vorovski, V.V. (1871—1923) — membru de partid din 1894. După Revoluţia din Octombrie a fost reprezentant plenipotenţiar al Republicii sovietice în ţările scandinave (1917—1919), în 1919—1920 a fost director al Editurii de stat, iar apoi i s-a încredinţat din nou o funcţie diplomatică în Italia (1921—1923) (vezi şi vol. 10, p. 548). — *29—30, 75—76, 95, 140, 216, 227, 251, 257, 295, 318, 373*.

Voznesenski, A.N. — în 1920 a fost şeful secţiei pentru problemele Orientului din Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — *282*.

Vranghel, P.N. (1878—1928) — general în armata ţaristă, baron, monarhist inveterat. În perioada intervenţiei militare străine şi a războiului civil a fost agent al imperialiştilor anglo-francezi şi americani, unul dintre conducătorii contrarevoluţiei în sudul Rusiei.

În perioada aprilie—noiembrie 1920 a fost comandantul suprem al „forţelor armate din sudul Rusiei", alcătuite din albgardişti; după zdrobirea lor de către Armata Roşie, a fugit în străinătate.— *209, 222, 259, 265, 270, 271, 272, 273, 278, 302, 326, 339, 343, 344*.

W

Weisbein. — *233*.

Wijnkoop, David (1877—1941) — social-democrat olandez de stînga, apoi comunist. A fost unul dintre conducătorii Partidului Comunist din Olanda, în cadrul căruia s-a situat pe o poziţie de extremă stîngă, sectară. În anii 1918—1925 şi apoi cu începere din 1929, a fost membru al parlamentului olandez. La Congresul al II-lea al Internaţionalei Comuniste a fost ales în Comitetul Executiv (vezi şi vol. 48, p. 485). — *255*.

Wise, Edward Frank (1885—1933) — om politic englez. Din 1914 pînă în 1918 a fost secretar al Comitetului pentru aprovizionarea Rusiei şi a lucrat şi în alte instituţii de aprovizionare. În anii 1919—1920 a făcut parte din delegaţia britanică în Consiliul economic suprem al aliaţilor; a participat la tratativele pentru stabilirea relaţiilor comerciale anglo-sovietice (1920—1921). În 1923 a fost numit consilier economic pentru comerţul exterior pe lîngă secţia din Londra a Uniunii centrale a cooperativelor meşte-

www.dacoromanica.ro

şugăreşti. A participat la tratativele neoficiale pentru reluarea relaţiilor diplomatice anglo-sovietice. — *234*.

Z

Zabarov. — *188*.

Zaharov, M.V. (n. 1881) — în 1919 a făcut parte din biroul operativ al Comitetului pentru construcţii de stat de pe lîngă Consiliul economic superior; în 1920 a fost comisar al şantierului Algemba; după aceea a lucrat în domeniul economic (vezi şi vol. 22, p. 609). — *153—154*.

Zalesskaia — Pervuşina. — *168*.

Zalighin. — *157*.

Zatonski, V.P. (1880—1938) — membru de partid din martie 1917. După Revoluţia din Octombrie a ocupat cel dintîi postul de preşedinte al C.E.C. al Sovietului de deputaţi ai Ucrainei; a făcut parte din Comitetul Central al P.C.(b) din Ucraina. În perioada războiului civil a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al armatelor a 13-a, a 12-a şi a 14-a şi al Frontului de sud-vest. În 1920 s-a aflat în fruntea Comitetului revoluţionar din Galiţia (vezi şi vol. 50, p. 582). — *138, 288—289*.

Zelikman, M.I. (n. 1882) — membru de partid din 1914. În zilele lui Octombrie a fost comisar al Oficiului telegrafic central din Petrograd. Din 1918 pînă în 1920 a lucrat la Tula ca secretar al comitetului gubernial de partid şi vicepreşedinte al comitetului executiv gubernial; totodată a făcut parte din comitetul revoluţionar gubernial. După aceea a lucrat în învăţămînt. — *68*.

Zeller, Eduard (1814—1908) — filozof german, specialist în istoria filozofiei antice şi a filozofiei germane. — *298*.

Zimmerman. — *311*.

Zinoviev (Radomîslski), G.E. (1883—1936) — membru al P.M.S.D.R. din 1901. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Petrograd, membru al Biroului Politic al Comitetului Central, preşedinte al Comitetului Executiv al Cominternului (vezi şi vol. 49, p. 639). — *30—31, 38, 54, 63, 66, 67, 69—70, 72, 76, 78—79, 81—82, 84, 87, 92, 99, 107—108, 138, 163, 181, 213, 242, 247, 249, 251—252, 253, 265 282, 292, 293, 320, 324, 353*.

Zul, B.G. — în 1918 a fost preşedinte al colegiului Direcţiei generale a transporturilor maritime şi fluviale, iar în 1919 — şeful secţiei politice a grupului de sud al Frontului de est; după aceea a fost membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 4-a a Frontului din Turkestan, iar mai tîrziu a făcut parte din Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 13-a. În septembrie 1920 a fost împuternicit al C.E.C. din Rusia şi al Comisariatului poporului pentru aprovizionare în regiunea Volgăi pentru conducerea campaniei de colectări. — *85*.

www.dacoromanica.ro

INDICE TEMATIC*

A

Agricultura — 17, 18, 24, 36, 57, 58, 199, 230, 278, 420, 433, 517, 540, 556; Anexe — 12, 19, 30, 34.

Al doilea Congres al popoarelor din Orient — 403.

Algemba — Şantierul de construcţie a căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba şi a conductei de petrol — 207, 220, 242, 243, 250, 257, 288, 323, 396.

Alianţa militară a republicilor sovietice — 74.

Alimentele şi aprovizionarea — 5, 6, 16, 17, 20, 35, 42, 48, 57, 58, 95, 99, 105, 124, 139, 142, 145, 147, 163, 171, 178, 185, 193, 194, 196, 197, 199, 200, 206, 216, 227, 230, 231, 234, 433, 442, 445, 483, 490, 519, 530, 562, 568; Anexe — 2, 6, 11, 12, 14, 18, 20, 22, 30, 31. *Vezi şi* Comisariatele poporului ale R.S.F.S.R. — Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

Antanta — rolul ei în organizarea intervenţiei militare împotriva Rusiei Sovietice — 360, 380, 429, 473, 576.

Aparatul de stat sovietic — 108, 184, 236, 352, 353, 355, 383, 394, 481, 547, 566, 577, 588; Anexe — 4.
Vezi şi Construcţia de stat sovietică.

Apărarea avutului public, lupta împotriva furturilor şi a delapidărilor — 79, 177, 393.

Armata muncii — 196, 197, 198, 217, 227, 234, 254.

Armata Roşie — 4, 8, 9, 11, 26, 30, 38, 49, 69, 80, 81, 87, 89, 95, 96, 97, 100, 106, 108, 117, 122, 135, 136, 232, 240, 254, 266, 370, 372, 434, 456, 527, 559, 583; Anexe — 1, 3, 24, 25, 26, 35.

Armenia — 403.

* În rubrici se indică numerele de ordine ale documentelor.

www.dacoromanica.ro

Atlas geografic — 466, 474.

Aviația în Rusia Sovietică — 73, 435, 437, 467, 469.

Azerbaidjan — 285, 403, 576; Anexe — 20.

B

Bandele lui Vranghel și zdrobirea lor — 363, 367, 370, 435, 436, 438, 440, 441, 449, 467, 471, 493, 494, 525, 527, 531, 536, 543, 552, 559, 565, 574, 585; Anexe — 24, 25, 26.

Bașkiria — 25, 74, 140.

Bibliotecile în Rusia Sovietică — 141, 202, 258, 319, 425, 554.

Bielorusia — 390, 411.

Birocratismul, tărăgăneala și lupta împotriva lor — 33, 117, 166, 167, 205, 398, 399, 582.

Borotbiștii — 281, 292, 293.

C

Cadrele de partid și de stat — 53, 54, 69, 91, 98, 121, 125, 156, 157, 168, 183, 212, 222, 226, 227, 228, 252, 265, 269, 270, 299, 301, 310, 340, 342, 432, 451, 457, 478, 486, 488, 544.

Caracterul colectiv al conducerii; vezi Conducere unică și conducere colectivă; Partidul comunist al Uniunii Sovietice.

Căzăcimea — 103, 137.

C.E.C. din Rusia (Comitetul Executiv Central din Rusia) — 294.

Cerere de publicații — 56, 64, 308, 377, 407, 409, 485.

Cinematografie — 382, 417, 573.

Clasa muncitoare în Rusia Sovietică — 39, 171, 230, 289, 368.

— detașamentele de aprovizionare — 142, 234.
— mobilizarea muncitorilor pe front — 1, 88, 91, 113.
— rolul clasei muncitoare în construcția economică — 504; Anexe — 5.

Coexistența pașnică — vezi Politica externă a Statului sovietic.

Combustibilul — 77, 86, 143, 159, 161, 162, 173, 177, 179, 180, 192, 201, 203, 214, 227, 234, 239, 255, 269, 272, 279, 296, 300, 354, 383, 384, 414, 502, 566, 573; Anexe — 8, 17, 28. *Vezi și* Algemba — șantierul de construcție a căii ferate Aleksandrov-Gai—Emba și a conductei de petrol.

www.dacoromanica.ro

Comerțul exterior al Rusiei Sovietice — 267, 282, 283, 300, 345, 361, 388, 408, 418, 419, 497, 508, 539, 560, 573; Anexe — 13, 16, 20.

Comisariatele poporului ale R.S.F.S.R.
— Comisia extraordinară din Rusia pentru combaterea contrarevoluției, a sabotajului și a speculei (Ceka) — 78, 558.
— Comisariatul poporului pentru comerțul exterior — 392, 488, 508, 510.
— Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților — 404.
— Comisariatul poporului pentru afacerile externe — 274, 295, 394, 404, 499, 569.
— Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf — 186, 236.
— Comisariatul poporului pentru aprovizionare — 230, 305, 521.
— Comisariatul poporului pentru învățămînt — 492.
— Comisariatul poporului pentru căile de comunicație — 165, 186.

Comisia pentru îmbunătățirea condițiilor de viață ale oamenilor de știință — 563.

Concesiunile în Rusia Sovietică — 475, 509, 533.

Conducere unică și conducere colectivă — 116, 214.

Consiliul Comisarilor Poporului (C.C.P.) al R.S.F.S.R. — 210, 294, 364.

Consiliul militar-revoluționar al republicii și Comandamentul suprem; planurile strategice ale Armatei Roșii — 28, 37, 45, 51, 67, 75, 81, 82, 102, 115, 237, 280, 460, 525.

Consiliul Muncii și Apărării (C.M.A.) — 547.

Construcția de stat sovietică — 155, 210, 215, 244, 269, 322, 329, 347, 411.

Construcția fortificațiilor de apărare — 161, 173.

Construcția socialistă (caracterizare generală) — 39, 80, 504, 573.

Contrarevoluția și lupta împotriva ei — 4, 65, 80, 83, 317, 440, 448, 482, 486, 495, 530, 548, 557, 558; Anexe — 23.
Vezi și Chiaburimea și lupta împotriva ei.

Controlul de stat — 78, 503.

Cooperația în Rusia Sovietică — 204, 216.

Copiii și așezămintele de copii — 10, 145, 298, 307, 343, 397.

Cultura proletară, socialistă — 537.

www.dacoromanica.ro

D

Daghestan — 309, 315.

Dictatura proletariatului — 390.

Dicţionarul limbii ruse — 208, 337.

Disciplina de partid şi de stat — 100, 139, 168, 212, 215, 218, 237, 241, 259, 264, 295, 303, 316, 318, 344, 393, 394, 436, 501, 502,514, 523, 580, 581; Anexe — 2.

Donbass — 265, 568.

E

Electrificarea; Centralele electrice în Rusia Sovietică — 180, 221, 235, 573.
Vezi şi GOELRO.

Eserii (socialiştii-revoluţionari) — 43, 271.

Eserii (socialiştii-revoluţionari) de stînga — 314.

F

Finanţele şi politica financiară a Statului sovietic — 3, 22, 23, 32, 71, 110, 264, 267, 320, 345, 347, 539; Anexe — 16.

Flota în Rusia Sovietică — Anexe — 13.

Fraternizarea pe fronturi — 112.

Frontul caucazian — 232, 234, 238, 240, 241, 244, 265, 277, 280, 285, 309, 315, 334, 358, 363, 365, 366, 486, 495; Anexe — 10.

Frontul de răsărit — 1, 2, 21, 25, 29, 30, 34, 81, 82, 87, 92, 102, 111, 135, 162; Anexe — 3.

Frontul de sud — 11, 21, 29, 37, 38, 45, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 64, 65, 67, 68, 75, 78, 81, 82, 87, 89, 90, 92, 93, 96, 98, 102, 103, 104, 108, 111, 113, 121, 161, 280.
Vezi şi Bandele lui Vranghel şi zdrobirea lor.

Frontul de sud-vest — 231, 240, 421, 422, 426; Anexe — 10.
Vezi şi Războiul împotriva Poloniei burghezo-moşiereşti; Bandele lui Vranghel şi zdrobirea lor.

Frontul de vest — 6, 21, 24, 26, 28, 29, 41, 70, 93, 101, 104, 109, 112, 113, 114, 119, 122, 129, 134, 138, 178, 228, 254, 270, 275, 276, 277.

Frontul din Turkestan — 103.

www.dacoromanica.ro

G

GOELRO (Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei) — 278, 286, 349, 518.

Grija față de oameni — 7, 12, 13, 14, 15, 27, 48, 63, 84, 128, 144, 149, 154, 158, 169, 183, 290, 291, 304, 310, 311, 312, 350, 371, 374, 379, 387, 391, 392, 451, 461, 464, 480, 489, 496, 506, 507, 516, 522, 534, 535, 541, 542, 575.

Gruzia — 285, 315, 334, 344, 403, 576.

I

Industria în Rusia Sovietică — 86, 123, 143, 147, 152, 159, 161, 173, 180, 185, 192, 195, 201, 251, 269, 273, 279, 294, 296, 354, 384, 385, 501, 504, 519, 550, 570, 573.
— Industria de război — 19, 46, 60, 108, 559; Anexe — 17. *Vezi și* Naționalizarea industriei în Rusia Sovietică.

Industria națională în Rusia Sovietică — 176.

Informare despre situația economică, despre politica externă a altor țări, despre mișcarea muncitorească și revoluționară internațională — 126, 182, 188, 189, 325, 427, 430, 443.

Informarea oamenilor muncii din alte țări și a opiniei publice mondiale despre Revoluția Socialistă din Octombrie, despre situația din Rusia Sovietică — 263, 348, 359, 463.

Instituții de învățământ superior — 528, 529, 580, 581.

Instrucțiunea publică — 172, 186, 256, 320, 454.

Internaționala Comunistă (Cominternul, Internaționala a III-a), Congresul al II-lea — 118, 406, 410, 413, 416, 431.

Intervenția burgheză și politica Puterii sovietice față de ea — 39, 80.

Intervenția militară străină și războiul civil în nordul Rusiei europene — 266.

Intervenția militară străină și războiul civil în Rusia Sovietică (caracterizare generală) — 39, 80, 94, 171, 559.

Î

Întîlniri și convorbiri cu muncitorii, țăranii, intelectualii și cu activiștii locali — 252, 256, 273, 394, 504, 562, 571.

K

Kirghizia — 369.

www.dacoromanica.ro

L

Legalitatea revoluționară, socialistă — 12, 61, 76, 80, 83, 131, 148, 167, 187, 191, 211, 215, 233, 249, 261, 268, 317, 455.

Literatură și artă — 39, 80, 116, 174, 321, 350.

Lucrările lui V.I. Lenin, scrierea și editarea lor — 351, 359, 412, 413, 416, 428, 553.

M

Menșevicii — 43, 260, 271.

Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei — 452, 479, 510.

Mișcarea comunistă internațională — 94, 182, 424, 443.
Vezi și Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

Mișcarea de partizani și activitatea ilegală în spatele frontului inamic — 38, 69.

Mișcarea muncitorească și revoluționară internațională — 94, 386, 424, 473, 515.
Vezi și Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

Muzeele în Rusia Sovietică — 560.

O

Ocrotirea sănătății în Rusia Sovietică — 97, 120, 125, 127, 133, 150, 151, 209, 331; Anexe — 1.

Oportunismul și revizionismul în mișcarea muncitorească internațională și lupta împotriva lor — 386, 538.

Organizarea socialistă a muncii — 180.

P

Participarea muncitorilor străini la opera de construcție economică în Rusia Sovietică — 326, 339.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice (P.C.U.S.), P.M.S.D. (b) din Rusia, P.C. (b) din Rusia.

— Comitetul Central al P.C.(b) din Rusia, organ colectiv de conducere a partidului și a țării, de luptă împotriva intervenționiștilor și albgardiștilor — 37, 45, 50, 54, 70, 75, 81, 82, 97, 115, 168, 181, 238, 259, 292, 293, 295, 303, 334, 344, 345, 368, 435, 436, 438, 514, 572; Anexe — 10, 24, 25, 26.

www.dacoromanica.ro

— *normele vieții de partid* — 108, 168, 253, 303, 366, 478, 486, 535, 559, 571, 572.
— *agitația și propaganda de partid* — 44, 250, 278, 310, 355, 417, 433; Anexe — 12.
— *mobilizarea pe front* — 93, 119, 121; Anexe — 4, 24, 35.
— *întărirea și unitatea partidului* — 252, 292, 293, 476.
— grupul „Centralismului democratic "(centraliștii democrați) și lupta împotriva lui — 302.
— legătura cu masele — 504.
Vezi și Disciplina de partid și de stat. Cadrele de partid și de stat.

Partizanatul și combaterea lui — 25, 30.

Politica de colonizare — Anexe — 19.

Politica externă a Statului sovietic — 72, 85, 114, 120, 138, 181, 254, 275, 295, 334, 335, 341, 360, 380, 403, 404, 418, 419, 422, 426, 427, 429, 436, 439, 441, 447, 449, 450, 459, 462, 473, 475, 505, 512, 513, 536, 567.

Politica națională a Partidului comunist și a guvernului sovietic — 22, 23, 66, 74, 140, 155, 170, 245, 285, 309, 315, 369.

Politica partidului comunist și a Statului sovietic față de religie — 263, 307.

Poșta, telefonul și telegraful în Rusia Sovietică — 231, 236, 323, 376, 405, 549.

Presa și editurile în Rusia Sovietică — 44, 47, 118, 143, 153, 218, 221, 328, 401, 443, 455, 481, 484, 487, 514, 523, 551, 564.

Prestația în muncă — 313; Anexe — 11, 14, 15.

Problema națională în regimul dictaturii proletariatului — 390.

Proletcultul — 470.

Propaganda prin monumente — 174, 321.

R

Radio și tehnica radiofonică — 223, 224, 225, 306, 503.

Răspunsuri la scrisori, telegrame, petiții ale oamenilor muncii și la sesizări de pe teren — 130, 131, 193, 490, 571; Anexe — 7.

Războiul împotriva Poloniei burghezo-moșierești — 338, 346, 356, 363, 422, 423, 426, 435, 437, 438, 441, 444, 449, 459, 460, 462, 465, 467, 468, 472, 473, 505, 512, 513, 520, 536; Anexe — 24, 25, 26.

Rebeliunea corpului de armată cehoslovac și lichidarea ei — Anexe — 9.

www.dacoromanica.ro

Recensămîntul în Rusia Sovietică — 336, 368, 375; Anexe — 15, 21, 29.

Republica Extremului Orient — 237; Anexe — 9.

Republica Sovietică Ungară — 40.

S

Schimbul de mărfuri (cu ţărănimea) — 433; Anexe — 2.

Siberia — 160, 264, 269, 368, 375, 517; Anexe — 22.

Silvicultura — 453.

Sindicatele — 205.

Sistemul dărilor de seamă — 152, 165, 186, 501; Anexe — 8, 34.

Spatele frontului — 4, 108, 433; Anexe — 24.

Specialiştii străini, participarea lor la construcţia economică în Rusia Sovietică — 146, 149.

Statistica în Rusia Sovietică — 32, 577; Anexe — 15, 21, 29. *Vezi şi* Sistemul dărilor de seamă.

Subotnicele comuniste — 59.

Ş

Ştiinţa, tehnica şi invenţiile în Rusia Sovietică — 3, 62, 123, 287, 311, 324, 327, 331, 337, 372, 373, 381, 389, 395, 400, 402, 415, 458, 466, 477, 491, 498, 532, 545, 546, 561, 573, 578, 582.
Vezi şi Radio şi radiotehnica; Comisia pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale oamenilor de ştiinţă.

T

Transporturile în Rusia Sovietică — 34, 66, 107, 132, 159, 163, 165, 171, 173, 175, 179, 196, 197, 200, 205, 219, 227, 229, 234, 259, 262, 264, 278, 282, 284, 289, 299, 300, 354, 500, 511, 566; Anexe — 5, 8, 11, 14, 27, 28, 31, 32, 33.
Vezi şi Algemba — şantierul de construcţie a căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba şi a conductei de petrol.

Trecerea de la capitalism la socialism — 582; Anexe — 35.

Turkestan — 66, 156, 157, 170, 295.

www.dacoromanica.ro

Ţ

Ţărănimea săracă şi cea mijlocie — politica partidului comunist faţă de ele — 9, 39, 231, 234, 244, 411, 517.

U

Ucraina — 18, 38, 50, 156, 157, 160, 234, 244, 246, 261, 292, 293, 303, 332, 342, 390, 433; Anexe — 4, 21, 24, 29.

Uzinele şi fabricile în Rusia Sovietică — 46, 110, 251, 297, 550.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefață VII

1919

1. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE EST. *1 iulie* 1
2. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *1 iulie* 1—2
*3. TELEGRAMĂ ADRESATĂ SOVIETULUI DE DEPUTAȚI AL RAIONULUI POROHOVA. *2 iulie* 2
4. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. V. KURAEV, V.A. RADUS-ZENKOVICI ȘI K. I. PLAKSIN. *2 iulie* ..... 2—3
5. CĂTRE A. D. ȚIURUPA. *3 iulie* 3
6. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RAKOVSKI. *5 iulie* 3
7. CĂTRE A. M. GORKI. *5 iulie* 4
8. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *5 iulie* 4
9. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.A. RADUS-ZENKOVICI. *8 iulie* 5
10. CĂTRE COMITETUL EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *8 iulie* ..... 5—6
11. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE SUD. *8 iulie* .... 6—7
12. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *8 iulie* 7
13. TELEGRAMĂ EXPEDIATĂ LA NIJNI NOVGOROD. *8 iulie* 8
14. CĂTRE A. M. GORKI. *8 iulie* 8
15. CĂTRE L. B. KAMENEV. *8 sau 9 iulie* 8

* Cu asterisc sînt notate scrisorile publicate pentru prima oară

www.dacoromanica.ro

16. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD, PREȘEDINTELUI COMITETULUI PENTRU APROVIZIONARE AL REGIUNII VOLGĂI, COMISARULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE ȘI COMISARULUI MILITAR GUBERNIAL. *9 iulie* 9

17. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. A. RADUS-ZENKOVICI. *11 iulie* 10

*18. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI, N.I. PODVOISKI ȘI TUTUROR COMISARILOR MILITARI DIN UCRAINA. *11 iulie* ..... 10—11

19. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONGRESULUI METALURGIȘTILOR DIN TULA. *11 iulie* 11

20. TELEGRAMĂ ADRESATĂ DIRECȚIEI REGIONALE NIJNI NOVGOROD A TRANSPORTURILOR FLUVIALE *12 iulie* ..... 11—12

21. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *15 iulie* 12

22. CĂTRE I. S. GANEȚKI. *16 iulie*. 13

1. 13
2. 13

*23. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C. G. RACOVSKI. *16 iulie* 13

24. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARULUI MILITAR AL DIVIZIEI A 25-A. *16 iulie* ..... 13—14

25. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.M. LAȘEVICI ȘI K. K. IURENEV. *17 iulie* 14

26. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *17 iulie*.. 15

27. CĂTRE A. M. GORKI. *18 iulie* 15

28. REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I. V. STALIN. *18 iulie* 16

29. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN. *18 iulie* 17

30. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE EST. *19 iulie*.. 17

*31. O ÎNSEMNARE FĂCUTĂ PE O NOTĂ DE PLATĂ A SECȚIEI ADMINISTRATIVE A COMISIEI EXTRAORDINARE DIN MOSCOVA. *19 iulie* 18

32. CĂTRE V. P. MILIUTIN ȘI P. I. POPOV. *22 iulie* ..... 18—19

33. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *22 iulie* 19

34. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *25 iulie* 20

35. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. V. KRÎLENKO. *25 iulie* 20

36. NIȘTE ÎNSEMNĂRI ȘI O REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI P. I. VOEVODIN. *25 iulie* 21

37. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROȚKI. *28 iulie* 21—22

*38. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROȚKI. *29 iulie* 22

39. CĂTRE A. M. GORKI. *31 iulie* ..... 22—27

40. CĂTRE BÉLA KUN. *Sfîrșitul lunii iulie* 27

41. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. P. ROZENGOLȚ. *1 august* 28

www.dacoromanica.ro

42. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI BOGDATIAN ŞI A. G. ŞLIHTER. *2 august* ..... 28—29
*43. CĂTRE G. V. CICERIN. *3 sau 4 august* 29
44. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A COMISIEI PENTRU PROBLEMELE SIBERIENE. *5 august* ..... 29—30
45. CĂTRE L. D. TROŢKI. *7 august* 30
46. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV. *7 august* ..... 30—31
47. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *7 august* 31
48. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *8 august* ..... 31—32
49. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI EVEŢKI. *8 august* 32
50. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. ŢROŢKI. *9 august* 33
51. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *10 august* ..... 33—34
52. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA, M.M. LAŞEVICI ŞI G. I. SOKOLNIKOV. *13 august*..... 34
53. CĂTRE E. D. STASOVA. *13 august*..... 35
54. CĂTRE M. K. VLADIMIROV. *14 august*..... 35
*55. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA. *Nu mai devreme de 16 august*..... 36
56. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL VORONEJ. *20 august* 36
*57. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR MILITAR-REVOLUŢIONARE ALE ARMATELOR A 10-A şi A 4-A. *20 august* ..... 36—37
58. CĂTRE SUBSECŢIA AGRICOLĂ A SECŢIEI APROVIZIONARE A SOVIETULUI DE DEPUTAŢI DIN MOSCOVA. *23 august* 37
59. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV. *26 august* 38
60. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI. *26 august* 38
61. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI CEKĂI GUBERNIALE DIN PETROGRAD. *26 august* ..... 38—39
62. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *26 sau 27 august*..... 39
63. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE DIN SIMBIRSK. *28 august* 39
64. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. M. LAŞEVICI. *28 august* ..... 39—40
65. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *30 august* 40
66. RADIOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV DIN TAŞKENT *30 august* ..... 40—41
67. O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI O SCRISOARE PENTRU E. M. SKLEANSKI. *Sfîrşitul lunii august* .... 41—42
68. DIRECTIVĂ DATĂ LUI S. M. KIROV. *August* 42
69. CĂTRE E. M. SKLEANSKI ŞI I. T. SMILGA. *Vara*..... 42
*70. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *1 septembrie* 43

www.dacoromanica.ro

71. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *Nu mai devreme de 1 septembrie* 43
*72. CĂTRE G. V. CICERIN. *Nu mai devreme de 2 septembrie* .. 43—44
73. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *4 septembrie* 44
74. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR AL BAȘKIRIEI. *5 septembrie* ..... 44—45
75. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROȚKI, L. P. SEREBREAKOV ȘI M.M. LAȘEVICI. *6 septembrie* 45
76. CĂTRE TOȚI MEMBRII COLEGIILOR ȘI CĂTRE TOȚI COMISARII POPORULUI. *6 septembrie* 46
77. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV AL PLĂȘII VASILIEVSKAIA, JUDEȚUL TIHVIN. *6 septembrie* 46
78. ÎNSEMNĂRI PE UN RAPORT AL LUI K. F. MARTINOVICI ȘI O NOTĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROȚKI ȘI F.E. DZERJINSKI, PRECUM ȘI COMITETULUI CENTRAL AL P.C.(b) DIN RUSIA. *12 septembrie* 47
79. CĂTRE I. V. STALIN ȘI M. F. VLADIMIRSKI. *12 septembrie* ..... 47—48
*80. CĂTRE A. M. GORKI. *15 septembrie* ..... 48—50
81. CĂTRE S. I. GUSEV. *16 septembrie* ..... 50—52
*82. CĂTRE L. D. TROȚKI, L. P. SEREBREAKOV ȘI M. M. LAȘEVICI. *16 septembrie* ..... 52—53
83. CĂTRE M. F. ANDREEVA. *18 septembrie* 53
*84. CĂTRE P. A. MALKOV. *18 septembrie*..... 54
*85. CĂTRE A. M. GORKI. *Nu mai devreme de 26 septembrie* .. 54
86. CĂTRE VICEPREȘEDINTELE CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *30 septembrie* ..... 54—55
87. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *Septembrie* 55
88. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV. *2 octombrie* 56
89. CĂTRE I. T. SMILGA. *4 octombrie*..... 56
90. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DE PARTID ȘI COMITETULUI EXECUTIV DIN GUBERNIA ORENBURG. *8 octombrie*..... 57
*91. CĂTRE TOVARĂȘII DIN COMITETUL EXECUTIV GUBERNIAL PETROGRAD. *10 octombrie* 57
92. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV ȘI M. V. FRUNZE *13 octombrie* 58
93. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL SOVIETULUI DIN PETROGRAD. *14 octombrie* .... 58—59
94. CĂTRE COMUNIȘTII OLANDEZI. *14 octombrie* 59
95. CĂTRE V. A. AVANESOV, E. M. SKLEANSKI, M. I. ROGOV, F. F. SÎROMOLOTOV ȘI V. P. MILIUTIN. *15 octombrie* ..... 59—60
96. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *15 octombrie* ..... 60—61
97. CĂTRE E. M. SKLEANSKI, N. A. SEMAȘKO ȘI L. B. KAMENEV. *15 octombrie* 61

www.dacoromanica.ro

98. ÎNSEMNARE PE MARGINEA UNEI SCRISORI A LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *Nu înainte de 15 octombrie* ..... 61—62

99. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *Nu mai devreme de 15 octombrie* 62

100. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. N. KAMINSKI. *16 octombrie* ..... 62—63

101. CĂTRE L. D. TROȚKI. *17 octombrie* ..... 63—64

102. REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I. N. SMIRNOV. *17 octombrie* 64

103. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.V. FRUNZE. *18 octombrie* ..... 64—65

104. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI. *18 octombrie* 65

105. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV. *18 octombrie* 66

106. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. GOLDBERG. *19 octombrie* ..... 66—67

*107. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.D. NAGLOVSKI. *19 octombrie* 67

108. CĂTRE G. N. KAMINSKI, D.P. OSKIN ȘI V. I. MEJLAUK. *20 octombrie* ..... 68—69

109. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI ȘI G.E. ZINOVIEV. *20 octombrie* ..... 69—70

110. TELEGRAMĂ TRIMISĂ LA PERM ȘI LA EKATERINBURG. *20 octombrie* 70

111. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV. *21 octombrie* 71

112. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. M. GHITTIS ȘI A. I. POTEAEV. *21 octombrie* ..... 71—72

113. CĂTRE L. D. TROȚKI. *22 octombrie* ..... 72—73

114. CĂTRE L. D. TROȚKI. *22 octombrie* 73

115. CĂTRE TOȚI MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *22 octombrie* ..... 73—74

116. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV OREL. *22 octombrie* 74

*117. CĂTRE G. I. SOKOLNIKOV. *Nu mai devreme de 22 octombrie* 74

118. CĂTRE V. V. VOROVSKI. *24 octombrie* ..... 75—76

119. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI ȘI G. E. ZINOVIEV. *24 octombrie* 76

120. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE NAȚIONALITĂȚILOR. *25 octombrie* ..... 76—77

121. CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE SUD. *25 octombrie* 77

122. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. A. PETERSON. *25 octombrie* 78

123. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *Mai târziu de 25 octombrie* .... 78—79

www.dacoromanica.ro

124. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIEI PENTRU APROVIZIONARE DIN JUDEȚUL PUGACIOV. *26 octombrie* 79

125. CĂTRE TOATE INSTITUȚIILE DE STAT ȘI AUTORITĂȚILE MILITARE. *27 octombrie* 79

*126. CĂTRE F. A. ROTȘTEIN. *27 octombrie* 80

127. CĂTRE N. A. SEMAȘKO. *27 octombrie* 80

*128. CĂTRE V. A. KUGUȘEV. *28 octombrie* 81

*129. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D. N. AVROV, J. H. PETERS ȘI V. G. GROMAN. *28 octombrie* ..... 81—82

130. CĂTRE INTENDENTUL KREMLINULUI. *29 octombrie* 82

131. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL REAZAN. *30 octombrie* ..... 82—83

132. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *31 octombrie* 83

133. CĂTRE Z.P. SOLOVIEV. *1 noiembrie* ..... 83—84

134. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI ȘI G. E. ZINOVIEV. *1 noiembrie* 84

135. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV. *1 noiembrie* 85

136. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B. I. GOLDBERG. *1 noiembrie* 85

137. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *2 noiembrie* ..... 85—86

138. CĂTRE L. D. TROȚKI. *Nu mai târziu de 6 noiembre* 86

139. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SIMBIRSK. *8 noiembrie* ..... 86—87

140. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV. *10 noiembrie* 87

141. SCHIMB DE SCRISORI CU M. N. POKROVSKI. *11 noiembrie* 88
CĂTRE M. N. POKROVSKI. 88
RĂSPUNSUL LUI M. N. POKROVSKI 88
CĂTRE M. N. POKROVSKI 88

142. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. P. BRIUHANOV. *11 noiembrie* ..... 88—89

143. CĂTRE DIRECȚIA GENERALĂ A EXPLOATĂRII ZĂCĂMINTELOR DE TURBĂ. *11 noiembrie* 89

144. CĂTRE A.S. ENUKIDZE, L.B. KAMENEV ȘI E. D. STASOVA. *12 noiembrie* 90

145. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *Nu mai devreme de 17 noiembrie* 90

*146. CĂTRE E. M. POPOVA. *20 noiembrie* ..... 90—91

147. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 3-A, COMISARULUI PENTRU APROVIZIONARE DIN GUBERNIA PERM, COMISARULUI CĂII FERATE PERM ȘI COMISARULUI PENTRU APROVIZIONARE DIN GUBERNIA EKATERINBURG. *20 noiembrie* 91

*148. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *21 noiembrie* 92

149. CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *21 noiembrie* ..... 92—93

www.dacoromanica.ro

150. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.S. VEISBROD. *25 noiembrie* 93
151. CĂTRE N. A. SEMAŞKO. *27 noiembrie* ..... 93—94
152. CĂTRE V. P. MILIUTIN. *27 noiembrie* ..... 94—95
*153. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) din RUSIA 95
154. CĂTRE A. S. ENUKIDZE. *5 decembrie* ..... 95—96
155. CĂTRE PREZIDIUL CELUI DE-AL VII-LEA CONGRES AL SOVIETELOR. *Între 5 şi 9 decembrie* 96
156. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *10 decembrie* 96
157. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI Ş. Z. ELIAVA, I. E. RUDZUTAK, V. V. KUIBÎŞEV. *11 decembrie* 97
158. CĂTRE A. I. BELENKI. *11 decembrie* 97
159. CĂTRE S. D. MARKOV. *11 decembrie* 98
160. ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI A. K. PAIKES ŞI UN BILET CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *Între 11 şi 16 decembrie* 98
161. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *15 decembrie* 99
162. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *15 decembrie* ..... 99—100
163. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANŢILOR SERVICIILOR DE COMUNICAŢII ALE ARMATELOR A 5-A ŞI A 3-A. *16 decembrie* 100
164. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *16 decembrie* 101
165. CĂTRE L. B. KRASIN. *17 decembrie* 101
*166. CĂTRE L. B. KRASIN. *17 sau 24 decembrie* ..... 101—102
167. CĂTRE D. I. KURSKI. *Între 17 şi 23 decembrie* ..... 102—103
1..... 102
2..... 103
*168. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *Nu mai tîrziu de 18 decembrie* ..... 103—104
169. CĂTRE A. B. HALATOV. *19 decembrie* 104
170. CĂTRE S. Z. ELIAVA. *19 decembrie* ..... 104—105
171. TELEGRAMĂ TRIMISĂ LA REAZAN. *21 decembrie* ..... 105—106
*172. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *22 decembrie* ..... 106—107
173. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *23 decembrie* ..... 107—108
174. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI A. V. LUNACEARSKI. *24 sau 25 decembrie* 108
175. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *Nu mai devreme de 25 decembrie* 109
176. CĂTRE SECŢIA POLIGRAFIE A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *26 decembrie* 109
177. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *26 decembrie* 110

www.dacoromanica.ro

178. ADAOS LA O TELEGRAMĂ A LUI A. S. KISELEV. *26 decembrie* ..... 110—113
179. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI T.V. SAPRONOV. *26 decembrie* 113
180. CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI. *26 decembrie* ..... 113—114
*181. CĂTRE G. V. CICERIN. *27 decembrie* 115
182. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.M. LITVINOV. *28 decembrie* 115
183. CĂTRE COLEGIUL CENTRAL AL PUNCTELOR DE AGITAȚIE. *30 decembrie* 116

1920

184. CĂTRE S. B. BRICIKINA. *Începutul lui ianuarie* 117
185. ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI I.N. SMIRNOV ȘI O NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *1 ianuarie* ..... 117—118
186. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *2 ianuarie* 118
187. CĂTRE COMITETUL EXECUTIV JUDEȚEAN PODOLSK *2 ianuarie* ..... 118—119
188. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *2 ianuarie* 119
189. CĂTRE G. V. CICERIN. *4 ianuarie* ..... 119—121
190. CĂTRE V. D. BONCI-BRUEVICI. *4 ianuarie* 121
191. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.I. BOKII *4 ianuarie* 122
192. ÎNSEMNĂRI PE O TELEGRAMĂ A LUI V.M. SVERDLOV ȘI O NOTĂ PENTRU DIRECȚIA GENERALĂ A CĂRBUNELUI. *4 ianuarie* ..... 122—123
193. CĂTRE A. I. SVIDERSKI. *5 ianuarie* 123
194. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *Între 5 și 23 ianuarie* 124
195. ÎNSEMNĂRI PE O TELEFONOGRAMĂ A COMITETULUI CENTRAL PENTRU INDUSTRIA GRĂSIMILOR DE PE LÎNGĂ CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR. *10 ianuarie* 124—125
196. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 3-A. *12 ianuarie* 125
197. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *12 ianuarie* 126
198. CĂTRE TOȚI MEMBRII CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI. *12 ianuarie* ..... 126—127
199. ÎNSEMNĂRI ȘI O REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A LUI S.I. SÎRȚOV. *Între 13 și 15 ianuarie* 127
200. CĂTRE S. D. MARKOV. *14 ianuarie* 128
201. CĂTRE DIRECȚIA GENERALĂ A CĂRBUNELUI. *14 ianuarie* 128
202. CĂTRE M. N. POKROVSKI. *15 ianuarie* ..... 128—129
*203. CĂTRE DIRECȚIA GENERALĂ A PETROLULUI DIN CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR. *15 ianuarie* 129

www.dacoromanica.ro

204. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. G. MEASKOV. *15 ianuarie* 130
205. CĂTRE CONSILIUL CENTRAL AL SINDICATELOR DIN RUSIA. *16 ianuarie* ..... 130—131
206. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL GUBERNIEI KAZAN. *16 ianuarie* ..... 131—132
207. ADAOS LA O TELEGRAMĂ A LUI L. D. TROȚKI. *17 ianuarie* 132
208. CĂTRE A. V. LUNACEARSKI. *18 ianuarie*..... 132—133
209. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *18 ianuarie* 133
210. CĂTRE L. B. KAMENEV. *20 ianuarie* ..... 133—134
211. CĂTRE S. B. BRICIKINA. *21 ianuarie* 134
*212. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *Nu mai târziu de 23 ianuarie* 134
213. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *23 ianuarie* ..... 134—135
214. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI I A MUNCII. *23 ianuarie* 135
215. TELEGRAMĂ ADRESATĂ ORGANELOR MILITARE ECONOMICE ȘI ADMINISTRATIVE DIN PETROGRAD. *Nu mai devreme de 23 ianuarie*..... 136
216. CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE ȘI AI COLEGIULUI UNIUNII CENTRALE A COOPERATIVELOR DE CONSUM. *26 ianuarie* 137
217. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *26 ianuarie* ..... 137—138
218. CĂTRE AGENȚIA TELEGRAFICĂ RUSĂ. *27 ianuarie* 138
219. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV ȘI M. I. FRUMKIN. *29 ianuarie* ..... 138—139
220. CĂTRE A. LOMOV. *30 ianuarie* 139
221. CĂTRE V. D. BONCI-BRUEVICI. *Sfîrșitul lunii ianuarie* 139—140
222. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. I. PETROVSKI ȘI L. P. SEREBREAKOV. *4 februarie* ..... 140—141
223. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *5 februarie*..... 141
224. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI CEKĂI DIN NIJNI NOVGOROD. *5 februarie* ..... 141—142
225. CĂTRE M. A. BONCI-BRUEVICI. *5 februarie* 142
226. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI S.T. KOVÎLKIN. *7 februarie*..... 143
227. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI MUNCII. *10 februarie* .. 143
228. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN. *10 februarie* 144
229. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B.I. GOLDBERG. *10 februarie* ..... 144—145
230. CĂTRE S. P. SEREDA ȘI A D. ȚIURUPA. *14 februarie* .. 145—146
231. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *16 februarie* 146—147

www.dacoromanica.ro

232. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA ŞI G. K. ORDJONIKIDZE. *17 februarie* 147
233. CĂTRE N. P. BRIUHANOV. *17 februarie* ..... 147—148
234. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *18 februarie* 148
235. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *Nu mai devreme de 18 februarie* 149
236. CĂTRE G. L. VOLLENBERG. *19 februarie* ..... 149—150
237. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI. *19 februarie* 150—151
238. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *19 februarie* 151
239. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.D. MALKOV. *19 februarie* ..... 151—152
240. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *20 februarie* ..... 152—153
241. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *20 februarie* 153
242. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. ZAHAROV ŞI A. V. BUDASSI. *21 februarie*..... 153—154
243. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU INSPECŢIA MUNCITOREASCĂ-ŢĂRĂNEASCĂ. *21 februarie* 154
244. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D. Z. MANUILSKI. *22 februarie* ..... 154—155
245. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN. *22 februarie* 155
*246. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI. *23 februarie* 156
247. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *23 februarie* 156
248. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *24 februarie* ..... *156—157*
249. REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI ZALÎGHIN. *Nu mai devreme de 24 februarie* 157
250. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR DE PARTID ŞI COMITETELOR EXECUTIVE ALE GUBERNIILOR SAMARA ŞI SARATOV. *25 februarie* 158
251. CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *25 februarie* 158—159
252. CĂTRE V. N. LOBOVA, A. E. MINKIN ŞI E. M. IAROSLAVSKI. *26 februarie* ..... 159—160
253. CĂTRE A. M. NIKOLAEV. *Nu mai devreme de 26 februarie* 160
254. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROŢKI. *27februarie* 160—161
255. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F. F. RASKOLNIKOV. *27 februarie* 161
256. CĂTRE MEMBRII COLEGIULUI COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *27 februarie* 161—162
257. CĂTRE K. A. ALFEROV. *27 februarie*..... 162
258. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV. *28 februarie* 163
259. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *28 februarie* 163

www.dacoromanica.ro

*260. CĂTRE L. B. KAMENEV. *Sfîrşitul lui februarie — începutul lui martie* 164
261. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE KAZAN. *1 martie* 164
262. CĂTRE L. B. KRASIN. *Nu mai devreme de 1 martie* ..... 164—165
*263. PENTRU LANSBURY. *2 martie* 165
264. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. I. FRUMKIN. *3 martie* 165—166
*265. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA ŞI G. K. ORDJONIKIDZE. *3 martie* 166
266. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. N. KUZMIN. *5 martie* 167
*267. CĂTRE S.E. CIUŢKAEV. *5 martie* 168
268. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CEKĂI GUBERNIALE KAZAN. *6 martie* 168
269. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROŢKI. *7 martie* 169
*270. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROŢKI. *Între 8 şi 20 martie* 170
271. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *9 martie* 170
272. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. LOMOV. *9 martie* 171
273. DISPOZIŢIE CĂTRE UNELE COMISARIATE ALE POPORULUI. *10 martie* ..... 171—172
*274. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA *11 martie* 172
275. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROŢKI. *11 martie* 172—173
276. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. S. UNŞLIHT. *11 martie* 173—174
277. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA ŞI G. K. ORDJONIKIDZE. *11 martie* 174
278. CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI. *14 martie*..... 175—176
279. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F. F. RASKOLNIKOV ŞI S. M. KIROV. *14 martie* 176
280. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *15 martie* 177
281. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREZIDIULUI CONFERINŢEI GENERALE A BOROTBIŞTILOR DIN UCRAINA. *16 martie* ..... 177—178
282. CĂTRE L. B. KRASIN. *16 martie* 178
*283. CĂTRE L. B. KRASIN. *După 16 martie* 178
*284. CĂTRE UN ADRESANT NECUNOSCUT. *După 16 martie* 178—179
285. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA ŞI G. K. ORDJONIKIDZE. *17 martie* 179
286. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. E. KOTLEAKOV. *19 martie* 180
287. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. M. GORKI. *19 martie* 180—181
288. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV ŞI I.E. KOTLEAKOV. *19 martie* 181
289. TELEGRAMĂ ADRESATĂ [illegible] B. I. GOLDBERG. *20 martie* ..... 181—182

www.dacoromanica.ro

290. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *22 martie* 182
*291. CĂTRE K. B. RADEK. *Martie, nu mai devreme de 23* 183
*292. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *24 martie* 183
*293. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. ŞUMSKI. *24 martie* 183—184
294. CĂTRE C.E.C. DIN RUSIA. *24 martie* 184
295. NOTĂ CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL P.C.(b) DIN RUSIA, CU UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE Ş. Z. ELIAVA ŞI I. E. RUDZUTAK. *24 martie* 185
296. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *24 martie* 185
*297. CĂTRE A. I. SVIDERSKI. *Nu mai devreme de 24 martie* .. 186
298. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A CONDUCERII „LIGII PENTRU SALVAREA COPIILOR". *Nu mai devreme de 24 martie* 186
299. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *26 martie* 187
300. CĂTRE A. I. RÎKOV. *28 martie* ..... 187—188
*301. CĂTRE L. D. TROŢKI. *28 martie*..... 188
*302. CĂTRE I.I. ŞVARŢ, I.A. IAKOVLEV ŞI ALŢII. *31 martie* 189
*303. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *Cel mai târziu în martie*.... 189
304. CĂTRE E. S. STASOVA. *Cel mai târziu în martie* ..... 189—190
305. CĂTRE A. D. ŢIURUPA. *Cel mai târziu în martie* 190
306. CĂTRE A. M. NIKOLAEV. *Martie* ..... 190—191
*307. CĂTRE A. V. LUNACEARSKI. *Martie* 191
308. CĂTRE S. M. MANUCEARIANŢ. *Mai târziu de luna martie* 191
309. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE ŞI O NOTĂ CĂTRE L. D. TROŢKI. *2 aprilie* 192
310. CĂTRE I. I. HODOROVSKI. *6 aprilie*..... 192—193
311. CĂTRE V. V. ADORATSKI. *6 aprilie* 193
312. CĂTRE COMANDANTUL ARMATEI DE REZERVĂ ŞI CĂTRE TOATE ORGANELE MILITARE ŞI FEROVIARE. *6 aprilie* 194
313. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SAMARA *6 aprilie* 194
314. CĂTRE M.I. LAŢIS. *6 aprilie* 195
*315. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *15 aprilie* ..... 195—196
*316. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ŞI CEKĂI GUBERNIALE SARATOV. *15 aprilie* ..... 196—197
317. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *16 aprilie* 197
318. CĂTRE V. D. BONCI-BRUEVICI. *16 aprilie* ..... 197—198
319. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI V. M. ANDERSON *16 sau 17 aprilie* 198
320. ÎNSEMNĂRI ŞI O REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI A. V. LUNACEARSKI, *17 aprilie* 199

www.dacoromanica.ro

321. CĂTRE A. V. LUNACEARSKI ŞI CĂTRE MICUL C.C.P. *19 aprilie* ..... 199—200

322. TELEGRAME ADRESATE LUI G.L. PEATAKOV... *20 aprilie* ..... 200—201

1. 200

2..... 200

323. TELEGRAMĂ ADRESATĂ SERVICIULUI DE TRANSMISIUNI AL ARMATEI ROŞII, CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DIN TURKESTAN, CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 4-A, COMISARIATULUI POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF. *22 aprilie* 201

324. CĂTRE SOVIETUL DIN PETROGRAD. *22 aprilie* 202

325. CĂTRE L. M. KARAHAN ŞI F. E. DZERJINSKI. *23 aprilie* 202

326. CĂTRE V. P. MILIUTIN. *23 aprilie*..... 202—205

1..... 202

2..... 205

327. CĂTRE K. A. TIMIRIAZEV. *27 aprilie* 205

*328. REZOLUŢIE PE O NOTĂ A LUI L. B. KRASIN. 28 *aprilie* ..... 205—206

329. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *29 aprilie* 206

330. CĂTRE G. V. CICERIN. *Începutul lui mai*..... 206—207

331. CĂTRE N. A. SEMAŞKO. *3 mai* 207

332. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *3 mai* 208

*333. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F. I. KON. *4 mai* 208

334. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *4 mai* 209

*335. CĂTRE L. D. TROŢKI. *4 mai* ..... 109—210

336. CĂTRE P. I. POPOV, A. L. ŞEINMAN ŞI K. M. ŞVEDCIKOV. *5 mai* 210

337. CĂTRE M. N. POKROVSKI. *5 mai* ..... 210—211

338. CĂTRE SECRETARIATUL C.C. AL P.C.(b) din RUSIA. *Mai târziu de 5 mai* 211

339. CĂTRE V. P. MILIUTIN. *6 mai* ..... 211—212

*340. CĂTRE E. A. PREOBRAJENSKI. *6 mai* 212

341. REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I. E. GUKOVSKI *6 mai* ..... 212—213

342. CĂTRE MEMBRII BIROULUI ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *7 mai* 213

343. CĂTRE BASIN. *7 mai* ..... 213—214

*344. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *Între 7 şi 12 mai* 214

*345. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. B. KRASIN. *11 mai*.. 214

346. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA. *12 mai*.. 215

www.dacoromanica.ro

347. CĂTRE I.V. STALIN. *13 mai* 215
348. INDICAȚII PENTRU COMISARIATELE POPORULUI. *15 mai* 216
349. CĂTRE A. E. BADAEV. *16 mai* 216
350. CĂTRE A. S. SERAFIMOVICI. *21 mai* 217
351. UNOR TOVARĂȘI DIN PETROGRAD. *23 mai* ..... 217—218
352. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *Nu mai târziu de 25 mai*..... 218
353. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *25 mai* ..... 218—219
354. RADIOGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. F. FRUNZE. *25 mai* 219
355. CĂTRE TOȚI COMISARII POPORULUI. *26 mai* 220
356. CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUȚIONAR AL REPUBLICII. *26 mai* 220
357. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *27 mai* ..... 220—221
358. REZOLUȚIE PE O TELEGRAMĂ A CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI CAUCAZIAN. *Nu mai devreme de 27 mai* 221
359. CĂTRE G. V. CICERIN. *30 mai* ..... 221—222
360. CĂTRE G. V. CICERIN. *30 mai* 222
361. TELEGRAMĂ ADRESATĂ AUTORITĂȚILOR PORTUARE DE LA MAREA NEAGRĂ. *31 mai* ..... 222—223
362. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *31 mai sau 1 iunie* 223
363. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *2 iunie* .. 224
*364. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *2 iunie*..... 224
365. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *3 iunie* 225
366. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *3 iunie* 225
367. CĂTRE L. D. TROȚKI. *3 iunie* ..... 225—226
368. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *4 iunie* 226
369. CĂTRE V. V. VOROVSKI ȘI V. P. MILIUTIN. *4 iunie* .. 227
370. CĂTRE L. D. TROȚKI. *4 iunie* 227
1. 227
2. 227
*371. UN SCHIMB DE BILEȚELE CU K. A. ALFEROV. *4 iunie* 228
*372. CĂTRE S.I. BOTIN. *4 iunie* ..... 228—229
373. CĂTRE S. I. BOTIN. *4 iunie* ..... 229—230
374. CĂTRE V. A. OBUH. *5 iunie* ..... 230—231
375. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *5 iunie* 231
376. CĂTRE G. L. VOLLENBERG. *8 iunie* ..... 231—232
*377. CĂTRE P. I. POPOV. *8 iunie* ..... 232—233
378. UN BILET PENTRU L. M. KARAHAN ȘI O TELEGRAMĂ PENTRU M. M. LITVINOV ȘI L.B. KRASIN. *9 iunie* 233

www.dacoromanica.ro

379. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL IRKUTSK SAU COMITETULUI REVOLUȚIONAR GUBERNIAL IRKUTSK. *10 iunie* ..... 233—234
*380. CĂTRE G. V. CICERIN. *11 iunie* 234
*381. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *11 iunie* ..... 234—235
382. CĂTRE D. S. LEȘCENKO. *12 iunie* 235
383. CĂTRE SECȚIA COMBUSTIBIL A SOVIETULUI DIN MOSCOVA. *16 iunie* ..... 235—236
384. CĂTRE A. I. RÎKOV. *16 iunie* 236
385. CĂTRE I. E. RUDZUTAK. *18 iunie*..... 236—237
*386. CĂTRE A. M. GHELLER. *18 iunie* 237
*387. CĂTRE INTENDENTUL CASEI DE OASPEȚI NR. 2. *19 iunie* 238
388. CĂTRE B. G. KAPLUN. *20 iunie* 238
389. CĂTRE M. N. POKROVSKI. *20 iunie* 239
390. CĂTRE A. N. MEREJIN. *Între 21 iunie și 26 iulie* ..... 239—240
391. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AGRICULTURĂ ȘI COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *22 iunie* 240
392. CĂTRE I. S. GANEȚKI. *22 iunie* 241
393. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV JUDEȚEAN PODOLSK, GUBERNIA MOSCOVA. *22 iunie* 241
*394. CĂTRE G. V. CICERIN. *24 iunie* ..... 241—242
395. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *25 iunie* ..... 242—243
396. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ARMATEI A 2-A A MUNCII. *25 iunie* 243
397. CĂTRE INSTITUȚIILE SOVIETICE DIN SIBERIA. *26 iunie* 243
398. NOTĂ CĂTRE SECRETARĂ. *28 iunie* 244
399. O TELEGRAMĂ PENTRU A. E. BADAEV ȘI O DISPOZIȚIE PENTRU D. I. KURSKI. *29 iunie* ..... 244—245
*400. CĂTRE A. M. NIKOLAEV. *29 iunie* 245
401. CĂTRE E. A. PREOBRAJENSKI. *29 iunie* 246
402. CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DIN MOSCOVA. *29 iunie* 246
403. CĂTRE G. K. ORDJONIKIDZE. *29 sau 30 iunie* 247
404. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *30 iunie* ..... 247—248
405. COMPLETĂRI LA O DISPOZIȚIE A LUI NOVIKOV. *Iunie* ..... 248—249
*406. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV. *3 iulie* 249
407. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *3 iulie* ..... 249—250
408. REZOLUȚIE PE O SCRISOARE A LUI I. N. SMIRNOV. *Între 3 și 13 iulie* 250
409. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *După 3 iulie* 251

www.dacoromanica.ro

*410. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. E. ZINOVIEV. *4 iulie* 251—252
411. CĂTRE D. I. KURSKI. *Între 4 şi 11 iulie* 252
412. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *Înainte de 6 iulie* ..... 252—253
1. 252
2. 252
3. 253
413. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *7 iulie* 253
414. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAŢIE. *7 iulie* 254
*415. CĂTRE A. M. NIKOLAEV. *Nu mai devreme de 7 iulie* .... 254—255
416. CĂTRE M. M. GRUZENBERG. *8 iulie* 255
417. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU OCROTIREA SĂNĂTĂŢII. *8 iulie* 256
*418. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *9 iulie* 256
*419. CĂTRE L. B. KAMENEV ŞI G. V. CICERIN. *10 iulie* .. 257
420. ÎNSEMNĂRI ŞI O REZOLUŢIE PE O TELEGRAMĂ A LUI I. N. SMIRNOV. *11 iulie*..... 257—258
421. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *Între 11 şi 15 iulie* 258
422. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *12 sau 13 iulie* ..... 258—259
*423. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *12 sau 13 iulie* 260
*424. CĂTRE F. A. ROTŞTEIN. *15 iulie* ..... 260—261
425. CĂTRE MICUL C.C.P. *15 iulie* 261
426. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA ŞI I. V. STALIN. *17 iulie* 262
*427. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. B. KAMENEV. *17 iulie* ..... 262—263
*428. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. B. KAMENEV, M. M. GRUZENBERG ŞI K. B. RADEK. *17 iulie* 264
429. CĂTRE G. V. CICERIN. *22 iulie* ..... 264—265
*430. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *22 iulie* ..... 265—266
*431. CĂTRE D.-M. SERRATI. *25 iulie* 266
*432. CĂTRE BIROUL POLONEZ DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.(b) din RUSIA. *28 iulie* 266
433. CĂTRE MEMBRII CONSILIULUI MUNCII ŞI APĂRĂRII *Sfîrşitul lunii iulie* ..... 267—269
434. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV. *2 august* 269
435. O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN ŞI O NOTĂ PENTRU E. M. SKLEANSKI. *2 august* ..... 269—270
436. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *3 august* .. 270—271
437. CĂTRE I. T. SMILGA ŞI M. N. TUHACEVSKI. *3 august* .. 271
438. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *4 august* .. 271—272

www.dacoromanica.ro

*439. CĂTRE L. B. KAMENEV. *Nu mai tîrziu de 5 august* 272
*440. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *5 august* 272
441. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *7 august* .. 273
442. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *7 august*..... 273
443. CĂTRE EDITURA DE STAT ŞI CĂTRE PREOBRAJENSKI ŞI N. I. BUHARIN *8 august* 274
444. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA, F.E. DZERJINSKI ŞI J. J. MARCHLEWSKI. *9 august* 275
445. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *9 august* 275
446. CĂTRE SOVIETUL DIN PETROGRAD. *10 august* 276
447. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *10 august* .. 276—277
448. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. G. BELOBORODOV. *10 august* 277
449. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *11 august* 277—278
450. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. H. DANIŞEVSKI. *11 august* 278
*451. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *11 august* 279
*452. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *11 august* 279
453. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI SECŢIILOR AGRICOLE GUBERNIALE *Între 11 şi 13 august* ..... 279—280
454. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *Nu mai devreme de 11 august* 281
455. CĂTRE D. I. KURSKI. *Nu mai tîrziu de 12 august* 281
*456. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *12 august* ..... 281—282
*457. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *12 august* 282
*458. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.E. ZINOVIEV. *13 august* 282
459. O SCRISOARE ADRESATĂ LUI G. V. CICERIN ŞI O TELEGRAMĂ PENTRU L. B. KAMENEV. *14 august* 283
*460. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *Nu mai devreme de 14 august*.. 284
461. CĂTRE DIRECŢIA STAŢIUNILOR BALNEOCLIMATERICE ŞI A SANATORIILOR DIN CAUCAZ. *17 august*. 284
*462. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. H. DANIŞEVSKI. *17 august* 285
463. CĂTRE COMISARII POPORULUI ŞI MEMBRII COLEGIILOR. *17 august* 285
464. CĂTRE G. K. ORDJONIKIDZE. *18 august* 286
465. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA. *18 august* 286—287
466. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *18 august* 287
467. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. T. SMILGA. *19 august* 287—288
468. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. V. RADEK. *19 august* 288
469. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. P. ZATONSKI. *19 august* ..... 288—289

www.dacoromanica.ro

470. CĂTRE M. N. POKROVSKI. *Nu mai tîrziu de 20 august* .. 289
471. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *20 august* ..... 289—290
472. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K. B. RADEK, F. E. DZERJINSKI ŞI TUTUROR MEMBRILOR COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI MUNCITORESC COMUNIST DIN POLONIA. *20 august* 290
*473. O TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. B. KAMENEV ŞI O SCRISOARE CĂTRE G. V. CICERIN. *20 august* 291
474. CĂTRE G. E. ZINOVIEV. *20 august* 292
*475. NOTĂ PENTRU SECRETARĂ. *Înainte de 21 august* 292
*476. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *24 august*..... 293
*477. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *24 august* ..... 293—294
478. CĂTRE G. K. ORDJONIKIDZE. *Înainte de 27 august* 294
479. TOVARĂŞULUI EDWARD MARTIN. *27 august* ..... 294—295
480. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *27 august* 295
*481. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *27 august* 295
*482. CĂTRE F. E. DZERJINSKI. *Nu mai devreme de 28 august*.. 296
483. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *31 august* 296
484. CĂTRE N. I. BUHARIN. *Sfîrşitul verii* 297
485. CĂTRE BIBLIOTECA MUZEULUI RUMEANŢEV. *1 septembrie* ..... 297—298
486. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *2 septembrie* 298
487. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *2 septembrie* ..... 298—299
488. CĂTRE L. B. KRASIN. *2 septembrie* 299
489. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A ARTISTEI N.E. NIKULINA. *Nu mai devreme de 3 septembrie* ..... 299—300
490. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI JUDEŢEAN DE APROVIZIONARE PODOLSK. *6 septembrie* 300
491. CĂTRE L. A. FOTIEVA. *6 septembrie* 300
*492. CĂTRE V. D. BONCI-BRUEVICI. *7 septembrie* 301
493. CĂTRE L. D. TROŢKI. *8 septembrie* ..... 301—302
*494. CĂTRE L. D. TROŢKI. *9 septembrie* 302
495. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G. K. ORDJONIKIDZE. *9 septembrie* 303
496. CĂTRE A. G. ŞLIHTER. *9 septembrie* ..... 303—304
497. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. I. RÎKOV ŞI A. M. LEJAVA. *10 septembrie*..... 304—305
498. CĂTRE I. G. RUDAKOV. *10 septembrie* 305
*499. CĂTRE G. V. CICERIN. *Mai devreme de 11 septembrie* 305

www.dacoromanica.ro

*500. CĂTRE A. G. BELOBORODOV. *13 sau 14 septembrie* 306
501. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V. I. CIUBAR ŞI V. N. KSANDROV. *13 sau 14 septembrie* ..... 306—307
502. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI CAUCAZIAN. *13 sau 14 septembrie* 307
*503. CĂTRE V. A. AVANESOV. *14 septembrie* 307
504. CĂTRE MINERII DIN CEREMHOVO. *15 septembrie* 308
505. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. A. IOFFE. *16 septembrie* ..... 308—309
*506. CĂTRE M. I. KALININ. *16 septembrie* 309
*507. CĂTRE A. P. PLATONOV. *16 septembrie* 309
508. CĂTRE A. M. LEJAVA. *16 septembrie* 310
*509. REZOLUŢIE PE O SCRISOARE A LUI W. B. VANDERLIP ŞI O DISPOZIŢIE CĂTRE A. M. LEJAVA. *20 septembrie* 310
*510. CĂTRE A. M. LEJAVA. *20 septembrie* 311
511. CĂTRE M. I. FRUMKIN. *22 septembrie* 311
512. ÎNSEMNĂRI PE UN RAPORT AL LUI S. S. KAMENEV ŞI O NOTĂ CĂTRE G. V. CICERIN. *23 septembrie* 312
513. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. A. IOFEE. *23 septembrie* ..... 312—313
514. CĂTRE G. V. CICERIN. *Nu mai devreme de 24 septembrie* 313
*515. CĂTRE S. I. GHILLERSON. *25 septembrie* ..... 313—314
*516. CĂTRE N. A. SEMAŞKO. *25 septembrie* 314
517. CĂTRE COMITETUL REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA. *26 septembrie* 315
518. O NOTĂ CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI ŞI NIŞTE OBSERVAŢII PE BULETINUL GOELRO Nr. 5. *26 septembrie* 315—316
519. CĂTRE N. P. BRIUHANOV. *27 septembrie*..... 317
520. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *Nu înainte de 28 septembrie* 317
*521. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *Nu mai târziu de 29 septembrie* 318
522. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *29 septembrie* 318
523. CĂTRE L. B. KAMENEV. *29 sau 30 septembrie* 318
524. CĂTRE N. I. BUHARIN. *Septembrie-decembrie* 319
*525. CĂTRE L. D. TROŢKI. *1 octombrie* 319
*526. CĂTRE V. M. SVERDLOV. *1 octombrie* 320
*527. CĂTRE L. D. TROŢKI. *2 octombrie* 320
528. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *3 octombrie* 321
529. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE VEST. *3 octombrie*.. 321
530. CĂTRE N. P. BRIUHANOV. *4 octombrie* ..... 321—322

www.dacoromanica.ro

531. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI 1 DE CAVALERIE. *4 octombrie* 322
*532. CĂTRE A. M. NIKOLAEV. *6 octombrie* 323
*533. CĂTRE A. I. RÎKOV. *6 octombrie* 324
534. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *6 octombrie* 324
535. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *8 octombrie* 325
*536. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. D. TROȚKI. *10 octombrie* ..... 325—326
537. CĂTRE N. I. BUHARIN. *11 octombrie* 326
*538. CĂTRE A. M. GHELLER. *Între 11 octombrie și 4 noiembrie* 326—327
539. CĂTRE S. E. CIUȚKAEV. *12 octombrie* 327
540. CĂTRE S. P. SEREDA. *12 octombrie* 327
*541. CĂTRE V. D. BONCI-BRUEVICI. *12 octombrie* 328
542. CĂTRE N. N. KRESTINSKI. *Mai târziu de 12 octombrie* .. 328
543. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *13 octombrie* 328
*544. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *14 octombrie* 329
*545. CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI. *14 octombrie* 329
*546. CĂTRE G. M. KRJIJANOVSKI. *Nu mai devreme de 14 octombrie* 330
547. CĂTRE MEMBRII COMITETULUI CENTRAL AL P.C.(b) DIN RUSIA. *15 octombrie* ..... 330—331
548. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *15 octombrie* 331
549. CĂTRE S. A. HALEPSKI. *15 octombrie* ..... 331—332
550. CĂTRE COLECTIVUL FABRICII DE CIMENT DIN STAȚIA SCIUROVO. *16 octombrie* 332
551. CĂTRE SECȚIA POLIGRAFICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *16 octombrie* ..... 332—335
552. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *16 octombrie* 335
553. CĂTRE REDACȚIA REVISTEI „INTERNAȚIONALA COMUNISTĂ". *16 octombrie* ..... 335—336
*554. CĂTRE ACADEMIA SOCIALISTĂ. *16 octombrie* 336
555. CĂTRE M. V. KOBEȚKI. *18 octombrie* ..... 336—337
556. CĂTRE S. P. SEREDA. *19 octombrie* 337
557. CĂTRE V. S. KORNEV. *19 octombrie* ..... 337—338
*558. CĂTRE F. E. DZERJINSKI. *Mai târziu de 19 octombrie* 338
559. SCRISOARE ADRESATĂ UNOR TOVARĂȘI DIN TULA. *20 octombrie* 339
560. CĂTRE A. M. LEJAVA ȘI M. N. POKROVSKI. *21 octombrie* 339—340
561. CĂTRE PREZIDIUL SOVIETULUI DIN PETROGRAD. *21 octombrie* ..... 340—341

www.dacoromanica.ro

562. CĂTRE N. P. BRIUHANOV. *21 octombrie* ..... 341—342
563. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *21 octombrie* 342
564. CĂTRE EDITURA DE STAT. *21 octombrie* 342
565. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI 1 DE CAVALERIE. *24 octombrie* 343
566. CĂTRE V. M. SVERDLOV. *24 octombrie* ..... 343—344
*567. CĂTRE G. V. CICERIN. *25 octombrie* 344
568. SCHIMB DE BILEȚELE CU A. D. ȚIURUPA. *26 octombrie* ..... 344—345
569. CĂTRE A. A. IOFFE. *26 octombrie* 345
570. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A. M. LEJAVA, F. F. SÎROMOLOTOV ȘI S. M. FRANKFURT. *27 octombrie* 345
571. CĂTRE COMITETUL GUBERNIAL DE PARTID DIN VLADIMIR. *27 octombrie* 346
572. CĂTRE COMISIA DE CONTROL A P.C.(b) DIN RUSIA. *27 octombrie* ..... 346—347
573. CĂTRE A. I. RÎKOV ȘI I. I. RADCENKO. *28 octombrie* 347—350
574. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M. V. FRUNZE. *28 octombrie* ..... 350—351
575. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *28 octombrie* 351
576. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *29 octombrie* ..... 351—352
577. CĂTRE P. S. POPOV. *30 octombrie* 352
*578. CĂTRE S. I. BOTIN. *Ccombrie* ..... 352—353
579. CĂTRE MICUL CONSILIU AL COMISARILOR POPORULUI. *1 noiembrie* 353
*580. REZOLUȚIE PE O TELEFONOGRAMĂ A LUI N.A. SEMAȘKO. *2 noiembrie* ..... 353—354
581. CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUȚIONAR AL FRONTULUI DE VEST. *2 noiembrie* 354
582. CĂTRE R. E. KLASSON. *2 noiembrie* ..... 355—356
583. CĂTRE A. Z. GOLȚMAN. *3 noiembrie* 356

ANEXE

1. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARIATULUI MILITAR DISTRICTUAL OREL. *12 iulie 1919* 359
2. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI. *19 iulie 1919* 359—360
3. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 5-a. *8 august 1919* .... 360—361
4. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C. G. RACOVSKI, L. D. TROȚKI ȘI S. V. KOSIOR. *13 august 1919* ..... 361—362
*5. TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNOR MUNCITORI DIN UFA *10 octombrie 1919* ..... 362—363

www.dacoromanica.ro

6. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SIMBIRSK ŞI COMITETULUI EXECUTIV JUDEŢEAN SÎZRAN. *15 octombrie 1919* 363

7. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARULUI GUBERNIAL PENTRU APROVIZIONARE OREL. *11 decembrie 1919* .. 364

8. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR TUTUROR DIRECŢIILOR REGIONALE ALE CĂILOR FERATE. *30 decembrie 1919* ..... 364—365

9. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 5-A. *21 ianuarie 1920*.. 365

10. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. V. STALIN. *4 februarie 1920* 366

11. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE SIMBIRSK, SAMARA, KAZAN, PENZA, REAZAN ŞI UFA. *28 februarie 1920* ..... 366—367

12. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR GUBERNIALE DE PARTID, COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU APROVIZIONARE. *17 aprilie 1920* ..... 367—368

13. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMANDANTULUI FLOTEI DIN MAREA BALTICĂ. *20 aprilie 1920* ..... 368—369

14. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *23 aprilie 1920* .. 369—370

15. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR EXECUTIVE ORĂŞENEŞTI MOSCOVA ŞI PETROGRAD, COMITETELOR REVOLUŢIONARE GUBERNIALE, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA. *Între 5 şi 7 mai 1920* ..... 371—372

16. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L. B. KRASIN ŞI M. M. LITVINOV. *8 mai 1920* ..... 372—373

17. TELEGRAMĂ ADRESATĂ DIRECŢIEI UZINEI DIN SORMOVO. *28 mai 1920* ..... 373—374

18. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *Mai 1920* ..... 374—375

19. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DIN SIBERIA ŞI COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *Între 25 şi 29 iunie 1920*..... 375—376

20. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC DIN AZERBAIDJAN. *29 iunie 1920* ..... 376—377

*21. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C. G. RACOVSKI. *28 iulie 192)* ..... 377—378

22. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI B. I. TROŢKI. *30 iulie 1920* 379

23. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR AL REGIUNII URAL ŞI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL SARATOV. *2 august 1920* ..... 380—381

24. CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN UCRAINA. *19 august 1920* .... 381—382

25. CĂTRE BIROUL DIN CAUCAZ AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *19 august 1920*..... 382

26. CĂTRE BIROUL DIN SIBERIA AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *19 august 1920*..... 383

www.dacoromanica.ro

27. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU CĂILE DE COMUNICAȚIE ȘI DIRECȚIA CENTRALĂ A COMUNICAȚIILOR MILITARE. *28 august 1920* ..... 383—384

28. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE DIN REGIUNEA VOLGĂI. *31 august 1920* 384—385

*29. CĂTRE C. G. RACOVSKI. *13 septembrie 1920* ..... 385—386

30. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE. *17 septembrie 1920* ..... 386—38·

31. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I. N. SMIRNOV ȘI P. K. KOGANOVICI. *8 octombrie 1920* 388

32. TELEGRAMĂ ÎN LEGĂTURĂ CU REGLEMENTAREA TRANSPORTURILOR MILITARE. *15 octombrie 1920* .... 3·

33. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIILOR MILITARE-REVOLUȚIONARE ALE FRONTURILOR DE VEST, DE SUD-VEST, DE SUD ȘI CAUCAZIAN. *15 octombrie 1920* .. 390

34. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISARILOR GUBERNIALI PENTRU APROVIZIONARE. *27 octombrie 1920* .. 390—391

35. OBSERVAȚII PE O SCRISOARE A LUI G. V. CICERIN. *12 octombrie 1921* ..... 391—392

36. ÎNSEMNARE PE O SCRISOARE A LUI HENRI GUILBEAUX. *Nu mai devreme de 28 noiembrie 1919* ..... 392—393

Scrisori și telegrame ale lui V.I. Lenin incluse în volumele apărute ale ediției de față (*Iulie 1919 — 5 noiembrie 1920*) .. 397—399

Scrisori și telegrame ale lui V.I. Lenin care n-au fost găsite (*Iulie 1919 — 5 noiembrie 1920*) ..... 400—407

Adnotări ..... 408—50

Indice de nume ..... 507—556

Indice tematic ..... 557—565

ILUSTRAȚII

V.I. Lenin în prezidiul Congresului al IX-lea al P.C.(b) din Rusia. Sala „Sverdlov" din Kremlin, martie—aprilie 1920 .. XIV—XV

Manuscrisul telegramei adresate de V.I. Lenin Consiliului militar-revoluționar al Frontului de est. — 1 iulie 1919 XV

Manuscrisul scrisorii lui V.I. Lenin către G.M. Krjijanovski. — 26 decembrie 1919 111

Manuscrisul scrisorii lui V.I Lenin către K.A. Timireazev. — 27 aprilie 1920 203

Tren cu produse alimentare trimis la Moscova de către muncitorii din Omsk. 22 aprilie 1920 ..... 208—209

Manuscrisul scrisorii adresate de V.I. Lenin colectivului fabricii de ciment din stația Șciurovo. — 16 octombrie 1920 .. 333

www.dacoromanica.ro

Coli de tipar 38. 2 planșe tipar înalt duplex.
Format 16/540×840.

Tiparul executat sub comanda nr. 6 717/80 485 de către Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro